

ספר
קב הירשיר
השלם
חלק א'

ספר נחמד לתועלת הנפש וגוף ונשמה
שחברו הרב המאור הגדול איש אלוקים קדוש ונורא, חכם
חרשים ונבון לחש, מוכיח נפלא ואיש מופת,
צדיק ונעלה, המקובל האלוקי
מוהר"ר צבי הירש קאיידנור זצוק"ל
מק"ק פראנקפורט דמיין

רבי שלום יהודה גראס שליט"א
האדמו"ר מהאלמין
חיבר למעלה מאלף ספרים
על כל מקצועות התורה

סניף בת ים
רחוב בר יהודה 50
בת ים יצ"ו ארץ ישראל
טל: 0527651911

הְרוּצָה לְזָכוֹת לְרֵאוֹת בְּנִים צְדִיקִים וּבְגִנְן צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם
יְדַפְּסֵי הַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ קַב הַיֵּשֶׁר לְאֱלֹפִים וְלִרְבּוֹת לְחֻלְקָם
בִּיעֻקֵּב וְלִהְפִיצֵם בְּיִשְׂרָאֵל בְּחָנָם

עַל יְדֵי הַפְּצַת הַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ קַב הַיֵּשֶׁר יִזְכֶּה לְהַרְבּוֹת תּוֹרָה
וְיֵרָאֵת שָׁמַיִם בְּעוֹלָם וּלְעוֹרֵר אַחִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְתִשׁוּבָה
שְׁלִימָה, וְלִהְגִיעַ לְהַתְּכָלִית הָאֲמִתִּי.

וְהַמְצִיל נַפְשׁ אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל כְּאִלוֹ קַיִם עוֹלָם

הַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ קַב הַיֵּשֶׁר נִדְפָס וְנִחְלַק בְּחָנָם
הַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה הוּא הָאֲנִטִּיבִיאָטִיק הַיְחִידִי
נִגְדָע עַן טְרַעְקָס וְסִמָּאל פֶּאָקָס

ספר קב הישר

והוא ספר נחמד לתועלת הנפש וגוף ונשמה, וכל ההוגה בו מימים ימימה, לעבוד בוראו לכו יהיה ברה בחמה, ובו ק"ב פרקים ומהות הספר תמצא בהקדמת הספר, אמרי שפר, הן בפשטים טובים ובמשלים ומליצה, כל הרואה אותם ישמח בשמחה ודיצה.

הברו חד זעירא דמן הנביא ה"ה האלוף התורני מזהר"ר אבי הירש בן הרב הגאון המפורסם בעל מחנה ברנתי הזנה וספר ברנתי שמואל וספר תפארת שמואל וספר אמונת שמואל, בנוד הרב המנוח מזהר"ר אהרן שמואל קאיינדנוד ז"ל אשר אוד תורתו היתה זורה בקהלה קדושה פראנקפורט דמיין ובקהלה קדושה קראקא יע"א.

נדפס פה ק"ק ורנקבורט דמיין
לסדר השקיפה נומעון קדשך מן השמים וברך את עמך את ישראל
תס"ה לפ"ק

ספר "קב הישר"

היהלום, והיהלום שבכתר

איך הכל התחיל?

הכל התחיל מחלום... בשעת לילה מאוחרת של ראש השנה תשע"ד, לפני עלות השחר במירון, ביום הדין הגדול והנורא, בעודי ישן, התגלה אלי בחלומי הגה"צ אבי זצ"ל, פנה אלי ושואל: **למה אתה לא עושה "ספר קב הישר" מחולק לדף היומי? כל אחד שילמד דף היומי (של הזוהר), שילמד קודם ספר קב הישר!**

יהודים יקרים, אתם זוכים לקרוא את ספר מוסר גדול מאד, שיעורר לאמונה ויראת שמים גדולה. צדיקים גדולים היו אומרים שאם לא היו קוראים כל יום מספר דקות ספר מוסר... היתה להם ירידה רוחנית.

אתם נבחרתם בשמים וזכיתם שתקבלו לידכם ספר זה, ותדעו שמי שיקרא כל יום 3 דקות את הדף היומי של ספר "קב הישר", יזכה לדברים גדולים מאד, שעין לא ראתה, ואם יזכה את הרבים בלימוד זה, בכל צורה שהיא, אם בחברותא, אם בלימוד קבוצת אנשים, אם בפרסום והפצה, למשל בדיסקים, נותני שיעור בדף היומי, ובכל אמצעי התקשורת, ימחלו לו כל עוונותיו, ויזכה לתשובה שלמה כנגד כל אלה שזיכה אותם בלימוד הקדוש הזה, כדאמרו חז"ל יומא (דף פ"ז) המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו, ועי' לרבינו הבי"צ זצ"ל בסוף חיבורו לחו"מ שהתפלל שיתפשט ספרו הבי" בכל ישראל למען יהי בכלל מצדיקי הרבים עי"ש.

בכל יום קודם התפלה אומרים הרני מקבל עלי מצוות עשה של ואהבת לרעך כמוך, ואי אפשר לקיים מצות ואהבת לרעך כמוך אם לא מוכיח ומלמד לחבירו, ואמרינן בסנהדרין (דף צ"ט): [ועי"ע ב"מ פה: סנהדרין יט:] כל המלמד בן חבירו תורה מעלה עליו הכתוב כאלו עשאו שנאמר "ואת הנפש אשר עשו בחרן" וכתב החפץ חיים הק' זי"ע: החובה להצלת נפשות ישראל בזריזות - מואהבת את ה' אלקיך - והודעת להם את הדרך - רוב החוטאים בזמננו (בזמן הח"ח) רק תועים כשה אובד - מצוה רבה לרחם עליהם להשיבם לבעליהם - בחפצי שמים צריך לבקש עצות ותחבולות כחפצי עצמו.

והנה בחלום אני לוקח את הספר קב הישר הישן, של כמה מאות שנה, של סבא שלי הגה"צ רבי זאב וואלף מוטצען זכרונו לברכה, ומסתכל בפנים ושואל את אבי זצ"ל, אני בכלל לא מבין איך אפשר לעשות את זה לדף היומי, זה דפוס ישן עם פירוש תרגום עברי נייר חום שכמעט נקרע, ומסתכל ומסתכל, ואני אומר לו אני בכלל לא מבין איך מחלקים את זה לשנה, פתאום נזכרתי, ואני אומר לאבא יש לי כבר עצה, היות והכנתי כבר בלשון הקודש את כל הספר [והדפסתי לפני הרבה שנים וחילקנו בחינם, ואחר כך הכנתי את זה עם ניקוד, ואף פעם לא הדפסתי את זה], אז אני יכול לחלק את זה לימי השנה, וזה כבר יכולים לעשות, ואז מו"ר אבי זצ"ל נעלם.

לאחר שהתעוררתי בבוקר, השתוקקתי לספר את החלום הגדול והנורא, אבל מאחר שהייתי בתענית דיבור בראש השנה, לא יכלתי לספר זאת לאף אחד. רק במוצאי ראש השנה הלכתי עם קבוצה של 8 אנשים אחרי מעריב של שבת בשבת תשובה, הלכנו הביתה מהציון, והפסקתי התענית דיבור, כי הרבה אנשים באו לדבר ולספר על הזוהר הקדוש, [ראו הסיפורים במקום אחר], וסיפרתי החלום לאנשים שהלכו איתי, ובעשרת ימי תשובה בא אלי אחד האנשים ואמר לי:... הרבה... נו... למה אתה לא עושה משהו, כדי לממש את החלום? למה אתה לא מוציא את זה לפועל? לא הספקתי לענות לו... ואז אמר... אתה יודע.. מה, ... אני אדאג לאסוף כספים להוציא את הספר... ובערב יום הכיפורים בא והביא לי לערך 1000 ₪.

וב"ה כבר התחילו להגיד שיעורי דף היומי מספר הקדוש "קב הישר".

ספר קב הישר השלם

מה שכתב אחד מצדיקים וקדושים מדורות הקודמים
הרב מורינו הר"ר צבי הירש קאיידנאווער
זכר צדיק לברכה מפראנקפורט ד'מיין וקראקא יע"א

הספר הדריך וחינך אלפי בני ישראל בדרך התורה והיראה במשך מאות שנים. צדיקים וקדושים הורו לבניהם לעסוק תמיד בספר זה, כי ספר זה הביאם למדרגותיהם הגדולה הספר בחר לו דרך מיוחד איך לחזור בחכמה ובהשכל בלב הקשה והעיקש להפכו ולהוליכו על מסילות הדרך הישר בכל הדורות היו יהודים מחזיקים את הספר בתיק הטלית ותפילין שלהם בחורים שנפלו ברשת היצר הר"ל היו עוסקים בספר זה על פי פקודת מדריכיהם ומשפיעיהם, וראו בו נפלאות רבות.

עד היום הזה יש עדות של הורים ומלמדים על בניהם ותלמידיהם, שהספר "קב הישר" פעל אצלם גדולות ונצורות. הבעיות הכי קשות, ונפשיות השפלות ביותר נתעלו על ידי ספר זה. כולם בכלל, תלמידי חכמים, יראי שמים, ואפילו בעלי מדריגה. לא יאומן כי יסופר.

העדות הכי טובה על זה הם ששים מהדורות הספר שיצאו לאור עוד לפני יותר ממאה שנה - ומאז ועד עתה כבר נדפס הרבה פעמים בהרבה מקומות בכמה אופנים ולשונות.

תוכן הספר עשיר, חודר לכל עניני העולם הזה, ומעורר את האדם ליראת שמים בלשונו הצח והנעים אשר מושך את עין הלומד.

בס"ד

הרשות נתונה לכל מי שברצונו להדפיס קטעים מספר זה או כל הספר בכל לשון שהוא בכל מדינה ומדינה, כדי להרבות תורה ויראת שמים בעולם ולעורר לבות אחינו בני ישראל לתשובה שלימה.

ספר קב חישר

רב האיכות לתועלת הגוף ונשמה
חברו החלוף החורני הרבני
כמוהר"ר צבי הירש בן
הגאון המפורסם כמוהר"ר אהרן
שמש קאלידנוור ז"ל הנשל מחבר
ספר ברכת הזבח ושאר ספרים
היודעים

נדפס פה קושטא אנדינא

אשר תחת ממשלת אדוננו המלך
האדיר שלטון מחמוד יר"ה

צ' התצ"ב לש"ק

נדפס המדפיס החורני כ"ה
ז"ה בכמהר"ר יעקב יצ"ו

הקדמת המחבר

"ואתחנן אל ה'" (דברים ג, כג). אמרו רבותינו זכרונם לברכה (דברים רבה יא, י), שמושה רבנו עליו השלום התפלל חמש מאות וחמש עשרה תפלות - כמנין "ואתחנן" - על שבקש לכנוס לארץ.

גם אני מזקנים אתבונן, ואשפך שיחי לפני האל העונה אותי ביום צרתי, בחמש מאות וחמש עשרה תפלות כמנין שמי החול הירש שהוא גמטריא חמש מאות וחמש עשרה: ה', נחני בדרך ישרה - כמנין "ואתחנן". בתחנונים ידבר רש לפני כל יודעי דת ודין, היושבים על מדין, שיהיו לרצון אמרי פי, בחבור קדש זה שאין בו דבור דופי.

וקראתי שם הספר "קב הישר" על שם שני טעמים נכונים והגונים:

טעם הראשון, שכתבתי והצגתי לפניך ק"ב פרקים, כמנין שמי הקדש, שהוא צבי, גימטריא כמנין "קב הישר" - הוא בהיפוך אתון כשמי החול הירש - אותיות הדין כאותיות הדין.

וטעם השני הוא שקראתי "קב הישר" זה הספר, שהוא קב ונקי כסלת המנפה בשלשה עשר מיני נפה, ומיישר לב האדם ולב העקם לילך בתמימות בדרכי ה', אשר צדיקים ילכו בה. ויראו צדיקים וישמחו בראותם אור ותועלת גדול, שהוא תוכחת מגולה ואהבה נסתרת, הן על דרך פשט ודרך משל ומליצה, דברים המתישבים על הלב ומושכין לבו של אדם בראיות ברורות מספר הזוהר ומשאר מאמרי רבותינו זכרונם לברכה.

וחברתי זה הספר לא להתפאר בו ולטול עטרה לעצמו, רק כיונתי בימי עניי ומרודי ליתן מרגוע לנפשי לזכות בו

את הרבים, וזכות הרבים יהיו תלויין בי. ובודאי יפקחו עיני העבריים, אשר ישקיפו בהשקפת העין - עינא פקחא - בודאי יעלו ויגילו, ולא ימוש ספר הזה מפיהם ומפי זרעיהם.

ובהיום זכני ה' שתפלתי עושה מחצה, שהבאתי מחצית הספר, שהוא חלק ראשון לבית הדפוס, כאשר עיניכם רואות. על כן אמרתי במה אכף לאלוקי מרום ובמה ארצה אותו ברכבות אלפי נחלי שמן על כל הטובות אשר גמלני?! מאפלה לאורה הוציאני, ממות לחיים ומכור הברזל הצילני, באשר שרבים קמו עלי לבלעני, חנם אין כסף בלא כסופא יצאוני, והמחבלים חובלין וככסלא לעוגיא עטרוני, ומאה גלבין הכוני פצעוני. אתה ה' דון משפטי ודיני, כי נשאי רדידי מעלי ומחמד עיני, וכספי וזהבי ומטמוני, וכבעל השור נקי מנכסי יצאוני, ונשכוני כנחש וצפעוני. שלו הייתי יושב בביתי ובעלי קרנים דחפוני, המה בעלי זרוע אשר אין להם שר ומושל סבכוני, אמרתי ששחה לעפר נפשי אך חסד אל עזרני.

אז נדור נדרתי ביום צרתי בשברון מתנים בדמעות עיני, לקיים בעצמי מאן דביש ליה במאי מתא ליזיל למתא אחריתי (כבא מציעא עה, ב), כך סליקו לי על רעיוני, לעזוב ארץ מולדתי ונחלת אבותי לתקוע אהלי אפדני בית חמוהי היא קרתא קדישא פרנקפורט דמיין, ומלכו של עולם חדריו הביאני, בעירום ובחסר כל, ולא נשאר בידי כי אם חבורי, שחברתי זה הספר לזכות בו את הרבים, ובודאי יהיה לרצון לפני כל כטל וכרביבים.

לא נחתי ולא שקמתי, עד שהבאתיו לבית הדפוס להורות הדרך הישר והטוב לאנשים אשר המה כערכי ולהפחותים ממני, לנהגם על מי מבועי מים חיים, כאשר ראיתי ממורי והורי הקדושים אשר בארץ המה, הלא הם - אבי, הרב הגאון, מורנו הרב רבי אהרן שמואל קאידענאווער זכרונו לברכה, ומשאר

רבותי גאוני ארץ, באשר ששמשתי ויצקתי מים על ידיהם, ומפיהם אני חי.

וגדולה שימוש תלמידי חכמים יותר מלימודה (ברכות ז, ב), שראיתי דרך הטוב והישר מרבי המובהק, הלא הוא החסיד הרב הגאון, מורנו הרב רבי יוסף, בהרב הגאון המנוח, מורנו הרב רבי יהודה יודל זכרונו לברכה, שהיה אב בית דין וריש מתיבתא דגליל דקהלת קדש מינצק, ולבסוף ימיו נתבקש בישיבה של מעלה בקהלת קדש דובנא רבתי, יכוננה עליון, אמן. ושתיתי בצמא את דבריו, כאשר אכתוב בחלק השני באיזה מקומם של שבחי"ם, ובאיזה פרק הן הם ממש דבריו, אך לפעמים הוספתי נופך משלי בדבריהם, ולפעמים חסרתי. וכדי שיהיו שפתותיהם דובבות בקבר, וכדי שלא אקח עמרה לעצמי, על כל פרק ופרק אתן תהלה למלפני ולמעבדני, ואשא עיני אל ההורים ומורים לקיים דברי רבותינו זכרונם לברכה (מגילה טו, א): כל האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם.

ואני תפלה בכל עת רצון, שכל מי אשר יראת ה' בלבבו, יקרא פעמים ושלוש בזה הספר, הנותן אמרי שפר, ולקיים אמרי שאני מזהיר ומזכיר קצת מצוות אשר האדם דש בעקביו, לקיים אותן בכל לב ונפש. כי אותן המצוות מונחים ממש בקרן זויות, ואין בני האדם נוהרין בהן, אמרתי לדבר נגד מלכים ולא אבוש.

והעתקתי הספר הזה גם כן ב"לשון אשכנזי", כדי שידעו יודעי בינה, וידי כל אדם יהיו שולטים בזה הספר, להבין ולהשכיל, כאשר עיניכם הרואות תחזינה מישרים אפס קצוהו בחלק זה, וכולו תראו בחלק השני. וסהדי במרומים, שלא היה בידי שום פרומה בתחלת הדפוס, ומהשמים עזרוני שגמרתי חלק ראשון, ותפלתי לאל חיי, שיגמלני חסד לגמור גם חלק שני, ואקוה לאל, שיגמר קודם חנוכה הבא עלינו לטובה.

על בן עושו חושו, ואל תחוסו על כספכם המעוטה לקנות מעמדי זה החלק, ויאירו עיניכם כשמש בצהרים. והמקום זה הספר, יזכה לראות בבנין ציון וירושלים.

כה דברי המעתיר, הכותב ברפיון ידים ובשברון מתנים

הקטן צבי הירש

בן הגאון מוהר"ר אהרן שמואל זלה"ה קאידענאווער
- לפרט קטן [שנת תס"ה]

הגאון בעל החיד"א זי"ע מביא בספרו את הספר קב הישר פְּעָמִים הרבה, ולא זו הספר מעל שלחנו. החיד"א מעיד על הספר קב הישר שהוא ספר שמעורר ליראת שמים.

המחבר של ספר הקדוש "שבת של מי", רבי יעקב שמטון שבתי מעיר סיניגאליא, שהיה בן דורו ורעו של החיד"א זי"ע, כותב על המחבר של ספר קב הישר (בספרו "שבת של מי", שבת כ"א עמוד ב') שיש לזהר בכל תבנה של ספר קב הישר, כי הוא איש המורם מעם.

הספר קב הישר נחלק ונסדר לפי סדר פרשיות התורה לכל השנה כדי שיוכלו ללמוד הספר הזה מדי שבוע בשבוע, שני פרקים לשבוע וראה לוח מפורט בתחילת חלק ראשון הדפסנו אותו בפארמאט קטן, כדי שכל אחד יוכל להחזיקו בכיס הטלית או התפילין שלו, וכך יוכל להשלים חוקו מיד אחר התפלה מדי יום ביומו.

מעלות הספר

שהוא מורה דרך ומאיר נתיבות:

- ✠ איך להכין את עצמו לבר מצוה.
- ✠ הוראות ליום החתונה, לחתן ולכלה ולהוריהם.
- ✠ מורה דרך לאדם בחיי היום יום, איך לעבוד את כל התלאות והמאורעות שעוברים עליו בכל יום ויום.
- ✠ הדרבה לאנשים ונשים מדי לבב ועצבנים מחמת צרותיהם ל"ע, להחיות רוחם ולחזקם שיהיו שמחים וטובי לב, מלאים חיים.
- ✠ מאיר עיני ההורים אשר מן השמים נזדמנו להם בעיות עם ילדיהם הן ברוחניות והן בגשמיות, שירגישו שמחים וטובי לב בזה שהם שלוחים מן השמים לקרב את הגאולה.
- ✠ חיזוק ושכחה לאם הישראלית איך לנהל את ביתה הגדולה בילדים הרבה בלעה"ר.
- ✠ חיות וחיזוק לבחורים נשברי לב.
- ✠ דרך להשתמש בכמון בעסקיו, שלא לאבד את נכסיו בפעם אחת.
- ✠ לשרש מלבו מדת הקנאה בין בעשיר ובין בעני, מראה שהעניים מאושרים.
- ✠ מאות סגולות ורפואות ותפילות מיוחדות לכל דבר שהאדם זקוק אליו בחיי היום יום.

הקדמת המוציא לאור

בדורינו דור יתום, כאשר חסרים לנו בעוונותינו הרבים הצדיקים זכותו יגן עלינו מדורות הקודמים, ואין מי שיוכיח את העם בדברי מוסר והתעוררות, אפשר למלא את החסרון על ידי הלימוד בספר הקדוש קב הישר. כאשר מעיינים בספר זה, רואים שהמחבר מדבר לכל אחד ואחד מאתנו, כאילו היה חי בדורינו, וכאילו היה יודע מגודל הנסיונות שבדור הזה.

ידוע מה שאמרו חכמינו זכרונם לברכה במדרש על פסוק "עת לעשות לה' הפרו תורתך", שכאשר הדור פרוץ בעוונותינו הרבים ואין מקיימין את התורה ומצותי' כדבעי, והיינו שהוא בבחינת "הפרו תורתך", אז "עת לעשות לה'", צריכים לפעול למען כבוד שמים, לחזק קיום התורה הקדושה.

ומן הנכון להזכיר כאן דברי הגאון הקדוש רבי הלל מקאלאמי זכותו יגן עלינו שכתב בהקדמה לספרו הקדוש "עת לעשות", שספר זה עלה לו בדמעות בלי שיעור ושעות רבות של ביטול תורה להפיצה לאור עולם, אבל הוא מדפיס את הספר כדי לחזק את האמונה והבטחון ומדות טובות בלבות בני ישראל, שמורגש החסרון בדורות הללו.

ואם בדורו כתב כן הגאון הקדוש מקאלאמי, אשר דורו היה בהשוואה לדורינו, דור של תורה ויראה,

קדושה וטהרה, ובעת ההוא עדיין היו בחיים מאות גאונים וצדיקים בכל תפוצות ישראל, ואף על פי כן כתב שהעולם זקוק לספר כזה, אנן מה נעני אבתריה כהיום בעוונותינו הרבים, כאשר בני ישראל עלולים ליפול בנסיונות שונות ברוחניות ובגשמיות. בני אדם טרודים על המחי' ועל הכלכלה, ונתגדל דור חדש בלי עין הרע שנתרבה מאוד בעזרת השם יתברך, אבל כמעט שאין יודעים איך היה נראה יהודי ירא ה' בדורות שעברו.

לזאת אזרנו אומץ לחזק ידיים רפות, בראותינו נחיצות הוצאת ספר הקדוש קב הישר לאור עולם במהדורא חדשה, כדי להאיר עיני בישראל ולחמם את לבותיהם בדברי המוסר שיצאו בקדושה וטהרה מתחת ידו של המחבר.

לפעמים הוצרכנו לשנות איזה מלים, ומכל מקום יגענו מאוד להוציא את הרעיון שהגה בו המחבר. כמה יגיעות יגענו להקל על המעיין בספר הקדוש הזה. לא חסכנו שום עמל ויגיעה ולא פנינו עינינו להוצאות הרבות של הוצאת ספר כזה במהדורא מאירת עיניים.

פיענחנו את הראשי תיבות שנדפסו בדפוס הראשון, פסיק ונקודות, וחילקנו את הספר בקטעים, בתוספות לכותרות בכל פרק בין ענין לענין.

יגיעות רבות השקענו בספר זה להוציאו ברוב פאר והדר, ואף על פי כן ידענו גם ידענו מקרא שכתוב "שגיאות מי יבין", ויתכן שנפל טעותיו בדפוס. לכן בקשתנו מהקורא היקר שידון אותנו לכף זכות,

בגלל העמל והטירחא שקשור בהוצאת ספר כזה לאור
עולם.

ואתן שבח והודי' להשם יתברך אשר זיכנו בזכות זה
להיות ממזכי הרבים, להוציא לאור מחדש ספר
קב הישר, שזה כבר רפ"ט שנה מפטירתו - (תע"ב - תשס"א).

יהי רצון שזכות המחבר הקדוש יגן עלינו ועל כל בני
ביתנו ועל כל העוזרים בהוצאת הספר לאור,
להושע בכל משאלות לבכם לטובה, בני, חיי ומזוני,
לגדל את בניהם לתורה, לחופה ולמעשים טובים.

תקוותינו שספר זה יאיר קדושה ויראת שמים בלבבות
בני ישראל, ונזכה לראות בישועת כל ישראל
ושמחתן. ובמהרה יקוים בנו נבואת ישעיה הנביא (נ"ב,
ט-ז) מה נאוו על ההרים רגלי מבשר משמיע שלום על הרי
יהודה, אומר לציון מלך אלוקיך וכו' כי עין בעין יראו
בשוב ה' ציון, וראו כל אפסי ארץ את ישועת אלוקינו,
במהרה בימינו אמן.

חודש אלול תשס"א לפ"ק - המו"ל

פרקי תולדות קצרים של מחבר ספר "קב הישר"

מעטים הם ידיעותינו אודות מחבר ספר "קב הישר", למרות העובדא שהספר נפוץ בכל תפוצות ישראל. והא לנו פירוורים ממה שנלקט ממקומות שונים, במיוחד מהקדמתו לספרו ומן ההקדמות לספריו של אביו הקדוש זכר צדיק לברכה.

מחבר ספר זה, "קב הישר", הגאון הקדוש רבי צבי הירש קודנובר זכותו יגן עלינו, היה מגדולי צדיקי דורו, והתבלט בין רבני עיר ואם בישראל פרנקפורט. גדולי דורו ענו אחריו "מקודש מקודש" והעידו על גדולתו.

המחבר נולד לפני יותר משלש מאות שנה, לאביו הגאון הקדוש המפורסם רבי אהרן שמואל קאיינדאווער זכותו יגן עלינו, מחבר ספר "ברכת הזבח" על קדשים; "תפארת שמואל" על הרא"ש, "ברכת שמואל" על התורה, ושאלות ותשובות אמונת שמואל.

שם המשפחה קודנובר הוא על שם העיר קודנוב הקרובה למינסק, בה נולד רבי אהרן שמואל. רבי אהרן היה תלמידם של רבי יעקב ובנו רבי העשיל מלובלין. כאשר נימול לשמונה, קראו שמו בישראל "אהרן", ואמנם פעם חלה והוסיפו על שמו שמואל, ונקרא אהרן שמואל.

אמו של רבי אהרן שמואל היתה אשה פשוטה, לא יכלה אפילו להתפלל, אבל בעת הדלקת נרות שבת קודש היתה מתפללת להקדוש ברוך הוא שיעזרנה שבנו שמואל יתגדל לתלמיד חכם.

בצעירותו נתקבל רבי אהרן שמואל בבית דינו של רבי משה לימא, מחבר ספר "חלקת מחוקק", אשר בוויילנא.

כאשר קרו הגזירות והשחיטות בשנות ת"ח ות"ט ברח רבי אהרן שמואל לנפשו ביחד עם שאר גדולי ישראל למדינות הולנד, גרמניא, אוסטריא, ביחד עם בנו בעל מחבר ספר "קב הישר". במשך שנות הזעם עברו על ראשם צרות רבות ותלאות, ושתים מבנותיו של רבי שמואל נהרגו על קידוש השם (ועיין בפנים הספר בפרק ק"ב מה שמגלה המחבר סודות נפלאות מה שקרה בשנות ת"ח ות"ט).

כשהגיע רבי אהרן שמואל לשנתו הס"ב נסתלק בעיר חמלניק, כאשר שהה שם לרגלי אסיפת גדולי הדור, י"ט תמוז ה' תל"ט.

על ראש הגאון הקדוש רבי צבי הירש מחבר ספר הקדוש "קב הישר" עברו יסורים ותלאות גם לעת זקנתו, כאשר הלשינו עליו ושמוהו במאסר, אותו ואת אשתו ואת בנו, כאשר רשם עלי גליון בהקדמה לספרו של אביו "ברכת שמואל".

ברוב ענותנותו תלה המחבר ספר "קב הישר" את יסוריו במה שלא הדפיס ספריו של אביו, ותיכף לאחר שעבר לגור בעיר פרנקפורט ד'מיין אשר במדינת גרמניא, החל בהדפסת ספרי אביו. גם במהדורא הראשונה של ספרו "קב הישר", מזכיר שעברו עליו צרות רבות ורעות רחמנא ליצלן.

הגאון הקדוש המחבר זכר צדיק לברכה האריך ימים, ונסתלק בעיר פרנקפורט ד'מיין ביום שושן פורים ה'תע"ב. על מצבתו נכתב כדלהלן: התורני הרבני מו"ה הירש קאידענאווער פה קבור וטמון איש חסיד ונאמן, ה"ה מ"ו צבי בן הרב הגדול מ"ר שמואל זכר צדיק לברכה נפטר יום ד' ט"ו אדר שני תע"ב לפ"ק תנצב"ה.

ספר "קב וישר" נחשב לאחד מספרים הכי נפוצים בעולם מאז שלש מאות שנה. מעת שנדפס הספר בפעם הראשונה, עד

עשר שנים אחר כך, נדפס הספר בעשרות מהדורות, ללמדך גודל חשיבותו בעיני העם.

עד הגה נדפס הספר בערך ק"כ פעמים במדינות שונות שבאירופא ואזיה. גם בשפת הלאדינו שפאניאליש נדפס הספר פעם אחת. את התירגום הראשון באידיש הדפיס המחבר בעצמו.

חיבה יתירה נודעת לו לספר זה בין תלמידי חכמים וחסידים, אבל גם אצל המון העם ונשים, בגלל לשונו הקל והצח, ביחד עם המשלים והסיפורים שהביא בספרו, אשר מעוררים לתורה ויראת שמים. כל אחד מצא בו נשאת נפשו: התלמיד חכם, המון העם, נשים וטף.

בנוסף למדרשי חז"ל וזוהר הקדוש, שאב המחבר מקורותיו גם מספרי קדמונים, ספרי האריז"ל ותלמידיו. אך בעיקר שאב מספרים הקדושים ראשית חכמה ושל"ה הקדוש.

רבו הקדוש בעל המחבר ספר הקדוש "יסוד יוסף", אשר חלק גדול מספר קב הישר מיוסד על דבריו, ובפרקים הרבה כתב ממש כלשונו של רבו, ומציין לאחר הפרק שם רבו, היה גאון וחסיד מקובל בדורו. שימש כרב וראש ישיבת מינסק ודובנא. בנוסף לספר יסוד יוסף חיבר ספר שאלות ותשובות "נעימה קדושה" ועוד.

שני טעמים בדבר שהמחבר קרא שם ספרו "קב הישר": (א) ק"ב פרקים לספר. (ב) שמו "צבי" עולה במספר ק"ב.

כמה הלכות ומנהגי ישראל מקורם מספר "קב הישר": (א) שלא ליטול ידים בבוקר על ידי רשע; (ב) לשים ברזל במים בעת התקופה, בגלל הסכנה שבדבר; (ג) שלא להניח כלים ריקים בעת ברכת המזון. גם מה שנהוג בהרבה תפוצות ישראל לומר במוצאי שבת י"א פסוקים שראשיתם וסופם באות נו"ן, מקורו

מספר "קב הישר", וכן התפילה שאומרים לאחר קריאת התורה, וגם אמירת הנשיא בחודש ניסן, ועוד כהנה, אשר מקורם מספר "קב הישר".

גודל חביבות התפילות שבספר "קב הישר" אצל גדולי ישראל בדורות שלאחריו, רואים מזה שהגאון הקדוש רבי שמואל אלבאז זכר צדיק לברכה ליקט בשנת תקס"ח כל התפילות שנדפסו בספר "קב הישר", והדפיסם בספר מיוחד אשר נקרא בשמו "רובע הקב". הוא מעיד על תפילות אלו, שמי שיאמר אותם בתמידות יהיה נקי מחטא ולא יסור מדרך התורה.

חשיבותו של המחבר אפשר לראות גם מזה שגדולי ישראל בהסכמותיהן לספר "יסוד יוסף", הדגישו את העובדה שהיה רבו של בעל קב הישר. המחבר השאיר עוד שני ספרים אשר לא נדפסו: ספר "עופר האלים" על התורה, והשני על עיבור השנה.

מעלות הספר "קב הישר"

יראים ושלמים החרדים לדבר ה' היו מחזיקים את הספר הקדוש "קב הישר" בתיק הטלית ותפילין שלהם, שיהי מוכן תמיד לעיין בו. וכתב הגאון מו"ה צבי יחזקאל מיכלזון זכר צדיק לברכה בהסכמתו לספר "אורחות צדיקים", שזוכר בחורף תרמ"א, כאשר בא בפעם הראשונה להגאון הקדוש בעל שפת אמת זכר צדיק לברכה מגור, הי' נהוג שכל אברך שנכנס לחדרו של השפת אמת לקבל הדרכה בעבודת ה', הי' השפת אמת מצוהו ללמוד בכל יום פרק אחד מספר מוסר. לפעמים הי' מצוה ללמוד ספר חובת הלבבות, ולפעמים היה מצוה ללמוד ספר אורחות צדיקים, והיו מחזיקים את הספרים הללו בתוך תיק הטלית ותפילין, כדי ללמוד בתוכם קודם התפילה.

כדאי למורי העם ומדריכיו לעורר את האברכים שישאו בתוך תיק הטו"ת שלהם את הספר "קב הישר", כדי שיוכלו לעיין בו לכה"פ חמש או עשר דקות קודם התפילה או לאחריה.

באיזהו מקומות היו הרבנים מלמדים ברבים ספר קב הישר בכל יום בין מנחה למעריב, וכן נהוג כהיום הזה בכמה מקומות.

כתב רבינו יונה בספר היראה (אות ר"מ) שהאדם צריך להרגיל את פיו בדיבורים של יראת שמים, כגון: הוי עז כנמר... סוף דבר הכל נשמע.. את האלקים ירא... מה ה' אלוקיך שואל מעמך... מאד מאד הוי שפל רוח... ואז מובטח לו שלא יכשל לעולם.

רבי יהודה בנו של הרא"ש כתב, ללמוד ספרי מוסר כדי לקיים השמע לאונך מה שאתה מוציא בפיך. והאריז"ל הזהיר גם כן ללמוד בכל יום ספרי מוסר, ושלא יעבור עליו יום אחד בלא לימוד ספרים הללו.

וכתב הגאון הקדוש רבי הלל מקאלאמיי זכר צדיק לברכה בספרו "עת לעשות" (שאלה י"ג) אודות הנחיצות לבנות ישראל שיהיו בקיאים בתפילה ובקריאת שפת אידיש, שעל ידי זה תתרבה בלימוד מוסר, יראה, צניעות, ומדות טובות. וכותב עוד, שעל ידי שתהיה בקיאה בשפת אידיש, תוכל לקרוא בכל יום ספר מנורת המאור, שמחת הנפש, קב הישר ושבת מוסר, ועל ידי זה תכיר גודל ערך התורה ושכר הגן עדן, עונש הגיהנום וחומר העבירות, עיין שם באריכות. רואים מזה שהגאון הקדוש רבי הלל מקאלאמיי מנה בין ספרי מוסר החשובים את הספר "קב הישר".

וכתב עוד בספרו "משכיל אל דל" (חלק ב', דף י"א), שגם בני אדם שאינם תלמידי חכמים יקבעו עתים שעה או יותר ביום

ובלילה ללמוד ספרי מוסר שנדפסו בשפת אידיש, כגון מנורת המאור, קב הישר ועוד, וגדול שכרם כאילו עסקו בהוויות דאביי ורבא. עוד כתב בספרו עת לעשות (עמוד רמ"ו) שהלומד ספרי מוסר יעזרהו השם יתברך שיהא ירא שמים ושבניו יהיו הגונים וילכו בדרך הישר.

בגלל חשיבותו נדפס ספר קב הישר בכמה מהדורות. כאשר עיני הקורא תחזינה מישרים, נדפס הספר פעמים רבות, ובכל פעם שנדפס, נתקבל הספר בכל תפוצות ישראל.

בלשונו הקדוש מלוה המחבר את האדם בכל דרכיו. דבריו הקדושים מחממים את הלבבות. תוכו רצוף אהבה להשם יתברך ולעם ישראל. הוא מלמד את האדם גודל חשיבות של קיום כל מצוה בפני עצמה, והכל בלשון צח ונאה, המובן גם לילד שהולך לבית הספר.

כל הענינים חרו המחבר וחיברם בסיפורים מזהיר הקדוש ומכתבי האריז"ל ועוד. הוא מזהיר להיות זהיר אף במצות קלות שהאדם דש בעקביו, ומאיר עיני האדם בכל מקום המצאו.

בחיי המחבר (בשנת תס"ב) נדפס הספר בלשון הקודש בעיר פראנקפורט, בתוספת תרגום לשפת אידיש. ואף על פי שהתירגום לשפת אידיש היתה בשעתו תועלת גדול להמעיינים בספר, שיבינו בשפה המדוברת כל הכתוב בספר, אך התירגום היה שגוי קצת באיזהו מקומן, וגם אינו בהתאם להשפה המדוברת והנכתבת היום במקומות אחביי החרדים לדבר ה' שמדברים בשפת אידיש. ויצא לאור בשנה זו ספר קב הישר שלשה כרכים בשפת אידיש כלול בהדרו ובתפארתו, והוא מאיר עיני הקורא בו.

לאחרונה יצא הספר לאור מחדש בלשון הקודש בכמה מהדורות כלול בתפארתם, מנוקד ומבואר עם

מפתחות ומקורות. ועלה במחשבתינו גם כן להדפיסו בלשון הקודש ולפרסמו כדי לזכות הרבים, ותקותינו שהלומדים בו יתעוררו לתורה ויראת שמים על ידי הלימוד בספר זה. ויהא רצוא שיתקדש שם שמים על ידינו להרבות תורה ויראת שמים בישראל.

מעלת לימוד ספרי מוסר בכל יום

ידוע מה שכתב הגאון הקדוש רבי יונתן אייבעשיץ זכותו יגן עלינו בספרו יצרות דבש (ח"א דרוש י"ב, דף ס"ח) שגם הנשים והבנות הקטנות מחויבות ללמוד בכל יום ספרי מוסר שנדפסו בשפת אידיש, כגון ספר שמחת הנפש וספר לב טוב וכו', ומבטיח שם שעל ידי זה יפתחו לבותיהם ליראת שמים האמיתית, ולא יבואו לידי חטא. ובספר שמחת הנפש (עמוד קל"ד) כתב שצריכים ללמוד ספרי מוסר בפרט כעת שנדפסו בשפת אידיש.

הגר"א זכר צדיק לברכה במכתבו (אגרת הגר"א) כותב לאמו: "יש תחת ידי איזה ספרי מוסר בשפת אידיש, ויש ללמוד בהם תמיד, ובפרט בשבת קודש צריכים להתעסק בספרי מוסר, ותדריך אותם ברוח ספרי המוסר". רואים מכך שביום השבת על הנשים והבנות לעסוק רק בספרי מוסר ולא בדברים אחרים, כדי שידעו מה חובתן בעולמן.

בספר סדר דרך ישרה כתב, שהלומד ספרי מוסר בכל יום לפי הבנתו, יקבל שכרו מאת ה' כמו למדן שעוסק בספרי קודש בלשון הקודש.

גם ידוע שהחתם סופר זכותו יגן עלינו הי' לומד כל יום איזה זמן בספר חובת הלבבות עם תלמידיו, ואמר פעם, שהוא מרגיש חסרון ביום אשר לא עסק בו בספר מוסר.

ומסופר שפעם שאל איש אחד את גדול המוסר הגאון רבי ישראל סאלאנטער זכר צדיק לברכה, היות ויש לו שהות ביום חצי שעה לעסוק בתורה, איזה לימוד יקח לעצמו בחצי שעה ההוא. והשיב לו שילמוד בספר מוסר, ואז יראה שבאמת יש לו שהות ביום יותר מחצי שעה להקדישו ללימוד התורה.

והרי אך למותר לתאר התועלת של לימוד ספרי מוסר לתיקון המידות. מובא בשם צדיקים שבזמנים הללו העיקר הוא לדבר מעניני מדות. ויש פתגם של גדולי ישראל שאמרו, שאפשר לסיים כל הש"ס ועדיין לא למד מסכת מדות.

צדיקים נשגבים היו עובדים זמן רב על מדות טובות. הרה"ק רבי פנחס מקאריץ זכותו יגן עלינו, שהיה עמוד האמת בדורו, העיד על עצמו שהוצרך לעמול שלש עשרה שנה על מנת לשרש מעצמו את מדת השקר, ועוד שלש עשרה שנה לקנות לעצמו מדת האמת.

בהקדמת ספר ויגד יעקב על המועדים הביא בשם אביו, שהגאון הקדוש מהרי"ד מבעלזא זכותו יגן עלינו אמר, "ספר ראשית חכמה צריכים ללמוד, בספר חובת הלבבות צריכים לעיין, וספר ארחות צדיקים צריכים לידע בעל פה", עכ"ד. ומובן שכוונתו גם לספרי מוסר אחרים, כספר קב הישר ועוד. הרי לא היתה בית בישראל בכל הדורות שלא היה בו ספר הקדוש קב הישר.

ידוע מה שכתב הגאון רבי עקיבא איגר זכר צדיק לברכה בהקדמה לספרו, בו מפציר בבנו שישגיח בעת הדפסת ספריו שיהיה נדפס על נייר יפה ואותיות יפים בדיו שחור, כי כשהספר נדפס בפאר והדר, ובאותיות שמאירות את העינים, אפשר להרחיב הדעה והכוונה בעת שמעיינים בו.

לכן לא חסכנו כל עמל ויגיעה להוציא לאור דבר שלם נאה ומתוקן, שיוכל הקורא לעיין בו בקלות, ויהא רעוא שיתקדש שם שמים על ידינו, ובזכות הפצת יראה וטהרה בישראל נזכה לביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן.

הספר הקדוש "קב הישר" נדפס כמה פעמים, בחיים חיותו של המחבר, הגאון הצדיק הקדוש רבי צבי הירש ב"ר אהרן שמואל קאיידנאבר זכותו יגן עלינו, מעיר פראנקפורט, ואח"כ הדפיסו אותו קרוב לששים פעמים בזמנים שונים ובמדינות שונות עד שנת תרנ"ח כפי הרשימה דלהלן - ומאז ועד עתה נדפס פעמים אין מספר בהרבה אופנים ומקומות - ולאחרונה הדפיסו אותו מחדש בלשון הקודש ובשפת אידיש בדפוס חדשה בכמה מהדורות חדשות.

רשימת הדפוסים של ספר הקדוש "קב הישר" בק"ב פרקים כשנת תס"ה עד שנת תרנ"ח: בלשון הקודש, באידיש ובלאטיין:

1. פראנקפורט ד'מיין תס"ה (רי"ב דפים).
2. אמ"ד תפ"ב (קס"ח דפים).
3. קושטיא תצ"ב (צ"ח דפים).
4. ווענעציא תק"ג (צ"ח דפים).
5. ווענעציא תקל"ב (קי"ב דפים).
6. לבוב תקנ"א (קל"ו דפים).
7. זאלקאוא תקס"ה (קל"ו דפים).
8. סאדילקאוו תקפ"ה (קל"ו דפים).
9. חכו"ד (קל"ו דפים).
10. ליווארנא תר"ג (קל"ו דפים).
11. לבוב תר"א (ס"ז דפים).

12. לבוב תר"י"ח (ס"ז דפים).
13. לבוב תרכ"ג (ק"ב דפים).
14. ווילנא תרכ"ד (ק"ב דפים).
15. לבוב תרל"א (ק"ב דפים).
16. ווארשא תרל"ט (ק"ב דפים).
17. לובלין תרנ"ח (ק"ב דפים).
18. פראנקפורט ד'מיין תס"ט (ק"ב דפים).
19. פראנקפורט ד'מיין ת"ע (צ' דפים).
20. יעסניץ תפ"ה (צ' דפים).
21. זאלקאווא תקט"ו (צ' דפים).
22. חמ"ד תקל"ג (ק"ח דפים).
23. פראנקפורט אמ"ן תקמ"ו (ק"ח דפים).
24. פראנקפורט אמ"ן תקנ"ט (ק"ח דפים).
25. זולעבאך תקנ"ה (ק"ח דפים).
26. זולעבאך תקנ"ט (קב"ד דפים).
27. זולעבאך תקס"ה (קב"ד דפים). עם תרגום יידיש
אשכנז ע"י ה"ר משה ב"ר נתן נטע.
28. סאדילקאוו תקפ"א (קב"ד דפים).
29. זיטאמיר תר"ך (קב"ד דפים).
30. לבוב תרכ"ג (קב"ד דפים).
31. ווילנא תרכ"ה (קב"ד דפים).
32. ווארשא תרכ"ו (קב"ד דפים).
33. לובלין תרל"ו.
34. לובלין תרנ"ח.

ובתרגום אידיש בלבד:

1. זולעבאך תפ"ד (צ"ח דפים).
  2. פיורדא תצ"ח (פ"ח דפים).
  3. פיורדא תק"ג (פ"ח דפים).
  4. חמ"ד.
  5. חמ"ד תקל"ג.
  6. חמ"ד תקנ"ג.
  7. לאשצוב תקע"ז.
- ובתרגום לאדינו (ע"י ה"ר ניסים הכהן):
1. קושטיא תקפ"ג.
  2. קושטיא תקפ"ח.
  3. קושטיא תרב"ג.

מובא בְּסֵפֶר אור אֱלִימֶלֶךְ (אות ק"ה) שְׁהַרְבִּי ר' אֱלִימֶלֶךְ מְלִיצֶעֶנְסְק
זְכוּנוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, הִיָּה מְעִין תְּמִיד בְּסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ "קב הַיְיָשֵׁר", וְלָמַד
אֶת הַסֵּפֶר מֵאָה וּשְׁנַיִם פְּעָמִים, כְּמִסְפַּר פְּרָקֵי הַסֵּפֶר.
הַגָּאוֹן בְּעַל "חֲתָם סוֹפֵר" זְכוּנוֹ יִגַּן עָלֵינוּ כְּתֵב בְּצוּאָתוֹ, שְׁבִנּוּתוֹ
יִלְמְדוּ בְּסִפְרֵי מוֹסֵר וַיִּרְאֶה בְּשִׁפְהַ הַמְדַבֵּרַת אִיִּישׁ, אֲשֶׁר בְּנוֹיָם
וּמִיִּסְדִּים עַל אַגְדוֹת חו"ל. וְתִלְמִידוֹ הַגְּדוֹל בְּעַל "לֵב הָעֵבְרִי", רַבִּי
עֲקִיבָא יוֹסֵף שְׁלֶעֶזְיִנְגֶּער זְכוּנוֹ יִגַּן עָלֵינוּ כְּתֵב, שְׁפָנֹת רְבוֹ הַחֲתָם
סוֹפֵר" הִיָּתָה שְׁיִלְמְדוּ בְּסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ "קב הַיְיָשֵׁר".

בספר "מאיר עיני חכמים" תנינא בפרשת אמור מובא, שהמגיד הקדוש מקאזניץ זי"ע אמר על ספר "קב הישר", שפאשר מעינים בקטע של הזהר הקדוש שמוזכר בספר "קב הישר", מסגל לעורר את האדם ליראת שמים יותר מאלו הנה לומד את הקטע ההוא בספר הזהר עצמו.

ומסביר הגה"ק מאוסטראווצא זי"ע את דברי המגיד מקאזניץ, דהנה נשמת האדם חצובה ממקום גבוה וירדה למטה בעולם הזה, ועל כן, נשמה הבאה ממקום נמוך יותר אין ביכלתה להבין ענינים שמקורם ממקום גבוה יותר משרש נשמתו. ולכן, הלומד דברי הזהר בתוך ספר "קב הישר", בנקל לו להבין יותר מאלו הנה לומד את הקטע בזהר עצמו, כי המחבר של ספר "קב הישר" הכניס בספרו כח הקדשה משרש נשמתו, ולכן אפשר להתעורר יותר על ידי הלמוד בספר "קב הישר" מאשר בזהר גופא.

הרב הקדוש בעל "שר שלום" מבעלזא זכותו יגן עלינו העיד על עצמו, שכל יראתו באה לו מדבריו הקדושים של בעל "קב הישר" אשר למד ספרו ק"ב פעמים, כמספר שם "קב הישר, ומספר פרקי הספר.

גם הגאון הקדוש בעל "צמח צדק" מליובאוויטש זכרונו יגן עלינו, בהדרכתו בעניני יראת שמים לאחד מתלמידיו הגדולים, מראה מקום הוא לו ללמד ספר "קב הישר".

הגאון הקדוש מפילץ בעל "שפתי צדיק" זכותו יגן עלינו כתב בצוואתו, שכל אחד מבניו ילמד עם בניו בספר "קב הישר" פעמים הרבה, כדי שיכנסו ללבותיהם דברי מוסר וצניעות.

מפתחות סדר הימים

א	[יום 1 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום א
ב	[יום 2 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום ב
ג	[יום 3 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום ג
ד	[יום 4 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום ד
ה	[יום 5 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום ה
ו	[יום 6 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום ו
ז	[יום 7 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום ז
ח	[יום 8 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום ח
ט	[יום 9 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום ט
י	[יום 10 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום י
יא	[יום 11 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום יא
יב	[יום 12 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום יב
יג	[יום 13 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום יג
יד	[יום 14 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום יד
טו	[יום 15 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום טו
טז	[יום 16 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום טז
יז	[יום 17 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום יז
יח	[יום 18 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום יח
יט	[יום 19 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום יט
כ	[יום 20 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום כ
כא	[יום 21 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום כא
כב	[יום 22 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום כב
כג	[יום 23 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום כג
כד	[יום 24 בשנה]	תשרי	סדר הלימוד יום כד

מב	[יום 25 בשנה]	תשרי	כה	סדר הלימוד יום
מד	[יום 26 בשנה]	תשרי	כו	סדר הלימוד יום
מה	[יום 27 בשנה]	תשרי	כז	סדר הלימוד יום
מז	[יום 28 בשנה]	תשרי	כח	סדר הלימוד יום
ממ	[יום 29 בשנה]	תשרי	כט	סדר הלימוד יום
נא	[יום 30 בשנה]	תשרי	ל	סדר הלימוד יום
נג	[יום 31 בשנה]	חשוון	א	סדר הלימוד יום
נה	[יום 32 בשנה]	חשוון	ב	סדר הלימוד יום
נו	[יום 33 בשנה]	חשוון	ג	סדר הלימוד יום
נח	[יום 34 בשנה]	חשוון	ד	סדר הלימוד יום
ס	[יום 35 בשנה]	חשוון	ה	סדר הלימוד יום
סא	[יום 36 בשנה]	חשוון	ו	סדר הלימוד יום
סד	[יום 37 בשנה]	חשוון	ז	סדר הלימוד יום
סה	[יום 38 בשנה]	חשוון	ח	סדר הלימוד יום
סז	[יום 39 בשנה]	חשוון	ט	סדר הלימוד יום
סח	[יום 40 בשנה]	חשוון	י	סדר הלימוד יום
ע	[יום 41 בשנה]	חשוון	יא	סדר הלימוד יום
עא	[יום 42 בשנה]	חשוון	יב	סדר הלימוד יום
עג	[יום 43 בשנה]	חשוון	יג	סדר הלימוד יום
עה	[יום 44 בשנה]	חשוון	יד	סדר הלימוד יום
עז	[יום 45 בשנה]	חשוון	טו	סדר הלימוד יום
עח	[יום 46 בשנה]	חשוון	טז	סדר הלימוד יום
פ	[יום 47 בשנה]	חשוון	יז	סדר הלימוד יום
פב	[יום 48 בשנה]	חשוון	יח	סדר הלימוד יום
פד	[יום 49 בשנה]	חשוון	יט	סדר הלימוד יום
פו	[יום 50 בשנה]	חשוון	כ	סדר הלימוד יום
פז	[יום 51 בשנה]	חשוון	כא	סדר הלימוד יום

פט	[יום 52 בשנה]	חשוון	כב	סדר הלימוד יום
צב	[יום 53 בשנה]	חשוון	כג	סדר הלימוד יום
צג	[יום 54 בשנה]	חשוון	כד	סדר הלימוד יום
צד	[יום 55 בשנה]	חשוון	כה	סדר הלימוד יום
צו	[יום 56 בשנה]	חשוון	כו	סדר הלימוד יום
צח	[יום 57 בשנה]	חשוון	כז	סדר הלימוד יום
ק	[יום 58 בשנה]	חשוון	כח	סדר הלימוד יום
קב	[יום 59 בשנה]	חשוון	כט	סדר הלימוד יום
קד	[יום 60 בשנה]	כסליו	א	סדר הלימוד יום
קו	[יום 61 בשנה]	כסליו	ב	סדר הלימוד יום
קח	[יום 62 בשנה]	כסליו	ג	סדר הלימוד יום
קט	[יום 63 בשנה]	כסליו	ד	סדר הלימוד יום
קיא	[יום 64 בשנה]	כסליו	ה	סדר הלימוד יום
קיג	[יום 65 בשנה]	כסליו	ו	סדר הלימוד יום
קיד	[יום 66 בשנה]	כסליו	ז	סדר הלימוד יום
קיו	[יום 67 בשנה]	כסליו	ח	סדר הלימוד יום
קיט	[יום 68 בשנה]	כסליו	ט	סדר הלימוד יום
קכא	[יום 69 בשנה]	כסליו	י	סדר הלימוד יום
קכב	[יום 70 בשנה]	כסליו	יא	סדר הלימוד יום
קכד	[יום 71 בשנה]	כסליו	יב	סדר הלימוד יום
קכו	[יום 72 בשנה]	כסליו	יג	סדר הלימוד יום
קכט	[יום 73 בשנה]	כסליו	יד	סדר הלימוד יום
קלא	[יום 74 בשנה]	כסליו	טו	סדר הלימוד יום
קלג	[יום 75 בשנה]	כסליו	טז	סדר הלימוד יום
קלה	[יום 76 בשנה]	כסליו	יז	סדר הלימוד יום
קלז	[יום 77 בשנה]	כסליו	יח	סדר הלימוד יום
קמ	[יום 78 בשנה]	כסליו	יט	סדר הלימוד יום

קמא	[יום 79 בשנה]	כסליו	כ	סדר הלימוד יום כ
קמג	[יום 80 בשנה]	כסליו	כא	סדר הלימוד יום כא
קמה	[יום 81 בשנה]	כסליו	כב	סדר הלימוד יום כב
קמז	[יום 82 בשנה]	כסליו	כג	סדר הלימוד יום כג
קמח	[יום 83 בשנה]	כסליו	כד	סדר הלימוד יום כד
קנ	[יום 84 בשנה]	כסליו	כה	סדר הלימוד יום כה
קנב	[יום 85 בשנה]	כסליו	כו	סדר הלימוד יום כו
קנד	[יום 86 בשנה]	כסליו	כז	סדר הלימוד יום כז
קנה	[יום 87 בשנה]	כסליו	כח	סדר הלימוד יום כח
קנז	[יום 88 בשנה]	כסליו	כט	סדר הלימוד יום כט
קנט	[יום 89 בשנה]	כסליו	ל	סדר הלימוד יום ל
קסא	[יום 90 בשנה]	טבת	א	סדר הלימוד יום א
קסג	[יום 91 בשנה]	טבת	ב	סדר הלימוד יום ב
קסה	[יום 92 בשנה]	טבת	ג	סדר הלימוד יום ג
קסו	[יום 93 בשנה]	טבת	ד	סדר הלימוד יום ד
קסח	[יום 94 בשנה]	טבת	ה	סדר הלימוד יום ה
קע	[יום 95 בשנה]	טבת	ו	סדר הלימוד יום ו
קעב	[יום 96 בשנה]	טבת	ז	סדר הלימוד יום ז
קעד	[יום 97 בשנה]	טבת	ח	סדר הלימוד יום ח
קעז	[יום 98 בשנה]	טבת	ט	סדר הלימוד יום ט
קעה	[יום 99 בשנה]	טבת	י	סדר הלימוד יום י
קפ	[יום 100 בשנה]	טבת	יא	סדר הלימוד יום יא
קפב	[יום 101 בשנה]	טבת	יב	סדר הלימוד יום יב
קפד	[יום 102 בשנה]	טבת	יג	סדר הלימוד יום יג
קפה	[יום 103 בשנה]	טבת	יד	סדר הלימוד יום יד
קפו	[יום 104 בשנה]	טבת	טו	סדר הלימוד יום טו
קפח	[יום 105 בשנה]	טבת	טז	סדר הלימוד יום טז

קצא	[יום 106 בשנה]	טבת	סדר הלימוד יום יז
קצג	[יום 107 בשנה]	טבת	סדר הלימוד יום יח
קצה	[יום 108 בשנה]	טבת	סדר הלימוד יום יט
קצז	[יום 109 בשנה]	טבת	סדר הלימוד יום כ
קצט	[יום 110 בשנה]	טבת	סדר הלימוד יום כא
רג	[יום 111 בשנה]	טבת	סדר הלימוד יום כב
רד	[יום 112 בשנה]	טבת	סדר הלימוד יום כג
רו	[יום 113 בשנה]	טבת	סדר הלימוד יום כד
רט	[יום 114 בשנה]	טבת	סדר הלימוד יום כה
ריב	[יום 115 בשנה]	טבת	סדר הלימוד יום כו
ריד	[יום 116 בשנה]	טבת	סדר הלימוד יום כז
רטז	[יום 117 בשנה]	טבת	סדר הלימוד יום כח
ריז	[יום 118 בשנה]	טבת	סדר הלימוד יום כט
ריט	[יום 119 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום א
רכג	[יום 120 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום ב
רכה	[יום 121 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום ג
רכז	[יום 122 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום ד
רכח	[יום 123 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום ה
רל	[יום 124 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום ו
רלב	[יום 125 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום ז
רלד	[יום 126 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום ח
רלה	[יום 127 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום ט
רלז	[יום 128 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום י
רלט	[יום 129 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום יא
רמא	[יום 130 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום יב
רמג	[יום 131 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום יג
רמה	[יום 132 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום יד

רמח	[יום 133 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום טו
רנ	[יום 134 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום טז
רנב	[יום 135 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום יז
רנה	[יום 136 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום יח
רנז	[יום 137 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום יט
רנט	[יום 138 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום כ
רסא	[יום 139 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום כא
רסב	[יום 140 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום כב
רסד	[יום 141 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום כג
רסו	[יום 142 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום כד
רסה	[יום 143 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום כה
ער	[יום 144 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום כו
רעא	[יום 145 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום כז
רעג	[יום 146 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום כח
רעז	[יום 147 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום כט
רעה	[יום 148 בשנה]	שבט	סדר הלימוד יום ל
רפ	[יום 149 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום א
רפא	[יום 150 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום ב
רפג	[יום 151 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום ג
רפה	[יום 152 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום ד
רפז	[יום 153 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום ה
רפח	[יום 154 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום ו
רצא	[יום 155 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום ז
רצב	[יום 156 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום ח
רצז	[יום 157 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום ט
רצז	[יום 158 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום י
שא	[יום 159 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום יא

שב	[יום 160 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום יב
דש	[יום 161 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום יג
שה	[יום 162 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום יד
שז	[יום 163 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום טו
שט	[יום 164 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום טז
שיא	[יום 165 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום יז
שטז	[יום 166 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום יח
שיז	[יום 167 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום יט
שיט	[יום 168 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום כ
שב	[יום 169 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום כא
שכב	[יום 170 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום כב
שכד	[יום 171 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום כג
שכו	[יום 172 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום כד
שכח	[יום 173 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום כה
שכט	[יום 174 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום כו
של	[יום 175 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום כז
שלב	[יום 176 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום כח
שלה	[יום 177 בשנה]	אדר	סדר הלימוד יום כט
שלז	[יום 178 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום א
שמוא	[יום 179 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום ב
שמג	[יום 180 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום ג
שמד	[יום 181 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום ד
שמז	[יום 182 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום ה
שמח	[יום 183 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום ו
שנא	[יום 184 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום ז
שנב	[יום 185 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום ח
שנג	[יום 186 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום ט

שנה	[יום 187 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום י
שנז	[יום 188 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום יא
שנח	[יום 189 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום יב
שס	[יום 190 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום יג
שסג	[יום 191 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום יד
שסד	[יום 192 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום טו
שסו	[יום 193 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום טז
שסט	[יום 194 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום יז
שע	[יום 195 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום יח
שעב	[יום 196 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום יט
שעד	[יום 197 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום כ
שעז	[יום 198 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום כא
שעז	[יום 199 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום כב
שעט	[יום 200 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום כג
שפב	[יום 201 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום כד
שפד	[יום 202 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום כה
שפו	[יום 203 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום כו
שפח	[יום 204 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום כז
שפט	[יום 205 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום כח
שצב	[יום 206 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום כט
שצד	[יום 207 בשנה]	ניסן	סדר הלימוד יום ל
שצו	[יום 208 בשנה]	אייר	סדר הלימוד יום א
שצט	[יום 209 בשנה]	אייר	סדר הלימוד יום ב
תא	[יום 210 בשנה]	אייר	סדר הלימוד יום ג
תג	[יום 211 בשנה]	אייר	סדר הלימוד יום ד
תד	[יום 212 בשנה]	אייר	סדר הלימוד יום ה
תז	[יום 213 בשנה]	אייר	סדר הלימוד יום ו

תז	[יום 214 בשנה]	אייר	סדר הלימוד יום ז
תיא	[יום 215 בשנה]	אייר	סדר הלימוד יום ח
תיד	[יום 216 בשנה]	אייר	סדר הלימוד יום ט
תטו	[יום 217 בשנה]	אייר	סדר הלימוד יום י
תיז	[יום 218 בשנה]	אייר	סדר הלימוד יום יא
תיט	[יום 219 בשנה]	אייר	סדר הלימוד יום יב
תכא	[יום 220 בשנה]	אייר	סדר הלימוד יום יג
תכב	[יום 221 בשנה]	אייר	סדר הלימוד יום יד
תכד	[יום 222 בשנה]	אייר	סדר הלימוד יום טו
תכו	[יום 223 בשנה]	אייר	סדר הלימוד יום טז
תכט	[יום 224 בשנה]	אייר	סדר הלימוד יום יז
תל	[יום 225 בשנה]	אייר	סדר הלימוד יום יח
תלג	[יום 226 בשנה]	אייר	סדר הלימוד יום יט
תלה	[יום 227 בשנה]	אייר	סדר הלימוד יום כ
תלו	[יום 228 בשנה]	אייר	סדר הלימוד יום כא
תלט	[יום 229 בשנה]	אייר	סדר הלימוד יום כב
תמא	[יום 230 בשנה]	אייר	סדר הלימוד יום כג
תמד	[יום 231 בשנה]	אייר	סדר הלימוד יום כד
תמה	[יום 232 בשנה]	אייר	סדר הלימוד יום כה
תמח	[יום 233 בשנה]	אייר	סדר הלימוד יום כו
תמט	[יום 234 בשנה]	אייר	סדר הלימוד יום כז
תנ	[יום 235 בשנה]	אייר	סדר הלימוד יום כח
תנב	[יום 236 בשנה]	אייר	סדר הלימוד יום כט
תנה	[יום 237 בשנה]	סיון	סדר הלימוד יום א
תנו	[יום 238 בשנה]	סיון	סדר הלימוד יום ב
תנח	[יום 239 בשנה]	סיון	סדר הלימוד יום ג
תנט	[יום 240 בשנה]	סיון	סדר הלימוד יום ד

תסא	[יום 241 בשנה]	סיון	סדר הלימוד יום ה
תסג	[יום 242 בשנה]	סיון	סדר הלימוד יום ו
תסה	[יום 243 בשנה]	סיון	סדר הלימוד יום ז
תסו	[יום 244 בשנה]	סיון	סדר הלימוד יום ח
תסז	[יום 245 בשנה]	סיון	סדר הלימוד יום ט
תע	[יום 246 בשנה]	סיון	סדר הלימוד יום י
תעא	[יום 247 בשנה]	סיון	סדר הלימוד יום יא
תעג	[יום 248 בשנה]	סיון	סדר הלימוד יום יב
תעה	[יום 249 בשנה]	סיון	סדר הלימוד יום יג
תעז	[יום 250 בשנה]	סיון	סדר הלימוד יום יד
תעט	[יום 251 בשנה]	סיון	סדר הלימוד יום טו
תפב	[יום 252 בשנה]	סיון	סדר הלימוד יום טז
תפג	[יום 253 בשנה]	סיון	סדר הלימוד יום יז
תפה	[יום 254 בשנה]	סיון	סדר הלימוד יום יח
תפח	[יום 255 בשנה]	סיון	סדר הלימוד יום יט
תצ	[יום 256 בשנה]	סיון	סדר הלימוד יום כ
תצג	[יום 257 בשנה]	סיון	סדר הלימוד יום כא
תצה	[יום 258 בשנה]	סיון	סדר הלימוד יום כב
תצח	[יום 259 בשנה]	סיון	סדר הלימוד יום כג
תק	[יום 260 בשנה]	סיון	סדר הלימוד יום כד
תקב	[יום 261 בשנה]	סיון	סדר הלימוד יום כה
תקד	[יום 262 בשנה]	סיון	סדר הלימוד יום כו
תקו	[יום 263 בשנה]	סיון	סדר הלימוד יום כז
תקז	[יום 264 בשנה]	סיון	סדר הלימוד יום כח
תקט	[יום 265 בשנה]	סיון	סדר הלימוד יום כט
תקיא	[יום 266 בשנה]	סיון	סדר הלימוד יום ל
תקיג	[יום 267 בשנה]	תמוז	סדר הלימוד יום א

תמוז	סדר הלימוד יום ב	תמוז	[יום 268 בשנה]	תקיד
תמוז	סדר הלימוד יום ג	תמוז	[יום 269 בשנה]	תקטז
תמוז	סדר הלימוד יום ד	תמוז	[יום 270 בשנה]	תקיז
תמוז	סדר הלימוד יום ה	תמוז	[יום 271 בשנה]	תקיט
תמוז	סדר הלימוד יום ו	תמוז	[יום 272 בשנה]	תקכא
תמוז	סדר הלימוד יום ז	תמוז	[יום 273 בשנה]	תקכד
תמוז	סדר הלימוד יום ח	תמוז	[יום 274 בשנה]	תקכה
תמוז	סדר הלימוד יום ט	תמוז	[יום 275 בשנה]	תקכז
תמוז	סדר הלימוד יום י	תמוז	[יום 276 בשנה]	תקכט
תמוז	סדר הלימוד יום יא	תמוז	[יום 277 בשנה]	תקלא
תמוז	סדר הלימוד יום יב	תמוז	[יום 278 בשנה]	תקלג
תמוז	סדר הלימוד יום יג	תמוז	[יום 279 בשנה]	תקלה
תמוז	סדר הלימוד יום יד	תמוז	[יום 280 בשנה]	תקלז
תמוז	סדר הלימוד יום טו	תמוז	[יום 281 בשנה]	תקלט
תמוז	סדר הלימוד יום טז	תמוז	[יום 282 בשנה]	תקמא
תמוז	סדר הלימוד יום יז	תמוז	[יום 283 בשנה]	תקמב
תמוז	סדר הלימוד יום יח	תמוז	[יום 284 בשנה]	תקמד
תמוז	סדר הלימוד יום יט	תמוז	[יום 285 בשנה]	תקמו
תמוז	סדר הלימוד יום כ	תמוז	[יום 286 בשנה]	תקמח
תמוז	סדר הלימוד יום כא	תמוז	[יום 287 בשנה]	תקמט
תמוז	סדר הלימוד יום כב	תמוז	[יום 288 בשנה]	תקנא
תמוז	סדר הלימוד יום כג	תמוז	[יום 289 בשנה]	תקנד
תמוז	סדר הלימוד יום כד	תמוז	[יום 290 בשנה]	תקנו
תמוז	סדר הלימוד יום כה	תמוז	[יום 291 בשנה]	תקנח
תמוז	סדר הלימוד יום כו	תמוז	[יום 292 בשנה]	תקס
תמוז	סדר הלימוד יום כז	תמוז	[יום 293 בשנה]	תקסב
תמוז	סדר הלימוד יום כח	תמוז	[יום 294 בשנה]	תקסד

תקסה	[יום 295 בשנה]	תמוז	סדר הלימוד יום כט
תקסה	[יום 296 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום א
תקע	[יום 297 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום ב
תקעא	[יום 298 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום ג
תקעב	[יום 299 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום ד
תקעה	[יום 300 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום ה
תקעז	[יום 301 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום ו
תקעה	[יום 302 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום ז
תקפא	[יום 303 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום ח
תקפא	[יום 304 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום ט
תקפג	[יום 305 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום י
תקפה	[יום 306 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום יא
תקפז	[יום 307 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום יב
תקפה	[יום 308 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום יג
תקצ	[יום 309 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום יד
תקצא	[יום 310 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום טו
תקצג	[יום 311 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום טז
תקצה	[יום 312 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום יז
תקצז	[יום 313 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום יח
תקצט	[יום 314 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום יט
תרא	[יום 315 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום כ
תרג	[יום 316 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום כא
תרה	[יום 317 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום כב
תרח	[יום 318 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום כג
תרי	[יום 319 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום כד
תריא	[יום 320 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום כה
תריג	[יום 321 בשנה]	אב	סדר הלימוד יום כו

תרטו	[יום 322 בשנה]	אב	כז	סדר הלימוד יום
תרטז	[יום 323 בשנה]	אב	כח	סדר הלימוד יום
תריח	[יום 324 בשנה]	אב	כט	סדר הלימוד יום
תרכ	[יום 325 בשנה]	אלול	א	סדר הלימוד יום
תרכא	[יום 326 בשנה]	אלול	ב	סדר הלימוד יום
תרכג	[יום 327 בשנה]	אלול	ג	סדר הלימוד יום
תרכה	[יום 328 בשנה]	אלול	ד	סדר הלימוד יום
תרכז	[יום 329 בשנה]	אלול	ה	סדר הלימוד יום
תרל	[יום 330 בשנה]	אלול	ו	סדר הלימוד יום
תרלא	[יום 331 בשנה]	אלול	ז	סדר הלימוד יום
תרלב	[יום 332 בשנה]	אלול	ח	סדר הלימוד יום
תרלד	[יום 333 בשנה]	אלול	ט	סדר הלימוד יום
תרלז	[יום 334 בשנה]	אלול	י	סדר הלימוד יום
תרלז	[יום 335 בשנה]	אלול	יא	סדר הלימוד יום
תרלט	[יום 336 בשנה]	אלול	יב	סדר הלימוד יום
תרמא	[יום 337 בשנה]	אלול	יג	סדר הלימוד יום
תרמג	[יום 338 בשנה]	אלול	יד	סדר הלימוד יום
תרמה	[יום 339 בשנה]	אלול	טו	סדר הלימוד יום
תרמו	[יום 340 בשנה]	אלול	טז	סדר הלימוד יום
תרמח	[יום 341 בשנה]	אלול	יז	סדר הלימוד יום
תרנ	[יום 342 בשנה]	אלול	יח	סדר הלימוד יום
תרנא	[יום 343 בשנה]	אלול	יט	סדר הלימוד יום
תרנג	[יום 344 בשנה]	אלול	כ	סדר הלימוד יום
תרנה	[יום 345 בשנה]	אלול	כא	סדר הלימוד יום
תרנו	[יום 346 בשנה]	אלול	כב	סדר הלימוד יום
תרנח	[יום 347 בשנה]	אלול	כג	סדר הלימוד יום
תרנט	[יום 348 בשנה]	אלול	כד	סדר הלימוד יום

תרט	[יום 349 בשנה]	אלול	כה	סדר הלימוד יום
תרסג	[יום 350 בשנה]	אלול	כו	סדר הלימוד יום
תרסד	[יום 351 בשנה]	אלול	כז	סדר הלימוד יום
תרסח	[יום 352 בשנה]	אלול	כח	סדר הלימוד יום
עתר	[יום 353 בשנה]	אלול	כט	סדר הלימוד יום
תערב	[יום 354 בשנה]	אלול	ל	סדר הלימוד יום

סדר הלימוד ליום א תשרי [יום 1 בשנה]

פְּרִשְׁת גְּרָאשִׁית פָּרָק ז'

בְּפָרָק זֶה מְבַאֵר מַעֲלַת הַחֲכָמָה שְׁנִתְּנָה לְאָדָם

א. "ה' בְּחֲכָמָה יָסַד אֶרֶץ כּוֹנֵן שָׁמַיִם בְּתִבּוּנָה" (משלי ג, יט).
מְקַרָּא זֶה בָּא לְהוֹדִיעַ, שֶׁעֵקֶר תְּפָאֲרַת הַחֲכָמָה
וְהַתִּבּוּנָה הוּא, כְּשֶׁהוֹלִידוֹ וְהִצְמִיחוֹ דְבַר שֵׁישׁ בּוֹ תוֹעֵלַת
וַיִּסוֹד וּמְקוֹר.

עַל יְדֵי מַעֲשִׂים טוֹבִים מְפָאֵר וּמְרוֹמֵם הָאָדָם אֶת נִשְׁמָתוֹ

ב. וּבִזְאוֹת יִתְהַלֵּל הַחֲכָם וַיִּתְפָּאֵר הַיְמִינִין כְּשֶׁפּוֹעֵל בְּחֲכָמָתוֹ
וּבִינְתוֹ מֵה שֶׁהוּא תְּכֵלֶת גָּדוֹל, וְתוֹעֵלַת לְנִשְׁמָתוֹ
הַחֲצוּבָה מִתַּחַת כֶּסֶף כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְנִתְּנָה אֶל הָאָדָם אֲשֶׁר
הוּא קְרוּץ מִחֶמֶר, כְּדֵי לְקַשְׂטָה בְּקִשּׁוּטֵינָן נְאִים וּמִהַדְרִים
בְּמַעֲשָׂיו הַטּוֹבִים וּבִדְרָכָיו הַיִּשְׁרִים, וְלִהְיוֹת חֲזִירָה כְּאֲשֶׁר
יָבוֹא זְמַן פְּקֻדָּתָהּ שֶׁל הַנִּשְׁמָה לָשׁוּב בֵּין נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים
בְּעֵז וּבְחֻדוּהָ.

ג. וְעַל חֲכָמָה זֹו נֹאמֵר "וְהַחֲכָמָה תְּחִיָּה בְּעֲלִיָּה" (קהלת ז,
יב). מֵה שֶׁאֵין כֵּן כְּשֶׁמוֹלִיד בְּחֲכָמָתוֹ דְּבָרִים שֶׁאֵין בָּהֶן
תוֹעֵלַת כִּי אִם תְּהוֹ וְהִבֵּל וְרִיק, וְהַגּוֹף יִהְיֶה כְּלֵה וְאָבֵד וְכֵל
תְּאוֹתָיו וְהַנְּאוֹתָיו כְּלֵה הֵיוּ. מֵה יִתְרוֹן בְּחֲכָמָה זֹו?!

ד. וְאֵין צְרִיךְ לוֹמַר כְּשֶׁהָאָדָם מוֹלִיד בְּחֲכָמָתוֹ פְּעֵלַת שְׂוֹא
וְשָׁקֵר, וְעַנְיָנִים רְעִים וּמְקַלְקָלִים, שֶׁלֹּא כְּדִין וְדַת
תּוֹרַתֵינוּ הַקְּדוּשָׁה, אֲזִי עוֹשֶׂה כְּתָמִים וּפְגָם בְּנִשְׁמָתוֹ.

ה. אוי לָהּ לְאוֹתָהּ הַחֲכָמָה, אוי לָהּ לְאוֹתָהּ הַבִּינָה,
הַגִּוֵּרִים לְנִשְׁמָה דִּילִיָּה צַעַר גְּלוּגוּלִים קָשִׁים וּמְרִים,
וַיְסוּרִים בְּגִיהֶנֶם, וְנִדְחִית מִפְּרָגוּדָא קִדְיָשָׁא בְּחִרְפָּה
וּבְבוּשָׁה גְדוּלָּה.

לעשות חשבון הנפש בכל יום, אפילו לכמה רגעים בלבד, איך נראה
האדם בעולמו

ו. על פן עצה היעוצה לכל מי אשר בשם ישראל יכנה,
להכניע לִבּוֹ הַקָּשָׁה, וַיִּקַּח פְּנָאֵי לְעַצְמוֹ לְהַתְּבוּדָא
בְּמָקוֹם מְצַנֵּעַ שֶׁתִּפְּל עָלָיו הַכְּנָעָה גְדוּלָּה, וְאִימַת הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא, וַיִּחַשְׁבַּ בְּיָמָיו וּשְׁנוֹתָיו אֲשֶׁר כָּבַר עָבְרוּ וַחֲלָפוּ
וְהָיוּ כְּלֵא הָיוּ, וְכָל יוֹם זְמַנּוֹ מִתְקַצֵּר וּמִתְקָרֵב אֶל יוֹם
הַפְּקוּדָה, שֶׁהוּא יוֹם הַמּוֹת, אֲשֶׁר מִי יוֹדֵעַ אוֹתוֹ, כִּי הוּא
שָׁט וּבָא פֶתַע פֶּתְאוּם, וְהַשְּׁלוּחֵי בֵּית דִּין שֶׁל מַעֲלָה אֲצִים
וּמְמַהֲרִים לְהֵבִיאוֹ, לְתַן דִּין וְחֶשְׁבוֹן עַל כָּל דְּבוּר, וּמַעֲשֵׂה,
וּמַחֲשָׁבָה, בְּלִתֵּי וְתוֹר מְאוּמָה.

ז. וי לנו מיום הדין, וי לנו מיום התוכחה. וכל לב יודע
מרת נפשו, מה שמרד בהקדוש ברוך הוא, הכעיס
לפניו בילדותו ובזקנותו, במקום גלוי ובמקום נסתר, כי
לפני הקדוש ברוך הוא הכל גלוי וידוע. ובשעת הדין כלם
עומדים ומעידים בפניו, באיזה יום ובאיזה שעה נעשית
הרעה, ובאיזה מקום.

סדר הלימוד ליום **ב תשרי** [יום 2 בשנה]

הרושם המתעב שנשאָר באדם מן החטא

ח. ובא וראה מה שמצאתי כתוב בספר אותיות דר'
עקיבא, כי יש למלאך אחד עומד סמוך לרקיע

ראשון, ורואה מעשים של בני אדם ומכריז למלאך אחר, ואותו המלאך השני מכריז הכרוז לפני פרגודא קדישא. (רצונו לומר פרקת הקדש), ומחמת קול כרוז זה מה שבני אדם עושין עברות, מתרחקים משם כל המלאכים שרוצים לומר שירה עד שמטהרין את המקום בטבילות.

ז. אוי לנו קל וחמר, אם מהמקום ששומעין כרוז קול העברה המלאכי השרת מתרחקים, ומטהרים המקומות, מכל שכן שיש טמאה באותו מקום עצמו שנעשה בה העברה, וקל וחמר הן אדם שעושה עברה בעצמו.

תשובה אמיתית מעמק הלב מועיל אפילו על עברות חמורות ביותר. אל יאמר הן אדם יתמרמר לבי בקרבי, וי לי אין תרופה עוד, שהרביתי לחטא לפני הקדוש ברוך הוא, אדרבא תחשב בדעתך כי ה' אלהי ישראל הוא מלא רחמים כפיו וידי פרושות לקבל תשובה. ובפרט מעמו ונחלתו.

הקדוש ברוך הוא פושט יד לשבים שרוצים להתקרב אליו יתברך **יא.** ותכף לכשיקח האדם פנאי לעצמו ומתבודד כף, אז בודאי אלהים יהיה בעזרו לגדור גדר על להבא, ויהיה ה' אלהיו עמו. והבא לטהר מסייעין לו, ויש לו להבן אדם בעצמו לראות לישר המסלה ולתקן את המענות.

מה שביכולת דבור אחד בלבד לגרום למעלה - מעשה נורא באשה שעמדה לפני הבית דין של מעלה

יב. ואל יהיה מקל לעצמו לומר זה הוא עברה קלה, ואין כדאי להתחרט בזה, או לעשות תשובה. ואניח את

הקלים, וְאֶתְבוֹנֵן עַל הַחֲמוּרוֹת לְתַקֵּן, כִּי צָרִיף הָאָדָם לִידַע שְׂאִין הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְתָרֵן, וְאֶפִּילוּ עַל דְּבוּר קָל. וּבּוֹא וּרְאֵה מַה שֶּׁכָּתַב הָרַב הַחֲסִיד בְּסֵפֶר "רֵכֵב אֵלָיו" מַה שֶּׁאֲרַע בְּיָמָיו.

יג. בְּאִשָּׁה אַחַת שֶׁהִיְתָה יוֹשֶׁבֶת בֵּין שְׂאֵרֵי נָשִׁים, וְהָיוּ מְסֻפְרוֹת אִשָּׁה אַחַת עִם חֲבֵרְתָּהּ בְּעִנְיַן הַתְּשׁוּבָה שֶׁל דִּין וְחֻשְׁבוֹן שְׂצָרִיף כָּל אָדָם לְתַן עַל מַעֲשָׂיו.

יד. פְּתַחְהָ אִשָּׁה אַחַת בְּדֶרֶךְ שְׁחוֹק וְאִמְרָה, וְאֲנִי בְּבוֹאֵי לְפָנָי יוֹם הַדִּין בְּב"ד שֶׁל מַעֲלָה וְיִשְׁאָלוּ אוֹתִי לְמָה עָשִׂיתְ כֵּן, אֶעֱשֶׂה אֶת עֲצָמֵי אֱלֻמֶּת שְׁלֵא אוֹכֵל לְהַשִּׁיב, וְלֹא הָיוּ יָמִים מְעַטִּים עַד שֶׁנַּעֲשִׂית אֱלֻמֶּת עַד יוֹם מוֹתָהּ עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ.

סדר הלימוד ליום ג תשרי [יום 3 בשנה]

העשירות אינה הוכחה על צדקות האדם

זו. הָרִי מוֹכַח שֶׁהַדְּבוּר סָלִיק לְמַעֲלָה וְעוֹשֶׂה רוֹשֵׁם, וְאֵל יַחֲשֹׁב וַיְדַמֶּה הָאָדָם לוֹמֵר, שְׂאֲחֵרֵי חֲטָאוּ וּפְעֻלוֹת שְׂוֹא שֶׁעָשָׂה יֵשׁ לוֹ תַעֲנוּגֵי עוֹלָם הַזֶּה, וְעָשָׂר וּבְרִיאוֹת גּוֹפּוֹ, וּבִשְׁבִיל זֶה לֹא יַחְרִיד לוֹ חֲרָדָה, אֲדַרְבָּה עָלָיו נֶאֱמַר "יֵשׁ עָשָׂר שְׁמוֹר לְבַעְלָיו לְרַעְתּוֹ" (קְהֵלֶת ה, יב), כִּי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִמֶּתִין לוֹ עַד שֶׁתִּתְמַלֵּא סְאֵתוֹ, וּבְפַעַם אַחַת יִשְׁפֹךְ חֲרוֹן אַף ה' עָלָיו, וְיָבוֹאוּ עָלָיו בְּעֲלֵי חֲצִים וְדִינִים קָשִׁים רַחֲמָנָא לְצַלָּן, בְּלֵי חֲנִינָה וְחַמְלָה.

אם האדם היה רואה ומרגיש מה למטה ממנו, היה כל עסקו רק במעשים טובים

זו. בֵּן אָדָם אִם אֶתָּה יוֹדַע כְּמָה שְׂדִין מְסֻטְרָא אֲחֵרָא

האורבים על רביעית הדם שבלב האדם, בודאי היית משעבד גופך ונשמתך להבורא יתברך.

יז. והנה כתיב "חדשים לבקרים רבה אמונתך" (איכה יג, כג) בכל בקר בהקיץ משנתו, נעשה האדם בריה חדשה, וידוע כי תכלית בריאת האדם על מנת לקיים התורה, והחקים, ומצוות ה'.

סגולה ליראת שמים, לזכור תמיד מעמד הר סיני

יח. ועל פן צריך האדם כשיעור משנתו, יחשב בדעתו תכף במעמד הר סיני, ויציר בשכלו איך היה לישראל טהרה ופרישות כשהיו עומדים בהר סיני, באימה ויראה, ברתת ובזיע, והר סיני עשן מפני האש אשר ירד הקדוש ברוך הוא עליו ברבבות מלאכים, וקול השופר, ומשה רבינו עליו השלום אדון כל הנביאים היה הסרסור בין הקדוש ברוך הוא ובין עמו ישראל.

פגנת המזוזה

יט. ואחר כך יהיה האדם זריז שיצא מפיו דבור של קדשה. ועל פן כתב הרב בעל "סדר היום", שתכף ומיד כשיקיץ האדם משנתו יאמר, "מודה אני לפניך מלך חי וקים שהחזרת בי נשמתی בחמלה רבה אמונתך". ואחר כך ינקה את גופו, ויטל ידיו, ואחר כך ילך בזריזות לבהכ"נ להתפלל.

כ. ובהיות ידוע כי אוירא דעלמא מלא מסטרא אחרא, וביותר המקטרגים הנעשים מחטאים ופשעים של בני אדם משוטטים בעולם באוירא [אויר העולם],

כַּנְזָכָר כַּמָּה פְּעָמִים בַּזְהָר, וַיֵּשׁ לְחוּשׁ פֶּן בְּהִלְכָתוֹ לְבֵית
הַכְּנֶסֶת יִתְדַבְּקוּ הַחִיצוֹנִים בַּזֶּה הָאָדָם, שְׁמַמְהָר לְלַכֵּת
לְבֵית הַכְּנֶסֶת.

סדר הלימוד ליום ד תשרי [יום 4 בשנה]

כא. לָזֶה צָרִיךְ לֵידַע מַה שְׁאָמַר בַּזְהָר (חֶלֶק ג, דָּף ב, עמוד רסג)
כִּי לְצַד שְׂמָאל בִּפְתַח יֵשׁ סִטְרָא אַחְרָא חַד וְעָלְיוּ
נְאָמַר "לִפְתַּח חֲטָאת רוּבִיץ". וְהַמְזוּזָה הָרוּמוּזַת עַל
שְׂכִינְתָא קְדִישָׁא קְבוּעַ מִיְמִין, וְסִימָן (קִהְלַת י. ב) "לֵב חָכֵם
לִימִינוּ", וְשֵׁם מְקוּמָה וְהִיא נִקְרֵאת רְחֵל, וְאֵלְמָלָא שֵׁם שֶׁל
שֵׁדִי שְׁכַנְגָדוֹ, לֹא הָיָה יָכוֹל הָאָדָם מִיִּשְׂרָאֵל לִילֵךְ, כִּי בְצַד
שְׂמָאל עוֹמֵד הַסִּטְרָא אַחְרָא שֵׁם, וְהִיא בְרַמְזוֹ דִּילֵהּ "לִפְתַּח
חֲטָאת רוּבִיץ" בְּהַפּוּךְ אֶתְּוֹן רְאִשֵׁי תִבּוֹת "רְחֵל". וְלִכֵּן שֵׁם
שֶׁל שֵׁדִי שְׁכַנְגָדוֹ הוּא מְכַנְיָעוּ. וְעַל זֶה כְּתִיב "וְהָיָה שֵׁדִי
בְּצָרִיךְ" (איוב כב, כה).

שְׂמִירָה בְּצֵאת הָאָדָם מִבֵּיתוֹ

כב. אֲמַנָּם עֶקֶר שְׂמִירָה צָרִיךְ מְמַנּוּ בְּצֵאתוֹ מִן פֶּתַח בֵּיתוֹ
לְבַלְתֵּי יַדְבִּיק בְּסִטְרָא אַחְרָא וּלְהַבִּיאוֹ לִידֵי חֲטָא חַס
וְשְׁלוּם, וְעַל כֵּן בִּפְתַח הַפְּנִימִי שְׂבִיבִית יְכוֹן בְּהִנְחַת יָד עַל
הַמְזוּזָה, כִּי "יִצְר" בְּמִלּוּי אוֹתִיּוֹת הוּא יוֹד צָדִי רִי"ש
סוֹפֵי תִיבּוֹת "שֵׁדִי", רְצוּנֵי לוֹמַר שֵׁשׁ שֶׁל שֵׁדִי הוּא טוֹב
לְהִנְצֵל מִיִּצְר הָרַע. וּבְצֵאתוֹ מִבֵּיתוֹ יִתְפַּלֵּל תְּפִלָּה קְצָרָה.

עַל יְדֵי קְרִיאַת שְׁמַע נִשְׁמַר הָאָדָם מִכָּל עוֹן וְאִשְׁמָה

כג. רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, חוֹסֵה נָא עָלַי לְמַלְטָנִי מִיִּצְר הָרַע
וְכָל כֶּת דִּילֵיהּ אָמֵן. אוֹ יִקְרָא קְרִיאַת שְׁמַע פְּרָשָׁה

ראשונה "שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד" (דברים ו-ט) עד
 "וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך" ואז ימלט באותו
 יום מכל עוון ואשמה.

פָּרֶק ב'

בפרק זה מבאר שצריך האדם לשמור עיניו מלראות דברים
 שאינם מהגנים

א. דוד המלך ע"ה אמר בתהלים (ק"ט, לז): "העבר עיני
 מראות שוא בדרךך חייני". צריך אדם לדעת כי
 הרבה דברים הם תלויין בראיות של אדם, על כן נראה לי
 שצריך לזהר תכף בקומו משנתו אם מסתכל בראיה אל
 הבתים יכון שהקדוש ברוך הוא נתן מצות מזוזה בפתח
 הבית. מצות מעקה לגג הבית כדכתיב (דברים כב, ח)
 "ועשית מעקה לגגך".

צריך אדם לקדש את עיניו לפי ידיעתו ולפי למודו

ב. ואם יוצא מפתח ביתו ופגע בבהמות טהורות הראויין
 לקרבן, יחשב בדעתו שהקדוש ברוך הוא צוה לנו
 להקריב קרבנות [כדכתיב (ויקרא א, ג) אדם פי יקריב מכם
 קרבן לה'], ואם פגע בבהמות ובחיות טמאות [ראה
 ויקרא פרק יא, דברים פרק יד], יחשב בדעתו איסור
 אכילתן, וכן אם פגע בגוי יחשב בדעתו איסור חתנות,
 וכל איש ואיש כל אחד צריך לחשב לפי ידיעתו ולפי
 למודו, והוא ענין גדול מאד, שהוא מכניס העינים
 בקדשה בגוננין.

סדר הלימוד ליום ה תשרי [יום 5 בשנה]

על ידי הבטה על דבר שבקדשה עושה לבוש לעיניו בקדשה. מי שמתפלל על נשים זרות מכניס את עצמו לטמאה גדולה

וזה לעומת זה, כמו שהסתכל בדברי קדשה, הוא עושה מלבוש לראיות עיניו בקדשה, כן חס ושלום הוא להפך, כיון שהאדם ממציא לראות בדברים האסורים, ובנשים זרות, אז מכניס את עצמו לטמאה גדולה.

ראיה והוכחה לגדל פגם הראיה בדברים האסורים

ג. וראיה גדולה, שהראיה הוא פוגם ומפגים, מעוף אחד הנקרא בת היענה שעל ידי שהביצים מנחים לפניה, והעוף מסתכל בהם בראיתה, מנקבת הביצה, ויוצא מכל ביצה אפרוח אחד. ועוד אוכיח לקמן בפרקים חדושים מזה.

שמירת העינים מונע את האדם מכל מכשול

ד. ולכן תקנו חכמינו זכרונם לברכה (עבודה זרה כ, ע"א) גדר וסג שלא להסתכל במקום שקרוב לבוא לידי חטא, כגון בנשים ובתולות המביא לאדם לידי הוצאות שכבת זרע לבטלה, ועל זה כון דוד המלך עליו השלום "העבר עיני מראות שוא בדרכיך חייני", רצונו לומר כי תיבת "שו"א" הוא גימטריא ש"ז. והוא ראשי תיבות ש'כבת זרע, והוא רמז גדול. ונראה לי עוד דלילית עם פיתותיה, נקראים חבלי שוא, חבלי דמיתה, כדאיתא כמה פעמים בזוהר, ולכן התפלל דוד על זה ואמר, "בדרכיך חייני" דהוא מסטרא דחיים, ולא מסטרא דמיתה חס ושלום.

סגלה להנצל מן החטא, שעניי האדם יתאוו תמיד להשם יתברך
 ה. והנה כבר כתבו בעלי מוסר, שיש סגלה נפלאה
 להנצל מעברה זו. יציר האדם תמיד כאלו שם הוי"ה
 כתוב לפניו, בדין שחור על גבי קלף, וכמו שנאמר
 "שויתי ה' לנגדי תמיד", וזהו סוד הכתוב שאמר גם כן
 דוד המלך עליו השלום "עניי תמיד אל ה' כי הוא יוציא
 מרשת רגלי", וקל להבין.

עצת המגיד מישרים

ו. והנה המגיד להרב בית יוסף זצ"ל, נתן עצה הוגנת
 להרב זכרונו לברכה כדי שלא יבא האדם לידי החטא,
 יציר כאלו דיוקנו של אביו עומדת לפניו. והביא ראיה
 מיוסף הצדיק שבקש לשכב עם אשת פוטיפרע, ונדדמן
 לעינו דיוקנו של אביו, ופרש יוסף מהחטא.

סדר הלימוד ליום **ו תשרי** [יום 6 בשנה]

רמז לענין דמות דיוקנו של אביו

יעוד רמז בתורתנו הקדושה, דשא עשב מזריע זרע.
 דשא הוא ראשי תבות דיוקנו של אביו, הוא עשב
 שהוא טוב למזריע זרע למינהו, ולא להוציא שכבת זרע
 לבטלה, כי אם במינו דוקא.

העין שמסתכלת על דברים אסורים, נענשת מרות לאחר פטירתו
 לא עלינו

ז. ובא וראה מה דאיתא בזוהר פרשת פקודי, כי יש ממנה
 אחד שנקרא פתות, על שם שהוא מפתה לבני נשא
 לאסתכלא ולעינא במה דלא איצטריך ליה בכמה נאופין

וְזוּנוּנִים [מִפֶּתַח לְבַנֵי אָדָם לְהִסְתַּכֵּל וּלְעֵין בְּמָה שְׁאִינוּ
צָרִיךְ בְּכַמָּה נְאוּפִים וְזוּנוּנִים] שְׁלֹא אַחַר מִיתַת הָאָדָם וְנִקְבָּר
בְּקֶבֶר, כָּא הַמְּמַנֶּה הֵהוּא וּמַחְזִיר לְהָאָדָם נִשְׁמָתוֹ, וְאַחַר
כֵּךְ נוֹטֵל אֶת הָאָדָם בְּאֶכְזָרִיּוֹת, וּמִשְׁבֵּר עֵצִים שֶׁל עֵינַיִם,
וְנוֹטֵל מִמֶּנּוּ אֶת הָעֵינַיִם, וְאַחַר כֵּךְ דֵּן אוֹתוֹ בְּיִסּוּרֵי קָשִׁים
וּמְרִים, וְאַחַר כֵּךְ מוֹרִידֵין אוֹתוֹ לְבוֹר, שֶׁיֵּשׁ בוֹ הֶרְבֵּה
נְחָשִׁים וְעֶקְרָבִים וְאוֹחֲזִין בוֹ וְדַנִּין אוֹתוֹ בְּדִינֵים קָשִׁים
וּמְרִים רַחֲמָנָא לִיצְלָן.

עֵין הַמְּסַתְּפֵלֶת בְּמָקוֹם הָאֵסוּר, מִתְגַּלְגֵּל אַחַר כֵּךְ בְּעוֹף הַנִּקְרָא "רָאָה",
שְׁטַבְעוּ גַם כֵּן כֵּךְ

ח. וְאָמַר הַקְּדוֹשׁ הָאֵר"י זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה כִּי יֵשׁ עוֹף קָטָן
הַנִּקְרָא בְּתוֹרָה "רָאָה", וְנִקְרָא כֵּךְ ע"ש שְׁרוּאָה
מֶרְחוֹק. עַל עוֹף זֶה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה שְׁנִקְרָא
כֵּן שְׁרוּאָה לְמֶרְחוֹק וּמִזְנֶה בְּרֵאִיתוֹ. וְלִכֵּן הֶעֱנֵשׁ שֶׁל בֶּן
אָדָם הַמְּסַתְּפֵל בְּנָשִׁים, יִתְגַּלְגֵּל נִשְׁמָתוֹ בְּעוֹף זֶה, מִדָּה
כִּנְגֵד מִדָּה, וְסוֹבֵל שָׁם צַעַר גְּדוֹל מְאֹד.

סְבָה הָרֵאוּשׁוּנָה לַחֲטָא

ז. וְצָרִיךְ שְׁתַּדַּע כִּי לְכָל עוֹוֹן יֵשׁ גָּרָם וְסְבָה הַמְּבִיאָה
אוֹתוֹ לְיַדֵי כֵּךְ. וְהַכִּי נִמְי יֵשׁ גָּרָם וְסְבָה הַמְּבִיאֹת אוֹתוֹ
לְיַדֵי הַסְּתַכְּלוֹת בְּנָשִׁים הָאֵסוּרוֹת.

אֶפִּילוּ עַל מָה שְׁתַּקְּנוּ חֲכָמֵינוּ זְכוּרֵנָם לְבִרְכָה לומר בְּרַכַּת "בְּרוּךְ
מִשְׁנֵה הַבְּרִיּוֹת", לֹא יִשְׁבַּע עֵינָיו מִרְאִיהָ הֵיא

וְהַסְּבָה הָרֵאוּשׁוּנָה כְּשֶׁאָדָם מְסַתְּפֵל בְּדְבָרִים טְמֵאִים עַד
שֶׁהִשְׁבִּיעַ עֵינָיו בָּהֶם בְּהִסְתַּכְּלוֹתוֹ, אִף שֶׁיֵּשׁ
לְאָדָם רְשׁוֹת לְרֵאוֹת בְּרִיּוֹת מְשֻׁנוֹת הַבָּאוֹת מִמְּדִינוֹת

מִרְחָקִים וְעַל זֶה תִּקְנֵנוּ חֲכָמֵינוּ זְכוּרָנָם לְבִרְכָה וְקִבְעוּ
בְּרָכָה "בְּרוּךְ מְשֻׁנָּה הַבְּרִיּוֹת". מִכָּל מְקוֹם לֹא יִשְׁבִּיעַ עֵינֵינוּ
בְּהִסְתַּכְּלוּת, וְלֹא יִרְאֶה בָּהֶם כִּי אִם דֶּרֶךְ אֲרָעִי, כִּי מֵאוֹר
הָעֵינַיִם רוֹמְזִין בְּד' גּוֹנִין שֶׁהֵן נֶגֶד אוֹתִיּוֹת שֵׁם ה'.

סדר הלימוד ליום ז תשרי [יום 7 בשנה]

אָדָם הַמִּסְתַּכֵּל עַל דְּבָרִים טְמֵאִים, מְבִיא עַל עַצְמוֹ רוּחַ טְמֵאָה
י. וְאִם הֵבֵן אָדָם רוּאָה בְּרֵאִיתוֹ בְּרִיּוֹת טְמֵאוֹת, אִזּוֹ הוּא
מִמְשִׁיךְ רוּחַ הַטְּמֵאָה הַחוּפֵף עָלָיו בְּזֶה הַדְּבָר. וְהוּא
הַגּוֹרֵם אַחֵר כִּף לְהִסְתַּכֵּל בְּדָבָר הַיּוֹתֵר גְּרוּעַ, הַמְּבִיא
הָאָדָם לְיַדֵּי מְכַשׁוֹל, וְלָכֵן הִזְהִירוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרָנָם לְבִרְכָה
שֶׁלֹּא לְהִסְתַּכֵּל אֶפִּילוּ בְּאִשְׁתּוֹ נְדָה. כִּי טְמֵאָה שֶׁל נְדָה
הַחוּפֵף עַל הָאִשָּׁה בְּיַמֵּי נְדָתָה עַל יְדֵי הָרֵאִיָּה שׁוֹאֵב הוּא
אֵלָיו הִזְהֵמָא, וּמִדְּבַק הַטְּמֵאָה בְּעֵינָיו.

לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל דְּבָרִים טוֹבִים

יא. וְהָרֵאִיָּה לְזֶה שְׁכִיּוֹן שֶׁהָאִשָּׁה נְדָה מְסַתַּכֶּלֶת בְּמֵרָאָה
שְׁקוֹרִין בְּלָשׁוֹן אֲשַׁכְּנֵנוּ (שְׁפִיגֵל) חֲדָשׁ, עוֹשֶׂה רֵאִיתָה
בְּמֵרָאָה רֵשֶׁם כְּתָם אַחַד שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַעֲבִיר אוֹתוֹ הַכְּתָם.
וְלָכֵן אָמְרוּ גַם כֵּן חֲכָמֵינוּ זְכוּרָנָם לְבִרְכָה דְּאָסוּר לְהִסְתַּכֵּל
בְּפָנָיו שֶׁל אָדָם רָשָׁע, אֲלֵא יִרְגִיל עַצְמוֹ לְשׁוּם עֵינָיו בְּדָבָר
קִדְשָׁה, וְאִזּוֹ הוּא מִמְשִׁיךְ קִדְשָׁה וְנוֹתֵן הָאָרֶה גְּדוּלָה לְד'
גּוֹנִין דְּעֵינָא דִּילֵיהּ.

טוב לְהִסְתַּכֵּל בְּשָׁמַיִם, מַעֲשֵׂי הַשָּׁמַיִם יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹנְעִים מַעֲשֵׂים הָרַעִים
וְטוֹב לְאָדָם לְהִסְתַּכֵּל בְּשָׁמַיִם כְּדִי לְרֹאוֹת מַעֲשֵׂי ה'
יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּזוֹהַר פְּרָשַׁת בְּרֵאשִׁית:

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי יוֹמָא חַד הוּינָא
עַל כִּיף יָמָא, וְאַתָּא אֵלֵיהּ וְאָמַר לִי, רַבִּי, יַדְעַתְּ מָה
הוּא דְכְתִיב "שָׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם וּרְאוּ מִי בָרָא אֱלֹהִים",
אָמִינָא לֵיהּ אֵלִין שְׁמִיָּא וְאֵלִין עוֹבְדֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
דְּאִית לֵיהּ לְבַר נָשׁ לְאַסְתְּכָלָא בְּהוּ, וּלְבָרְכָא לֵיהּ, דְּכְתִיב
"כִּי אֲרָאָה שְׁמִיךָ מַעֲשֵׂה אֲצַבְעוֹתֶיךָ יִרַח וְכּוֹכְבִים אֲשֶׁר
כּוֹנְנִתָּה" וְכְתִיב "ה' אֲדוֹנֵינוּ מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ"
עַד כָּאן לְשׁוֹנוּ.

פְּרִיֵּשׁ הַזוֹהַר: [אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן
 יוֹחָאי: יוֹם אֶחָד הָיִיתִי עַל חוֹף הַיָּם, וּבָא אֵלַיְהוּ
 וְאָמַר לִי רַבִּי, הַיַּדְעַתְּ מָה זֶה שְׁכָתוֹב: "שָׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם
 וּרְאוּ מִי בָרָא אֱלֹהִים".]

אָמַרְתִּי לוֹ: אֵלּוּ הֵם הַשְּׁמַיִם וְצַבָּאִים - מַעֲשֵׂה הַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא שְׁיֵשׁ לְבַנֵּי אָדָם לְהַסְתַּכֵּל בְּהֵם וּלְבָרְךָ
 אוֹתוֹ, שְׁכָתוֹב: "כִּי אֲרָאָה שְׁמִיךָ מַעֲשֵׂה אֲצַבְעוֹתֶיךָ, יִרַח
 וְכּוֹכְבִים אֲשֶׁר כּוֹנְנִתָּה", וְכְתִיב: "ה' אֲדוֹנֵינוּ מָה אֲדִיר
 שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ", עַד כָּאן.]

הַמְדַקְדָּקִים בְּמַצּוֹת מְסַתְּפָלִים עַל הַרְקִיעַ בְּשַׁעַה שֶׁהַכּוֹכְבִים
 מִתְחִילִים לְהָאִיר, וְאוֹמְרִים מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ ה'

וְכֵן נוֹהֲגִין אֲנָשֵׁי מַעֲשֵׂה לְהַסְתַּכֵּל בְּשְׁמַיִם בְּשַׁעַת
 יְצִיאַת הַכּוֹכְבִים כְּשֶׁמִּתְחִילִין לְהָאִיר אוֹמְרִים
 "מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ ה'" וְגו' וּבִפְרָט כְּשֶׁמִּתְחִיל הַחֲמָה
 לְהָאִיר, אָזִי צָרִיךְ הָאָדָם לְהַסְתַּכֵּל לְשְׁמַיִם, בְּצִאת
 הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבּוֹרָתוֹ כִּי אֲזִי סֵטְרָא אַחְרָא וְחִיצוֹנִים
 מִתְעוֹרְרִים עַל יְדֵי תְקַפָּא דְשְׁמַשָּׁא.

סדר הלימוד ליום ח תשרי [יום 8 בשנה]

באשר שאין ביכולת הסטרא אחרא להסתכל באור הלבנה, מתכסה בצלה

יב. וכן כשהלבנה תתחיל להזריח אז הסטרא אחרא שאין יכולה להתראות באור הלבנה, ושאיין בעולם בתקפא ובחזק הן מסתירים עצמן בצל הלבנה, ועל זה נאמר "יומם השמש לא יכפה וירח בלילה", ועל זה יכון האדם תמיד באמרו בשחרית, "יוצר אור וכו' המאיר לארץ ולדריים עליה ברחמים" שיאירו המאורות ברחמים, ולא ינזק שום בר ישראל על ידי זריחת אור דילהון.

כדי שיתקבלו תפלותיו, צריך לזהר בדבורו קודם התפלה שלא ידבר דברים מיתרים

יג. על כן צריך האדם לזהר בראית העין, ומכל שכן בדבור שהוא נחשב כמעשה, על כן בהליכתו לבית הכנסת יראה למעט בדבורו דברי חול עם חברו, וכל שכן עם איש אחר, אשר הוא שלא לצורך, וזהו סגלה נפלאה שיקבל ה' ברחמיו תפלתו.

מה שביכולתה של שיחה תירה שלא בזמנה ומקום הנכון לגרום ו**הנה** מצינו בכתבי האר"י זכרונו לברכה, שצוה לתלמידיו החסידים, ובפרט לתלמידו ר' יצחק אשכנזי זכרונו לברכה, שילך ר' יצחק לכפר עין זיתים, על קבר ר' יהודה בר אלעי, ושם יתפלל, ולכון יחודים שמסר לו האר"י זכרונו לברכה, ושם יגלה לו ר' יהודה בר אלעי פרוש על מאמר הזוהר בפרשת האזינו, וצוה לו האר"י שלא ידבר עם שום אדם בהליכתו, והלך ר' יצחק

אֲשֶׁכְנֹזִי זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה הַנּוֹזֵכֶר לְעִיל, וְהַתְּפִלָּל וְעֹשֶׂה כָּל הַיְחֻדִים, וְנִשְׁתַּטַּח עַל קְבֻרוֹ, וְאֵין קוֹל וְאֵין תְּשׁוּבָה, וְחִזֹּר בְּפִחֵי נֶפֶשׁ אֶל רַבּוֹ הָאֲרָ"י זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה, וְאָמַר לוֹ, אֲדוּנִי בְּאֵתִי עַל הַקָּבֶר הַתָּנֵא רַבִּי יְהוּדָא בַר אֲלֵעִי, וְעֹשִׂיתִי כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי, וְלֹא בָּא אֵלַי שׁוּם תְּשׁוּבָה מִמֶּנּוּ, וְהֵשִׁיב לוֹ הָאֲרָ"י, וְלֹא רָאִיתִי בְּהִשְׁגוּתִי שְׂדֵבֶרֶת עִם עָרַל עֲרַבִי אַחָד, וְלֹא דִי שֶׁהוּא לֹא שָׂאֵל בְּשִׁלּוּמָה, אֶלֶּא אֶתָּה הַקְּדַמְתָּ לוֹ שְׁלוֹם. וְהֵלֵא צִוִּיתִיךָ שְׁלֵא תִדְבֵר עִם שׁוּם בֶּן אָדָם, אִזּוֹ זָכַר הָרַב רַבִּי יִצְחָק אֲשֶׁכְנֹזִי זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה שְׂכַף הִיָּה וְהוּדָה לוֹ עַד כָּאֵן לְשׁוּנוֹ.

סדר הלימוד ליום ט תשרי [יום 9 בשנה]

רַאֲיָה אֲסוּרָה פּוֹגְמַת אֶת נִשְׁמַת הָאָדָם

הַרְיִי לֶךְ רַאֲיָה שֶׁהַדְּבוּר וְהַרְאִיָּה פּוֹגְמִין, וְאֵף שְׁבַגְלוֹתֵינוּ מִכְּרַחִים לְהַקְדִים שְׁלוֹם לְכָל אָדָם אֲפִילוֹ בְּשַׁחְרִית קוֹדֵם תְּפִלָּה, מְכַל מְקוּם יִרְאֶה לְקַצֵּר דְּבָרָיו בְּמֵאֵי דְאַפְשָׁר וְזֶהוּ סִגְלָה נִפְלְאָה וְנֶאֱמָנָה וְדו"ק כִּי קִצְרַתִּי פֹה, וְלִקְמֵן אֲאָרִיךְ בּוֹ בַּפְּרָקִים.

פְּרִשְׁתָּ נַח

א. דוּד הַמְלִךְ פִּתַח (תְּהִלִּים א' א') "אֲשֶׁרִי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הֵלֵךְ בְּעֵצַת רְשָׁעִים" וְגו' "וּבְמוֹשֵׁב לְצִים לֹא יֵשֵׁב", וְכֵן אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרוֹנָם לְבִרְכָה בְּמִסְכַּת אָבוֹת, "שְׁנַיִם שְׂיֹשְׁבֵין וְאֵין בִּינֵיהֶם דְּבָרֵי תוֹרָה הֵרִי זֶה מוֹשֵׁב לְצִים" וּבְהִיּוֹת מְכֻשׁוֹל זֶה מְצוּי בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים מְאֹד, עַל כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם

לְשׁוֹם הַשְּׂגָחָתוֹ מְאֹד בְּאִזְהָרָה זֹו, שְׂבִהִיּוֹתוֹ יוֹשֵׁב עִם חֲבֵרָיו
 שְׂתֵּהָא יִשְׁיִכְתּוּ בְּדַבְרֵי תוֹרָה, אוּ בְּדַבְרֵי מוֹסֵר וְדַבְרֵי יִרְאָה.
 יִתְרַחֵק אָדָם מִמְטַחְוֵי קֶשֶׁת מִן הַלִּיצָנִים, וּמִבְעֵלֵי לְשׁוֹן הָרַע וְרִכִּילוֹת
 וְעַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה לְהִתְרַחֵק מִיּוֹשְׁבֵי כְּתוּת הַלִּיצָנִים,
 וְיּוֹשְׁבֵי קְרִנּוֹת הַיּוֹשְׁבִים כְּתוּת וְעוֹסְקִים בְּדַבְרֵים שֶׁל
 מַה בְּכָף, וּבְדַבְרֵים מְרַבִּים לֹא יִחְדַּל פֶּשַׁע שֶׁל לִיצָנוּת, אוּ
 לְשׁוֹן הָרַע, וְעַל יְדֵי זֶה הֵם מוֹלִידִין עֲנִינִים פְּגָמִים
 הַמְּבִיאִים לְפָגַם בְּנִשְׁמוֹתֵיהֶן. וְהִירָא דְבַר ה' יִתְרַחֵק
 מֵאֲסַפְת הַחֲבוּרוֹת שֶׁל אֱלוֹ.

הַמְדַבֵּר לְשׁוֹן הָרַע וְלִיצָנוּת חֹס וְשָׁלוֹם - הַשְּׂדִים שֶׁנִּקְרָאִים "כְּסִילִים"
 מְרַמֵּים אוֹתוֹ לְתוֹךְ רִשְׁתָּם

ב. וְדַע לָךְ, כִּי יֵשׁ כַּת אַחַת חִיצוֹנִית הַנִּקְרָאִים כְּסִילִים,
 וְהֵם מְמַנִּים הַמְתָּרָאִים לְבְנֵי אָדָם כְּשֶׁהוֹלֵךְ יַחֲדֵי
 בְּלִילָה בְּדֶרֶךְ, מִתְּרָאִין כְּנִגְדּוֹ וְלִפְעָמִים אֵף בְּחֲבוּרַת בְּנֵי
 אָדָם שְׁקוֹרִין בל"א (פר פיר ליכט) וּמְטַעִין אוֹתָן לְלַכֵּת עִמָּהֶם
 בְּחֲבוּרָה, וְלִפְעָמִים מְרָאִין לְהַדְּבִק יַחַד לִילָף לְפָנְדֵק א'
 וְאֲכַסְנֵיָא, וּמְרָאִין בְּאוֹר הַגֵּר לְהִתְקַרֵּב.

וְהָאָדָם הוּא חוֹשֵׁב שֶׁהוּא הוֹלֵךְ לְמִלּוֹן אוּ לְפָנְדֵק בְּמָקוֹם
 קְרוֹב, אָבָל הֵן מְרַחֲקִין אוֹתוֹ מִן הַדֶּרֶךְ, וְקְרוֹב
 הַדְּבָר שְׁמוֹלִיכִין אוֹתוֹ לְמָקוֹם אֲגָמִים וּמְקוֹמוֹת מְטַנְפוֹת,
 אוּ לִיעַר אוּ בֵּין בְּצַעֲי הַמַּיִם, אֲשֶׁר מְסַתְּכֵן שֵׁם הָאָדָם
 בְּסַכְנַת נַפְשׁוֹת.

לִיצָנוּת וְלְשׁוֹן הָרַע נִרְשָׁמִים בְּסֵפֶר הַנִּקְרָא "פּוֹעֲלֵי אָוֶן"

ג. וְהֵן הֵם הַמְּמַנִּים עַל בְּנֵי אָדָם הַמְתָּאֲסָפִים כְּתוּת שֶׁל בְּנֵי
 אָדָם לְסֵפֶר דְּבָרִים שֶׁל הַכְּלִי בְּנֵי אָדָם שְׂאִין בָּהֶם

תועלת, ואלו המשחיתים נקראין גם כן פועלי און, הכותבים כל דברי ליצנות, וכל דברי לשון הרע, בספר א' למעלה הנקראת פועלי און. וכיום ביאת פקדתם של אלו האנשים, יוצאים כתות האלו של הכסילים, ופוגעין בנשמתן, ומוליכין אותם למדבריות או לבצעי המים, ומצערים את הנשמה במאד מאד.

סדר הלימוד ליום י' תשרי [יום 10 בשנה]

במקום מחלוקת מתאספים המשחיתים רחמנא ליצלן על כן צריך להתרחק מחבורות כתות האלו. ואין צריך לומר כשרואין בני אדם שמריבים בדברי קטטות ומריבות ברח ברח מהן, כי שם אסיפת החיצונים, שמתאספים שם במקומות האלה שיש ריב וקטטה. ומזה תוכל לציר הפגם המדברים דברים בטלים בבית הכנסת, מקום קדשה המיוחד להיות מלא בהבל של שירות ותשבחות ותחנונים.

המדבר בבית הכנסת, אין לו חלק באלקי ישראל

ד. ואתה ראה מ"ש בזוהר פרשת תרומה ז"ל: "מאן דאשתעי בבי כנישתא וי לו וכו' ואין לו חלק באלהי ישראל דגרע מהימנותא דמלכא" עד כאן לשונו. עין שם

(א) פרוש הזוהר:

מי שמדבר בבית הכנסת בדברי חול - אוי לו שגורם פרוז בין העולמות, ואין לו חלק באלהי ישראל שגורע האמונה בה' שמראה בדבורו שאין השכינה שם ושאינו ירא ממנו.

כי קצרתִי מאד, באֲשֶׁר שֶׁהֶעֱנֵשׂ יָדוּעַ לְכֹל אִישׁ בְּסִפְרֵי מוֹסֵר שֶׁקָּדְמוֹ לִי.

וְאֲנַחְנוּ עִמּוֹ וְצֵאן מְרַעִיתוֹ מְחֻיָּב כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְגִדֵּר עֲצָמוֹ שְׁלֵא לְדַבֵּר שׁוֹם דְּבוּר חוּל בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, שְׁבַעֲוֹן קַל כְּזֶה לֹא יִהְיֶה לוֹ ח"ו חֶלֶק בְּאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַזּוֹהַר.

חומר איסור דברים בטלים בבית הכנסת

ועל אחת כמה וכמה שלא לדבר דברי ליצנות או רכילות בבית הכנסת, אשר דירת השכינה שם היא בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, ואם בני אדם אינם נוהרים מלדבר דברי שחוק וקלות ראש ורכילות ולשון הרע בבית הכנסת, הוא גורם שהשכינה מסתלקת מישראל, ועל זה כתב הזוהר ולא מצאה היונה מנוח, ועל ידי עוון זה בעוונותינו הרבים נחרבו כמה בתי כנסיות, כי הבני אדם מכניסין ערבוב הסטרא אחרא במחנה השכינה, ושהוא כלה קודש. כי ערבוב זרים במקומות הקדושים לא טוב, ובכל עסק קדשה יהא אדם מזוהר מאד שלא יגרם בו ערבוב חיצונים ח"ו.

סדר הלימוד ליום יא תשרי [יום 11 בשנה]

יש ממנה מיוחד שממתיין לשמוע דבורים אסורים רחמנא ליצלן ה'. והנה דע מה שכתב הזוהר פרשת תרומה דיש ממנה חד מסטרא אחרא המצפה וממתיין על כל מי שמוציא מפיו דבר מגנה כגון, כזבים, לשון הרע, רכילות, ליצנות וכיוצא בהן, ולבתר מפיך מילין קדישין אזיל ההוא

מִמֶּנָּה עִם שְׂאֵר חֵיצוֹנִים שֶׁתַּחַת שְׁלֹטוֹנוֹ, וְנִטְלִין הֵיִיא
מִלָּה קִדִּישָׁא וּמִסְאָבֵי לִיה, וְלֹא זָכִי בֵּיה הֵהוּא בְּר נֶשׁ
בְּהִדִּין מִלָּה קִדִּישָׁא, כִּי אִזּוּ הַחֵיצוֹנִים הֵם הַנּוֹטְלִים
הַדְּבוּרִים שֶׁל קִדְשָׁה אֶצְלָם וּמִתּוֹסְפִים כַּח לָהֶם עַל יְדֵי
מִלָּה קִדִּישָׁא וְכו'. אוֹי לִיה לְהֵאי בְּר נֶשׁ בְּהֵאי עֲלָמָא, וַי
לִיה לְעֲלָמָא דְאַתִּי.

[פירוש: אוי לו לכן אדם ההוא בעולם הזה - אוי לו
לעולם הבא].

וְהַגְרָם לְזֵה הוּא רוֹב דְּבָרִים, כִּי בְּדָבָרִים הַרְבֵּה אֵי אֶפְשָׁר
שְׁלֹא יַעֲרַב טוֹב בְּרַע וְרַע בְּטוֹב, וְעַל יְדֵי זֶה ח"ו
נִתּוֹסַף כַּח וּגְבוּרָה לְסִטְרָא אַחְרָא.

יְרַגֵּל אֶת פִּיּו לְדְבוּרֵי קִדְשָׁה, וּלְדַבֵּר בְּלִשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

ו. עַל כֵּן טוֹב יוֹתֵר לְהֵאָדָם לְהִרְגִיל פִּיּו וּלְשׁוֹנוֹ בְּדָבָרֵי
יְרָאָה וּמוֹסָר, וְלִהְיוֹת שְׁגוּר בְּפִיּו לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ, שֶׁהוּא
לְשׁוֹן צַח וּמוֹעִיל לְנַשְׁמָה. וְהֵנָּה זֶה מְבוֹאֵר בְּדָבָרֵי רַבִּינוּ
הָאֲר"י ז"ל שֶׁמְדַבְּרוּרֵי שֶׁל אָדָם נִכָּר שְׂרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ לְמַעְלָה.

הַרְגִיל בְּקִלְלוֹת וּבְדָבָרֵי רִיבוּת - שְׂרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ מִסִּטְרָא אַחְרָא
רַחֲמֵנָּא לִיצְלָן

ז. אִם הוּא רָגִיל בְּקִלְלוֹת אוּ בְּדָבָרֵי רִיבוּת, אֲזִי תִדַּע
שֶׁנִּשְׁמָתוֹ הִיא מִסִּטְרָא אַחְרָא, מִשְׂרֵשׁ נַחֲשׁ וְצָפַע, וְאִינוּ
מְגֻזַּע קְדוּשִׁים, כִּי אִם מֵעֲרַב רַב, וְאִף שֵׁישׁ לוֹ אֵב וְאִם
צְנוּעִים וְחִסִּידִים, מְכַל מְקוֹם גְּלִגּוּל נִשְׁמָתוֹ מֵעֲרַב רַב.
וְכִיּוֹצֵא בּוֹ מִי שֵׁישׁ לוֹ פֶּה מְדַבֵּר דְּבָרִים בְּטָלִים וְדָבָרֵי
נְבִלָה ח"ו, מְבוֹאֵר גַּם כֵּן בְּדָבָרֵי הָאֲר"י ז"ל, הַמְּנַבֵּל פִּיּו

פוגם בלְבָנָה, ועוֹשֶׂה מְאוֹתוֹת לְבָנָה, נְבִלָה, ח"ו. וכֹּאשֶׁר כִּי (פי) דְּבָרֵי הַפּוֹגְמִים הֵם מְרַבִּים לְבִאָרְם, וְלֹא יִסְפִּיק לָהֶם אֶף עֲשָׂרָה פְּרָקִים לְזִכֹּר גְּדֹל הָעֲנֹשׂ שֶׁלָּהֶם.

פֶּה שְׂאִינוּ מְדַבֵּר דְּבוּרִים אֲסוּרִים, נִקְרָא פֶּה קְדוֹשׁ

על כֵּן אֲנִי מְזַהֵר בְּקִצְרָה, שְׁצַרִּיךְ אָדָם לְדַעַת כִּי פֶּה שֶׁהוּא גְּדוּר וּמְסִיג מִלְּהוֹצִיא דְּבָה וּקְלָלוֹת, וְאִין מוֹצִיא לְשׁוֹן הָרַע, וְאִין עוֹסֵק בְּדְבָרֵי לִיְצָנוֹת, הָאִי פּוֹמָא אֶקְרִי פּוֹמָא קְדִישָׁא, דְּהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁתַּבַּח בְּגוּי, [פִּירוּשׁ: זֶה הִפֵּה נִקְרָא "פֶּה קְדוֹשׁ" שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁתַּבַּח בּוֹ] וּמְכַל שְׂכָן מִי שְׁעוֹסֵק בַּתּוֹרָה וּבַתְּפִלָּה בְּשִׁירִין וְתִשְׁבָּחוֹת, הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נָטִיל הָאִי דְּבוּרָא וְאַתְעֵבִיד כְּתָר עַל רִישָׁא [פִּירוּשׁ: הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לוֹקַח הַדְּבוּר הַהוּא וְעוֹשֶׂה מִמֶּנּוּ כְּתָר עַל רִאשׁוֹ], בְּאוּפֵן אִם מִתְּפַלֵּל בְּכוֹנָה.

סדר הלימוד ליום יב תשרי [יום 12 בשנה]

יְבַחֵר לְעַצְמוֹ מְקוֹם מְיוֹחַד בְּבֵית הַמְּדַרְשׁ, אֲצֵל שְׂכָן טוֹב וְיֵרָא ה', וְיִתְרַחֵק מִשְׂכָּן רָע

ח. וְיֵרָאֵה לְבַחֵר מְקוֹם מְיוֹחַד לְהַתְּפַלֵּל בְּבֵית הַכְּנֶסֶת אֲצֵל שְׂכָן טוֹב, כְּשֶׁר וְיִשֶׁר. וְיִתְרַחֵק מִשְׂכָּן רָע, שְׁלֹא יִכְשִׁיל אוֹתוֹ לִילֵךְ בְּדַרְכֵי חַס וְשְׁלוֹם, וְאִם אֵי אֶפְשָׁר לְהַתְּרַחֵק מִשְׂכָּן רָע כִּי אֵין לוֹ מְקוֹם אַחֵר, יֵרָאֵה לְהוֹכִיחוֹ בְּדְבָרִים יוֹם יוֹם. וְאוּלַי יִמָּצֵא עֵת רְצוֹן שִׁיקְבַּל הַתּוֹכְחָה, אוּלַי יִזְכֶּה חֲבֵרוֹ עַל יְדוֹ. וְאִם יֵרָאֵה הָאָדָם שֶׁהוּא אִישׁ רָע וּבְלִיעֵל שְׁעוֹמֵד בְּרִשְׁעוֹ, יִנִּיחַ אֶת מְקוֹמוֹ וְיִלְךְ לוֹ לְשְׁלוֹם.

פָּרָק ד'

א. יִשְׁעֵיהָ הַנְּכִיָּא עָלְיוּ הַשְּׁלוֹם אָמַר (ישעיה ס"ו, כ"ב): "כִּי כַּאֲשֶׁר הַשָּׁמַיִם הַחֲדָשִׁים וְהָאָרֶץ הַחֲדָשָׁה אֲשֶׁר אָנִי עוֹשֶׂה עֹמְדִים לְפָנַי" וְגו'. וּבְאֵר הַזֹּהָר פְּרָשַׁת בְּרָאשִׁית, מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ תָּם וְיָשָׁר, וְעוֹבֵד ה' בְּכָל לִבּוֹ, וּבְכָל נַפְשׁוֹ, וּבְכָל מְאֹדוֹ, וְלוֹמֵד תּוֹרָה לְשִׁמְהָ, וּמְחַדֵּשׁ תּוֹרָה שֶׁל אֱמֶת לְפִי שְׁכָלוֹ עַל פִּי הַקְּדָמוֹת אֲמִתּוֹת וּבְרוּרוֹת, וּמְדַקְדָּק הַיֵּטֵב שֶׁהַדְּבָר שֶׁחֲדָשׁ בַּתּוֹרָה לֹא יִהְיֶה בּוֹ שׁוֹם סֶפֶק וּשְׁפַת שְׁקָר ח"ו, אִזּוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁמַּח מְאֹד בּוֹ, וּבַתּוֹרָתוֹ, וְכָל חֲדוּשׁ וְחֲדוּשׁ שֶׁמְחַדֵּשׁ הָאָדָם בַּתּוֹרָה עוֹלָה וְעוֹמֵד לְפָנַי קוֹדֵשׁא בְּרִיךְ הוּא וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְעַטֵּר לֵיהּ בְּכִמְהָ עֲטָרִין, וְעוֹשֶׂה מֵהֵן שְׁמַיִם חֲדָשִׁים וְאָרֶץ חֲדָשָׁה. מֵהֵנִי מִלִּין חֲדָתִין, וְהֵן עֹמְדִין לְפָנַי כְּדִי שִׁיְהִיו בְּהֵן עֵינַי ה' תְּמִיד לְהַשְׁגִּיחַ עַל יָדָן בְּהַשְׁגָּחוֹת פְּרָטִיּוֹת.

מִי הוּא זֶה אֲשֶׁר כָּל לְמוֹדוֹ לְהַתְּגָאוֹת

ב. וְכִדִּי שְׁלֵא יִתְקַנְאוּ בּוֹ מִלְּאֲכֵי הַשָּׁרֵת, חוֹפֶה וּמְכַסֶּה אוֹתוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה מֵהֵן שְׁמַיִם וְאָרֶץ הַחֲדָשָׁה, וְזֶה שֶׁאָמַר הַכָּתוּב "וּבְצֵל יָדַי כְּפִסִּיתִיךָ לְנִטְעַ שְׁמַיִם וְלִיסַד אָרֶץ" וּבְאִפְּן שְׁלֵא יִתְגָּאֶה ח"ו, בְּאֲשֶׁר שְׁלוֹמֵד וּמְחַדֵּשׁ חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה כְּדֹאִיתָא בַּזֹּהָר פְּרָשַׁת תְּרוּמָה, כְּשֶׁמְגִיעִין יִשְׂרָאֵל לֹמַר לְסַדְרָא דְקְדָשָׁה, בְּאוֹתוֹ שְׁעָה מְכַרְיִזִים לְמַעְלָה, עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים אֲצִיתוּ, מֵאֵן אִיהוּ גַם רוּחָא בְּמִלִּין דְּאוּרִיתָא מֵאֵן אִיהוּ דְּכָל מִלִּין דִּילִי בְּגִין לְמַגְנָא בְּמִילֵי דְּאוּרִיתָא דב"נ בְּעֵי לְמַהוּי שְׁפַל בְּהֵאִי

עֲלָמָא בְּמַלְיָן דְּאוּרִיתָא דְּהָא לִית גְּבַהוּת בְּאוּרִיתָא אֶלָּא
בְּעֲלָמָא דְּאָתִי, עַד כְּאֵן לְשׁוּנו.

[פירוש הזוהר: מי הוא גס רוח בדברי תורה, שכן אדם צריך להיות שפל בעולם הזה בדברי תורה, כי אין גבהות בתורה אלא בעולם הבא].

וַיֵּשׁ לַתַּן טַעַם לְמָה שֶׁהַכְּרוּז נִכְרַז דּוֹקָא בְּשַׁעַת שְׁאוּמְרִים
קִדְשָׁה דְּסֻדְרָא, בְּעֵבוּר דְּקִימָא לָן שֶׁהָעוֹלָם קָאִי
אֶסְדְּרָא דְּקִדְשָׁה, וְזֶה שֶׁמִּתְגַּאֵה הוּא מִחֲרִיב עוֹלָמוֹת, כִּי
הַמִּתְגַּאֵה בְּדִבְרֵי תוֹרָה גּוֹרֵם לוֹמֵר הַקְּדָמוֹת שׁוֹא וְשָׂקֵר
וְדוֹרֵשׁ רַק לְהַתְּפָאֵר בְּדִבְרֵי חֲדוּשׁ שְׂאֵף שְׂאִינוּ אֱמֶת.

סדר הלימוד ליום יג תשרי [יום 13 בשנה]

על ידי הקדמות של דופי בתורה, בורא רקיעים של שקר הקרויים
"תהו" וכן "שוא"

ג. וְהִנֵּה בֵּא וּרְאָה מָה שֶׁכָּתַב בְּסֵפֶר הַזּוֹהַר פְּרָשַׁת
בְּרֵאשִׁית, עַל הַמִּתְחַדֵּשׁ בְּתוֹרָה ע"פ הַקְּדָמוֹת שְׂקָרִים,
"אֵלוּ הֵן דְּבָרֵי דּוֹפֵי וְכַד סִלְקִין בְּאוּרִיא דְּעֲלָמָא מִיַּד נְפִיק
לְגַבְיָהּוּ סַמְאֵל הַנִּקְרָא אִישׁ תְּהֵפוּכוֹת וְלָשׁוֹן שְׂקֵר הוּא
מִתְגַּבֵּר וַיּוֹצֵא לְגַבֵּי מִלְיָן אֶלְיָן מְנוּקָבָא דְּתֵהוּמָא רַבָּא
וְדָלִיג לְגַבְיָהּוּ ת"ק פְּרָסָאוֹת וְנָטִיל מִלְיָן אֶלְיָן דְּשִׁקְרָא
וְעֵבִיד בְּהוֹן רְקִיעַ דְּשׁוֹא דְּאִיקְרָא תוֹהוּ וְשֵׂאט בְּהָהוּא
רְקִיעַ הָאִי אִישׁ תְּהֵפוּכוֹת דְּלִיג שִׁית אֶלְפֵי פְרָסָה בְּחֻדָּא
זְמַנֵּי, וְכִיּוֹן דְּהָהוּא רְקִיעַ קָאִים נְפָקַת לְקַדְמוּהֵי אֶשְׁת
זְנוּנִים לִילִית הִרְשָׁעָה וְהוֹלְכַת וּמִתְחַזְקַת גַּם כֵּן בְּהָאִי
רְקִיעַ, וּמִתְחַבֵּר וּמִשְׁתַּתַּף עִמָּה כְּמָה אֶלְפִים רַבְבוֹת

מִשְׁחִיתִים וְשָׂטִין בְּהוּא רְקִיעַ כָּל הָעוֹלָם בְּרָגַע אֶחָד
וּמִתְלַבְּשִׁים אֵלָיו חַיִּלוֹת בִּישִׁין שֶׁל מִשְׁחִיתִין כְּחַיִּלוֹת שֶׁל
אֲמוֹת הָעוֹלָם וְנוֹפְלִין עַל יִשְׂרָאֵל וְהוֹרְגִין הָרֶג רַב”.

”כִּי רַבִּים חַלְלִים הִפִּילָה וְעֲצוּמִים כָּל הַרוּגִיה”

ד. וּבְכָלֵל זֶה הוּא גַם בֵּין הַמְּכַנִּים עֲצָמוּ לְהִיּוֹת מוֹרָה
הוֹרָאָה וְלֹא הִגִּיעַ לְהוֹרָאָה, וּבְגִלֵּל זֶה בָּאִים גַּם בֵּין
גְּזוּרוֹת רְעוֹת עַל שׁוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל זֶה נֹאֵמַר, ”כִּי רַבִּים
חַלְלִים הִפִּילָה וְעֲצוּמִים כָּל הַרוּגִיה”. וְכֵל זֶה גּוֹרֵם הַמוֹרָה
הוֹרָאָה וְלֹא הִגִּיעַ לְהוֹרָאָה, אוֹ מִי שֶׁמְחַדֵּשׁ בְּדַבְרֵי תוֹרָה
בְּהַקְדָּמוֹת שֶׁקָּר וּדְבָרִים שְׂאִינָן שֶׁל אֲמֵת. וְעַל כֵּן אָמַר רַבִּי
שְׂמַעוֹן בְּרִי יוֹחָאֵי לְתַלְמִידָיו:

”בְּמַטּוֹתַא מְנַיִיכוּ דְלָא תַפְקִין מִפּוּמִיכוּ מִלִּין
דְּאוּרִיתָא דְלָא יִדְעָתוּן וְלֹא שְׂמַעָתוּן
מֵאִילְנָא רַבְרַבִּי, בְּגִין דְלָא תַהוּוּן גְּרַמִּין לְהָאֵי חֲטָאָה”.
ר”ל, שְׂאוֹתָהּ לִילִית הִרְשָׁעָה הַנְּקָרָאת חֲטָאָה וְעַלֶּיהָ אָמַר
הַנְּבִיא, ”הוּי מוֹשְׁכֵי הָעוֹן בְּחַבְלֵי שׁוֹא וְכַעֲבוֹת הָעַגְלָה
חֲטָאָה” דְּבַעֲי לְהִבִּיא אַכְלָסִין עַל יִשְׂרָאֵל וְכוּ’, פְּתַחוּ
הַתְּלַמִּידִים כְּלָהוּ וְאָמְרוּ, ”רַחֲמָנָא לְשִׁיזְבִן רַחֲמָנָא
לְשִׁיזְבִן” עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוּ.

[פְּרוּשׁ: בְּבִקְשָׁה מִכֶּם שְׁלֹא תוֹצִיאוּ מִפִּיכֶם דְּבַרֵי תוֹרָה
שְׁלֹא יִדְעָתֶם וְלֹא שְׂמַעָתֶם מֵאִילָן גְּדוֹל בְּכַדֵי שְׁלֹא תַהִיּוּ
גּוֹרְמִים לְאוֹתָהּ חֲטָאָה (הִינּוּ הַלִּילִית) שְׁרוּצָה לְהִבִּיא מַחְנוֹת
(לְהַרְג) בְּנֵי יִשְׂרָאֵל... פְּתַחוּ הַתְּלַמִּידִים כְּלָם וְאָמְרוּ: הִרַחֲמָן
יִצִּילֵנוּ! הִרַחֲמָן יִצִּילֵנוּ!].

סדר הלימוד ליום יד תשרי [יום 14 בשנה]

כל רצונם של הדרשנים למצוא חן בעיני השומעים, ועל פן לא יזכו לשמוע את הדרוש של חדושי תורה שיִדְרֹשׁ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לעתיד לבוא

ה. והנה בדורות האלה העון הזה מצוי בעוונותינו הרבים, שהרבה בני אדם דורשים ברבים ע"פ הקדמות שקרים, ודברים שאינם ברורים, ומסמים עיניהם של הבריות ומתקלסים ומתפארים מפי הבריות, ומחליפים חיי עולם הבא בשביל חיי שעה, וגורמין גזרות רעות כנזכר לעיל. והירא דבר ה', יהיה מחשב ההפסד וההזק הגדול שגורם, כנגד שכר הכבוד או שכר ממון בעולם הזה שהוא חיי שעה, וכל הכבוד שעושין לו בזה העולם, בעבור דרוש זה הוא קוץ ודרדר לנשמתו, ופתאום יבא עליו אימה חשכה גדולה ולא יופיע לו אור ואוי וי תהיה לאותה בושא וכלמה ביום פקדתו. ואלו הדרשנים בודאי לא יזכו לשמוע לעתיד חדושי תורה שיצאו מפי הקדוש ברוך הוא.

הקדוש ברוך הוא יִדְרֹשׁ טַעְמֵי הַתּוֹרָה אֲשֶׁר יִתֵּן לָנוּ לְעֵתִיד לְבוֹא עַל יְדֵי מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ

ו. כְּדֹאִיתָא בַּמְדְרָשׁ, "עֵתִיד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֵישֵׁב בְּגֵן עֵדֶן וְדוֹרֵשׁ סֵתְרֵי תוֹרָה, וְכָל הַצְּדִיקִים יוֹשְׁבִים לְפָנָיו וְכָל פְּמֻלָּיָא שֶׁל מַעְלָה עוֹמְדִים לְפָנָיו מִיְמִינוּ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְחִמָּה וּלְבָנָה וְכוּכָבִים וּמְזֻלוֹת מְשֻׁמָּלוּ, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא דוֹרֵשׁ לָהֶם טַעְמֵי תוֹרָה. הַדְרָשָׁה שְׁעֵתִיד לִתֵּן לָנוּ עַל יְדֵי מְשִׁיחַ צְדָקְנוּ וְאַחַר הַדְרָשָׁה יַעֲמַד זְרַבְבֶּל בֶּן שְׂאֵל־תִּיאֵל עַל רִגְלָיו וַיֹּאמֶר, יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדַּשׁ

שְׁמִיָּה רַבָּה וְכוּ', וְקוּלוּ יִהְיֶה הוֹלֵךְ מִסּוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, וְכָל בְּאֵי עוֹלָם עוֹנִין אָמֵן יֵהָא שְׁמִיָּה רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא וְלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא. וְאַף רְשָׁעִים שְׁל יִשְׂרָאֵל וְצַדִּיקִים שְׁל אַמּוֹת הָעוֹלָם שְׁנַשְׁתִּירוּ בִּינֵיהֶם יִהְיוּ עוֹנִין, אָמֵן יֵהָא שְׁמִיָּה רַבָּה וְנִצּוּלִין בְּזָכוֹת עֲנִית שְׁל אָמֵן יֵהָא שְׁמִיָּה רַבָּא, עַד כְּאֵן לְשׁוּנוּ.

ז. עַל כֵּן יִהְיֶה אָדָם נִזְהָר לְדַרְשׁ תּוֹרַת אֱמֶת, וּלְהַקְדִּים הַקְּדָמוֹת שְׁל אֱמֶת, וְתִהְיֶה תּוֹרַת ה' בְּפִיָּהּ אֱמֶת, וְיִהְיֶה זוֹכֵה לְשִׁמוּעַ חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה שְׁל אֱמֶת מִפִּי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמֵן כֵּן יִהְיֶה רְצוֹן.

פְּרַשְׁת לֵךְ לָךְ פֶּרַק ה' ❦

א. "וְאֶהְבֶּתְ לְרַעַף כְּמוֹךְ", אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, זֶה הוּא הַפְּסוּק שֶׁהוּא כָּלֵל גְּדוֹל שְׁבַת־תּוֹרָה. וְאֵין לָךְ אֶהְבָּה יוֹתֵר, כְּשִׁרְוֹאָה הָאָדָם דָּבָר מְגוּנָה בְּאַחֵיו יִשְׂרָאֵל שְׁעוֹשֶׂה אֵיזָה חֲטָא וְעוֹן, שְׁצָרִיךְ לְהוֹכִיחוֹ עַל זֶה, כִּי נִשְׁמָתָן שְׁל יִשְׂרָאֵל הֵן קְשׁוּרִין וְדְבוּקִין זֶה בְּזֶה.

סדר הלימוד ליום טו תשרי [יום 15 בשנה]

אם האדם פוגם את נשמתו, אין לה מנוחה בעולם הבא

ב. אֲבָל הַכָּלֵל הוּא, שְׁצָרִיךְ הָאָדָם מִי שֶׁהוּא יוֹדֵעַ הַהֲרַפְתָּקָאוֹת וְהַסְּבוֹת וְהַעֲנָשִׁים שְׁבָאִים עַל נִשְׁמַת הָאָדָם אַחַר יְצִיאַת הַנֶּשְׁמָה מִהַגּוּף, צָרִיךְ לְהוֹדִיעַ לְחֻבְרוֹ אוֹלֵי עַל יְדוֹ יִזְכֶּה חֻבְרוֹ גַּם כֵּן, וְיַעֲזוּב דְרָכּוֹ הַרְשָׁעָה, וְשֵׁב וְרַפָּא לוֹ.

אִוִיר הָעוֹלָם מְלֵא נְשָׁמוֹת שְׂאִין לָהֶם מְנוּחָה בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן
 ג. וְהִנֵּה פֹה בַּפֶּרֶק זֶה אֶכְתָּב קֶצֶת בְּקִצְרָה עֲנֵשׁ הַנִּשְׁמָה
 שְׂאִדָּם פּוֹגֵם בָּהּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים. דַּע, כִּי אִוִירָא
 חֲלָלָא דְעֵלְמָא הֵן מְלֵאִים מִנְשָׁמוֹת בְּנֵי אָדָם שְׂאִינָם יְכוּלִין
 עֲדִין לָבוֹא לְמָקוֹם מְנוּחָתָן, וְכִמוּ שֶׁהַעִידוּ תַלְמִידִים שֶׁל
 הָרַב הָאֲרָ"י ז"ל שֶׁהִיא אוֹמֵר לָהֶם:

הַאֵילָנוֹת וְהַשְּׂדוֹת מְלֵאִים רַבּוֹת נְשָׁמוֹת שְׂמַתְחַנְּנִים לְתַקּוֹן
 ד. דַּעוּ, כִּי אִוִירָא דְעֵלְמָא וְחֲלָלָה הֵן מְלֵא נְשָׁמוֹת הַנִּדְחִין
 שְׂאִינָם יְכוּלִין לָבוֹא עֲדִין לְמְנוּחָתָם. וּפַעַם אַחַת הִלֵּךְ
 הָאֲרָ"י ז"ל לְלַמֵּד תּוֹרָה בַּשָּׂדֶה, וְרָאָה הוּא בְּעֵצְמוֹ שֶׁכָּל
 הַאֵילָנוֹת הָיוּ מְלֵאִים נְשָׁמוֹת בְּלֵי מִסְפָּר, וְכֵן הָיוּ עַל פְּנֵי
 הַשָּׂדֶה, וְגַם עַל פְּנֵי הַמַּיִם הָיוּ כְּמֵה רַבּוֹת נְשָׁמוֹת.

ה. וְשָׂאֵל אוֹתָם הָרַב הָאֲרָ"י ז"ל מֵה טִיבָם כָּאֵן, וְהִשִּׁיבוּ,
 שֶׁנִּדְחוּ מִחוּץ לְפָרְגוּדָא קְדִישָׁא, בְּעֵבּוֹר שְׂלֵא עָשׂוּ
 תְּשׁוּבָה עַל פְּשָׁעֵיהֶם וְהָיוּ מוֹנְעִים אֶת חֻבְרֵיהֶם מִלַּעֲשׂוֹת
 תְּשׁוּבָה, וְהָיוּ נֹעַ וְנָד בְּאֶרֶץ וּבְאִוִירָא דְרַקִּיעַ, זֶה בְּכַה וְזֶה
 בְּכַה, וְעַכְשָׁיו הָיוּ שׁוֹמְעִים בֵּת קוֹל הַמְּכַרְזִים בְּכָל
 הָעוֹלָמוֹת שֵׁישׁ אִישׁ אֶחָד צְדִיק בְּאֶרֶץ הָאֲרִיז"ל אֲשֶׁר יֵשׁ
 כַּח בְּיָדוֹ לְתַקֵּן הַנְּשָׁמוֹת הַנִּדְחוֹת, וְעַל כֵּן נֶאֱסָפוּ לְכָאֵן
 לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ לְרַחֵם עֲלֵיהֶם לְתַקֵּן אוֹתָם, כְּדִי שְׂיוּכְלוּ לָבוֹא
 לְמָקוֹם מְנוּחָתָם וְלֹא יִסְבְּלוּ עוֹד צַעַר גְּדוֹל כְּזֶה. וְהַבְּטִיחַ
 הָאֲרָ"י הַחֲסִיד ז"ל לַעֲשׂוֹת לְטוֹבָתָם מֵה שֶׁהוּא בְּאִפְשָׁרִית,
 וְסִפֵּר אַחַר כֵּךְ הָאֲרָ"י ז"ל לְתַלְמִידָיו הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה, כִּי רָאוּ
 שֶׁהָאֲרָ"י ז"ל שָׂאֵל לָהֶם לְהַנְשָׁמוֹת, וְלֹא יָדְעוּ לְמִי שׁוֹאֵל
 וּמִי הִיא הַמְּשִׁיב, עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ.

תפלת הצדיק שמתפלל בכונה, עולה למתחת פסא הפבוד, וְשֵׁם
מתדבקים אליה נשמות נדחות ועולין עמה

ו. ובחבורו כתוב, שאֵלו הנשמות היו יכולין להעלות
אותם בתפלה של צדיק, כִּיּוֹן שֶׁהַצַּדִּיק מִתְפַּלֵּל בְּכוֹנָה
אֲזַ תְּפִלְתוֹ עוֹלָה לְמַעַלָּה תַּחַת פְּסָא הַפְּבוּד. וְאִז מִתְלַבְּשִׁים
בְּאוֹתָהּ הַתְּפִלָּה כְּמָה נְשָׁמוֹת וּמִתְלוּיִם בְּהַדִּי אוֹתָהּ תְּפִלָּה.

סדר הלימוד ליום טז תשרי [יום 16 בשנה]

ז. כמו שכתב הזוהר בסוד הפסוק "תפלה לעני כי יעטף
ולפני ה' ישפך שיחו". כְּמָה נְשָׁמוֹת מִתְעַטְּפִין
ומתדבקין בתפלה של עני, ואין תפלה יותר חביב קמיה
הקדוש ברוך הוא כמו תפלה של עני, ותפלה של צדיק,
שעולין בלהב גדול ונורא השורף סביביו. והסטרא אחרא
מתירא להתקרב למקום תפלת העני ותפלת הצדיק, ועל
ידי כן הנשמות הנדחות עולין עם התפלה.

כאשר נשמת הצדיק עוברת דרך הגיהנם, מתאחזין בה נשמות
האבודות ועולין עמה

ח. וזהו הענין ממש בנשמת הצדיק, שכיין שנפטר
מהעולם עובר דרך הגיהנם כדי שבזכותו בהעבירו
דרך שם יתאחזו בו נשמות האבודות ויעלו עם נשמתא
קדישא דא [נשמה קדושה זו].

עיניו של האר"ל כמעט כהו מראית רבבות נשמות שעלו מקברייהם
לעלות למעלה

ט. וכן ספר החסיד ר' גדליה ז"ל, אחד מתלמידי האר"י
ז"ל לחבריו, שבכל ערב שבת היו הולכין חוץ לעיר

לְקַבֵּל שַׁבָּת. וְהָיָה פַּעַם אַחַת מִסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ הָאֶרְוִי ז"ל
 נִפְלְאוֹת מֵה שְׂרָאָה כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים כְּשֶׁהָיָה עוֹמֵד עַל
 רֹאשׁ הַהָר שֶׁהָיָה מְחוּץ לְעִיר, וְעַל אוֹתוֹ רֹאשׁ הַהָר רָאָה
 כָּל הַבַּיִת חַיִּים שֶׁל קְהֵלָה קְדוֹשָׁה צְפַת תְּבִנָּה וְתִכּוּנָן
 בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, וְרָאָה חַיִּילוֹת שֶׁל נִשְׁמוֹת שֶׁעָלוּ מִהַקְּבָרִים
 לְעֵלוֹת לְמַעְלָה, לְגַן עֵדֶן שֶׁל מַעְלָה, וְכֵן רָאָה כַּמָּה רַבּוֹת
 נִשְׁמוֹת לְאֵין מִסֵּפֶר שֶׁיָּרְדוּ כְּנֶגְדָם, וְהֵם הַנִּשְׁמוֹת יְתֵרוֹת
 שֶׁנִּתְּוֹסְפִים בְּאֲנָשִׁים כְּשָׂרִים בְּכָל שַׁבָּת, וּמִתּוֹךְ רוֹב בְּלִבּוֹל
 וְעָרְבוֹב הַנִּשְׁמוֹת וְחַיִּילוֹת עֲצוּמוֹת לְאֵין מִסֵּפֶר כִּמְעַט כִּהוּ
 עֵינָיו מִרְאוֹת, וְהָיָה מוֹכֵרֵחַ לְהַעֲצִים עֵינָיו, וְאָף עַל פִּי כֵן
 רָאָה אוֹתָן בְּעֵינָיִם סְגוּרוֹת.

תפלות הצדיקים הם תועלת גדול לנשמות הנדחות

י. וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ רְאִינוּ כַּמְבָּאָר בְּדִבְרֵי תַלְמִידֵי הָאֶרְוִי ז"ל
 שֶׁתּוֹעֵלַת גְּדוֹל הוּא תַפְלוֹת צְדִיקִים לְנִשְׁמוֹת הַנִּדְחוֹת,
 וְאֵין לָךְ גְּמִילוֹת חֶסֶד גְּדוֹל מִזֶּה.

הבורא יתברך הוא רב חסד, ולכן טוב להזכיר בתפלה את
 הנשמות הנדחות

יא. וְאָף כִּי אֵין אָנוּ מְאֲנָשֵׁי הַצְּדִיקִים הַקּוֹדְמִים, וְהַלּוֹאִי
 שֶׁתּוֹעֵיל תַפְלֵתָנוּ לְתוֹעֵלַת עֲצָמָנוּ לְכַפֵּר עַל חַטָּאתֵינוּ
 וּפְשָׁעֵינוּ שֶׁהַכֶּסֶנוּ לְבוֹרָא יִתְבָּרַךְ בְּמַרְדּוֹ וּבְמַעַל, אָף עַל
 פִּי כֵן טוֹב לְזַכּוֹר בְּתַפְלָתוֹ לְפָנָי יוֹדֵעַ מַחְשְׁבוֹת גַּם
 לְנִשְׁמוֹת הַנִּדְחוֹת, כִּי רַב חֶסֶד הוּא הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ.

סדר הלימוד ליום יז תשרי [יום 17 בשנה]

צריך האדם להתפלל על הרשעים שיחזרו בתשובה

יב. וְזֶה יְאוֹת לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל לְהִיּוֹת זוֹכֵה וּמְזוּכָה לְאַחֲרִים,

ומכל שפן שצריך אדם להתפלל על רשעי הדור שיחזרו בתשובה, כדאיתא בגמרא בכרכות, בברוריה דביתהו דרבי מאיר שאמרה "יתמו חטאים" כתיב ולא "חוטאים".

על פן אסדר אני לפניך לכל איש ואשה לומר יהי רצון זה בכרכת השיבנו אבינו לתורתך, וקרבנו מלפנו לעבודתך. ויאמר, "יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו שתחתור חתירה תחת כסא כבודך לקבל בתשובה (פלוני בן פלונית) וכל העוברים על מצוותיך, יהפך לכם לעשות רצונך בלבב שלם כי ימינך פשוטה לקבל שבים, והחזירנו בתשובה שלימה לפניך, ברוך אתה ה' הרוצה בתשובה". ואז יתעורר גם האדם מעצמו לעשות תשובה על חטאיו כדי שלא יאמרו לו "קשוט עצמך ואחר כך קשוט אחרים". רק שיאמר בכונת הלב, ואז בעל הרחמים ברכ חסדיו וברכ רחמיו יקבל תפלתו.

הלב כנגד שם הוי' והפה כנגד שם אדני'

יג. ואף שצריך תפלה זו כונות ויחודים ואנו אין בקיאים בשמות ובצורפים המועילין לתועלת גדול, מכל מקום יתפלל בקצרה ובבקשה בהגיון לב, כי כך ראוי ונכון לכל המתפלל שלא יאריך הכל בשפתיו, כי לא ישאר לו בהגיון לבו. וזהו כפל גדול, שיאמר קודם התפלה לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכנתיה, כי הלב הוא נגד שם הוי' והפה היא נגד שם אדני', כידוע.

תפלה בפה בלא פונת הלב הוא חטא גדול

יד. ועל זה כתב בזוהר (ח"א קס"ט ע"א) שזה היה פונת דוד המלך עליו השלום שאמר "יהיו לרצון אמרי פי

והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי", כי זהו יחוד גדול ליחד פה ולב כאחד, ומזה תוכל להתבונן גדל הענש ופגם של המפריד הלב מהפה ר"ל, המתפללים בפה בלא כונת הלב או מי שמדבר עם חברו אחד בפה ואחד בלב. וזהו חטא גדול, ועושה פרוד בין השמות הנזכרים ובין אות וא"ו לאות ה"א מהשם, וידוע כי הוא וא"ו של השם הוא תורה שבכתב והה"א הוא תורה שבעל פה, ואם כן מפרידים השני תורות מלהיות מחברים יחד.

והמבשול זה מצוי בעוונותינו הרבים ורחמנא ליצלן ממדה זו, והלא אלקים יחקר זאת ועל כל אלה יבא אלקים במשפט. ועוון זה הוא דומה לעוון המינים ואפיקורסים וקראי"ם שאינם נותנים מקום לדברי החכמים בעלי התלמוד.

סדר הלימוד ליום יח תשרי [יום 18 בשנה]

מי שמדבר אחד בפה ואחד בלב, יוצאים ממנו בנים פוקרים ומינים רחמנא ליצלן

טו. ואם כן יתבונן הנבון שבודאי המרגיל במדה זו להיות אחד בפה ואחד בלב, יצאו ממנו בנים פוקרים ומינים שכופרים בתורתינו, מדה כנגד מדה.

ונוסף על זה שמפריד עצמו גם כן מהקדשה עליונה ונאבד ממנו דבר יקר הנאמר בישראל (דברים ה, ד) "ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כלכם היום", שפרושו של הפסוק הוא, כאשר ידבק האדם האזור אל מתניו בהדוק טוב, אזי לא יוכל להכניס בין האזור להמלבוש

עֲרֵבוּב שֶׁל אָבָק וְאֶפֶר, כֵּן הָמָּה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּשֶׁהֵם דְּבָקִים
 לַהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ בְּדַרְכֵיהֶם וּבְמַעֲשֵׂיהֶם, אָזִי לֹא יוּכַל שׁוֹם
 מִקְטָרֵג לַעֲשׂוֹת אֵיזָה פְּרוּד בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאֲבֵיהֶם שְׁבַשְׁמַיִם,
 וּכְדֹאִיתָא בְּזוּהַר פְּרִשְׁת פְּקוּדֵי (דף רכ"ה ע"א):

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁגֵּחַ עַל הַצְּדִיקִים שֶׁלֹּא יִתְקַרְבוּ אֲלֵיהֶם
 הַקְּלִיפּוֹת וְהַרְשָׁעִים

מז. "רַבִּי אֲבָא וְרַב אַחָא וְר' יוֹסִי אָזְלִי בְּאוּרְחָא מְטַבְּרִיָּה
 לְצַפּוּרִי. עַד דִּהּוּוּ אָזְלִי חֲמוּ לִיָּה לְר' אֶלְעָזָר דִּהּוּי
 אֲתִי, וְרַבִּי חִיָּא עֲמִיָּה. אָמַר רַבִּי אֲבָא וּוְדַאי נִשְׁתַּתַּף בְּהַדִּי
 שְׁכִינְתָּא. אוּרִיכוּ (פְּרוּשׁ, הַמְתִּינוּ) לָהּ, עַד דִּהּוּוּ מְטוּ לְגַבִּיָּהּ.
 אָמַר ר' אֲבָא, כְּתִיב "עֵינֵי ה' אֵל צְדִיקִים" לְהַשְׁגִּיחַ בָּהּ
 דְּלֹא יִתְקַרַב לְגַבִּיָּהּ סִטְרָא אַחְרָא, וְהִשְׁתָּא סִיעֵתָא דְשִׁמְיָא

(ב) פְּרוּשׁ הַזוּהַר לְלִשׁוֹן הַקְּדוּשׁ:

רַבִּי אֲבָא וְרַבִּי אַחָא וְרַבִּי יוֹסִי הִלְכוּ בְּדַרְךָ מְטַבְּרִיָּה לְצַפּוּרִי. בְּדַרְךָ הַלּוֹכִים
 הִבְחִינוּ בְּרַבִּי אֶלְעָזָר הַמּוֹתְקָרֵב, וְעַמּוּ רַבִּי חִיָּא. אָמַר רַבִּי אֲבָא: "וְדַאי
 נִשְׁתַּתַּף עִמָּם בְּדַרְךָ וְנִקְבַּל פְּנֵי הַשְׁכִּינָה". חֲכוּ לָהֶם עַד שֶׁהִגִּיעוּ אֲלֵיהֶם.
 אָמַר רַבִּי אֲבָא: "כְּתוּב: עֵינֵי ה' אֵל צְדִיקִים" לְהַשְׁגִּיחַ עֲלֵיהֶם, שֶׁלֹּא יִתְקַרַב
 אֲלֵיהֶם הַסִּטְרָא אַחְרָא. וְדַאי יֵשׁ עִמָּנוּ סִיעֵתָא דְשִׁמְיָא וְהִשְׁתַּחֲתוּ בְּרוּךְ
 הוּא, וְלֹא תוּכַל לְשַׁלוֹט בְּנוּ הַסִּטְרָא אַחְרָא".

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר: "וְהִיָּה מִסְפַּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּחֹל הַיָּם" - מַה פְּרוּשׁ
 'כְּחֹל הַיָּם' - מִשׁוֹם שֶׁהֵיִם מִסְעִיר אֶת גְּלִיּוֹ כְּעֵס וּמִבְקָשׁ לְשִׁטֹּף אֶת
 הַיִּבְשָׁה, וּכְשֶׁהַגְּלִים מוֹתְקָרְבִים וְרוֹאִים אֶת חוֹל הַיָּם - מִיָּד שְׂבִיִם הֵם
 לְאַחֲזֵרֵיהֶם, וְאֵינִם יְכוּלִים לְהַצִּיף אֶת הָעוֹלָם. כֵּן הַצְּדִיקִים נִמְשָׁלוּ לְחוֹל
 הַיָּם, וְהַמְזִיקִים וְהַמְקַטְרָגִים - לְגַלֵּי הַיָּם. כְּשֶׁהַמְזִיקִים רוֹאִים, כִּי צַד
 הַצְּדִיקִים מִדְּבָקִים בְּקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשְׂבִיִם בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה - מִיָּד תֵּשׁ
 פּוֹחֵם, וְאֵינִם מוֹסְגִלִים לְבַצֵּעַ אֶת זְמָמָם".

הָכָא וְכָל אֲשַׁחֲוֹתָא דְלַעֲיֵלָא הָכָא, וְלֹא יָכִיל סְטְרָא אַחֲרָא
לְאֲשֻׁלְטָא וְכוּ'.

יז. פתח רבי אלעזר ואמר, והיה מספר בני ישראל כחול
הים. מהו כחול הים, בגין דימא כד סליק גליו מזעפא
ורגזא ואנון גלין סלקין לשטפא עלמא כד מטאן וחקמאן
חולא דימא מיד תבין ואתברו ותבין לאחורי, ולא יכלין
למשטפי עלמא ולשלטאה. כגונא דא ישראל אינון חולא
דימא, וכד אינון גלי דימא (הן הן המזיקים והמקטרגים)
המחבלין ומארי דרוגזא ומארי דדינא בעין לשלטא
ולשטפא עלמא חמאן להו לישראל דאנון מתקשרים
בהקדוש ברוך הוא, תבין ואתברו קמיהו ולא יכלו
לאשולטא בעלמא.

סדר הלימוד ליום יט תשרי [יום 19 בשנה]

על ידי התשובה מתלבנים החטאים

יח. ונמשלו לחול הים, ומה חול הים צבור הקף סביבות
הים, מקף כהר גדול ומלבן בלבנונית, כף ישראל,
על ידי תשובה ומעשים טובים מלבנים את העוונות
ופשעים, כמאמר הכתוב בישעיה (א, יח) "אם יהיו
חטאיכם כשנים כשלג ילבינו, אם יאדימו כתולע כצמר
יהיו", כי במצוות ובמעשים הטובים שעושים ישראל
בעולם הזה הן מקיפין את הדינים, ודינים נמסרו בידן,
ולא עוד אלא שמהפכים מדת הדין למדת הרחמים,
וקטיגור נעשה סנגור.

יט. מה שאין פן כשהעולם הוא בדבור טוב אכל לבם
בל עמם, אזי אין כשרון במעשים שלהם, ואז אין

שְׁמִירָה וְחֻמָּה סְבִיב גְּלִי הַיָּם וְגְלִי הַיָּם הַנּוֹזְכָרִים לְעִיל
מְאִרֵי דְדִינִים מִתְגַּבְּרִים וְהַדִּין גּוֹבֵר וְהוֹלֵךְ רַחֲמָנָא לִיְצִלָן,
וְהַרְחָמִים מִתְמַעֲטִין, וְאֲדַרְבָּה הֵן מְהַפְכִין מִדַּת הַרְחָמִים
לְמַדַּת הַדִּין.

כָּל אֶחָד צָרִיךְ לְשׁוּב כְּפִי יְכַלְתּוּ וְלִהְיוֹת פְּלִל בְּכוֹנֶה - וְיִתְפַּלֵּל בְּעַד חֲבֵרוֹ
שֶׁיֵּשׁוּב מִדְּרָכֵי הָרָעָה

ב. עַל כֵּן, הִתְעוֹרְרוּ אַחֵי וְרַעֲי, לְעֲשׂוֹת כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי
יְכַלְתּוּ תְּשׁוּבָה, וְלִהְרַבּוֹת בְּמַעֲשֵׂים טוֹבִים, וְחִילִים
יִגְבֵּר בַּתּוֹרָה, וְתִהְיֶה תְּפִלְתּוֹ בְּכוֹנֶה, וְיִתְפַּלֵּל בְּעַד חֲבֵרוֹ
לְעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, וְאִזּוֹ חֲסִידִים וְצַדִּיקִים מִתְרַבִּים, וְאִזּוֹ
זְכוּתָם וְצַדִּיקָתָם יִהְיוּ דוֹמִין לְהַר וְחֹל נֶגֶד גְּלִי הַיָּם, שֶׁהֵן
הַמְקַטְרָגִים הַמְחַרְיִבִים וְרוֹצִין לְחַבֵּל הָעוֹלָם שֶׁהֵן מְאִרֵי
דְדִינִים וְיִהְיוּ מִתִּישִׁין אֶת כַּחֲזוֹ, וְאִזּוֹ לְיִהוּדִים יִהְיֶה רִוַח
וְהַצְּלָה וְשָׁשׂוֹן וְשִׂמְחָה, אֲמֵן כֵּן יִהְיֶה רְצוֹן.

פְּרָקן ד'

א. הֵבֵא לְטָהָר מְסִיעֵין אוֹתוֹ (שְׁבַת ק"ד ע"א). הָעֲנִיָּן הוּא
כְּשֶׁהָאָדָם הוֹלֵךְ לְהַמְצִיא אֵיזָה מְצוּהָ לְעֲשׂוֹתָהּ, אוֹ
כְּשֶׁהוֹלֵךְ בְּדַרְךָ וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, אִף שֶׁהוּא יְחִידִי, אִזִּי
נִשְׁמָוֹת מִתְחַבְּרִים עִמּוֹ, כְּדֹאִיתָא בְּזוֹהַר בְּרֵאשִׁית (בַּהֲקָדְמָה,
דָּף ה' ע"א).

ב. גְּרַבֵּי אֶלְעֶזֶר הָיָה אֲזִיל לְמַחְמֵי לְרַבֵּי יוֹסֵי בֶן לְקוֹנִיָּא
חָמֵי דְרַבֵּי אֶלְעֶזֶר, וְרַבֵּי אָבָא בַּהֲדִיָּה, וְהוּי טְעִין חַד

גְּבָרָא אַבְתְּרִיהוּ, אָמַר רַבִּי אַבָּא, נִפְתַּח פּוּמְן בְּאוּרִיתָא דְהָא שְׁעָתָא וְעַדנָא הוּא לְאַתְתְּקִנָא בְּאוּרִיתָא. וּפְתַחוּ פִיָּהֶם בְּחִדוּשֵׁי תוֹרָה, וְהָהוּא גְבָרָא טָעִין אַבְתְּרִיהוּ, וְגִילָה לְהֶם כְּמָה רִזִין דְּאוּרִיתָא. אֵתוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא וּנְשָׁקוּהוּ לֵיהּ.

סדר הלימוד ליום כ תשרי [יום 20 בשנה]

ג. אַמְרֵי לֵיהּ, מֵאֵן אֲנִתְ דְּאִזִּיל וְכָל חֲכָמְתָא דָּא אֵית תַּחְתּוּ דְרָךְ, וְאַתְּ טָעִין אַבְתְּרִין, וְהִשִּׁיב לְהוֹן רַבּוּתִי, לֹא

רַבִּי אֶלְעָזָר הֵלֵךְ בְּדַרְכּוֹ לְקִרְאָת חוּתְנּוֹ, רַבִּי יוֹסִי בֶן לְקוּנְיָא, וְאַתּוּ - רַבִּי אַבָּא, וְאַדָּם אֶחָד חָמַר בְּעַקְבוּתֵיהֶם. אָמַר רַבִּי אַבָּא: "נִפְתַּח פִּינוּ בְּדַבְרֵי תוֹרָה, שְׁהֵרִי הַשְּׁעָה רְאוּיָה לְעֶסֶק בְּתוֹרָה!" פְּתַחוּ בְּדַבְרֵי תוֹרָה. הָאָדָם שָׁנְלָה אֲלֵיהֶם גְּלָה לְהֶם כְּמָה מְסוּדוֹת הַתּוֹרָה. בְּאוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא וּנְשָׁקוּהוּ. אָמְרוּ לוֹ: "מִי אַתָּה הַהוֹלֵךְ וְכָל הַחֲכָמָה הַזֹּאת תַּחַת יְדֶךָ, וְאַתָּה נוֹשֵׂא סֶבֶל" הִשִּׁיב לְהֶם: "רַבּוּתִי, אֵל תִּשְׁאַלּוּנִי מִי אֲנִי, אֵלָא גַלְף וְנַעֲסֵק בְּתוֹרָה." גְּלָה לְהֶם סוּדוֹת נוֹסְפִים. אָמְרוּ לוֹ: "מִי נָתַן לְךָ רְשׁוּת לְלַכֵּת אַחֲרֵינוּ, כְּשֶׁחֲמוּרִיךְ טְעוּנִים" שָׁמַחוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא וְאָמְרוּ לוֹ: "רֹכֵב עַל הַחֲמוּר, וְאַנְחֵנוּ נְטַפֵּל בְּחֲמוּרִיךְ הַטְּעוּנִים." אָמַר לְהֶם: "מִצּוֹת הַמְּלָךְ הִיא." אָמְרוּ לוֹ: "אַתְּ שָׁמְךָ לֹא גִלִּית, אוֹלָם הֵיכָן אַתָּה גֵר" אָמַר לְהֶם: "מְקוֹם מְגוּרֵי הוּא מְגַדֵּל הָר, בּוֹ מִתְגוֹרְרִים הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמִסְכֵּן אֶחָד." רִצָּה לוֹמַר: הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמְשִׁיחַ, שְׁנִקְרָא 'עֲנִי רוֹכֵב עַל חֲמוּר' - שֵׁם הוּא מְקוֹם מוֹשְׁבִי, וּמְשֵׁם בְּאַתִּי כְּשֶׁחֲמוּרִי טְעוּנִים.

בְּכּוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא וּנְשָׁקוּהוּ, וְגִלָּה לְהֶם עוֹד סוּדוֹת. עֵינַן שֵׁם בְּזוּהַר. נָפְלוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא עַל פְּגִיָּהֶם. כְּשֶׁקָּמוּ, שׁוּב לֹא רָאוּ אוֹתוֹ אָדָם, שְׁנַעְלֵם בֵּינֵיהֶם. הִסְתַּכְּלוּ לְכָל הַצְּדִידִים וְלֹא רָאוּהוּ. יָשְׁבוּ וּבְכּוּ, וְלֹא יָכְלוּ לְדַבֵּר זֶה עִם זֶה שְׁעָה אַחַת.

לְאַחַר כָּל זֹאת אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: "וְדַאי כִּף הוּא כְּמוֹ שֶׁלְּמַדְנּוּ, שְׂכַל מְקוֹם שְׂצַדִּיקִים הוֹלְכִים וְעוֹסְקִים בְּתוֹרָה - אִזּוֹ מִתְגַּלֵּים אֲלֵיהֶם צַדִּיקִים מִן

תשאֵלוּן לִי מֵאֵן אָנָא, אֲלֵא נִיזֵל וְנִתְעַסַּק בְּאוּרִיתָא. גִּילָה לְהוּ סוּדוֹת וְרוֹזִין. אֲמַרִי לִיה, מֵאֵן יְהִיב לָךְ לְמִיזֵל הָכָא וְלִמְהוּי טְעִין בְּחֻמְרֵי וְכוּ'. חֲדוּ רַבִּי אֲלַעְזָר וְרַבִּי אַבָּא וְאֲמַרוּ לִיה, זֵיל רְכוּב, וְאֲנֵן נִטְעִין אַבְתָּרָךְ. אֲמַר לְהוּ, פְּקֻדָּא דְמִלְכָא אִיהוּ וְכוּ'. אֲמַרִי לִיה, הָא שְׂמַךְ לָא אֲמַרְתָּ לָן, אֲתֵר בֵּית מוֹתְבָךְ מֵאִי אִיהוּ. אֲמַר לְהֵן, אֲתֵר בֵּית מוֹתְבִי הִיא טָב וְאִיהוּ מְגַדֵּל הַר שְׂדֵר בְּהַהוּא מְגַדֵּלֵא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְחַד מְסַכְנָא (רְצָה לומר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמְשִׁיחַ שְׁנִקְרָא עֲנִי וְרוּכַב עַל הַחֲמוֹר), וְדָא הוּא אֲתֵר בֵּית מוֹתְבִי וְסִלְיָנָא מִתְמֵן וְאָנָא טְעִין חֲמָרָא. בְּכוּ רַבִּי אֲלַעְזָר וְרַבִּי אַבָּא וְנִשְׁקוּהוּ וְאֶזְלוּ וְגִילָה לְהֵם עוֹד סוּדוֹת, עֵינֵן שָׁם בְּזוּהַר, וְנִפְלוּ רַבִּי אֲלַעְזָר וְרַבִּי אַבָּא עַל פְּנֵיהֶם. אֲדַהֲכִי וְהֲכִי לָא חֲמוּ לִיה לְהֵאֵי גִבְרָא, וְאִסְתַּכְלוּ לְכָל סְטָרִין וְלֹא חֲמוּ לִיה. יִתְבוּ וּבְכוּ וְלֹא יִכְלוּ לְמַלְלָא דָּא לְדָא שְׁעֵתָא חֲדָא.

ההולך בדרך ועוסק בתורה, מביא תועלת לנשמות הנדחות ד. לבתר הכי, אמר רבי אלעזר: וודאי הא דתנינן דבכל אורחא דצדיקיא אזלין ומילי דאורייתא בנייהו, אז צדיקים אתין מעולם העליון לגביהו, וודאי הוא רב המנונא סבא דאתא לגבן מההיא עלמא לגלאי לן מילין אלין ואחר כך אתכסי מינן, עד כאן לשונו.

אפילו הרהור טוב מביא על האדם הארת הקדשה העליונה ה. אם כן הא ראיה שנשמטן של צדיקים מתחברין לעושי המצוה ועוסקין בתורה. וכלל זה נקט בידך,

---

העלמות העליונים. ודאי היה זה רב המנונא סבא, שבא אלינו מן העולם העליון לגלות לנו דברים אלו, ואחר כך נעלם מאתנו".

שָׁפַל הָרְהוּר טוֹב וּמַחֲשֶׁבֶה טוֹבָה עוֹשֶׂה פְּעוּלָה לְעוֹרֵר
 עָלָיו הָאֵרֶת הַקְּדוּשָׁה הָעֲלִיּוֹנָה, וְכָל שָׁפֵן בְּדַבּוּר פֶּה טוֹב,
 כְּגוֹן הַהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, אֲזַי יֵשׁ תּוֹעֵלֶת לְהַנְשָׁמוֹת
 הַנְּדַחֹת, כִּי יֵשׁ נִשְׁמוֹת אֲשֶׁר הֵם נְדַחִים וּמִתְגַּלְגְּלִין
 וּמִתְדַבְּקִים בְּעֵשָׂבִים וּבְכִפְרוֹת הָאָרֶץ וּבְכִפְרוֹת הָאֵילָן.

הַאוֹכֵל כִּפְשָׁהוּא עַל הַדֶּרֶךְ, יִכּוֹן מֵאֵד בְּבִרְכָתוֹ

ו. וְכִיּוֹן שֶׁהָאָדָם מְבָרֵךְ עַל הַפְּרִי אוֹ עוֹסֵק בְּדַבְּרֵי תּוֹרָה,
 עַל יְדֵי דַבּוּרוֹ הַטוֹב הַנְּשָׁמוֹת הָאֵלוֹ מִתְלַבְּשׁוֹת בָּהֶן
 וְיוֹצְאִין מִמָּאֶסֶר הַגְּלִגּוּל. וְגַם יֵשׁ לְלַמֵּד מִהַזְהָר הַנּוֹזֵכֶר
 לְעֵיל, כִּי גְדוֹל הוּא מִצְּוֹת הַתְּחִבְרוֹת תְּלִמְיָדֵי חֻכְמַיִם
 לְהַתְּלוֹת עִמָּהֶם בְּדֶרֶךְ וְלִשְׁמַע דְּבַרֵי תּוֹרָה מִפִּיהֶם, כִּי
 שְׂכִינָה שׁוֹרָה בֵּין אֲנָשִׁים כְּשֵׁרִים בְּחִיּוּתָהֶן וּלְאַחַר מִיתָתָן.

סדר הלימוד ליום **כא תשרי** [יום 21 בשנה]

הַצַּדִּיקִים מְקַפִּידִים אֶצֶל מִי יִקְבְּרוּ

ז. וְכִבְר מְצִינּוֹ בְּדוֹרוֹת הָרֵאשׁוֹנִים, אֲשֶׁר הָיוּ מְקַפִּידִים
 בְּקַבּוּרָתָם אֵיזָה מְקוֹם יִהְיֶה מְקוֹם מְנוּחָתָם, וְכִמוֹ
 שֶׁאָמַר יַעֲקֹב אֲבִינוֹ ע"ה (בְּרֵאשִׁית מו, ל) "וְשָׁכַבְתִּי עִם אֲבוֹתַי
 וְקִבְרַתְנִי בְּקַבּוּרָתָם". וְהַעֲנִין, כִּי הַנְּשָׁמוֹת שֶׁל בְּנֵי אָדָם
 מְעוֹפְפִים עַל הַקֶּבֶר וּבְכָל לַיְלָה מוֹדִיעִין רִזִּין דְּאוּרִיָּתָא
 לְהַנְּפְשׁוֹת מִלְּמַעְלָה, מִיִּשְׁיבָה שֶׁל מַעְלָה.

הַקְּבוּר בֵּין הַרְשָׁעִים אֵין מוֹדִיעִים לוֹ סוּדוֹת הַתּוֹרָה

ח. וְאֵיתָא בְּסִפְר חֲסִידִים, בְּצַדִּיק אֶחָד שֶׁהָיָה קְבוּר בֵּין
 אֲנָשִׁים רְשָׁעִים, וְהָיָה בָּא בְּכָל לַיְלָה בְּחִלוּם

לְאוֹהֲבָיו וּקְרוֹבָיו וְצַעֲקָ לָהֶם בְּקוֹל בְּכִי שְׂוֹצִיאֹוֹהוּ
 מִשָּׁם, וְאָמַר אוֹתוֹ הַצַּדִּיק טַעַם לָזֶה כִּי בַעֲבוּר אֲשֶׁר
 סָבִיבוֹתָיו הֵן רְשָׁעִים, מוֹנְעִים מִלְּהוֹדִיעַ לוֹ סוּדֵי הַתּוֹרָה,
 וְנִפְשׁוּ יִבְשָׁה בְּלִי לַחֲלוּחִית, וְלֹא הָיוּ לְקְרוֹבָיו מְנוּחָה
 מִמֶּנּוּ, עַד שֶׁהִכְרַחוּ לְהוֹצִיא אוֹתוֹ מִן הַקֶּבֶר וְלִקְבֹר אוֹתוֹ
 בְּמָקוֹם אַחֵר.

הַצַּדִּיקִים הָרִאשׁוֹנִים נִהְגוּ לְקַנּוֹת קֶבֶר אֶצֶל אַנְשֵׁים כְּשָׂרִים

מ. וְעַל כֵּן הַחֲסִידִים הָרִאשׁוֹנִים שֶׁבְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל הָיוּ
 נוֹהֲגִין לְקַנּוֹת לָהֶם קֶבֶר בְּבֵית הַחַיִּים בְּהִיוֹתָם בְּחַיִּים
 חַיִּיהוֹן, אֶצֶל אַנְשֵׁים כְּשָׂרִים הַיְדוּעִים לָהֶם שֶׁהָיוּ צַדִּיקִים,
 וְגַם הָיוּ נוֹהֲגִין שֶׁהָיוּ מִתְפַּלְּלִין שָׁם בְּאוֹתוֹ מְקוֹם, וְהָיוּ
 אוֹמְרִים עֲלָיו קִצֵּת דְּבָרֵי תּוֹרָה, וְהָיוּ נוֹהֲגִים שָׁם לְתַן
 צְדָקָה, וּבָזָה הָיוּ מְטַהְרִין וּמְקַדְּשִׁין הַמְּקוֹם שֶׁהָיָה מוֹכֵן
 לָהֶם שָׁם לְהַקְבֵּר, וּמַחֲמַת קִדְשָׁה הַהוּא הָיוּ גּוֹרְמִין שְׁלֹא
 לְהִתְקַרֵּב הַסְטָרָא אַחְרָא אַחֵר מוֹתָם שָׁם. וְגַם מְצִינּוּ
 בְּחֲסִיד רַבֵּי עֲמֵרָם, כְּדֹאִיתָא כָּאן בְּלִשׁוֹן אֲשֶׁכְּנֹז הוּבָא
 (בְּמַעֲשֵׂה בּוּד, עֵין שָׁם).

והא רְאִיָּה, אִם יֵשׁ קְפִידָה אֶל הָאָדָם לְאַחַר מִיתָתוֹ
 בְּמָקוֹם חֲנֻנָתוֹ וּשְׂכוּנָתוֹ, קַל וְחוֹמֵר שְׂיֵהִיָּה בְּחַיִּים
 חַיּוֹתוֹ בְּחִבּוּרָה טוֹבָה, כְּמִנְהַג אַנְשֵׁי יְרוּשָׁלַיִם.

והא רְאִיָּה, אִם יֵשׁ קְפִידָה אֶל הָאָדָם לְאַחַר מִיתָתוֹ
 בְּמָקוֹם חֲנֻנָתוֹ וּשְׂכוּנָתוֹ, קַל וְחוֹמֵר שְׂיֵהִיָּה בְּחַיִּים
 חַיּוֹתוֹ בְּחִבּוּרָה טוֹבָה, כְּמִנְהַג אַנְשֵׁי יְרוּשָׁלַיִם שְׁלֹא הָיוּ
 יוֹשְׁבֵינָם בְּדִין וּבִסְעוּדָה עַד שֶׁיִּדְעוּ מִי מִסֵּב עִמָּהֶם, כִּי

הרבה רעות נמשכו במסבות קלים פי שם הם מדברים
 רכילות וליצנות, ובפרט בין זוללים וסוכאים אשר
 אינם הגונים.

סדר הלימוד ליום כב תשרי [יום 22 בשנה]

י. ויאמר, יהי רצון שתצילני היום מאדם רע, ופגע רע,
 מחבר רע, כדי שלא להתחבר עם אנשים רעים
 ומחברי קשר בוגדים המתחברים יחד לילך בדברי
 ריבות וקטטות, והמה מלאים חרבות חצים שנונים
 וגחלי רתמים בקללות וחרפות וגדופים, ואש של גיהנם
 בוער בקרבם לחרחר ריב ומדון, וכל מחשבותם הוא
 לרע, ואפלו בהיותם בבית הכנסת הם מלאים מרמה על
 אנשים פשרים ההולכים בדרכי ה', איך להמציא
 טעדיקאות ותחבולות להרע להם. אוי להם ולנפשותם,
 כי פתאום יבא יומם אשר יהפך עליהם הגלגל והדינים
 יתגברו עליהם שיירדו מנכסיהם ויהיו לבוז ולכלמה, ולא
 יהיה להם חונן וחומל בעבור גזרות רעות מהשם
 יתברך.

לדבק רק בימים וחרדים לדבר ה'

יא. והירא והחרד לדבר ה' ירחק מהם ומאספתן ומקול
 המונם ולא ישמע לקול עצתם ולא ילך עמם, ומכל
 שפן שלא לדבק עמם, רק יראה לדבק באוהבי ה'
 ולדבק באנשים יראים וחרדים לדבר ה', אשר מהם ילמד
 דרך החיים, ועליהם נאמר (דברים ד, ו), "ואתם הדבקים בה'
 אלהיכם חיים כלכם היום".

פָּרָק ז'

פְּרִשְׁת וּרְא

א. "נִתְנַנְּי שׁוּמְמָה כָּל הַיּוֹם דְּוָה" (איכה א, יג), וְדַרְשׁוּ רְבוּתֵינוּ זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה דְקָאֵי עַל הַשְּׂכִינָה, שְׁצוּעָקַת עַל בְּעַלֵי הַגְּאוּה, שְׁהֵם מְאַרְיִכִין גְּלוּת הַשְּׂכִינָה כְּבִיכּוֹל (כִּי הַשְּׂכִינָה בְּרְצוּנָה רַק לְהִיטִיב לְבְנֵי הָאָדָם וְלֹא לְהַרְע, וְכֹאשֶׁר עַל יְדֵי הַחֲטָאִים יִרַע וְיִצֹר לְבְנֵי אָדָם, עַל כֵּן מְכַנֶּה זֹאת בְּשֵׁם גְּלוּת הַשְּׂכִינָה). וְזֶה שְׁאָמַר הַכְּתוּב (דְּנִיאל י, ח) "וְהוּדִי נִהְפָּךְ לַמְּשַׁחִית", וְעוֹשִׁין מִתְּבַת "הוּד" – "דְּוָה". וּבְקִצּוֹר דְּבָרִים אֵלּוּ יִתְבוּנֵן הָאָדָם עַד הֵיכָן גּוֹרֵם רְעָה בְּמַדַּת הַגְּאוּה.

הַמִּתְגָּאָה נִתּוֹן בְּיַד הַסְטֵרָא אַחֲרָא רַחֲמֵנָא לִיְצִלָן

ב. עַל כֵּן יָשִׁים הָאָדָם אֶל לְבוֹ, שְׁלֹא לְחַנֵּם אָמְרוּ רְבוּתֵינוּ זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה (סוֹטָה דף ד' ע"ב) כָּל הַמִּתְגָּאָה כְּאֵלוֹ עוֹבֵד עֲבוּדַת כּוֹכָבִים. וּבּוֹדָאֵי הָעֲנִיֵן הוּא בְּעִבּוֹר שְׁאָדָם מִשְׁעֵבֵד וּמְסַר נַפְשׁוֹ וְנִשְׁמָתוֹ בְּיַד הַחִיצוֹנִים תְּקִיפִים וּבְקִשֵׁי אֲשֶׁר יוֹכֵל לְהַפְרֵד מֵהֶן, וְעַל יְדֵי כֵּן הוּא מְסוּר תַּחַת הַקְּלִיפּוֹת רַחֲמֵנָא לִיְצִלָן, עַל כֵּן יִרְאֶה הַחֲכָם וְיַחֲכֵם וְיָשִׁים בְּלְבוֹ לְהִבִּין וּלְהַשְׁכִּיל הָעוֹזֵן וְהָעֲנֵשׁ.

אֵין בְּמָה לְהַתְגָּאוֹת, אֶפִּילוֹ לֹא בְּתוֹרָה וְחֻכְמָה

ג. בְּמָה יִתְגָּאָה, אִם יִתְגָּאָה בְּעֵשֶׁר, הֲלֹא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר (חגי ב, י) "לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב אָמַר ה' צְבָאוֹת", וּבְיָדוֹ יִתְבָּרַךְ לְקַח הָעֵשֶׁר כְּהַרְף עֵינַן.

סדר הלימוד ליום **כג תשרי** [יום 23 בשנה]

ד. כְּמוֹ שְׁרָאִינוּ שְׁכַמָּה עֲשִׂירִים נְהַרְגוּ בְּעִבּוֹר עֲשָׂרָם שִׁנְתָנוּ עֲלֵיהֶם הָאוֹרְכִים עֵינֵיהֶם לְרִדּוֹף אַחֲרֵיהֶם וְהָכּוּ

אוֹתָן מַכַּת מוֹת, וַיִּסְרוּ אוֹתָן בַּיְסוּרִים קָשִׁים עַד שֶׁיִּצְאָה נִשְׁמַתָּן מִכַּח הַהֲכָאוֹת וּפְצָעִים, וּמֵהֶם גַּם קְבוּרָה לֹא הָיְתָה לָהֶם. וְזֶה עֲנִיָּן רַע לָהֶם, כִּי רָאִינוּ בְּחוּשׁ שֶׁהֲרֵבָה אֲנָשִׁים הִלְכוּ בְּזֶה הַדֶּרֶךְ וְאִין שָׁטָן וְלֹא שׁוּם פְּגַע רַע מֵגִיעַ אֲלֵיהֶם, רַק לְזֶה הָעֶשֶׂר הַנֶּאֱבָד בַּעֲשָׂרוֹ בָּר מִיָּנָן.

לפְעָמִים כַּאֲשֶׁר מֵגִיעַ לוֹ הָעֶשֶׂר, הוּא מֵת בַּפְתַּע פְּתֹאוֹם וְעוֹזֵב לְאַחֵרִים חִילוֹ

ה. וְלָמָּה לֹא יֵשִׁים הָאָדָם אֶל לְבוֹ, כִּי הֲרֵבָה אֲנָשִׁים שֶׁטָּרְחוּ וַיִּגְעוּ לֹא נִתְּנוּ שִׁינָה לְעֵינֵיהֶם, בַּיּוֹם אֲכָלָם הַחֶרֶב וְקָרַח בְּלִילָהּ, וְהוֹלְכִים בְּחֶשֶׁךְ בְּגֶשֶׁם וּבִשְׁלֵג עַד אֲשֶׁר עָלְתָה בִּידָם לְהַשִּׁיג אֵיזָה קָרָן לְמֵאָה אוֹ לְאַלְף אוֹ יוֹתֵר, וְזֶהוּ הָעֵת אֲשֶׁר צָרִיךְ לְשִׁמוּחַ בְּחֻלְקוֹ וּלְפָנֵק בִּיגִיעַ כַּפּוֹ.

ו. וּפְתַע פְּתֹאוֹם בָּא אֲלֵיו הַמּוֹת וּמְכָרַח לְהַפְרֵד מִכָּל וְכָל וְהוּא הוֹלֵךְ לְעוֹלָמוֹ וְשׁוֹבִיק לְאַחֵרִים כָּל עֲשָׂרוֹ מֵה שֶׁטָּרַח בְּטָרְחָתוֹ וְהָיָה מְאַסֵּף מְמוֹן, וְקִבֵּץ פְּרוּטָה יָד עַל יָד, עַד שֶׁהִבִּיאוּ לְסֵף מְסִים בְּזַעַת אָפוֹ, וְעוֹב לְאַחֵרִים בְּיַד אִישׁ אַחֵר.

ז. וּלְפְעָמִים אֲשֶׁתּוֹ הִיא נוֹטֶלֶת מְמוֹנוֹ עֲבוּר כְּתַבְתָּהּ, וְאַחַר מִיתָתוֹ הִיא נִשְׂאֵת לְאִישׁ אַחֵר וְנוֹתְנָת לוֹ הַמְּמוֹן שְׁלָהּ, וּבְנָיו הוֹלְכִין יַחֲפִים וּבְגָדִים שְׁלָהֶם הֵמָּה קְרוּעִים וּבְלוּיִים, וְאִין לְבָנָיו שׁוּם הַנָּאָה מִמְּמוֹן אֲבֵיהֶם, וְהֵמָּה רוֹאִים שֶׁאִמָּם הִיא יוֹשֶׁבֶת וְאוֹכֵלֶת וְשׁוֹתָה עִם אִישׁ אַחֵר וּמִתְעַנְּגָת עִם בַּעֲלָהּ הַשֵּׁנִי, וְהִיתוּמִים מִבַּעֲלָהּ הָרֵאשׁוֹן הֵמָּה יוֹשְׁבִים בֵּין תַּנּוּר וְכִירִים, וּמִבִּיטִים וְצוֹפִים וְרוֹאִים

שְׁאֵמָם יוֹשְׁבֵת וּמִתְעַדְנַת בְּכֶשֶׁר וַיִּיזַן וּשְׂאֵר מַעֲדָנִים,
וְהַלֹּאִי יִשָּׁג לָהֶם שְׂרִירֵי מֵאֲכָלָהּ.

ח. וְהַבְּנִים אָז תִּתְאַנַּח לָכֶם עַל זֶה וְאוֹמְרִים זֶה לְזֶה,
הֲלֹא כָּל הָעֵשֶׂר וְהַמָּמוֹן מֵאֲבִינוּ הִיָּה וְאִין בְּיָדֵינוּ
לְהַצִּיל. וְאִם כֵּן אִם יִזְכֹּר אָדָם עַל מִדָּה זֹו אֲשֶׁר יוּכַל
קְרוֹב לְהַעֲשׂוֹת כֵּן בַּגּוֹרֵת הַמְּלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא.

בְּנֵי שֶׁל הָעֵשֶׂר צוֹעֲקִים וְאִין נְעָנִים

ז. וְכֹאֲשֶׁר שְׁבַעֲנֵי רְאִיתִי שֶׁהֲרֵבָה יְלָדִים שֶׁנִּתְגַּדְּלוּ
בְּתַעֲנוּגִים וְנִהְפְּדוּ עֲנָג לְנַגַע וְצָרוֹת וּתְלָאוֹת, וְאַחַר
מוֹת אֲבִיהֶם הוֹלְכִים וְצוֹעֲקִים עַל קָבֵר אֲבִיהֶם וְאִין
מוֹשִׁיעַ לָהֶם, כִּי הֵמָּתִים טְרוּדִים לְתַן דִּין וְחֶשְׁבוֹן עַל
חֲטָאִים וּפְשָׁעִים. כָּל זֶה יֵשִׁים הָאָדָם אֶל לְבוֹ, וּבּוֹדָאֵי אֶל
יִתְגַּאֵה בְּעֵשֶׂרוֹ.

סדר הלימוד ליום כד תשרי [יום 24 בשנה]

הֲרֵבָה בְּנֵי אָדָם שָׂרְצוּ לְהִתְחַפֵּס - הִיָּתָה לָהֶם חֲכָמְתָם לְמַכְשׁוֹל
י. וְאִם הוּא חֲכָם שֶׁמִּתְגַּאֵה בְּחֲכָמְתוֹ יִחַשֵׁב בְּלְבוֹ, הֲלֹא
כְּמָה חֲכָמִים נִלְכְּדוּ בְּחֲכָמְתָם, וְיֹוֹתֵר מֵאֲשֶׁר הִתְבּוֹנְנוּ
לְהִתְחַפֵּס נִפְלוּ בְּמִצְוֵה רְעָה עַל יְדֵי דְבוּר קַל בְּפִחַ יְקוּשׁ
אֲשֶׁר לֹא יָכְלוּ קוּם. כְּמוֹ שֶׁאֵירַע לְהֲרַבָּה בְּנֵי אָדָם אֲשֶׁר רָצוּ
לְהִתְחַפֵּס בְּמַעֲנָה לְשׁוֹנֵם לְפָנָי מְלָכִים וְשָׂרִים, וְאַחַר כֵּן
נִלְכְּדוּ בְּדְבוּר קַל עַד אֲשֶׁר נִלְכְּדוּ בְּרְעָה גְדוֹלָה בְּאִין
תְּרוּפָה, וְאוֹתָן בְּנֵי אָדָם שְׁעוֹשִׂין עֲצָמָן לְאִין וְאָמְרוּ בְּזֵה
הַלְשׁוֹן אֵינִי יוֹדֵעַ הֵם נִכְנָסוּ בְּשָׁלוֹם.

יא. וְאִם כֵּן, מֵה יִתְרוֹן לְהַחֲכֵם בְּחֻכְמָתוֹ, חֻכְמַת עוֹלָם הִזְהָה, הֲלֹא אֵין שׁוּם אָדָם נִזּוֹן וְנִתְפָּרֵנס בְּחֻכְמָהּ, רַק בְּסִבָּה אֲשֶׁר נָתַן לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵיךְ לְהַמְצִיא מִזּוֹן לְבֵיתוֹ, וְלֹא בְּהוֹנָאת חֲבֵרוֹ.

חֻכְמָתוֹ לֹא תַעֲמוּד לְאָדָם נֶגֶד מִלְאָךְ הַמּוֹת

יא. עַל כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לְשׁוּם אֶל לְבוֹ כִּי פִתְאוּם יִבֹא הַיּוֹם אֲשֶׁר תִּסְרַח חֻכְמָתוֹ, הוּא הָעֵת אֲשֶׁר יִפֹּל לְמִשְׁכַּב וְדַעְתּוֹ אֵינָה צְלוּלָה מִחֻמַּת כְּבֹד הַחֲלִי אֲשֶׁר נֶעַר קָטָן יַחֲכֵם מִמֶּנּוּ, וְחֻכְמָתוֹ לֹא תִצְלִינּוּ מִמִּלְאָךְ הַמּוֹת. הוּי הוּי, מֵה יִתְרוֹן לְחֻכְמָה כְּזוֹ, עַל כֵּן יִרְאֶה הָאָדָם שְׁלֹא יִתְגָּאֶה בְּחֻכְמָתוֹ.

עַל יְדֵי הָעֲנָה זָכוּ חֻכְמֵינוּ לְכֹתֵר תּוֹרָה

יב. וְאִם יִתְגָּאֶה הָאָדָם בְּלִמּוּד תּוֹרָתוֹ אֲשֶׁר לְבוֹ שָׁנוּן וְחָרִיף וְחֲדוּד וּמְחַכֵּם בַּתּוֹרָה בְּעֵמֶק וְרֹחַב, וְאֵין לוֹ דְמִיּוֹן בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ בְּדוֹר הַזֶּה וְלֹא יִבִּין שְׂיֵשׁ בְּדוֹר הַזֶּה לְוִמְדִים כְּמוֹתוֹ, וְגַם כֵּן בְּעֵלֵי תְרִיסִין בְּעֵלֵי יִשְׂיָבָה, מְכָל מְקוֹם נִחְשְׁבוּ הֵמָּה כְּנֶגֶד תְּנָאִים וְאַמּוֹרָאִים חֻכְמֵי הַתְּלִמוּד כְּקִלְפַת הַשּׁוּם, וּבְמְקוֹם גְּדִלְתָן שָׁם הָיָה עֲנוּתְנִיתָן, כְּאֲשֶׁר מְבַאֵר בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת בַּתְּלִמוּד וּבְמִדְרָשׁ מְגִדֵּל עֲנוּוֹת רֵאשׁוּנִים וְקִדְמוּנִים, וּבְעֵבּוֹר כֵּן זָכוּ לְכֹתֵר תּוֹרָה. וְאִם חֵס וְשְׁלוֹם מִתְגָּאֶה הָאָדָם בְּלִמּוּדוֹ הָרִי הוּא נוֹתֵן כַּח לְסִטְרָא אַחְרָא וְכֹל סִטְרָא דְקִדְשָׁה בּוֹרְחִים מֵעֲלִיו.

הַמִּתְגָּאֶה טְמֵאָתוֹ גְּדוּלָה מִטְמֵאָת נְבִלָה

יג. וְאִיתָא בְּסִפְר גְּבַעַת הַמּוֹרָה, מַעֲשֵׂה בְּחִסִּיד אֶחָד שְׁהֵלַךְ בַּדֶּרֶךְ וְנִזְדַּמֵּן שְׁהֵלַךְ עִמּוֹ אֵלֵיהּ הַנְּבִיא זְכוּר

לטוב, ופגעו בנבִלָה אֶחָד מְשַׁלְכַת בְּדַרְךָ, וְהִיְתָה הַנְּבִלָה מְסֻרַת סְרַחֵן גָּדוֹל, עַד שֶׁהֵנִיחַ הַחֲסִיד יָדוֹ לְחֻטְמוֹ מִפְּנֵי הַסְּרַחֵן, וְאַלְיָהוּ הִנְבִּיאַ הֶלֶךְ קָרוֹב לְהַנְּבִלָה וְלֹא חָשׂ כָּלֵל. עַד דִּהְיִי אֲזֻלוֹ, פָּגַע בָּהֶם אָדָם אֶחָד מִרְחוֹק שֶׁהֵלֶךְ לְקִרְאָתָם וְהִלִּיכְתוּ הֵיכָה בְּגִאָוָה, וְהָיָה מִתְפָּאֵר וּמְתִיָּהָר, וְלִמְרַחוֹק שֶׁם אֲלֵיָהוּ הִנְבִּיאַ אֶת יָדוֹ לְחֻטְמוֹ. וְשָׂאֵל אוֹתוֹ הַחֲסִיד, מִדּוּעַ לֹא שָׁם אֲדוֹנִי אֶת יָדוֹ עַל חֻטְמוֹ אֲצֵל הַנְּבִלָה, וְהָשִׁיב לוֹ אֲלֵיָהוּ הִנְבִּיאַ: זֶה הַסְּרִיחַ יוֹתֵר מִהַנְּבִלָה, כִּי נְבִלָה כִּיּוֹן שֶׁאָדָם נוֹגֵעַ בָּהּ הוּא טָמֵא עַד הָעָרֹב, אֲבָל הַנוֹגֵעַ בְּזֶה הָאָדָם מְקַבֵּל מִמֶּנּוּ טָמְאוֹת חֲמוּרוֹת, עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ.

סדר הלימוד ליום כה תשרי [יום 25 בשנה]

הַגִּאָוָה כּוֹלֶלֶת כָּל עֲבֻרוֹת שְׁבִתוֹרָה

יָד. וְאִם כֵּן, זֶה הַכָּלֵל, כִּי מֵדַת הַגִּאָוָה הִיא מְדָה גְרוּעָה, מְרַבָּה קִטְטָה, וְקִנְיָה, וְשִׁנְיָה, וְלִשׁוֹן הָרַע, וְכַעַס, וְשִׁקְרִים וְלִצְנוּת. וְאִם תִּתְּבוּנֵן בָּהּ, תִּרְאֶה שְׁכָל עֲבֻרוֹת שְׁבִתוֹרָה כְּלוּלִין בָּהּ, וְהַפְּגָם שֶׁל הַגִּאָוָה גָּדוֹל מְאֹד, אוֹי לוֹ וְאוֹי לְנַפְשׁוֹ מִי שֶׁהוּא רָגִיל לְהֶאָחֵז בָּהּ.

הָעֵנוּ יִנְצֵל מִחֲבוּט הַקֶּבֶר

טו. וְאֲשֶׁרֵי הָאָדָם הַמִּתְדַבֵּק בְּמֵדַת הָעֵנוּה וְהַכְּנַעָה, מְדָה זוֹ נֹאָה הִיא וּמְשַׁבַּחַת, וּמְבִיאָה הָאָדָם לְחַיֵּי עוֹלָם הַבָּא, וּמְצַלֵּת אוֹתוֹ מִחֲבוּט הַקֶּבֶר, כִּי אֵין לָהּ מְדָה הַמְטָהֶרֶת וּמְלַבֶּנֶת הָאָדָם הַגִּשְׁמִי כְּמוֹ מֵדַת הָעֵנוּה, שֶׁחֲחֹמֵר נַעֲשֶׂה רוֹחֲנִי, וְגַם הַגּוֹף שֶׁל אָדָם אֲשֶׁר כָּל יָמָיו

הולך בעֲנֻנָה מאיר בְּקֶבֶר באור הַבְּהִיר וּמִקְבַּל הָאֶרֶץ
מִקְדָּשָׁה עֲלִיוֹנָה, וְזוֹכָה לְשִׁמוּעַ סוּדוֹת הַתּוֹרָה מִיִּשְׁבֵּיהָ
שֶׁל מַעְלָה, וְהַגּוֹף עִם הַנֶּפֶשׁ מְאִירִים כַּחֲדָא, וְכֹל זֶה עַל
יְדֵי מִדַּת הָעֲנָוָה.

הָעֵנוּ הוּא מוֹדָה עַל הָאֲמִתּוֹת וּמִקְבַּל דְּבָרֵי תוֹכְחָה

מז. וְהַתְנַאֲמִים וְרַבְנִים וְאֲמוֹרָאִים הָיוּ מְלַמְּדִים בְּנָסִים,
וְאֲשֶׁר הָיָה מִתְגַּלֶּה אֲלֵיהֶם אֲלֵיהֶוּ הַנְּבִיא זְכוּר לְטוֹב,
וְהוֹפִיעַ עֲלֵיהֶם רוּחַ הַקּוֹדֶשׁ, הַכֹּל הָיָה עַל יְדֵי מִדַּת הָעֲנָוָה.
כִּי הָעֵנוּ מוֹדָה עַל הָאֲמִתּוֹת וּמִקְבַּל תוֹכְחָה וְדַבּוּרוֹ הוּא
בְּנַחֲת, אֲהוּב לְמַעְלָה וְנַחֲמָד לְמַטָּה.

על כֵּן צָרִיךְ אָדָם לְהִתְפַּלֵּל לְזִכּוֹת לְמִדָּה זוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב
הַחֲסִיד בְּסִפּוֹר שְׁלֵהֶבֶת, לומר אַחַר הַתְּפִלָּה קוֹדֶם
”יְהִיו לְרִצּוֹן אֲמְרֵי פִי”: רבונו של עולם, זַפְנֵי לְמִדַּת עֲנָוָה
וְלְמִדַּת הַכְּנֻעָה, כְּדֵי שְׁאֵהִיָּה מִקְבַּל וּמְרַצָּה לְעַם. וְאַחַר כֵּן
”יאמר ”יְהִיו לְרִצּוֹן” וכו’.

הַגָּאוֹה מוֹצִיָּא אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם

יז. וּבְאֲמַת שְׁצָרִיךְ אָדָם לְהִתְגַּבֵּר בַּתְּפִלָּתוֹ בְּכִי וְתַחֲנוּנִים
לְפָנֵי הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁיִסִּיר מִמֶּנּוּ מִדַּת הַגָּאוֹה
וְיִדְבֶּק בְּמִדַּת הָעֲנָוָה, כִּי הָרוּב בְּעָלֵי גָאוֹה מֵתִים בַּחֲצֵי
יְמֵיהֶם, וְהָעֲנִין בְּעִבּוֹר שְׁזָהוּ בְּוִדָּאֵי כָּל הַמִּתְגָּאָה הוּא
שְׁנָאוֹי בְּעֵינֵי הַבְּרִיּוֹת, כִּי זֶה הוּא עֲנִין רַע בְּעֵינֵיהֶם הַמְּנַהֵג
שֶׁל בַּעַל גָּאוֹה, וּמִמְשִׁיךְ עָלָיו שְׁנֵאת הַבְּרִיּוֹת, וְעַל יְדֵי זֶה
יְכוּל לְהוֹצִיא אוֹתוֹ מִן הָעוֹלָם, וְגַם אִם עָלְתָה לוֹ תְּאוּתוֹ
לְהִיּוֹת רֵאשׁ הַקֶּהֱל אוֹ מוֹרָה צָדֵק לְעֵדְתוֹ, אֵךְ בְּעִבּוֹר

גאותו כלם נחשבים לאין כנגדו, ומזלזל בכבוד הבריות, אשר גם זה הוא סבה לקצור ימיו ושנותיו רחמנא ליצילן.

סדר הלימוד ליום כו תשרי [יום 26 בשנה]

עויות המשפט מטה את האדם מכף חיים לכף המות רחמנא ליצילן יח. ועברה גוררת עברה, שרצונו תמיד להיות מן המנצחין ולא מן המתנצחין, אין מבחין בין טוב לרע, בין אם הוא ישר או לאו, רק להעמיד נצוחו, ומקלקל הדינים ומעות המשפטים ישרים, וזהו ידוע שהטית הדין מטה את האדם בפתאום מכף חיים לכף המות. ועוד, בעבור היותו בעל גאווה, מרחיב פיו גם נגד תלמידי חכמים שבאו להוכיח אותו על דבריו ודרכיו המכערים, וכאשר שהחטא הזה מצוי בעוונותינו הרבים בהרבה בני אדם, ובפרט ראשי ופרנסי הקהלות הולכין ומתגברין עד שבאו לכלל מצערי רבנן, ופתאום נכזים בגחלתן, ועוברים מן העולם כצל עובר. ונוסף על זה גם כן המה בכלל מצערי רבנן למשל עליהם בכת.

ובוא וראה המצער הבריות הרי הוא מכניס עצמו בסכנות גדולות, ואף המצער את הבהמה חיה ועוף, יש לו ענש, כי אין שום דבר שאין לו מזל, והמזל של המצטער מקטרג עליו, ומכל שכן שיש לאדם ענש גדול המצער תלמיד חכם.

ב. בוא וראה מה שהביא בעל החרדים באיש חשוב תם וישר, שנתאכסן אצלו הקדוש האר"י ז"ל, ועשה לו

כבוד גדול. טַרַם נְסִיעֶתוֹ שֶׁל אוֹתוֹ אִישׁ הַקְּדוֹשׁ הָאָרִ"י ז"ל אָמַר לוֹ, מָה הַגְּמוּל אֲשֶׁר אָשְׁלַם לָךְ בְּעַד הַחֲבֵה הַגְּדוֹלָה שֶׁהָרְאִיתָ לִי, וְאֲנִי מוֹכֵן לְתַשְׁלוּם גְּמוּלָךְ הַטְּרַחָה שֶׁטְּרַחַתְּ בְּשִׁבְלִי. וְהַשִּׁיב לוֹ הַבַּעַל הַבֵּית שֶׁהָיוּ לוֹ בָּנִים, וְאַחַר כֵּן נַעֲשִׂית אֲשֶׁתוֹ עֶקְרָה, אוֹלֵי יִמְצִיא לוֹ תְּרוּפָה לְאֲשֶׁתוֹ כְּבָרְאֻשׁוֹנָה.

כא. וְהַשִּׁיב לוֹ הָאָרִ"י ז"ל עֲנִין הַסִּפָּה שֶׁנַּעֲשִׂית עֲבוּר הַסִּפָּה הַהִיא עֶקְרָה, וְגִילָה לוֹ וְאָמַר לוֹ, הִנֵּה יָדוּעַ לָךְ שֶׁהָיָה סֵלָם קִטָּן עוֹמֵד בְּבֵיתְךָ שֶׁהָיוּ הַתְּרַנְגּוּלִים קִטְנִים עוֹלִים וְיוֹרְדִים בּוֹ לְשִׁתּוֹת מִים בְּכָלֵי שָׁל מִים אֲשֶׁר הָיָה סָמוּךְ לְסֵלָם, וְהָיוּ שׁוֹתִים וּמְרוִים צְמָאוֹנִם.

ופעם אחת אָמְרָה אֲשֶׁתְךָ לְהַמְשַׁרְתָּת שֶׁתְּסִיר הַסֵּלָם מִשָּׁם, אַף כִּי לֹא הָיְתָה כּוֹנֵנָה לְצַעַר אֶת הַתְּרַנְגּוּלִים כִּי אִם מִטַּעַם אַחַר לִהְיוֹת הַבֵּית נָקִי, וּמֵאֵז אֲשֶׁר הוֹסַר הַסֵּלָם יֵשׁ לְהַתְּרַנְגּוּלִים צַעַר גְּדוֹל שְׁאִינָם יְכוּלִים הַתְּרַנְגּוּלִים לְפָרֵחַ, כִּי הָיוּ עֹדִין קִטְנִים וְסָבְלוּ צְמָאוֹן גְּדוֹל וְעֲלָתָה צְפָצוּפִם לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַמְּרַחֵם עַל כָּל מַעֲשָׂיו, וְעַל יְדֵי זֶה נִגְזַר עָלֶיךָ לִהְיוֹת עֶקְרָה. וְהַחֲזִיר הַבַּעַל הַבֵּית הַסֵּלָם לְמָקוֹם הָרְאֻשׁוֹן, וְהָיָה נִתֵּן לָהּ הַרְיוֹן וְחֲזָרָה לְלֵדַת כְּבָרְאֻשׁוֹנָה.

סדר הלימוד ליום **כז תשרי** [יום 27 בשנה]

ברב רחמיו משגיח השם יתברך על כל בריותיו

כב. הָרִי לָךְ כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ פּוֹקֵד וּמְשַׁגִּיחַ עַל כָּל בְּרִיָּה בְּרַב רַחֲמָיו וְחֲסָדָיו, וּמְשַׁלֵּם לְהַמְצַעְרִים אֶת

הַבְּרִיּוֹת. וְעַל הַכֹּל צָרִיךְ הָאָדָם לִתֵּן דִּין וְחֶשְׁבוֹן, וְאִם כֵּן צָרִיךְ לְזַהֵר שֶׁלֹּא לְצַעַר אֶת חֲבֵרוֹ בְּחִנָּם.

בוא וּרְאֵה מַה דְּאִיתָא בְּפֶרֶק קָמָא דְחֻגְיָגָה (דף ה' ע"א) מֵאִי דְכָתִיב (קהלת יב, יד), כִּי אֵת כָּל מַעֲשֵׂה הָאֱלֹקִים יָבִיא בְּמִשְׁפָּט עַל כָּל נַעֲלָם אִם טוֹב וְאִם רָע, זֶה הֵרוֹקֵק בְּפָנָיו חֲבֵרוֹ וְחֲבֵרוֹ נִמְאָס בָּהּ.

בג. וְאִיתָא בְּסֵפֶר חֲסִידִים סִימָן מ"ד, מַעֲשֵׂה בְּחָסִיד שֶׁהִיָּה מְכַסֶּה כָּל הָרָקִים שֶׁהִיָּה מוֹצִיא מִפִּיו, וְגַם כָּל הָרָקִים אֲשֶׁר יָדַע שֶׁיְהוּדֵי הוֹצִיאָן מִפִּיו, וְהִיָּה כּוֹנֵתוֹ לְכִסּוֹת אֶת הָרָקִין שֶׁלֹּא יָבֹא אַחַר וַיִּרְאֶה הָרֵק וַיִּמָּאֵס בּוֹ, וְלֹא יִמְחַל לְזֶה שֶׁהוֹצִיא מִפִּיו, עַד כָּאן.

כד. וְאִם כֵּן בּוֹא וּרְאֵה עַד כַּמָּה דְקָדְקוּ חֲסִידִים הָרֵאשׁוֹנִים בְּאֲזַהְרָה שֶׁלֹּא לְצַעַר אֶת חֲבֵרוֹ, כִּי הִרְבָּה בְּנֵי אָדָם אֲשֶׁר לֹא נִזְהָרוּ בְּזֶה וּבִפְרָט בְּדוֹר הַזֶּה אֲשֶׁר יָד עָמִי הָאֲרָצוֹת תְּקִיפָה, אֲשֶׁר אֵינָם יוֹדְעִין שׁוֹם דִּין וּמִשְׁפָּט, וְעִסְקִיהֶם לְרַב בְּאֵלִימוֹת, וְאֵינָם רוֹצִים לְצִיַּת דִּין מִחֲמַת סְרוּב שְׁלָהֶם, אֲבָל הֵם אֵינָם יוֹדְעִים שְׂאֵם אֵין דִּין לְמַטָּה יֵשׁ דִּין לְמַעְלָה, שֶׁפְּתָאוּם יוֹמוֹ וְדִינוֹ יָבֵא.

"שׁוֹנָא אַחַד יִהְיֶה בְּעֵינֵיךְ כְּמִרְבִּים"

ועל כֵּן הַזְהִיר הָרַב הָרֵא"ש ז"ל בְּקוֹנְטְרָס שֶׁל אֲרָחוֹת חַיִּים (יום חֲמִישִׁי, סִימָן פ"ט), וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: "אֵל יִהְיֶה מְרַבִּים בְּעֵינֵיךְ אוֹהֲבִים, וְיִהְיֶה שׁוֹנָא אַחַד בְּעֵינֵיךְ כְּמִרְבִּים", עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ.

המקלל את חברו, הקדוש ברוך הוא שונא

ולא כן ההמוני העם, שבעבור דבר מעט באיזה עסק משא ומתן או שאר דברים מקלל לחברו בקללות חמורות בר מינן, ואינו משים על לב שכל בני אדם חשובים לאיש אחד, ולא יאות לזרע אברהם להיות הפה רגיל בקללות, כי אם בברכות ובדברים טובים ורעים שיש בהן נחת רוח להבורא יתברך, כי האיש אשר הוא מקלל לחברו הוא שנוא לפני הקדוש ברוך הוא, כי הקדוש ברוך הוא הבטיח לאברהם "אוורך ארור ומברך ברוך", שהרי נתן הקדוש ברוך הוא חכה לתוך פיו של בלעם הרשע שרצה לקלל את ישראל ונהפכו הקללות לברכות.

סדר הלימוד ליום כח תשרי [יום 28 בשנה]

הקדוש ברוך הוא פורש כנפיו על מי שנתקלל על חנם

בו. ודע שמצאתי כתוב כל מי שמקלל חברו על חנם ועל לא חמס בכפיו, אז הבורא יתברך פורש כנפיו על זה האיש הזכאי שלא ישלט עליו שום קללה, ותדע שיש לה אדם שמזגו הוא רע רחמנא ליצולן, ועיניו ופיו ולבו כלן ממקור הסטרא אחרא וקללתו היא מסכנת כמו שכתב רבי יהודה החסיד ז"ל שהחיצונים מוכנים לקטרג על פי קללה זאת, ואלמלא הקדוש ברוך הוא חופף עליו מה שהבטיח לאברהם (בראשית יב, ב) והיה ברכה, אז חס ושלום היו חלין הקללות על אותו האדם.

הנתקלל על חנם שכרו הרבה מאד

בח. וְצָרִיךְ עוֹד לִידַע, לֹא דֵי שְׁלֹא חָל הַקְּלָלוֹת חֲנָם, אֲדַרְבֵּה יֵשׁ שָׁכָר טוֹב לְאוֹתָן שְׁנַתְקַלְלוּ בְּחֲנָם, כְּדֹאִיתָא בִירוּשְׁלָמִי דְמִסְכַּת פֶּאָה (פֶּרֶק ח', הַלְכָה ר'), וְזֵה לְשׁוֹנוֹ: יִרְבִּי יוֹסִי אוֹקְמָא לוֹן פֶּרְנָסִין וְגַבְאִין וְלֹא קִבְלוּ עֲלֵיהוֹן, עָאל וְאָמַר קוּמִיהוֹן, בְּן בָּבָא עַל הַפְּקִיעִין, (פְּרוּשׁ בֶּן בָּבָא הִיָּה מְמַנָּה עַל הַפְּתִילוֹת שְׁבַמְקֻדָּשׁ) וְזָכָה לְהִיּוֹת נְמָנָה עִם גְּדוּלֵי הַדּוֹר, עֲכָשְׁיוּ אֲתָם מְמַנִּים עַל חֵי נְפֹשׁוֹת לֹא כָּל שָׁכֵן.

כט. רַבִּי אֶלְעָזָר הָוִי חַד זָמַן עָבִיד לִיהַ פֶּרְנָס (פְּרוּשׁ גַּבְאִי צְדָקָה). פֶּעַם אַחַת אֶתָּא לְבֵיתוֹ, אָמַר לְהוּ מַאי עָבִידְתוֹן (רְצָה לוֹמַר: רַבִּי אֶלְעָזָר שָׁאֵל לְאֲנָשֵׁי בֵיתוֹ בְּאִיזָה גְּמִילוֹת חֲסָדִים עֲסָקוּ) אָמְרוּ לוֹ, אַתּוּ חַד סִייעֵן (רְצָה לוֹמַר: חֲבוּרָה שֶׁל עֲנִיִּים) וְאֶכְלוּן וְשָׁתוּן וְצִלוּ עֲלֵךְ, אָמַר לְהוּ לִית דִּין אָגַר טָב, נַחַת זָמַן תַּנִּין, אָמַר לְהוּ מָה עָבִידְתוֹן, אָמְרִי לִיהַ, אַתּוּ חַד סִייעֵן (רְצָה לוֹמַר: חֲבוּרָה שֶׁל עֲנִיִּים) וְאֶכְלוּן וְשָׁתוּן וְאֶקְלִינָךְ (רְצָה

ד) פְּרוּשׁ הִירוּשְׁלָמִי בְּלִשׁוֹן קוּדָשׁ:

רַבִּי יוֹסִי מְנָה פֶּרְנָסִים וְגַבְאִים וְלֹא רְצוּ הַמְּמַנִּים לְקַבֵּל עֲלֵיהֶם אֶת הַמְּנוּי מֵרַב עֲנוּתְנִיתָם. נִכְנַס רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר לַפְּנִיָּהֶם: "בֶּן בָּבָא - עַל פְּקִיעִין. בֶּן בָּבָא הִיָּה מְמַנָּה עַל הַפְּתִילוֹת שֶׁל הַמְּנוּרָה בְּבֵית הַמְּקֻדָּשׁ, וּבְשֶׁל זֶה זָכָה וְנִעְשָׂה מְגֹדְלֵי הַדּוֹר, וְאַתֶּם - שְׁמַמְנִים אֲתָם עַל חֵי נְפֹשׁוֹת לֹא כָּל שָׁפוּן!" רַבִּי אֶלְעָזָר מְנָה גַבְאִי צְדָקָה לְזָמַן קְצוּב. נִכְנַס רַבִּי אֶלְעָזָר לְבֵיתוֹ שֶׁל הַגַּבְאִי וְשָׁאֵל: "מָה עֲשִׂיתֶם לְצְדָקָה" עָנוּ לוֹ: "בָּאָה סִיעַת עֲנִיִּים - אֶכְלוּ וְשָׁתוּ וְהִתְפַּלְלוּ עֲלֵיךְ. אָמַר לָהֶם: "אִין זֶה שָׁכָר טוֹב." פֶּעַם אַחֲרַת נִכְנַס וְשָׁאֵל: "מָה עֲשִׂיתֶם לְצְדָקָה" עָנוּ לוֹ: "בָּאָה סִיעַת עֲנִיִּים - אֶכְלוּ וְשָׁתוּ וְקָלְלוּךְ." אָמַר לָהֶם: "אֶכְן זֶהוּ שָׁכָר טוֹב."

לומר: קָלְלוּ אוֹתָךְ) אָמַר לְהוּ כְּדִין אָגַר טָב, עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ.
נִמְצָא שֶׁהָיָה שָׂמַח בְּאֲשֶׁר שָׁקְלְלוּ אוֹתוֹ בְּחַנּוּם.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְכַרִּיז עַל הַתְּשׁוּבָה בְּכָל יוֹם

ל. וּבְאֲשֶׁר שֶׁעוֹן זֶה מְצוּי בְּהַמּוֹן עִם לְקָלֵל אָדָם אֵת
חֲבֵרוֹ, וְזֶה הוּא עֲכוּב גְּדוֹל מְלַעְשׂוֹת תְּשׁוּבָה עַל
חֲטָאָיו, עַל כֵּן בָּאֵנוּ לְהַזְכִּיר מְזֶה לְהַזְהִיר לִירְאֵי ה'
וּלְחֹשְׁבֵי שְׁמוֹ שֶׁלֹּא יֵצֵא מִפִּי שׁוֹם קָלְלָהּ, כְּדֵי שֶׁבִּנְקָל
יֻכַּל לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, כִּי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעֶצְמוֹ מְכַרִּיז
עַל הַתְּשׁוּבָה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם "שׁוֹבוּ בָּנִים שׁוֹבְבִים" כִּי יָדוּ
פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שָׂבִים.

סדר הלימוד ליום **כט תשרי** [יום 29 בשנה]

וְדַע, כִּי כְּשִׁיּוֹצֵא קוֹל כְּרוֹז לְמַעַלָּה הַקּוֹל נִשְׁמָע לְמַטָּה
בְּזֶה הָעוֹלָם, וְהַקּוֹל הַהוּא מְעוֹרֵר עֲצֵי הַיַּעַר
וְלוֹבְשֵׁים חֲרָדָה וְאוֹמְרִים שִׁירָה בְּאִמָּה וּבִירְאָה, וְכִדְאִיתָא
בְּזוּהַר בְּרֵאשִׁית (הַקְדָּמָה, דָּף ה' ע"א):

לא הִרְבִּי אֲלַעְזָר וְרַבִּי אַבָּא הָיוּ קְאָזְלִי בְּאוֹרְחָא וְעַסְקִי
בְּאוֹרְחָתָא וְלוֹי בְּהַדִּיְהוּ רַב הַמְּנוּנָא סְבָא וּמִתְחַבֵּר

(ה) פְּרוּשׁ הַזוּהַר בְּלִשׁוֹן קוֹדֶשׁ:

רַבִּי אֲלַעְזָר וְרַבִּי אַבָּא הִלְכוּ בְּדֶרֶךְ וְעַסְקוּ בַתּוֹרָה. לְוָה אוֹתָם בְּדֶרֶכָם רַבִּי
הַמְּנוּנָא סְבָא (שֶׁכָּבַר נִפְטָר מִן הָעוֹלָם) וְהַתְּחַבֵּר לְחַבְּרָתָם. כְּאֲשֶׁר הִגִּיעוּ לְהַר
אֶחָד, נִטְתָּה הַשָּׁמַשׁ לְשִׁקּוּעַ. הַתְּחִילוּ עֲנִפֵי הָאֵילָנוֹת לְנִקּוּשׁ זֶה בְּזֶה וְאָמְרוּ
שִׁירָה.

בְּדֶרֶךְ הַלִּיכְתָּם שָׁמְעוּ קוֹל חֲזַק שֶׁהִכְרִיזוּ: "קְדוּשִׁים הַמְּצוּיִים בֵּין הַחַיִּים -
מְאוֹרוֹת קְדוּשִׁים, בְּנֵי הַיְשִׁיבָה! הֲאִסְפוּ לְמִקְוָמְכֶם לְהַתְיַחַד עִם נוֹתָן
הַתּוֹרָה!" עֲמָדוּ רַבִּי אֲלַעְזָר וְרַבִּי אַבָּא בְּמִקְוָמָם בְּרַתָּת וְחִיל. יֵצֵא קוֹל

בְּהִדְיָהוּ, וְכַד אֲזָלוּ וּמְטוּ לְחַד טוֹרָא וְהָוִי נְטוּי שְׁמִשָּׂא,
שָׂרוּ עֲנַפִּין דְּאִילָנָא לְנִקְשָׂאָה דָּא בְּדָא וְאָמְרוּ שִׁירָה.

עַד דְּהָווּ אֲזָלוּ שְׁמַעֵי חַד קָלָא תְּקִיפָא דְּהָוִי אָמַר, קְדוּשִׁים
דְּאִתְּבַדְרוּ בֵּינֵי חִיָּא אֵינוּן בּוֹצִינִין קְדִישִׁין בְּנֵי
מְתִיבְתָא אֲתַכְנָשׁוּ לְדוּכְתִּיהוּ לְאַשְׁתַּעֵי בְּמֵאֲרִיהוּן
דְּאוּרִיתָא. יְתָבוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא וְקָמוּ בְּדוּכְתִּיהוּ
בְּדַחִילוּ וְרַתִּיתוּ, נִפְקַ קָלָא וְאָמַר טִינְרֵי תְּקִיפִין פְּטִישִׁין
רְמָאִין עוּלוּ וְאִתְּכַנְשׁוּ, בַּהֲהוּא שַׁעְתָּא שְׁמַעוּ קוּל עֲנַפִּי
אִילָנִין רַב וְתַקִּיף, וְהָווּ אָמְרֵי (תְּהֵלִים כט, ד-ה) "קוּל ה' בְּכַח
וְגו', קוּל ה' שׁוֹבֵר אֲרָזִים" וְגו'.

וְאִם כֵּן יוּכַל הָאָדָם לְלַמֵּד מִזֶּה שְׁלֵא לְקַלְל, וְלַעֲשׂוֹת
תְּשׁוּבָה, וְאִזּוּ טוֹב יִהְיֶה לוֹ סְלָה.

⚡ פָּרְק ח' ⚡

א. אֵיתָא בִּירוּשְׁלָמֵי פָּרְק קָמָא דְּבִרְכוֹת (הִלְכָה א') הָעוֹמֵד
לְהִתְפַּלֵּל צָרִיף לְהַשְׁווֹת אֶת רַגְלָיו. פְּלִיגֵי תְּרִין
אֲמוּרָאִין, רַבִּי לִוִּי וְרַבִּי סִימוֹן, חַד אָמַר כַּמְלָאכִים, וְחַד
אָמַר כְּכֹהֲנִים, עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ.

בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה צָרִיף הָאָדָם לְהִיּוֹת דְּגָמַת מְלָאךְ - מִפְּשֵׁט מִן הַגְּשָׁמִיּוֹת
ב. וְנִרְאָה דְּאֵלוּ וְאֵלוּ דְּבָרֵי אֱלֹהִים חִיִּים הֵם, כִּי הַתְּפִלָּה
הִיא בְּמִקּוֹם הַקְּרִבָּן, עַל כֵּן צָרִיף לַעֲשׂוֹת עֲצֻמוֹ כְּאֵלוּ

וְאָמַר: "סְלַעִים תְּזַקִּים! פְּטִישִׁים תְּזַקִּים! בּוֹאוּ וְהִתְכַּנְּסוּ" (רַצָּה לוֹמַר גַּם
הַצְּדִיקִים שְׁכַבְרֵי מֵתוּ מִצְּטוּרְפִים לְחִיִּים לְשִׁמוּעַ דְּבָרֵי תוֹרָה).
בְּאוֹתָהּ שַׁעָה שְׁמַעוּ קוּל עֲנַפִּי אִילָן גְּדוֹל וְחִזְק הַמְּכֻרִיז: "קוּל ה' בְּכַח וְגו'
קוּל ה' שׁוֹבֵר אֲרָזִים וְגו'".

הוא כהן, ומה עבודת כהן היא פסולה במחשבה זרה, כך צריך האדם בשעת תפלה, שלא לחשב שום מחשבה זרה, כדי שלא יעשה קרבנו בפגול, ולא יאמר האדם הרהור עברה אסור דוקא, אלא אפילו הרהור משא ומתן ושאר הרהורים הן גם כן אסורים, כי צריך האדם להיות דגמת המלאכים שאין בהם עסקי עולם הזה.

התפלות נעשים קרבן להשם יתברך

ג. ואיתא בספר החנוך, כשאדם חושב במחשבתו בעניני כסף וזהב ומטבעות, עובר על לאו דלא תעשון אתי אלהי כסף ואלהי זהב (שמות כ, כ), עיין שם באריכות.

ידע לך, מה שמבאר בזוהר פרשת אלה פקודי (דף רמ"ה ע"א) וזה לשונו, "אית חד ממנה ושמו טהריא"ל, העומד על הפתח אשר עוברים שם תפלות של בית ישראל שנתפללו בכוננת הלב בלתי שום ערבוב של מחשבה זרה, אזי אותו הממנה פותח לה שער בית התפלה, ונכנסת התפלה להיכל אשר כל התפלות מתקבצות שם יחד, ומהתפלות נעשה עטרה לראש מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא.

סדר הלימוד ליום **ל תשרי** [יום 30 בשנה]

תפלה בלא כונה כגוף בלא נשמה

ד. אבל אם התפלה היא בלא כונה ויש בה ערבוב מחשבה זרה, אזי הממנה הוא דוחה את התפלה מההוא פתח, והתפלה אזלא ומשטטת בעלמא [הולכת ומשוטטת בעולם], עד שבאת ליד חד ממנה סהדיא"ל

שְׁמִיָּה, וּבְכִידוֹ כָּל הַתְּפִלוֹת שֶׁנִּדְּחוּ מִשַּׁעַר בֵּית הַתְּפִלָּה עַל יְדֵי שֶׁהֵן מְעַרְבָּבִים בְּמַחְשָׁבוֹת זָרוֹת, וְהֵן נִקְרְאִין תְּפִלוֹת פְּסוּלוֹת, וְגוֹנֵז הֵהוּא מִמֶּנָּה הַתְּפִלוֹת עַד שֶׁהָאָדָם עֲצָמוֹ מְשִׁים עַל לְבוֹ עַל מֵה שֶׁהַתְּפִלָּל תְּפִלוֹת הַרְבֵּה בְּלֹא כּוֹנֵנָה וְעֵדִין לֹא נֶעֱנָה בְּאוֹתָן תְּפִלוֹת, וּמִתְוַדָּה וּמִתְחַרֵּט עַל עוֹוֹן וְחֵטָא זֶה שֶׁהַתְּפִלָּל בְּלֹא כּוֹנֵנָה, כִּי הַתְּפִלָּה בְּלֹא כּוֹנֵנָה כְּגוֹף בְּלֹא נִשְׁמָה.

ה. וְאוֹמֵר אוֹי לִי, וַי לִי מֵה שֶׁעֲשִׂיתִי כֶּף, וְהִיִּיתִי פּוֹגֵם בְּכַבּוֹד אֲדוֹנֵינוּ, הָאֵל הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא, לְדַבֵּר לְפָנָיו בְּלִתי כּוֹנֵנַת הַלֵּב, וְגוֹדֵר עֲצָמוֹ לְבִלְתִּי לַעֲשׂוֹת עוֹד כְּזֶה הַמְּכַשׁוֹל, וּמְכַאֵן וּלְהַבֵּא הוּא מִתְפַּלֵּל בְּכוֹנֵנָה הַיֵּטֵב אֲזִי תְּפִלוֹת רֵאשׁוֹנוֹת שֶׁהֵן בְּיַד הַמִּמְנֶה סֵהֲדִיא"ל עוֹלָה עִם תְּפִלָּה רֵאשׁוֹנָה שֶׁהַתְּחִיל לְהַתְּפַלֵּל בְּכוֹנֵנָה.

בַּתְּפִלָּה אַחַת כְּרֵאוּי נִתְקַן הַכֹּל

וְהֵהוּא מִמֶּנָּה בְּעֲצָמוֹ נוֹטֵל הַתְּפִלוֹת הַפְּסוּלוֹת הַנּוֹצְרִים לְעֵיל, וּמַעֲלָה אוֹתָם מַעֲלָה מַעֲלָה, עַד שֶׁבָּאָה הַתְּפִלָּה לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעֲצָמוֹ, וְנִעֲשִׂית עֲטָרָה עִם שְׁאָר תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל הַכְּשׁוּרוֹת. הָרִי לָךְ חֶסֶד גָּדוֹל מִהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שֶׁבַּתְּפִלָּה אַחַת נִתְקַן הַכֹּל.

זְמַן תּוֹרָה לְחוּד וְזְמַן תְּפִלָּה לְחוּד

ו. וּמִי הוּא זֶה אֲשֶׁר לֹא יִשִּׁים אֶל לְבוֹ אֶלָּה הַדְּבָרִים לְגַמֵּל חֶסֶד לְנַפְשׁוֹ, וּמְכַל שֶׁכֵּן שְׁלֹא לְהַקְל בַּתְּפִלָּה עֲצָמָה לְכַתְּחִלָּה חֵס וְשְׁלוֹם, וְאַף שֶׁחֹשֵׁק לְהַתְּמִיד לְתוֹרָה, מְכַל מְקוֹם זְמַן תְּפִלָּה לְחוּד וְזְמַן תּוֹרָה לְחוּד (שְׁבַת דָּף י" ע"א),

וְאֵל יֹאמֶר בְּלִבּוֹ כִּי בַעֲבוּר לְמוֹדוֹ הוּא יוֹתֵר טוֹב בְּעֵינָי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂיִבְטֵל תְּפִלָּתוֹ חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וְחִלְיָה
לֹאמֵר בֶּן.

סדר הלימוד ליום א חשוון [יום 31 בשנה]

צָרִיךְ הָאָדָם לַעֲשׂוֹת כָּל דָּבָר בְּזִמְנוֹ

ז. וּבּוֹא וּרְאֵה מַה שֶׁהוֹבָא בְּסֵפֶר הוֹלָךְ תָּמִים וְזֶה לְשׁוֹנוֹ:
רַבִּי יִשְׁעִיָּהוּ הַחֲסִיד סֵפֶר לִי בְּשֵׁם רַבִּי יְהוּדָה הַחֲסִיד
ז"ל, שֶׁהֶרְמַב"ן ז"ל הָיָה לוֹ תַלְמִיד אֶחָד שֶׁהֵיטָה נִפְשׁוֹ
חֲשָׁקָה בַתּוֹרָה בְּחֲשָׁק נִפְלָא, וּמִמֶּשׁ לֹא רָאָה שִׁינָה בְּעֵינָיו,
וְאִם הָיָה אוֹכֵל לְהַחִיּוֹת נִפְשׁוֹ אִזּוֹ הָיָה הַסֵּפֶר פְּתוּחַ לְפָנָיו,
וְתַמִּיד נִתֵּן עֵינָיו בְּסֵפֶר, וְלֹא הָיָה מִתְפַּלֵּל מְרַב אֶהְבֵּת
הַתּוֹרָה. וְהָיָה הֶרְמַב"ן ז"ל מְזַהֵר אוֹתוֹ תָּמִיד וְאָמַר לוֹ,
אֲכַל בְּשַׁעַת אֲכִילָה, וְתִישָׁן בְּשַׁעַת הַשִּׁינָה, וְעַשֵׂה תְּפִלָּתְךָ
בְּשַׁעַת תְּפִלָּה, וְזִכּוֹת הַתּוֹרָה יִהְיֶה אֲצִלְךָ וְתִשְׁמְרֶךָ וְתִחַיֶּךָ,
אָמְנָם לֹא תִפְשַׁע בָּהּ. כִּי הַתְּפִלָּה תִתְבַּע עַלְבוּנָה לְפָנֵי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְתַעֲנֵשׁ חֶסֶד וְשָׁלוֹם עַל זֶה וְהִזְהַר
בַּתְּפִלָּה. וְלֹא הִשְׁגִּיחַ הַתַּלְמִיד אֶל דְּבָרָיו וְלֹא שָׁם אֶל לְבוֹ.

ח. וְלֹא הָיוּ יָמִים מוֹעֲטִים שֶׁהֵלַךְ הַתַּלְמִיד לְשׁוּק לְקַנּוֹת
אִיזָה דָּבָר, וְכֹאשֶׁר שָׁב לְבֵיתוֹ מִצָּא פָּרֵשׁ אֶחָד שׁוֹכֵב
עִם בֵּיתוֹ הַבְּתוּלָה בְּאוֹנָס עַל אוֹתוֹ הַשְּׁלֵחָן שֶׁהָיָה לוֹמֵד
תָּמִיד עָלָיו, וְנִתְאַבֵּל עַל זֶה יָמִים רַבִּים.

אָמַר לוֹ הֶרְמַב"ן ז"ל הֲלֹא אָמַרְתִּי לְךָ שֶׁתְּהִיָּה זֶהִיר
בַּתְּפִלָּה, שֶׁתִּקְנֶנּוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (בְּרִכּוֹת דף ס' ע"ב)
שֶׁצָּרִיךְ הָאָדָם לְהַתְּפַלֵּל בְּכָל יוֹם "יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה'

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתְּצִילֵנִי הַיּוֹם מֵאָדָם רָע וּפְגַע רָע" וְכו', וְאַתָּה לֹא שָׁמַעְתָּ בְּקוֹלִי, לְכֵן בָּא זֶה הַסִּבָּה לְבִתְּךָ. וּמִכָּאן וּלְהַבָּא רָאָה הַתְּלָמִיד הַנּוֹזֵכֵר לְעִיל שֶׁהַשְּׂגָחָה פְּרֻטִית הִיא בְּבִטּוֹל תְּפִלָּה, וְהַתְחִיל לְהַתְּפַלֵּל כְּדַת וְכִהְלֵכָה, עַד כָּאן לְשׁוֹנוּ.

על כֵּן לְכוּ חֲזוּ מַפְעָלוֹת אֱלֹקִים אֲשֶׁר שָׁם שָׁם לוֹ חוֹק וּמִשְׁפָּט עַל אוֹתָן אֲנָשִׁים הַמְּזוֹלְזָלִים בְּעֵינֵי הַתְּפִלוֹת, וְנוֹהֲגִין לְהַתְּפַלֵּל בְּקִלּוֹת, וְכֹל הָעַם יִשְׁמְעוּן וַיִּרְאוּן, עַד כָּאן לְשׁוֹנוּ.

תְּפִלָּה בְּדַמְעוֹת חֲשׁוּבָה וּמִקְבֵּלֶת יוֹתֵר

מ. עַל כֵּן יִרְאָה הָאָדָם לְפָחַד תְּמִיד בְּהַעֲלוֹתוֹ אֶל לְבוֹ יָמִים רַבִּים שֶׁעָבְרוּ תְּפִלוֹת הַקְּבוּעוֹת בְּכָל יוֹם מִבְּלִי כּוֹנֵנָה, וְעַל זֹאת צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים מֵאֵת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַסִּיר מִמֶּנּוּ מִכְּשׁוֹל זֶה, שֶׁלֹּא יִהְיוּ עֲרֻבוּבֵי אֵל הַמְּבִטָּלִים כּוֹנֵנֵת הַתְּפִלָּה.

וַיִּרְאָה לְהַתְּפַלֵּל בְּדַמְעָה, כִּי תְּדַפְּלָה בְּדַמְעוֹת הִיא חֲשׁוּבָה וּקְרוּבָה מְאֹד לְהַתְּקַבֵּל, כִּידוּעַ עַל פִּי מֵאֲמָרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנֵם לְבִרְכָה (זוֹהַר חֵלֶק ב' דף רמ"ה עמוד ב'), וּמֵרַב חֲשִׁיבוֹת שֶׁל תְּפִלָּה שֶׁבְּדַמְעוֹת, הִפְתַּח אֲשֶׁר נִכְנָסִים שָׁם הַתְּפִלוֹת אֲשֶׁר הֵם עִם דַּמְעוֹת, אֵינּוּ פּוֹתַח אוֹתוֹ פְּתַח שׁוֹם מִלְּאֵךְ אוֹ מִמְּנָה, כִּי אִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעֶצְמוֹ וּבְכַבּוּדוֹ, וְלָכֵן הֵן אֵין נִנְעָלִים וְהֵן פְּתוּחִים תְּמִיד, וְנִקְרָאִים שְׁעָרֵי דַמְעוֹת.

וּכְשֶׁהַתְּפִלָּה הִיא עוֹלָה לְמַעְלָה, אֲזִי יוֹצֵא לְקִרְאָתָהּ אוֹפֵן אֶחָד וּשְׁמוֹ יִרְחֵמֵנוּ"ל, וְהוּא מְמַנֶּה

על שש מאות חיות של מעלה, ונוטל הוא אותה התפלה עם הדמעות ומעלה אותה, והיא עולה ומתקשרת למעלה למקום גבוה מאד.

סדר הלימוד ליום ב חשוון [יום 32 בשנה]

המכונן בעת התפלה פראוי, לא יזיקו שום דבר רע

י. בוא וראה איך היו הדורות ראשונים מכונים בתפלה, כדאיתא בירושלמי פרק אין עומדים (ברכות פ"ה ה"א) אמרו עליו על רבי חנינא בן דוסא שהיה עומד ומתפלל ובא נחש והכישו ולא הפסיק את תפלתו, והלכו ומצאו אותו הנחש מת מונח על פי חורו. אמרו לו תלמידיו, רבי, לא הרגשת כאב בשעה שהיה מכישך הנחש. אמר להם יבא עלי ממה שהיה לבי מתפונ בתפלה אם הרגשתי.

השם יתברך עושה רצון יראיו

יא. הענין מבאר בגמרא ובפרוש רש"י, כי כשהערוך או הנחש נושך לאדם אם הערוך מקדים למים אזי ימות האדם, ואם האדם יקדים למים אזי מת הנחש או הערוך. ואמר רבי יצחק מלמד שבא הקדוש ברוך הוא מעין תחת רגליו, לקיים מה שנאמר (תהלים קמה, יט) "רצון יראיו יעשה ואת שועתם ישמע ויושיעם".

והנה אף שאין אנו יכולים לכוון כמו הראשונים ז"ל מחמת שני טעמים, האחד שעוונינו כבדו על ראשינו, וטעם שני, מחמת חסרון ידיעה. על כל פנים חלילה לנו לעזב כוננת התפלה.

אין בעל הנס מרגיש בנסו

יב. ובוא וראה מה שכתב בספר חסידים, שבעמדו להתפלל ורואה ספר נפל לארץ לא יפסיק את תפלתו להגביה הספר כי הוא עומד לפני אים ונורא הבורא יתברך, וכל התפלות ושירות ותשבחות יהיו בלב שלם. ובפרט בהעלותינו על לבנו השגחת הבורא יתברך ברוך הוא עלינו בגלותינו אשר אין האדם מרגיש בנסים ונפלאות הנעשים לו, בתחלה נראין לו שיגיע לו איזה רעה ואלהים חשבה לטובה אליו.

מזמרה עצמה נברא הרפואה

יג. וכדאיתא במדרש (ילקוט ישעיה, רמז תיז) שני סוחרים היו רוצים לילך יחד בספינה עם סחורה, ואחד נכנס עם סחורתו, והסוחר השני בהליכתו פשהה רצה לילך אל הספינה נכשל באבן ונפל, ולפי שעה נעשה חגר ברגלו והכרח לשאר בביתו עם סחורתו. והיה אותו סוחר בוכה ודואג על סחורתו שלא הלה עם הספינה למכרו.

ולא היו ימים מועטים שבא ידיעה שנטבעה הספינה והיא עם כל האנשים שהיו בתוכה, התחיל אותו הסוחר לתן שבח והודאה להקדוש ברוך הוא ואמר (ישעיה) **יב, א** "אורך ה' כי אנפת בי".

סדר הלימוד ליום ג חשוון [יום 33 בשנה]

יד. וזה דרך לכל אדם לומר על כל סבה ומאורע תבות גם זו לטובה, אף שהוא לפי שעה דבר שאינו טובה אף על פי כן ישמח בלבבו ויקבע בדעתו שהיא

לְטוֹבָה וּלְכַפָּרָה עַל חַטָּאֵיו וּפְשָׁעָיו עַל הָעֶבֶר, וְאִזְהָרָה
וְהַתְּרָאָה עַל לְהִבָּא, וְעַל פִּי רֹב עֲנִין זֶה בְּעֶצְמוֹ הוּא
לְבִסּוּף לְטוֹבָתוֹ נִשְׁבַּר רִגְלֵ פָרְתוֹ, וּבִסּוּף הַמַּעֲשֵׂה נִגְלָה
הַיָּס לְמַפְרָע.

וְעַל זֶה תִּקְנֶנוּ חֻכְמֵינוּ זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה לֹמֵר בְּכָל יוֹם
מִזְמוֹר לְתוֹדָה (תהלים ק) כִּי בְּכָל יוֹם וַיּוֹם אָנוּ צְרִיכִין
לְתַן שְׂבַח וְהוֹדָיָה עַל נְסִים וְנִפְלְאוֹת שֵׁשׁ לָנוּ קִיּוֹם בְּגִלוּת
הַמֶּר הַזֶּה, וְעַל כֵּן בְּאֲמָרוֹ מִזְמוֹר זֶה מִזְמוֹר לְתוֹדָה הוּא
יוֹצֵא יְדֵי חוֹבַת הַבָּאֵת תּוֹדָה, כִּי אֵין הָאָדָם מְרַגֵּשׁ בְּנִסּוֹ
בְּכָל יוֹם.

אֵינְנִי עוֹלָה עַל יְצוּעֵי טָרָם מִחֲלַתִּי לְכָל מִי שֶׁצָּעַרְנִי

מזו. וּבּוֹא וּרְאֵה מַה דְּאִיתָא בְּזוּהַר פְּרִשְׁתַּ מְקַץ (דף ר"א
ע"ב): יִרְבִּי אָבָא הָוֵה יְתִיב אֲתַרְעָא דְלוֹד, חָמָא חַד בַּר
נִשׁ אֲתִי וְהָוִי יְתִיב בְּחַד קוּלְטָא דְתִלְא דְאַרְעָא, (פְּרוּשׁ שְׁהִיָּה
יוֹשֵׁב בַּחוּר שְׂבָהָה) וְהָוִי לְאִי מְאוּרְחָא וְנָאִים תְּמָן. אֲדִהֲכִי חָמָא

(1) פְּרוּשׁ הַזוּהַר בְּלִשׁוֹן קוּדְשׁ:

רַבִּי אָבָא יִשֵּׁב בְּשַׁעְרֵי לוֹד. רָאָה אָדָם אֶחָד מִתְקַרְבֵּי. יָשַׁב הַהֵלֶךְ בַּמַּעְרָה
שְׂבָהָה וְנִרְדָּם מְרֹב עֵיפּוֹתוֹ. בְּתוֹךְ כֵּן רָאָה רַבִּי אָבָא נֶחֱשׂ מִתְקַרְבֵּי לְעֶבֶר
הַהֵלֶךְ הַלָּשׁוֹן. נִפְלָה חֲתִיכַת עֵץ עַל הַנֶּחֱשׂ וְהִמִּיתָהּ אוֹתוֹ. כִּאֲשֶׁר הַתְּעוּרֹר
הַהֵלֶךְ רָאָה אֶת הַנֶּחֱשׂ הַמֵּת. כִּשְׁקָם הַהֵלֶךְ מִמְקוֹמוֹ, הַתְּמוּטֵט הַמְּקוֹם
עָלָיו יִשֵּׁן מִקוּדָם וְנִפְלַ לְמַעֲמָקֵי הָאָדָמָה וְאֵלּוּ הוּא נִצֵּל.

נִגַּשׁ אֵלָיו רַבִּי אָבָא וּשְׁאַלוּ: "אָמַר לִי, מַה מַּעֲשִׂיךְ, שְׁהָרִי לֹא בָחֲנָם עֲשֵׂה
אֲתָךְ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁנֵי נְסִים אֵלּוּ!"

אָמַר לוֹ אוֹתוֹ הָאִישׁ: "דּוּאָג אָנִי לְהַתְּפִיֵס בּוֹ בַיּוֹם עִם מִי שֶׁהֲרַע לִי וְאָנִי
מוֹחֵל לוֹ. וְאִם אֵין בְּאִפְשָׁרוֹתַי לְמַצְאוֹ וּלְהַתְּפִיֵס עִמּוֹ - אָנִי עוֹלָה עַל מִטְתִּי
לִישׁוֹן עַד שֶׁאֲנִי מוֹחֵל לוֹ וְלִכְלֵל מִי שֶׁצָּעַר אוֹתִי!"

חד חוֹיָא דְהוּה אֲתִי לְגַבְיָה נְפִיק קוּסְטָפָא דְגוּרְדָנָא (פרוש
 חתיכת עץ משרש האילן) וְקָטִיל לִיה לְחוּיָא. כַּד אֲתַעַר הֵהוּא בַר
 נָשׁ חָמָא חוּיָא דְהוּי מִית, אֲזַדְקָף הֵהוּא בַר נָשׁ וְנַחֲתִית
 קוּלְטָא לְעוּמְקָא דְתַחוּתוּי וְאֲשַׁתְּזִיב אֲתָא רַבִּי אָבָא לְגַבְיָה
 אָמַר לִיה אֵימָא לִי מַאי עוּבְדָךְ, דְהָא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
 רַחִישׁ לָךְ אֵלִין תְּרִין נְסִין, לָאוּ אֵינוּן לְמַגְנָא, אָמַר לִיה הֵאֵי
 בַר נָשׁ כָּל יוֹמָא לָא אֲשֵׁלִים לִיה בַר נָשׁ בִּישָׁא בְּעֵלְמָא דְלָא
 אֲתַפְיִסְנָא בְּהִדְיָה וְמַחִילָנָא לִיה, וְתוּ, אֵי לָא יְכִילָנָא
 לְאֲתַפְיִסָּא בְּהִדְיָה לָא סְלִיקָנָא לְעַרְשֵׁי עַד דְמַחִילָנָא לִיה
 וְלִכְל אֵינוּן דְמַצְעֵרִין לִי, עַד כָּאן לְשׁוֹנוּ.

הבוטח בה' חסד יסובבנו

מז. מִזָּה הַמַּעֲשֶׂה נִלְמַד שְׁצַרְיָךְ הָאָדָם לִידַע שְׁהַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא הוּא מְשַׁגֵּיחַ עַל הָאָדָם שְׁהוֹלֵךְ בְּדַרְךְ
 תָּמִים וְיִישָׁר מְפַעְלֵיוּ וּבּוֹטַח בְּה' וְעוֹשֶׂה חֶסֶד עִם
 הַבְּרִיּוֹת, יִהְיֶה בְּטוֹחַ גַּם הוּא שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁלַם
 לוֹ גְמוּלוֹ הַטוֹב.

ידע עַד כְּמָה גְדוּלָה מִדַּת הַבְּטָחוֹן, שְׁכָל הַבּוֹטַח בְּהַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ בְּרוּךְ הוּא אָזִי מְלַאכֵי חֶסֶד סוֹבְבִים אוֹתוֹ
 וּמַגְיָנִים בְּעַדוֹ מְכַל פְּגָעִים רָעִים, כְּמוֹ שְׁאָמַר הַכֶּתוּב (תהלים
 לב, י) "וְהַבּוֹטַח בְּה' חֶסֶד יִסּוּבְבֵנוּ".

סדר הלימוד ליום ד חשוון [יום 34 בשנה]

הסכל חושב שהממון יציל אותו מכל הסבות

יז. וּכְדָאֵי מִדַּת הַבְּטָחוֹן לְהִיּוֹת שְׁכָר גְדוּל עַבּוּר הַבְּטָחוֹן,
 כִּי הַבּוֹטַח בְּה' בּוֹדָאֵי מְשָׂאוּ וּמַתְּנוּ הוּא בְּאֻמוֹנָה,

וְאִינוּ לְהוֹט אַחַר מְמוֹן שְׂאִינוּ שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׂמֵדַת הָאָדָם
שְׂאִינוּ בּוֹטַח בַּה' חוֹשֵׁב בְּדַעְתּוֹ לַעֲת אֲשֶׁר מָטָה יְדוֹ קֶצֶת
שׁוֹב לֹא יִרְאֶה אוֹר וְטוֹבָה לְעוֹלָם, בְּחֻשְׁבוֹ כִּי רַק לְאַחַר
שְׁהִיָּה לוֹ סֵךְ מְמוֹן בְּבֵיתוֹ שׁוֹב לֹא יוּכַל לָבוֹא עָלָיו שׁוֹם
גְּזֵרָה מֵהַשָּׁמַיִם, וְלֹא תִעָבֹר עָלָיו הִרְעָה כִּי מְמוֹן רַב יֵצִיל
אוֹתוֹ מִכָּל הַסְּבוֹת, וְעַל יְדֵי כֵן חֲבִיב הַמְמוֹן עָלָיו כָּל כֶּךָ,
גַּם אִם אוֹהֵב גְּזֹל וְאוֹנָאָה וְהַשְׁגַּת גְּבוּל נֶחֱשֵׁב לוֹ לְהִתֵּר.

הבוטחים בה' לא יאָרע להם כל אָנן

יח. וְלֹא כֵן מַחְשְׁבוֹת לֵב הַבוֹטְחִים בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
אֲף שֶׁלִּפְעָמִים הֵם סוֹבְלִים דַּחֵק מִחֲמַת עֲנִיּוֹת וְדַלּוֹת,
מִכָּל מְקוֹם נוֹשְׂאִים עֵינֵיהֶם בְּחֶסֶד עֲלִיוֹן בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא, וְהֵם בְּטוֹחִים שְׂיָבוֹא הָעֵת פְּתֹאוֹם וְקִימָא לְהוֹן
שְׁעֵתָא, וְיִהְיֶה לָהֶם יְשׁוּעָה בְּהִתֵּר וּבְכִשְׁרוֹת. וּמִי יוּכַל
לְסַפֵּר גְּדֹל הִרְעוֹת הַנִּמְשָׁכוֹת מִמְּחֻסְרֵי בְּטָחוֹן בְּהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא, וְהֵמָּה לְהוֹטִין אַחַר כְּפִירַת מְמוֹן וּפְקֻדוֹנוֹת
וְנִשְׁבָּעִין לְשָׁקֵר, וְטוֹעֲנִין טַעֲנַת רְמִיָּה בְּפָנֵי הַבַּיִת דִּין,
וּמַעְמִידִים עַדִּי שָׁקֵר אֲשֶׁר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִפְרַע מֵהֶם
וּמִמְשַׁפְּחָתָם, גִּיהֲנָם כָּלָה וְהֵם אֵינָם כָּלִין. אָבֵל הַבוֹטַח
בַּה' חֶסֶד יִסּוּבְכֵנוּ, וּמַעֲנֶה כְּשֶׁרוֹן יִלְבַּשׁ כְּשֶׁרִיוֹן, וְלֹא יֵאָרֵעַ
לְצַדִּיק כָּל אֲנֹן בַּעַת פְּקֻדָּתוֹ, וְעֵיל בְּלִי כְּסוּפָא לְהִיכָל
הַמֶּלֶךְ בְּזִכּוֹת הַבְּטָחוֹן וְהָאֲמוּנָה.

— פָּרְק' ט' —

פְּרִשְׁת ח"י שְׁרָה

א. טַעַם לָמָּה נִקְרְאִים שְׁמֵם שֶׁל רָאשִׁים וּמְנַהֲיָגִים
וּקְצִינִים "נְשִׂאִים", מִפְּנֵי שְׂאֵם אָדָם זָכָה וְנוֹהֵג

בִּירְאֵת ה' אֲזִי יִנְשָׂא מַעֲלָה מַעֲלָה וְגַם נִשְׁמְתוּ צְרוּרָה הִיא
בְּצִרּוֹר הַחַיִּים בְּמַעֲלוֹת קִדְשָׁה.

ב. מֵה שְׂאִין פֶּן אִם הָאָדָם אֵינוֹ נוֹהֵג כְּרְאוּי אֲזֵ הוּא בְּכָלֵל
נְשִׂאִים וְרוּחַ, כִּי כַּאֲשֶׁר הֶעֱנַן כָּלָה וַיִּלֶךְ, וְכַאֲשֶׁר הָרוּחַ
הוֹלֵךְ וְלֹא שָׁב, כֵּן הַמּוֹשֵׁל וּמְנַהִיג שְׂאִינוֹ נוֹהֵג כְּשׁוֹרָה כְּמוֹ
שְׂצָרִיף לַהֲיוֹת נוֹהֵג מְנַהִיגֵן שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְאֵינוֹ סוֹבֵל עָלָיו
מִשָּׂא בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וּמִתְנַאֵה לְנִגְדָן, פֶּתְאוּם עוֹבֵר מִן הָעוֹלָם
וְאֵין זְכָרוֹן לְיוֹצְאֵי חֲלָצָיו.

סדר הלימוד ליום ה' חשוון [יום 35 בשנה]

הַמְּנַהִיגִים בְּגִאוּתָם אֵינָם מְקַלִּים לְהַעֵם אֶת תְּשׁוּלוֹם הַמַּסִּים
וְהַאֲרֻנוּנִיּוֹת

ג. וּבִפְחֵ זֶה נִלְכָּדִים הַרְבֵּה מְנַהִיגִים בְּעִבּוֹר הַגְּבִהוֹת
וּשְׁרָרוֹת שְׁלָהֶם, וּמְטִילִים אִמָּה יִתִּירָה עַל הַצְּבוּר
שֶׁלֹּא לְשֵׁם שָׁמַיִם, וּמִתְעַדְנִים וּמִתְפַּנְקִים וְאֵינָם עוֹזְרִים
בְּמַסִּים וְאַרְנוּנִיּוֹת, וּמְקַלִּין לְעַצְמָן וּמְכַבִּידִים עַל אַחֲרִים,
וְנוֹטְלִין חֵלֶק בְּרֹאשׁ בְּכָל יָקָר וּגְדֻלָּה, וּפְנִיָהֶם תְּמִיד צְהָבִים
וְחֻזְקִים וּבְרִיאִים מַחֲמַת תְּאוֹת לָבָם וּבְעֵמֶל אָנוּשׁ אֵינָמוּ
וְעַם אָדָם לֹא יִנְגְעוּ.

ד. וְעֵדֶת ה' זֶרַע אֲבָרָהֶם יִצְחָק יַעֲקֹב נִדְכָּאִים וּמִשְׁפָּלִים
הוֹלְכִין עֲרוּמִים דְּחוּפִים וַיַּחֲפִים מַחֲמַת הַמַּסִּים אֲשֶׁר
גוֹזְלִין אוֹתָם גּוֹבֵי הַמַּסִּים וּמְשַׁרְתִּים שֶׁל הַקְּהָל, וּבָאִים
בְּאַכְזָרִיוֹת לְבֵיתָם וְחוֹטְפִים וְשׁוֹלְלִים מִכָּל אֲשֶׁר יִמָּצֵא,
וְרוֹאִים שֶׁיִּהְיוּ הַבְּעֲלֵי בָתִּים בְּעֵרוֹם וּבְחֶסֶר כָּל וְנוֹטְלִים
אֶפְּלוֹ הַבְּגָדִים שְׁלָהֶם וְאֶפְלוֹ טְלִית וְקִיטָל וּמוֹכְרִין אוֹתָן

בְּמַעוֹת קָל, וְלֹא נִשְׁאַר בְּיָדָם כִּי אִם הִתְבָּן שְׁעַל הַמָּטָה
וּבַעַת הַקּוֹר וְהַגָּשָׁם רָתַת אֲחֻזָּתוֹ, וּבּוֹכִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד
הוּא וְאִשְׁתּוֹ וּבְנָיו זֶה בְּזוּיַת זֶה וְזוֹ בְּזוּיַת זֶה.

הַמְּנַהֵיג יְכוּל לַעֲזוֹר הַרְבֵּה לְצַבּוֹר

ה. וְאִם הָיָה הַמְּנַהֵיג בְּעֶזֶר וּבְסִיוֵעַ נְתִינַת הַמַּסִּים אֲזִי לֹא
הָיָה הַהִכָּבְדָּה כָּל כֶּף עַל אֲנָשִׁים הַבִּינוּנִים וְעֲנִיִּים. וַיֵּשׁ
עוֹן גָּדוֹל עוֹד שֶׁהִיא גְרוּעַ אֲשֶׁר הַמְּנַהֵיגִים אוֹכְלִים
וְשׁוֹתִים מִקְּפוֹת הַקֶּהֱל, וְנוֹתְנִים נְדוּנָא לְבִנְיָהֶם
וּלְבָנוֹתֵיהֶן וּמִתְנֹת לְחֻתָּן וְכֻלָּהּ, וְזֶה הוּא הַכֹּל הַמַּס וַיִּגְיַע
כֶּפֶן שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

ו. וְעַל אִישׁ שֶׁהוּא מְנַהֵיג אוֹ פְּרָנָס כְּזֶה כְּרוֹז הוֹלֵךְ לְפָנָיו
וּמְכַרִּיז דִּין הוּא דְאָכִיל מִיְנֵיהֶו דְּיִשְׂרָאֵל דָּמָם וּבְשָׂרָם
מִעַמָּא קְדִישָׁא דְיִשְׂרָאֵל וְגוֹזֵל עֲנִיִּים וִיתוּמִים וְאֶלְמָנוֹת,
וּכְרוֹז מְקַלֵּל אוֹתוֹ בְּקַלְלוֹת רַבּוֹת וְאִין תְּפַלְתּוֹ נִשְׁמַעַת
רַחֲמָנָא לִיצְלָן מִעַנְשׁ דִּילֵיהּ.

על כֵּן יִרְאֶה אוֹתוֹ הָאָדָם שֶׁהוּא מְנַהֵיג אוֹ פְּרָנָס שִׁיְהִיָּה
רַחֲמָן וְלֹא אֲכֹזֵר, וּבִפְרָט עַל מְאֲנִין תְּבִירִין עֲנִיִּים
וְאֶבְיוֹנִים דְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חָפֵץ בְּיַקְרִיָּהוּן שֶׁל עֲנִיִּים
וְאֶבְיוֹנִים, כִּי הַמְּקַטְרְגִים מְעוֹרְרִים ח"ו גְּזֵרוֹת רָעוֹת
וְכַדְמְצִינוּ בְּכַתְּבֵי הָאֲרָרִי ז"ל:

סדר הלימוד ליום ו חשוון [יום 36 בשנה]

צער העני בערב שבת

ז. וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: "פַּעַם אַחַת יֵשֵׁב הָאֲרָרִי עִם תְּלַמִּידוֹ בְּשָׂדֶה
וּבְאוֹתוֹ שָׂדֶה הָיָה קָבוֹר הַנְּבִיא הוֹשַׁע בֶּן בְּאָרִי, וְדַרְשׁ

הָאָר"י ז"ל סתרי תורה ובאמצע הדרך אָמַר הָאָר"י ז"ל
 לְמַעַן הַשֵּׁם, מִהָרוּ וְקִבְצוּ מִכֶּם צְדָקָה וְנִשְׁלַח לַיָּד עֲנִי אֶחָד
 שְׂיֹשֵׁב סְמוּךְ אֶצְלָנוּ וְדַר בְּמָקוֹם פְּלוּנִי, וְשָׁמוּ ר' יַעֲקֹב
 אֶלְטְרוּ"ץ שֶׁהוּא יוֹשֵׁב וּבֹכָה וְקוֹרָא תִּגְרָר כְּלָפֵי מַעְלָה עַל
 עֲנִיּוֹתוֹ וְקוֹלוֹ הוֹלֵךְ לְמַעְלָה וּבֹקֵעַ כָּל הָרְקִיעִים, וְנִכְנָס
 לְפָנָי וּלְפָנָיִם וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא מְלֵא חֵימָה עַל כָּל
 הָעִיר כְּלָה בַעֲבוּרוֹ שְׂאִינָן מְרַחֲמִים עָלָיו.

ח. וְעַתָּה אֲנִי שׁוֹמֵעַ הַכְּרוֹז יוֹצֵא בְּכָל הָרְקִיעִים בְּגִזְרַת
 עִירִין פְּתִגְמָא שְׂיָבֹא אַרְבֵּה כְּבֵד עַל כָּל סְבִיבוֹת
 צַפַּת וַיֵּאכְלוּ כָּל הַתְּבוּאָה מִגְּדִישׁ וְעַד קָמָה וְעַד כְּרָם זֵית.
 לְכֵן מִהָרוּ וְשִׁלְחוּ לוֹ צְדָקָה אוֹלֵי נוֹכַל לְבַטֵּל הַגְּזֵרָה
 בַּעֲזָרַת הָאֵל.

וְתִבְרָה וּמִיָּד נִתֵּן כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּנֻדְבַת לְבוֹ וְלָקַח הָאָר"י
 ז"ל הַמַּעוֹת וְנִתְּנָן הַמַּעוֹת לַיָּד תַּלְמִידוֹ רַבִּי יִצְחָק
 הַכֹּהֵן, וְצִוָּה שְׂיִמְהַר לִילֵךְ לְבֵית ר' יַעֲקֹב אֶלְטְרוּ"ץ לַתֵּן
 לוֹ הַמַּעוֹת.

וְכֵן עָשָׂה ר' יִצְחָק הַכֹּהֵן וְהִלָּךְ בְּמַהֲירוֹת וּבְזִרְזוֹת
 לְבֵית ר' יַעֲקֹב אֶלְטְרוּ"ץ וּמָצָא אוֹתוֹ בֹּכָה
 וּמִתְחַנֵּן לְפָנָי פֶּתַח בֵּיתוֹ, אָמַר לוֹ רַבִּי יִצְחָק לָמָּה אֲדוֹנִי
 בֹּכָה, וְהִשִּׁיב לוֹ ר' יַעֲקֹב הַנּוֹזֵכַר לְעֵיל שְׁנִשְׁבְּרָה לוֹ
 חֲבִית שֶׁל מַיִם וְאֵין לוֹ שׁוּם פְּרוּטָה לְקַח אַחֲרֵת
 בְּמָקוֹמָה וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ מַה לַּעֲשׂוֹת מִרַב הַצַּעַר שֶׁל דְּלוֹת
 וְעֲנִיּוֹת, מִיָּד נִתֵּן לוֹ ר' יִצְחָק הַכֹּהֵן אוֹתָן הַמַּעוֹת וְשָׂמַח
 שְׂמִחָה גְּדוּלָה וּבִרְךָ אוֹתוֹ.

נתבטלה הגזרה ואין עוד מה לחשוש

ז. כְּשֶׁחֲזַר ר' יִצְחָק הִכְהֵן אֶצֶל רְבוּ הָאֲר"י ז"ל אָמַר הָאֲר"י ז"ל, נִתְבַּטְּלָה הַגְּזֵרָה וְאֵין חֲשָׁשׁ בָּהּ עוֹד. וּבְעוֹדָם מְדַבְּרִים הִתְחִיל לְנָשׁוּב רוּחַ גְּדוֹל מְאֹד שֶׁנִּשְׂא הָאֲרֻבָּה עַד אֵין מִסְפָּר וְנִבְהָלוּ הַתַּלְמִידִים וְהַשִּׁיב לָהֶם הָאֲר"י ז"ל אֵל תִּירָאוּ שְׂכָכָר בְּטָלָה הַגְּזֵרָה, וְכֵן הָיָה שֶׁהָיוּ כָּלֶם פּוֹרְחִים לַיִם הַגְּדוֹל וְשֵׁם נִטְבְּעוּ וְלֹא נִשְׁאַר בְּמַדִּינָה עַד אֶחָד" עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ.

אזהרה לעזור לעניים

י. וּמִכָּאן אֲזַהְרָה גְּדוֹלָה לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׂיִתְּנוּ הַשְּׂגָחָה פְּרֻטִית עַל עֲנִיִּים וְאֲבִיוֹנִים אֲשֶׁר נִקְרְאוּ מְאֵינִן תְּבִירִין וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְדוּרִיָּה תְּדִיר גְּבִיִּיהוּ וְשׁוֹרָה בְּתוֹכָם. וּבְכָר אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, הַנּוֹתֵן פְּרוּטָה לְעֲנִי מִתְּבַרְךָ בְּשֵׁשׁ בְּרָכוֹת, וְהַמְּפִיֵּסוּ בְּדַבְּרִים מִתְּבַרְךָ בִּי"א בְּרָכוֹת. כִּי לֵב הָעֲנִי תָמִיד נֶאֱנַח מִחֶסֶד הַשְּׂגִת יָדוֹ לְמִלְאוֹת חֶפֶץ נִפְשׁוֹ שֶׁחֶפֶץ גַּם כֵּן לְקַבֵּל טוֹבָה וְהִיא רְחוּקָה מִמֶּנּוּ.

יא. בְּהִגִּיעַ עַת וְזִמְן הַקּוֹר הַצָּנָה וְהַעֲשִׂיר בֵּיתוֹ הוּא מְכַסֶּה הַיִּטִּיב, וְיֹשֵׁב כְּשֶׁר בְּבֵית הַחֶרֶף וְתַנּוּר שְׁלוֹ חֵם, וְהָעֲנִי לֹא דֵי שֵׁישׁ לוֹ דִּירָה מְלֵא נְקָבִים אֲף אֵין לוֹ מְעוֹת בְּמָה לְקַנּוֹת לוֹ עֲצִים, וּמִבְּלִתִּי יְכוּלֵת לְהִתְחַמֵּם נִפְשׁוֹ כְּרְאוּי וְהַקְּרִירוֹת מְשַׁבֵּר נִפְשׁוֹ וְגוֹפּוֹ וְנִפְשׁוֹת אֲנָשֵׁי בֵּיתוֹ. וּבְעַת הַגֶּשֶׁם דֶּלֶף טוֹרֵד וְשׁוֹפֵף מִיָּם עַל צְנֹאָרוֹ, וְכָל יָמֵי עֲנִי הוּא בְּצַעַר יוֹם וְלַיְלָה הוּא. וְאֲנָשֵׁי בֵּיתוֹ הֵמָּה נֶאֱנָחִים וְאֲף עַל פִּי כֵּן מְקַבְּלִים עֲלֵיהֶם הַכֹּל בְּאַהֲבָה.

סדר הלימוד ליום ז חשוון [יום 37 בשנה]

יב. וּבַעַת כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת וַיּוֹם טוֹב הוּא הָעֵת לְהִתְעַנֵּג בְּמֵאֲכָלִים וּבְמִשְׁקִים וּבְכִסּוֹת נְקִיָּה, וְהָעֲנִי הוּא חֹסֵר לֶחֶם מְכַל וְעַל כָּלֵם הָעֲנִי נֹתֵן שִׁבְחַ וְהוֹדָיָה. הָעֲשִׂיר הוּא מְשַׁדֵּךְ אֶת בְּנָיו וּבְנוֹתָיו לְאִשְׁרֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֵינָיו, וְהָעֲנִי מִבְּלֹתֵי יְכוּלֹת מוֹכֵרָח לַעֲשׂוֹת שְׂדוּךְ בְּאִשְׁרֵי יִמְצָא אֵף לְאִישׁ בּוֹר, וְאֵין בּוֹ שׁוֹם רֵיחַ תּוֹרָה וְרֵיחַ יִרְאָה, וּכְאֵלוֹ כּוֹפֵתָה וְנִתְּנָה בְּפָנָי הָאֲרִי וְאֵין מָה בְּיָדוֹ לְהוֹשִׁיעַ לְבָתוֹ וְעֵינָיו רוֹאֵין אֵיךְ שֶׁהַבּוֹר מְכָה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם אֶת בָּתוֹ וְסוֹבֵלֵת יְסוּרֵין, וּמִי יוֹכֵל לַעֲלוֹת עַל הַכֶּתֵב כָּל הַתְּמָרוּרִים וְכָל הַצֵּעַר שֶׁהָעֲנִי סוֹבֵל.

הַמְקַבֵּל אֶת יְסוּרָיו בְּאַהֲבָה, נִצּוֹל מִן הַגִּיהֶנֶם

וְכָל עֲנִי שֶׁמְקַבֵּל הָעֲנִיּוֹת בְּאַהֲבָה וּבְחֶבֶד אֵין אֹרֶךְ שָׁל גִּיהֶנֶם שׁוֹלֵט בּוֹ וּשְׁכָרוֹ הוּא גָדוֹל מְאֹד, כִּי הָעֲנִי בְּעוֹלָם הַזֶּה הוּא חָשׁוּב כְּמֵת.

לְחַזֵּק לְבָבוֹת הָעֲנִיִּים, וּלְקַבֵּל אֶת הָאוֹרְחִים בְּסֶבֶר פְּנִים יְפוֹת

יג. וְלִכֵּן אֲנִי מְזַהֵר, כָּל הַנּוֹתֵן לְעֲנִי מַעוֹת בְּשַׁעַת דְּחָקוֹ צָרִיךְ לְזַהֵר שֶׁיִּתֵּן לוֹ בְּאוֹפֵן שֶׁלֹּא יִבִּישׁ אוֹתוֹ ח"ו כִּי דִי לוֹ בְּיְסוּרֵין שֶׁל עֲנִיּוֹת וְכִמוֹ שֶׁכִּתְבֹתִי לְעֵיל, כִּי אִם צָרִיךְ לִתֵּן לוֹ בְּצַנְעָה. וְכִשְׁיִתֵּן בְּפִרְהֶסְיָא צָרִיךְ לִתֵּן לוֹ בְּדְבָרִים הַמְתִּישְׁבִים עַל הַלֵּב. וְהַמְכַנֵּס אוֹרַח בְּבֵיתוֹ יִקְבְּלוּ בְּסֶבֶר פְּנִים יְפוֹת. עַל יְדֵי שְׁנוֹתֵן פֶּת לְעֲנִי - מִחֲלִישׁ כַּחַן שֶׁל ת"פ כְּתוּת שֶׁל טְמָאָה

יד. הֲלֹא יָדוּעַ מָה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ זְכוּרֵנָם לְבָרְכָהּ, "גְּדוּלָּהּ הַכְּנֻסֹת אוֹרְחִים יוֹתֵר מִהַקְּבֵלֵת פְּנֵי שְׂכִינָה".

וְהִיא מִצְוָה חֲשׂוּבָה כִּי נִתְּיַנֵּת פֶּת לְעֵנִי מִתְּשֵׁת כַּח ת"פ
כַּתוּת שֶׁל מִשְׁחִיתִים לִילִי"ת אִמָּה שֶׁל שְׂדִים הַבָּאָה תָּמִיד
לְקַטְרֵג עַל יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁאֶכְתָּב לְקַמְּן בְּפָרֵק עֲשִׂירִי.

מ. נִחְזֹר לְעֵנִין שֶׁלָּנוּ, שֶׁאֲזַהְרָה גְדוּלָּה הוּא עַל הַמְּנַהֲיָגִים
שֶׁלֹּא לְהַטִּיל אִימָה יִתְּרָה עַל הַצְּבוּר, וְלִתֵּן עוֹל
הַמַּסִּים בְּאֶחָד מִבְּנֵי הַקְּהָלָה אוֹ בְּנֵי הַמְּדִינָה, וְלֹא יִהְיֶה
חֲנֻפָּן, שֶׁיִּהְיֶה חָס עַל הָעֲשִׂיר אוֹ עַל מִשְׁפַּחְתּוֹ וְיִתֵּן הָעוֹל
עַל עֲנִיִּים וְאֶבְיוֹנִים. אִז חֲפֵץ ה' בִּידוֹ יִצְלִיחַ וְיִזְכֶּה לְזֹרַע
וְיֵאָרִיךְ יָמִים אָמֵן.

סדר הלימוד ליום ח חשוון [יום 38 בשנה]

פָּרֵק ל'

א. צְרִיךְ הָאָדָם לְהִזְהַר כְּשֵׁיַעֲשֶׂה סְעוּדַת מִצְוָה, כְּגוֹן
מִלָּה אוֹ סְעוּדַת אַרוּסִין, אוֹ נִשׂוּאִין וְסְעוּדַת בֵּר
מִצְוָה, יִהְיֶה לְהִיּוֹת בְּתוֹךְ הַקְּרוּאִים עֲנִיִּים וְאֶבְיוֹנִים
וְלְהַשְׁגִּיחַ עֲלֵיהֶם בְּדַבְרֵים נְאִים, כִּי הָעוֹשֶׂה שְׂמֵחָה לְבָנוּ
אוֹ לְבָתוֹ וְלֹא הַזְּמִין לְסְעוּדָה עֲנִיִּים אִזִּי מִתְּעוֹרֵר הַקְּטָרוּג
מְלִילִית הַרְשָׁעָה וּמִסְטָרָא אַחְרָא עַד שֶׁמְבִיאִים אִיזָה
יְסוּרִין וּמַדוּת הַקְּשׁוֹת עַל בַּעַל הַסְּעוּדָה.

עַל יְדֵי שְׂמֻזְמִין עֲנִיִּים לְסְעוּדָתוֹ - קְטָגוּר נַעֲשֶׂה סְגוּר

ב כְּמוֹ שֶׁמְצִינּוּ בְּסְעוּדַת אַבְרָהָם אֶבְיָנוּ, כְּדֹאִיתָא בְּמִדְרָשׁ
רַבָּה (ב"ר פנ"ה, ד) "וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים" (בְּרֵאשִׁית כב, א) אַחֲרֵי
שֶׁקְטָרֵג הַשְּׁטָן עַל אַבְרָהָם בְּיוֹם הַגְּמִל אֶת יִצְחָק, שֶׁעָשָׂה
אַבְרָהָם מִשְׁתָּה גְדוֹל עִם כָּל גְּדוּלֵי הַדּוֹר וְלֹא הָיָה שֵׁם שׁוֹם

עָנִי, וְכוּ', עַד שְׁאָמַר הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאַבְרָהָם (שם כב, ב)
 "קח נא את בנך את יחידך את יצחק" וגו'. וכן מצינו אצל
 איוב שֶׁעָשָׂה סְעוּדָה עִם בָּנָיו וְלֹא הָיוּ שָׁם עֲנִיִּים, וְקִטְרַג
 הַשָּׁטָן עַד שֶׁהִמִּית אֶת בָּנָיו וּבְנוֹתָיו שֶׁל אִיוב, וְנִטַּל הַיְמָנו
 עָשְׂרוּ וּבְהִמָּתִיו וְלֹא נָח מִרְגָּזוֹ עַד שֶׁהִבִּיא עָלָיו יְסוּרִין.

מַעֲשֵׂה בְּאִשָּׁה אַחַת שֶׁלֹּא רָצְתָה לְהִנָּשֵׂא עוֹד הַפַּעַם עַד שִׁירְחַם
 הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עָלֶיהָ

על כֵּן צָרִיךְ הַבַּעַל סְעוּדָה לְזַהַר לְהַזְמִין עֲנִיִּים לְסְעוּדָה
 כְּדֵי שֶׁלֹּא יִקְטַרַג הַקְטָגוֹר, וְלֹא עוֹד כִּיּוֹן שֶׁמִּבְקֶשׁ
 עֲנִיִּים לְסְעוּדָה קְטָגוֹר נַעֲשֶׂה סַגּוֹר, כְּמוֹ שֶׁמִּצִּינוּ בַּמִּדְרָשׁ
 תְּנַחומָא פְּרַשְׁתָּ הַאֲזִינוּ (ס"ח):

ג. בְּאָדָם עָשִׂיר אַחַד, הָיָה גְדוֹל בְּעָשֵׂר וּמְפֹלֵג בְּלִמּוּד
 וּבְחֻכְמָה, וְהָיָה לוֹ בַּת אַחַת יָפֶת תּוֹאֵר צְנוּעָה וְחַמוּדָה,
 וְהִלֵּךְ וְהִשְׂיָא אוֹתָהּ שְׁלֹשׁ פְּעָמִים לְשִׁלְשָׁה בְּנֵי אָדָם
 חֲשׁוּבִים, וּבְכָל לַיְלָה רִאשׁוֹנָה שֶׁל נְשׂוּאֶיהָ לְמַחְרַת הָיוּ
 מוֹצְאִים בַּעֲלָה מֵת. אַמְרָה הָאֵלְמָנָה לֹא יָמוּתוּ עוֹד בְּנֵי
 אָדָם עָלֶי, אֲשֶׁר אֵלְמָנָה וְעִגּוּנָה עַד אֲשֶׁר יִרְחַם הַקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא עָלֶי, וַיִּשְׁבָּה יָמִים רַבִּים.

ד. וְהָיָה לוֹ לְאוֹתוֹ עָשִׂיר אֶחָ עֲנִי בְּיוֹתֵר בַּמִּדִּינָה אַחֲרָת,
 וְהָיוּ לוֹ עֲשָׂרָה בָּנִים, וּבְכָל יוֹם וָיוֹם הָיָה הוּא וּבָנו
 הַגְּדוֹל מְבִיאִים עֲצִים מֵהַיַּעַר וּמוֹכְרִין אוֹתָן, וּמִזֶּה הָיָה
 פְּרִנְסַת אֲנָשֵׁי בֵּיתוֹ.

פַּעַם אַחַת לֹא מָכְרוּ אֶת הָעֲצִים, וְלֹא הָיוּ לָהֶם מְעוֹת
 לְקָנוֹת לָחֶם, וַיִּשְׁבוּ בְּלִילָה בְּלֵי לָחֶם. וּלְמַחְרָתוֹ,
 הִלְכוּ פַּעַם שְׁנִית לַיַּעַר לְהִבְיָא עֲצִים, וְנִתְעַלַּף הָאֵב וְזָלְגוּ

עֵינֵי הַבֶּן דְּמַעוֹת עַל גְּדֹל הָעֲנִיּוֹת שֶׁל אָבִיו, וְתָלָה עֵינָיו לְמָרוֹם, וְהִרְהִיר הַבֶּן בְּלִבּוֹ, וְנָטַל רְשׁוֹת מֵאָבִיו וְהִלֵּךְ לְמַדִּינַת דָּוִד.

סדר הלימוד ליום ט חשוון [יום 39 בשנה]

ה. כְּשֶׁבָא לְבֵית דָּוִד שָׁמַח עָלָיו דָּוִד וְאָשְׁתּוֹ וּבְתוֹ הָאֱלֻמָּנָה, וְשָׁאֵל לוֹ עַל אָבִיו וְאָמַר וְעַל אָחִיו וְהַבְּנִים שָׁלוֹ, וַיֵּשֶׁב עִמּוֹ שְׁבַעַת יָמִים, וּלְאַחַר שְׁבַעַת יָמִים אָמַר הַבְּחֹר לְדָוִד: שְׁאֵלָה אַחַת אֲנִי שׂוֹאֵל מֵעִמָּךְ, אֵל תְּשִׁיבֵנִי רִיקָם. וְהִשִּׁיב לוֹ דָּוִד, שְׁאֵל, בְּנִי, מִה שֶׁתִּרְצֶה. אָמַר לוֹ הַבְּחֹר, אֲנִי לֹא אֲשָׁאֵל שׁוֹם דָּבָר עַד שֶׁתִּשָּׁבַע לִי. וְכֵן עָשָׂה. אָמַר לוֹ הַבְּחֹר זֹאת הַשְּׁאֵלָה אֲנִי אֲשָׁאֵל מִמָּךְ, שֶׁתִּתֵּן לִי אֶת בִּתְךָ הָאֱלֻמָּנָה לְאִשָּׁה

ו. כְּשֶׁשָּׁמַע הָאִישׁ בָּכָה, אָמַר לוֹ, אֵל בְּנִי כִּי בַעֲוֹנוֹתֵינוּ הִרְבִּים כָּךְ וְכָךְ מִדְּתָהּ (רְצָה לוֹמַר, שְׁיָמוּת הַחֲתָן לִילָה הָרִאשׁוֹנָה וְכָךְ הוּא הַסֵּדֶר שֶׁלָּהּ). אָמַר לוֹ הַבְּחֹר, אֵף עַל פִּי כֵן, אָמַר לוֹ דָּוִד, אִם עַל עֶסְקִי מִמּוֹן אַתָּה קוֹפֵץ אֵל תִּשְׁאַנֶּה וְאֲנִי אֶתֵּן לְךָ כֶּסֶף וְזָהָב וּמִמּוֹן הִרְבֵּה, כִּי אַתָּה בְּחֹר נָאָה וְחָכָם וּבַעֲצָתִי אֵל תִּסְתַּכֵּן. אָמַר לוֹ הַבְּחֹר, כִּבְר נִשְׁבַּעְתָּ עַל הַדָּבָר הַזֶּה. וְכִיּוֹן שֶׁרָאָה דָּוִד הָעֵשִׂיר כִּי כֵן הַדָּבָר נִתְרַצֶּה לוֹ, וּבָא לְבֵתוֹ וְסִפֵּר לָהּ אֶת הַדְּבָרִים. כְּשֶׁשָּׁמְעָה הָאֱלֻמָּנָה זֹאת הִתְחִילָה לְצַעֵק וּלְבַכּוֹת בְּמַר נִפְשָׁה וְאָמְרָה, רַבּוֹן כָּל עוֹלָמִים, תְּהִי יָדְךָ בִּי וְאֵל יָמוֹת הַבְּחֹר הַזֶּה.

"תִּכְרַךְ כְּשֶׁתִּרְאֶהוּ תִקְוֶם מִמּוֹשָׁבְךָ וְהוֹשִׁיבֶהוּ אֶצְלְךָ וְתֵן לוֹ לְאֹכַל וּלְשִׁתוֹת"

ז. וְאַחַר זָמַן קָצֵר קָדְשָׁה הַבְּחֹר לְהָאֱלֻמָּנָה וְקָרָא אָבִיהָ דָּוִד שֶׁל הַחֲתָן לְזִקְנֵי הָעִיר עַל הַנְּשׂוֹאֵינָן וְעָשָׂה כִּילָה

לִישַׁב הַחֶתֶן בְּתוֹכוֹ, וּכְשֵׁי־שֵׁב הַחֶתֶן בְּתוֹךְ הַפִּילָה נִזְדַּמְּן לוֹ זֶקֶן אֶחָד וְהָיָה אֵלָיו הַנְּבִיא זָכוֹר לְטוֹב, קָרָא אֵלָיו וְאָמַר לֵיהּ לְהַחֲתֵן, בְּנִי, אִיעֲצֶךָ עֲצָה נְכוֹנָה וְאֵל תֵּט מַעֲצָתִי. הַיּוֹם כְּשֵׁתִשֵּׁב לְסֵעוּדָה יָבֵא אֵלָיךְ עֲנִי שְׂאִין כְּמוֹהוּ בְּכָל הָעוֹלָם, וְתִכְרַף כְּשֵׁתְרָאֵהוּ תִקְוֹם מִמוֹשֶׁבְךָ וְהוֹשִׁיבֵהוּ אֶצְלֶךָ וְתֵן לוֹ לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת וְשִׁמְשֵׁם לְפָנָיו בְּכָל כַּחֲךָ וְעֲצָמְךָ. וְאַחַר כֵּךְ הֲלֵךְ אֵלָיו זָכוֹר לְטוֹב מִעַם הַחֶתֶן.

ח. וּבִלְיָלָה רֵאשׁוֹנָה שֶׁל הַנְּשׂוּאִין, כְּשֵׁהָיָה הַחֶתֶן יוֹשֵׁב בְּרֵאשׁ הַקְּרוּאִים, בָּא עֲנִי אֶחָד, וְתִכְרַף כְּשֵׁרָאָה הַחֶתֶן אֶת הָעֲנִי עֲמַד מִמְּקוֹמוֹ וְהוֹשִׁיב אוֹתוֹ בְּמָקוֹם שְׁלוֹ, וְעָשָׂה לוֹ כְּכָל אֲשֶׁר צִוָּה לוֹ הַזֶּקֶן. לְאַחַר הַמְּשֻׁתָּה, כְּשֵׁרָצָה הַחֶתֶן לִילֵךְ לַחֲדָר, הֲלֵךְ הָעֲנִי אַחֲרָיו וְאָמַר לוֹ, בְּנִי, אֲנִי שְׁלוּחוֹ שֶׁל מָקוֹם וּבִאתִי הִנֵּה לְטַל אֶת נַפְשֶׁךָ. אָמַר לוֹ הַחֶתֶן, תֵּן לִי זְמַן שָׁנָה אַחַת אוֹ חֲצִי שָׁנָה, אָמַר לוֹ, לֹא אֶעֱשֶׂה, אָמַר לוֹ הַחֶתֶן, תֵּן לִי זְמַן שְׁלֹשִׁים יוֹם אוֹ שְׁבַעֶת יָמֵי מְשֻׁתָּה, אָמַר לוֹ, לֹא אֶעֱשֶׂה, כִּי לֹא אוּכַל לַעֲשׂוֹת לְךָ חֶסֶד אֲפִילוֹ יוֹם אֶחָד, כִּי כָּבֵד הִגִּיעַ קֶצְךָ וּשְׁעָתְךָ.

סדר הלימוד ליום י' חשוון [יום 40 בשנה]

ט. אָמַר לוֹ הַחֶתֶן, תֵּן לִי רְשׁוֹת שְׂאֵקָח רְשׁוֹת מֵאִשְׁתִּי וּמִן דִּוְדֵי שֶׁהוּא חוֹתֵנִי. אָמַר לוֹ, לְדַבֵּר זֶה אֲשָׂא פָנֶיךָ, בְּעֵבֹר שְׁעֵשִׁית גְּמִילוֹת חֶסֶד עִמָּדִי, וְלֵךְ וּבּוֹא מֵהֵרָה. הֲלֵךְ הַחֶתֶן לְהַחֲדָר שֶׁהַכֶּלֶה יוֹשֶׁבֶת שֵׁם יַחֲדָה וּבוֹכָה וּמִתְפַּלֵּלַת לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּכְשֵׁבָא הַחֶתֶן לְהַכֶּלֶה וְקָרָא הַבְּחוּר אֵלָיו וּבִאֲתָהּ לְפִתַח לוֹ פֶּתַח הַחֲדָר, הַחֲזִיקָה בְּיָדוֹ לְנִשְׁק לוֹ וְאָמְרָה אֵלָיו, לָמָּה אַתָּה בָּא לְבַדְּךָ אֵלַי. אָמַר לָהּ הַחֶתֶן,

לקח רשות מאתך, כי בא עתי וקצי לילך בדרך כל הארץ, כי המלאך המות היה אצלי והגיד לי שבא לטל נפשי. אמרה לו, לא תלך מעמדי אלא תשב פה, ואני אלך להחדר שלך ואדבר עמו. הלכה ומצאה אותו.

י. אמרה לו להמלאך, האתה שליח שבאת לטל נשמת אישי, אמר לה הן. אמרה לו, הלא כתיב בתורה (דברים כד, ה) "כי יקח איש אשה חדשה לא יצא בצבא, ולא יעבור עליו לכל דבר, נקי יהיה לביתו שנה אחת ושמח את אשתו אשר לקח". והקדוש ברוך הוא אמת ותורתו אמת, ועכשיו אם תקח את נשמת בעלי אזי יהיה התורה חס ושלום פלסתר, אם תקבל את דברי מוטב, ואם לאו בוא עמדי לפני בית דין הגדול שבשמים לפני הקדוש ברוך הוא.

החסד שעושים עם העני מציל ממות

יא. שמע המלאך ואמר לה, בשביל שעשה בעלך עמי חסד וכבד אותי, לזאת אשא פניך ואלך לפני הקדוש ברוך הוא ואספר את דבריך לפני הקדוש ברוך הוא, והלך המלאך לשאול להקדוש ברוך הוא, וכהרף עין בא בשמחה פעם אחת להחדר ואמר שהקדוש ברוך הוא ויתר להחזק את חיינו בעבור הגמילות חסד שעשה עם העני. וכל הלילה הזה אבי הפלה ואמה הלכו סביבות החדר שהיו שם החתן והפלה ושמעו אותן שמחים יחד, ובבקר נכנסו שם להחדר ראו ושמחו יחד, והודיעו הדבר לכל הקהל ונתנו כלם שבח והודיה להקדוש ברוך הוא, עד כאן לשונו. וכל זה גרם החסד שעשה החתן עם העני.

סדר הלימוד ליום יא חשוון [יום 41 בשנה]

כַּאֲשֶׁר אוֹכְלִים הָעֲנִיִּים עַל שְׁלַחְנוּ, נִחְשָׁב זֹאת לְבַעַל הַבַּיִת דְּגַמַּת
קָרְבַן שְׁכֵהֲנִים אוֹכְלִים וּבְעֵלִים מִתְּכַפְּרִים

יב. עַל כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לְהִזְהָר לְכַלְתֵּי הַרְאוֹת פְּנֵים
זוֹעֲפוֹת לְעֲנִיִּים הַבָּאִים בְּתוֹךְ בַּיִתוֹ, וּבִפְרָט שְׁלֹא
לְגַעַר בְּעֲנִיִּים שְׂבָאִים לְסַעוּדַת מִצְוָה, כִּי כִּיּוֹן שְׂבַעַל הַבַּיִת
מִבֵּיִשׁ הָעֲנִיִּים בְּשִׁבִיל כֶּךָ מִתְהַוֶּה רָעָה גְדוֹלָה, לְכֵן לֹא
יִצְטָעַר הָאָדָם אִם יִהְיֶה לוֹ אֵיזָה זְהוּבִים יוֹתֵר הוֹצָאָה, כִּי
יֵשׁ בָּזָה כְּפֶרֶת עוֹוֹן. כְּמוֹ שְׂכוֹתֵב הָרַב הַגְּדוֹל מֵהָר"מ
בְּבַלְי ז"ל בְּסִפְר טַעֲמֵי הַמִּצְוֹת (מִצְוֹת עֲשֵׂה מ), "תוֹעֲלַת
גְּדוֹל לְבַעֲלֵי הַסַּעוּדָה בְּמָה שְׂאוֹכְלִים הַקְּרוּאִים עֲנִיִּים,
שֶׁהוּא מִמֶּשׁ דְּגַמַּת קָרְבַן שְׁהַכְּהֲנִים אוֹכְלִים וּבְעֵלִים
מִתְּכַפְּרִים, וְיִתֵּן בְּטוֹב עֵינַי, וְאִזּוֹ נֶאֱמַר עָלָיו (מִשְׁלֵי כב, ט)
"טוֹב עֵינַי הוּא יִבְרָךְ".

פְּרִשְׁת תּוֹלְדוֹת פְּרָק י"א

א. יְדוּעַ וּמִפְרָסֵם לְכָל יוֹדְעֵי דַת וְדִין תּוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה,
תְּרִין סְמִכִין הֵן, שֶׁהֵן עֲמוּדֵי הָעוֹלָם וְעֲמוּדֵי הַגּוֹלָה.
וְאֵלוֹ הֵן, זְכוּת הַתּוֹרָה וְזְכוּת הָאֲבוֹת. וְלָכֵן הַשְּׁחַר מְאִיר
בְּכָל יוֹם בְּגִלּוּי רִצּוֹן וְרַחֲמִים, בְּזְכוּת תְּרִין עֲמוּדִים
הַנּוֹזְקִים, עֲמוּד הַתּוֹרָה וְזְכוּת אָבוֹת שֶׁהֵן רַחֲמִים וְרִצּוֹן
לְיִשְׂרָאֵל הַנִּדְחִים בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם בֵּין שְׂבָעִים אָמוֹת
הַחוּרְקִים שֶׁן לְהָרַע וְלֹא לְהַטִּיב, וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
מִפִּיר עֲצָתָם.

יש להתפלל בכל בקר שתעמד לנו זכות תורה הקדושה וזכות האבות
ב. ובהיות פי הקדוש ברוך הוא מתאוה לתפלתן של
 יראיו, על כן נכון הוא להתפלל על זה בכל בקר,
 שתעמד לנו זכות תורתנו הקדושה וזכות אבות של
 אברהם יצחק ויעקב.

ג. ובהיות פי הברכה ראשונה הוא על נטילת ידים כזה:
 (ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצוותיו וצננו על נטילת
 ידים), הברכה זו מתחיל באות ב"ת ומסיים באות מ"ם
 שהוא מ"ב- שני פעמים כ"א, והוא מרמז על שני
 עמודים, עמוד התורה ועמוד זכות אבות, כי חמשה
 חומשי תורה מתחילין באות ב"ת דבראשית, וא"ו מספר
 ואלה שמות, וא"ו מספר ויקרא, וא"ו מספר במדבר,
 אל"ף מספר אלה הדברים, ראשי תבות שלהן גימטריא
 כ"א, כנגד השם אהי"ה. גם אברהם יצחק יעקב ראשי
 תבות שלהן גימטריא כ"א, כנגד השם אהי"ה.

סדר הלימוד ליום יב חשוון [יום 42 בשנה]

תפלה שהיתה נהוגה על ידי חכמים קדמונים מימות רש"י ז"ל
ד. לכן אנשי מעשה נוהגים להתפלל תכף אחר ברכת
 נטילת ידים ואומרים תפלה כזה: "אל אלהי
 הרוחות, יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי,
 שתעמד לנו זכות אברהם יצחק ויעקב להציל אותי ואת
 זרעי מכל פשע ועוון כדי לקיים מצוות תורתך הקדושה,
 בלי שום מחשבה זרה, וטהר לבנו לעבדך באמת
 ובתמים, אמן".

אל תְּהִי מִצְוֹת בְּרָכָה זוֹ קִלָּה בְּעֵינֶיךָ, כִּי מִצְאָתִי תִפְלָה זוֹ
 בַּחֲבוּר הָרֵאשׁוֹנִים בִּימֵי רִשׁ"י ז"ל אֲשֶׁר קִבְּלָה הָיָה
 בְּיָדָם, כִּי מִיּוֹם שֶׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וּבִטְלוּ הַקְּרָבָנוֹת נִכְנְסוּ
 הַתְּפִלוֹת בַּמָּקוֹם הַקְּרָבָן לְעוֹרֵר רַחֲמִים עָלֵינוּ. וּבִפְרָט
 שָׁאֲנוּ בְּזִמְנָן הַזֶּה צְרִיכִין לְרַחֲמִים גְּדוֹלִים כִּי אָנוּ סוֹבְלִים
 הַגְּלוּת הַמֵּר, וְאֵין דַּעַתְנוּ צְלוּלָה לְהַתְּפַלֵּל מִחֲמַת עוֹל
 הַפְּרִנְסָה, אֲשֶׁר מִמֶּשׁ בְּנַפְשָׁנוּ נִבְיָא לְחַמְנוּ.

וּלְפַעֲמִים כֹּאֲשֶׁר הוּא לְהוֹט אַחַר הַמְּמוֹן מִכְּנִיס אֶת
 עֲצָמוֹ בְּדַבְרֵי אִיסוּר הַקְּרוֹבִים לְאוֹנָאָה וְגַזְל
 כְּדֵי לְהַחֲיוֹת נַפְשׁוֹ, עַל כֵּן תִּקְנוּ ז"ל זוֹ הַתְּפִלָּה
 לְהַתְּפַלֵּל לְהַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ ב"ה לְהַצִּיל אוֹתְנוּ מִכָּל עוֹוֹן
 וּפְשַׁע וַחֲטָאָה.

בְּשַׁחֲרִית הוּא עַת רְצוֹן וְעַת רַחֲמִים

ה. וְלֹא כָּל הָעֵתִים שְׁוִים לְתִפְלָה, כְּמוֹ תִפְלַת שַׁחֲרִית
 שֶׁהוּא עַת רְצוֹן וְעַת רַחֲמִים, עַל כֵּן טוֹב לוֹמַר תִּפְלָה
 זוֹ תַכְּף אַחַר בְּרַכַּת נְטִילַת יָדִים, כִּיּוֹן שֶׁמֶרְמָז בָּהּ זְכוּת
 הַתּוֹרָה וְזְכוּת הָאֲבוֹת, וְכִמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי לְעִיל. וְאִם תִּפְרָק
 עֲלֶיךָ מִלְּהַתְּפַלֵּל פֶּן יִפְגַּע מִדַּת הַדִּין קוֹדֵם הַתְּפִלָּה לְשַׁפֵּךְ
 חִימָה שְׁפוּכָה בְּפֶתַע פְּתָאוּם בְּעַת הַדִּין אֲשֶׁר מִדַּת הַדִּין
 כֶּבֶר מוֹכֵן הוּא.

ו. בֶּן אָדָם, בֶּן אָדָם, אִם תִּצִּית לְעֲצָתִי, קוּם וְהִתְחַזַּק
 לְרִצּוֹת אֶת בּוֹרְאֶךָ, כִּי הוּא אֵל גְּדוֹל גְּבוּר וְנוֹרָא עוֹשֶׂה
 הַכֹּל בְּבֵת אַחַת, מִמִּית וּמְחִיָּה, מוֹחֵץ וְרוֹפֵא, מוֹרִישׁ
 וּמַעֲשִׂיר, מַשְׁפִּיל וּמְרוֹמֵם, מְרַעִיב וּמְשַׁבֵּיעַ, מוֹרִיד שְׁאוּל
 וַיַּעַל, מְטַבֵּיעַ בְּמִים אֲדִירִים וּמַעֲלָה, עוֹנֶה לְאָדָם בְּעַת

צָרָה, וְעוֹנָה לְאִשָּׁה בְּעֵת שְׂיוֹשְׁבֹת עַל הַמִּשְׁבֵּר, מִצִּיל אֶת
הָאֲנָשִׁים מִיַּם סוּף, וְהוֹלְכֵי מַדְבָּרוֹת מִחַיֹּת רְעוּת וְנִחַשׁ
שָׂרָף וְעִקְרָב. רופא חולים, שומע לזעקת אֲבִיּוֹנִים וְעֵבְיִים,
מִצִּיל הָעֲשׂוֹק מִיַּד עוֹשֵׁקוֹ.

הצרה באה לפעמים כדי לעזור את בני האדם לתשובה

ז. וְלַפְעָמִים כְּשִׂישְׂרָאֵל אֵינָם רוֹצִים בְּתִשׁוּבָה, מְעַמִּיד
עֲלֵיהֶם אִישׁ כְּהֶמֶן וְגוֹזֵר גְּזֵרוֹת עַל יִשְׂרָאֵל בְּעֲלִילוֹת
שְׂקָרִים, וְעַל יְדֵי זֶה נִתּוֹנִים בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּצָרָה, וְאֵז לְמָרוֹם
נוֹשָׂאִים עֵינֵיהֶם בְּכִכְיָה, וְסוֹבְלִים צָרוֹת גְּדוּלוֹת וְרִבּוֹת עַד
כִּי בּוֹא יָבוֹא יְשׁוּעָה כְּהֶרֶף עֵינַי. וְכֹל זֶה בְּעִבּוֹר הַתִּשׁוּבָה
שְׂעוֹשִׂין וּבִמְסֻתָּרִים תְּכַכֶּה נַפְשָׁם, וּמִתְוַדִּים עַל חֲטָאתָם
וּפְשָׁעָם וּמַעֲלִים עַל לְבַבְיָהֶם חֲטָאת נְעוּרֵיהֶם מֵה שְׂקָלְקְלוּ
וּפְגָמוּ וּמֵאֲנוּ לְלַכֵּת בְּדַרְכֵי ה', כִּי אִם בְּשִׂרִירוֹת לָבָם, וְלֹא
זָכְרוּ יוֹם אַחֲרִיתָם, וְאַחַר שׁוֹבִים נִחְמוּ לְעֹזֵב דְּרֹךְ הַרְשָׁע,
וְתָמִיד הֵם מִתְוַדִּים בְּכִי וְלִקְבַל תִּשׁוּבָה שְׁלִימָה. עַל כֵּל
אֵלֶּה הַבוּרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ שׁוֹמֵעַ וּמְאֲזִין אֶת זַעֲקָתָם לְשַׁלַּח
לָהֶם יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים.

סדר הלימוד ליום יג חשוון [יום 43 בשנה]

לא ימתין האדם מלשוב עד יומו האחרון

ח. עַל כֵּן אֵל יִתְרַשַׁל הָאָדָם מִלְּהַתְפַּלֵּל לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ
בְּרוּךְ הוּא, וְאֵל יִסְמוֹךְ הָאָדָם עַל חֲכָמָתוֹ לֵאמֹר, כְּכֹר
מִסְגָּל אֲנִי בִּירְאָת ה' וְלֹא יִרְיעַ אוֹיְבֵי לִי לְהִטּוֹתִי מִדְּרֹךְ
הַיָּשָׁר וְהַטּוֹב. וּבּוֹא וּרְאֵה מָה דְּאִיתָא בִּירוּשְׁלָמִי:

מַעֲשֵׂה בַחֲסִיד אֶחָד שֶׁטָּעָה וַחֲשַׁב שֶׁכִּיּוֹן שֶׁנַּעֲשֶׂה זָקֵן לֹא יִחְטָא עוֹד
ז. מַעֲשֵׂה בַחֲסִיד אֶחָד שֶׁהָיָה מְפַלֵּג בְּזַקְנָהּ, וְאָמַר אֶל
 תַּאֲמִין בְּעֶצְמָךְ עַד יָמֵי זְקִנְתְּךָ, (כִּי הוּא סִבֵּר לְשָׂבָא לִימֵי
 הַזְקָנָה שׁוֹיב לֹא יִחְטָא בּוֹדָאֵי, וְלֹא הִסְכִּים לְמָה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְכַרְכָּה
 אֶל תַּאֲמִין בְּעֶצְמָךְ עַד יוֹם מוֹתְךָ). וְהִנֵּה פַעַם אַחַת בָּא הַשֵּׁטֶן אֵלָיו
 וְנִדְמָה עֲצָמוֹ כְּאִשָּׁה יֹפֶת תּוֹאֵר מְאֹד, וְהִתְקָרַב אֵלָיו עַד
 שֶׁהִבִּיאוּ לְהַרְהוֹר הָעֵבֶרָה, וְהִתְחִיל הַחֲסִיד לְדַבֵּר אֶל
 הַשֵּׁטֶן דְּבָרִים הַמְרַגְּלִין לְעֵבִירָה.

בְּאֵתִי לְהַזְהִירָךְ שֶׁלֹּא לְשָׁנוֹת חֵס וְשְׁלוֹם מִדְּבָרֵי חֲכָמֵינוּ ז"ל
 י. וּבְתוֹךְ כְּדֵי דְבוּר שֵׁם הַחֲסִיד אֶל לְבוֹ וְהִתְחַרְט, וְאָמַר,
 מַה זֶה הַמַּעֲשֵׂה אֲשֶׁר עָשִׂיתִי, וְתַכַּף קָם וְאָמַר, אוֹי
 לִי, לְמִי אֲנִי מִתְקָרֵב, וְהִתְחִיל לְהַצְטַעַר מְאֹד בְּבִכְיָה
 גְּדוּלָה עַל הַדְּבָרִים שֶׁהוֹצִיא מִפִּיו, הַקְּרוּבִים לְהִבִּיא אֶת
 הָאָדָם לְעֵבִירָה, כְּשֶׁרָאָה הַשֵּׁטֶן שֶׁהַחֲסִיד הוּא בְּצַעַר אָמַר
 לוֹ, רַבִּי, אֵל תַּצְטַעַר כִּי אַתָּה לֹא דְבַרְתָּ עִם אִשָּׁה, רַק
 עִם הַשֵּׁטֶן שֶׁנִּדְמָה לְאִשָּׁה, וְלֹא בְּאֵתִי אֶלָּא לְהַזְהִיר אוֹתְךָ
 לְבַלְתִּי לְשָׁנוֹת מְטַבֵּעַ וּדְבָרִים שֶׁל חֲכָמִים שֶׁאָמְרוּ "אֵל
 תַּאֲמִין בְּעֶצְמָךְ עַד יוֹם מוֹתְךָ" וְלֹא עַד זְקִנְתְּךָ. וּקְבַל
 הַחֲסִיד עָלָיו לְדַבֵּר כֵּךְ כְּמוֹ שֶׁהַזְהִיר אוֹתוֹ הַשֵּׁטֶן, עַד
 כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ.

קוֹדֵם הַתְּפִלָּה צְרִיךְ הָאָדָם לֵהִיּוֹת נָקִי מִכַּתְּמֵי הַחֲטָא

יא. וְהִנֵּה אַחֲרֵי אֲשֶׁר דְּבַרְנוּ קֶצֶת לְעֵיל שֶׁצְרִיךְ הָאָדָם
 לְהַתְּפַלֵּל בְּלֵב נִשְׁפָּר, נִזְכִּיר אַגַּב גַּם הַתּוֹעֵלֶת הַגְּדוּלָה
 לְקַבֵּלֶת הַתְּפִלָּה שֶׁהוּא עֲנִיָּן הַנְּקִיּוֹת, שֶׁהָיָה גּוֹפּוֹ נָקִי
 מִכַּתְּמֵי לְכַלּוּכֵי הַזְּהֵמָא.

יב. ויתבונן האדם ממה שהובא בבריתא דמעשה מרכבה, ונזכר גם כן לעיל בפרק ראשון, שאותן המלאכים הנשלחים בעולם הזה להכריזו מה שנגזר על העולם, כשטסין בעולם באוירה אינם יכולים לומר שירה אחר כך כשעולין, עד שיטבלו בנהר דינור שס"ה טבילות, ואחר כך טובלין עוד שבע פעמים באש לבנה, וכל זה צריכין לטבל באשר שהיו בשכונתן של בני האדם, ואם כן אם העליונים צריכין טהרה להתקדש לומר שירה לפני הקדוש ברוך הוא, מכל שכן שצריך האדם טהרה להיותו מקדש עצמו לתפלה.

סדר הלימוד ליום יד חשוון [יום 44 בשנה]

על ידי נטילת ידיים מתרחקים הקליפות מן האדם

יג. ועקר הטהרה הוא שצריך האדם לזהר בהן שצריך לטל ידיו אחר יציאתו מבית הכסא או המרחץ, ואחר הקזה של דם, ואחר נטילת הצפרנים, ואחר תספורת, ואחר שנגע בגופו במקומות המכסים בבשרו, כמבאר בפוסקים. וכל מי שנוזהר בנטילות הנזכרים לעיל, לא במהרה יבא חטא לידו. וכל מי שאינו נוזהר בהן בודאי יבא לידי חטאים גדולים, כי מי שמקל בזה יסובבוהו אותן הקליפות ששולטין במקומות הזהמא, אבל על ידי הנטילת מים מרחחים הקליפות להתרחק מן האדם.

אוי לו לאדם שאינו נוהר בכבוד רבנו

יד. ובוא וראה מה דאיתא בזהר בראשית, וזה לשונו:

ימאן דְעִיל לְבֵית הַכֶּסֶא לֹא יִקְרָא בְּתוֹרָה עַד דְּיִסְחֵי יְדוּי,
 אֲלֵא וַי לְבַנֵי עֲלָמָא דְלֹא מְשַׁגְיַחִין וְלֹא יְדַעִין בִּיקְרָא
 דְמֵאֲרִיהוּן, וְלֹא יְדַעִי עַל מְאֵי קְאֵי עֲלָמָא. רוּחָא חָדָא אֵית
 בְּכָל בֵּית הַכֶּסֶא דְשָׂרְיָא תַּמָּן וּמֵיד שָׂרֵי עַל אֵינוּן אֲצַבְעִין
 דִּידוּי דְבַר נֶשׁ, עַד כָּאן לְשׁוּנוּ.

וּמְכָאן רְאִיָה לְהַמְדַקְדָּקִים בְּמַצּוֹת לְהִיּוֹת מְצוּי אֲצַל
 בֵּית הַכֶּסֶא כְּלֵי אֶחָד לְנִקּוֹת אֶת הַיְדִים תַּכְף
 בְּצֵאתוֹ מִבֵּית הַכֶּסֶא.

טוב שיהיה לו כלי מוכן לרחץ ידיו בכל עת שיצטרך לקר
 מחמת הנקיית

מזו. וְכֵן רְאִיתִי שְׁנוּהֲגִים קִצַּת אֲנָשִׁים לְרַחֵץ תַּכְף בְּשַׁחֲרִית
 בְּתוֹךְ כְּלֵי בְעַמְדָם מְשַׁנְתֵם, וְכֵן רְאִיתִי נוֹהֲגִים שְׂיִהִיָה
 כְּלֵי מַיִם מוּכָן בְּשַׁעַת לְמוֹדוֹ שְׁמָא יְהִיָה נוֹגַע בְּאֶחָד מִן
 הַמְקוּמוֹת הַמְכֻסִּים, וְהוּא נְכוּן מְאֹד. וּבְכַרְט יִרְאֶה לְרַחֵץ
 יְדָיו קוֹדֵם הַתְּפִלָּה, דְּכָתִיב (תְּהִלִּים כו, ו) "אֲרַחֵץ בְּנִקְיוֹן כַּפָּי"
 וְכו'. וְכָתִיב, "בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת ה' וְכָל קִרְבֵי אֶת שֵׁם קְדֹשׁוֹ".

סדר הלימוד ליום טו חשוון [יום 45 בשנה]

שלא לישב בבית הכנסת סמוך לאדם רשע

מזו. וְעוֹד דְּבַר אֶחָד מוֹעִיל לְתַפְלָה, שְׁלֹא יֵשֵׁב בְּבֵית
 הַכְּנֶסֶת סְמוּךְ לְאָדָם רָשָׁע, כְּמוֹ שְׁכַתְּבַתִּי לְעִיל, פְּרָק

(ז פרוש הזהר ללשון הקודש:

מי שנוכנס לבית הכסא לא יקרא בתורה עד שירחץ ידיו, אלא אבוי לבני
 העולם, שאינם שמים על לב ואינם נזהרים בכבוד קונם ואינם יודעים
 על מה עומד העולם. רוח אחת יש בכל בית כסא, ששורה שם, ומיד
 שורה על ידיו של האדם.

ג', כי במקום הרשע שם חניית הסטרא אחרא, ומקום סכנה להנזק בו חס ושלום.

וכן מצינו בדברי רבותינו זכרונם לברכה שפל העברות שהאדם עושה ואינו מעביר העברה בתשובה ובבכי ובודוי, אזי מאותה עברה מתהווה ונברא משחית אחד, ומתלבש בתוך העץ או אבן, ואחר זמן רב יכשל זה האדם שעבר עברה באותו העץ או האבן ונזוק בו, והוא סובר שהעץ או האבן מזיקו וטעות הוא במחשבתו, שאינו יודע כי בעוון עצמו הוא נכשל, והעוון הוא המזיק. וזה שאמר הכתוב (הושע יד, ב) "שובה ישראל עד ה' אלהיך, כי כשלת בעווניך", דיקא.

על ידי העוונות נבראים גזלנים - שחומסים כל המזון מהאדם רחמנא ליצלן

יז. וכן שמעתי אומרים בשם החסיד רבי יהודה משידלאווצ"א זכרוננו לברכה, שאמר פן על אותם אנשים אשר בוגדים בנשותיהם והולכים למדינות רחוקות להיות שמה מלמדי תינוקות, ואחר כך המה עוסקים באיזה משא ומתן וקובצים על יד להרבות ממון רב, ובלי ספק שהם נכשלים בעוון ראית קרי. ואחר כך כשרוצים לילך ולחזור לביתם אז באים עליהם שודדים וגזלנים ולוקחים כל אשר להם, ואותם אנשים לא ידעו כי מכל טפת קרי נברא מזיק אחד רחמנא ליצלן, ואותן המזיקים נדמין כאנשים ולוקחין ממנו כל המעות שלו, עד כאן לשונו.

מקום שנעשה בו עברה - הוא מספן, מחמת כח הסטרא אחרא שנתנהו שם

וּבְכַמוֹ שֶׁהָאֲרִיזָה גַם כֵּן הָרַב בַּעַל כְּלֵי חַמְדָּה, וְגַם הָרַב בַּעַל מַגְלָה עֲמֻקּוֹת, כְּשֶׁרוֹצֵה הָאָדָם לַעֲשׂוֹת אֵיזָה דְּבַר עֲבֵרָה, אֵזִי מֵלֶאֱדָה הַמְּמַנָּה צוֹעֵק עַל זֶה וְאוֹמֵר: "אַל תְּבוֹאֲנִי רַגְלֵי גְאוּהָ וְיַד רְשָׁעִים אַל תִּגְדְּנִי" (תהלים ל"ו ב').
וְכַדָּאֵיתָא בְּזוּהַר פְּרָשַׁת בְּרֵאשִׁית עֵינֵי שָׁם. וְהַכֶּלֶל, כִּי כַח הָעֲבֵרָה שֶׁמְבִיא הַסְטְרָא אַחְרָא, גַם הַמְּקוֹם שֶׁנַּעֲשָׂה בוֹ הָעֲבֵרָה הוּא מְסָפֵן.

סדר הלימוד ליום טז חשוון [יום 46 בשנה]

מעשה נורא שמובא בזוהר הקדוש

יח. **ובוא וראה מה שכתוב בזוהר שמות: "רבי חי'א ורבי יוסי הו' אזלי באורחא במדברא והוי עסקי**

ח) פרוש הזוהר בלשון קודש:

רבי חי'א ורבי יוסי הלכו לדרךם במדבר, והיו עוסקים בתורה. בעודם הולכים ראו אדם אחד הולך ומשאו על כתפו. אמר רבי חי'א: "לא נלך עמו, שאולי עובד פוכבים הוא ואסור להתלוות אליו או אולי עם הארץ הוא, שאסור להתחבר עמו." אמר רבי יוסי: "נתתה על קנקנו, שאולי תלמיד חכם או בן תורה הוא."

בנתיים הגיע אותו אדם אליהם ואמר להם: "חברתכם נעימה לי ומתאנה אני להתלוות אליכם. אמנם יודע אני דרך אחת ולא אותה שאתם רוצים לילך בה, פי זאת שאתם מתכננים לילך בה היא מסכנת ואתם לא יודעים על כך וחלילה לי שלא לגלות לכם ואתחייב בנפשכם."

אמר רבי יוסי: "ברוך ה', שחכינו לך כאן! והתלוו אליו. אמר להם: "עדין לא חלפה הסכנה, היות שאנחנו צריכים ללכת מעט באותה דרך מסכנת. אמנם לא נדבר מאומה ונלך מהר כשנעבר ליד מקום הסכנה."
 אחר שעברו אותו מקום מספן. אמר להם: "ברוך המקום, שעזרנו לצאת

בְּאוֹרֵי־תָא. אֲדַהְכִי חֲמוּ חַד בַּר נֶשׁ דְּטַעֲיִן מִשְׂאוּי, אָמַר רַבִּי חַיָּא, לֹא נִשְׁתַּתַּף בְּהִדְיָה דִּילְמָא עָרַל הוּא וְאָסוּר לְהִשְׁתַּתַּף עִמֵּיהּ, אוּ שְׂמָא עִם הָאָרְץ הוּא וְאָסוּר לְהִתְלוּוֹת עִמֵּיהּ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, נְעִינְ עָלְיוּ דִּילְמָא תְּלַמִּיד חֲכָם אוּ בַר אוּרִינְ הוּא. אֲדַהְכִי הִגִּיעַ אֲלֵיהֶם וְעִבֵּר לִפְנֵיהֶם וְאָמַר, לְהוּי צִוְתָא דִּילְכוּן בְּסִימָא אֲלֵי וּמִתְאַוָּה אֲנִי לְהִשְׁתַּתַּף בְּהִדְיָכוּ, אֲכִן אֲנָא יְדַעְנָא אוּרְחָא חַד, וְלֹא בְּאוֹתוֹ אוּרְחָא שְׂאֲתֶם רוּצִים לִילְךְ בּוּ, כִּי הוּא מְקוּם סַכְנָה מְאֹד, וְאַתֶּם אֵינְכֶם יוֹדְעִים מְזַה וְחִלְיָה לִי שְׂלֹא לְגַלוּת לְכֶם, וְאַתְחִיב בְּנַפְשִׁיכוּ.

יז. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּרִיךְ רַחֲמָנָא שְׁהֵינּוּ מִמְּתִינִים בְּכֶאֱן וְאַתְחַבְּרוּ בְּהִדְיָה, אָמַר לְהוּ, הִנֵּה עֲדִין צְרִיכִין אָנוּ לִילְךְ קִצָּת בְּאוֹתוֹ הַדְּרֵךְ שֶׁל סַכְנָה וְלֹא נִשְׁתַּעֲי מִיַּדִּי וְנִיזוּל בְּמַהִירוּת, עַד שְׁנַעֲבַר אוֹתוֹ מְקוּם סַכְנָה. בְּתַר דְּנַפְקוּ, אָמַר לְהוּ, בְּרוּךְ הַמְּקוּם שְׁעִזְרָנוּ לְצִאת מִן הַמְּקוּם הַזֶּה. וְאָמַר לְהֶם, חַד זִימְנָא הֵלֶךְ כְּהֵן תְּלַמִּיד חֲכָם אַחַד עִם עִם הָאָרְץ, וְעָמַד עִם הָאָרְץ עַל הַכְּהֵן תְּלַמִּיד חֲכָם וְהָרַג אוֹתוֹ, וּמַהֲהוּא יוּמָא כָּל מֵאֵן דְּעִבֵּר בַּהּ הוּא אוּרְחָא שְׂאֲתֶם רוּצִים לְהֵלֶךְ שְׂמָה, וּפּוּגַע בְּאוֹתוֹ הַמְּקוּם, נִזְוֵק, כִּי מֵאוֹתוֹ שְׂעָה נַעֲשֶׂה אוֹתוֹ הַמְּקוּם מְקוּם סַכְנָה וּמִתְחַבְּאִים תַּמָּן גְּזֻלָּנִים רְצֻחָנִים, כִּי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא תּוֹבַע דָּמוֹ שֶׁל הָאִי כְּהֵן תְּלַמִּיד חֲכָם וְכוּ', עֵינְ שָׁם בְּאַרְיִכוֹת.

מְקוּם מְסַפֵּן זֶה! וְאָמַר לְהֶם: "פַּעַם עִבֵּר שָׁם תְּלַמִּיד חֲכָם עִם הָאָרְץ וְעָמַד עִם הָאָרְץ עַל הַכְּהֵן הַתְּלַמִּיד חֲכָם וְהָרַגוּ. וּמֵאוֹתוֹ הַיּוֹם כָּל מִי שְׁעוֹבֵר בְּאוֹתוֹ דְּרֵךְ, שְׂרֻצִיתֶם לִילְךְ בְּהַ נִזְוֵק, כִּי מֵאוֹתוֹ שְׂעָה נַעֲשֶׂה אוֹתוֹ מְקוּם - מְקוּם סַכְנָה וּמְקוּם מְחַבְּאֵ לְרוּצִיחִים וּלְגְזֻלָּנִים.

אם אינו מתפלל אצל הרשע - בודאי תקבל תפלתו

ב. הרי לך בהדיא גרם החטא, שגורם לאותו המקום לעשותו מקום ספנה, על פן צריך האדם להזהר שישב בבית הכנסת אצל שכן טוב, ולא אצל רשע, ואז בודאי יקבל תפלתו, והקדוש ברוך הוא יתן בלבבו לטהר גופו ונשמתו בעולם הזה על ידי תשובה שלימה להיות נשמתו מתקבלת בחדוה לפני כסא כבודו יתברך.

פָּרָק ל"ב

א. מה מאד צריך האדם להתפלל בבכיה גדולה לפני הקדוש ברוך הוא, שלא יהיה מביש בבואו לפני כסא כבודו אחר צאת נשמתו. ואל יחשב האדם כי אין לו לדאג על זה, באשר שיש לו הרבה זכיות ואינו צריך להתפלל להנצל מהבושה.

סדר הלימוד ליום יז חשוון [יום 47 בשנה]

יהי רצון שתסדר דבריך בפי

ב. בוא וראה מה דאיתא בתקוני הזוהר: טרבי שמעון בן יוחאי הוי יתיב ולעי באורייתא, קם חד סבא (רצה לומר: אליהו הנביא) מבתר כותלא ואמר לרבי שמעון בן יוחאי.

ט פרוש הזוהר ללשון הקודש:

רבי שמעון בן יוחאי היה יושב ועוסק בתורה. קם זקן אחד מאחורי הכתל ואמר לו: רבי, רבי, נר טהור! קום והדלק נרות - נרו של משה רבינו ונר השכינה, שעליו נאמר הפסוק: "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה" ועליו נאמר: "להעלות נר תמיד". קום הדלק נר במנוחה.

רבי, רבי בוצינא קדישא קום אדליק שרגא דאיהו גר
 משה שכנתא קדישא דעלה איתמר אש תמיד תוקד על
 המזבח לא תכבה ועלה איתמר להעלות גר תמיד גר ה'
 אתקריא ונדאי אור דנהרא ביה אור דאה"ר נשמה דאה"ר
 קום אדליק בה.

קם רבי שמעון בן יוחאי על רגליו ויחיב רגעא חדא
 ואמר: רבון דעלמין, אנת איהו מארי מלכין וגלי
 רזין יהא רעוא דילך לסדר מילין בפומאי לקימא בי האי
 קרא ואנכי אהיה עם פירך דלא איעול בכסופא קמוך.

ואם רבי שמעון בן יוחאי, שהיה בונה עולמות בדבורו,
 בקש שלא יבוש ולא יכלם, על אחת כמה וכמה
 שיש לנו להתפלל על דבר זה.

ג. ואם רבי שמעון בר יוחאי, שהוא בוצינא קדישא
 שהיה בונה כמה עולמות קדושים בהבל פיו היה
 צריך להתפלל דלא איעול בכסופא קמי קודשא בריך הוא
 אנו, על אחת כמה וכמה. ובפרט שאנו עוסקים בהבלי
 עולם הזה שצריכין אנו להתפלל ולהתחנן לפני בוראנו
 יתברך שלא נבוש ולא נכלם בעמדנו לחשבון דינא רבא
 ודחילא [הדין הגדול והנורא] אוי וי באיזה מעמד נהיה
 שם. וכה יחשב האדם בכל יום ויום בעת התבודדו,
 שצריך האדם להתבודד לתקן חטאיו ופושעיו בזריזות (עין

קם רבי שמעון על רגליו, שהה רגע והתפלל: "רבון העולם, שאתה הוא
 מלך מלכי המלכים ומגלה הרזים, יהי רצון מלפניך, שאדע לסדר אמרי
 פי ויתקיים בי פסוק זה: "ואנכי אהיה עם פירך", שלא אתביש לפניך אחרי
 פטירתך".

פָּרַק א' וְחַיִּיב גְּדוֹל הוּא לְהַתְּבוּדָד הַיָּטֵב, וְאוּלַי עַל יְדֵי כֵן יַעֲרָה מִמָּרוֹם רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה וְדַעַת וְיִרְאַת ה' לְהַדְרִיכוֹ בַּדֶּרֶךְ הַיְשָׁרָה לְכָל יְמוּט מַדְרָכֵי תוֹרַתְנוּ הַקְּדוּשָׁה, וְאֵלּוּ הַיָּינוּ זֹכִינְן בְּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ לְהַשְׁגֵּת הָרֵאשׁוֹנִים וְהַיְתָה הַשְּׂגוּתֵינוּ שְׁלִימָה לְהַשִּׁיג חֲפִצָּנוּ וּמִשְׁאֵלוֹתֵינוּ לְטוֹבָה.

אִיךְ זָכָה הַגֵּה"ק רַבֵּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל לַמְּדַרְגוֹתָיו

ד. וּבּוֹא וְרֵאָה מַה דְּמַצִּינוּ בְּכַתְּבֵי הַקּוּדֶשׁ הַחֲסִיד ר' חַיִּים וַיִּטָּאֵל זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: בְּעֵינֵי הַשְּׁגָתִי [שְׂרָצִיתִי לְהַשִּׁיג חֲכָמַת הַקְּבֵלָה] שְׂאֵלְתִי אֶת נַשְׁמָתִי [אִיךְ אֶעֱשֶׂה שְׂאוּכַל לְהַגִּיעַ לְזֶה] וְהַיְתָה מְשִׁיבָה לִי שְׂאֵתְעֵנָה מ' יוֹם רְצוּפִים בְּשֶׁק וְאֶפֶר וְאַחַר כֵּךְ אֶתְעֵנָה שְׁנֵי וְחַמִּישֵׁי וְשְׁנֵי תָמִיד עַד תִּשְׁלֹם שְׁתֵּי שָׁנִים וּמַחְצָה, אֲזִי אֲשִׁיג הַשְּׁגָה גְּמוּרָה בְּלִתִּי שׁוּם עֲרֻבּוּבָיָא שֶׁל סְטָרָא אַחֲרָא.

סדר הלימוד ליום יח חשוון [יום 48 בשנה]

בשנות נעורֵי למדתי תורה בלי התמדה ולא דקדקתי במעשים טובים ה. וְכֵה אָמְרָה לִי הַנְּשָׁמָה שְׁלִי, שְׂאֵחַר שְׂאֵתְנַהֵג חֲדָשׁ אַחַד שְׁלָם בְּשֶׁק וְאֶפֶר וְתַעֲנִית אֲזִי תַתְּחִיל הַשְּׁגָה בְּאוֹפֵן שְׁלֵא יֵצֵא מִפִּי שׁוּם נְדָנוּד שֶׁל לְצָנוּת, וְלִהְתַּנְהֵג בְּתַכְלִית הָעֲנָוָה וְהַשְּׁפִלוּת וְאַחַר הַתַּעֲנִית ג' יָמִים רְצוּפִים בְּשֶׁק וְאֶפֶר אֶהְיֶה זֹכֵה לְבוֹא לְיַדֵּי רוּחַ הַקּוּדֶשׁ, וְאַחַר שְׁתֵּי שָׁנִים וּמַחְצָה אֲשִׁיג הַשְּׁגָה גְּדוּלָה. וְהַטַּעַם שֶׁהַקְּפִידָה דוֹקָא שְׁתֵּי שָׁנִים וּמַחְצָה, מִפְּנֵי שְׂבִימֵי בַּחֲרוּתִי יִשְׁבַּתִּי שְׁתֵּי שָׁנִים וּמַחְצָה בְּלִתִּי הַתְּמַדַּת הַתּוֹרָה וְלֹא הֵייתִי מְדַקְדָּק בְּמַעֲשֵׂה, וְלָכֵן הַצְּרַכְתִּי לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה שְׁתֵּי שָׁנִים

וּמַחְצָה. וְהֵייתִי נוֹהֵג גַּם כֵּן בַּיּוֹם הַתְּעֵנִית שֶׁל שְׁנֵי וַחֲמִישֵׁי
 וְשְׁנֵי וְלִילָה שֶׁלְאַחֲרָיו בְּשֶׁק וְאַפֵּר וּבְכִי וְלִשְׁכַּב עַל הָאָרֶץ
 אוֹ עַל הָאֶפֶר בְּלִבּוֹשׁ שֶׁק וְאֶבֶן מֵרֵאשִׁיתִי וְלִכְנוֹן שֵׁם ה'
 בְּמִלּוּאוֹ עִם הַכּוֹלֵל כְּזֶה: יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה גִּימְטְרִיא
 "אָבִין". אוֹ נִסְחָא כְּזֶה: יו"ד ה"ה וְא"ו ה"ה. וְהַעֲקֹר
 לְהַתְּנֵהָ בְּמִדַּת הָעֲנוּהָ מְאֹד וְלִהְיֶה מִן הַכַּעַס וְהַקְּפָדָה.

הָאֲרִיז"ל חִזַּק אוֹתוֹ וְאִמַּץ אֶת לִבּוֹ

ו. וְאָמַר לִי הָרַב הָאֲרִיז"ל שֶׁאֲזַהֵר מְאֹד כְּפִי מֵהַ שְׁהִיגְדָה
 לִי נִשְׁמָתִי, כִּי בּוֹדְאֵי בְּתוֹךְ מִשְׁךְ הַזְּמַן הַנּוֹזֵכֶר יָבֵא
 עֲרֹבֹב הַדַּעַת לְבִטָּל אוֹתִי מִדֶּרֶךְ הַתְּשׁוּבָה הַנּוֹזֵכֶר וְשֶׁלֹּא
 אוֹכֵל לְסִבֵּל עוֹל הַסְּגוּף, אֲמַנֵּם בְּאֲשֶׁר שֶׁהִבְחִירָה הוּא בְּיַדִּי
 אֲרָאָה לְהַתְּגַבֵּר בְּסִיעֵתָא דְשְׁמִיא.

וְלֵאחֲרָיִךְ כְּמָה יָמִים בַּיּוֹם ה' אָמַר לִי הָאֲרִיז"ל כִּי בְּשָׁבוּעַ
 זֶה תֵּרְאֶה בְּעֵינֶיךָ רוּחַ קְדֻשָּׁה וְטִהָרָה אֶחָד מִסִּבָּב
 אוֹתְךָ, וְזֶה מוֹרָה, כִּי מִן הַשָּׁמַיִם שְׁלַחוּ הָאֵי רוּחָא קְדִישָׁא
 לְסִיעֵנִי שֶׁלֹּא אֶהְיֶה רָפָה מִן דְּרִכֵּי הַתְּשׁוּבָה, וְלִתֵּת בִּי כַח
 וְאִמַּץ לְהַשִּׁיג הַשְּׂגָה גְּדוּלָה, וְהֵיָה מְבֹשֵׁר לִי שֶׁאֲזַכֶּה
 לְהַשְׁגַּת רוּחַ הַקּוֹדֵשׁ.

בְּשֶׁכֶר שֶׁהַתְּאֵנָה לְחַדוּשֵׁי תוֹרָה זָכָה לְרוּחַ הַקּוֹדֵשׁ

ז. וְכַאֲשֶׁר זָכִיתִי, אָמַר לִי מוֹרֵי הָאֲרִיז"ל שֶׁזָּכִיתִי לְכֹף
 מִפְּנֵי שֶׁהֵייתִי חוֹשֵׁק מְאֹד לְחַדוּשֵׁי הַתּוֹרָה, וְנִשְׁמָתִי
 הֵיטָה מְסִיעֵנִי. וְהִבְטִיחַ לִי הָאֲרִיז"ל שֶׁתִּתְעַבֵּר בִּי עוֹד
 אֵיזָה נִשְׁמָה מִנְשַׁמַּת צְדִיקִים בְּסוֹד הָעֵבוֹר וְהֵיָה מְסִיעֵנִי
 לְתַגְבֵּרַת הִירָאָה, וְהַעֲקֹר זְכוּת הָעֲנוּהָ וְזְכוּת הִירָאָה וְהַשְּׂגָה

בתורת ה', ועל ידי שני מדות העננה ומדת היראה שהיא מדת מעוט הדבור שאינו בהכרח.

סדר הלימוד ליום יט חשוון [יום 49 בשנה]

חסיד שנתגלה בחלום לאשתו והיה אור גדול על שערות ראשו וזקנו, מחמת שכל דבורו היה רק בעניני תורה ויראה

ח. כמו שמצינו בחסיד אחד שנתגלה לאשתו בחלום לאחר מותו והיתה רואה כל שערות ראשו וזקנו מאירים כאבוקה גדולה ושאלה אותו אשתו במה זכית לך להפלגת אור גדול כזה, והשיב, הגם שהייתי חסיד על כל זה לא הייתי זוכה לאור כזה, רק בשביל שהייתי ממעט הדבור שאינו של תורה ויראה, והקדוש ברוך הוא היה משגיח עלי בזה ונתן לי שכר מניעת הדבור כי הקדוש ברוך הוא בעצמו משגיח על זה האדם שממעט בדבור חול ורק חשקו הוא להדבק ביראת ה'. ואות ומופת לכל המהדרים לילך בדרכי היראה כי על ידי כן יש שמירת הבורא ברוך הוא עליהם לבלתי יפשלו ח"ו באיזה עוון, וכמו שאמר הכתוב (משלי י"ב, כ"א): "לא יאנה לצדיק כל און", ואף גם בהיותו ישן הקדוש ברוך הוא משמרהו מכל.

חסיד שרצו להכשילו בעברה - שמע דפיקה בחלון ועל ידי זה נצול מן החטא

ז. וכמו שאירע לחסיד אחד. פעם אחת נדמה לו בחלום אחת מן הכתות של לילית בדמות אשתו, כדי להביאו לידי שכבת זרע לבטלה. והנה בתחלת המראה נשמע לו

קול הכָּאָה בְּאֶגְרוֹף בְּחִלּוֹנוֹ כְּאִלּוּ אִישׁ בָּא וּמְקִישׁ בְּאֶגְרוֹף
בְּכַח בְּחִלּוֹנוֹ עַד שֶׁהִקִּיץ מִשְׁנָתוֹ, וְאָז הִפִּיר הַחֲסִיד בְּחֶסֶד
הַבוֹרָא בְּרוּךְ הוּא שְׁלֹא עָזַב חֶסְדוֹ מֵאֲתוֹ, יִתְבָּרַךְ בְּרוּךְ הוּא
שֶׁהֲצִיל אוֹתוֹ מִן הַחֲטָא שֶׁל שִׁכְבַת זֶרַע לְבִטְלָה, עַד כָּאן.

י. וּמִזֶּה יָדַע הָאָדָם שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חָפֵץ בְּמִדַּת
הַקְדְּשָׁה וְהַטְהָרָה, עַל כֵּן עָצָה הַיְעוּצָה לְכֹל בַּר יִשְׂרָאֵל
שִׁיתְעוֹרֵר בְּעֲצָמוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה קְטָנָה וְאַחַר כֵּךְ הִבָּא
לְטַהֵר מִסִּיעֵין אוֹתוֹ. וְיֵאָזוּר כְּגִבּוֹר חֲלָצִיו לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה
גְּדוּלָּה וְיִרְגִיל עֲצָמוֹ לְרַחֵץ יָדָיו כְּדִי שִׁיתְפַּלֵּל בְּטְהָרָה
וּלְמַדּוֹ יִהְיֶה בְּטְהָרָה, וְאָז יִזְכֶּה לְמֵאֲמָרֵי רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם
לְבִרְכָה (עֲבוּדָה זָרָה דָף כ', עֲמוּד ב'): "טְהָרָה מִבֵּיא הָאָדָם לִיָּדֵי
קְדוּשָׁה". וְעַקֵּר הַטְהָרָה הוּא נְטִילַת יָדַים, וְלִכְךָ אֲצִיג פָּרָק
קָטָן בְּפָנֵי עֲצָמוֹ.

פָּרָק י"ג

פְּרִשְׁת וַיֵּצֵא

א. כָּתַב הַטּוֹר אֲרַח חַיִּים, שְׁצַרִּיף הָאָדָם לְרַחֵץ שַׁחְרִית
פָּנָיו וְיָדָיו, כְּדִי לְהַעֲבִיר הַרוּחַ רָעָה שֶׁבָּא אֶל הָאָדָם
בְּשַׁעַת שְׁיָשׁוּן. וּמֵהָאֵי טַעְמָא חֵיב אָדָם לְרַחֵץ פָּנָיו וְיָדָיו
כְּשִׁישָׁן בַּיּוֹם, וּמִכָּל שְׁכָן כְּשִׁישָׁן בְּלִילָה.

הַמֵּים עֲלוּלִים לְקַבֵּל טְמֵאָה וּלְטַמֵּא אֶת הָאָדָם

ב. וְהִנֵּה רְאִיתִי שְׂרוּב הָעוֹלָם אֵינָן נִזְהָרִין בְּזֶה כְּשִׁישָׁנִים
בַּיּוֹם אֵין רוֹחֲצִין כְּלָל, וְאַף אִם הֵם רוֹחֲצִין אַזִּי לוֹקְחִין
כִּי אִם מְעַט מִים לְרַחֲצָהּ. וְאַף בְּשַׁחְרִית שְׁצַרִּיף הָאָדָם
לְטַל יָדַים וְהַפָּנִים, הֵמָּה לוֹקְחִים מְעַט מִים שְׁאִין בּוֹ כְּדִי

לְרַחֵץ יָד אֶחָד וְהוּא רוֹחֵץ בוּ שְׁתֵּי יָדָיו וּפָנָיו, וְלֹא עוֹד
שֶׁהֵן סוֹבְרִין לַעֲשׂוֹת טְהָרָה בְּרַחֲיוּצַת פְּנֵיהֶם וַיְדִיהֶם וְהֵמָּה
מוֹסִיפִין טְמֵאָה עַל פְּנֵיהֶם וַיְדִיהֶם, כִּי אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ
זְכוּרָנָם לְבִרְכָה כַּמָּה פְּעָמִים בַּגְּמָרָא שְׁהֵמִים עָלוּלִים הֵן
לְקַבֵּל טְמֵאָה.

סדר הלימוד ליום כ חשוון [יום 50 בשנה]

יטול ידו השמאלית שלש פעמים, ואחר כך פעם רביעית

ג. וְלִכְּנֹן צְרִיךְ הָאָדָם לְטַל מַיִם לְנִטְיָלָה שֶׁל שַׁחֲרִית, וְכֵן
כְּשֵׁישֵׁן בַּיּוֹם לְטַל וְלִשְׁפֹךְ רֵאשׁוֹן ג' פְּעָמִים עַל יָדוֹ
הַיְמָנִית כְּדִי לְהַעֲבִיר רוּחַ טְמֵאָה הַשׁוֹרָה מִחֻמַּת הַשִּׁנָּה,
וְאַחֵר כֶּךָ נִטְיָלָה רְבִיעִית לְהַעֲבִיר הַמַּיִם שֵׁישׁ עַל יָדוֹ,
וְאַחֵר כֶּךָ יִשְׁפֹךְ מַיִם עַל יָדוֹ הַשְּׂמְאֵלִית גַּם כֵּן לְהַעֲבִיר
הַרוּחַ הַשׁוֹרָה עָלָיו, וְאַחֵר כֶּךָ נִטְיָלָה רְבִיעִית לְהַעֲבִיר
הַמַּיִם שֵׁישׁ עַל יָדוֹ הַשְּׂמְאֵלִית, וְאַחֵר כֶּךָ יְרַחֵץ פָּנָיו וּפְיוֹ
כְּאַנֹת נַפְשׁוֹ.

רוח הטמאה שורה עליו כל היום

ד. וְהִנֵּה עַמֵּי הָאֲרָצִים רְאִיתִי שֶׁהֵן נוֹטְלִין רַק רַחֲיוּצָה אַחַת
עַל יָדוֹ וּמִיָּדוֹ רוֹחֵץ יָדוֹ אַחֲרַת אֲשֶׁר עֲדִין רוּחַ הַזְּהֵמָּא
שׁוֹרָה עָלָיו וּמְטַמֵּא יָדָיו יוֹתֵר. וְאַחֵר כֶּךָ רוֹחֵץ אֶת פָּנָיו
אִם כֵּן מְטַמֵּא הוּא אֶת פָּנָיו גַּם כֵּן, וְאַחֵר כֶּךָ לוֹקַח מַיִם
וּמִשְׁפֹּשֵׁף אֶת פִּיהוֹ וּמְטַמֵּא בְּיָדָיו גַּם אֶת פִּיו וּמוֹסִיף
טְמֵאָה עַל טְמֵאָתוֹ, וְאַחֵר כֶּךָ אוֹמֵר הַבְּרָכָה עַל נִטְיָלַת
יָדַיִם וְהִיא בְּרָכָה לְבִטְלָהּ, וְכָל הַיּוֹם הוּא מְשַׁרְה רוּחַ
הַטְּמֵאָה עָלָיו.

הִירָא מֵהֶשֶׁם יִתְבָּרַךְ יִזְהַר בְּנִטְיִלַת יָדַיִם

ה. וְלִכְּן כָּל אֲשֶׁר יֵשׁ לוֹ יִרְאֵת אֱלֹקִים בְּלִבּוֹ יִנְהַג כֵּן, וּבִשְׁלֹחַן עֲרוּךְ כְּתוּב בְּעֵינָיו אַחֵר, עֵינָיו שָׁם. יִטּוּל הַכְּלִי מִיָּדוֹ הַיְמָנִית וַיִּתֵּן הַכְּלִי עִם הַמַּיִם לְיָדוֹ הַשְּׂמְאֵלִית, וּמִיָּדוֹ הַשְּׂמְאֵלִית יִתֵּן מַיִם עַל יָדוֹ הַיְמָנִית בְּתַחֲלָה ג' פְּעָמִים וְכָל פְּעַם צָרִיךְ רְבִיעִית מַיִם, וְאַחֵר כֶּךָ פְּעַם רְבִיעִית לְהַשְׁטִיף הַמַּיִם הָרְעִים שֶׁעַל יָדוֹ הַיְמָנִית וְאַחֵר כֶּךָ יִתֵּן הַכְּלִי גַם לְיָדוֹ הַיְמָנִית וַיִּתֵּן מִיָּדוֹ הַיְמָנִית עַל יָדוֹ הַשְּׂמְאֵלִית גַּם כֵּן ד' פְּעָמִים, וְאַחֵר כֶּךָ יִרְחֹץ פָּנָיו וּפְיֹו. וְאַף כְּשִׁישֵׁן הָאָדָם בְּיוֹם צָרִיךְ לִרְחֹץ כֶּךָ כְּדֵי שִׁישְׂרָה עָלָיו רוּחַ טְהָרָה.

סוד גדול לטל קודם ידו השמאלית - ואחר כך ידו הימנית וּלְנִטְיִלַת יָדַיִם שֶׁהוּא לְצַרְךָ הָאֲכִילָה צָרִיךְ לִרְחֹץ תַּחֲלָה יָדוֹ הַשְּׂמְאֵלִית וְאַחֵר כֶּךָ יָדוֹ הַיְמָנִית, וַיֵּשׁ בְּזֶה סוּד גְּדוֹל וְטַעַם תְּמַצָּא בְּכַתְבֵי הָאֲרָ"י ז"ל עֵינָיו שָׁם בְּעֵינָיו מַיִם הָרְאִשׁוֹנִים. וְאַגַּב בָּאתִי לְעוֹרֵר אֶת הָעוֹלָם בְּעֵינָיו מַיִם אַחֲרוֹנִים.

סדר הלימוד ליום כא חשוון [יום 51 בשנה]

הַעוֹסֵק בְּמִלְחָמָת מְצוּהָ פְּטוּר מִנִּטְיִלַת יָדַיִם אֲבָל לֹא מִמַּיִם אַחֲרוֹנִים, וּמִכָּל שָׁכָן מִי שֶׁאִינוֹ עוֹסֵק בְּמְצוּהָ מְחִיב בְּמַיִם אַחֲרוֹנִים

ו. רִאִיתִי הָעוֹלָם מְקִילִין בְּזֶה וְהֵם מִתְחַיְבִים בְּנִפְשָׁם עַל שְׁעוֹבָרִים עַל דְּבָרֵי חֲכָמֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבִרְכָה וְהִיא גְּמָרָא עֲרוּכָה בְּמַסְכַּת עֲרוּבִין. אָמַר אַבְיִי, כָּל הַיּוֹצֵא לְמִלְחָמָת מְצוּהָ וְעוֹסֵקִין בְּמְצוּהָ פְּטוּרִים הֵם מִנִּטְיִלַת יָדַיִם, בְּמָה דְּבָרִים אָמוּרִים, בְּמַיִם הָרְאִשׁוֹנִים, אֲבָל בְּמַיִם אַחֲרוֹנִים הִיא חוֹבָה.

וְאִם כֵּן אִם הוֹלְכֵי מִלְחָמָה וְעוֹסְקִים בְּמִצְוֹת שֶׁהֵן פְּטוּרִים מִן הַמִּצְוָה אַחֲרֵת אַף עַל פִּי כֵן הֵן חַיִּבִּים בְּנִטְלֵת מֵיִם אַחֲרוֹנִים וּמְכַל שֶׁכֵּן מִי שֶׁאֵינוֹ עוֹסֵק בְּמִצְוָה וְאֵינוֹ יוֹצֵא לְמִלְחָמַת מִצְוָה שֶׁהוּא חַיֵּב לְטַל יָדָיִם בְּמֵיִם אַחֲרוֹנִים. וּבְזֶה־ר וּבְסִפְרֵי קִבְלָה יֵשׁ בְּזֶה סוּד גְּדוֹל לְמָה הוּא חַיִּיב יוֹתֵר לְרַחֵץ בְּמֵיִם אַחֲרוֹנִים יוֹתֵר מִן הָרְאִשׁוֹנִים, כִּדְאָכְתָּב לְקַמֵּן בַּפְּרָקִים.

דורות הראשונים היו זהירים מאד שלא לשתות זוגות

ז. וְהִנֵּה מְצִינוּ בְּגִמְרָא דְאָמַר רַב אֲשֵׁי אָנָּא מִשְׁאֵי מְלֵא יָדַי מֵיָא וְנוֹתְנִין לִי מְלֵא חֲפְנֵי טִיבוֹתָא, פְּרוּשׁ בְּשִׁבְלֵי שְׁהִיָּה נוֹתֵן כְּלֵי מְלֵא עַל יָדָיו כְּשֶׁנִּטַּל יָדָיו הֵן בְּמֵיִם רְאִשׁוֹנִים וְהֵן בְּמֵיִם אַחֲרוֹנִים וְלִכֵּן הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְלֵא בֵּיתוֹ בְּטוֹבָה בְּעִשְׂרוֹת, כִּי רַב אֲשֵׁי עֲשִׂיר גְּדוֹל הִיָּה.

וְהַטַּעַם, שֶׁלְפִי שֶׁכִּשְׂאָדָם אוֹכֵל בְּבֵיתוֹ עִם אֲנָשֵׁי בֵּיתוֹ יֵשׁ שָׂמָה מִזִּיקִין שְׂרוּצִין לְהַנּוֹת מִן סְעוּדָתוֹ, וְלִכֵּן הָיוּ דוֹרוֹת רְאִשׁוֹנִים נִזְהָרִים מִלְשִׁתוֹת זוּגוֹת כִּי הָיוּ שָׂמָה כֵּת אֶחָד אֲתַלְגִּינָם וְאָמְרֵי לֵה אֲתַפְּרָגִים שְׁהָיוּ יְכוּלִין חִ"ו לְהִזִּיק לְאָדָם.

מים אחרונים מעבירים את הזֶהֱמָא שלא תִּשְׁרָה עַל הָאָדָם

ח. וְלִכֵּן תִּקְנוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרָנָם לְבִרְכָה רַחֲיִצַת נְטִילַת יָדָיִם אַחֲרוֹנִים, כְּדֵי לְהִסִּיר הַזֶּהֱמָא מִן יָדָיו שֶׁהוּא אוֹכֵל בְּהֵן כְּדֵי שֶׁלֹּא לְהִשְׁרוֹת עָלָיו הַזֶּהֱמָא.

על ידי שנותן המים לסטרא אחרא בדרך כבוד, אין המזיקין שולטין עליו וְכִתְּבַר רַבֵּינוּ יִשְׁעִיָּהוּ סָג"ל שֶׁצָּרִיךְ הָאָדָם לְטַל יָדָיו בְּמֵיִם אַחֲרוֹנִים דּוֹקָא לְתוֹךְ הַכְּלֵי וְלֹא עַל הָאָרֶץ, כִּי זֶה

המים הוא חֶלֶק שֶׁל סֶטְרָא אַחְרָא וְלִכְּן צָרִיךְ לִתֵּן לוֹ דֶּרֶךְ כְּבוֹד, וּמִתּוֹךְ זֶה לֹא יוּכְלוּ הַמְזִיקִין לַעֲשׂוֹת שׁוּם רַע לְאָדָם זֶה.

מ. וְגַם צָרִיךְ הָאָדָם לְזַהַר כְּשִׁילֵךְ לְבֵית הַכְּנֶסֶת שְׂיִטֵּל יָדָיו, וְכַדֵּי לְטַהַר יָדָיו צָרִיךְ רְבִיעֵית מִים לְנִטְיָלָה, וְכָל הַנְּזַהֵר בְּנִטְיָלָה זֶה אֲזִי יָבוֹא לְיַדֵּי טְהָרָה וְקִדְשָׁה, וְקִדְשָׁה מְבִיא אוֹתוֹ לְיַדֵּי רוּחַ הַקּוֹדֶשׁ, וְרוּחַ הַקּוֹדֶשׁ לְיַדֵּי אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא וּתְחִית הַמֵּתִים אָמֵן:

סדר הלימוד ליום **כב חשוון** [יום 52 בשנה]

פְּרָקַן ד' ע"ב

בְּתִיב, "אל תפן אל קשי העם הזה אל רשעו ואל חטאתו" מבאר בזוהר פְּרָשַׁת קְדוּשִׁים וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: "תָּא חֲזִי, בְּרַ נָשׁ דְּעֵבִיד מְצוּה סְלָקָא וְקִימָא קַמִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאִמְרָה, פְּלַנְיָא דְּעֵבִיד לִי וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ

(י) פְּרוּשׁ הַזוהר בְּלִשׁוֹן קוּדְשׁ:

בוא וראה: אדם העושה מצוה - עולה היא ועומדת לפני כסא הכבוד ואומרת: "פלוני עשה אותי", והקדוש ברוך הוא ממנה אותה לפניו להשגיח על פלוני כל אותו היום ולהיטיב לו בעבורה. עבר אדם על דברי תורה - עולה אותה עברה לפני הקדוש ברוך הוא ואומרת: "אני מפלוני שעשאתני", והקדוש ברוך הוא ממנה אותה להשגיח עליו לאבדו. על זה נאמר: "וירא ה' וינאץ" וגו'. "וירא" - אותו ממנה. שב בתשובה - עליו נאמר: "גם ה' העביר חטאתך לא תמות" - שמעביר אותו עוון מלפניו, כדי שלא יראהו. על זה נאמר: "אל תפן אל קשי העם הזה ואל רשעו ואל חטאתו".

הוא מְנִי לֵה קַמִּיָּה לְאַשְׁגָּחָא בֵּה כָּל הֵהוּא יוֹמָא לְאוּטְבָא לִיָּה בְּגִינָה. עֶבֶר בַּר נֶשׁ עַל פְּתַגְמָא אוֹרִיתָא הֵהוּא עֶבְרָה סְלֵקָא לֵה קַמִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאַמְרָה, אֲנָא מְפֻלְנִיָּא דְעֵבִיד לִי וְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְנִי לֵה וְקִימָא תַּמָּן לְאַשְׁגָּחָה בֵּיָה לְשִׁיזְצָאָה לִיָּה הֵה"ד וַיֵּרָא ה' וַיִּנְאָץ וַיֹּגו'. וַיֵּרָא לֵהֵהוּא דְקִימָא קַמִּיָּה. תָּב בְּתִיּוּבְתָא, כְּתִיב בֵּיָה גַם ה' הָעֵבִיר חֲטָאתְךָ לֹא תָמוּת דְעֵבִיר הֵהוּא חוֹבָא מְקַמִּיָּה בְּגִין דְלֹא יִסְתַּכַּל כּוֹ' הֵה"ד "אַל תִּפֶּן אֶל קִשֵׁי הָעַם הַזֶּה אֶל רִשְׁעוֹ וְאֶל חֲטָאתוֹ" עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ.

על עוון גנבה וגזלה אין החרטה מועלת, עד שיחזיר את הגנבה או הגזלה לבעליה

ב. וְהֵינָה הָאָדָם יוֹשֵׁב בְּבֵיתוֹ בְּשָׁלוֹם בְּהַשְׁקֵט וּבְכַבֻּטַח וּבְשִׁמְחָה וּבְטוֹב לֵב, וְאֵינּוּ יוֹדֵעַ כַּמָּה הַחֲטָא גוֹרָם דְקָאִים לְמַעְלָה. וְאוּמַר מְפֻלְנִיָּא אֲנָא וּמְעוֹרֵר עָלְיוֹ בְּפִתְאוּם שְׁנַשְׁפֹּד עָלְיוֹ עֲנֵשׁ מֵר וּגְזָרָה רָעָה רַחֲמֵנָא לִיזְלֵן, וְאַחַר כֵּךְ לְבִסוּף יִתְחַרֵּט וְלֹא תוֹעִיל הַחֲרָטָה מְאֹשֶׁר שְׁכַבְר יִצְאָתָהּ הַגְּזָרָה, וּמְכַל שְׁכֵן בְּעֵבְרוֹת שְׁבִין אָדָם לְחִבְרוֹ כְּגוֹן, גְּזֻלוֹת, וּגְנֻבוֹת וְאוֹנְאָה וְכִיּוֹצֵא בּוֹ בְּעֵבוֹר שְׁהַמְזַל שֶׁל הַנְּגָזֵל אוֹ הַנְּגָנֵב צוֹעֵק עָלְיוֹ לְמַעְלָה.

הכובש שכר שכיר עונשו גדול רחמנא ליצלן, ומקצר ימיו ח"ו

ג. וּבוֹא וּרְאָה מַה שְׁכַתּוּב בְּזוֹהַר (שם) "עַל עֲנִין הַכּוֹבֵשׁ שְׁכָר פּוֹעֵל בְּיָדוֹ וְאֵינּוּ נוֹתֵן לוֹ, יֵשׁ לוֹ עֲנֵשׁ

(יא) פְּרוּשׁ הַזוֹהַר בְּלִשׁוֹן הַקּוּדְשׁ:

בוא וראה מי שעושה שכר העני כאלו עושה את נפשו ונפשות בני ביתו,

גָדוֹל. כִּי כָל פּוֹעֵל אֶל טְרַדְתּוֹ וְאֶל מְלֹאכְתּוֹ הוּא נוֹשֵׂא אֶת נַפְשׁוֹ, וְכִיּוֹן שְׂכֹבֵשׁ שְׂכִירוֹת שְׁלוֹ תַּחַת יָדוֹ כְּאִלוֹ כּוֹבֵשׁ נַפְשׁוֹ וְנַפְשׁוֹת אַנְשֵׁי בֵיתוֹ. כִּי הֶבֶל נָפִיק מִפּוּמִיָּה דְהָאֵי פּוֹעֵל בְּהָאֵי יוֹמָא דְטְרִיד בְּמְלֹאכְתּוֹ כִּי כֵן הִדְרִךְ לְהוֹצִיא הֶבֶל מִפִּיּוֹ שֶׁל הַפּוֹעֵל כְּלֵן הֶבְלִים אֵינּוֹן סְלִקִין קַמִּיָּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּבְלִילָה כַּד סְלִיק נַפְשֵׁי וְנַפְשׁוֹת בֵּיתֵיהּ דְקִימִין בְּאֵנוֹן הֶבְלֵי אֵינּוֹן סְלִקִין קַמִּיָּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲזִי לֹון דְאֵנוֹן הֶבְלִים לֹא קִבְלוּ שְׂכָר פְּעֻלְתָּן וְהָא קִימִין קַמִּיָּה אֵינּוֹן הֶבְלִים וְנַפְשׁוֹ הַפּוֹעֵל וְנַפְשׁוֹת בֵּיתוֹ, אֲזִי אֶפִּילוּ אֶתְגַּזֵּר כַּמָּה טוֹבוֹת וְכַמָּה הַצְּלָחוֹת עַל הָאֵי בַר נֶשׁ כְּלָהוּ מִתְעַקְרִין מִינֵיהּ וּמִסְתַּלְקִין מִינֵיהּ. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שְׂאִין מִנִּיחִין נַפְשׁוֹ לְעֵלוֹת לְמַעְלָה בְּכָל לַיְלָה, כָּל זֶה בְּעֵבוֹר שְׂכָבֵשׁ שְׂכִיר תַּחַת יָדוֹ, וְעוֹוֹן זֶה הוּא מְקַצֵּר יָמִים רַחֲמָנָא לִיצְלָן.

שְׁהָרֵי כָל אוֹתָן הֶבְלִים הַיּוֹצֵאִים מִפִּי הַפּוֹעֵל הַעֲנִי כָל אוֹתוֹ הַיּוֹם כָּלָם עוֹלִים לִפְנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְעוֹמְדִים לִפְנָיו, וְאַחַר שֶׁנַּעֲשֶׂה לוֹ הַעוֹשֶׂק תַּעֲלֶה נַפְשׁוֹ וְנַפְשׁוֹת בְּנֵי בֵיתוֹ וּמִתְעַטְפוֹת בְּאוֹתָן הֶבְלִים שֶׁל פִּי וְקוּבְלִים לִפְנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאֲזִי אֶפִּילוּ אִם נִגְזֵר עַל זֶה הָאָדָם כַּמָּה טוֹבוֹת כָּלָם מִתְעַקְרִים וּמִסְתַּלְקִים מִמֶּנּוּ, וְלֹא עוֹד אֲלֵא שֶׁנַּפְשׁוֹ לֹא תַעֲלֶה לְמַעְלָה.

וְזֶהוּ שְׁהֵיָה רַב הַמִּנּוּנָא עוֹשֶׂה כְּאֲשֶׁר הֵיָה שְׂכִיר מִסְתַּלֵּק מִעֲבוֹדָתוֹ. הֵיָה נוֹתֵן לוֹ שְׂכָרוֹ וְאָמַר לוֹ קַח אֶת נַפְשֶׁךָ שֶׁהִפְקַדְתָּ בְּיָדִי, קַח פְּקוּדוֹנְךָ, וְאַפְלוּ אִם אָמַר הַפּוֹעֵל יְהִיָה בְּיָדְךָ שְׂאֵנִי רוּצָה לְקַבֵּץ שְׂכָרִי, לֹא הֵיָה רוּצָה, אָמַר פְּקוּדוֹן שֶׁל גּוֹפֶךָ אֵין רְאוּי לְהִפְקִידוֹ בְּיָדִי, כָּל שֶׁפֶן פְּקוּדוֹן הַנַּפְשׁ, שְׁהָרֵי פְקוּדוֹן הַנַּפְשׁ אֵינָה נִתְּנָה אֲלֵא לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂכָתוֹב "בְּיָדְךָ אֶפְקִיד רוּחִי".

סדר הלימוד ליום כג חשוון [יום 53 בשנה]

אין גופך ראוי להיות אצלי בפקדון - ומכל שכן נשמתך ד. ועל כן היה נוהג רב המנונא סבא פשהיה מסתלק הפועל ממלאכתו יהיב ליה מיד אנריה, והוי אומר ליה טול נפשך דאפקידת בידי טול פקדונך ואפלו אי הוי אומר ליה הפועל יהיה בידך בפקדון לא הוי בעי ואמר פקדונך דגופך לא אתחזי לאתפקדא בידי, כל שכן פקדונא דנפשך ונשמתך לא אתחזי לי דהאי פקדונא לא אתיהב אלא להקדוש ברוך הוא בלחודא דכתיב, "בידך אפקיד רוחי".

אין לך חלול שם שמים גדול מזה שאינו משלם לפועלו שכר עבודתו ביומו

ה. ואם כן אזהרה גדולה הוא לבני אדם השומע קול בכי של שכיר שבוכה עבור טרחתו אפילו הוא ערל, כיון שהשכיר והפועל הולך אחריו ושואל ודורש ומבקש שכרו מה שטרח ויגע, וזה אוטם אָזְנוֹ מִשְׁמוֹעַ וְדוּחָה אֹתוֹ בְּלֵךְ וְשׁוֹב, ואין לך חלול השם כזה וענשו ממחר לבוא ונכסיו אזלין לאבוד ולטמיון, ואף שמחיתו הוא לפי שעה בטובה, רוח והצלחה לא יהיה לו לבסוף, ובודאי יבוא אותו בעל הבית לידי עניות ואין מרחמין עליו, וזולת זה הרבה ענשים קשים מתהוים בחטא זה, על כן צריך האדם להזהר מאד שלא יכשל בזה החטא של כובש שכר שכיר.

מכל מצוה נברא מלאך

ו. נחזור לענין שהתחלנו, כל האדם מי שעושה מצוה נעשה מן אותה מצוה מלאך אחד שמלמד תמיד זכות

עָלִיו, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה בְּמִדְרַשׁ רַבָּה פְּרֻשַׁת וַיִּקְרָא: עָשָׂה אָדָם מִצְוָה אַחַת נוֹתַנִין לוֹ מִלְאָךְ אֶחָד לְשִׁמְרוֹ, כִּיֹּן שֶׁאָדָם עָשָׂה שְׁנֵי מִצְוֹת נוֹתַנִין לוֹ שְׁנֵי מִלְאָכִים, שֶׁנֶּאֱמַר: "כִּי מִלְאָכֶיךָ יִצְוֶה לְךָ". נוֹתַנִין לוֹ דִּיקָא מִן אוֹתָן הַמִּצְוָה נַעֲשֶׂה מִלְאָךְ לְשִׁמְרוֹ מִכָּל נֶזֶק.

ז. וּבוֹא וְרָאָה מִהֵמָעֵשָׂה בְּחִסֵּיד אֶחָד שֶׁהָיָה דָר בְּכִפָּר קָטָן, וְלֹא הָיָה לוֹ שׁוּם סִפּוּר רַק גְּמָרָא אַחַת שֶׁל מִסְכַּת חֲגִיגָה, וְהָיָה כָּל יָמָיו שֶׁל אוֹתוֹ חִסֵּיד עוֹסֵק בְּמִסְכַּת חֲגִיגָה וְהָאָרִיךְ יָמִים מְאֹד. וְלִבְסוּף קוֹדֵם מוֹתוֹ נִתְלַבֵּשׁ אוֹתוֹ הַמִּסְכַּת בְּדַמּוֹת אִשָּׁה וְהֵלֶךְ לְפָנָיו אַחַר מוֹתוֹ עַד שֶׁהִבִּיאוּ אוֹתוֹ חִסֵּיד לְגַן עֵדֶן.

וְכֵן הוּא ח"ו לְהַפּוֹךְ, עָשָׂה אָדָם עֲבֵרָה אַחַת נִבְרָא מִמֶּנּוּ קִטְגוֹר אֶחָד רָצָה לוֹמַר: שָׂד, עָבַר שְׁנֵי עֲבֵרוֹת נִבְרָאִים שְׁנֵי שָׂדִים. וְכִשְׁמַת אָזִי מִתְלַבְּשִׁים אוֹתָן הָעֲבֵרוֹת בְּדַמּוֹת אִשָּׁה וּמוֹלִיכִין אוֹתוֹ לְגִיחָנוּם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה בְּיוֹסֵף הַצַּדִּיק שֶׁאָמַר הַכְּתוּב עָלָיו: וַיִּמָּאֵן יוֹסֵף לְשָׁכַב עִם אִשְׁתּוֹ פּוֹטִיפֶר לְשָׁכַב אֶצְלָהּ לִהְיוֹת עִמָּה, וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה, לְשָׁכַב אֶצְלָהּ בְּעוֹלָם הַזֶּה לִהְיוֹת עִמָּה בְּעוֹלָם הַבָּא.

סדר הלימוד ליום כד חשוון [יום 54 בשנה]

ח. וְרִאִיתִי בְּסִפּוּר אֶחָד כִּיֹּן שֶׁהָאָדָם מְזַנֶּה עִם אִשָּׁה אַחֶרֶת, אָזִי נִבְרָא מִזִּיק אֶחָד מִדַּמּוֹת אוֹתָהּ הָאִשָּׁה, וּמִלְפָּתוֹ וּמוֹלִיכָתוֹ לְגִיחָנוּם. וְלִכְךָ נִרְאָה לִי שֶׁזֶהוּ רְמִזוֹ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָה בְּמֵאֲמָרָם, לְעֵתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִנְחִיל לְכָל צַדִּיק וְצַדִּיק שׁ"י עוֹלָמוֹת שֶׁנֶּאֱמַר לְהַנְחִיל אוֹהֲבֵי יֵשׁ,

עד כאן לשון הגמרא. שמעתי הפרוש הנזכר לעיל כן הוא, כי כבר אמרנו לעיל שכיון שהאדם עושה מצוה אחת נברא ממנו מלאך אחד, וקיימא לן כל מלאך אחד הוא שני אלפי פרסאות שנאמר "וגויתו כתרשיש" וגמירי דתרשיש הוי תרי אלפי פרסאות. ואם כן באשר שיש לנו תרי"ג מצוות התורה וז' מצוות דרבנן כמנין כתר, ואם כן כשישראל שומרים מצוות התורה ומצוות דרבנן יש לו תרי"ג מלאכים, והנה קיימא לן בעולם הזה יש לנו דין אלמנה ולכן כתיב, "איכה ישבה בדרך העיר רבתי עם היתה באלמנה" על שם אלמנה שיש לה כתובה מנה, מה שאין כן לעתיד יהיה לנו כתובה שליש תוספת כדין בתולה כמו שאמר הכתוב "קום בתולת ישראל" והנה החשבון תרי"ג מלאכים עולים למנין ר' עולמות, כי קיימא לן דג' מלאכים הן עולם אחד, כי העולם הוא שית אלפי פרסי ד' מלאכים עולין למנין ששה עולמות, וב' שלישי עולם. ואם כן אם תשים עליה השליש כמו הדין בתולה שיש לה שליש הוספה, תוסיף על ר' שליש יהיה ש'. ואם תוסיף על ששה עולמות שליש יהיה תשעה, ואם תוסיף על ב' שלישים שליש א' יהיה עולם אחד. צרפם יחד ותמצא עולין לחשבון ש"י עולמות. יהי רצון שנהיה גם אנו מן הזוכים אמן.

סדר הלימוד ליום כה חשוון [יום 55 בשנה]

פרשת וישלח

פרשת וישלח

א. גדול השלום, דאמרו רבותינו זכרונם לברכה במדרש

רְבֵה פְרֻשֶׁת נִשְׂא "אֵין כְּלֵי מַחְזִיק בְּרֻכָה יוֹתֵר מִן הַשְּׁלוֹם".
 שְׁהָרִי סִיּוּם בְּרֻכַת כַּהֲנִים הוּא, "וַיֵּשֶׁם לָהּ שְׁלוֹם". וְכֵן
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא "עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו" בְּמִלְאָכִים
 שְׂאִין בָּהֶם יֵצֵר הָרַע וְקִנְיָה וְשִׁנְאָה וְאָף עַל פִּי כֵן צְרִיכִין
 הֵם לְשְׁלוֹם, מְכַל שְׂכָן אֲשֶׁר עֲדִין אוֹתוֹ הַשְּׁטָן מְרַקֵּד בִּינֵינוּ
 לְחֻרְחָר רִיב וּמִדּוֹן בֵּין אִישׁ לְחֻבְרוֹ, בֵּין יְחִיד לְרִבִּים,
 שְׂצָרִיכִין אָנוּ לְכָלֵי הַמַּחְזִיק שְׁלוֹם.

שְׁנֵאת חֲנָם בָּאָה עַל יְדֵי שְׁהָרְגִיל אֶת פִּיו לְקַלֵּל

ב וְהַכֹּל הוּא בְּעוֹן שְׁנֵאת חֲנָם, אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֹנָם
 לְבְרֻכָה בְּמַסְכַּת יוֹמָא (דף ט' עמוד ב'): דְּעוֹן שְׁנֵאת חֲנָם
 הוּא גְדוֹל מֵעוֹן עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וְגִלּוּי עֲרִיּוֹת וּשְׁפִיכוֹת
 דָּמִים. וְעוֹן שְׁנֵאת חֲנָם הוּא בָּא בְּשִׁבִיל קוֹל וְדַבּוּר הַיּוֹצֵא
 מִפִּיו, וְהוּא פֶה הַמְרַגֵּל לְקַלֵּל בְּנֵי הָאָדָם וּבַמַּעַט וְכוּחַ
 שֵׁשׁ לוֹ עִם חֻבְרָיו אֲזִי מִתְמַלֵּא תַכְף בָּאָף וְחִמָּה בּוֹעֵר
 בְּקַלְלוֹת כְּגַחְלֵי אֵשׁ, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ שֶׁהוּא בְּעֵצְמוֹ מְסַכֵּן נַפְשׁוֹ
 וְנַפְשׁוֹת אַנְשֵׁי בֵיתוֹ וְגוֹרֵם רָעָה לְעֵצְמוֹ.

הַמְקַלֵּל מִתְקַלֵּל חֵס וְשְׁלוֹם

ג. כִּי הוּא עֲנִין מְבֹאֵר בְּזוֹהַר פְּרֻשֶׁת קְדוּשֵׁים (דף פ"ט עמוד
 א'), כִּי כָל דַּבּוּר שֶׁל קְלָלָה שְׂיוֹצֵא מִפִּיו אֲזִיל וְשֵׂאֵט
 בְּאוֹרֵי דְעֵלְמָא עַד דְּמַחְבֵּר עֲמִיה רּוּחַ רָעָה רַחֲמָנָא לִיֶּצְלָן,
 וְאֲזִיל בְּהַד' לְנוֹקְבִיָּה שְׁבַתְהוּמָא רְבָא אֲשֶׁר שָׁם הוּא
 מְדוֹרוֹת הַמְזִיקִין [הַדַּבּוּר הוֹלֵךְ וְשֵׁט בְּאוֹרֵי הָעוֹלָם, עַד
 שְׂמִזְדוּג עִמּוֹ רּוּחַ רָעָה, ה' יִצְיִלְנוּ, וְהוֹלֵךְ עִמּוֹ לְנוֹקְבָא
 שְׁבַתְהוּם, מְקוּם מְגוּרֵי הַמְזִיקִים], שְׁהֵן מוֹכַנִין לְפוּרְעָנוּת
 בְּרַ מִיָּנָן, וְעוֹמְדִים וּמְצַפִּים שְׂיָבוֹא עַת וְזִמְן אֲשֶׁר יָבֹא

מזליה הגרוע של זה האיש המרגל בקללה בדבור קל, אפילו כחוט השערה ומיד מעוררים עליו גזרות בר מינן להזיקו בממונו או בגופו ונפשות ביתו ח"ו.

המקלל - נשמתו מסטרא אחרא ח"ו

ד. וכבר כתבנו לעיל בפרק ז', שכל אדם שהוא מרגל להוציא מפיו קללות אין לו נשמה משרש הקדשה, כי אם משרש נחש שהוא שרש של סטרא אחרא. ויש לו לדאג על הרבה פרעניות שיבוא עליו ח"ו, עין שם.

מי ששומר את פיו מלקלל ח"ו - נשמתו מסטרא דקדשה ויזכה לחיי העולם הבא

ויש לך אדם שפיו דיליה הוא שמור וגדור מהוצאת קללות ומרגיל את עצמו תמיד בברכות אזי בודאי נשמתו הוא משרש קדושה מאד, יהיה בטוח שהוא בן עולם הבא.

סדר הלימוד ליום כו חשוון [יום 56 בשנה]

המבשר בשורות טובות לתלמידי חכמים - יקבל חלקו תכף בגן עדן ה. וכן אם יש פה המרגיל בבשורות רעות ח"ו רחמנא ליצלן ותאותו הוא להוציא דבה רעה מפיו הוא מדה גרועה מאד. ואין תפלתו נשמעת, שאין תפלתו יכולה לכנס לפני פרגודא קדישא. אבל הרגיל לבשר בשורות טובות ולהגיד שמועה טובה, הוא נקרא פה קדוש. ובפרט מי שזכה לבשר בשורה טובה לת"ח מיד מחלקין לו חלק טוב בעבור זה בגן עדן, וראיה מסרח בת אשר שבשרה לו ליעקב בשורה טובה שעדין יוסף היה חי ולכן זכתה לכנס תיה לגן עדן.

מי שִׁמְקַלֵּל - חוֹזֵרֵת אֵלָיו הַקְּלָלָה ח"ו וְאֵין לָהּ רַפּוּאָה

ו. אַמְנָם, הַגָּדֵר שֶׁלֹּא יִרְגִיל אָדָם בְּקַלְלוֹת. דַּע, כִּי יֵשׁ עֲתִים יְדוּעִים שֶׁהַקְּלָלוֹת נִהְפְּכוֹת לְהַמְקַלֵּל בְּרַ מִיָּנֹן, וְאִיזָה קַלְלוֹת שֶׁגָּרַם הָאָדָם לְעַצְמוֹ עַל יְדֵי שֶׁקָּלַל לְחִבְרוֹ בְּחִנָּם, וְנִגְזְרָה עָלָיו הַגְּזֵרָה שֶׁל אוֹתָהּ קָלְלָה אֵין לָהּ רַפּוּאָה בְּרַ מִיָּנֹן, בְּאֲשֶׁר שֶׁהוּא גֹזֵר וּפְסִק בְּעַצְמוֹ הַקְּלָלָה עָלָיו. וְהַעֲקָר הַגָּרַם הוּא עַל יְדֵי שֶׁמְרַגֵּיל עַצְמוֹ בְּקַטְטוֹת וּמְרִיבוֹת, וְעַל יְדֵי וּכְחוֹת קַל נַעֲשֶׂה מְרִיבָה גְדוֹלָה כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה הַאִי תִגְרָא דְמִי' לְבִדְקָא דְמִיא כִּיּוֹן דְרוּחַ רּוּחַ.

הַמְרַחֵיק עַצְמוֹ מִן הַמְחֻלְוֶקֶת - לֹא יָבֵא לְיַדֵי קַלְלָה

ז. עַל כֵּן יִרְחִיק הָאָדָם עַצְמוֹ מִהַקְּטָטוֹת וּמְרִיבוֹת, וְאִזּוֹ לֹא יָבֵא גַם כֵּן לְיַדֵי שׁוֹם קָלְלָה, וְיִרְאֶה לְכַבֵּד אֶת הַבְּרִיּוֹת וּבִפְרֹט לְחִבְרוֹ מִי שֶׁהוּא גְדוֹל מִמֶּנּוּ, מִכָּל שֶׁכֵּן לְרַבּוֹ שֶׁל אָדָם. כִּי הֵא דְנִשְׁלַח הֵא מִלְתָּא מַחְבוּרְתָּא קְדִישָׁא שֶׁבְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, לְחִבְרוּתָא קְדִישָׁא שֶׁבְּכַבֵּל וּבְחוּץ לְאַרְץ, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ:

וְהִנֵּה מוֹדִיעִים אֲנַחְנוּ אֵלֵיכֶם מִנְהַגָּא טְבָא שֵׁישׁ בִּינֵינוּ בְּחִבּוּרָא קְדִישְׁתָּא שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא נִמְצָא בְּחִבּוּרָא דִּילָן שׁוֹם רִיב וּקְטָטָה, וְאִף אִם שֶׁלְפַעְעִמִּים שֵׁישׁ וּכְחוֹת שֶׁל קְטָטָה תַּכְּף יֵשׁ בָּנוּ כְּתוּת קְדוּשִׁים הַמְעוֹרְרִים לָב לְכָל דְּבַר שֶׁבִקְדָשָׁה, וּמְכַנְיִסִין עַצְמָן שֶׁלֹּא יִתְעַכֵּב הַקְּטָט אִף כִּשֶׁהוּא קְטָט קָטָן, מִיַּד עוֹשִׂין שְׁלוֹם בֵּין הַצְּדִדִין שֶׁחוֹזְרִים לְאַחֲוָה וְרַעוּת וְשְׁלוּהַ וְשְׁלוֹם בְּמַחְנֻנוֹתָם

כְּאֲשֶׁר הָיָה בְּרֵאשׁוֹנָה, וּמִחֲבָקִין זֶה אֶת זֶה, וְתַכְּף חֵבֶר זֶה
מוֹחֵל לְחֵבֶרוֹ.

הַצֵּעִיר מִבְּקֵשׁ מִחִילָה מֵהַגָּדוֹל מִמֶּנּוּ

ח. מִי שֶׁהוּא קָטָן בְּשָׁנִים מִחֵבֶרוֹ מִבְּקֵשׁ מִחִילָה מִחֵבֶרוֹ
שֶׁהוּא גָּדוֹל מִמֶּנּוּ, וְתַכְּף חֵבֶרוֹ מִחֲבָק וּמִנִּשְׁק לֹ
וּמוֹחֵל לוֹ.

מִי שֶׁפּוֹגֵם בְּכָבוֹד רֵבּוֹ, יִקְבַּל נֹזִיפָה עַל הָאָרֶץ

ז. וּמִי שֶׁהוּא חָיִי פּוֹגֵעַ בְּכָבוֹד רֵבּוֹ אֲזִי מִקְבֵּל עָלָיו נִדּוּי
וּמִטִּיל עֲצָמוֹ בְּכַח לְאָרֶץ, וְחוֹלֵץ מִנְעָלָיו, וְיוֹשֵׁב
לְאָרֶץ, וְרֵבּוֹ כְּשֵׁרוּאָה חֲרָטָתוֹ וּבְכִיָּתוֹ אֵינּוּ מְנִיחוֹ לִישֵׁב עַל
הָאָרֶץ כִּי אִם כְּדִי צְלִית בִּיעָזָה, וְאַחֵר כֶּף נוֹתֵן לוֹ רֵבּוֹ רְשׁוּת
וְאוֹמֵר לוֹ עֲמַד. וְאַחֵר עֲמִידָתוֹ נוֹפֵל לְרַגְלוֹ שֶׁל רֵבּוֹ
וּמִבְּקֵשׁ הַתְּרָה וּמִחִילָה, וְאוֹמֵר לוֹ רֵבּוֹ מִתֵּר לָךְ ג' פְּעָמִים,
אֵין כָּאֵן נִדּוּי, אֵין כָּאֵן חֶרֶם, וְסֵר עֲוֹנוֹךָ וְחִטָּאתְךָ תִּכְפֹּר.

סדר הלימוד ליום כז חשוון [יום 57 בשנה]

הַעֲנוּוֹת שֶׁשׁוֹרָה אֶצֶל הַחֵבְרִיא בְּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל

י. וְאֵגִיד לָכֶם מִן הָעֲנָוָה גְּדוֹלָה שֶׁבִּיְיָנוּ, הִנֵּה סֵפֶר לִי הָרֵב
הַגָּדוֹל ר' מְנַחֵם בֶּן הָרֵב הַגָּדוֹל ר' אֲבָרְהָם גְּלֵאנְטִי ז"ל,
שֶׁפָּעַם אַחַת נִשָּׂא עַל כְּתָפוֹ שֶׁק עִם קָמַח מִן הַשּׁוּק. וּבֵא
מֵאַחֲרָיו הַגָּאוֹן הָרֵב הַגָּדוֹל מוֹהֵר ר' שְׁלֵמָה שְׂגִיג ז"ל,
וְחָטַף אֶת הַשֶּׁק מֵעַל כְּתָפוֹ שֶׁל ר' אֲבָרְהָם גְּלֵאנְטִי, וְנִשְׁבַּע
בְּחַיָּיו שֶׁלֹּא יוֹלִיךְ שׁוּם אָדָם זֶה הַשֶּׁק עִם הַקָּמַח לְבֵית ר'
אֲבָרְהָם גְּלֵאנְטִי הַנִּזְכָּר לְעֵיל כִּי אִם הוּא בְּעֲצָמוֹ דּוֹקָא. כִּי

אמר החכם ר' שלמה שגיג הנזכר לעיל שהוא עדין רך בשנים ממנו וחזק ממנו.

והפציר בו הרב רבי מנחם גלאנטי שלא יעשה לו ככה, כי הרב ר' שלמה שגיג היה גדול בתורה ומפלג בעשר, ולא רצה ר' שלמה כלל וטען ר' שלמה שגיג בעצמו השק עם קמח לבית הזקן ר' אברהם גלאנטי.

יא. וכן פעם אחת בא החסיד מוהר"ר אברהם גלאנטי הנזכר לעיל מכפר עין זיתים, וקנה שם כד אחד ומלא אותו מים מתוקים מן הבאר שבכפר עין זיתים שהם מים חשובים מאד.

ובדרך הלוכו פגע בו החסיד ר' מסעוד ואמר לו, רבי, תן לי מעט מים כי צמא אני והטה ר' אברהם גלאנטי את שכמו להשקותו, ומיד לקח ר' מסעוד את הכד מעל שכמו ונשבע להוליכו לביתו של ר' אברהם גלאנטי, ונשבע שלא יפצור בו. וכן כל בני החבורה כשהיו רואין את ר' אברהם גלאנטי כרחוק ל' אמות, היו עומדין לפניו, ואחר כך כשהיה מקרב אליהם היו נושקין את ידו ואמרו לו הלואי שנהיה מצע תחת רגליך בעולם הבא, כי היה חסיד גדול וענו והיה תמיד מזהיר אותנו שיהיה שלום ורעות ואחווה ואהבה בינינו. וזכותו יעמוד לנו ולכל ישראל אמן.

פרק ט"ז

א. איתא בספר סוד הרזים, וזה לשונו: "כל העברות שבתורה אם עבר אדם בסתר לא יגלה אותם אליהו

הַנְּבִיא זָכוֹר לְטוֹב, אֲבָל מִי שֶׁעוֹבֵר עַל חֶרֶם הוּא מְכַרֵּז
וּמַגְלֶה, שֶׁנֶּאֱמַר (מְלָאכִי ג, כג) "הֲנֵה אֲנֹכִי שׁוֹלַח לָכֶם אֶת
אֱלֹהֵי הַנְּבִיא וְגו', וְסָמִיד לִיה" וְהַפִּיתִי כָּל הָאָרֶץ חֶרֶם".

סדר הלימוד ליום כח חשוון [יום 58 בשנה]

העובר על החרם, נחשב כאלו עבר על כל התורה ודברי הנביאים
והענין, כי אף שהכל גלוי וידוע לפני השם יתברך ברוך
הוא, מכל מקום אין הדבר מפרסם עד שבא
אלוהו זכור לטוב ומפרסם את העון ברבים באספת
ישראל, ורבה תהיה הבושה והפלימה, כי זה העובר חרם
כאלו הוא עובר על חמשה חומשי תורה ונביאים, שעל
כן סיום חמשה חומשי תורה וסיום כל ספר מנביאים
המה גימטריא רמ"ח.

ובוראי העובר חרם לא ינקה מענשים ויסורים
חמורים, והגזרה רעה שנגזר למי שעובר על
חרם, יבא עליו חימה שפוכה באכזריות, ואותו הבית
אשר בו העברת חרם סופו להיות חרב ושם מאין יושב
רחמנא ליצלן.

עקר הגורם שיבוא האדם לעבור על החרם

ב. והעקר הגורם המביא לחטא זה הוא שעבר תחלה על
לאו דלא תחמוד, וחומד ממונו של חברו או כלי של
חברו, ועברה גוררת עברה, ואחר כך הוא נוטל הממון או
הכף של חברו והוא עובר על לאו דלא תגנב, ואחר כך
הוא עובר גם כן על החרם.

ההתרים הם לאדם פקוצים וברקנים

ג. וימציא לו התר איך ומה לעשות שלא יחזיר הגזלה או הגנבה מה שבידו, וכל ההתרים הן לו לקוצים וברקנים שנופל בהם.

לפעמים כבר לא מועיל החרטה

על פן החכם עיניו בראשו לבלתי לגרם רעה לעצמו חס ושלום, ואחר כך כשיבא הרעה עליו יתחיל להתחרט, אבל יהיה בעת שלא יועיל לו החרטה.

ארבע רוחות שמנשבות בכל יום

ד. ראה מה שכתוב בזוהר: רבי אבא אמר, כמה יש לאדם להרהר ולפשפש במעשיו בכל יום ויום, תני ר' יצחק, ארבע רוחות מנשבות בכל יום מארבע רוחות העולם, רוח מזרחית על פי הרוב הוא שולט ומנשב מהבקר ועד חצי היום, ונפיק עמיה אוצר החמדה, [ויוצא עמו אוצר החמדה ששם] דתמן אוצר אחד הוא למעלה בשערי מזרח וחמדה שמיה [שמו], ויש בו שלשת אלפים ושבעים וחמשה רוחין דאסותא דעלמא [רפואות לעולם].

"מלאכי" אותיות "מיכאל"

ואמר רבי יוחנן בן זכאי, יש מלאך אחד ומיכאל שמו, והוא ממנה מהבקר עד חצי היום בההוא רוח דאתיא [הבאה] מהמזרח, ומיכאל עם דגל שלו הוא ממנה לצד מזרח ואמר רבי יוחנן בן זכאי דהוא מיכאל דכתיב (שמות לב, לד) "הנה מלאכי ילך לפניך" וגו', מלאכי" הוא אותיות מיכאל.

סדר הלימוד ליום **כט חשוון** [יום 59 בשנה]

כָּל הַבְּרָכוֹת שֶׁהָאָדָם מוֹצִיא אֶז בְּפִיו מִתְקִימִים
 ה. וְתָנָא, כְּשֶׁהָרוּחַ מְזַרְחַ מִתְעוֹרֵר לְצֵאת לְעוֹלָם, מֵאֵן
 דְּאֵזִיל בְּאוֹרְחָא יְכוֹן דְּעֵתוֹ לְהָאִי עֲנִינָא דְּאִמְרִינֵן
 דְּמִיכָאֵל הוּא שֵׁר הַחֲסֵד הוּא מִתְעוֹרֵר אֶז עַל פִּי צוּוִי
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כָּל בְּרִכְתָּא דְּנִפְק מִפּוּמִיָּה דְּבַר נֶשׁ
 מִתְקִימִין לִיה בְּהוּא שְׁעֵתָא וְיִהְיֶה שְׁמִיחַ כָּל הַיּוֹם הַהוּא.
 [מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ יְכוֹן דְּעֵתוֹ לְעֲנִינֵן, שְׁאֲמָרוּ: מִיכָאֵל - שֵׁר
 הַחֲסֵד מִתְעוֹרֵר אֶז עַל פִּי צוּוִי ה' וְכָל הַבְּרָכוֹת
 שְׂיוֹצְאִים מִפִּי הָאָדָם בְּאוֹתָהּ שְׁעָה מִתְקִימִים]

רוּחַ מְעַרְב מְנֻשְׁבֶּת עַל פִּי הָרוּב מְחֻצֵי הַיּוֹם עַד הַלִּילָה,
 וְנִפְק עִמִּיה [וְיוֹצֵא עִמוֹ] אוֹצֵר אֶחָד עִם אַרְבַּע מְאָה
 וְשָׁשִׁים וְחֲמִשָּׁה רוּחִין לְאַפְרָחָא [לְהַצְמִיחַ] עֲשָׁבִין אֵילָנוֹת
 וִיבוֹלִין. וְתַנִּיא מְלֶאךְ אֶחָד רְפָאֵל שְׁמִיה [שְׁמוֹ] הוּא מְמַנֶּה
 עַל צַד מְעַרְב.

אָמַר יוֹסִי בֶן פִּזִּי הֵלֵא תַנִּינֵן מְלֶאךְ הַמְּמַנֶּה עַל רְפוּאוֹת
 רְפָאֵל שְׁמִיה [שְׁמוֹ], וְאֵת אֲמֵרֵת דְּאִסְתָּא
 [רְפוּאוֹת] הוּא מֵן הַמְּזַרְחַ וּמְלֶאךְ מִיכָאֵל הוּא מְמַנֶּה
 בְּמְזַרְחַ כְּנֻזְכָר לְעִיל.

הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְחַלִּיף אֵת הַמְּלֶאכִים, כְּדִי שְׁלֵא יֵאמְרוּ שְׁמֶלְאךְ
 פְּלוּנִי רְפֵא לְהָאָדָם

ו. תָּא שְׁמַע אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זְכַאִי, יְכַל מַעֲשֵׂה הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא נִגְדַּב בְּנֵי אָדָם בְּגִין דִּיהוּוּ יְרָאִים וְחַרְדִּים

(יב) כָּל מַעֲשֵׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִגְדַב בְּנֵי אָדָם כְּדִי שִׁיְהִי יְרָאִים וְחַרְדִּים
 לִירְאֵת ה' וְלַעֲבֹדֵת ה' וְהוּא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ מִכָּה וּמִרְפָּא מִמִּית וּמִחַיָּה, כְּדִי

לִירָאת ה' וְלַעֲבוֹדַת ה' וְהוּא יִתְבָּרַךְ שָׁמוּ מִחַי וּמִסֵּי מִמֵּית
וּמִחַיָּה כְּדִי שְׁלֵא יִשׁוּן לְבִהוּן לְשׁוּם מְלֶאֶךְ וְלֹא לְשׁוּם
שׁוּר, עַל כֵּן הוּא יִתְבָּרַךְ בְּרוּךְ הוּא מִחְלִיף עֲדָנִין דְּלֹא
יֵאמְרוּן מְלֶאֶךְ פְּלוּנֵי עֶבֶיד לִיה הָאֵי אֵלֵא לְהִרְאוֹת דְּכֻלָּה
הוּא בִּידֵיהּ, וְלִפְיֶכָךְ מִחְלִיף רוּחִין עַד דִּיצְלִי בַר נֶשׁ קַמֵּיהּ
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְיִשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלִימָה, וְכִדִּין יִפְקֹד
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַסּוֹתָא לְמִשְׁרֵי עֲלִיהּ דְּבַר נֶשׁ הֵהוּא
מְלֶאֶךְ דְּאַתְּפֻקִיד עַל אַסּוֹתָא עֶבֶיד מְאִי דְאַפְקִיד מְרַעוּתֵיהּ
דְּמֵאֲרַה בְּרוּךְ הוּא.

הַמְּלֶאֶךְ הַמְּמַנֶּה עַל זֶה נִקְרָא אוֹרִיא-ל

ז. רוּחַ דְּרוּמִית מְנַשְׁבֶּת מִן הַתְּחֵלֶת הַלַּיְלָה עַל פִּי הָרוּב עַד
פְּלָגוֹת הַלַּיְלָה יִוְנָפִיק עִמֵּיהּ מֵהֵהוּא אוּצַר הַחֲמֻדָּה
מֵאֲתִים וְחֻמְשָׁה וְשִׁבְעִים רוּחִין לְדִשְׁנָא אַרְעָא וְלָגְרָם חֲמִימָא
עַל אַרְעָא כְּדִי שְׁלֵא יִתְגַבֵּר הַקְּרִירוֹת, וְהַמְּלֶאֶךְ הַמְּמַנֶּה עָלֵיו
אוֹרִיאֵל שְׁמִיהּ וְהוּא מְמַנֶּה עַל מִשְׁמֶרְתּוֹ בְּצַד דְּרוּם בְּהֵהוּא
רוּחָא, וְהֵהוּא רוּחָא גְבַר מְאֹד עַל בְּנֵי אָדָם דְּמַרְעִין בִּישׁוּן.

שְׁלֵא יִתְנוּ לְבָם לְשׁוּם מְלֶאֶךְ אוּ שׁוּר זֹלְתוֹ יִתְבָּרַךְ עַל כֵּן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
מִחְלִיף הַזְּמַנִּים שְׁלֵא יֵאמְרוּ מְלֶאֶךְ פְּלוּנֵי עֲשֵׂה לִי זֹאת, אֵלֵא לְהִרְאוֹת שֶׁהַפֶּל
הוּא מֵאֲתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִכֵּן הוּא מִחְלִיף הַרוּחוֹת - פַּעַם בָּאָה הַרְפוּאָה מִצַּד
מִזְרָח וּפַעַם הִיא בָּאָה מִצַּד מַעֲרָב - עַד שִׁיתְפַּלֵּל הָאָדָם לֵה' וְיִשׁוּב בְּתִשׁוּבָה
שְׁלִימָה, אַזְ יִצְוֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֶלֶאֶךְ לְהִבִּיא רְפוּאָה לְאוֹתוֹ אָדָם
וְהַמְּלֶאֶךְ עוֹשֵׂה מַה שְׁנִצְטְוֶה מֵאֲתֵהּ.

יג. וְיוֹצֵא עִמּוֹ מֵאוּצַר הַחֲמֻדָּה שְׁשֵׁם מֵאֲתִים וְחֻמְשָׁה וְשִׁבְעִים רוּחוֹת לְדִשְׁוֹן
הָאֲרֶץ וְלָגְרָם חֲמִימוֹת עַל הָאֲרֶץ כְּדִי שְׁלֵא יִתְגַבֵּר הַקְּרִירוֹת, וְהַמְּלֶאֶךְ הַמְּמַנֶּה
אוֹרִיאֵל שָׁמוּ וְהוּא מְמַנֶּה עַל מִשְׁמֶרְתּוֹ בְּצַד דְּרוּם בְּאוֹתָהּ רוּחַ וְרוּחַ זֹו קָשָׁה
מְאֹד עַל בְּנֵי אָדָם שְׁלֵהֶם חֲלִים רְעִים.

סדר הלימוד ליום **א כסליו** [יום 60 בשנה]

כָּל בְּנֵי הָאָדָם יִשְׁנִים אִזּוּ וְאִין מִי שִׁיתְפַּלֵּל עֲבוּרָם

י' וְתָנָא בְּהֵוּא זִמְנָא הוּא עֲקָר הַדִּין דְּדִינִין לְרִשְׁעֵי
בְּגִיהָנָם בְּנוּרָא, וְכָל עֲלָמִין שְׂכִבִין בְּשִׁינְתָא וְלִית
דְּמַצְלֵי עֲלֵיהוֹן.

רוח צפון קשה לכל דבר אבל טוב לחולים

ח. רוח צפון מנשב מחצי הלילה עד הבקר. ויִתְנָא, תלת
מָאָה אֲלָפִין רוּחִין סוּפָה וּסְעָרָה אֲתִין עֲמִיה, והוא
קָשָׁה לְכָל מְלֵי אֲבָל לְבְנֵי מְרַעִין הוּא טוֹב שֵׁישׁ בְּהֵם
קָרִירוֹת וְחֲמִימוֹת, דְּאִית בְּבְנֵי מְרַעִין שֵׁישׁ לְהֵם נַחַת רוּחַ
בְּקָרִירוֹת הָאֵלוּ.

הקדוש ברוך הוא שמח אז עם הצדיקים בגן עדן

וְתָנָא, רַבֵּי שְׁמַעוֹן בְּרִי יוֹחָאִי אָמַר, בְּהֵיִא שְׁעָתָא נָפַק
קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא מֵאֲנוּן עֲלָמִין סְגִיאִין
לְאַשְׁתַּעֲשַׁע עִם הַצְּדִיקִים דְּבִגְן עֵדֵן [בְּאוֹתָהּ שְׁעָה יוֹצֵא
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵאוֹתָן עוֹלָמוֹת מְרַבִּים לְהַשְׁתַּעֲשַׁע עִם
הַצְּדִיקִים שְׁבִגְן עֵדֵן], וְקוֹל כְּרוֹז קוֹרָא וְאוֹמַר, עוֹרֵי צְפוֹן
וּבוֹאֵי תִימָן לְהַפְרִיחַ בְּשָׁמַיִם שָׁל גֵּן עֵדֵן. דְּתָנָא, בְּזִמְן
שְׁהָרוּחַ צְפוֹן מְנוֹשֶׁבֶת בְּחֻצֵי הַלַּיְלָה וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

יד) לְמַדְנּוּ: בְּאוֹתָהּ שְׁעָה הוּא עֲקָר הַדִּין שְׁדָנִים אֶת הַרְשָׁעִים בְּאֵשׁ הַגִּיהָנָם
וְכָל הָעוֹלָם שׁוֹכְבִים בְּשָׁנָה וְאִין מִי שִׁיתְפַּלֵּל עֲלֵיהֶם.

טו) לְמַדְנּוּ: שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אֲלָף רוּחוֹת סוּפָה וּסְעָרָה בְּאוֹת עֵמָה וְהִיא קָשָׁה
לְכָל דְּבָר אֲבָל טוֹבָה לְחוֹלִים, מְפַנֵּי הַקָּרִירוֹת שְׁבָהוּן, מְחַמֵּת הַחֵם שֵׁישׁ
בְּחוֹלִים יֵשׁ לְהֵם נַחַת רוּחַ בְּקָרִירוֹת זוּ.

נִכְנַס לְגַן עֵדֶן, אָזַי כָּל הַבְּשָׂמִים וְכָל הָאֵילָנוֹת שֶׁבְּגַן עֵדֶן
 נוֹתְנִין רֵיחַ וּמְזַמְרִים לְפָנָיו, שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרֵי הַיָּמִים א טז, לג) "אֲזַ
 יִרְנְנוּ עֲצֵי הַיַּעַר מִלְּפָנָי ה'" כו'. וְכָל מְלֶאכֶי מַעֲלָה וְכָל
 הַרְקִיעִים וְחַיּוֹת הַקּוֹדֶשׁ וְהָאוֹפָנִים מְזַדְעָזְעִים וּפּוֹתְחִין
 אֶת פִּיהֶם בְּרִנָּה וְשִׂבַּח לְמִי שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם, עַד
 שֶׁנִּכְנַס הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם הַצַּדִּיקִים לְגַן עֵדֶן, וְזֶהוּ
 בְּחֻצֵי הַלַּיְלָה.

מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ שֶׁכָּל טוֹב יָקוּם מִשְׁנֵתוֹ בְּחֻצוֹת הַלַּיְלָה וְיַעֲסֵק בַּתּוֹרָה עַד הַבֶּקֶר
מז. יֵאָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, מֵאֵן דְּנִשְׁמַתָּא קֳדָיִשָׁא
 אֵית בֵּיה וְשָׁמַע קוֹל תְּרַנְגּוּלָא קָרִי בְּפִלְגָא לַיְלָה
 דְּאֵתִי זִיקָא דְּאָשָׁא נְפִיק מִבֵּין גְּלַגְלֵי הַחַיּוֹת וְאֲזִיל בְּכָל
 עָלְמָא, וּמַגִּיעַ תַּחַת גְּדַפּוּהֵי דְתְרַנְגּוּלָא, וּבִהֵיא שְׁעָתָא
 בְּדַחִילוֹ מְקִישׁ הַתְרַנְגּוּל בְּגַדְפּוּהֵי דָא עִם דָּא. וְאָמַר, דָּא
 הוּא פְּלָגוֹת לַיְלָא, מֵאֵן דְּאֵית בֵּיה בְּלַבֵּיה שֶׁכָּל טוֹב
 יִתְעוֹרֵר וְיָקוּם מִשְׁנֵתוֹ, וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, אֲזִיל קְלִיָּה
 וְאִשְׁתַּמַּע בְּגַן עֵדֶן.

(טז) פְּרוּשׁ הַזֹּהַר בְּלִשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ:

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אָמַר רַב: "מִי שֶׁיֵּשׁ בוֹ נֶשְׁמָה קְדוּשָׁה וְשׁוֹמֵעַ קוֹל
 הַתְרַנְגּוּל קוֹרָא בְּחֻצֵי הַלַּיְלָה, שָׂאזְ נִיצוּץ אֲשֶׁר יוֹצֵא מִבֵּין גְּלַגְלֵי הַחַיּוֹת
 וְהוֹלֵךְ בְּכָל הָעוֹלָם וּמַגִּיעַ תַּחַת פְּנֵי הַתְרַנְגּוּל. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה נִרְעַשׂ
 הַתְרַנְגּוּל וּמְקִישׁ כְּנִפְיוֹ זוּ בְּזוּ וְאוֹמֵר: זֶהוּ חֻצוֹת לַיְלָה".

וּמִי שֶׁיֵּשׁ בְּלִבּוֹ שֶׁכָּל טוֹב יִתְעוֹרֵר וְיָקוּם מִשְׁנֵתוֹ וְיַעֲסֵק בַּתּוֹרָה, וְהוֹלֵךְ קוֹלוֹ
 וְנִשְׁמַע בְּגַן עֵדֶן וְנִשְׁמַע עַל יְדֵי הַקּוֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהַצַּדִּיקִים שֶׁעִמּוֹ.

שׁוֹאֲלִים הַצַּדִּיקִים: "מִי הוּא זֶה" וְרַבּוֹן הָעוֹלָם מְשִׁיבֵם: "זֶהוּ פְּלוֹנִי, שֶׁעוֹסֵק
 עִם נֶשְׁמָתוֹ הַקְּדוּשָׁה בַּתּוֹרָה. הַקְּשִׁיבוּ קְלַכְּם, שֶׁקוֹל זֶה עָרַב עָלַי יוֹתֵר מִכָּל
 שִׁירוֹת וְתַשְׁבּוּחוֹת, שֶׁאֲזַמְרִים לְפָנָי בְּעוֹלָמוֹת הָעֵלְיוֹנִים".

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר, דְּבָרָיו שֶׁל הַצַּדִּיק נוֹחִים לְפָנָיו
מִכָּל הַשִּׁירוֹת וְהַתְּשַׁבְּחוֹת שֶׁמִּשְׁמִיעִים לְפָנָיו
בְּשָׂמִי מַעַל.

וְאַצִּיִת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְצַדִּיקִים דְּעַמִּיה שׁוֹאֲלִין מֵאֵן
הוּא דִּין גָּבֵר וּמְאָרִי עַלְמִין, אֲתִיב וְאָמַר, דִּין
פְּלִנְיָא בְּן פְּלִנְיָא עָסִיק עִם נְשֻׁמְתִּיה קְדִישָׁא בְּאוּרִיתָא,
אַצִּיתוּ כְּלָהוּ דְּהָאִי נִיחָא לִי מִכָּל שִׁירְתָּא וְתִשְׁבַּחְתָּא
דְּאַמְרִין לְעִילָא.

סדר הלימוד ליום **ב כסליו** [יום 61 בשנה]

לכך נוצרת - לעשות נחת רוח להקדוש ברוך הוא

י. בן אדם, בן אדם, ראה והתבונן וחכם בכל אפשרות
איה להתגבר בתורה ובמעשים טובים, כדי לעשות
נחת רוח להקדוש ברוך הוא, כי לכך נוצרת.

הקדוש ברוך הוא משגיח על ישראל בכל עת

וְזָכַר כִּי אֲנַחְנוּ יִשְׂרָאֵל עֲמוּ עַדַת סִגְלָתוֹ, וְכַח ה' בְּנוּ מִכָּל
שְׁבָעִים אַמּוֹת לְקַרְבָּנוּ אֱלֹוֵי, וּבְכָל עֵת וּרְגַע
הַשְּׁגָחַתוֹ עָלֵינוּ וְהוּא פּוֹקֵד מַעֲשֵׂה בְּנֵי אָדָם אִם לְרַעָה וְאִם
לְטוֹבָה, וּכְנִגְדָּה זֶה הָעֲמִיד מְטִיבִין וּמְרַעִין.

הַמְטִיבִים הֵמָּה מְלַאכִין קְדִישִׁין הַמְקַבְּלִין נְשֻׁמַת הָאָדָם
בְּאַהֲבָה וּבְשִׂמְחָה, וּמְרַאֲיִן לוֹ פְּתַחַי גֵּן עֵדֶן.
וְהַמְרַעִין הֵמָּה הַמְזִיקִין הַמְשַׁחִיתִים הָאֲכֹזְרִים הַחוֹטְטִים
אֶת הַנְּשֻׁמָּה לְיִסְרָהּ בְּיִסּוּרִים קָשִׁים וּמְרִים, כְּדֹאִיתָא
בְּמִדְרַשׁ הַנֶּעְלָם פְּרִשְׁתָּ נַח:

שְׁבַעַה שְׁעָרִים לְגַן עֵדֶן

יא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, שְׁבַע כְּתוּת שֶׁל מְלֹאכֵי הַשָּׂרֵת הֵן אֶצֶל הַשַּׁעַר, דְּאִקְרִי שַׁעַר צְדָק שְׁעַלֵיהֶם אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם (תְּהִלִּים קיח, יט-כ) "פִּתְחוּ לִי שְׁעָרֵי צְדָק אָבֹא בָם אוֹדֶה יְהוָה - זֶה הַשַּׁעַר לֵה' צְדִיקִים יָבוֹאוּ בוֹ". וְשַׁבְעָה פִּתְחוּן הֵן לְנִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים לְהַכְנִס לְגַן עֵדֶן עַד מְקוֹם מַעְלוֹתָם.

פְּתַח הָרֵאשׁוֹן נִכְנָסֵת הַנִּשְׁמָה בַּמַּעְרָת הַמְּכַפֶּלֶה, שְׁהִיא סְמוּכָה לְגַן עֵדֶן, וְאָדָם הָרֵאשׁוֹן שׁוֹמֵר עָלָיו. זְכָתָה הַנִּשְׁמָה, אָדָם הָרֵאשׁוֹן הוּא מְכַרִּיז וְאֹמֵר פָּנּוּ מְקוֹם לְחֶסֶד, שְׁלוֹם, שְׁלוֹם בּוֹאֵךְ.

שֵׁם מְקוֹם הַכְּרוּבִים וְלֵהִט הַחֶרֶב הַמַּתְהַפֶּכֶת

יב. וְיוֹצֵאת מִפֶּתַח רֵאשׁוֹן, וְנִכְנָסֵת לְפֶתַח שְׁנֵי שֶׁל שַׁעֲרֵי גֵן עֵדֶן, וְשֵׁם הַכְּרוּבִים וְלֵהִט הַחֶרֶב הַמַּתְהַפֶּכֶת, וְאִי לֹא זְכָתָה, מְקַבֶּלֶת שֵׁם עֲנֻשָׁה לְהַצָּרֶף וְלְהַסִּיר סִיגָה וּפְסֻלָּתָה עַל יְדֵי מִשְׁפָּט אֲשֶׁר סוֹבֶלֶת בְּלֵהִט הַחֶרֶב הַמַּתְהַפֶּכֶת, וּבָאֵם זְכָתָה לְצֵאת גַּם מִשֵּׁם בְּשְׁלוֹם אֲזִי נוֹתְנִין לָהּ פֶּתַקָּא לְסִימָן לְכַנֵּס לְגַן עֵדֶן.

עֲמוּד שֶׁל עֵנָן וְנִגְהָ הַמַּעְרָב זֶה בְּזֶה

וּכְשֶׁבֹאת לְגַן עֵדֶן, יֵשׁ שֵׁם עֲמוּד אֶחָד שֶׁל עֵנָן וְנִגְהָ הַמַּעְרָב זֶה בְּזֶה וְעֵשֶׂן סְבִיבֵיו, וְעֲמוּד זֶה נִעוּץ מִירוּשָׁלַיִם שֶׁל מָטָה לְשַׁעַר יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעְלָה שֶׁהוּא מְכוּן נֶגֶד יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מָטָה.

סדר הלימוד ליום ג כסליו [יום 62 בשנה]

הַנְּשָׂמָה נְהִיגִית מְרֹב טוֹבָה הַנְּשַׁפֵּעַ עָלֶיהָ

וְאִם הַנְּשָׂמָה זֹכָה דֵּי לָהּ שְׂיֵהִיָּה לָהּ מְקוֹם מְדוּר בְּכָאן לְקַבֵּל שְׂכָרָה וְלֹא לְעֵלוֹת יוֹתֵר, אָזִי הִיא שָׂבָה וּמִתְעַדְנֶת שָׂמָה מֵהַטּוֹב הַמְּשַׁפֵּיעַ מִלְּמַעְלָה אֵלֶיהָ, וְגַן עֵדֶן זֶה מְאִיר בְּאוֹר שֶׁל מַעְלָה, דְּאָמַר רַבִּי יוֹסִי, רְאִיתִי גַן עֵדֶן וְהוּא מְכוּן נֶגֶד הַפְּרֻכָּת וְשֵׁם טַל הָאוֹרוֹת אֲשֶׁר לְמַעְלָה וְהִיא נְהִיגִית מִזִּיּוֹ הַשְּׂכִינָה, אֲבָל אֵינָה נִזְוֶנֶת מִמֶּנָּה.

מִיכָאֵל הַשֵּׁר הַגָּדוֹל מְקַרֵּיב הַנְּשָׂמָה לְקֶרְבָן

יג. זְכָתָהּ לְעֵלוֹת יוֹתֵר, אָזִי עוֹלָה הִיא בְּאוֹתוֹ הָעֲמוּד עַד שֶׁמִּגַּעַת וְנִכְנָסֶת בַּפֶּתַח הַשְּׁלִישִׁי וְהוּא נִקְרָא זְבוּל, וְשֵׁם יֵשׁ הַרְבֵּה שׁוּמְרִים, וּפּוֹתֶחֱזִין לָהּ, וְנִכְנָסֶת בְּאוֹתוֹ הַשֶּׁעַר וּמִשְׁבַּחַת לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁל מַעְלָה, וּמִיכָאֵל שֶׁר הַגָּדוֹל שֶׁהוּא כֹהֵן אֵל עֲלִיּוֹן מְקַרֵּיב הַנְּשָׂמָה זֹו לְקֶרְבָן.

אָמַר רַבִּי חִיָּא, הַקְּרִבָּה זֹו אֵינָה כְּשֶׁאֵר הַקְּרִבָן אֱלָא כְּאָדָם הַמְּקַרֵּיב דוֹרוּן לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ, וּמִיכָאֵל מַעְלָה אֶת הַנְּשָׂמָה עַד פֶּתַח הַרְבִּיעִי וְחִמִּישִׁי וְשִׁשִּׁי, וְאָמַר לְפָנָיו, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲשֶׁרִי בְּנִיךָ, בְּנִי אֶהוּבִיךָ, בְּנֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, וְאֲשֶׁרִי הַנְּשָׂמָה שֶׁהִיא זֹכָה לָזֶה.

הַנְּשָׂמָה שֶׁזֹּכָה לְבוֹא לְשַׁעַר הַשְּׁבִיעִי, נַעֲשִׂית מִלְּאָךְ הַשֶּׁרֶת

יד. וְאַחַר כֵּן מַעְלִין אֶת הַנְּשָׂמָה לְשַׁעַר הַשְּׁבִיעִי שֶׁהוּא נִקְרָא עֲרֻבוֹת, שֶׁשֵׁם גְּנֹזֵי חַיִּים. וְכֹל נְשָׂמָה שֶׁהִיא זֹכָה לְשַׁעַר הַזֶּה, מִיָּד נַעֲשִׂית בּוֹ מִלְּאָךְ הַשֶּׁרֶת. אֲבָל מִי

שְׁעוֹבֵר עַל חֶרֶם אֵין נִשְׁמָתוֹ זֹכָה אֶפִּילוֹ לְבוֹא אֶל שַׁעַר הַשְּׁלִישִׁי, אֶפִּילוֹ אַחַר כָּל הַיְסוּרִין וְהַדִּינִין, כִּי אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, מִי שֶׁהוּא בַּחֶרֶם לְמִטָּה יוֹם אֶחָד, הוּא לְמַעַלָּה בַּחֶרֶם שְׁלֹשִׁים יוֹם, וּמִי שֶׁהוּא בַּחֶרֶם לְמִטָּה שְׁלֹשִׁים יוֹם, אָזִי הוּא בַּחֶרֶם לְמַעַלָּה שָׁנָה. וּמִי שֶׁהוּא בַּחֶרֶם לְמִטָּה שָׁנָה אַחַת, אָזִי הוּא בַּחֶרֶם לְמַעַלָּה עוֹלָמִית, וְאֵין לוֹ תְרוּפָה לְמַכְתּוֹ.

וְהִנֵּה רְאִיתִי הַמּוֹן עִם שְׁהִם מְקַלֵּין כְּשִׁמְטִילִין עֲלֵיהֶם בֵּית דִּין חֶרֶם, אוֹ שׁוֹלְחִין אַחֲרָיו אֵיזָה אֲנָשִׁים בַּחֶרֶם שְׂבִיבֹא לְבֵית דִּין לְצִיַּת הַדִּין אוֹ לְהַגִּיד אֵיזָה עֲדוּת, וְהַחֶרֶם הוּא כְּמַצְחֵק בְּעֵינֵיהֶם, וְהֵן אֵינָם יוֹדְעִים שֶׁהַחֶרֶם הוּא חֲמוּר מְשׁוֹבַעַת שְׂוֹא וְשֶׁקֶר וְעִבְרָתוֹ שְׂמוּרָה לְנֹצַח, וְאַלְיָהוּ הַנְּכִיבֵי מִפְּרָסָם קְלוֹנוֹ בְּרַבִּים.

עַל כֵּן יִרְאֶה הָאָדָם שְׂלֵא לְהַקֵּל בְּשׁוּם חֶרֶם שֶׁנַּעֲשֶׂה אֶצְלוֹ הַקְּהָל, אוֹ אֶפִּילוֹ בְּפָנֵי עֲשָׂרָה הַדְּיוֹטוֹת, וּמִכָּל שְׂכָן שִׁיחָהּ זָהִיר שְׂלֵא לְעַבֵּר חֶרֶם שֶׁל תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, וְאִזּוֹ טוֹב לוֹ יִהְיֶה סָלָה.

סדר הלימוד ליום ד כסליו [יום 63 בשנה]

— שְׂרָקָה י"ז —

פְּרִשְׁת וַיִּשָּׁב

א. חֲלָקֵי הַטְּמֵאָה הֵן אַחַד עֶשֶׂר, טְמֵאֵת מֵת, טְמֵאֵת שָׂרֵץ, טְמֵאֵת נְבִלָה, טְמֵאֵת שְׂכַבַת זָרַע, טְמֵאֵת מִי חֲטָאֵת, טְמֵאֵת פְּרָה אֲדוּמָה כָּל הָעוֹסֵק בָּהּ, טְמֵאֵת זָב, טְמֵאֵת זָבָה, טְמֵאֵת נִדָּה, טְמֵאֵת יוֹלְדֵת, טְמֵאֵת צָרַעַת. וְהֵן מְרַמְזִין עַל

עולמות הטמאות של החיצונים שחיותן נשתלשל מאחת עשרה ספירות הטמאה, וכנגדן הן אחד עשר סמני הקטורת להתיש כחם.

האדם שגודר גדרים הוא מפרש מהחיצונים

ונמצא בהיות האדם נזהר לגדר גדר ולשמר עצמו מן הטמאות הנזכרים, הרי הוא מבדל ומפרש מכוחות החיצונים, אבל אם הוא נמשך אחר הטמאה הרי הוא משרש במקור הטמאה.

שלא לדרך על צפוני אשה נדה

והנה צריך שתדע גדל כח הטמאה הזו, כי אלף וארבע מאות וחמשה מיני חיצונים שרויין על הצפונים הגדלים בידיה של אשה נדה, על פן צוה הקדוש ברוך הוא שתקץ הצפונים כשבאה האשה לטהר. ותזהר שלא להשליכם במקום שעוברים בני אדם, כי הדורך עליהם אפילו במנעלים ברגליו יכול להנזק חס ושלום.

להתרחק מאד מאשה נדה

ב. והמכשפים עושין כשוף באנון הצפונים וכל מכשפה מהדרת לפעל בכשפיה דוקא בימי נדתה, כי אז הכשוף הוא מצליח יותר. על פן צריך האדם להתרחק בכל הרחקות שבעולם מאשה נדה, הן בדבור ומכל שכן שלא להסתכל בה, כי אם מעט מזעיר על פי ההכרח ולנהג בכל מיני חמרות בענין למנע מלאכל עמה בקערה אחת, אפילו שאר בני הבית לא יאכלו עם אשה נדה, כי שיורי הרק מפיה הבא לתוך הכף ומכף להקערה הוא גורם שיבוא האדם לידי סכנה.

מעשה באחד שנוהר בחלומו שנכשל בעברה רחמנא ליצלו
 ג. ומעשה באיש אחד, שראה בחלומו שרגליו היו
 מלכלכים בצואה, ותפעם רוחו בבקר, כי לא לחנם
 היה זה החלום. והלך האיש וספר לו להרב האר"י ז"ל
 החלום הנזכר לעיל, והשיב לו האר"י ז"ל, שמטתך הוא
 קרוב למטה אשר שכבה עליו אשתך נדה, ועל ידי השינה
 שישן בלילה נגע כר העליון שתכסה בה במטת אשתך
 נדה, והלך תכף האיש לביתו ותקן והרחיק מטתו מן
 המטה של אשתו. ואמר האר"י ז"ל לתלמידיו, כי על פי
 רוב החלומות באין ומזהירין להאדם שהן נכשלים
 באיזה עברה.

סדר הלימוד ליום ה כסליו [יום 64 בשנה]

השכינה שורה על האדם שמרחיק א"ע מאשתו נדה
 ד. על פן יראה האדם להרחיק בכל מיני הרחקה מאשתו
 נדה, וללמד את בניו הקטנים להרחיקם מילדותיהן
 מהאשה נדה. ובהיות האדם נוהר להרחיק מאשתו נדה
 עד שתטהר, אזי תדע דזווגא דשכינתא בהדיה, כדאיתא
 בזוהר בראשית, עין שם.

ובשיניע העת שתטהר יתחבר בהדה בצניעות, וכמו
 שמזהיר הזוהר פרשת ויצא, הוי צנוע
 בתשמיש מפני אינון תרין מלאכין דאנון מימינו
 ומשמאלו, יצר טוב ויצר הרע. ואיתא עוד שם, בכל
 אתר דשמושא דמצוה אשתכח שכינתא שריא על
 ההוא אתרא.

י"ח בְּרִכּוֹת כָּנָגַד י"ח חֲלִיּוֹת שֶׁבַשְׁדָּרָה

וּבְאִפֵּן שִׁיתְקַדֵּשׁ בְּאוֹתוֹ פַּעַם וַיִּחַשֵּׁב כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
 בְּרוּךְ הוּא בְּרָא שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה חֲלִיּוֹת בְּחוֹט
 הַשְּׂדָרָה שֶׁל אָדָם, וְדָרָךְ שֶׁם זָרַע עוֹבְרַת מִן הַמַּחַ עַד
 הַבְּרִית, וּכְנֻגְדָן תִּקְנוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה שְׁמוֹנֶה
 עֶשְׂרֵה בְּרִכּוֹת שְׁאֵנוּ מִתְפַּלְּלִים שְׁלֹשׁ פַּעַמִּים בְּכָל יוֹם,
 וּבְכָל בְּרִכָּה אֲזַכְּרֶתָּהּ.

וּכְנֻגְדָן זֶה גַם כֵּן יִהְיֶה מִחֲשָׁבָה בְּקִדְשֵׁת שְׁמוֹ בְּאוֹתוֹ פַּעַם,
 וּכְבָר הַעִיר עַל זֶה בְּרַעְיָא מְהִימְנָא פְּרִשְׁתָּ קְדוּשִׁים,
 זְכָאִין אֵינּוֹן אַבְרָם דְּמִתְקַדְשִׁין בְּשַׁעַת הַחֲבוּר דְּאֵנּוֹן עֲצִי
 הָעוֹלָה דְּאֲחִידָן בְּהוּ עֲצִים קְדִישִׁין כּוּ' וְשֵׁם ה' דְּאֲחִיז
 בְּעֲצִים דִּילְהוֹן, וּבְגִין דָּא (יְשַׁעְיָה כד, טו) "בְּאוֹרִים כְּבָדוֹ ה'".

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה צְרִיךְ הָאָדָם לְכוֹן לַעֲשׂוֹת רְצוֹן הַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ, כְּדִי שִׁיִּצְאוּ מִמֶּנּוּ בְּנִים צְדִיקִים - וְכֵן
 הוּא בְּזוּהַר מְצוּרַע, בְּעֵי בַר נֶשׁ לְכוּנָא בְּהֵיאָ שַׁעְתָּא
 בְּרַעוּתִיהָ דְּמֵאֲרָה בְּגִין דִּיפְקוֹן בְּנִין קְדִישִׁין לְעֵלְמָא.

וְאִיתָא שֶׁם בְּזוּהַר פְּרִשְׁתָּ קְדוּשִׁים, כִּד הוּי רַבִּי שְׁמַעוֹן
 בַּר יוֹחָאי אָזִיל בְּמִתָּא וְהוּי אָזִילִין אַבְתְּרִיהָ,
 וְחָמָא לְאַנְתּוֹ, מְאִיךְ עֵינֵיהָ וְהוּי אָמַר לְחַבְרִיא אַל תִּפְנוּ
 וְכוּ'. וְכָל מֵאֵן דִּיִּסְתַּכַּל בְּאַתְתָּא בִּימְמָא אֲתִי לְהַרְהוּרִי
 בְּלִילָהּ. וְאִי שְׁמִישׁ בַּר נֶשׁ בְּאַנְתְּתִיהָ בְּזִמְנָא דְּסָלִיק
 הֵהוּא הִרְהוּרָא בִּישָׂא, אֵינּוֹן בְּנִין דְּאוּלִּידוֹן אֲקָרוּן
 "אַלְהֵי מַסְכָּה לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ" וּבְזֶה בָּאִים עַל פִּי הָרוּב
 בְּנִים מְשׁוּמְדִים.

סדר הלימוד ליום ו' כסליו [יום 65 בשנה]

וְהִנֵּה יֵשׁ כַּמָּה דְבָרִים אֲשֶׁר מֵהֶם הַתִּינוּקוֹת נֶעֱשִׂין
 בְּעֲלֵי נִכְפִין רַחֲמָנָא לִיצְלָן, עַל יְדֵי מַעֲשֵׂה
 אֲבֵיהֶם וְאָמָם.

ה. וְהִנֵּנִי מִזְכִּיר כָּאֵן אֵיזָה דְבָרִים שְׁצָרִיכִים בְּנֵי אָדָם
 לְקָשָׁרֵם אֶל לְבָם לְהוֹרוֹת לְבַנְיָהֶם שְׂיִזְהָרוּ בְּזֵה שְׁלֵא
 לַעֲשׂוֹתָם. הָרֵאשׁוֹן, הַמְּפָרֵשׁ בְּגִמְרָא וּבְזוּהַר "הַמְשַׁמֵּשׁ
 מִטְתּוֹ לְאוֹר הַנֵּר הוּוּ לִיֵּה בְּנִים בְּעֲלֵי נִכְפִין" בַּר מִינָן,
 וּמְכַל שְׁכַן שְׁאָסוֹר לְשַׁמֵּשׁ מִטְתּוֹ לְאוֹר הַלְּבָנָה. הַשְּׁנִי,
 כְּשֶׁאָדָם רוֹאֵה בְּחִלּוּם דְּמוֹת אֵיזָה אִשָּׁה, וְאֶפְלוּ דְמוֹת
 אִשְׁתּוֹ אוּ דְמוֹת בְּתוּלָה, וּמִתְעוֹרֵר בְּחֶשֶׁק וְתֵאָוָה מִשְׁנָתוֹ
 וְעַל יְדֵי זֶה הַתֵּאָוָה אַחַר כֵּךְ נִזְקַק לְאִשְׁתּוֹ, אֲזִי אוֹתוֹ הַיֶּלֶד
 שְׂיִוָּלֵד עַל יְדֵי אוֹתוֹ הַחֲבוּר שֶׁל תֵּאָוָה יִהְיֶה הַיֶּלֶד בְּעַל
 נִכְפָּה בַּר מִינָן בְּכָל פַּעַם שֶׁהַלְּבָנָה הוּא בְּחִדּוּשָׁה, וְאִין לוֹ
 תְּרוּפָה וּרְפוּאָה לְמַכְתּוֹ כִּלְל כָּל יְמֵי חַיָּיו, כִּי אוֹתוֹ דְּמוֹת
 שְׁנַתְרָאָה לְפָנָיו בְּחִלּוּם הִיא הַשְּׂדִית הַנִּקְרָאת נַעֲמָה,
 וּבַתֵּאָוָה דִּילֵה נִזְקַק לְאִשְׁתּוֹ, עַל כֵּן הַיֶּלֶד הוּא מְסֻטְרָא דָא,
 דְּהָא בְּתֵאָוָתָהּ דִּילֵה אִשְׁתְּכַח, וְהָאִי הוּא בַר נֶשׁ דְּבִכְל
 סִיְהָרָא וְסִיְהָרָא אֲתַפְּגִים בַּר מִינָן.

הַשְּׁלִישִׁי הִיא מֵאֵי דְמִזְהִיר בְּזוּהַר פְּרִשְׁת וְיִקְרָא, שְׂיִזְהִיר
 מְאֹד שְׁלֵא תִינִיק אֶת בְּנָה אַחַר הַחֲבוּר עַד
 אַחַר שְׁעָה, וְאִף אִם הַיֶּלֶד הֵוּא בּוֹכָה, וְעַל כָּל פְּנִים
 יִרְאֵה בְּכָל מָה דְאֶפְשָׁר לְהַשְׁתִּיקוֹ עַד חֲצֵי שְׁעָה. עַל כָּל
 פְּנִים לֹא תִינִיק מִקְדָּם וְחִלְיָה בְּתוּךְ חֲצֵי שְׁעָה רֵאשׁוֹנָה
 עֵין שֵׁם הַטַּעַם.

הַרְבִּיעִי, מאי דמבאר בגמרא דידן שלא ישכב הילד במטה בשעת החבור, כי זה הגורם סכנה לילד הנוצר. ויש בזוהר סוד נפלא.

ו. והפלל, המקור להתנהג בצניעות, ובזמן המיוחד לזה שהוא אחר חצות לילה בשעה שבני הבית הן ישנים. יזהר שלא להתחבר בפני בעלי חיים, כדאיתא בגמרא (עין נדה י"ז ע"א בשנוי לשון) אבני באלי פרוחי, רבא באלי דידיכי.

אם אין הפונה להוליד בנים בעלי תורה ויראה, לשוא כל עמלו **ואיתא** בזוהר חדש דף י"ז, אמר רב הונא צריך שיקדש עצמו לשם שמים בשעת החבור שנאמר (תהלים קכז, א): "אם ה' לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו", כלומר אם אין הפונה לשם שמים, להוליד בנים שיהיו בעלי תורה בעלי יראה אלא להנאת עצמו, שוא עמלו בוניו בו, שמכונים עמל של שוא באותו הילד, והוא גרם היצר הרע וגם המחשבה זרה שמכון לתענוג.

סדר הלימוד ליום ז כסליו [יום 66 בשנה]

קדשתו של "אהבה" - אביו של רב אדא שנזכר בחז"ל בשם "רב אדא בר אהבה"

ז. תנו רבנן, "אמר רבי יוסי בן פזי, זימנא חדא הוינא אזיל באורחא וערענא בהדי טורא דכפר קרדו, והווי

(יז) פרוש הזוהר בלשון הקודש:

אמר רבי יוסי בן פזי: פעם אחת הלכתי בדרך ונקלעתי להר בו שוכן הכפר קרדו אשר תושביו שמחים בחלקם ומשא ומתן שלהם באמונה ולא היו קנאה וישנאה ביניהם.

גְּבַרֵי בְּדִיחֵי בְּחֻלְקֵיהוֹן (רְצָה לומר: שְׁהִיוּ שְׂמֵחִים בְּחֻלְקָם), וּמִשָּׂא
וּמִתָּן שְׁלֵהֶם הָיָה בְּאִמוּנָה, וְלֹא הָיָה קִנְאָה וְשִׁנְאָה
בִּינֵיהוֹן וּבָהּ בְּשִׁבְתָּא בְּלִילָה חֲמִיתִי לְאֲשַׁפְּזֵאֵי דְקֵאֵי
בְּהֵאֵי גִיסָא וּמְצֻלֵי, וּדְבִיתָהּוּ קָמַת בְּאִידָךְ גִּיסָא וּמְצֻלֵית,
אֲמַרְתִּי לְהוֹן מֵאֵי צְלוֹתִיכוֹן בְּשַׁעְתָּא דָּא, אֲמַרוּ, עֲדָנָא
דִּידָךְ לְזוּגָן מִשְׁבַּת לְשַׁבַּת, וּמְצֻלִינָן צְלוֹתָא קָמִיהּ קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא דִּיהִיב לָנוּ בַר דִּיפְלַח בְּאוֹרֵיתָא וַיְהִי בַר
דִּדְחִיל חֲטָאִין וְכו'.

אָהֳבָה לֹא הָיָה מְדַבֵּר עִם בֶּן אָדָם שֶׁלֹּא יָדַע אִם נִשְׁמְתוּ קְדוּשָׁה
ח. אָמַר לֵיהּ, יְהֵא רַעְוָא דִּיתְקֵיִים בְּעוֹתְכוֹן דְּהָא לְשֵׁם
שְׁמַיִם קָא עֲבַדְתוּן. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אַחְזִי שְׁכִינְתָּא

בליל שבת ראיתי את בעל הבית, שעומד בפנה זו שבחדר ומתפלל
ורעיתו עומדת בפנה השניה של החדר והם מתפללים. שאלתיים: 'מה
תפלתכם בשעה זו' ענו לי: 'זמן זווגנו משבת לשבת ומתפללים אנו לפני
הקדוש ברוך הוא, שימן לנו בן עוסק בתורה וירא חטא'.

אמרתי להם: 'יהי רצון שתתקבל תפלתכם, שהרי כוננתם לשם שמאים'.
אמר רבי יוסי: "אראה את השכינה, שלאחר כמה שנים נקלעתי שוב
לכפר זה וראיתי את הבן, שנולד להם, והנה הוא בן שבע שנים. ראיתי
בביתו ורצייתי לדבר עמו. אמר לו אביו: 'גש אליו (אל רבי יוסי), שהרי
אדם גדול הוא!' ענה הילד: 'פוחד אני לדבר עמו, שהרי איני יודע אם
יש לו נשמה קדושה אם לאו, שהרי היום למדני רבי, שכל שאין לו
נשמה קדושה - אסור להתחבר עמו'. אמר לו אביו: 'חס ושלום! הרי
אדם גדול הוא וחכם הדור!' התקרב הילד אלי ובטרים הספקתי לפצות
את פי אמר: "רואה אני בך, שיש בך נשמה חדשה, שונקסה בך זה
מקרוב ולא נתנה בך בעת לידתך". אמר לו רבי יוסי: 'כך הוא באמת,
בעודי בחור עסקתי הרבה בתורה ובזכות זה נתנה בי נשמה חדשה'.
אמרתי לו: 'מי הוא רבך' אמר לי: 'רבי אלכסנדרוס'. אמרתי לו: 'מה
למדת היום'.

דְּלִבְתָּר כַּמָּה שְׁנֵינ עֲרַעִית תַּמָּן וְחִמִּית הָאֵי בְּרָא דְאֲתִילִיד
 לְהוּ, וְהוּי בַר שֶׁבַע שְׁנֵינ. חִמִּי לִיָּה בְּבִיתָא, בְּעֵינָא לְמַלְלָא
 עֲמִי, אָמַר לִיָּה אָבוּהֵי זִיל לְגַבִּיָּה, דְּגַבְרָא רַבָּה הוּא. אָמַר,
 מִסְתַּפִּינָא לְאֲשַׁתְּעֵי בְּהִדְיָה וּלְאֲתַקְרָבָא עֲמִיָּה דְּהָא לָא
 יִדְעָנָא אֵי אֵית לִיָּה נִשְׁמַתָּא קְדִישָׁא אֵי לָא, דְּהִכֵּי אוּלִיף לִי
 מְאָרִי יוֹמָא דִּין, דְּכָל מֵאן דְּלִית לִיָּה נִשְׁמַתָּא קְדִישָׁא אָסוּר
 לְאֲשַׁתְּעֵי בְּהִדְיָה וּלְאֲתַקְרָב עֲמִיָּה. אָמַר לִיָּה אָבִיו, חֵס
 וְשָׁלוֹם, דְּגַבְרָא רַבָּה הוּא וְחִכְס דְּדָרָא הוּא. קָרִיב וְלָא
 סִפִּיק לְמַלְלָא עֲמִיָּה.

מ. אָמַר לִיָּה, אָנָּא חִמָּא בְּךָ דְּנִשְׁמַתָּא חֲדַתָּא הָא אֵית בְּךָ
 מִיּוֹמִין זַעֲרִין וְלָא אֵיתְזוּרִיק בְּךָ בְּשַׁעֲתָא דְּנַפְקִית
 לְעַלְמָא, תְּוֹהָא וְאָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסִי: כֶּף הוּא דְּרוּק הֵייתִי וְכַד
 דְּהוּי לְעֵי בְּאוּרִיתָא אֲתִיָּהִיב בֵּי נִשְׁמַתָּא אַחְרָא חֲדַתָּא.
 אָמַרְתִּי לוֹ, מֵאן הוּא רַבָּךְ, אָמַר לִי רַבִּי אֶלְפִסְנָדְרוּס.
 אָמַרְתִּי לוֹ וּמָה לְעֵית יוֹמָא דִּין, אָמַר לִי, הָאֵי קָרָא דְּכְתִיב
 (תְּהִלִּים קי"א, י) "רִאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֵת ה' שְׁכָל טוֹב לְכָל
 עוֹשֵׂיהֶם", וְדַרְשׁוּ רַבּוּתֵינוּ זְכוּרֹנָם לְבִרְכָּה (בְּרֻכּוֹת י"ז ע"א)
 לְעוֹשֵׂינָן לְשִׁמְיָה, וְגִילָה לִי סוּדוֹת נַפְלְאוֹת. אָמַרְתִּי לוֹ, מָה
 שְׁמֶךָ, אָמַר לִי, אֲהַבָּה. אָמַרְתִּי לוֹ, מְרִי אֲהַבָּה, אֲהַבְתָּ עוֹלָם
 אֲהַבְתִּיךָ, וְאֲנִי זְכִיתִי לְמַחְמִיָּה לְרַב אֲדָא בְּרִיָּה דְּרַב אֲהַבָּה,
 וְסַפְרִיתִי לוֹ הַדְּבָרִים הַנְּזַכָּרִים לְעִיל.

י. עַל כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לְקַדֵּשׁ אֶת עַצְמוֹ בְּשַׁעֲתַת תְּשֻׁמִּישׁ כְּדִי
 שְׂיִזְכֶּה לְבָנִים תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים, וְיִתְפַּלֵּל בְּכָל אַרְבַּעִים
 יוֹם הָרֵאשׁוֹנִים, יְהֵא רַעוּא מְמָרִי עַלְמָא שְׁנֹכְהָ לְבָנִים
 שְׂיִהִיו יִרְאִים וְשְׁלָמִים חֲרָדִים לְדַבְרֵי ה', וְנִרְאָה בְּהֶם

קְדוּשַׁת תְּנָאִים וְאִמּוּרָאִים, אָמֵן. וּלְקַמֵּן פְּרָק י"ח אֲכַתּוּב
שְׁכַל דְּרָכֵיו שֶׁל אָדָם צָרִיךְ לֵהִיּוֹת לְשֵׁם שָׁמַיִם.

סדר הלימוד ליום ח כסליו [יום 67 בשנה]

פְּרָק י"ח

א. "מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ ה' כָּלֵם בְּחַכְמָה עֲשִׂיתָ" וְגו' (תהלים קד, כד). הִנֵּה כָּבֵד כְּתַבְנּוּ בַּפְּרָקִים הַקּוּדְמִין שְׁחַכְמִינוּ זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה תִקְנּוּ לומר בְּכָל יוֹם מְזֻמּוֹר ק' שֶׁהוּא מְזֻמּוֹר לְתוֹדָה. וְהַכּוֹנֵנָה, שְׁצָרִיךְ הָאָדָם לְהוֹדוֹת בְּכָל יוֹם יוֹם וּלְהַבִּיא קָרְבָן תּוֹדָה, כִּי אֵין בְּעַל הַנֶּס מִפִּיר בְּנִיסוֹ שְׁעוֹשֶׂה לוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

מִנְהַג הַקְּדֻמוֹנִים הָיָה לְתַת שְׁבַח וְהוֹדָיָה עַל כָּל דָּבָר

וּבְאִמּוּרָת מְזֻמּוֹר זֶה תִּהְיֶה כְּוִנָּתוֹ בְּלִבּוֹ כְּאֵלוֹ מִבִּיא תּוֹדָה בֵּית ה', כְּמוֹ שֶׁהָיָה מְנַהֵג הַקְּדֻמוֹנִים ז"ל שְׁכָּל עֲנִין וּמְאוּרָע שְׁאִירַע לָהֶם הָיוּ נוֹתְנִים שְׁבַח וְהוֹדָיָה וְהַפִּירוּ מִיַּד שֶׁהוּא הַשְּׁגָחַת הַבוֹרָא יְתַבְרֵךְ, וְהָיָה קָשׁוֹר תָּמִיד בְּלִבָּם לְבַלְתִּי לְשַׁכַּח הַשְּׁגָחַת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

ב. כְּדַמְצִינוּ מַה שְּׁכַתּוּב בְּזוֹהַר פְּרָשַׁת אָמֵר: "רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאֵי הָהוּ אָזִיל בְּאוּרְחָא וְהָוֵי עִמָּיה רַבִּי אַבָּא וְרַבִּי

(פְּרוּשׁ הַזוֹהַר בְּלָשׁוֹן קוּדְשׁ:

רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי הָיָה הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ, וְהָיוּ עִמּוֹ רַבִּי אַבָּא וְרַבִּי יוֹסִי, הִגִּיעוּ לְאַמַּת הַמַּיִם אַחַת, נִתְקַל רַבִּי יוֹסִי וְנִתְקַע לְתוֹךְ אַמַּת הַמַּיִם, עַד

יוסי, מִטּוֹ לְחַד אֲמַת הַמַּיִם נִתְקַל רַבִּי יוֹסִי וְנִתְקַל לְתוֹךְ אֲמַת הַמַּיִם עַד שֶׁנִּתְלַכְּלוּ בְּגָדָיו. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הַלּוֹאֵי שְׂלֵא הָיָה נִבְרָא זֶה אֲמַת הַמַּיִם. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאֵי, אָסוּר לָן לֹאמַר כֶּן, דְּמִשְׁמַשָּׂא דְעֵלְמָא הֵיא וְאָסוּר לְנַהֵג קְלוּת בְּמִשְׁמַשָּׂא דְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְכָתִיב (בְּרַאשִׁית א, לא) "וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד", וְאִפְלוּ נְחָשִׁים וְעִקְרָבִים וַיִּתּוֹשִׁין כְּלֵהוֹן נִקְרְאִין מִשְׁמַשֵּׁי דְעֵלְמָא, וּבְנֵי נֶשָׂא לֹא יִדְעִין.

על ידי הנחש נצלו רבי שמעון בר יוחאי ושנים מתלמידיו ג. עד דהוה אזלין, חמו חדא חויה מרקד קמיהו. אמר רבי שמעון בר יוחאי ודאי דא נחש אזיל לאתרחשא

שֶׁנִּתְלַכְּלוּ בְּגָדָיו, אָמַר רַבִּי יוֹסִי: "הַלּוֹאֵי שְׂלֵא הָיָה נִבְרָא אֲמַת הַמַּיִם זֶה", אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי: "אָסוּר לָנוּ לֹאמַר כֶּן, כִּי אֶחָד מֵעוֹשֵׂי רְצוֹנוֹ שֶׁל הַמְּקוֹם הוּא וְאָסוּר לְזַלֵּל בְּמִשְׁמַשֵּׁי שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: 'וַיֵּרָא ה' אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד', וְאִפְלוּ נְחָשִׁים וְעִקְרָבִים וַיִּתּוֹשִׁים נִקְרְאִים כֻּלָּם מִשְׁמַשֵּׁי שֶׁל הַמְּקוֹף וְעוֹשֵׂי רְצוֹנוֹ בְּעוֹלָם וּבְנֵי אָדָם אֵינָם יוֹדְעִים, וְאֵינָם שָׂמִים זֹאת עַל לִבָּם".

בעודם הולכים ראו נחש אחד מרקד לפניהם. אמר רבי שמעון בן יוחאי: "בדאי הולך הנחש לחולל לנו נסים".

רץ הנחש לפניהם ונלחם באפעה אחד. ויתכונתו של האפעה, שאם הוא מסתפל בפני האדם או שאדם מסתפל בפניו מיד מת האדם מחמת ארסיות מבטו של האפעה, רחמנא לצלן. נאבקו הנחש והאפעה זה בזה עד שמתו שניהם, כִּאֲשֶׁר הִגִּיעוּ לְזִירַת הַמַּאֲבָק רְאוּ הַחֲכָמִים אֶת פְּגְרֵי שְׁנֵיהֶם.

קרא רבי שמעון על כך פסוק זה: "לא תאנה אליך רעה ונגע לא יקרב באהלקי", ולשם זה ברא הקדוש ברוך הוא את כל הבריות כִּאֲשֶׁר לְכָל אַחַת שְׁלִיחוֹת וְתַפְקִיד וְאֵין לָנוּ לְזַלֵּל בְּשׁוּם נִבְרָא, כִּי לְכָל נִבְרָא יֵשׁ תַּפְקִיד וְשְׁלִיחוֹת".

לְן נְסִין. רַהֲט הַאי חוּיָא קַמְיִיהוּ וְקָשֵׁר אֶת עֲצָמוּ בְּחַד
 אֶפְעָה, וְאֶפְעָה הִיא בְּרִיָּה דְאִי מְסַתְּכַלַּת בְּאַנְפִּיָּה דְּבַר נֶשׁ
 אוּ בַר נֶשׁ מְסַתְּכַל בְּאַנְפִּיָּה דְאֶפְעָה מְיָד הוּא מֵת מִחַמַּת
 הָאָרְס רַחֲמָנָא לִיצְלָן. וְהֵאֵי נַחֲשׁ בְּהַדִּי דְקָשֵׁר בָּהּ הַתְּחִילוּ
 לְהַכּוֹת זֶה אֶת זֶה עַד דְּמִיתוּ שְׁנֵיהֶם, עַד מָטוּ תַמְן לְהֵאֵי
 אֶתְר חָמוּ לֹון לְתַרְוִיהוּן שְׁכִיבִין בְּאוּרְחָא וּמִיתוּ.

השם יתברך מבטיח לצדיק שלא יאנה לו כל און

ד. קָרָא רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי הַאי פְּסוּקָא (תְּהִלִּים צא, י) "לֹא
 תֵאָנֶה אֵלֶיךָ רָעָה וְנִגַּע לֹא יִקְרַב בְּאַהֲלֶיךָ", וְעַל דָּא בְּרָא
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כָּל הַבְּרִיּוֹת וְכָל דְּבַר לְשִׁלְיחוּתָא דִּילֵיהּ.

סדר הלימוד ליום ט כסליו [יום 68 בשנה]

אין לבגיש שום ברייה

וְלִית לֹון לְאַנְהָגָא קְלָנָא בְּכָל מְאִי דְאִיהוּ עֶבִיד, כִּי
 לְשִׁלְיחוּתִיהּ הוּא בְּרָא יְתֵהוּן, וְעַל דָּא כְּתִיב (תְּהִלִּים
 קמה, ט) "טוֹב ה' לְכָל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו", עַד כָּאֵן
 לְשׁוֹן הַזּוֹהַר. וְנִרְאָה לִי, דְזִהוּ פְּוִנַת הַכְּתוּב (תְּהִלִּים קד, כד)
 "מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ ה' כָּלֵם בְּחַכְמָה עָשִׂיתָ מְלֵאָה הָאָרֶץ
 קִנְיָנֶךָ", וְכְתִיב (שֵׁם קמה, י) "יִוְדוּךָ ה' כָּל מַעֲשֵׂיךָ".

על בעל הנס לתקן איזה דבר טוב

ה. וּבִהְיוֹת כֵּן, בּוֹדָאי מִי שֶׁהִפְלִיא לוֹ הַשֵּׁם יְתַבְּרַךְ בְּרוּךְ
 הוּא בְּרַב רַחֲמָיו וְחֶסֶדְדֵי נֶס וְאִיזָה הַצְּלָה מְלֻסְטִים, אוּ
 מֵאֵשׁ וּמַמִּים, אוּ שְׁהִיָּה חוּלָה וְנִתְרַפָּא, אֲזִי חוֹבֵה עָלָיו
 לְתַקֵּן אִיזָה דְבַר טוֹב, שְׁיִהְיֶה הַכּוֹר שֶׁהוּא עוֹשֶׂה זֹאת
 בְּמִקּוֹם קָרְבַּן תּוֹדָה לְכַבּוֹד הַשֵּׁם יְתַבְּרַךְ בְּרוּךְ הוּא.

מעשה שהציל השם יתברך לבעל שבלי הלקט

ו. ובוא וראה מה שהעיד על עצמו הרב החסיד מורנו הרב רבי אברהם בעל המחבר "שבלי הלקט" בהקדמת ספרו, וזה לשונו: "אמר הכותב, אזכיר כאן נפלאות שעשה ה' עמדי בעת עברו עלי תלאות בימי חליי, חליתי על ערש דוי ומרב כאבי לא עליכם, שוממתי. אמרתי פקדתי יתר שנותי רבו עלי מכאובים עד שרחקו ממני קרובי כי הייתי למשא לבני ביתי ולפני אבותי. המו מעי בי ולבי יחיל בקרבי בזכרי אורחא רחיקא וקלילא זוודתאי.

ז. והעומדים עלי לשמור יציאת נשמתו כאשר ראו בי שנתקרו אברי ובשרי ובאתי עד הגסיסה, ועד שערי מיתה. העומדים עלי דחקו חוצה את אשתי וזרעי וגם שאר קרובים שראו אותי בסימני מיתה בדרך צאת הנשמה מהגוף, ופני נשתינו. וה' ברחמיו "יסר יסרני ולמות לא נתנני", ולא בזכותי רק בזכות אבותי הקדושים.

ח. ובמראה ראיתי בעיני אדם קצר עמד לפני ונר דולק בידו, ובהרף עין התחיל לכבות וחזר ודלק מהר לעיני. ואמרתי במחילה, יגיד לי אדוני מה זה שאתה עושה לפני בנר הזה.

הנר רמז לנשמה

והשיב האיש, הנר רמז לנשמה דילך, בעבור שימי חיך כבר עברו, כי הנר הוא רמז נשמת אדם, רמזתי

לך. והנה פֶּאֶשֶׁר מֵהָר חָזַר לְדַלְקָה כֶּף מְהֵרָה תִּהְיֶה לְךָ
רְפוּאָה, וְזֶהוּ שֶׁהִרְאִיתִי בְּאוֹתוֹתַי.

ז. וַיְדוּעַ תִּדְעַ שְׂיֵשׁ בְּמִשְׁפַּט שְׁלֹךְ מִיְמִינַי וּמִשְׁמְאֵילַי,
וְשָׁקְלוּ בְּמֵאזְנַי זְכוֹת שְׁלֹךְ, וּבִאתִי לְבִשְׂרֹךְ שֶׁהָאֵל
הִרְחֵמֵן הוֹסִיף יָמַי עַל יְמֵיךָ, וְאָמַר לְמַלְאָךְ, הֲרֹף יָדְךָ, כִּי
עוֹד לֹאֵל יָדוֹ לְזִכּוֹת אֶת הַרְבִּיּוֹם. חֶק חֶקְקֵתִי לְךָ שְׂבִיוֹם
הַשְּׁלִישִׁי תַעֲמַד מִחֲלִי זֶה. וְזֶה הַמַּעֲשֶׂה הִזְיָה שְׁלֹשָׁה יָמַי
קִדְּם חַג הַשְּׁבוּעוֹת.

וכאֲשֶׁר פָּתַר לִי כֶּף הִזְיָה, שְׂבִיוֹם רֵאשׁוֹן דְּחַג הַשְּׁבוּעוֹת
הִלְכֵתִי לְבֵית הַכְּנֶסֶת וּמִמֶּשׁ נַעֲשִׂיתִי בְּרִיָּה
חֲדָשָׁה, וּמִיָּד אֶזְרְתִּי כְּגִבּוֹר חֲלָצִי וְקִמַּתִּי עַל מִשְׁמֶרֶת
הַקּוֹדֶשׁ לְחַבֵּר פְּרוּשׁ עַל הַתּוֹרָה וּנְבִיאִים וּכְתוּבִים,
וְקִרְאתִי לְהַחֲבוֹר "שְׁבִלֵי הַלְקֻט" לְזִכְרוֹן, עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ.

סדר הלימוד ליום י כסליו [יום 69 בשנה]

אָסוּר לְאָדָם לִהְיוֹת כְּפוּי טוֹבָה

י. וְכֹה יַעֲשֶׂה הָאָדָם, כִּי אֵין לְךָ אָדָם שֶׁלֹּא נַעֲשֶׂה לוֹ גֵּם,
בְּפֶרֶט בְּדוֹרוֹת הָאֵלוּ אֲשֶׁר הִצְרוֹת מִתְּגַבְּרִים בְּכָל יוֹם וַיּוֹם
גְּזוֹרוֹת וּמִלְחָמוֹת עֲצוּמוֹת, חָרַב וְרָעַב מְצוֹר וּמְצוֹק, חֲלָאִים
רַבִּים, וּמִי אֲשֶׁר הָאִיר עָלָיו הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חוּט שֶׁל חֶסֶד
וְהִצִּילוֹ מִכָּל הַפְּגָעִים רַחֲמָנָא לִיּוֹצֵן, יִהְיֶה לוֹ לְזִכְרוֹן תָּמִיד
חֶסֶדִי ה', וְלֹא לִהְיוֹת מְכַפּוּי טוֹבָה. וְלֹא זוֹ בְּלִבְדָּה, אֲלֵא כָּל
מִי אֲשֶׁר מִשְׁפִּיעַ עָלָיו הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֹׁפֵעַ שֶׁל בְּרָכָה
שְׂזָכָה לִישֵׁב בְּבֵיתוֹ בְּהַשְׁקֵט וּבְכַבֻּחַ, וּפְרַנְסָתוֹ הִיא סְדוּרָה,
שְׁצָרִיךְ לְתַן שְׂכַח וְהוֹדִיָּה לְמָקוֹם עַל זֹאת.

יא. ומה מאד מזהיר בספר החרדים שזהו מכלל מצות עשה של "הגדתי היום לה' אלהיך כי באתי אל הארץ" וגו' (דברים כו, א), מכאן אזהרה על בני אדם המקבלים טובה והשפעה מהשם יתברך, לתן שבח והודיה, ולא לקרות קול קובלנא כדרך צרי העין אשר יותר מאשר נותן להם ה' מזון ומחיה כל ימיהם, יותר הם בוכים וקובלים נגד העולם כאלו שאין להם פת לחם לאכל, וכל טוב אין בידם, וכל פונתם הוא למנוע העניים ואביונים מפתח ביתם, ועל זה נאמר (תהלים לד, ז) "זה עני קרא וה' שמע", ואין התפלה של עני זו עד שעושה רושם ויעבר עליהם כוס של פרעניות שבאין המה לכלל הדלות.

אין להראות את העשירות בפני האמות, רק להראות פנים מסבירות לעניי ישראל

יב. הגם אשר בודאי היא טוב לקיים אזהרות רבותינו זכרונם לברכה (עין תענית דף י" ע"ב), לבלתי להתראות בפני אמות העולם בפרסום בעשירות, כמו שהזהיר אבינו הזקן יעקב לבניו (בראשית מב, א) "למה תתראו", ובפרט שבעתים הללו בעוונותינו הרבים האמות הם נותנין עין בממון של ישראל, וטוב מאד לכסות ולהעלים העשר בפניהם.

סדר הלימוד ליום יא כסליו [יום 70 בשנה]

בזכות שמקורבים לעניים הגונים, נפקדות העקרות בזרע של קיימא **אבן** טוב להראות פנים של מסבירות פנים, של אהבה ורצון בפני עניים ודלים ואביונים זהו רצון

הבורא יתברך, ובפרט המאכסן בביתו עניים ודלים
הגונים זוכה להרבה דברים, ונשים עקרות נפקדות
בזכות שמפרנסים ומכלכלים עניים ואביונים הגונים
לשם שמים.

יג. ומצינו נמי באיש זקן אחד שהיה בזמן גזרות ספרד
ושפניא ושמו רבי יחיאל, והיה דר בעיר אחת על חוף
הים הגדול, ובהיות גזרות שמדות במדינות הנזכרים
לעיל ברחו מאותן המדינות הרבה יהודים אל ארץ
תוגרמא, ורבי יחיאל היה זקן, והיה בעיר אשר על חוף
הים, והוא איש תם וישר, והיה מקבל כל העניים
ועשירים בסבר פנים יפות, והיה מספיק להם לחם, מים
ומזון, ומלוג אותם, ונתן להם צדה לדרך, ופזר ובזבז
ממון רב להוצאת האורחים.

יד. ויהי היום, הגיע עת וזמן שהיו בביתו ארבעה זקנים
הבאים מהגולה חכמים גדולים, ובראותם את כבוד
עשרו וגדלתו ותפארתו הטוהרה שהיה נדיב לב שגמל
חסד עם עשירים ועניים לכל בני הגולה, שאלו הארבעה
זקנים ממנו, מה בקשתך מהבורא יתברך, והשיב,
בקשתי הוא שאזכה לבנים, כי לא היה לו זרע, ואמרו
אליו הארבעה זקנים הנזכרים לעיל, תהיה אתה בטוח
שבתוך שנה זה יצא מחלציה בן גדול בתורה ותקרא
שמו אברהם, לסימן שעשית חסד עם זרע אברהם.
וכאשר הבטיחו לו כן היה, שיצא ממנו בנו הגדול רבינו
אברהם מפיסא, והגדיל בתורה מאד, וחבר חבורים
הרבה, עד כאן.

זו. וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה מְצִינוּ הַרְבֵּה לַיָּדַע וְלַהוֹדִיעַ כָּל מַעֲשֵׂה טוֹב וְכִשְׁרוֹן חֻקוֹק וְרָשׁוּם לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לְחֹשֵׁב לְעוֹשֵׂיהַ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא בְּאוֹפֶן אִם הִיא כּוֹנֵת הָעוֹשֵׂה לְשֵׁם שָׁמַיִם, כִּי כֵן צָרִיךְ כָּל עֲנִיָּן בְּנֵי אָדָם הֵן הַמַּעֲשֵׂה הֵן הַדְּבוּר יִהְיֶה הַכֹּל לְשֵׁם שָׁמַיִם וּבְכּוֹנֵת הַלֵּב, וּבִכְפָּרֵט בְּעֲנִיָּי תְּפִלוֹת וּבְכֻרֹת, כְּדֹאִיתָא בְּסֵפֶר חֻסְיָדִים :

סדר הלימוד ליום יב כסליו [יום 71 בשנה]

בְּכֹל יוֹם דְּנִין אֶת הַנְּשֻׁמוֹת שְׁלֵא כְּוִנוּ בְּשַׁעַת אֲמִירַת הַבְּרֻכּוֹת **זו.** מַעֲשֵׂה בְּאַחַד שְׁמֵת לְפָנַי זְמַנּוּ כְּמָה שְׁנַיִם, לְאַחַר שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ נִתְגַּלָּה לְאַחַד מִן קְרוֹבָיו בְּחִלּוּם, וְשָׂאֵל לוֹ הֵיאָךְ אַתָּה נוֹהֵג בְּעוֹלָם שְׂאִתָּה שָׁם. אָמַר לוֹ, בְּכֹל יוֹם וְיוֹם דְּנִין אוֹתִי עַל שְׁלֵא הֵיִיתִי מְדַקְדָּק לְבָרַךְ בְּרַכַּת הַנְּהַנִּין וּבְרַכַּת הַמְּזוּן בְּכּוֹנֵת הַלֵּב, וְהַמְּמַנִּים שְׁדִנִּין אוֹתִי אוֹמְרִים לִי לְהִנָּאֲתָךְ אֲכַלְתָּ.

וְשָׂאֵל לוֹ, הֲלֵא אֲמַרִּינָן (שְׁבַת דָּף ל"ג עמוד ב') שְׁמִשְׁפֵּט רְשָׁעִים בְּגִיּהֵנָם הוּא רַק שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ בְּלָבָד, וּכְבָר עָבְרוּ שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ וְיֹתֵר מִיּוֹם מִיתַתְךָ וְלָמָּה דְּנִין אוֹתְךָ אַחַר שְׁנַיִם עָשָׂר חֹדֶשׁ, אָמַר לוֹ, אֵינן דְּנִין אוֹתִי בְּגִיּהֵנָם דִּינִים חֻמוּרִים, אֲלֵא דְּנִין אוֹתִי חוּץ לְגִיּהֵנָם בְּדִינֵי קָלִים, וְאוֹמְרִים הַמְּמַנִּים שְׁזַהּוּ הַכֹּל לְטוֹבַתִּי כְּדִי שְׂאִזְפָּה לְחַלֵּק גַּן עֵדֶן לְכַנְּס לְשֵׁם וְלִטַל חֻלְקִי בְּמִלּוּאוֹ.

כָּל מַעֲשֵׂיו שֶׁל הָאָדָם נִרְשָׁמִים בְּשָׁמַיִם **וְהַבְּלָל,** כִּי כָּל דְּבָר שֶׁהָאָדָם עוֹשֵׂה הוּא נִרְשָׁם לְמַעְלָה, וְעַל כָּל דְּבָר יֵשׁ שְׂכָר וְעֵנֶשׁ, וְאַשְׁרֵי הַיּוֹצֵא זְכָאִי מִבֵּית דִּין שֶׁל מַעְלָה, אָמֵן.

פְּרָשָׁה ל"ט

פְּרִשְׁת מִקֶּז

א. "תורת ה' תמימה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ" (תהלים יט, ח). בְּאֶשֶׁר נתן רשות מאתו יתְּבַרְךָ לְכֹל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְפָרֵשׁ מִקְרָא הַקּוֹדֵשׁ כְּפִי הַבְּנֵת שְׁכָלוֹ וּכְפִטְיֵשׁ יְפוּצֵץ סֹלַע, עַל כֵּן נוֹכַל לוֹמַר: כְּוַנֵּת הַמִּקְרָא זֶה לְהוֹדִיעֵנוּ כִּי בְעֵבוֹר שְׁתוֹרַת ה' תְּמִימָה בְּלִתי חֲסָרוֹן אֲכַר אֶחָד בְּתַרְי"ג מְצוּוֹת, וְעַל הָאָדָם מְטֹל לְקִיָּם תַּרְי"ג מְצוּוֹת שֶׁהֵן נֶגֶד אֵיבָרִים הַמְּחִיבִים עָלָיו לַעֲשׂוֹתָם מִצַּד הַהֲכָרַח לֹא יִחְסַר מַעֲשׂוֹת אוֹתָם. וּבִפְרָט לְלוֹמְדֵי הַתּוֹרָה וְהַחֲקִיָּם וְהַמְּשַׁפְּטִים הַשְּׂיָכִים בָּהֶם הַכֹּל מִיַּד ה' הַטּוֹבָה עָלָיו, וְאִזּוּ הוּא מְשָׁלִים תּוֹרַת ה' אֲשֶׁר הִיא תְּמִימָה.

אם חסר אדם אפילו מצוה אחת - חוזרת נשמתו בגלגול לעולם הזה כדי להשלים חקיה

ובעבור כֵּן אִם עָבַר הָאָדָם מֵעוֹלָם הַזֶּה בְּלִתי הַשְּׁלִים אֵיבָרָיו בְּעֲשִׂיָּה וּבְלִמוּד הַנְּזָכָר אִזּוּ הִיא מְשִׁבַת נֶפֶשׁ, שֶׁהַנְּשֻׁמָה הִיא חוֹזֶרֶת לְבוֹא עוֹד פַּעַם בְּגִלְגּוֹל לְעוֹלָם הַזֶּה וּצְרִיכִים לְהַתְּגַלְּגַל בְּאָדָם אַחֵר כְּדֵי שִׁישְׁלִים חֲקוֹ וּלְמַלְאוֹת הַחֲסָרוֹן.

בל יתעצל האדם בלמוד התורה וקיום המצוה בכל יום

ב. וּבִהְיוֹת כֵּן יִתְּבוּנֵן הָאָדָם בְּעֲצָמוֹ שֶׁהָרְאוּי וְנִכּוֹן אֲצָלוֹ שְׁלֹא לְהִתְעַצֵּל בְּלִמוּד הַתּוֹרָה וְקִיּוּם הַמְּצוּוֹת מֵאֵי דְאֶפְשָׁר, כִּי מִי יוֹדֵעַ מֵה יוֹלֵד יוֹם, כִּי הָאָדָם הוּא לְמַטָּה וּכְרוּזִים לְמַעְלָה וְאִינוּ שׁוֹמְעֵ לְהַכִּין עֲצָמוֹ, וּכְשֶׁהַכְּרוּז יוֹצֵא וְנִכְרָז לְמַעְלָה אִזּוּ הַיָּמִים קְרוּבִים לְהַפְרֵד נְשֻׁמָה

מֵהַגּוֹף, וּפְתָאוֹם יִרְגִישׁ הַגֶּזֶר דִּין עַל יְדֵי יְסוּרִים וּכְאֲבִים
שֶׁל גּוֹפוֹ הַמְתַּגְבְּרִים עָלָיו. וּמָה הֵיטְרוֹן אֵלָיו אִם לֹא
הֵכִין עֲצָמוֹ בְּעוֹבְדֵינָּה טֹבִין מִקֶּדֶם לָזֶה.

סדר הלימוד ליום יג כסליו [יום 72 בשנה]

שְׁלֹשִׁים יוֹם קוֹדֵם פְּטִירְתוֹ עוֹלָה נִשְׁמָתוֹ לְמָרוֹם בְּכָל לַיְלָה

ג. וְאֵיתָא בְּזוֹהַר פְּרָשַׁת וַיְחִי (דף ר"ז - ע"ב): "כֹּד אֶתְקַרַּב
יוֹמֵי דְבַר נֶשׁ תִּלְתֵּין יוֹמִין מְכַרְיִזִין עָלָיו בְּגַן עֵדֶן. תָּנָא

יט) פרוש הזוהר בלשון קודש:

כְּאֲשֶׁר מִתְקַרַּב יוֹם פְּטִירְתוֹ שֶׁל הָאָדָם מְכַרְיִזִים עָלָיו שְׁלֹשִׁים יוֹם בְּגַן
עֵדֶן. בְּשֹׁלְשִׁים יוֹם אֵלּוֹ נִשְׁמָתוֹ עוֹלָה בְּכָל לַיְלָה וְרוֹאֶה אֶת מְקוֹמָהּ הַמְיַעֵד
לָהּ בְּגַן עֵדֶן וְהָאָדָם אֵינוֹ יוֹדֵעַ, וְשׁוֹב אֵינוֹ שׁוֹלֵט בְּנִשְׁמָתוֹ כְּמִקְדָּם. כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב: "אֵין אָדָם שְׁלִיט בְּרוּחַ" וְגו'. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: "כְּאֲשֶׁר מִתְחִילִים
שְׁלֹשִׁים יוֹם אֵלּוֹ צִלְמוֹ שֶׁל הָאָדָם נְחָשָׁף וְצִלּוֹ הַנֶּרְאָה בְּאֶרֶץ נַעֲלָם".

רַבִּי יִצְחָק יָשָׁב יוֹם אֶחָד לְיַד פֶּתַח בֵּיתוֹ שֶׁל רַבִּי יְהוּדָה וּפְנִיּוֹ עֲצוּבוֹת.
יָצָא רַבִּי יְהוּדָה וּמְצָאוֹ עֲצוּב. אָמַר לוֹ: "מָה יוֹם מִיּוֹמִים" אָמַר לוֹ: "בְּאֵתִי
אֵלָיִךְ לְבַקֵּשׁ מִמֶּךָ שְׁלוּשָׁה דְבָרִים: א. כְּאֲשֶׁר תְּדַבֵּר בְּדַבְרֵי תוֹרָה וְתֹאמַר
מֵאוֹתָם הַדְּבָרִים שֶׁהֵיטִי אֹמֵר תֹּאמַר אוֹתָם בְּשִׁמִּי כִּדֵּי לְהַזְכִּיר אֶת שְׁמִי.
ב. שֶׁתִּדְאָג לְזַכּוֹת אֶת בְּנֵי יוֹסֵף בַּתוֹרָה. ג. שֶׁתְּבֹא לְקַבְּרֵי כָּל שְׁבַעֵה יָמִים
וְתִתְפַּלֵּל עָלַי".

אָמַר לוֹ: "מִנֵּין לָךְ כִּי שַׁעֲתָךְ קְרוּבָה" עָנָה לוֹ רַבִּי יִצְחָק: "הֲרֵי נִשְׁמָתִי עוֹלָה
בְּכָל לַיְלָה וְאֵין חֲלוּמוֹתַי בְּהִירִים כְּמִקְדָּם, וְעוֹד: כְּשֶׁאֲנִי מִתְפַּלֵּל בְּלַחֵשׁ
וּמִגִּיעַ לְשִׁמוּעַ תְּפִלָּה מִתְבּוֹנֵן אֲנִי בְּצִלְמִי וְאֵינְנִי רוֹאֶה וְהֵיטֵב שֶׁצִּלְמִי סָר
וְאֵינוֹ נִרְאֶה חוֹשֵׁב אֲנִי כִּי קָרְבָה שַׁעֲתִי, שֶׁהֲרֵי לִפְנֵי שֶׁאָדָם נִפְטָר מִן
הָעוֹלָם יוֹצֵא כְּרוֹז וּמוֹדִיעַ עַל פְּטִירְתוֹ, וְאִזְ צִלְמוֹ סָר מִמֶּנּוּ - אוֹתוֹ צִלָּם
שְׁרוּחַ הָאָדָם תִּלְוֶיהָ בּו". אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה: "מוֹכֵן אֲנִי לְמֵלֵא אֶת
בְּקָשׁוֹתֶיךָ, אוֹלָם מְבַקֵּשׁ אֲנִי מִמֶּךָ, שֶׁלֹּא תִפְרַד מִמֶּנִּי בְּזָמַן שְׁנוֹתָךְ לָךְ עֵדֶן
לְחַיִּית."

הלכו שניהם אל רבי שמעון בן יוחאי ומצאוהו יושב ועוסק בתורה. הרימ רבי שמעון את ראשו וראה את מלאך המנות רץ ומרקד לפני רבי יצחק. קם רבי שמעון בן יוחאי, תפס בידו של רבי יצחק ואמר: "גוזרני, מי שרגיל להכנס תמיד - יכנס, ומי שאינו נכנס תמיד - שלא יכנס". נכנסו רבי יהודה ורבי יצחק, ומלאך המנות נשאר בחוץ, כשהוא מחכה לרבי יצחק.

התבונן רבי שמעון וראה, שעדין לא הגיע שעתו של רבי יצחק להפטר מן העולם, שזמנו היה להפטר בשמונה שעות באותו יום. הושיב רבי שמעון את רבי יצחק לפניו, שיעסק בתורה, וצוה על רבי אלעזר בנו, שישמור על הפתח וכל מי שירצה להכנס - שלא יניחהו לעשות זאת, אלא ישביענו לבל יכנס. שאל רבי שמעון את רבי יצחק: "ראית את דמות דיוקן אביו, שהרי שנינו, בשעה שאדם נפטר מן העולם אביו וקרוביו באים לקבל פניו, וכל אלו העתידים להיות עמו במחיצה אחת בגן עדן באים ללוותו, עד שיגיע למקומו בגן עדן". ענה לו רבי יצחק: "עדין לא ראיתי דמות דיוקנו של אבי".

קם רבי שמעון ואמר: "רבון העולמים! השאר את רבי יצחק עמו, שהרי הוא אחד משבעת העינים של ישיבתנו! הנה אני קשור בו ותנה לי אותי!"

יצאה בת קול ואמרה: "נשמה מאירה שתחת פסא הכבוד, השרויה תחת כנפיו של רבי שמעון, הנה שלף הוא ועמו תבוא בזמן שתכנס למקומך בגן עדן". ענה רבי שמעון: "ודאי".

עד כה וכה הבחין רבי אלעזר, שמלאך המנות הסתלק בהפטירו: "שחרור ופטור חזון נפרץ הם בסביבתו של רבי שמעון".

אמר רבי שמעון לרבי אלעזר בנו: "הכנס ואחז בו, ברבי יצחק, שהרי רואה אני שהוא פוחד". נכנס רבי אלעזר לעודד את רבי יצחק, ורבי שמעון סובב את פניו והמשיך לעסק בתורה.

נרדם רבי יצחק ובחלמו ראה הוא את אביו אמר לו: "אשריך, בני, ואשרי חלקך בגן עדן, שהרי בין עלי עץ החיים מקומך, תחת אותו אילן גדול וחזק בשני העולמות, שרבי שמעון בן יוחאי הכניסך בחיקו. אשריך, בני!" אמר לו רבי יצחק: "וימה חלקי שם" אמר לו אביו: "שלושה ימים הכינו את חדרך ופתחו בו חלונות להאיר לך מארבעה כוונים וכשראיתי את מקומך - חשבתי ושמותי. אשריך, בני! והנה עתה התפוננו לבקרך

אֵלֶיךָ שְׁלֵשִׁים יוֹמִין נִשְׁמָתָא נִפְקָא מִיְנִיה בְּכֹל לַיְלָה וְסִלְקָא
וְחַמְאָה דְּוִכְתִּיה בְּהֵוָה עֲלָמָא, וְהֵוָה בַּר נָשׁ לָא יָדַע וְלֹא
שְׁלִיט בְּנִשְׁמָתִיה כָּל אֵינּוֹן שְׁלֵשִׁים יוֹמִין, כְּמָה דְּהוּי
בְּקַדְמִיתָא, דְּכְתִיב (קֹהֶלֶת ח, ח) אֵין אָדָם שְׁלִיט בְּרוּחַ וְגו'.

צורת האדם נחשקת שלשים יום קודם פטירתו

ד. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִן כִּד שְׂרָאן אֵינּוֹן תְּלַתִּין יוֹמִין,
צוּלְמָא דְּבַר נָשׁ אֶתְחַשִּׁיךְ, וְדִיּוֹקְנָא דְּאֶתְחִזָּא בְּאַרְעָא

תריסר צדיקים וכשהתפוננו לצאת לקראתך יצא הפרוז בכל העולמות:
'מי הן הנשמות הבאות ללוות את נשמתו של רבי יצחק לגן עדן,
התפכדנה ושובנה למקומן, שהרי רבי שמעון בן יוחאי שאל מאת
הקדוש ברוך הוא ומבקשו נתן לו'. לא רק בזה גדול כוחו של רבי שמעון,
אלא ששבעים חצרות - שלו הן, וכל חצר וחצר פתוחה לשבעים
עולמות, וכל עולם ועולם - ממזנים עליו שבעים מלאכים וכו', מלאך
ומלאך פונה לשבעים כתרים עליונים הפונים לדרך עליונה, המובילה
לעתיק יומין - הקדוש ברוך הוא - כדי שיוכלו להסתכל באותה נעימות
עליונה, המאירה ומיטיבה לכל, כמאמר הפסוק: 'לחזות בנועם ה' ולבקר
בהיכלו'. ומה פרוש 'לבקר בהיכלו', זה שכתוב: 'בכל ביתי נאמן הוא' -
הוא הראוי לבקר בהיכלו של הקדוש ברוך הוא". אמר רבי יצחק לאביו:
"כמה זמן הקציבו לי לחיות" ענה לו: "בני, אין לי רשות לגלות לך, אמנם
כאשר יפטר רבי שמעון בן יוחאי מן העולם תהא מזמן עמו לערוך עמו
את שלחנו בגן עדן".

התעורר רבי יצחק מחלומו ופניו מאירות. הסתכל רבי שמעון בפניו
המאירות של רבי יצחק ושאלו: "האם יש חדש" ענהו רבי יצחק: "נדאי!"
ספר לו רבי יצחק את חלומו. נפל רבי יצחק לרגליו של רבי שמעון ולא
זז ממנו, והיה עוסק לפניו בתורה. מאותו היום אף רבי שמעון לא מש
מעם רבי יצחק, כאשר ננס רבי יצחק לפני רבי שמעון, היה קורא
ואומר: "ה' עשקה לי ערבני", שהיא תפלת חזקיה מלך יהודה, לאחר
שקם מחליו - קם ואמר: "ה' עשק אותי מידי מלאך המות וערבני לחיים
להצילני".

אֶתְמַנַּע. רַבִּי יִצְחָק הָוֵי יְתִיב יוֹמָא חַד אֶפְתָּחָא דְרַבִּי יְהוּדָה, וְהוּהוּ עָצִיב. נָפִיק רַבִּי יְהוּדָה, אֲשַׁכְּחִיהִי דְהָוֵי יְתִיב וְעָצִיב. אָמַר לֵיהּ, מַה יוֹמָא דִּין מִשְׁאָר יוֹמִין. אָמַר לֵיהּ, אֶתִּינָא לְגַבְךָ לְמַבְעֵי מִינְךָ תְּלַת מִלִּין. חַד, דְּכַד תִּימָא מִלָּא דְאוּרִיתָא, וְתִדְכַר מְאֹנֹן מִלִּין דְאַנָּא אָמִינָא, תִּימַר לֹון מִשְׁמֵי לְאִדְכָרָא שְׁמִי, וְחַד דְתִזְכֶּה לְיוֹסֵף בְּרִי בְאוּרִיתָא, וְחַד, דְתִזְיִל לְקַבְרֵי כָּל שְׁבַעָה יוֹמִין וְתַבְעֵי בְעוֹתָךְ עָלֵי.

ברצותי לראות הצל שלי - אינני רואה אותו

אָמַר לֵיהּ, מַנִּין לָךְ, אָמַר לֵיהּ, הָא נִשְׁמַתָּא אֶסְתְּלִיק מִנִּי בְּכָל לַיְלָה, וְלֹא אֲנָהִיר לִי בְּחַלְמָא כְּמָה דְהָוֵי בְּקַדְמִיתָא. וְתוּ דְכַד אָנָּא מְצַלִּינָא וּמְטִינָא לְשׁוּמַע תְּפֻלָּה' אֲשַׁגְחָנָא בְּצוּלְמָא דִּילִי, וְלֹא חָמִינָא. וְאַמִּינָא, דְהוּאִיל וְצוּלְמָא אֲתַעֲבַר, וְלֹא אֲתַחֲזָא, דְהָא כְרוּזָא נָפִיק, דְכָתִיב (תְּהִלִּים לט, ז) "אֵךְ בְּצֻלְמֵי יְתַהֲלֵךְ אִישׁ" וְכוּ'. וְרוּחָא אֲתַקִּימָא, בְּגוּיָה אֲתַעֲבַר צוּלְמָא דְבַר נֶשׁ, וְלֹא אֲתַחֲזִי וְכוּ'.

ברור לך מקום סמוך אלי, כמו שהיינו חברים בעולם הזה

ה. אָמַר לֵיהּ רַבִּי יְהוּדָה, כָּל אֵלִין מִלִּין דְאֵתְ בְּעֵי, עֵבִידְנָא, אָבַל בְּעֵינָא מִינְךָ דְלֹא אֲתַפְרִשְׁנָא מִינְךָ, דְבַהֲהוּא עֲלָמָא תְּבַרַר דּוּכְתָא גַבְךָ, כְּמָא דְהוּינָא בְּהָאֵי עֲלָמָא. בְּכַה רַבִּי יְהוּדָה וְאָמַר, בְּמָטוּ מִינְךָ דְלֹא תַתְּפַרֵּשׁ מִינָאֵי כָּל הַנִּי תְּלַתִּין יוֹמִין.

סדר הלימוד ליום יד כסליו [יום 73 בשנה]

הרגיל לכנס אלי, יכנס, ומי שאינו רגיל בכך, לא יכנס ו. אֲזוּלוּ כַּחְדָּא לְגַבִּיהִי דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאֵי, אֲשַׁכְּחוּ דְהָוֵי לְעֵי בְאוּרִיתָא. זְקִיף רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי עֵינָיו

וְחָמָא לְמִלְאָךְ הַמּוֹת דְרִקִיד וְרַהִיט קַמִּיה דְרַבִּי יִצְחָק.
 קָם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, אָחִיד בִּיְדִיה דְרַבִּי יִצְחָק
 וְאָמַר, גּוֹזְרִנִי, מֵאֵן דְרִגִיל לְמִיעוּל יִיעוּל, וּמֵאֵן דְלֹא רִגִיל
 לֹא יִיעוּל.

עאלו רבי יהודה ורבי יצחק, ומלאך המות קא נטיר ליה
 לבר. אשגח רבי שמעון בן יוחאי וּחמא, דעד כּאן
 לֹא מְטִי זְמַנְהּ, דְעַד תְּמַנְיָא שְׁעֵתִין בְּיוֹמָא הוּי זְמַנְהּ.
 אוּתְבִיה רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי לְרַבִּי יִצְחָק קַמִּיה וְהוּוּ לְעִי
 בְּאוּרֵיתָא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיה,
 תּוֹב אֶפִיתְחָא וּמֵאֵן דְתַחֲמִית לֹא תִשְׁתַּעֵי בְהַדְיָה, וְאִי בְעִי
 לְמִיעוּל אוּמִי אוּמָאָה (פרוש: השבע השביע אותו) דְלֹא יִיעוּל.

כּאָשֶׁר מַגִּיעַ זְמַנּוּ שֶׁל אָדָם לְהִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם, אָבִיו וְקָרוֹבָיו בָּאִים
 אֵלָיו, וְחֻבְרִים מִתְחַבְּרִים אֵלָיו

אמר רבי שמעון בן יוחאי לרבי יצחק, חמית דיוקנא
 דאבוך יומא הדין, דהא תנינן, בשעתא דבר נש
 יסתלק מעלמא אבוי וקרוביה משתכחין תמן עמיה וּחמא
 לון ואשתמודע לון, וכל אינון דהוין מדורא לגביה
 בההיא עלמא בדרגא חד, כלהו מתכנפין לחברא עמיה,
 ואזלי עם נשמתה עד אתר דתשרי באתריה. אמר ליה רבי
 יצחק, לֹא חֲמִינָא עֲדִין.

רבי יצחק היה אחד משבעה עינים שהאירו את העולם

ז. אדהכי, קם רבי שמעון בן יוחאי וְאמר, מארי דעלמא,
 אשתמודע רבי יצחק לגבן דאיהו משבעה עינין דהכא
 הוא, הא אחידנא ביה, והב ליה. נפיק קלא וְאמר, בוצינא
 דכרסיא, דמרא קריביה בגדפוהי דרבי שמעון. הא דינדך

הוא, ועמיה תיתי בזמנא דתיעול למשרי בדוכתיך. אמר רבי שמעון בן יוחאי, ודאי. אדהכי חמא רבי אלעזר דאסתליק מלאך המות, ואמר ליה, קופטר דטפסא באתרא דרבי שמעון בן יוחאי שכית. אמר רבי שמעון בן יוחאי לרבי אלעזר בריה, עול הכא ואחיד ביה ברבי יצחק, דהא חמינא ביה דמסתפי. עאל רבי אלעזר ואחיד ביה, ורבי שמעון אהדר אנפוי ולעי באורייתא.

סדר הלימוד ליום טו כסליו [יום 74 בשנה]

מה שאמר אביו של רבי יצחק לבנו ר"י "זכאי ברי - זכאה ברי" ח. נאים רבי יצחק וחמא לאבוהי. אמר ליה, זכאה ברי, זכאה חולקך בעלמא דין ובעלמא דאתי, דהא בין טרפא אילנא יתיר דגן עדן אתיהב אנת ואילנא רבא ותקיפא בתרין עלמין, דהא רבי שמעון בן יוחאי הא אחיד לך בכנפיה, זכאה חולקך, ברי.

אמר ליה רבי יצחק, ומה אנא התם, אמר ליה תלת יומין הוו דחפו אדרא דמשכבך ותקיננו לך כוין פתיחין לאנהרא לך מארבע סטרין, וחמינא דוכתך וחדינא, אמינא זכאה חולקך וכו'. ועד השתא הוו זמינין למיתי לגבך תריסר צדיקיא חבריא, ועד דהוינא נפקא, אתער קלא בכלהו עלמין, מאן חבריא דקימי הכא ולילך נגד נשמת רבי יצחק ללוות נשמתה לגן עדן אתעטרו (פרוש, סליקו) וחזרו לדוכתיהון, דרבי שמעון בן יוחאי שאל שאילתא ואתיהב ליה.

ולא דא בלחודוי גדול כח דרבי שמעון בן יוחאי, אלא אף זו, שנותנין לו שבעין וכו', דהא שבעין דוכתא

מִתְעַטְרָא הָכִי דִילִיָּה, וְכָל דּוּכְתָא וְדוּכְתָא פְתַחִין פְתַחִין
 לְשַׁבְעִין עֲלָמִין, וְכָל עֲלָמָא וְעֲלָמָא לְשַׁבְעִין רְהִיטִין (פרוש,
 מלאכים ממנים על עולמות של מלאכים, ולפי שהם רצים ושבים בשליחות
 של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, על כן נקראים רהיטין), וְכָל
 רְהִיטָא וְרְהִיטָא אֲתַפְתַּח לְשַׁבְעִין כְּתָרִין עֲלָאִין, וּמִתְמָן
 אֲתַפְתַּח אֹרַח לְעִתִּיקָא סְתִימָא דִּיּוּכְלוּ לְמַחְמִיָּה בַּהּ הוּא
 נְעִימוּתָא עֵילָאָה דְנַהֲרָא וּמַהֲנֵיא לְכֻלָּא, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר
 (תהלים כ"ז, ד') "לְחַזוּת בְּנוֹעַם ה' וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ". מֵהוּ
 וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ, הֵינְנו דְכָתִיב (במדבר יב, ז) בְּכָל בֵּיתִי נֶאֱמַן
 הוּא. אָמַר לִיָּה, אָבָא, כְּמָה זִימְנָא יְהִיבוּ לָן בַּהּ הוּא עֲלָמָא.
 אָמַר לִיָּה, לִית לִי רְשׁוּת לְגַלְגָּאָה לְבַר נֶשׁ, אָבָל בַּהּ לֹלָא
 דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי (רוצה לומר, ביום פטירתו של רבי שמעון בן
 יוחאי) תְּהָא מִתְקַן פְּתוּרְךָ וְכוּ'.

רבי שמעון בן יוחאי הפיר בפני רבי יצחק ששמע דברים חדשים
מ. אֲדַהֲכִי אֲתַעַר רַבִּי יִצְחָק וְהוּי חָאִיף וְאַנְפוּי נְהִירִין.
 חָמָא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי וְאַסְתַּכַּל בְּאַנְפוּי דְרַבִּי
 יִצְחָק, אָמַר לִיָּה, מִילְתָּא חֲדַתָּא שְׁמַעְתָּא. אָמַר לִיָּה, וְדָאִי.
 סַח לִיָּה וְאַשְׁתַּטַּח רַבִּי יִצְחָק קַמִּיָּה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי,
 וְלֹא זֶז מִינֵיהּ, וְתַמִּיד הָוָה לְעֵי בְּאוּרֵיתָא, וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן
 יוֹחָאי לֹא הָוָה שְׁבָקִיָּה לְרַבִּי יִצְחָק מַהֲהוּא יוֹמָא. כַּד הָוָה
 אָעִיל קַמִּיָּה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, הָוָה קָרִי קַמִּיָּה (ישעיה
 לח, יד) "ה' עֲשָׂקָה לִי, עֲרַבְנִי", רוֹצֵה לֹמַר, שְׁהוּא תְּפַלַּת
 חֲזַקְיָהוּ מִלְּךָ יְהוּדָה בְּחֻלְיוֹ ה' עֲשָׂק אוֹתִי, פְּרוּשׁ לְקַחְנִי
 מִיַּד מְלָאךְ הַמּוֹת וְעֲרַבְנִי לְהַצִּילְנִי (והוא כפרוש רש"י ז"ל, עין
 ישעיהו סימן ל"ה) כִּי רַבִּי יִצְחָק אָמַר, זֶה דְרָךְ שְׁבַח וְהוֹדֵיָּה

לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁעֲשֶׂק אוֹתוֹ מִיַּד מְלֶאךָ הַמָּוֶת
וְהַצִּילוֹ, עַד כָּאן.

סדר הלימוד ליום **טז כסליו** [יום 75 בשנה]

"ותוציאנו משלום אל שלום"

י. וְהִנֵּפְקוּתָא בְּזֵה, שְׁצָרִיךְ הָאָדָם לְהִתְפַּלֵּל עַל זֶה לַעֲת
מִצּוּא וּיְכוּן בְּאֻמֵּירוֹתוֹ, שְׁיוֹצִיאֵנוּ מִשְׁלוֹם אֶל שְׁלוֹם
(וּתְפִלָּה זוֹ הִיא נִזְכָּרַת בְּתַפְלַת מַעֲמָדוֹת בְּיוֹם שְׁנִי, עֵין שֵׁם) שְׁנִזְכָּה לְמִיתַת
צְדִיקִים, דְּכִיּוֹן שְׁמַת צְדִיק בָּאִים לְקָרְאוֹתוֹ צְדִיקִים הַרְבֵּה
מִגֵּן עֵדֶן לְלוֹוֹת אֶת נִשְׁמָתוֹ, וְהוּא נוֹתֵן לָהֶם שְׁלוֹם. וְאַחַר
כֵּךְ כְּשֶׁהוֹלְכִין לְלוֹוֹת הַנִּשְׁמָה אֵף שְׁלֹשָׁה כְּתוּבֵי מְלֶאכִים
בָּאִים וְאוֹמְרִים שְׁלוֹם, יְבֵא שְׁלוֹם עַל מִשְׁכַּבְתּוֹ, וְזֶה סוּד
"ותוציאנו משלום אל שלום".

פָּרָק ב'

א. אֵיתָא בְּגִמְרָא דְּבִרְכוֹת (דף כ"ו עמוד ב') "תְּפִלוֹת אָבוֹת
תִּקְנוּם", וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (שֵׁם) אֲבָרְהָם
תִּקְן תְּפִלַּת שְׁחֵרִית, כְּנִגְדַּ זֶה תִּקְנוּ "מִגֵּן אֲבָרְהָם". יִצְחָק
תִּקְן תְּפִלַּת מִנְחָה, כְּנִגְדַּ זֶה תִּקְנוּ לּוֹמֵר "מִחֲיֵה הַמֵּתִים".
יַעֲקֹב תִּקְן תְּפִלַּת עֲרֵבִית, כְּנִגְדַּ זֶה תִּקְנוּ "הָאֵל הַקְּדוֹשׁ".

זְכוּת הָאָבוֹת גְּדוֹל מְאֹד, וְקִיּוּמֵינוּ תְּלוּי בְּתַפְלָתָם

וְלָבֵן כָּל הַבִּרְכוֹת עַל שֵׁם שְׁלֹשׁ בִּרְכוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת נִקְרָאוּ,
כִּי אָבוֹת תִּקְנוּ אוֹתָם. וְלָכֵן צָרִיךְ כָּל אָדָם לְהִזְדַּהֵר
לְהִתְפַּלֵּל עַל כָּל פְּנִים תְּפִלַּת שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה בְּכוּנָה. אֲמֵנָם

בְּעָבוֹר טוֹרַח עוֹל שֶׁל הַגְּלוּת וְלַחֵץ זוֹ הַדְּחַק שֶׁל אֲחִינוּ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָאוּ כְּלֵי עֲלָמָא גְּמִירֵי לְהַתְּפַלֵּל בְּכּוֹנְנָה, וְעַל כָּל
פְּנִים יִלְבַּשׁ הָאָדָם חֲרָדָה וַיִּרְאֶה גְּדוּלָה בְּאָמְרוֹ "אֱלֹהֵי
אֲבֹרְהֶם אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב", כִּי גְדוּל זְכוּתָם מְאֹד
וַתְּפַלְתֶּם מִקְיָמִים אוֹתָנוּ בְּגָלוּת הַמֶּר הַזֶּה.

לבות בני אדם אטומים מלהבין תוכן קיום העולם

ב. וְאִיתָא בְּזוּהַר פְּרָשְׁת וַיְחִי: כִּי"אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כַּמָּה
אֲטִימִין בְּנֵי עֲלָמָא דְּלֹא יָדְעִין בְּמִילֵי דְּעֲלָמָא, וְהֵיאֵךְ
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲשַׁתְּכַח עֲלֵיהוּ בְּכָל יוֹמִין וְעַדן וְלֵית
מֵאֵן דִּישְׁגַּח.

שֶׁלשׁ פְּעָמִים בְּיוֹם נוֹשֵׁב הַרוּחַ בְּמַעֲרַת הַמְּכַפְּלָה וּמַעוֹרֵר אֶת הָאֲבוֹת
לְהַתְּפַלֵּל עִבוֹר בְּנֵיהֶם

תְּלַת זְמַנִּין בְּיוֹמָא עָאל רוּחָא חָדָא בְּמַעֲרַתָא דְּכַפְּלָתָא
וְנָשִׁיב בְּקַבְרֵי דְּאֲבָהֵתָא וְאֲתַחְזִיין גְּרַמְיָהוּ וְקִימִין
בְּקִיּוֹמָא, וְהֵהוּא רוּחָא וְכוּ טְלָא נַחִית וּמַתְּעַרִין אֲבָהֵתִין.
תָּאנָא, הֵהוּא רוּחָא נַחִית בְּדַרְגִין דִּיעֵן, דִּרְגָא בְּתַר דִּרְגָא,

---

כ) פְּרוּשׁ הַזוּהַר בְּלִשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ:

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: "מָה אֲטוּם הוּא שְׁכֵלְם שֶׁל בְּנֵי אָדָם, שְׂאִינִם יוֹדְעִים
מַעֲנִינֵי הָעוֹלָם וְכִיצַד הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִמְצָא אִתְּם בְּכָל יוֹם וּבְכָל זְמַן
וּבְנֵי אָדָם אֵינִם מוֹרְגִישִׁים. שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים בְּיוֹם נִכְנָסַת רוּחַ אַחַת בְּמַעֲרַת
הַמְּכַפְּלָה וְנוֹשֶׁבֶת בְּקַבְרֵי הָאֲבוֹת וּמַחֲיָה אֶת עֲצָמוֹתֵיהֶם וְטַל יוֹרֵד
וּמַתְּעוֹרְרִים הָאֲבוֹת.

לְמַדְנוּ: אוֹתָהּ רוּחַ יוֹרֵדַת דִּרְגָה אַחַר דִּרְגָה וּמַגִּיעָה לְגַן עֵדֶן הַתְּחַתּוֹן
וּלְבָשְׁמֵי גֵן עֵדֶן, מִשֶּׁם נוֹשֶׁבֶת לְמַעֲרַת הַמְּכַפְּלָה וּמַעוֹרְרַת אֶת הָאֲבוֹת וְאֶת
הָאֲמָהוּת, שְׂיִתְּפַלְלוּ עַל בְּנֵיהֶם. אֱלֹהֵהוּ הַנְּבִיא נוֹטַל אֶת יְדֵי הָאֲבוֹת קוֹדֵם
הַתְּפִלָּה וְשֶׁלשׁ פְּעָמִים בְּכָל יוֹם הֵם מַתְּפַלְלִים עַל יִשְׂרָאֵל."

וּמָטוּ לְגַן עֵדֶן הַתְּחֵתוֹן וּבְבוֹסְמִין דְּגַן עֵדֶן שָׁאט הָאֵי רוּחָא
וְעֵיל בְּפִתְחָא דְמַעְרָתָא.

סדר הלימוד ליום יז כסליו [יום 76 בשנה]

אַלְיָהוּ הַנְּבִיא שׁוֹפֵף מִיָּם עַל יְדֵיהֶם שֶׁל הָאָבוֹת

בְּרִיין מִתְעַרְיִין אָבוֹת וְאִמָּהוֹת וּמְצַלִּין עַל בְּנֵיהוּ, וְאַלְיָהוּ
הַנְּבִיא נוֹתֵן מִיָּם עַל יְדֵיהֶן קוּדָם תְּפִלָּתוֹן, וְשִׁלַּשׁ
פְּעָמִים הֵן מִתְפַּלְלִים בְּכָל יוֹם עַל יִשְׂרָאֵל, וּבְכָל פְּעַם נוֹתֵן
אַלְיָהוּ זְכוּר לְטוֹב מִיָּם עַל יְדֵיהֶם וְכוּ', עַד כָּאן.

נְטִילַת יְדַיִם קוּדָם הַתְּפִלָּה, גּוֹרְמַת קְדוּשָׁה לְאָדָם

ג. מִזֶּה תֵּרְאֶה כַּח קְדוּשַׁת הַנְּטִילָה שְׁקוּדָם הַתְּפִלָּה,
שֶׁהוּא אֲמָנוּתוֹ שֶׁל אֱלֹהֵי הַנְּבִיא לְתֵן וּלְצַק מִיָּם עַל
יְדֵי הָאָבוֹת, עַל כֵּן צָרִיךְ הָעוֹלָם לְהִזְהַר שִׁיתֵן אָדָם כְּשֶׁר
מִיָּם עַל יְדֵי מִי שֶׁצָּרִיךְ לְהַתְּפַלֵּל, וְלֹא עַל יְדֵי רֶשַׁע,
כְּשֶׁנוּטְלִין לְתְּפִלָּה.

סְגֻלָּה בְּעַת צָרָה חֵס וְשְׁלוֹם לְהַזְכִּיר אֶת הָאָבוֹת בְּכּוֹנֵה בְּעַת הַתְּפִלָּה
וּנְחִזוֹר לְעַנְיֵן שֶׁהַתְּחִלָּנוּ לְדַבֵּר בְּזִכּוֹת הָאָבוֹת, שֶׁהוּא גְדוֹל
בְּעֵינֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כֹּל מִי שֶׁזּוֹכֵר הָאָבוֹת
בְּתְּפִלָּתוֹ בְּכּוֹנֵה הוּא עַנְיֵן חֲבִיב מְאֹד, וּמְסֻגָּל בְּכָל עַת צָרָה
שֶׁיִּגְיַע חֵס וְשְׁלוֹם לְאִיזָה אָדָם. כִּיּוֹן שֶׁתְּפִלָּתוֹ הִיא בְּכּוֹנֵה
מִתּוֹךְ עִמָּק הַלֵּב וְאוֹמֵר, רְבוּנָא דְעֲלָמָא, זְכוּר נָא בְּרִית
אָבוֹת וְאִמָּהוֹת וְהַשְּׁבָטִים, וּבְאִפְּן וּבְתַנְאֵי שְׁלֵא יִסִּיר בְּרִית
אָבוֹתֵינוּ אֲשֶׁר הַתְּהַלְכוּ בְּתַמִּים לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
וּמְסֻגָּלַת תְּפִלָּה זֶה מְאֹד לְאִנְשִׁים צְדִיקִים וְתַמִּימִים.

מי שנוטה מדרך הטוב ואינו הולך בדרך אבותיו, יבוש ויפלה
לאחר פטירתו

**מה שאין כן אם האדם מסלף דרכו, ולא נוהג עצמו
בענוה, ואוחז מדת הקנאה, וחומד ממון שאינו של
ישר, והולך בדרך חס ושלו, כדאי הוא שיבוש
ויפלה אחר צאת נשמתו.**

מכל מצוה נעשה לבוש יקר להנשמה בעולם הזה ובעולם הבא
**אשר על זה התפללו הקדמונים זכרונם לברכה "יהי
רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שלא
נחטא ולא נבוש ולא נפלה מאבותינו",** ובשכיל הבושה
לא יוכל לבוא לפני המלך, כי נשמתו הוא ערטילאי בלא
לבוש, כדאיתא בזוהר שם: **"תא חזי, וי לבני נשא
דמסתכלין ולא ידעין ולא אשתמודעין על מה קיימא
עלמא וכו', דמכל פקודי דאורייתא עבדין ליה לבוש יקר
להאי עלמא, וכלהו איצטרכי ליה לבר נש, ומן כל יומא
דעבד עובדין טבין נעשין הלבושים.**

כא) פרוש הזוהר בלשון הקודש:

בוא וראה: אוי להו, לבריות, שאינן יודעות על מה עומד העולם, שיהרי
מכל מצוה ומצוה נעשה לאדם לבוש יקר לעולם הבא. עוד אומר הזוהר
שם, חלשה דעתו של רבי יהודה. יום אחד הראו לו בחלום דמות דיוקן
מזוי אור לבושו המוכן לו לעולם הבא, שהבהיק ונצץ לכל ארבעת
הכוונים. אמר להם רבי יהודה: "מה זה" ענו לו: "זהו לבושך אשר תלבש
כאשר תהיה כאן". מאותו היום והלאה שרוי היה בשמחה.

אמר רבי יהודה: "בכל יום ויום יושבות נשמות הצדיקים שורות שורות
בגן עדן ומשבחות להקדוש ברוך הוא ביקר עליון ועל זה אומר הפסוק:
אף צדיקים יודו לשמך ישבו ישרים את פניך".

סדר הלימוד ליום יח כסליו [יום 77 בשנה]

לבושיו הרוחניים של האדם על ידי מצוותיו, מאירים בגן עדן כאשר הוא עדין חי בעולם הזה

ה. ואיתא שם, רבי יהודה סבא אתרגיש בדעתא, יומא חד אחזיין ליה בחלמא דיוקנא מנהורא דיליה דהוי נהיר לארבעה סטרין. אמר להו, מאי האי, אמרו ליה, דא הוא לבושא דילך הוא לדיורא הכא, ומהאי יומא הוי חד.

אמר רבי יהודה, כל יומא ויומא רוחין דצדיקיא יתבין בלבושיהן דרי דרי בגן עדן ומשבחין להקדוש ברוך הוא ביקרא עילאה, הדא הוא דכתיב (תהלים ק"מ, י"ד) "אף צדיקים יודו לשמך, ישבו ישרים את פניך."

כל מעשי הצדיקים נחשבים בעיני הצדיקים כאין וכאפס וזהו מדת הצדיקים, אשר הן תמיד חרדים יראים ומתיראים שלא לקבל בזיון בעולם הבא ממעשיהן שהיו עושין בעולם הזה, וכל מעשיהם הטובים יחשבו בעיניהם כטפה מהים נגד רע מעלליהם. הצדיקים מוכיחים לעם ומתפללים להשם יתברך שיטב לב הרשע לטובה

ו. גם מדת הצדיקים לקנא קנאת ה' צבאות, בראותם איזה חלול השם או מעשים הרעים אשר הם מרשיעים לבני אדם, אף שיש לחוש פן ירדפו אחר המקנא ברדיפה מסכנת אף על פי כן לא יראה לו פנים שוחקות, כי אם פנים זועפות שמכיר בעצמו שמעשיו אינם ישרים בעיניו, ויצטער בלבו על מה שזה הרשע

מכַּעֲס אֶת בּוֹרְאוֹ, וּבְלַבּוֹ יִבְקֹשׁ שְׂיִהְיֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְכַבּוֹ וַיִּטְהַר לְדַרְךְ הַיְרָאָה. וְזֶהוּ חַיִּיב לְעַבְדֵי ה' הַנְּאֻמָּנִים
לְקַנֵּא קְנֵאת ה' צְבָאוֹת וּלְהַצְטַעַר בְּרוּאֵם אוֹ בְשִׁמְעֵם רַע
מֵעֲלָלָם שֶׁל הַרְשָׁעִים.

ז. וְעַנִּין זֶה הוּא מְבֹאֵר בְּזוֹהַר שָׁם (דף רל"ח עמוד ב') וְזֶה
לְשׁוֹנוֹ: יִרְבִּי יְהוּדָא וְרַבִּי יִצְחָק הוּוּ אֲזִילֵי כְּחֻדָּא

כב) פרוש הזוהר בלשון הקודש:

רבי יהודה ורבי יצחק הלכו יחדיו בדרך. אמר רבי יהודה: 'כתוב: לא
תירא לביתה משלג כי כל ביתה לבוש שנים' - פסוק זה פָּרְשׂוּ חֲזַקְיָה
חברנו ואמר: 'דין הרשעים בגהינם שנים עשר חדש. חצי הזמן נדונים
הם בחמין, וחציו השני - בשלג. עם הפנסים לאש אומרים הם: 'זוהי
קריירת החרף', והם שמחים ואומרים: 'יש לנו נחת רוח, שאחרי האש,
באנו להתקרר במקום קר', ואינם יודעים שפה בשלג נגמר דינם ועתידים
הנם לסבול ענשים קשים ומרים. אם יעלה על דעתך שגם הצדיקים
נדונים בשלג על זה נאמר: 'לא תירא לביתה משלג כי כל ביתה לבוש
שנים' - אל תקרא שנים אלא שנים - זוגות וזוגות של מצוות: מילה
ופריעה, ציצית ותפילין, מזוזה ונר חנכה.

בדרך הלוכם פגעו (רבי יהודה ורבי יצחק) בגלד אחד, שהיה מוביל חמור,
שעליו רכב זקן אחד. פנה הזקן אל הגלד ואמר: "בני, פסק לי פסוקי!"
השיב לו הגלד: "איני אומר את הפסוק מתוך קלות ראש, אלא - אם
רצונך בכך - רד מעל החמור או שתעלה אותי לרכוב אתך עליו, ואומר
לך". ענה לו הזקן: "איני זקן ואתה הנך צעיר לא נוכל לשבת יחדיו על
החמור בדחק". אמר לו הגלד: "אם כך, מדוע בקשת ממני לומר לך
פסוקי?" ענה הזקן: "כדי שתערב לנו הנסיעה". אמר הגלד: "תפח רוחו
של אותו סבא, שמנער הוא מתורה ואין נאה לו לרכוב עמי!"

עזב הגלד את הסבא והלך לבדו לדרך. כאשר הגיעו רבי יהודה ורבי
יצחק נגש אותו הגלד אליהם, ומששאלוהו לשלומו, ספר להם את
שקרהו עם אותו זקן. אמר לו רבי יהודה: "טוב עשית, בוא עמנו ונשב
כאן ונשמע מפיו דברי תורה". אמר הגלד: "עני רעב אני, שעדיין לא

בְּאוֹרְחָא, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כְּתִיב (מִשְׁלֵי לֹא, כֹּא) "לֹא תִירָא לְבֵיתָהּ מִשְׁלֵג כִּי כָל בֵּיתָהּ לְבוּשׁ שָׁנִים", הַי קָרָא רַבִּי

אֶכְלֵתִי הַיּוֹם". הוֹצִיאוּ לָהֶם וּנְתַנּוּ לוֹ. הִתְרַחַשׁ לָהֶם נֶס וּמִצְאוּ מַעֲיָן נוֹבַע מִתַּחַת עֵץ וְשָׁתוּ מִמֶּנּוּ לְרִנְיָהּ.

פִּתַח הִילָד אֵת פִּיּו וְדָרַשׁ: "אֹמַר הַפְּסוּק: 'לְדוֹד אַל תִּתַּחַר בְּפִרְעִים אַל תִּקְנֵא בְעֵשִׂי עוֹלָה' - אַל תִּפְנֶה לְהִסְתַּפֵּל בְּמַעֲשֵׂי הַרְשָׁעִים, שְׁמָא תִרְאֶה אֵת מַעֲשֵׂי הַרְשָׁעִים וְאַיִנוּ מוֹכִיחֵם וְתַעֲנֵשׁ עַל כֶּף, שְׁהָרִי מִי שְׂרֹאָה אֵת מַעֲשֵׂי הַרְשָׁעִים וְאַיִנוּ מוֹכִיחֵם - עוֹבֵר עַל שְׁלוּשָׁה לְאוּיִם, לְכֵן צְרִיף הָאָדָם לְפָרוֹשׁ וּלְהַבְדִּיל מִן הַרְשָׁעִים, וְלִכֵּן פְּרִשְׁתִּי מֵאוֹתוֹ זָקֵן וְסִטִּיתִי מִדְּרָכּוֹ. מִכָּאֵן וְאַיִלָּךְ, מִכִּיּוֹן שֶׁפִּגְשִׁיתִי אֶתְכֶם, אֶפְרֹשׁ לָכֶם פְּסוּק זֶה: כְּתוּב: 'וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה' וְהָאֵלֶּף' שֶׁל 'וַיִּקְרָא' קֹטְנָה הִיא, מִשּׁוּם שְׂאוֹתָהּ קִרְיָאָה, שֶׁקָּרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה, לֹא הִיָּתָה בְּשִׁלְמוֹת, שְׁהָרִי הִיָּתָה בְּחוּץ לְאֶרֶץ וּשְׁלָמוֹת אֵינָה מְצוּיָה אֲלֵא בְּאֶרֶץ הַקּוֹדֶשׁ." וְהוֹסִיף הִילָד לְגַלוֹת לָהֶם סוּדוֹת גְּדוֹלִים. נִגְשׁוּ רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק וּנְשָׁקוּהוּ עַל רֵאשׁוֹ וְאָמְרוּ: "בְּרוּךְ הַבּוֹרָא, שֶׁזָּכְנוּ לְשִׁמוּעַ סוּדוֹת אֵלּוּ, וּבְרוּךְ הוּא, שֶׁלֹּא בְּזַבְזַב דְּבָרֵי תוֹרָה אֵלּוּ עַל אוֹתוֹ זָקֵן".

קָמוּ וְהִלְכוּ. בְּדֶרֶךְ הַלּוּכִם רָאוּ גֶפֶן נְטוּעָה בְּגִנָּה. פִּתַח הִילָד אֵת פִּיּו וְדָרַשׁ וְכוּ'. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: "רָאוּי הָיָה לְאוֹתוֹ יִלָּד, שֶׁלֹּא יָדַע כָּל כֶּף הַרְבֵּה, וּפּוֹחַד אֵנִי שֶׁלֹּא יִתְקַיֵּם בְּעוֹלָם בְּשַׁל הַשְּׂגוּתֵי הַגְּבוּהוֹת". אָמַר לוֹ רַבִּי יִצְחָק: "וּמִדּוּעַ לֹא יִתְקַיֵּם בְּעוֹלָם?" עָנָה לוֹ: "שְׁהָרִי מְסַגֵּל הוּא לְהִסְתַּפֵּל בְּמִקּוּם שְׂאִינּוּ רִשְׁאֵי הִסְתַּפֵּל, וּפּוֹחַד אֵנִי, שֶׁעַד שֶׁלֹּא יֵגִיעַ לְפָרְקוֹ יִסְתַּפֵּל בְּמִקּוּם שְׂאִינּוּ רִשְׁאֵי וַיַּעֲשֶׂשׂ".

שָׁמַע הִילָד אֵת דְּבָרָיו וְאָמַר: "אֵינְנִי פּוֹחַד מִעַנְשׁ, שְׁהָרִי כִּשְׁנַפְטֵר אֲבָא מִן הָעוֹלָם בְּרַף אוֹתִי בְּתַפְלָתוֹ וּבִקְשׁ עָלַי רַחֲמִים, וּמִבְטַחְנִי, שֶׁזָּכוֹתוֹ שֶׁל אֲבָא תִגַּן עָלַי". אָמְרוּ לוֹ: "מִי הָיָה אָבִיךָ?" אָמַר לָהֶם: "אֵנִי בְנוֹ שֶׁל רַב הַמְּנוֹנָא סְבָא".

לָקַחוּ אוֹתוֹ וְהִרְפִּיבֵהוּ עַל פֶּתַח פִּיָּהֶם שְׁלֹשָׁה מֵיָלִים וּבְרַכּוּהוּ, וְהִלְכוּ לְדַרְכָּם. פֶּאֶשֶׁר בָּאוּ אֶל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי, אָמְרוּ לְפָנָיו אֵת חֲדוּשֵׁי הַתּוֹרָה שֶׁל אוֹתוֹ יִלָּד. אָמַר לָהֶם רַבִּי שְׁמַעוֹן: "וְדַאי הַתּוֹרָה יְרוּשָׁה הִיא לוֹ, לְאוֹתוֹ יִלָּד".

חֲזַקְיָה חֲבַרְנוּ אוֹקִים בֵּיהּ, דְּאָמַר דִּינָא דְחִיבָא הוּא
תְּרִיסַר יַרְחִין, פְּלַגָּא מִינֵיהּוּ אֵיתְדוּן בְּחַמִּין, וּפְלַגָּא
מִינֵיהּוּ בְּתַלְגָּא.

סדר הלימוד ליום יט כסליו [יום 78 בשנה]

פֶּאֶשֶׁר נִכְנָסִים לְאֵשׁ אוֹמְרִים, וְדַאי זְהוּ אֵשׁ הַגִּיהֶנֶם, וּבִשְׁלַג אוֹמְרִים,
הַרִי הוּא קוֹר הַחֶרֶף

בְּשַׁעֲתָא דְּעָאֲלִין לְנוֹרָא אָמְרִי, דָּא הִיא גִיהֶנֶם וְדַאי.
עָאֵלוּ לְתַלְגָּא אָמְרִי, דָּא חֲרוּפָא דְסִתּוּא (פְּרוּשׁ,

קְרִירוּת הַחֶרֶף), וְהֶרְשָׁעִים שְׂמַחִים וְאוֹמְרִין, יֵשׁ לָנוּ נַחַת רוּחַ
שְׂפָאֲנוּ אַחַר דִּין הָאֵשׁ לְמָקוּם קַר, אַבְל הֵן אֵינְן יוֹדְעִין
שְׂפִתְתַלְגָּא שְׁהוּא הַשְּׁלַג נִגְמַר דִּינָם וְסוּבְלִין שָׁם עוֹנְשִׁין
קָשִׁים וּמְרִים, יְכוּל אַף לִישְׂרָאֵל כֵּן שִׁיְהִי נְדוּנִין בְּשְׁלַג,
”לֹא תִירָא לְבֵיתָהּ מִשְׁלַג כִּי כָל בֵּיתָהּ לְבוּשׁ שְׁנַיִם”, אֵל
תְּקַרִי לְבוּשׁ שְׁנַיִם בְּקַמ”ץ, אֵלָא שְׁנַיִם, מִלָּה וּפְרִיעָה,
צִיצִית תְּפִילִין, מְזוּזָה גַר חֲנֻכָּה כו’.

ח. עַד דְּהוּוּ אֲזֵלִי, פִּגְעוּ בְּהַאי יְנוּקָא דְהוּוּ אֲזִיל בְּקַסְטְרָא
דְּחַמְרָא, וְחַד סְבָא רְכִיב (פְּרוּשׁ, הַתִּינוּק הִיָּה מְנַהִיג אֶת הַחֲמוּר,
וְהַזְקֵן הִיָּה יוֹשֵׁב וְרוֹכֵב עַל הַחֲמוּר). אָמַר הַאי סְבָא לְהַאי יְנוּקָא,
בְּרִי, אָמַר לִי קְרָא. אָמַר לִיהּ, לָאוּ תְדָא קְרָא הוּא אֵלָא תוּב
לְתַתָּא אוּ אַרְכִּיב לְקַמְךָ וְאִמָּא לְךָ. אָמַר, לֹא בְּעֵינָא אָנָּא
סְבָא וְאִנְתְּ טְלִיא דְאַתְקִיל גְּרָמָא בְּהַדְךָ.

אָמַר לִיהּ, אִי הָכִי אֲמַאי שְׂאִילַת קְרָא, אָמַר, בְּגִין דְּנִיזִיל
אוֹרְחָא. אָמַר תְּפַח רוּחָא דְהַאי סְבָא, הוּא רְכִיב וְלֹא
יַדַע מְלָה, וְאָמַר דְּלֹא יִתְקַל בְּהַדְי. אַתְפְּרִישׁ מְהַאי סְבָא
וְאֲזִיל לִיהּ לְאוֹרְחָא.

מ. כד מטו רבי יהודה ורבי יצחק, קריב לגביהו ושאלו ליה וסח להו עובדא. אמר רבי יהודה, שפיר עבדית. זיל בהדן ונתיב הכא ונשמע מלה מפומך, אמר ינוקא, לאי אנא, דלא אכילנא יומא דין. אפיקו נהמא ויהבו ליה, אתרחיש ניסא ואשכחו חד מעינא דמיא תחות אילנא ושתו מינייהו.

מי שאינו מוכיח לרשעים, עובר בשלשה לאוין

פֶּתַח האי ינוקא ואמר, כתיב (תהלים לו, א) "לְדוֹד אֵל תִּתַּחַר בַּמְרָעִים, אֵל תִּקְנֵא בְעֵשִׂי עוֹלָה", אֵל תִּפְנֶה לְהִסְתַּכַּל בַּמַּעֲשֵׂה הַרְשָׁעִים כִּי שָׁמָא לֹא תִקְנֵא קִנְאָת ה' צְבָאוֹת וְתַעֲנֵשׁ בַּשֶּׁבִיל כֶּן, כִּי כָל מֵאן דְּחָמֵי עוֹבְדֵיהוּן דְּרִשְׁעֵי וְלֹא קָנִי לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹבֵר עַל תְּלַת לְאוּיִן. (א) עַל לָאו "לֹא יִהְיֶה לָךְ אֱלֹהִים אַחֲרַיִם עַל פְּנֵי" (שמות כ, א). (ב) עַל לָאו ד"לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ פֶּסֶל וְלֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם" (שם ד-ה) וגו'. (ג) עַל לָאו "לֹא תַעֲבֹדִם" (שם, ה).

בְּגִין כַּךְ בְּעֵי לִיָּה לְבַר נָשׁ לְאַתְפָּרְשָׁא מִיַּנְיֵיהוּ וּלְמַסְטֵי אוֹרְחָא מִיַּנְיֵיהוּ. עַל כֵּן אֶתְפָּרְשָׁנָא וּסְטִינָא אוֹרְחָא. מְכַאן וּלְהִלָּאָה דְּאַשְׁכַּחְנָא לְכוּ, וְהָאֵי קָרָא אִימָא קַמְיָכוּ.

סדר הלימוד ליום **כ כסליו** [יום 79 בשנה]

י. פֶּתַח וְאָמַר, "וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה" (ויקרא א, א) בְּאֶלְ"ף זַעֲרָא, בְּגִין דְּהָאֵי קָרִיאָה לָא הָוֵי בְּשִׁלְיָמוּ. מֵאֵי טַעְמָא, דְּלֹא הָוֵה אֶלָּא בְּאַרְעָא דְּחוּץ לְאַרְץ, בְּגִין דְּשִׁלְיָמוּ לֹא אֶשְׁתַּכַּח אֶלָּא בְּאַרְעָא קַדִּישָׁא, וְהִגִּיד לָהֶם עוֹד סוּדוֹת גְּדוּלוֹת.

אתו רבי יהודה ורבי יצחק ונשקו על ראשו ואמרו, בריך רחמנא דזכינא למשמע דא, וברוך רחמנא דלא אתאבידו מילין אלין בההוא סבא.

קמו ואולו, עד דהוו אזלי, חמו חד גפן נטוע בחד גנא. פתח האי ינוקא ואמר (בראשית מט, יא) "אסרי לגפן עירה, ולשרקה בני אתונו". והענין, כי עיר ואתון הן שני קלפות תקיפות, וכדי להחליש כחן שלא יטשטשו את העולם צר הקדוש ברוך הוא את העולם בשם של י"ה, שנאמר (ישעיה כו, ד) "כי ביה ה' צור עולמים".

וזהו הרמז בכאן, דנטל הקדוש ברוך הוא שם של י"ה ואכליל בההיא "אסרי", אסר הוה ליה למימר, "עירה" עיר הוה ליה למימר, אלא כדי שיהיה אותיות י"ה משם של י"ה בתוכו, וכן "ולשרקה" ולשורק הוה ליה למימר, בני אתונו, בן אתון הוה ליה למימר. ועוד גלה להם סודות וענינים גדולים.

אמר רבי יהודה, אלמלא לא אזדמינן הכא באורחא דא אלא למשמע מילין אלין, די לן. אמר רבי יהודה, יאות הוה להאי ינוקא דלא למנדע כלי האי, ואנא מסתפינא עלוי אי יתקים בעלמא בגיניה. אמר ליה רבי יצחק, ולמה. אמר ליה, דהא יכול לאסתכלא באתר דלית ליה רשות, ומסתפינא עליו דעד לא ימטיה לפרקו ישגח ויסתכל ויענשון ליה.

יא. שמע האי ינוקא, אמר להו, לא מסתפינא מעונשין לעלמין, דהא בשעתא דאסתליק אבא מעלמא בריך לי ואמר בצלותא ובעי עלי, וידענא דזכותא דאבא יגן

עָלִי. אָמְרוּ, מֵאֵן אֲבוּךָ. אָמַר לָהּוּ, אֲנִי בְרִיהַ דְרַב הַמְנוּנָא
 סָבָא, נָטְלוּ לִיהַ וְאַרְכְּבוּהוּ עַל כְּתֻפֵיהֶם תְּלַת מִלִּין וְאַזְלוּ
 כַּחֲדָא וּבְרַכּוּהוּ, וְאַזְלוּ, כְּדָאֲתוּ לְגַבֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי
 סִדְרוּ מִלִּין קַמֵיהַ. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, וְדַאי
 אֹרִיתָא אַחֲסִין לִיהַ, עַד כָּאן לְשׁוֹנוּ.

צְרִיךְ לְהִתְחַבֵּר עִם תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, וּלְהִתְרַחֵק מֵעַמֵי הָאָרֶץ

יב. וְנִלְמַד מְזַה הַמְאָמַר שֵׁישׁ לְהִתְחַבֵּר בְּדַרְךָ עִם בְּעָלֵי
 תּוֹרָה, וּלְהִתְרַחֵק מִן עַמֵי הָאָרֶץ כְּמוֹ שֶׁעָשָׂה הָאִי
 יְנוּקָא. וְשֵׁנִית נִלְמַד מְזַה הַמְעָשָׂה גְדֹל עֲנוּתְנוּתָן שֶׁל רַבִּי
 יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק שֶׁהָיוּ מְגֹדְלֵי יִשְׂרָאֵל, כְּשֶׁשְׁמַעוּ דֵּהֲאִי
 יְנוּקָא הָוּה בֶּן רַב הַמְנוּנָא סָבָא, הָיוּ מְרַפְּיבִין הָאִי יְנוּקָא
 עַל כְּתֻפֵיהֶם לְשִׁמוֹעַ דְּבַרֵי תּוֹרָה מִפִּיו, וְלֹא הָיוּ מִתְגַּאֲמִים
 וְשְׁמַעוּ דְּבַרֵי תּוֹרָה אֲפִילוּ מִפִּי קָטָן, כִּי רָאוּי לְאָדָם שֵׁישִׁים
 עֲצָמוּ כְּעַפְרָ שֶׁהִכָּל דְּשִׁין בּוּ, הוּא נִקְרָא אֱהוּב לְמַעְלָה
 וְנִחְמַד לְמַטָּה, וְנִקְרָאִין אוֹהֲבֵי ה' שֶׁעֲלִיהֶם נֶאֱמַר (תְּהִלִּים סט,
 לו) "וְאוֹהֲבֵי שְׁמוֹ יִשְׁכְּנוּ בָהּ".

סדר הלימוד ליום **כא כסליו** [יום 80 בשנה]

פֶּרֶק נ"א

פְּרִשְׁתַּי וַיֵּשֶׁב

א. כְּתִיב בְּסֵפֶר תְּהִלִּים, "עֲרַב עֲבָדְךָ לְטוֹב אֵל יַעֲשֶׂקוּנִי
 זָדִים". יֵשׁ לְפָרֶשׁ הַמְקָרָא בְּאוֹפֵן דְּגִמְתַּי אִישׁ שֵׁישׁ
 עָלָיו חוֹבוֹת הַרְבֵּה. אֲמַנָּם יֵשׁ בְּיָדוֹ כֶּסֶף וּשְׁוֵה כֶּסֶף בְּכַדֵּי
 שְׁיֻכָּל לְהַשְׁתִּיק לְבַעֲלֵי חוֹבוֹת וּלְסַלֵּק אוֹתָם. אֲמַנָּם
 הַבְּעָלֵי חוֹבוֹת אֵינָם יוֹדְעִים מְזַה שֵׁישׁ בְּיָדוֹ יְכוּלָת לְסַלֵּק

לְכֹל אֶחָד, וּמִחֶמֶת כֵּן רוֹצִין לִפְלֵ עָלָיו וְלִקַח מֵהַשְׁמָצָא יִמָּצָא, שֶׁכֵּל אֶחָד יֵרָא פֶּן יִשְׁלַם לְאַחַר וְהוּא יִפְסִיד מִמוֹנּוֹ. וְאִין תִּקְנֶה לְאִישׁ הַזֶּה כִּי אִם שְׂיִבְקֶשׁ עָרֵב בְּעֵדוֹ שְׁלֹא יִטְרְפוּ אוֹתוֹ הַבְּעָלִי חוֹבוֹת הַנוֹגְשִׁים עַד שְׁבִהֲרַחֲבַת זְמַן יִמְכַר אֶת סְחוֹרְתוֹ וְכֹאשֶׁר יִהְיֶה הַצָּרוּר כֶּסֶף בְּיָדוֹ יִתֵּן לְכֹל אֶחָד וְאֶחָד אֶת חוֹבוֹ, וְעַל יְדֵי כֵן יִנָּצַל מִן הַזְּקוּת וּמִן הַכְּחָשׁוֹת בְּעָלֵי חוֹבוֹת וּשְׂאָרֵי הַפְּסֵד הַבָּאִים עַל יְדֵי רְדִיפוֹת בְּעָלֵי הַחוֹבוֹת.

ב. וְלִזֶּה נִרְאֶה לִי כִּוּן דְּוֹד הַמֶּלֶךְ בְּמֵאֲמָרוֹ "עָרֵב עִבְדְּךָ לְטוֹב", כִּי דְוֹד הַמֶּלֶךְ בִּקֵּשׁ מִהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂיִהְיֶה עָרֵב בְּעֵדוֹ נֶגֶד הַמְּקַטְרְגִים וּבְעָלֵי הַדִּינִים שְׁלֹא יִטְרְפוּ אוֹתוֹ מִחֶמֶת אִיזֶה חֲטָא שְׂבִידוֹ, כִּי יֵשׁ גַּם כֵּן בְּיָדוֹ הַרְבֵּה זְכוּת נֶגֶד עֲבֵרוֹת שֶׁהֵן הַחוֹבוֹת.

הַדְּקֻדָּה בְּבֵית דִּין שֶׁל מַעֲלָה הוּא גְדוֹל מְאֹד

על כֵּן אָמַר "אֵל יַעֲשֶׂקוּנִי זָדִים" לְמַעַן נִדַּע כִּי הַמְּאָרִי דִינִים מוֹכְנִים וּמְצַפִּים מְתֵי יָבֵא הַיּוֹם וְיָבֵא זֶה הָאָדָם הַחוֹטֵא בְּיָדָם כְּדֵי לְגַבּוֹת חוֹבוֹ מִמֶּנּוּ, מִחֶמֶת חֲטָאִים וְעֲבֵרוֹת שְׂבִידוֹ וְלִפְעוֹל בּוֹ דִינֵם הַקָּשָׁה כְּשִׂיצָא חֵיב מִדִּין הָעֲלִיּוֹן. וְהַרְבֵּה זְכוּת צְרִיכִין אֵל הָאָדָם שִׂיצָא זְכָאִי, כִּי גְדוֹל הַחֲשָׁבוֹן וְהַדְּקֻדָּה.

גְּדֹל הַבוּשָׁה אִם לֹא הַתְּמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה

ג. רָאֵה מֵה דְּאִיתָא בְּמִדְרַשׁ מְשָׁלִי "ר' יִשְׁמַעְאֵל אוֹמֵר אוֹי לְאוֹתָהּ הַבוּשָׁה וּכְלָמָה. בָּא לוֹ מִי שִׂישׁ בְּיָדוֹ מִקְרָא וְלֹא מִשְׁנָה, הוֹפֵךְ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא פָּנָיו מִמֶּנּוּ, וּמְצָרִי

גִּיהֶנֶם מִתְגַּבְּרִין בּוֹ כְּזֹאבֵי עֶרֶב, וְהֵם נוֹטְלִין אוֹתוֹ
מִשְׁלִיכִין אוֹתוֹ לְגִיהֶנֶם.

בְּנֵי, מִדּוּעַ לֹא לְמִדַּת הַלְכוֹת?

בא מִי שֶׁבִּידוֹ שְׁנַי סְדָרִים הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר
לוֹ. בְּנֵי, הַלְכוֹת לְמָה לֹא שְׁנִיתָ, אִם אוֹמֵר הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא הַנִּיחֻהוּ, מוֹטֵב. וְאִם לֹא, עוֹשִׂין לוֹ
כְּמַעֲשֵׂה הָרֵאשׁוֹן.

סדר הלימוד ליום **כב כסליו** [יום 81 בשנה]

בְּנֵי - מִדּוּעַ לֹא לְמִדַּת תּוֹרַת כְּהֻנִּים?

ד. בָּא לְפָנָיו מִי שֵׁישׁ בִּידוֹ הַלְכוֹת, אוֹמְרִים לוֹ. בְּנֵי, תּוֹרַת
כְּהֻנִּים לְמָה לֹא שְׁנִיתָ, שֵׁישׁ בּוֹ טְמֵאת שְׂרָצִים וְטְהַרְתָּן,
טְמֵאָה וְטְהַרְתָּ נְגָעִים, טְמֵאָה וְטְהַרְתָּ בְּתִים, זָבִים,
וְיֻלְדוֹת, נְדָה, סֵדֶר וְדוּי שֶׁל יוֹם הַכַּפּוֹרִים, דִּינֵי עֲרֻכִין, רוֹב
דִּינֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵן גּוֹפֵי הַתּוֹרָה הַנֶּאֱמָרִים בְּפִרְשַׁת קְדוּשִׁים,
דִּינֵי הַקְּרֻבִּת קְדוּשִׁים, דִּינֵי שְׁמִיטוֹת וְיֻבְלוֹת. אִם אוֹמֵר
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַנִּיחֻהוּ, מוֹטֵב. וְאִם לֹא, עוֹשִׂין לוֹ
כְּמַשְׁפֵּט הָרֵאשׁוֹן.

בְּנֵי - מִדּוּעַ לֹא לְמִדַּת חֻמְשֵׁה חוּמְשֵׁי תּוֹרָה?

ה. בָּא מִי שֵׁישׁ בִּידוֹ מִקְרָא, וְת"כ ה' חוּמְשֵׁי תּוֹרָה לְמָה
לֹא שְׁנִיתָ, שֵׁישׁ בְּהֵן קְרִיאַת שְׁמַע, וְהִרְבָּה מְצוּוֹת,
תְּפִלִּין, מְזוֹזָה וְכו'.

"כָּל הַנְּחָלִים הוֹלְכִים אֶל הַיָּם וְהַיָּם אֵינָנו מֵלֵא"

ו. בָּא מִי שֵׁישׁ בִּידוֹ כָּל הַנ"ל, שׁוֹאֲלִין אוֹתוֹ מִפְּנֵי מָה לֹא
לְמִדַּת הַגְּדָה, וְלֹא שְׁנִיתָ, שְׁבִשְׁעָה שְׁחָכְם יוֹשֵׁב וְדוֹרֵשׁ
מִכֶּפֶר אֲנִי עוֹנֹנְתִיהֶן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְלֹא עוֹד אֶלָּא שְׁבִשְׁעָה

שְׁהֵן עֹנִיִן אֲמֵן יְהֵא שְׁמִיָּה רַבָּה, אֲפִילוּ אִם נִכְתָּב וְנִחַתָּם
גְּזֹר דִּין שְׁלָהֶם לְרַעָה, אֲנִי מֹחֵל לָהֶם וּמְכַפֵּר עֲוֹנוֹתֵיהֶם.
בָּא מִי שְׁבִידוֹ הַגְּדָה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר מ"ט לֹא
לְמַדַּת גְּמָרָא שְׁנִקְרָא תַלְמוּד. וְעַל זֶה נֶאֱמַר כָּל הַנְּחָלִים
הוֹלְכִין אֶל הַיָּם, וְהַיָּם אֵינָנו מְלֹא זֶה גְּמָרָא.

מדוע לא למדת גמרא ומעשה מרובה?

ז. בָּא מִי שֵׁשׁ בִּידוֹ גְּמָרָא, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא א"ל בְּנִי,
הוֹאִיל וְנִתְעַסַּקְתָּ בְּגְמָרָא צְפִיתָ בְּמִרְכָּבָה שְׂאִין לִי הַנְּאָה
בְּעוֹלָמִי אֲלֹא בְּשַׁעָה שְׁתַּלְמִידֵי חֲכָמִים יוֹשְׁבֵין וְעוֹסְקִין
בַּתּוֹרָה, וּמְצִיצִין וּמְבִיטִים וְרוֹאִין וְהוֹגִין בְּכֶסֶף הַכְּבוֹד,
הַיֶּאֱךָ הוּא עוֹמֵד הַרְגֵל הָא', הַיֶּאֱךָ הוּא עוֹמֵד וּבִמָּה הוּא
מְשַׁתְּמֵשׁ. וְכֵן רְגֵל הַב', וְכֵן רְגֵל הַשְּׁלִישִׁי, וְכֵן רְגֵל הַד',
בְּמָה הֵם מְשַׁתְּמֵשִׁים. חֲשַׁמ"ל הַיֶּאֱךָ הוּא עוֹמֵד, וּבִכְמָה
פָּנִים הוּא מִתְּהַפֵּךְ בְּשַׁעָה א'. לְאִיזָה רוּחַ מְשַׁמֵּשׁ הַבְּרָק,
לְאִיזָה הָרוּחַ מְשַׁמֵּשׁ הַכְּרוּב, וְהַיֶּאֱךָ הַכְּרוּבִים וּמְלֹאכֵי
הַשָּׁרֵת עוֹמְדִים וּמְשַׁמֵּשִׁים. גְּדוּלָה מְכַלֵּן עֹנִין כֶּסֶף הַכְּבוֹד,
הַיֶּאֱךָ הוּא עוֹמֵד, עָגוּל כְּמִין מַלְבֵּן מִתְקַן, אוֹ כְּמִין גֶּשֶׁר,
כְּמָה וּבְאִיזָה גֶּשֶׁר אֲנִי עוֹבֵר, בְּאִיזָה גֶּשֶׁר הָאוּפָנִים עוֹבְרִים,
בְּאִיזָה גִּלְגָּלִי הַמִּרְכָּבָה עוֹבְרִים, וְכו'. וְכִי לֹא זֶהוּ הַדְּרַת
כְּבוֹדִי זֶהוּ גְדֻלָּתִי, זֶהוּ הַדֵּר יוֹפֵי שְׁבִנֵי מַכִּירִין אֶת כְּבוֹדִי.
וְעַל זֶה אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ "מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ ה'", עַד כָּאֵן.

אוי לו ביום התוכחה

הִנֵּה מִי זֶה הָאָדָם אֲשֶׁר יוֹכַל לְעַמֵּד בַּחֲקִירוֹת אֱלֹהִים. וְעַל
זֶה אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה, "אוֹי לָנוּ מִיּוֹם
הַדִּין וְאוֹי לָנוּ מִיּוֹם הַתּוֹכְחָה".

סדר הלימוד ליום **כג כסליו** [יום 82 בשנה]

אל יפל האדם ברשת היאוש ח"ו, לחשוב הלא ממילא סופי לירש גיהנם ח"ו

אָמְנָם אף על פי כן אל יתְרַשֵּׁל וְאל יתְעַצֵּב לֵב הָאָדָם, כי הקדוש ברוך הוא בוחן לב וחוקר פליות בראותו דכונתו הוא לדבוק בטוב, ונפשו חשקה בתורה ובמעשים טובים, ושעת הדחק גורמת למעט, על זה אמרו רבותינו זכרונם לברכה א' המרבה וא' הממעיט ובלבד שיכון לבו לשם שמים, ויהיה תמיד בשמחה כשפא לידו עסק מצוה. כי העושה המצוות בשמחה אהוב וחביב מאד לפני הקדוש ברוך הוא.

חביב לפני הקדוש ברוך הוא שמחתו של האב כשמכניס את בנו לעול המצוות

ח. שעל כן אמר בזוהר חדש בהיות האדם זוכה שהכניס את בנו לחיוב מצוה, דהינו כשיגיע לבן הי"ג שנים חביב מאד לפני הקדוש ברוך הוא כשרואה שהאב שמח על זה שזכה להגיע את בנו לחיוב קיום המצוות. ועל כן חיוב גדול לעשות משתה ושמחה באותו היום, כי יש נחת רוח להקדוש ברוך הוא. וכדאיתא בזוהר הנזכר לעיל:

"צאינה וראינה בנות ציון"

אמר רבי יצחק מתליסר שני ולעילא ההוא יומא חובתא על צדיקים למעבד חדותא דלבא כיומא דסליק לחופה ובגין ההיא זכות עתיד הקדוש ברוך הוא לעטר להו ולעביר כרוז קדמיהון בחדותא "צאינה וראינה בנות ציון" וכו'.

מי שרוצה להיות טוב, מקבל נשמה קדושה

אמר רבי אליעזר מתליסר שנין ולעילא אי בעי למהוי זכאה יהבין ליה ההיא נשמתא קדישא עילאה דאתגזרית מכורסיה יקרא דמלכא.

הסעודה שעשה רבי שמעון בן יוחאי לבנו רבי אלעזר ביום שנעשה בר מצוה

מ. רבי שמעון בן יוחאי זמין למארי דתיובתא ומארי דמתניתא למיכל בסעודתא רבת דעבד בר מצוה לבריה רבי אלעזר וחפא לביתיה במאנן דיקר ואותיב לרבנן בהאי גיסא ובהאי גיסא והוי קא ברח טובא.

סדר הלימוד ליום כד כסליו [יום 83 בשנה]

ביום זה יורדים נשמות קדושות לבני רבי אלעזר

אמרו ליה רבנן, מאי בדיחותא דמר ביומא דין יתירה משאר יומין, א"ל רבי שמעון בן יוחאי דיומא דין נחתין נשמתין קדישא עילאין בד' גפין דחיותא לברי ר"א ובהלולא דא חדי בדיחותא שלמתא.

י. אותביה לר' אלעזר בריה לגבי, אמר תיב ברי דיומא דין הקדוש ברנך הוא מקדש יתך בעדבא (רצה לומר: בגורל) דקדישין.

אמר רבי שמעון בן יוחאי מלה חדא ואסחר אשא לביתא נפקו רבנן וחמי קיטרא דהוי סליק מביתא כל האי יומא אתא רבי יוסי בן לקוניא אשכח לרבנן דהוו תוהי וקנימין בשוקא. אמר להו הא האי קיטרא דסליק

מביתא דרבי שמעון בן יוחאי דהא יומא דין מכתירין
בכתרא קדישא לרבי אלעזר בריה.

השמחה תהא בשלימות

והווי רבנן רואין דהוי נחית עמודא דאשא יתיב תמן
רבי יוסי, חדו כלהו ואמרו האי הלולא ליהוי
שלמא ובריכו כלהו לר"א בר"ש ויתיבו תמן וחדו
בחדו ולעי באורייתא.

העוסק בתורה ובגמילות חסדים ובמעשים טובים, נשמתו מתדבקת
בנשמות הצדיקים

יא. על כן, אשרי לאדם וטוב לו שמקיים ומדבק נשמתא
קדישא אצל נשמתא קדישא, ומכתירין ליה בכתרא
קדישא, וכל זה כשיקבע עתים לתורה, ויהיה עוסק
בגמילות חסדים ובמעשים טובים. אבל כשהאדם הולך
אחר שרירות לבו, ואחר זוללות וסובאות, וכל ימיו הולך
אחר משא ומתן ורק מבלי זמנו לצרף גופו, ולא לצרף
נשמתו, אז נשמתא קדישא מסתלקת ממנו, כי אחר
שטבעו כטבע הבהמה.

במה יתדבק בהקדוש ברוך הוא

יב. ועל זה איתא במדרש הנעלם "אמר רבי יהודה, וי
לרשעים שאינם רוצים להדבק בשותפא של הקדוש
ברוך הוא, במה אמר רבי יצחק באותו הנשמה שנתן בו
הקדוש ברוך הוא ומדבק עצמו במעשה הבהמה, הדא
הוא דכתיב "ואדם ביקר כל ילין נמשל כבהמות נדמו"
(ועין לקמן פרק ס"א מ"ש שם).

אם הִיָּה הָאָדָם מַעֲלָה עַל דַּעְתּוֹ כַּמָּה מְקַלְקֵל בְּמַעֲשָׂיו
כְּאִשֶּׁר אֵינוֹ חָס עַל כְּבוֹד קוֹנוֹ, בְּוֹדָאֵי לֹא הִיָּה עוֹשֶׂה
שׁוֹם דְּבַר רָע.

וְלַמָּה לֹא יַחֲשַׁב הָאָדָם כִּי לֹא בָרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
אוֹתוֹ אֶלָּא לְכַבְּדוֹ, וְלֹא שְׂיַמְלֵא תְּאוֹתוֹ. וְאֶלְמַלְא
הִיָּה מַשִּׁים הָאָדָם אֶל לְבוֹ כַּמָּה מְקַלְלִים אוֹתוֹ בְּהִיּוֹתוֹ אֵינוֹ
מַשְׁגִּיחַ לְכַבְּד בּוֹרְאוֹ, כַּמָּה הִיָּה רְאוּי לְרִדּוֹף אַחַר מַעֲשֵׂה
בוֹרְאוֹ יִתְבָּרַךְ כְּדֹאֵיתָא בְּזוּהַר תְּנַיָּא, "אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר
בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי כַּד נָטָה שְׁמַשָּׁא גְדַפּוּי לְמִיָּהָ
בְּתוֹקְפָתָא דְגַלְגְּלוּי מִפְּרִישׁ דְּטַלְפִּיהוֹן דְּטַרְפִּי אֵילָנָא דְגֵן
עֵדֶן וְכָל מַלְאָכִין עֵילָאִין וְחַיּוֹת קַדִּישִׁין וְכוּרְסוּי יְקָרָא
דְּמַלְכָּא וְבוֹסְמֵיָא דְגֵן עֵדֶן וְאֵילָנָא שְׁמֵיָא וְאַרְעֵי
וְתוֹלְדוֹתֵיהֶן כְּלֵהוֹן מְזַדְעוּזְעִים וּמְשַׁבְּחִים וּמוֹדִים
לְמֵאֲרִיָּהֶם. וְזַקְפֵּן וְחַמְאֵן דִּי שְׁמָא קַדִּישָׁא דְאַתְפָּרֵשׁ דְגַלְיָה
בְּשְׁמַשָּׁא בְּמַטְלָנוּי יְהִיבִין תְּשַׁבְּחֵן לְמֵאֲרִיָּה עֲלָמִין וְנַפְיָק
קְלָא, וְאָמַר וַיְהִי לְבְרִיתָא דְלֹא מַשְׁגִּיחִין בִּיקְרָא דְמַלְכָּא,
וּכְתִיב וְכָל צְבָא הַשָּׁמַיִם לָךְ מִשְׁתַּחֲוִים וְכוּ'.

סדר הלימוד ליום כה כסליו [יום 84 בשנה]

לאחר חצות הלילה הוא עת רצון בשמים כי הקדוש ברוך הוא נכנס
אז עם הצדיקים בגן עדן

יג. ותנן נמי כשהקדוש ברוך הוא נכנס אחר חצות לילה
עם הצדיקים בגן עדן, אזי כל שערי שמים נפתחין
והוא עת רצון לעסק בתורה, וכתות של מלאכי השרת
וכל בוסמי גן עדן עם הצדיקים פוצחין רנה ושירה לפני

הקדוש ברוך הוא הִדָּא הוא דְּכָתִיב (תהלים ק"מ, י"ד) "אֲךָ צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ יִשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֵיךָ" אִימְתִי צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ, כְּשִׁיִּשְׁבוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פְּנֵיךָ. דְּהוּא בְּשַׁעַה שְׁיִושְׁבִים לְפָנֶיךָ בַּחֲצוֹת לַיְלָה. וְאַחַר כֵּן שְׁלֹשָׁה כְּתוּבֵי שֶׁל מְלָאכֵי הַשָּׁרַת שֶׁהֵן מְמַנִּים עַל מְשֻׁמְרוֹת הַלַּיְלָה, אוֹמְרִים שִׁירָה עַד שֶׁהִגִיעַ עֲמוּד הַשַּׁחַר.

פעלות השחר יקום ממוטנו - ויאמר שירות ותשבחות להקדוש ברוך הוא

יד. וַיֵּשׁ חוֹבָה לְיִשְׂרָאֵל בְּשַׁעַה שְׁעוּלָה עֲמוּד הַשַּׁחַר לְקוּם וּלְהִתְגַבֵּר בְּשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת לְפָנֶי מְלָכֹו שֶׁל עוֹלָם. מ"ט מְשׁוּם דְּנִסְבִּין שִׁירְתָּא בְּתַר מְלָאכֵי הַשָּׁרַת, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתוֹ זְמַן הוּא מְצוּי לְמִטָּה הַה"ד וּמְשַׁחְרֵי יִמְצְאֵנִי. וְאָמַר ר' יוֹדָא וּבִלְבָד שְׁלֵא יִפְסִיק עַד שֶׁהִתְפַּלֵּל כְּשֶׁהַחֲמָה זוֹרַחַת.

חביב קול התורה לפני הקדוש ברוך הוא יותר משירות ותשבחות של מלאכי השרת

אמר רבי יוחנן אמר רב, כְּשֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹצֵא מֵאוֹתָן הָעוֹלָמוֹת דְּכִסְיָף בְּהוֹן, וּבָא לְהַכְנִס עִם הַצְדִיקִים בְּגַן עֵדֶן הוּא מְמַתִּין וְרוֹאֶה, אִם שׁוֹמֵעַ קוֹל הָעוֹסֵק בְּתוֹרָה הָאֵי קָלָא נִיחָא קָמִיהּ מְכָל שִׁירִין וְתִשְׁבָּחִין דְּאִמְרֵי מְלָאכֵי הַשָּׁרַת לְעֵילָא הַה"ד "אֵל גִּנַּת אֲגוֹז יִרְדְּתִי לְרֵאוֹת" וְגו'. מֵאֵי לְרֵאוֹת אוֹתָן הָעוֹסְקִין בְּתוֹרָה.

עין לא ראתה אלקים זולתך

מו. אמר רבי יצחק, וכי גן עדן נקרא גנת אגוז, אמר לו רבי יוחנן אין בודאי שהגן עדן נקרא גנת אגוז, מה

אָגוּז סָתוּם מְכַל עֲבָרָיו וַיֵּשׁ עָלָיו כְּמָה קְלִיפּוֹת כֶּף גֵּן עֵדֶן
 סָתוּם מְכַל צְדָדָיו וַיֵּשׁ עָלָיו כְּמָה שְׁמִירוֹת שְׁלֵא שְׁלֹטוֹ בּוֹ
 לְרֵאוֹת לֹא מְלֹאָךְ וְלֹא שְׂרָף וְחֲשַׁמֵּל וְלֹא עֵינַי נְבִיאִים.
 הַה"ד "עֵינַי לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים זּוֹלָתָךְ".

סדר הלימוד ליום כו כסליו [יום 85 בשנה]

העֵדֶן מִבְּפָנִים וְהֵגֶן מִבְּחוּץ

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי אָנָּה חֲנוּיָת קָם קַמִּיהַ דְּרַבִּי
 בְּרוּקָא וְהָוָה אָמַר, כַּדִּין אֲזַכֵּה לְמַעַלְת גַּנַּת אָגוּז
 עִם חֲסִידֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא הוּי יַדְעָנָא מַאי קָאָמַר, עַד דְּשַׁמְעָנָא
 דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי דְּקָרִי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְגַן עֵדֶן
 גַּנַּת אָגוּז מַה אָגוּז יֵשׁ לָהּ כְּמָה קְלִפּוֹת וְהַפְּרִי הוּא מִבְּפָנִים
 כֶּף עֵדֶן הֵגֶן הוּא מִבְּחוּץ וְהַעֵדֶן מִבְּפָנִים.

עַל כֵּן, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁהוֹלֵךְ תָּמִים וְעִמְלוֹ בַּתּוֹרָה, וְכָל דְּרָכָיו
 הוּא לְשֵׁם שָׁמַיִם. אֲזִי נִשְׁמָתוֹ הוּא מוֹכַנְת לְכַנְס לְעֵדֶן,
 דְּאִקְרִי גַנַּת אָגוּז וְהוּא חַיֵּי עוֹלָם הַבָּא.

פָּרָק כ"ב

א. כָּכָר כְּתַבְנוּ לְעֵיל בְּפָרָק שְׁנַי מַעֲנֵשׁ גְּדוּל שֶׁל מוֹצִיא
 זֶרַע לְבִטְלָה, אֲשֶׁר עַל זֶה אָמַר דּוֹד הַמֶּלֶךְ עָלָיו

(כג) פְּרוּשׁ הַזֹּהַר בְּלִשׁוֹן קוֹדֵשׁ:

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי: "עַמְדָתִי לְפָנֵי רַבִּי בְּרוּקָא וּשְׁמַעְתִּיו אוֹמֵר:
 'הַלּוּאִי וְאֲזַכֵּה לְמַעַלְת גַּנַּת אָגוּז עִם חֲסִידֵי יִשְׂרָאֵל' - וְלֹא הִבְנִיתִי לְמַה
 הַתְּכַנֵּן, עַד שְׁשַׁמְעָתִי מִשְׁמוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זַכַּאי, שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 קָרָא לְגַן עֵדֶן גַּנַּת אָגוּז".

השְׁלוֹם (תהלים קיט, לו) "הַעֲבֵר עֵינֵי מְרֹאוֹת שְׂוֹא בְּדַרְכֵיךָ חֲיִנִי". וְנִרְאָה כְּנֹנֶת תְּפִלְתּוֹ לְהַעֲבִיר עֵינָיו מֵהַסְּתַפֵּל בְּמִקוֹם הָאָסוּר, כְּגוֹן בְּנָשִׁים, וְעַל יְדֵי כֵן יָבֵא לְיַדֵי טְמֵאָה בְּלִילָה, וְלִזְזָה אָמַר "מְרֹאוֹת שְׂוֹא", כְּמִנְיֵן שֶׁכָּבַת זָרַע, שֶׁהוּא רֹאשֵׁי תְבוֹת שֶׁכָּבַת זָרַע, שְׁלֹא יִתְרָאוּ אֵלָיו כְּתוֹת שֶׁל לִילִית הַנִּקְרָאִים קָרִי שֶׁמְבִיא הַלִּילִית לְהָאָדָם לְהוֹצִיא שֶׁכָּבַת זָרַע לְבִטְלָה, וְהוּא כְּאִלוֹ מְמִית בְּיָדוֹ לְהִטְפָּה, כִּי מֵהִטְפָּה יוֹכַל לְהוֹלִיד וְלָד בֶּן קִיָּמָא, וְעַל כֵּן הוּא אַחוֹז בְּסִטְרָא דְמוֹתָא.

אִי לֹו לְהַגּוֹרֵם שֶׁהַקְדָּשָׁה תִּהְיֶה מְשַׁעֲבֶדֶת לְהִטְמָאָה רַחֲמָנָא לִיצְלוֹן **ב.** לְזֶה אָמַר "בְּדַרְכֵיךָ חֲיִנִי", רוֹצֵה לֹוֹמַר שֶׁתְּפִלְתּוֹ הִיָּה לְאַחוֹז בְּסִטְרָא דְחִיִּי, וְלֹא לְהוֹצִיא שֶׁכָּבַת זָרַע לְבִטְלָה, כִּי הַמוֹצִיא שֶׁכָּבַת זָרַע לְבִטְלָה יֵשׁ מִמֶּנָּה אֶחָד דְּאִקְרִי עֲשֻׁטִיר"ה וְהוּא מְמַנֶּה עַל אֲלָפִים וּרְכָבוֹת שְׁטֵנִים וְשָׂדִים וּמְלֹאכֵי חֲבֵלָה שֶׁהֵן מְטַמְּאִין אֶת הָאָדָם, וְנוֹטְלִין הַאי טְפָּה שֶׁהוֹצִיא הָאָדָם לְבִטְלָה וְסִלְקִין לִיהָ לְעִילָא, וְגוֹרֵם דְּבְרִית קְדִישָׁא יִהְיֶה מְשַׁעֲבֵד לְסִטְרָא דְּמִסְאָבָא. אִי וְאִבּוּי שִׁיגְרָם הָאָדָם הַסְּבָה זֹו שִׁישַׁעֲבֵד הַקְדוּשָׁה תַּחַת הַטְּמָאָה.

אִיבְרֵי וְגִידֵי הָאָדָם כְּנֶגֶד תְּרִי"ג מְצוּוֹת, וְעַל פְּנֵי נִכְרִים עֲוֹנוֹתָיו **ג.** וְדַע מֵה שֶׁמְקַבֵּל מִפִּי תַלְמִידֵי הָאֲר"י ז"ל שֶׁאָמַר לְתַלְמִידָיו שִׁישׁ בְּגוֹף הָאָדָם תְּרִי"ג אִיבְרִים וְגִידִים, וְהוּא נִיצוּצוֹת שֶׁל הַנֶּפֶשׁ. וְכֵן יֵשׁ בְּרוּחַ, וְכֵן בְּנִשְׁמָה, וְכֵל נִיצוּץ תְּלוּי בְּמִצְוָה אַחַת שֶׁל תְּרִי"ג מְצוּוֹת, וְהִיא יוֹדַע הָאֲר"י ז"ל אִיזָה מְצוּוָה הִיא חֲסֵר בְּאָדָם, וְהִיא רוֹאָה בְּנִיצוּץ אֶחָד כְּשֶׁעָשָׂה אָדָם דְּבַר עֲבָרָה, שְׂאֵז הִיא מְסַלֵּק נִיצוּץ אֶחָד, וְהִיא נוֹתֵן תְּקוּנָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּדֵי לְהַחֲזִיר

הניצוץ למקומו. וכך זה היה נכר על פי האותיות שיש בעורו, ובפרט בפניו ובשערותיו הוא יותר נכר. והיה לו סימן בשוטוטין ובגמות שעל ידיו ופניו של אדם.

סדר הלימוד ליום כז כסליו [יום 86 בשנה]

מעשה מהאריז"ל עם תלמידו רבי חיים ויטאל ז"ל

ד. ופעם אחת בא אליו גדול הדור אחד ושמו רבי חיים ויטאל, ואמר לו האריז"ל, הנה אני רואה שבתוך עשרים ושתיים אותיות באל"ף-הי"ת שבמצחה כלן מאירים, חוץ מהגימ"ל שהוא מהפכת, ומיד חרד מורנו הרבי רבי חיים ויטאל ז"ל, ובקש מהאריז"ל שייגיד לו טעם הדבר, כי בודאי לא על חנם הוא.

גימ"ל הפוכה בגלל שלא גמל חסד עם אביו

אמר לו האריז"ל, שאינו גמל חסד עם אביו כראוי. אף על פי שאתה עושה חסד עמו, אבל לא חסד מלא, ובשביל כך את גימ"ל היא מהפכת.

כאשר האדם מקים איזה מצוה, נרשמת בפניו באות של אל"ף-הי"ת ת. ועוד אמר האריז"ל לתלמידיו, כי כל העושה מצוה אז אותה מצוה היא נרשמת במצח האדם באות אחת מן אל"ף הי"ת של עשרים ושתיים אותיות, והיא מאירה בפניו כשעושה המצוה פעם שנית. ובפעם ראשון היא נבלעת בפנים ובפעם שנית היא בולטת ומתנוצצת, וכך זה הוא בשאר מצוות, מה שאין כן בצדקה אינה נבלעת בפנים כמו שאר האותיות, אלא מאירה במצחו תכף בסוד "וצדקתו עומדת לעד" (תהלים קיא, א).

כַּאֲשֶׁר מִתְחַרֵּט עַל חֲטָאוֹ, מְסַלֵּק הַחֶשֶׁךְ מֵעַל מִצְחוֹ

וְכֵן כְּשֶׁאָדָם עוֹבֵר עֲבֵרָה הֵן גַּם כֵּן נִרְמְזִים בְּמִצְחוֹ בְּאֵשׁ שְׁחוּרָה, מְכַל מְקוֹם אִם מִתְחַרֵּט וַיִּגַע וַיִּטְרַח לְתַקֵּן בְּעִשִׂית תְּשׁוּבָה הָעוֹוֹת שֶׁעָשָׂה, אֲזִי מְסַלֵּק הַחֶשֶׁךְ וְאֵשׁ שְׁחוּרָה אֲשֶׁר הוֹשֵׁם בְּמִצְחוֹ מִהָעוֹוֹן, וּבְשִׁבְתוֹ, כְּשֶׁבֵּא הַנְּשֻׁמָּה יִתִּירָה אַחַר חֲצוֹת לְיִשְׂרָאֵל, אֲזִי יִתְכַּסֶּה אוֹתוֹ הָעוֹוֹן מְכַל וְכֹל, זוֹלַת טְמֵאת קָרִי, אִף שֶׁתִּקֵּן הַמַּעֲשִׂוֹת אֵינוֹ נִסְתַּלֵּק בְּלִתי טְבִילָה.

מִצְחוֹ שֶׁל אָדָם מוֹרָא עֲתִידוֹת

ו. הַכֶּלֶל הָעוֹלָה, כִּי עַל כֵּן נִקְרָא אָדָם "עוֹלָם קָטָן", שְׁכֵמוֹ שְׁבִהוּת נִגְזָר אֵיזָה דְבָר לְבוֹא לְעוֹלָם אִם לְטוֹבָה אוֹ לְרָעָה חֵס וְשְׁלוֹם, מִתְרָאָה וְנִגְלָה זֶה הַדְּבָר עַל יְדֵי כּוֹכְבִים הַקְּבוּעִים בְּרִקִיעַ, כֵּן מִתְרָאָה הַכֹּל בְּאָדָם בְּשִׁרְטוּטֵינִי בְּמִצַּח שְׁלוֹ.

סדר הלימוד ליום כח כסליו [יום 87 בשנה]

מַעֲשֵׂה שְׂרָאוֹ רַבִּי אַבָּא וְרַבִּי יוֹסִי עַל מִצְחוֹ שֶׁל אָדָם שֶׁעָבַר בְּשׁוֹגֵג עֲבֵרָה שִׁישׁ בָּהּ פֶּרֶת רַחֲמֵנָא לִיְצִלָן

וְבוֹא וְרָאָה מַה דְּאִיתָא בְּזוּהַר פְּרִשְׁתָּ אַחֲרֵי (דף ע"ה עמוד ב'): מִרְבִּי אַבָּא הָוִי אֲזִיל לְקַפּוּטְקִינָא וְהָוָה עֲמִיהָ

(כד) פְּרוּשׁ הַזוּהַר בְּלִשׁוֹן קוּדְשׁ:

רַבִּי אַבָּא נָסַע לְקַפּוּטְקִינָא וְעָמַד רַבִּי יוֹסִי. בְּדַרְכָּם פָּגְעוּ בְּאָדָם אֶחָד, שֶׁעַל מִצְחוֹ נִרְשַׁם סִימָן. אָמַר רַבִּי אַבָּא: "נִסְטָה מִדַּרְכְּנוּ, שֶׁהָרִי מִצְחוֹ שֶׁל אָדָם זֶה מַעֲיֵד עָלָיו, שֶׁנִּכְשַׁל בְּאֶסּוּר עָרוּה דְּאוּרִיתָא, וּבְשַׁל כֶּף נִרְשַׁם רִשָּׁם זֶה בְּמִצְחוֹ". שָׂאל רַבִּי יוֹסִי: "וְאִם רִשָּׁם זֶה הִיָּה בְּמִצְחוֹ שֶׁל יְלָד - הֲאִם הִיָּה

רבי יוסי. עד דהוו אַזְלִי חֲמוּ בַר נֶשׁ דִּהְוֵי אֶתִי וּרְשִׁימָא
 חַד בְּאַנְפוּי. אָמַר רַבִּי אָבָא נִסְטִיָּה מֵהָאֵי אֹרְחָא דְהָא
 אַנְפוּי דְדִין גְּבַר אֶסְהִידוּ עֲלוּי דְאִיתְקִיל בְּעָרִיתָא דְאֹרְיָתָא
 (רוּצָה לומר דהוא נִכְשַׁל בְּעָרִיּוֹת בְּאֶסְוֹר כֶּרֶת דְאֹרְיָתָא), בְּגִין כֶּךָ
 אֶתְרָשִׁים בְּאַנְפוּי.

אל תענישני, כי עוונותי גרמו לך

אָמַר לִיָּה רַבִּי יוֹסִי אֵי הָאֵי רְשִׁימָא הָוֵי לִיָּה כַּד הָוֵי יְנוּקָא,
 מֵאֵי עָרִיתָא אֶשְׁתַּכַּח בֵּיהּ. אָמַר לִיָּה, אָנָּא חֲמִינָא
 בְּאַנְפוּי דְבְּעָרִיתָא דְאֹרְיָתָא הוּא נִכְשַׁל. קָרָא לִיָּה רַבִּי
 אָבָא, אָמַר לִיָּה, אֵימָא מְלָא דָּא, הָאֵי רְשִׁימָא דְאַנְפוּי מָה

מעיד על איסור ערוה?" ענהו רבי אבא: "בכל זאת רוצה אני, שאדם זה
 נִכְשַׁל בְּעָרוּהּ".

התקרב אליו רבי אבא ושאלו: "אמר - רשם זה במצחק מנין לך?" ענה
 לו: "בבקשה מכם אל תענישו אותי יותר על חטאי, אשר גרמו לי זאת".
 אמר לו רבי אבא: "ומהו חטאך?" אמר לו: "יום אחד הלכתי עם אחותי
 ולנתי עמה בבית מלון. בלילה שתיתי יין וקררתי אליה. משקמתי בבקר,
 ראיתי והנה בעל המלון רב עם אדם אחד. פאשר נכנסתי לעשות שלום
 ביניהם, תפסוני שניהם - אחד מצד זה ואחד מצד זה - חבלו בי ועשו
 לי רשם זה. אכן רופא אחד ורבי שמלאי שמו, הצלני".

שאלו רבי אבא: "ומהי התרופה שנתן לך?" השיב לו: "התרופה הינה
 תרופת הנפש, שמאותו יום, חזרתי בתשובה, ובכל יום בוכה אני לפני
 הקדוש ברוך הוא על אותו חטא ובדמעות רוחץ אני את הרושם שבפני".
 קרא עליו רבי אבא: "וסר עוונך וחסאתך תקפרי", ואותו רשם נמחק
 מפניו.

אמר לו: "נודר אני מהיום והלאה לעסק בתורה יומם ולילה". אמר לו:
 "מה שמך?" אמר לו: "אליעזר". אמר לו רבי אבא: "ודאי שמך גרם לך,
 וה' עזרך, והוא יהיה בעזרך". ברכו רבי אבא ושלחו.

היא. אָמַר לִיה בְּמִטּוֹתָ מְנַיִכוּ לָא תַעֲנֹשׁוּ יִתִּיר לְהֵהוּא
 בַּר נֶשׁ דְּהָא חוֹבִיָּה קָא גָרְמוּ לִיה.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, מַהוּ, אָמַר לִיה, יוֹמָא חַד הָוִינָא אָזִיל
 בְּאוֹרְחָא אָנָּא וְאַחוּתִי וְהָוִינָא בְּחַד אֲשַׁפִּיזָא וְרוּינָא
 חֲמָרָא, וְכֹל הָהוּא לִילֵיא אַחִידְנָא בְּאַחוּתִי, וּבְצַפְרָא קִמְתִּי
 וְאֲשַׁפִּיזָנָא הוּי קִטְט בְּהַדִּי גְבָרָא, עֵילִינָא בִּינְיָהוּ לַעֲשׂוֹת
 שְׁלוֹם בִּינְיָהֶם, וְחָבְלוּ אוֹתִי, דָּא מַהֲאֵי גִיסָא וְדָא מַהֲאֵי
 גִיסָא, וְרִשְׁמָא דָּא הוּי עֵיל לְבִי מוֹחָא וְאֲשַׁתְּזִיב לִי חַד אֲסִיא
 וְרַבִּי שְׁמַלְאֵי שְׁמִיָּה. אָמַר לִיה, מַאי הִיא אֲסוֹתָא דִּיהֵיב לָךְ?

על ידי הדמעות מעבירין רשם העברה מהמצח

ז. אָמַר לִיה, אֲסוֹתָא דִּנְפִשָּׂא, דִּמַּהֲהִיא יוֹמָא אַהֲדַרְנָא
 בְּחִיּוּבְתָא, וּבְכֹל יוֹמָא בְּכִינָא קִמְיָה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 עַל הָהוּא חוֹבָה, וּמֵאֲנוּן דִּמְעִין אָנָּא רַחֲמִין אֲנַפְּאֵי. קָרִי
 עֲלִיָּה רַבִּי אַבָּא (יִשְׁעִיָּה ו, ז) "וְסָר עוֹנֶךָ וְחִטָּאתְךָ תִּכְפֹּר",
 וְאַתְעֵבֵר הָהוּא רִשְׁמָא מֵאֲנַפּוּי. אָמַר לִיה, נִדְרָנָא מַהֲאֵי
 יוֹמָא לְאַתְעֵסֶק בְּאוֹרִיתָא יוֹמָם וְלֵילָה. אָמַר לִיה, מַה שְׁמָךְ,
 אָמַר לִיה, אֲלִיעֶזֶר.

שְׁמָא קָא גָרִים לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה

אָמַר לִיה רַבִּי אַבָּא וְדָאֵי שְׁמָךְ גָרִים לָךְ דְּאַלְהָךְ סִיעֵךְ,
 וְהוּא יִהְיֶה בְּסַעְדְךָ. שְׁדִרְיָה רַבִּי אַבָּא וּבְכָרְכִיָּה.

סדר הלימוד ליום **כט כסליו** [יום 88 בשנה]

איש בער לא גבין דרכי השם יתברך שהוא מנהיג העולם
 ח. זִמְנָא אַחְרָא הוּי רַבִּי אַבָּא אָזִיל לְגַבִּי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן
 יוֹחָאי אָעִיל בְּמַאתִיָּה דֵּהֵהוּא גְבָרָא אֲלִיעֶזֶר, אֲשַׁכְּחִיָּה

דְּהוּי יְתִיב וְדָרַשׁ "אִישׁ בְּעַר לֹא יִדַע וְכִסִּיל לֹא יִבִּין אֵת זֹאת" (תהלים צב, ז), כְּמָה טַפְשִׁין אִינוּן בְּנֵי עֲלָמָא דְלֹא מְשַׁגְיַחִין וְלֹא יִדְעִין וְלֹא מְסַתְּכְלִין לְמַנְדַע אֹרְחָא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַל מָה קִימָא עֲלָמָא. מֵאן מְעַכְב לְהוּ לְמַנְדַע אֹרְחָא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, טַפְשִׁיהוּן דְלִבְהוּן דְלֹא יִדְעִין לְאִשְׁתַּדְלָא בְּאֹרְחָתָא, דְּאִלוּ הוּוּ מְשַׁתְּדְלֵי בְּאֹרְחָתָא לְמַנְדַע אֹרְחָא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הוּוּ יִדְעִין.

וְזַהוּ "אִישׁ בְּעַר לֹא יִדַע" לְעַסַק בְּתוֹרָה, "וְכִסִּיל לֹא יִבִּין אֵת זֹאת", נְמוּסִין דְשְׁכִינָה דְאִתְקְרָאת "זֹאת", כְּמָה דְאִתְ אָמַר (ויקרא טז, א) "בְּזֹאת יָבֵא אֲהָרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ".

הַצְּדִיקִים נֶעֱנְשִׁים בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּדִי שְׂיִקְבְּלוּ שְׂכָרָם לְעוֹלָם הַבָּא, וְהַרְשָׁעִים יֵשׁ לָהֶם מְנוּחָה וְשְׁלוֹה בְּעוֹלָם הַזֶּה - כְּדִי שְׂיַעֲנִשׁוּ לְעוֹלָם הַבָּא

מ. וְהוּא כִּי נְמוּסִין דְשְׁכִינָתָא הוּא לְיִסַר אֵת הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה לְמַעַן יִירְשׁוּ הָעוֹלָם הַבָּא, וְלְהַרְשָׁעִים מְשַׁלְּמַת קֶצֶת טוֹבוֹת בְּעוֹלָם הַזֶּה עֲבוּר קֶצֶת מְצוּה שְׁעָשׂוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה, כְּדִי לְטַרְדֵּן מִן הָעוֹלָם הַבָּא. וּמִי שֶׁהוּא "כִּסִּיל לֹא יִבִּין אֵת זֹאת", נְמוּסִין דְ"זֹאת", וּמִתְמִיָּה וּמְהִרְהֵר חַס וְשְׁלוֹם וְאוֹמַר, רְאֵה זֶה צְדִיק וְיִשָּׁר מְדַכָּא בְּיַסּוּרִין וְאָנּוּ יוֹשְׁבֵין בְּשְׁלוֹה וּמִתְגַּבְּרִין וְהוֹלְכִין בְּלֵי סִבָּה וּמְצַלִּיחִין בְּכָל עֲסָקִים.

אבל הַחֲכָם עֵינָיו בְּרֹאשׁוּ וְיִוְדַע הָעֲנָנִין כִּי מָה שְׁהַרְשָׁעִים הוֹלְכִין וּמְצַלִּיחִין בְּלִתֵּי סִבָּה. וְזַהוּ "בְּפֶרַח רְשָׁעִים כְּמוֹ עֵשֶׂב וַיְצִיצוּ כָּל פּוֹעֲלֵי אָוֶן" (תהלים צב, ח), הוּא כְּדִי לְהַשְׁמָדֵם עַדִּי עַד" (שם, שם) מִן הָעוֹלָם שֶׁהוּא עוֹלָם שֶׁל

חיים נצחיים עדי עד, ושם יהיו אפר תחת כפות רגלי צדיקים, כמה דאת אמר (מלאכי ג, כא) "ועסותם רשעים כי יהיו אפר תחת כפות רגליכם".

שעתך תתהפך ולא יהיה מי שיחמל עליך

פְּתַח עוד ודרש האי גברא, כתיב בספר איוב (טו, ח), "ויקם בי כחשי בפני יענה". במאי קא מיירי, אמנם הענין הוא כי מי שהוא חוטא והולך אחר שרירות לבו, ואיננו חושב על תכלית וסוף האדם אשר הולך למות, ואחר כך צריך לתן דין וחשבון בפני יוצר הכל, כשבא לפני הדין אזי כל הרעות והפשעים שעשה הן רשומים וחקוקים באנפוי דיליה, והנה עילאי ותתאי (דהיננו מלאכים העליונים וגם כחות מלאכים הטסים תחת הרקיע) כלן מסתכלין בהאי רשימא שמראה על חטאיו ופשעיו, ומקללין אותו ואומרין עליו, וי וי כד יבא יומך ותפל ביד אכזרים לשפך דינים קשים ומרים, ופתאום תתהפך שעתך ואין מרחם לך ואין מליץ ישר מדבר טוב בעדך, והקדשה תתרחק מיניה והטמאה הולכת וגוברת בכל גופיה ומתדבקת ביה.

סדר הלימוד ליום **ל כסליו** [יום 89 בשנה]

הקדוש ברוך הוא עושה רצונם בעולם הזה, כדי שיאבדו לעולם הבא. ובאלו הימים שהרשימה היא במצחו מחמת עונו, אם אשתו היא מתעברת ממנו יהיה הולד בין עז פנים, אלים בעל זרוע, מוסר ממון של ישראל, אינו מקבל

תּוֹכַחָהּ, כִּי־וְעַל אֲלֵין בְּנִים קָרָא עֲלֵיהוּן בְּזוּהַר (חלק ג' דף ע"ו עמוד ע') דְּאֵלֵין הֵן אֵינוּן חִיבִין דְּדָרָא, דְּמֵאֲרִיהוּן שְׂרִין לְהוּן (פרוש הקדוש ברוך הוא חפץ לעשות רצון חפצם בעולם הזה כדי שיהיו פלין בעולם הבא) כְּדִי לְשִׁיצָאָה לְהוּ בְּעֵלְמָא דְאַתִּי, וְעַל זֶה אָמַר אֵיב "כַּחֲשֵׁי בְּפָנֵי יַעֲנָה".

כָּל מַעֲשֵׂי הַצְּדִיקִים נִחְקָקִין בְּמִצְחָם

אָבֵל אֵינוּן צְדִיקֵי הַדּוֹר הַיִּשְׂרָאֵלִים וְהַתְּמִימִים בְּמַעֲשֵׂיהֶם הַטּוֹבִים, רוּדְפֵי צְדָקָה וְחֶסֶד, בְּעֵלֵי אַמוּנָה, הַמִּתְחַרְטִים בְּמַעֲשֵׂיהֶן הָרָעִים וּבְכָל יוֹם מְכִינִים עֲצָמָן לְיוֹם הַדִּין וְיוֹם הַפְּקָדָה כְּדִי לְבּוֹא בְּקִדְשָׁה וּבְטָהֳרָה לְפָנֵי כֹסֵא הַכְּבוֹד, אַזִּי כָּל מַעֲשֵׂיהֶם הַטּוֹבִים רְשׁוּמִים וְנִחְקָקִין בְּמִצְחָן לְטוֹבָתָן.

בֶּן חִבִּיב שְׁמִשְׁמַח אָבִיו שְׁבַשְׂמִים

יא. וּבַהֲסֵתְפָלוֹת בְּהֵן מִלְּאֲכִין עֲלֵאִין וְתַתְּאִין מְבָרְכִין אוֹתוֹ וְאוֹמְרִין, דִּין בְּרָא קְדִישָׁא לְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּרָא חִבִּיבָא הַמְּשַׂמַּח אָבִיו שְׁבַשְׂמִים, וְהַסְטָרָא אַחֲרָא בּוֹרַחַת מִמֶּנּוּ, וְהַקְדְּשָׁה מִתְדַבְּקַת בּוֹ וּמִתְגַּבְּרַת יוֹם יוֹם, אֲשֶׁרִי לוֹ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקוּ. כִּי־אָמְרוּ לוֹ הַשּׁוֹמְעִים, רַבִּי, מָנָא לָךְ הָא דְשַׁפִּיר קְאָמְרַת.

כה וְעַל בְּנִים אֵלוֹ קוֹרָא בְּזוּהַר: "אֵלוֹ הֵם רְשָׁעֵי הַדּוֹרוֹת, שְׂאֲדוּנָם הַתִּיר לָהֶם עֲבֻרוֹתֵיהֶם, כְּבִכּוֹל, כְּדִי לְהַשְׁמִידָם בְּעוֹלָם הַבָּא".

כו פְּרוּשׁ הַזֶּה בְּלִשׁוֹן קוֹדֶשׁ:

וְאָמְרוּ לוֹ הַשּׁוֹמְעִים: "רַבִּי, מִנֵּין לָךְ, שְׁנֹכְוִיִּים דְּבְרִיךְ", אָמַר לָהֶם: "לִי עֲצָמוֹ נַעֲשֶׂה רָשָׁם אַחַד עַל יְדֵי עֲבָרָה שְׁעֵבְרַתִּי וְעַל יְדֵי צְדִיק נִמְחָק הוּא". אָמַר

יב. אָמַר לְהֵן, כִּי נַעֲשֶׂה לוֹ רְשִׁימָא חַד בְּאַנְפִּיהַ עַל יְדֵי חוֹבָה, וְעַל יְדֵי זַכָּאָה אָזִיל מִיְנִיהַ רְשִׁימָא. אָמַר לִיהַ רַבִּי אַבָּא, מַה שְּׁמָךְ, אָמַר לִיהַ, אֱלִיעֶזֶר.

אשרי חלקך בעולם הזה ואשרי חלקך לעולם הבא
אמר ליה, בריך רחמנא דחמינא לך וזכינא למיחמי
 לך, זכאה חולקך בעלמא הדין, זכאה חולקך
 בעלמא דאתי.

יג. אָמַר לִיהַ רַבִּי אַבָּא, אֲנָא הוּא דְאַרְעֵנָא לָךְ בְּאוֹרְחָא. אֲשַׁתַּטַּח קַמִּיהַ, עֵיל לִיהַ לְבֵיתִיהַ, אַתְקִין קוֹרְטִיסָא דְנַהֲמָא וְחַד עֵגְלָא תִילְתָא. וְרָאָה רַבִּי אַבָּא דְהוּא מְשַׁלֵּם בְּתוֹרָה וּבַחֲסִידוֹת, קָרָא עָלָיו (שְׁמוּאֵל א כה, ו) "אַתָּה שְׁלוֹם וּבֵיתְךָ שְׁלוֹם וְכָל אֲשֶׁר לָךְ שְׁלוֹם". שְׁלוֹם לָךְ בְּעוֹלָם הַזֶּה, שְׁלוֹם לָךְ בְּעוֹלָם הַבָּא.

סדר הלימוד ליום א טבת [יום 90 בשנה]

פְּרָקַן ב"ג

פְּרַשְׁתַּי וַיְחִי

חשיבות התפלה בבית הכנסת

א. אֵיתָא בְּפְרִיָתָא דְרַבִּי יִשְׁמַעֵאל כַּהֵן גְּדוֹל (פְּרָקִי הַיְכָלוֹת ה, ח) אָמַר לִי מַטְטְרוּן שַׁר הַפְּנִים, כַּאֲשֶׁר בִּקֵּשׁ אוֹתִי

לו רבי אבא: "מה שמך?" ענה לו: "רבי אליעזר". אמר לו רבי אבא: "ברוך ה' שראיתך ושזכיתי לראותך, אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא". אמר לו רבי אבא: "אני הוא שפגשתך בדרך". נפל אליעזר לרגלי רבי אבא, הכניסו לביתו, והכין לו סעודה גדולה, שפללה חלה ועגל משבח. ראה רבי אבא, שמשלם הוא בתורה ובחסידות, קרא עליו פסוק זה: "אתה שלום וביתך שלום וכל אשר לך שלום". שלום לך בעולם הזה, שלום לך בעולם הבא.

הקדוש ברוך הוא להעלני בשמי שמים, שגר לי תחלה את ענפיא"ל השר ונטלני מבין דור אנוש לעיני כלם, והרכיבני על כרוב גדול, וברכב וסוסי אש ובמשרתי העליונים העלוני עד השכינה לשמש במרום.

איך זכה ילוד אשה לעלות להיכלות העליונים

ב. וכיון שהגעתי למרום, למקום החיות הקודש והאופנים ושרפים וכרובים וגלגלים של המרפכה ומשרתי אש אוכלה אש, הריחו את ריחי מרחוק חמשת אלפים ושלוש מאות וששים רבוא פרסאות, ואמרו, רבוננו של עולם מה לילוד אשה בינינו, שהוא טפה סרוחה, שהוא עולה לשמי מרום לשמש בנו ובחצובי שלהבת.

מי שהאמין בגדלת השי"ת ועמד בנסיון - זכה לכל הכבוד הזה

ג. והשיב להם הקדוש ברוך הוא יתעלה ואמר להם, משרתי וצבאי וכרובי ושרפי וגלגלי ואופני, אל ירע לבבכם בדבר הזה, פי כל בני אדם פפרו בי ובמלכותי הגדולה, והלכו אחר שרירות לבם ועבדו עבודה זרה וסלקו שכינתי מביניהם, וזהו אשר עמד בנסיון והאמין בכבוד גדלתי.

ונטל הקדוש ברוך הוא אותי ופתח לי שש מאות אלפים שערי חסד, ושלוש מאות אלפים שערי בינה, ושלוש מאות אלפים שערי חיים, ושלוש מאות אלפים שערי אהבה, ושלוש מאות אלפים שערי גבורה, ושלוש מאות אלפים שערי תורה, ושלוש מאות אלפים שערי פרנסה, ושלוש מאות אלפים שערי יראת חטא.

ד. ומאותה שְׁעָה וְהֵלְאָה הוֹסִיף לִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲכָמָה עַל חֲכָמָה, וּבִינָה עַל בִּינָה, וְדַעַת עַל דַּעַת, וְרַחֲמִים עַל רַחֲמִים, וּגְבוּרָה עַל גְּבוּרָה, וְכֹחַ עַל כֹּחַ, וְחֵיל עַל חֵיל, וְזֶהָר עַל זֶהָר, וְיִפִּי עַל יִפִּי, וְתוֹרָה עַל תוֹרָה, וְאַהֲבָה עַל אַהֲבָה, וְחֶסֶד עַל חֶסֶד, וְחֲמֻדָּה עַל חֲמֻדָּה, וְעֲנוּנָה עַל עֲנוּנָה, וְתֹאֵר עַל תֹּאֵר, וְהוֹד עַל הוֹד. וְנִתְּכַבְּדִתִּי וְנִתְּפָאֲרִיתִי מִכָּל מַדּוֹת הַלְלוֹת הַטּוֹבוֹת וְהַמְּשֻׁבָּחוֹת יוֹתֵר מִכָּל בְּנֵי אָדָם.

סדר הלימוד ליום ב טבת [יום 91 בשנה]

הקדוש ברוך הוא בָּרַךְ אוֹתִי בְּאַלְפִים שׁ"ס בְּרָכוֹת

ה. וְאַחֲרֵי כֵן הַמַּדּוֹת הַנִּיחַ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת יְדוֹ עָלַי וּבִרְכָנֵי חֲמֵשׁ מֵאוֹת אַלְפִים וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְשָׁשִׁים בְּרָכוֹת, וְנִתְּרוּמַמְתִּי וְנִתְּגַבְּרִיתִי שִׁיעוֹר אָרְכּוֹ וְרַחֲבוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְהַעֲלוּ לִי שְׁבָעִים וּשְׁתַּיִם כְּנַפִּים, שְׁלֹשִׁים וְשֵׁשׁ מִצַּד זֶה וּשְׁלֹשִׁים וְשֵׁשׁ מִצַּד זֶה, כָּל כְּנָף וְכָנָף הִיא כְּמֵלֵא עוֹלָם, וְקָבַע בִּי חֲמֵשׁ מֵאוֹת אַלְפִים וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְשָׁשִׁים עֵינַיִם, וְכָל עֵינַי וְעֵינַי הוּא כְּמֵלֵא אֹרֶךְ גָּדוֹל, וְלֹא הִנִּיחַ שׁוֹם דְּבַר יוֹ וְזֶהָר אֲשֶׁר בְּכָל הָאוֹרוֹת הַעֲלִיוֹנִים שֶׁלֹּא קָבַע בִּי.

וְהִנֵּה מְבֹאֵר שְׁנַתֵּן לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּמָה חֲלוֹנוֹת הַמֵּיחָדִים לְחֲכָמָה וּלְפִרְנָסָה וְכוּ', וְכָל אֲשֶׁר מְכָרַח הָאָדָם אֵלָיו הוּא בְּיָדוֹ, וְאֵלּוּ הֵן: תוֹרָה וְיִרְאָה, חֲכָמָה וּפְרִנָּסָה.

כָּל הַתְּפִלוֹת עוֹבְרִים דְּרָךְ מִלְּאָךְ מִט"ט

ו. וְכָל מִי שֶׁצָּרִיךְ לְהַתְּפַלֵּל לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲזִי הַתְּפִלָּה בְּאֵל לִידוֹ, הֵן שְׁמֵתְפַלְּלִין עַל דְּבַר קָטָן וְהֵן עַל דְּבַר גָּדוֹל.

ואחר כך הוא מכניס את התפלה לפני ולפנים לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, שהוא שומע תפלת ישראל ברחמים, ברוך הוא וברוך שמו, כי הכל תלוי ברצונו.

גם צרכי הנשמה ממלא הקדוש ברוך הוא

ולא צרכי הגוף בלבד, אלא אפילו צרכי הנשמה, כגון מי שידע בעצמו שיש בו איזה מדה רעה, שהוא רע לב או שאר מדה מגונה שהוא רגיל בה, ובמסתרים תבכה נפשו על זה בפני הקדוש ברוך הוא, אשר בידו להטות לבבו ליראתו, אז הקדוש ברוך הוא מסייע להפך לבבו העקש, או שאר מדות הרעות.

מי שמתפלל להשם יתברך בכל לבו - מזכהו הקדוש ברוך הוא להתפלל גם בעד אחרים

ז. ולא עוד אלא שהקדוש ברוך הוא מזכה אותו למי שיתפלל אליו בלב שלם, שהוא מזכה את אחרים. אם רואה שאר בני אדם, ומכל שכן קרוביו או בניו, שהולכים בדרך לא תמים, שצריך להתפלל עליו תחלה שיתמו חטאים ויחזרו בתשובה.

ואחר כך אם חס ושלום יראה שלא הועיל תפלתו, יראה להוכיחם, אולי ימצא עת רצון שהקדוש ברוך הוא יתן בלב האנשים המורדים בו שיחזרו בתשובה. ויהיה גם כן לו נחת רוח, שהקדוש ברוך הוא שומע תפלתו להשיב לב הרשע לעשות תשובה.

מעשה מהרמב"ן ז"ל עם תלמידו ר' אבנר

ח. כדמצינו מעשה ברמב"ן ז"ל, שהיה לו תלמיד אחד שכפר באלקים, ושמו רבי אבנר, ונעשה

כותי, ומחמת רוב חכמתו בטמאתו נעשה שר גדול בכותים.

סדר הלימוד ליום ג טבת [יום 92 בשנה]

חטאיו של אבנר ביום הכפורים

וַיְהִי הַיּוֹם שֶׁהָיָה יוֹם הַכְּפוּרִים, שָׁלַח הָרַב הָרַמְבַּ"ן שְׂיבּוּא אֵלָיו. בָּא לִפְנֵי, וְלָקַח בְּפָנָי הָרַב הָרַמְבַּ"ן ז"ל חֲזִיר אֶחָד וּנְחָרוּ וּבָשְׁלוּ וְאָכְלוּ, וְאַחַר כֵּךְ שָׂאֵל לְרַמְבַּ"ן, רַבִּי, עַל כִּמָּה כְּרִיתוֹת עֲבַרְתִּי הַיּוֹם. וְהִשִּׁיב לוֹ, עַל אַרְבַּע כְּרִיתוֹת עֲבַרְתָּ הַיּוֹם. וְאָמַר לוֹ הַתְּלָמִיד הַנּוֹכַח לְעֵיל, הֲלֹא עַל חֲמִשָּׁה לְאוּיִן עֲבַרְתִּי, וְהַתְּחִילוּ לִפְלַל עַד שֶׁהֲרַמְבַּ"ן הוֹדָה שֶׁעָבַר עַל חֲמִשָּׁה לְאוּיִן שֶׁל כְּרִיתוֹת.

בגלל ההרהור שהרהר אחר רבו, נעשה כופר בעקר רחמנא ליצלן מ. ושאל הרמב"ן אותו, הגד נא לי, מי הביאך אל מדה זו שפפרת בתורת משה. והשיב לו, כי פעם אחת שמעתי שדרשת שבפרשת האזינו כלולים כל המצוות וכלולים כל עניני העולם, וכלן נרמזים בפרשת האזינו, רק שצריך סיעתא דשמיא שיזכה להבין כל הענינים והסודות אשר שם. ובעיני היה זה מן הנמנע, עד שבשביל כן נקבע בלכבי החטא שאין האמת כן כמו שאמר הרב הרמב"ן, ויצא ופקר ונהפך לאיש אחר.

כל המאורעות נרמזו בפרשת האזינו

י. ויען הרמב"ן, עדין אני אומר כן שדברי כן הוא, שהכל נרמז ומבאר בפרשת האזינו, ואם לא תאמין שאל ואגיד לך. ויתמה התלמיד הכופר שהוא, ואמר, אם כן

כְּדַבְרֶיךָ, תִּרְאֵנִי אִם תִּמְצָא שְׁמִי שֶׁהוּא אֲבִנֵר בְּפִרְשֵׁת
הָאֲזִינוּ. וַיִּתְּפֹלל הָרַמְבַּ"ן אֶל ה' בְּכָל לִבּוֹ וַנִּפְשׁוּ, וּבֹא
פְּסוּק בְּפִיּוֹ (דְּבָרִים לב, כו) "אִמְרָתִי אֶפְאַיֵהֶם אֲשִׁבִיתָהּ
מֵאֲנוּשׁ זְכָרִים", אוֹתִיּוֹת שְׁלִישִׁיּוֹת מִפְּסוּק זֶה הֵם רְאִישֵׁי
תְּבוֹת ר' אֲבִנֵר.

יא. וְכִשְׁמַע הַתְּלָמִיד אֶת הַדְּבָר חָרַד מְאֹד, וַיִּפֹּל עַל פְּנָיו,
וַשְּׂאֵל לְרַבּוֹ הָרַמְבַּ"ן, אִם יִחְזֹר בְּתִשׁוּבָה יִהְיֶה לוֹ
תְּקוּן וּתְרוּפָה. וְהֵשִׁיב לוֹ רַמְבַּ"ן, וְהֵלֵא שְׁמַעְתָּ לְהַפְּסוּק
שִׁישִׁבִית מֵאֲנוּשׁ זְכָרוֹ וְלֹא יוֹעִיל לוֹ שׁוּם תְּרוּפָה. וְתִכְּף
הַלֵּךְ אוֹתוֹ תְּלָמִיד וְלָקַח סְפִינָה בְּלֹא סֶפֶן וְחָבֵל וּמִלָּח,
וְהֵלֵךְ עִם הַסְּפִינָה בְּאֲשֶׁר הוֹלִיכוֹ וְצַעַק בְּמַר נִפְשׁוֹ, וַעֲדִין
לֹא נֹדַע מִמֶּנּוּ מְאוּמָה. וְאַחַר כֵּף הִרְבָּה הָרַב הָרַמְבַּ"ן
בַּתְּפִלָּה שִׁיְהִיָּה לוֹ מִקְצַת כְּפָרָה.

הַתְּלָמִיד נִתְגַּלָּה בַּחֲלוּם לְהָרַמְבַּ"ן, וְהוֹדָה לוֹ

ואחר זָמַן רַב בָּא לְהָרַב בַּחֲלוּם, וְהַחֲזִיק לוֹ טוֹבָה
שֶׁגִּרְמָה תְּפִלָּתוֹ לְהוֹלִיכוֹ לְהַתְּלָמִיד לְגִיּהֵנָם,
וְהָיוּ דְנִין אוֹתוֹ דְנִים הִרְבָּה בְּגִיּהֵנָם, וְאַחַר שְׁנַיִם עֶשֶׂר
חֹדֶשׁ יִהְיֶה לוֹ מְזוּר וּתְרוּפָה, לֹא לְהוֹלִיכוֹ לְגֵן עֵדֶן וְלֹא
לְדוֹן אוֹתוֹ בְּגִיּהֵנָם, כִּי עַד אוֹתוֹ הַפְּעַם הָיָה הַתְּלָמִיד
בְּכַף הַקָּלֶע.

סדר הלימוד ליום **ד טבת** [יום 93 בשנה]

כְּמוֹ שֶׁהִנְחַל מְטֵהָר אֶת הָאָדָם - כֵּן בְּתֵי כְּנִסְיוֹת מְטֵהָרִין אֶת הָאָדָם
הַנֶּהָר רְאָה שֶׁהַכֹּל הוּא תְּלוּי בַּתְּפִלָּה, שִׁיְהִיָּה לוֹ קֶצֶת
כְּפָרָה, וּבְפִרְט בְּבֵית הַכְּנִסֶּת שֶׁהוּא מְקוּם מִיָּחָד

לְהַתְּפִלָּל, וּמִסְגָּל הַבֵּית הַכְּנֻסֶת לְטַהַר מַחְשְׁבוֹת לֵב הָאָדָם, וְכִמּוֹ שְׂאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבִרְכָה (לְקוּט בְּלָק, רַמְזוֹ תשע"א) "כְּנֻחָלִים נְטִיּוֹ" וְגוֹ' (בַּמִּדְבָּר כד, ו), לְמַה נִּמְשְׁלוּ בְּתֵי כְּנֻסִיּוֹת לְנֻחָלִים, לֹאמַר לָךְ מַה נִּחַל זֶה מְבִיא אֶת הָאָדָם מִטְּמֵאָה לְטַהֲרָה, אַף בְּתֵי כְּנֻסִיּוֹת מְטַהְרִין וְכוּ'.

הַפְּגָמִים שֶׁנַּעֲשׂוּ עַל יְדֵי הַחֲטָאִים, מֵתְּלַבְּנִים עַל יְדֵי הַתְּשׁוּבָה י.ג. עַל כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לְהִתְבּוֹדֵד בְּהִתְבּוֹדְדוֹת בְּבֵית הַכְּנֻסֶת, וְיִדְבֵּר בְּכָל לְבוֹ לְפָנָי יוֹדֵעַ מַחְשְׁבוֹת בְּרוּךְ הוּא, וְיִבְכֶּה בְּדַמְעוֹת וְיִתְאַנַּח בְּכָל לְבוֹ בְּשִׁבְרוֹן לֵב בְּזִכְרוֹ אֶת חֲטָאֵיו וְחֲטֵאת נְעוּרָיו, אֲשֶׁר לֵב הָאָדָם יוֹדֵעַ מֵרַת נַפְשׁוֹ מַה שֶּׁחָטָא וְקִלְקַל בְּיָמָיו נְעוּרָיו, וְהַכֵּל רִשׁוּם וְחֻקּוֹק לְמִשְׁמֶרֶת. אִם שָׁב בַּתְּשׁוּבָה שְׁלִימָה יִמְחוּ פְּשָׁעָיו, וּמִתְּטַהְרוֹת וּמִתְּלַבְּנוֹת הַכֶּתֶמִים וְהַפְּגָמִים, וּבְמִקּוֹם הַדִּין וְעֲנַשׁ שֵׁם תַּעֲמֵד לוֹ יְשׁוּעָה וְהַצְּלָה, כְּאֲשֶׁר עֵין בְּעֵין יִרְאֶה כְּבוֹאוֹ לְפָנָי כְּסֵאוֹ יִתְבָּרַךְ לְדִין וְחֲשׁוֹן בְּעֵת שִׁיקְרָאוֹ אוֹתוֹ לְמִשְׁפָּט אֲשֶׁר יִגְזֹר עָלָיו הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ פְּתָאוֹם.

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִקְבַּל נִשְׁמָתוֹ בְּעֵת פְּקֻדָּתוֹ יד. עַל כֵּן יַעֲסֹק הָאָדָם בַּתְּפִלָּה, כִּי יוֹם זֶה בָּא פְּתָאוֹם כְּנִשְׁרַי יְעוּף, וְה' בְּרַחֲמָיו יִקְבַּל נִשְׁמָתוֹ בְּעֵת פְּקֻדָּתוֹ, כִּי יִפְקוֹד עָלָיו וְיִבֵּא מִשְׁלוֹם אֶל שְׁלוֹם.

אֵל תְּהֵא תִפְלָה קְלָה בְּעֵינֶיךָ

הַבְּלָל הָעוֹלָה, שָׂאֵל יִהְיֶה תִפְלָה קְלָה בְּעֵינֶיךָ, שֶׁהָרִי הַשֶּׁר הַגָּדוֹל מִטְטְרוֹ"ן הוּא מְמַנֶּה עַל הַתְּפִלוֹת, וְכַאֲשֶׁר חָנוּךְ זְכָה לִמְטְטְרוֹ"ן, שֶׁנִּהְפֶּךָ מִבְּשָׂר לְאֵשׁ בְּשָׁבִיל

צְדָקָתוֹ, אִף אֶתָּה תָּמִים תִּהְיֶה עִם ה' אֱלֹהֶיךָ וְצַדִּיק, וְצַדִּיק
לִפְנֵיךָ יַעֲמֵד.

פָּרָק כ"ד

א. כְּתוּבוֹ בְּסִפְרֵי הַמְּקַבְּלִים, אֲזַהֶרָה עַל הָאָדָם בְּהִיּוֹתוֹ
הוֹלֵךְ יְחִידִי בְּלֹא הִרְהוּר תּוֹרָה אוּ בְדַבְרֵי יְרָאָה, כִּי אִז
מִתְדַבֵּק בּוֹ הַסְטֵרָא אַחְרָא. וּמִבְּאֵר בְּסִפְרֵי הַזּוֹהַר פְּרָשַׁת
וַיִּשְׁלַח שְׁאֵפְלוֹ בְּהִיּוֹתוֹ הוֹלֵךְ יְחִידִי בְּעִיר בְּשַׁעַר שְׂאֵין בְּנֵי
אָדָם מְצוּיִין בְּרָחוּב, אִז גַּם כֵּן מִתְדַבֵּק בּוֹ הַסְטֵרָא אַחְרָא,
לֹא יִפְטֹר בְּלִתֵּי הִיּוֹתוֹ נִכְשָׁל בְּאִיזָה עוֹוֹן בְּזַה הַיּוֹם.

סדר הלימוד ליום ה טבת [יום 94 בשנה]

הַמְשָׁכִים אוּ הַמְזַאֲחֵר לְצֵאת יְחִידִי יֹאמֵר פְּסוּק "הַשְּׁלֵף עַל ה' יְהִבֶךָ"
ב. עַל כֵּן יִזְהַר לְהִתְנַהֵג בְּזַה הָאֶפֶן, אִם הוּא מְשָׁכִים אוּ
מְעַרִיב לְצֵאת יְחִידִי לְצַרְכּוֹ בְּעִיר, שְׂאִז אֵין בְּנֵי אָדָם
מְצוּיִין כָּל כָּף, יֹאמֵר לִפְנֵי הַמְזוּזָה פְּסוּק (תְּהִלִּים נה, כג)
"הַשְּׁלֵף עַל ה' יְהִבֶךָ וְהוּא יְכַלְכְּלֶךָ", וְלִכְנוֹן הַנִּקְוָה שְׂתַחַת
הַשָּׁם שֶׁהוּא גִימְטְרִיא שְׁבַעִים וּשְׁתַּיִם, כְּמִנְיַן חֶסֶד.

יֹאמֵר תְּפִלַּת הַדְרָךְ קוּדְם צֵאתוֹ לַדְרָךְ

וְגַם מְצֵאתִי כְּתוּב בְּשֵׁם גְּדוֹל אֶחָד מִחֻמְי אֲשַׁכְנְזִים,
כְּשֶׁהָאָדָם רוֹצֵה לְהַשְׁכִּים לִילֵךְ יְחִידִי בְּדְרָךְ חוּץ לְעִיר
יֹאמֵר פְּסוּק (תְּהִלִּים לז, ה) "גּוֹל עַל ה' דְּרָכְךָ בְּטַח עָלִיו וְהוּא
יַעֲשֶׂה", וַיְכַוֵּן גַּם כֵּן בְּנִקְוֹד שֶׁל דְּרָכְךָ שְׁעוּלָה כְּמִנְיַן שְׁבַעִים
וּשְׁתַּיִם, כְּמִנְיַן חֶסֶד, וְאִז הוּא נִצּוֹל שְׁלֹא יִתְדַבֵּק בּוֹ הַסְטֵרָא

אחרא. אכן בתרויהו צריך על כל פנים שיהרהר גם כן בדברי תורה או בדברי יראה בהליכתו, ואז הוא נצול שלא ידבק בו הסטרא אחרא. אכן בהליכתו לדרך צריך שמירה יותר, ועל כל פנים יתפלל בדרך תפלת הדרך.

גנות מדת הקמצנות

ג. וצריך האדם לקבל עליו גם כן שלא יהיה קמצן ביותר, אף על פי שביר הקדוש ברוך הוא להטות לב האדם כרצונו ברוך הוא, להיות האדם ותרן או קמצן, מכל מקום הוא יותר טוב שהאדם הוא מתעורר מעצמו להיות ותרן, וגם צריך להתפלל על זה.

גם פזרנות יתר אינה מדה טובה

גם צריך האדם לראות שלא יהיה פזרן ביותר, לתן צדקה יותר מכדי יכלתו, וסופו שהוא בעצמו יצטרך לבריות.

ד. ונחזור לעניננו, שטוב לאדם להתפלל תפלת הדרך בביתו קודם יציאתו לדרך, כמו שאמר בזוהר פרשת בשלח (עין זוהר חלק א' דף ר"מ עמוד ב') "רבי אבא פתח ואמר, נכון מאד להתפלל תפלת הדרך בביתו קודם יציאתו. וטוב לומר פרשת עקדה, ועין בזוהר פרשת וישלח (דף

קע"ח עמוד א') :

טרם צאתך לדרך, טל רשות מהמקל!

יְרַבִּי אֶלְעֶזֶר וְרַבִּי יִצְחָק הוּוּ קְאֻזְלֵי בְּדֶרֶךְ וּמְטָא זִימְנָא דְקַרְיַאת שְׁמַע, קָם רַבִּי אֶלְעֶזֶר וְצִלֵי וְקָרִי קְרִיאת

שָׁמַע עִם צְלוֹתָא. אָמַר לִיה רַבִּי יִצְחָק, וְהָא תַנִּינָן דְּעַד
דְּלָא יפּוּק בַּר נָשׁ לְאוֹרְחָא צְרִיךְ לְנִטְלָא רְשׁוּת מִמָּאֲרִיָּה
וּלְצַלִּי צְלוֹתָא.

אָמַר לִיה, בְּגִין דְּכַד נִפְיָקְנָא לְאוֹרְחָא לֹא הוּי זְמַנָּא שְׁל
קְרִיאַת שְׁמַע וְלֹא זְמַן צְלוֹתָא, אֲבָל הַשְׁתָּא דְּשִׁמְשָׁא
נְהִיר צְלִינָא, אֲבָל עַד דְּלָא נִפְקָנָא לְאוֹרְחָא בְּעִית בְּעוֹתֵי
מִינֵיהּ דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאִמְלִיכְנָא בֵּיהּ וְכוּ'.

סדר הלימוד ליום ו טבת [יום 95 בשנה]

החוטא יש לו מה להתירא

ה. כַּד אָזְלוּ, כַּד מָטוּ גַבֵּי חַד חֶקֶל, יִתְבוּ זְקָפוּ עֵינֵיהוּ
וְחָמוּ לְטוֹרָא דְהוּי סְלִיק בְּרוּם וְהוּי בֵּיה בְּרִיּוֹת
מְשַׁנִּין. דְּחִיל רַבִּי יִצְחָק, אָמַר לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר אֲמַאי
דְּחִילת, אָמַר לִיה, חֲמִינָא דְהָאֵי טוֹרָא אִיהוּ תְקִיף וְחֲמִינָא
אֵלִין בְּרִיין דְּאֵנוּן מְשַׁנִּין וְדְחִילָנָא דְּלָא יִקְטָרְג לָן. אָמַר

רבי אלעזר ורבי יצחק הלכו בדרך. הגיע זמנה של קריאת שמע. קם רבי
אלעזר, התפלל וקרא קריאת שמע עם תפלתו. אמר לו רבי יצחק: "הלא
שנינו שבטרים יצא אדם לדרך - עליו לטל רשות מרבונו ולהתפלל?"
ענה לו רבי אבא: "כשיצאנו לדרך, עדן לא הגיע זמן קריאת שמע, אבל
עתה, משזרחה החמה, מתפלל אני וקורא קריאת שמע. אמנם עוד
בטרים יצאנו לדרך התפללתי תפלה קצרה ובקשתי ממנו רשות לצאת
לדרכי".

המשיכו הצדיקים בדרךם. כאשר הגיעו לשדה אחד וישבו לנוח - נשאו
עיניהם וראו לפנייהם הר גבוה מאד, ובו בריות משנות. פחד רבי יצחק,
שאלו רבי אלעזר: "מדוע אתה פוחד", ענה לו: "רואה אני שההר הזה
מאים והבריות השוכנות בו - משנות, ופוחד אני שמא יקטרג המקטרג.
אמר לו רבי אבא: "הפוחד - מחטאים שבידו עליו לפחד" וכו'

ליה רבי אלעזר, מאן דדחיל מחטאין דבבדיים אית ליה למדחל וכו'.

ו. פתח ואמר, ואלה בני צבעון איה וענה הוא ענה אשר מצא את הימם במדבר, ימם כתיב חסר יו"ד. והענין הוא, כי יש כח של משחיתים בר מינן, אשר הם מיחדים לזה החטא דוקא, דהינו לדבק באדם שיחטא בזנות בזה הענין שיוליד ממזרים ואלין נקראים ימם חסר יו"ד, על שם שנבראו בערב שבת בין השמשות כמו שאר המזיקין שאין להם חלק ביום הששי ולא ביום השבת.

ומקומם של אלו המשחיתים הם על הרים גבוהים שאין יכולין לזרע שום זריעה ולא לנטע שום נטיעה, הן זרעוני גנה הן זרעוני פירות האילן, רק הארץ ההיא שממה, ותמן הוא אתרא דילהון. הא אינון ברין משנין שראה רבי יצחק.

וזה ענה דכתיב בתורה, הוא הלך ונתקל על הר שמים כנזכר ונדבקו בו אותן החיות בריות משוננים, ולכך אמרו רבותינו זכרונם לברכה (פסחים דף נ"ד עמוד ע"א) שענה הוליד ממזרים והרפיב מין שלא במינו והביא פחד לעולם, וקל להבין.

והביא עוד בזהר הנזכר לעיל, דבכל אינון טורין חרובין אתר בית מותבא דילהון, אבל אותן שהולכין בדרך ועוסקים בתורה, עליהו כתיב (תהלים קכא, ה) "ה' צלף על יד מינה". ולכן כל המקומות אשר שם הולכים בני אדם מבלי ישוב יתרחק האדם.

ז. וְקִבְלָהּ נֶאֱמָנָה הִיא בְיַדִּי בְשֵׁם חֲסִידִים הָרְאוּשׁוּנִים, שְׁכָל בֵּית הָעוֹמֵד שְׁבַע שָׁנִים רְצוּפִים מִבְּלֵי דִירַת הָאָדָם, חֲלִילָה לְדוֹר בּוֹ בֶּן בְּרִית, אִף כַּמָּה פְּעָמִים הַמָּקוֹם שֶׁעָמַד הַבַּיִת עָלָיו הוּא מְסֻכָּן לְבָנוֹת עָלָיו שׁוֹם בֵּית וְלְדוֹר בּוֹ חֵס וְשָׁלוֹם, מִחֲמַת שְׁמִדוֹר הַמְזִיקִין וּמִשְׁחִיתִים יֵשׁ שְׁמָה.

סדר הלימוד ליום ז טבת [יום 96 בשנה]

ג' טעמים לחרבן איזה בית חס ושלום

ח. וְהֶעֱנִין הַסִּפָּה לְחֲרַבֵּן הַבַּיִת הַהוּא, הַטַּעַם אֶחָד, שֵׁשׁ בְּבִנְיָן כְּשׁוֹרָה אוֹ קוֹרָה אוֹ אֲבָנִים שֶׁהֵן גְּזוּל אוֹ מָמוֹן שְׁאִינוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל, הָרִי זֶה נִגְעַ בַּבַּיִת שְׁפוֹרַח אַחֵר כִּךָּ בְּכָל הַבַּיִת.

הַטַּעַם הַשֵּׁנִי שֶׁנִּחְרַב הַבַּיִת, מִי שֶׁבָּנָה הַבַּיִת הוּא גֹבֵר אֵלִים וְעוֹשֶׂה עֲוֹת לְשִׁכְנוֹ וְלָקַח בְּאֵלִימוֹת וּבְחֻזְקָה קָרַע שְׁאִינוֹ שָׁלוֹ.

הַטַּעַם הַשְּׁלִישִׁי שֶׁנִּחְרַב הַבַּיִת אִף שֶׁלֹּא גְזוּל וּבָנָה הַכֹּל בְּמָמוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְלֹא לָקַח שׁוֹם קָרַע גְּזוּלָהּ, הוּא נִחְרַב מִטַּעַם שֶׁבָּנָה הַבַּיִת רַק לְצָרָךְ מַחֲיָתוֹ אוֹ לְפִנְק בּוֹ, וְלֹא כִּי בְּבִנְיָנוֹ לְבָנוֹת בְּנֵין לְשֵׁם שְׁמַיִם לְחֹשֵׁב זְוִית לְהִיּוֹת מָקוֹם קְבוּעַ לְקַבֵּעַ עֲתִים לְתוֹרָה אוֹ לְהַתְפַּלֵּל.

בְּשַׁעֲהַ שְׁבוּנָה בֵּית צָרִיךְ לֹמֵר: הַרִינִי בּוֹנֵה אֶת הַבַּיִת הַזֶּה עֲבוֹר כְּבוֹד שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ

ז. גַּם בְּמַחְשְׁבָה לְבַד לֹא סָגִי, אֲלֵא צָרִיךְ לֹמֵר גַּם בְּפֶה, כְּדֹאִיתָא בְּזוּהַר תְּזַרִיעַ (תְּלַק ג' דף ג' עמוד א'): כ"ח מ"אן

דְּבַנֵי בְּנֵינָן, כַּד שָׂרִי לְמַבְנֵי בְּעֵי לְאַדְכָּרָא דְהָא לְפִלְחָנָא
 דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּנֵי, וְכַדִּין סִיעֵתָא דְשְׂמִיָּא שְׂאֲרֵי עֲלִיהָ
 וְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא זְמִין עֲלִיהָ קִדְשָׁה, וְקָרִי עֲלִיהָ שְׁלוֹם,
 שְׁנֶאמַר (אִיּוֹב ה', כד) "וַיִּדְעֵתָ כִּי שְׁלוֹם אֶהְלֶךְ, וּפְקַדְתָּ נֶגֶד
 וְלֹא תַחֲטֵא", וּפְקַדְתָּ לְאַפְקָא מִלֵּי בְּפֹמֶךְ דִּיקָא כַּד אִיהוּ
 בְּנֵי בְּנֵינָן, וְכַדִּין וְלֹא תַחֲטֵא, וְאִי לָאו דָּא זְמִין לְבֵיתִיהָ
 סְטָרָא אַחְרָא.

בית שנבנה לשם ליצנות חס ושלום - שם משפן הסטרא אחרא
 רחמנא ליצולן

וְכָל שְׂכָן מֵאֵן דְּבַנֵי בֵּית וְרַעוּתִיהָ עֲמִיהָ דְּמִיחַד בֵּית
 לְאַסְתָּאבָּא בֵּיהּ, רוּצָה לֹמַר שְׁבוּנָה בֵּית או חָדָר
 מִיּוּחַד לְהֵיוֹת מְצוּיִין שָׁם עֲרֵלִים לְשִׁתוֹת לְשַׁחוּק וְלִזְנוֹת
 כְּמוֹ שְׁהֲרַבָּה נְכֻשְׁלִין בּוּ בְּמַדִּינֹת פּוֹלִין וְלִיטָא, וְעוּוֹן זֶה
 הוּא מְצוּי וְאִין מִי שְׁמוּחָה בְּיָדָם. הָא וְדָאֵי שְׂרִיָּא בֵּיהּ רוּחַ

כל הבונה בית כשהוא מתחיל לבנות חיב הוא להזכיר בפיו, כי לכבודו
 של הקדוש ברוך הוא בונה הוא, אז שורה על מעשיו סיעתא דשמיא,
 והקדוש ברוך הוא משרה על ביתו קדשה וקורא עליו 'שלום', כמו
 שנאמר: "וַיִּדְעֵתָ כִּי שְׁלוֹם אֶהְלֶךְ וּפְקַדְתָּ נֶגֶד וְלֹא תַחֲטֵא". ואם לאו - עלול
 הסטרא אחרא לשכון בביתו, חלילה, וכל שפן שמזמין הוא את הסטרא
 אחרא אם בונה הוא את ביתו כדי להטמא בו. רוצה לומר, שבונה בית
 או חדר מיוחד להיות מצויים שם ערלים לשתות, לשחוק ולזנות, כשם
 שרבים נכשלים בו במדינות פולין וליטא. דבר זה מצוי, ואין מי שמוחה
 בידם. בבית כזה ודאי ששורה רוח טמאה ומי שגר בו אינו נפטר מן
 העולם, עד שנענש בבית זה, וכל מי שגר בבית עלול להזוק, שהרי בדיקה
 זו שורה רוח הטמאה, המזיקה את הנמצא בבית. אם תשאל: כיצד נדע
 אם שורה בבית רוח טמאה? נוכל לדעת זאת אם נזק בונה הבית או
 אנשי ביתו בגופם או בממונם.

מִסָּאָבָא וְלֹא נִפְיָק הֵהוּא בַר נֶשׁ מֵעֲלָמָא עַד דְּאֲתַעְנִישׁ
בְּהֵהוּא בֵּיתָא, וּמֵאֵן דְּדִיר בֵּיהּ יְכוּל לְאַתְזָקָא דְּהָא בְּהֵהוּא
דִּירָה רוּחַ מִסָּאָבָא שְׂרָיָא בֵּיהּ וְאִזִּיק מֵאֵן דְּאֲשַׁכַּח בֵּיהּ.

וְאִי תִימָא בְּמֵאֵי יְדַעִין, כְּגוֹן דְּאֲתְזָק בְּהֵאֵי בֵּיתָא הֵהוּא
דְּכַנֵּי לָהּ אוֹ אֲנָשֵׁי בֵּיתוֹ אוֹ בְּנִזְקָא דְּגוֹפָא אוֹ בְּנִזְקָא
דְּמְמוֹנָא הוּא גְרָמָא דְּחֻטְאִין הַנְּזַכְרִים לְעִיל, וְלִכֵּן יִשְׁנָה
מְקוֹמוֹ וְיִלָּךְ לְמָקוֹם אַחַר וְלֹא יְדוּר בּוֹ.

סדר הלימוד ליום ח טבת [יום 97 בשנה]

ענין הנגעים כשנכנסו ישראל לארץ

י. וְזֶהוּ הָעֲנִין שֶׁל נִגְעֵי בְּתִים כְּשֶׁנִּכְנסוּ יִשְׂרָאֵל לְאֶרֶץ,
שֶׁעָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כֵּן מְרַב אֲהַבָּה וְחֶבֶד
לְיִשְׂרָאֵל, שֶׁבְּכָל בֵּית שֶׁהָיָה מוֹכֵן לְזִנוּת הָיָה נֹגַע צָרַעַת
פּוֹרַח בּוֹ, כְּדֵי שִׁינְתֵךְ אֶת הַבַּיִת, עֲצוּ וְעִפְרוּ הָיוּ זוֹרְקִין
לְחוּץ לְעִיר, וְעִפְרוּ אַחַר יָקַח כְּדֵי לְהַצִּיל אֶת יִשְׂרָאֵל
מִכָּל הַזֶּקֶ.

וְאִתָּא שָׁם בְּזוֹהַר (שָׁם עֲמוּד ב'): כִּי "רַבֵּי יוֹסֵי עָאֵל יוֹמָא
חַד בְּחַד בֵּיתָא מְטָא בְּסִיפְתָא עָאֵל לְגוּ, שְׁמַע חַד

כט) פרוש הזוהר בלשון קודש:

יום אחד נכנס רבי יוסי לבית נטוש. משעבר את הסף להקנס לבית, שמע
קול אומר: "בואו האספו כלם לתפס בגן פלונית ולהזיקו בטרם יצא מן
הבית". אחר כך שמע קול אחר אומר: "לא נוכל להזיק אלא את מי שגור
פאן בקביעות, אצל פיון שפלוני נכנס לכאן באקראי, לא נוכל להזיקו".
יצא רבי יוסי ואמר: "ודאי כל העובר על דברי חבירו, שאסרו להקנס
לחורבה, מתחייב הוא בנפשו". וכי

קָלָא דְאָמַר אֶתְפַּנְשׁוּ עוֹלוּ אַחַר בַּר פְּלוּגְתָא דִּידָן, עָאֵלוּ וּסְפִיתוּ וְנִזְיֵק לִיהַ עַד לָא יִנְפוֹק, וְשָׁמַע חַד קָלָא אַחֲרִינָא דִּהוּהָ אָמַר לָא נִיכַל אֱלָא דְדִייר הָכָא אָבַל עַכְשָׁיו שָׁבָא בְּאֶקְרָאֵי אִי אֶפְשָׁר לְהִזְיֵקוּ.

יא. נִפְק רַבֵּי יוֹסִי וְאָמַר, וּדְאִי מֵאֵן דְּעֵבַר עַל מְלֵי דְחִבְרִיּוֹ אֶתְחַיֵּיב בְּנַפְשׁוֹ. אָמְרוּ לִיהַ, הָא חֲזִינָן דְּכַמָּה אַנְשֵׁים מִן הָאֲמוֹת הָעוֹלָם בּוֹנִין בְּתֵים שְׁהֵן חֲרוֹב יוֹתֵר מִשְׁבַּע שָׁנִים וְאִישׁתְּלִימוּ. אָמַר לִיהַ, אִינְהוּ מִסְטַרְיָהוּ קָא אֶתִּין וְעַל כֵּן עֲרָלִים אִינְם נְזוּקִים, שְׁלִפֵי שְׁהֵן בְּחִבּוּרָה אַחַת שְׁמֻזְנִין בְּזִנּוּת וְהֵם כְּקְלִיפָה חֲדָא, אָבַל מֵאֵן דְּהוּא דְחִיל חֲטָאִין יוֹכַל לְאַתְנַזְקָא חֵס וְשְׁלוֹם.

צְרִיף לְהַקִּים מְקוּם מְיוּחָד בְּתוֹף בֵּיתוֹ לְעַסְק בְּתוֹרָה, וְכֵן מְקוּם מְיוּחָד לְסַפְרִים

יב. עַל כֵּן בְּכָל דְּבַר שְׁתַּעֲשֶׂה תְּקִידִים עֲבוּדַת בּוֹרְאָךְ בְּבִנְיַן הַבֵּית. תְּקִידִים מְקוּם מְיוּחָד לְעַמִּידַת הַסְּפָרִים וְחֹדֵר מְיוּחָד לְלִמּוּד, וְכֵן בְּעֵשִׂית הַבְּגָדִים לְעֻצְמוֹ אוּ לְאַשְׁתּוֹ צְרִיף הָאָדָם לְכוֹן בְּעַת הַתְּפִירָה, וּבְשַׁעַת הַתְּחִלַּת מְלֶאכֶה לְשֵׁם שָׁמַיִם כְּאֶשֶׁר הִרְאָה לָנוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּתוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה שְׁצָרִיף לְהִיּוֹת הָאָדָם מְלַבֵּשׁ כְּמָה דְאֵתְּ אָמַר (בְּרֵאשִׁית ג, כא) "וַיַּעַשׂ ה' לְאָדָם וּלְאַשְׁתּוֹ כְּתֻנּוֹת עוֹר וַיַּלְבִּשֵׁם".

בְּכָל דְּרָכִיף דְּעָהוּ

יג. הַפְּלֵל הָעוֹלָה "בְּכָל דְּרָכִיף דְּעָהוּ" (מְשָׁלִי ג, ו), זְכוֹר בְּכָל עֲנִינְךָ וְאֵל תִּשְׁכַּח כִּי הַכֹּל מִתְּנַת חֲנָם. כִּי "לֹא לְחֻכְמִים לְחֵם" (קִהְלַת ט, יא), שְׁאֵתָה רוּאָה בְּחוּשׁ שְׁהַרְבֵּה חֻכְמִים

יושבים בלי מזון ומחיה וכל ימיהם הם בדחק ובצער, ויש איזה אנשים שוטים ובזויים יושבים בפשע טובה ובצער, וזה מורה שהכל הוא רצון הקדוש ברוך הוא.

על כן בכל משא ומתן תראה שתהיה חפץ להקדוש ברוך הוא שהוא לתועלת הנפש ולא לגוף לבד. מה שאין כן אם לבך קשה כברזל מלגמול חסד עם עניים וכל עמלך הוא למלאות כריסה, להוט אחר אכילת טובות ולהנאת הגוף, זה ענין רע שנתן לבני אדם.

יתפלל להשם יתברך שיהא לו לב רחמן

יד. על זה יתפלל כל האדם שיתן לו הקדוש ברוך הוא לב בפשר לב שומע אל זעקת אביונים ודלים, לב נוטה לגמול חסד עם עניים לומדי תורה, כי מי שהוא סומך עניים ומזהיר הזוהר שצריך האדם לסמוך הבעלי תורה אף שהן אינן קרוביו והמה מקדמין לקרובים שלו.

סדר הלימוד ליום **ט טבת** [יום 98 בשנה]

מי שאינו עוזר לעניים, מוסיף פח בנחש הקדמוני

זו. כי כשאדם אין סומך לעניים בעלי תורה אזי הוא נותן בעוונותינו הרבים סמוכות רגלים וכח להנחש הקדמוני וחייליו אשר זה עשה לו ה' ברב רחמיו להיות הולך על גחון בלתי תת לו רגלים, כי לולא זאת לא היו ישראל עמא קדישא יכולין להתקיים חס ושלום. ובכוון זה שאינם נותנים סמוכות לבעלי תורה אשר הם נקראים אביונים, נמצאים רגלים לנחש להתגבר ולעורר גזרות חס ושלום.

על כן צריך האדם להתפלל על זה לפני הקדוש ברוך הוא, אשר בידו הוא להטות לב האדם כרצונו, להיות האדם ותן בממון כראוי לו, ולא יהיה קמצן ולא ותן יותר מכדי יכלתו, כי סופו יהיה חס ושלום שיצטרך לבריות. אכן אף זו יראה שלא לקמצן יותר מדאי.

מז. ובוא וראה מה שכתב הזוהר פְּרַשְׁת בְּשֵׁלַח (דף ס"ה עמוד א') "רבי אבא פתח, יש רעה חולה ראיתי תחת השמש כמה בני נשא אטימין ליבא בגין דלא לעי באורייתא, וכי יש חולה שאינו רעה, אלא הענין הוא כי יש פת אחת מהמשחיתים בר מינן אשר לפעמים יוצאים מנוקבא דתהומא רבא ובאין ושורין על האדמה להיות כבוש תחת ידיהם לבלתי יהיה האדם שולט בממון שלו, ולא מבעיא שלא יוכל לתן צדקה לעני, אלא אפילו לעצמו אין לו יכלת לשלט בממון לקנות איזה מאכל או להלביש עצמו ואשתו ובני ביתו כראוי לו לפי עשרו, ומראהו הוא כדל ורזה.

יז. נמצא סובל כל היסורים והולך בכגדים מטלאים, אף שיש לו בביתו כל טוב אין לו הנאה ממנו והכל הוא מוכן לאיש אחר אשר נכרז עליו ברקיע להיות הטוב ההוא מזמן לאחר, כמאמר הכתוב (איוב כז, יז) "יכין רשע וצדיק ילבש".

והבת המשחיתים הנזכרים לעיל נקראים רעה, אשר עליהם נאמר (תהלים צא, ט) "לא תאנה אליך רע"ה". והרי זה האדם דומה ממש לחולי אשר לפניו כל מיני מאכל מעדני עולם ואינו יוכל לטעם מפני החולה

רְעָה, וְאֵין לוֹ יִתְרוֹן בְּכָל מַעֲשָׂיו לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא, כִּי אִם הַתְּכַרִּיכִים אֲשֶׁר מְלַבִּישִׁים אוֹתוֹ לְאַחַר מוֹתוֹ.

יח. וְזֶה שְׁאָמַר הַכְּתוּב בְּקִהְלֹת (ו, ב) "אִישׁ אֲשֶׁר יִתֵּן לוֹ הָאֱלֹהִים עֶשֶׂר וּנְכָסִים וְכְבוֹד וְלֹא יִשְׁלַטְנוּ הָאֱלֹהִים עָלָיו גַּם זֶה זֶה רַע"ה חוֹלָה". עַל כֵּן יִרְאֶה הָאָדָם לַעֲשׂוֹת הַיֵּשֶׁר בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם. וְטוֹב שֵׁם טוֹב מִשְׁמֵן טוֹב, וְאִז טוֹב לוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְיִהְיֶה נִפְטָר בְּשֵׁם טוֹב וְיִהְיֶה טוֹב לוֹ גַּם בְּעוֹלָם הַבָּא.

סדר הלימוד ליום י טבת [יום 99 בשנה]

פְּרֻשֵׁת שְׁמוֹת פְּרָק ב"ה

א. כְּתִיב (במדבר ו, כד) "יְבָרְכֶךָ ה' וַיִּשְׁמְרֶךָ", וְדַרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרָנָם לְבָרְכָה (במדבר פי"א, ה) "יְבָרְכֶךָ ה', בְּמִמּוֹן, וַיִּשְׁמְרֶךָ, מִן הַמַּזִּיקִים". וְהַמְדַרְשׁ הַזֶּה צָרִיךְ פְּרוּשׁ.

הַקֶּנֶס שֶׁקֵּנֶס מִרְבֵּי רַב אֲשֵׁי לְמַזִּיק

ב. וְנִרְאֶה לִי לְתַרְץ עַל דֶּרֶךְ מַה שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרָנָם לְבָרְכָה בְּמַסְכַּת חוּלִין (דף ק"ה עמוד ב'): "הִנְהוּ שְׁקוּלָאֵי

(ל) פְּרוּשׁ הַגְּמָרָא לְלִשׁוֹן קִדְשׁ:

מַעֲשֵׂה בְנוֹשְׂאֵי מִשְׁאוֹת, שֶׁנִּשְׂאוּ חֲבִית יָיִן. רָצוּ לְנוּחַ וְיִשְׁבוּ תַּחַת הַמְּרֻזָּב - וּפְקָעָה הַחֲבִית עַל יְדֵי שֶׁד אֶחָד, שֶׁשָּׁכַן בְּמְרֻזָּב. בָּאוּ הַסַּבְלִים לְדִין עִם הַשֵּׁד לְפָנָיו מִרְ, בְּנוֹ שֶׁל רַב אֲשֵׁי. הוּא הוֹצִיא שׁוֹפֵר, וְהִתְרִים אֶת הַשֵּׁד. בָּא הַשֵּׁד לְפָנָיו. שְׁאֵלוּ מִרְ, בְּנוֹ שֶׁל רַב אֲשֵׁי: לְמָה פּוֹצְצָת אֶת הַחֲבִית?

דְּהוּ דְרֵי חֲבִיתָא דְחִמְרָא, בְּעוּ לְאַתְפוּחֵי, אוֹתְבוּהָ תוֹתֵי
מְרֻזִיבָא, פְּקַעָא.

ג. אָתוּ לְקַמִּיה דְמַר בְּרִיה דְרַב אֲשִׁי, אֶפִּיק שְׁפוּרֵי,
שְׁמַתִּיה. אָתָא לְקַמִּיה, אָמַר לִיה, אִמָּאי תַעֲבִיד הָכִי,
אָמַר לִיה, הָכִי אֵיעֲבִיד כִּי אוֹתְבִיה בְּאוּדְנָאי.

אָמַר לִיה אֵת בְּדוּכְתָא דְשְׁכִיחֵי בַּה רַבִּים מַה בְּעִית, אֵת
הוּא דְשַׁנִּית, זִיל שְׁלִים. אָמַר לִיה, הַשְׁתָּא נְמִי לְקַבַּע
לִי זְמַן וְאַפְרַע, קַבַּע לִיה זִמְנָא. כִּי מְטִיא זְמַנִּיה אַעֲכוּב.

בְּד אָתָא, אָמַר לִיה, אִמָּאי לָא אָתִית בְּזַמְנָךְ, אָמַר לִיה,
כָּל מְלִי דְצִיר וְחֻתִּים וְכַיִל וּמְנִי, לִית לָךְ רְשׁוֹת
לְמַשְׁקַל מְנָה עַד דְּמַשְׁכַּחְנָא מִיַּדִּי דְלָא צִיר וְלָא מְנִי וְכַיִל,
עַד כָּאן.

הַפְּזִיקִים יְכוּלִים לְשַׁלֵּט רַק בַּתּוֹסְפֹת, וְלֹא בַקְרָן

ה. וְהַקְשׁוּ בַתּוֹסְפּוֹת (תַּעֲנִית דְּף ח' עֲמוּד ב') דְּהִקְא מְשַׁמַּע שֵׁישׁ
שְׁלִיטָה לְמַזִּיקִים בְּדָבָר שְׁאִינוּ מְנוּי, וְהָא אִמְרִינָן (תַּעֲנִית

אָמַר לוֹ: "וּמָה יְכוּל אֲנִי לַעֲשׂוֹת אִם הֵם בְּקִשׁוּ לְנוּחַ תַּחַת הַמְּרֻזָּב, שְׁהוּא
מְקוּם מוֹשְׁבֵי?! הֲרֵי מְקוּשׁ בְּתוֹף אֲזַנֵּי הַנִּיחוּ הַלְלוּ אֵת הַחֲבִית!" אָמַר לוֹ:
"וְכִי מָה מַעֲשִׂיךְ בְּרְשׁוֹת הַרְבִּים - מְקוּם שָׁם נִמְצָא הַרְבִּים?! מְקוּם מוֹשְׁבֶךָ
הוּא מְחוּץ לְיִשׁוּב בְּנֵי אָדָם, כִּיּוֹן שְׁפַלְשֶׁת לְתַחוּם שְׁאִינוּ שְׁלָךְ, חֵיב הַנֶּךְ
לְשַׁלֵּם אֵת דְּמֵי הַחֲבִית". עָנָהוּ הַשֵּׁד: "אִם כֵּן, קַבַּע לִי זְמַן וְאַשְׁלֵם לָהֶם".

קַבַּע לוֹ מָר, כֵּן רַב אֲשִׁי, זְמַן. כְּשֶׁהִגִּיעַ הַזְּמַן, לֹא בָּא הַשֵּׁד לְשַׁלֵּם. לְאַחַר
הַזְּמַן הַנִּקְוָב הִגִּיעַ הַשֵּׁד וְהִתְשַׁלּוּם בְּיָדוֹ. שְׁאֵלוֹ מָר, כֵּן רַב אֲשִׁי: "מַדּוּעַ
לֹא הִגַּעְתָּ בְּזַמְנָךְ?" הִשִּׁיב לוֹ הַשֵּׁד: "כָּל דְּבַר הָאָרוּז וְחֻתוּם וּמְדוּד - אֵין
לְנוּ רְשׁוֹת לְקַחְתוֹ, מִשּׁוּם כֶּף הַתַּעֲכַבְתִּי, עַד שְׁמַצָּאתִי אוֹצָר שְׁאִינוּ צְרוּר
וּמְנוּי וּמְדוּד".

שם) "אין הברכה מצויה אלא בדבר שאינו מנוי", שנאמר (דברים כח, ח) "יצו ה' אתך את הברכה באסמיה", דבר הסמוי מן העין.

ו. ותרצו התוספות, דבאמת הוא כן, דאין הברכה מצויה אלא בדבר הסמוי מן העין, ולא בדבר המדוד ולא בדבר המנוי, רק שהמזיקין הן שולטין בתוספת ברכה שברך ה' מן הסמוי, עד כאן לשוננו.

ז. ואם כן המדרש הוא מבאר מאליו, "יברכה ה'" - בממון, וכל מקום שנאמר בו ברכה הוא הדבר הסמוי מן העין. רוצה לומר, שהוא לא מנוי ולא מדוד, ואם כן יקשה, הלא המזיקים הן שולטים באותו הממון? לזה אומר, "וישמרך" - מן המזיקין, שלא ישלטו אף באותו הממון שהוא תוספת ברכה.

סדר הלימוד ליום יא טבת [יום 100 בשנה]

מעשה במוהל קמץ

ח. או יש לומר, על דרך משל ששמעתי מעשה באדם אחד שהיה לו עשר גדול, ואוצרות זהב וכסף בידו ואבנים טובות, והיה האיש ההוא קמץ גדול שאין כמוהו בכל העולם. ואף ביום שני או ביום חמישי לא הלך לבית הכנסת, שהיה מתירא לתן פרוטה לכיס של צדקה.

רק חדא מצוה היה לו והיא שעמדה לו להציל אותו מיום הדין דינא רבא, וגם אחר כך נעשה ותרן גדול, כי האיש ההוא היה מוהל, ואם היתה מזדמנת לו מילה

לְמוֹל תִּינּוֹק אֶחָד, אֵף שֶׁהִיא מִבֵּיתוֹ כַּמָּה פְּרָסָאוֹת, הִיא הוֹלֵךְ לְשֵׁם לְקִיָּם מִצּוֹת מִלָּה, וְלֹא הִיא נוֹטֵל שׁוֹם שְׂכָר, הֵן מַעֲשִׂיר הֵן מַעֲנִי.

שד מבקש ממנו למוול את בנו והוא מצטרף אליו ואינו יודע שזהו אחד מן החיצונים

ז. וַיְהִי הַיּוֹם, בָּא אֱלֹוֵי מִשְׁחִית אֶחָד בְּדַמּוֹת אִישׁ, וַיֹּאמֶר אֵלָיו, אֲשֶׁתִּי יִלְדָה לִּי בֶן זָכָר, וְהַבְּרִית מִלָּה יִהְיֶה בְּיוֹם פְּלוּנִי, עַל כֵּן אֲנִי מִבְּקֵשׁ מֵאַתָּךְ שֶׁתְּבֹא אֶל הַבְּרִית לְמוֹל אֶת בְּנִי.

י. וְתַכְּף הֶלֶךְ הַמוֹהֵל לְבֵיתוֹ וְלִקַּח הַסַּכִּין שֶׁמֶל בּוֹ הַתִּינּוֹק עִמּוֹ, וַיֵּשֶׁב עַל הָעֵגְלָה לִילֵךְ עִם הָאִישׁ הַמִּבְּקֵשׁ מֵאַתּוֹ לְמוֹל אֶת בְּנוֹ, כִּי הוּא סָבַר שֶׁזֶהוּ אִישׁ מִבְּנֵי אָדָם, וְלֹא יָדַע שֶׁהִיא אֶחָד מִן הַחִיצוֹנִים, וְהֵלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחַד בְּעֵגְלָה. וְכִשְׁהִגִּיעַ אֶל הַיַּעַר הָיָה הַמַּזִּיק מוֹלִיךְ אוֹתוֹ בְּאַרְץ אֲשֶׁר לֹא עֵבֶר בָּהּ אִישׁ, כִּי אִם אֶרֶץ הָרִים גְּבֻעוֹת וּמִדְבָּר זֶה שְׁנֵי יָמִים רְצוּפִים.

יא. וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי, הִיא מוֹלִיךְ אוֹתוֹ לְבֵיתוֹ, וְהִיא שֵׁם כְּמוֹ כְּפָר קֶטֶן עֶרֶךְ עֲשָׂרִים בְּתִים, אֲבָל הַבְּתִים הָיוּ יָפִים מְאֹד, וְכִשְׁבָּא לְבֵיתוֹ רָאָה הַמוֹהֵל שֶׁהָאִישׁ בַּעַל הַבַּיִת הוּא עֲשִׂיר גְּדוֹל וְכָל טוֹב הִיא בְּבֵיתוֹ, בְּשֵׁר וְדָגִים גְּדוֹלִים. וְלִקַּח הַבַּעַל הַבַּיִת הַסּוֹס שְׁלוֹ וְנָתַן לְיָד עַבְדּוֹ לְתַן מִסְפּוֹא כְּפִי דָרֶךְ כָּל הָאֶרֶץ, וְלֹא הִרְגִישׁ הַמוֹהֵל שֶׁהַבַּעַל הַבְּרִית הַזֶּה הוּא שד וּמַזִּיק.

המוהל מגלה שאדם זה הוא שד ומזיק

יב. וַיְהִי כִּאֲשֶׁר פָּנָה הַבַּעַל הַבַּיִת לַעֲסָקָיו, הֶלֶךְ הַמוֹהֵל לְחַדֵּר אֲשֶׁר הַיּוֹלְדֵת שָׁמָּה. וַיְהִי כִּרְאוֹת הַיּוֹלְדֵת אֶת

המוהל שִׁמְחָה שִׁמְחָה גְּדוּלָה וְתִקְרָא לוֹ לְשֵׁלוֹם, וּמְדַבֵּרַת אֵלָיו, בּוֹא אֵלַי אֲדוֹנָי, וְאֲנִי מְגַלָּה אוֹתָךְ סוּד גְּדוּל. וְאָמְרָה, דַּע, שְׁבַעֲלִי הוּא שֵׁד וּמִשְׁחִית, וְאֲנִי, אֲנִי בָּאָה מְזַרַע אֲנָשִׁים. כְּשֶׁהֵייתִי קִטְנָה לָקַחוּ אוֹתִי הַשָּׂדִים וְאֲנִי כַּאֲשֶׁר אֲבִדְתִּי אֲבִדְתִּי אֶצְלָם, בַּאֲשֶׁר שָׁפַל מַעֲשֵׂיהֶם הוּא הֶבֶל וְרִיק וּמַעֲשֵׂה תַעֲתוּעִים.

וְהִנֵּה אֲנִי מְזַהֵר אוֹתָךְ לְמוֹל אֶת בְּנֵי הַנוֹלָד לִי מֵהֶם, וְעוֹד אֲנִי מְזַהֵר אוֹתָךְ לְהַצִּיל אֶת נַפְשֶׁךָ, שְׁתַּהֲיֶה נְזָהָר לְבַלְתִּי לְאָכַל שׁוֹם מֵאֶכֶל, וְלִשְׁתּוֹת שׁוֹם מִשְׁקָה, וְלֹא לָקַח שׁוֹם מִתְּנָה לֹא מִבְּעַלִּי וְלֹא מִשׁוֹם אֶחָד מֵהֶם. וְיֵהִי כַּאֲשֶׁר שָׁמַע הַמוֹהֵל הַדְּבָר הַזֶּה, תָּרַד לְבוֹ וּנְתִירָא מְאֹד.

סדר הלימוד ליום יב טבת [יום 101 בשנה]

המוהל אינו טועם מאומה

יג. וְיֵהִי לַעַת עָרֵב, בָּאוּ הַרְבֵּה אֲנָשִׁים וְנָשִׁים מִכְּפָרִים בְּסוֹסִים וּבַעֲגָלוֹת בְּדַמְיוֹן אֲנָשִׁים, וְהָיוּ כְּלָן מְזִיקִים וּמִשְׁחִיתִים, וְהִגִּיעַ זְמַן הַסְּעוּדָה וְהַפְּצִירוֹ בְּאִישׁ הַמוֹהֵל לְטַל אֶת יָדָיו וְלִישֵׁב עִמָּהֶם לְסַעוּדַת מִצּוּה, וְיִמְאֵן הַמוֹהֵל לְאָכַל וְלִשְׁתּוֹת, כִּי אָמַר, עֵינַי אֲנֹכִי מִן הַדְּרָךְ, וְלֹא אֶכֶל וְשָׁתָה בְּלִילָה הַהוּא (שְׁקוּרִין "וַיֵּן נֹאכֵט" אוֹ "וַאֲךָ נֹאכֵט").

יד. וְיֵהִי מִמְּחֻרַת, וְיִלְכוּ אֶל בֵּית הַכְּנֶסֶת וְיִתְפַּלְלוּ שָׁמָּה, וְהִכְרַח הַמוֹהֵל לְהִתְפַּלֵּל וְלִשְׁרֹם בְּקוֹל "וְכָרוֹת עִמּוֹ הַבְּרִית", כְּדָרְךְ הַמוֹהֵלִים, וְאַחַר הַתְּפִלָּה הָיוּ מְבִיאִין אֶת הַתִּינוּק, וּמָל אֶת הַתִּינוּק כְּמִנְהַג כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְאַחַר

כָּךְ הָיָה מִבְּקֵשׁ הַסַּנְדֵּק כָּל הַקְּהָל כְּמִנְהַג הַמְּדִינָה עַל
 יַיִן שָׂרָף וּמִיַּנִּי מְתִיקָה (שְׁקוּרִין "לַעֲקוּבִין"), וְהַכֶּרֶחַ הַמּוֹהֵל
 לִילָךְ אֶל הַסַּנְדֵּק, וְלֹא אָכַל וְלֹא שָׁתָה שָׁמָּה, בְּאִמְרוֹ
 שִׁישׁ לוֹ תַעֲנִית חֲלוּם. וְאַחַר חֲצֵי הַיּוֹם אָמַר הַבַּעַל
 הַבֵּית בְּאִשְׁרֵי שְׁהַמּוֹהֵל הַטְּרִיחַ אֶת עֲצָמוֹ לִילָךְ יוֹתֵר
 מִשְׁתִּים עֲשֶׂרָה פְּרָסָאוֹת לְמִצּוֹת מִלָּה, לְכֵן בִּשְׁבִילֹו
 יִהְיֶה הַסַּעוּדָה בְּלִילָה אַחֵר תַּעֲנִיתוֹ, וְכֹל כְּנֻגַת הַבַּעַל
 הַבֵּית הָיָה שְׁיֵהֵנָה הַמּוֹהֵל מִפֶּתוֹ וּמִפְּרָנְסָתוֹ, וְאִזּוֹ יִהְיֶה
 לוֹ שְׁלִיטָה עָלָיו, וְלֹא יָדַע מְאוּמָּה שְׂאִשְׁתּוֹ גִּלְתָּה שֶׁהוּא
 הָיָה שָׂד וּמִשְׁחִית.

הַמּוֹהֵל אֵינֹו לֹקַח שׁוּם דָּבָר מִרְכּוּשׁ בַּעַל הַבֵּית

מִן. וַיְהִי לְעַת עָרַב הָיָה סַעוּדַת בְּרִית מִלָּה, וְאָף עַל פִּי
 כֵּן לֹא אָכַל וְשָׁתָה הַמּוֹהֵל אִתָּם, וְאָמַר שְׂרָאוֹשׁ
 וְאִיבָרְיוֹ כְּבָדִים עָלָיו. וְהֵמָּה אָכְלוּ וְשָׁתוּ כָּל מַעֲדָנֵי עוֹלָם,
 וַיְהִי כְּטוֹב לָבָם בַּיּוֹם אָמַר הַבַּעַל הַבֵּית לְמוֹהֵל קוּם וְלֵךְ
 עִמָּדִי לְחֹדֵר אֶחָד. אִזּוֹ נִתְּרָא הַמּוֹהֵל וְאָמַר בְּדַעְתּוֹ שֶׁהִגִּיעַ
 זְמַן קִצּוֹ לְמוֹת. וְהֵלֵךְ עִמּוֹ לְחֹדֵר אֶחָד, וְהִרְאָה לוֹ בַּעַל
 הַבֵּית כְּלִים מְכֻלִּים שׁוֹנִים מְכֻלֵי כֶּסֶף, וְאַחֵר כָּךְ הָיָה
 מוֹלִיךְ אוֹתוֹ לְחֹדֵר שְׁנִי וְהִרְאָה כְּלֵי זָהָב, וְאָמַר לוֹ, טַל כְּלֵי
 אֶחָד לְזָכְרוֹן. אָמַר לוֹ הַמּוֹהֵל, יֵשׁ לִי כְּלִים שֶׁל זָהָב וְשֶׁל
 כֶּסֶף וַיֵּשׁ לִי כָּל טוֹב שֶׁבְּעוֹלָם, כְּלִים טוֹבִים וּמְרַגְלִיּוֹת
 טַבְּעוֹת וְאַצְעָדִים וְעֻנְקִים. אָמַר לִיָּה הַבַּעַל הַבֵּית, טַל
 טַבְּעַת אַחַת אוֹ כְּלֵי חֲפֵץ שֶׁיִּקַּר הוּא בְּעֵינֶיךָ, וְעַל כָּלָם לֹא
 רָצָה הַמּוֹהֵל לְקַח, וְהִשְׁיֵב שִׁישׁ לוֹ גַּם כֵּן אֲבָנִים טוֹבוֹת
 וּמְרַגְלִיּוֹת לְרַב.

סדר הלימוד ליום יג **טבת** [יום 102 בשנה]

המוהל תמה על קשורי המפתחות שבחדר בעל הבית

זו. אחר כך הִיָּה מוֹלִיךְ אוֹתוֹ לְחֶדֶר אֶחָד שֶׁהָיָה מִפְתָּחוֹת הַרְבֵּה, סְבִיב הַחֶדֶר הָיוּ תוֹלִיךְ הַמִּפְתָּחוֹת בְּמִסְמְרוֹת, הַרְבֵּה מְאֹד. וַיִּתְמָה הָאִישׁ הַמּוֹהֵל עַל הַדְּבָר הַזֶּה, וַרְאָה בְּעֵינָיו כְּמִדְמָה לוֹ שֵׁישׁ קֶשׁוּר מִפְתָּחוֹת בְּיַחַד כְּמוֹ שֵׁישׁ לוֹ בְּבֵיתוֹ לְכָל הַחֶדְרִים לְכָל הָאֲרָגוֹ שְׁלוֹ. וְשָׂאל הַבַּעַל הַבַּיִת אֶת הַמּוֹהֵל וְאָמַר לוֹ, אֲדוֹנִי, הֲרֵאִיתִיךָ כָּל כָּף כְּלֵי כֶסֶף וְזָהָב וְכָל כָּף אוֹצְרוֹת אֲבָנִים טוֹבוֹת וְלֹא הָיִיתָ מִתְמַיָּה עֲלֵיהֶם, וְעַל אוֹצֵר זֶה אֶתָּה מִתְמַיָּה, שֶׁהוּא רַק בְּרוֹזל שֶׁהֵן הַמִּפְתָּחוֹת שֶׁהָיוּ כָּלָם שֶׁל בְּרוֹזל. וְהַשִּׁיב לוֹ הַמּוֹהֵל, אֲנִי מִתְמַיָּה עַל קֶשׁוּר זֶה שֶׁל מִפְתָּחוֹת שֶׁהֵן דּוֹמִין כָּלָם לְבָתִּים וְאוֹצְרוֹת וְחֶדְרִים שְׁלִי כְּאֲשֶׁר יֵשׁ לִי בַּבַּיִת, וְהֵם תּוֹלִיךְ פֹּה בְּמִסְמֵר זֶה.

השד מחזיר למוהל את מפתחות ביתו

וַיֹּאמֶר אֵלָיו הַבַּעַל הַבַּיִת, בְּאֲשֶׁר שֶׁגְמַלְתָּ חֶסֶד עִמָּדִי וְהִלַּכְתָּ עִמִּי עֶרֶךְ שְׁתֵּים עָשָׂר פְּרָסָאוֹת לְמוֹל אֶת בְּנִי, וַרְאִיתִי שֶׁהוּא אֶתְךָ שֶׁלֹּא אֶכְלָתָ וְלֹא שְׁתִּיתָ וְלֹא לָקַחְתָּ מְאוּמָה מִרְשׁוֹתַי, לְכֵן אֲנִי אֶגְלֶה אוֹתְךָ, שְׂאֲנִי הוּא רֹאשׁ הַמְּמַנֶּה שֶׁל הַשָּׂדִים שֶׁהֵן מְמַנִּים עַל קֶצֶת אֲנָשִׁים שֶׁהֵמָּה בְּטִבְעָם קִמְצָנִים, אֲזִי הוּא מְסוּר בְּיַדֵּינוּ כָּל הַמִּפְתָּחוֹת שֶׁלָּהֵן, כִּדִּי שֶׁלֹּא יִהְיֶה בָּהֶן כַּח וּרְשׁוֹת לַעֲשׂוֹת בָּהֶן אֵיזָה צְדָקָה וּגְמִילוֹת חֶסֶד, וְאִף לַעֲצָמָם אֵין רְשׁוֹת בְּיָדָם לְהַתְעַנֵּג לְקִנּוֹת אֵיזָה מְאָכֵל טוֹב אוֹ מִיַּי מְגָדִים. וּבְאֲשֶׁר שֶׁאֶתָּה גְמַלְתָּנִי חֶסֶד גָּדוֹל, קַח הַקֶּשׁוּר

שֶׁל הַמִּפְתָּחוֹת הִלְלוּ וְאֵל תִּירָא, חֵי ה' שְׁלֹא יֵאָרַע לָךְ שׁוֹם רָעָה.

יז. וַיִּקַּח הַמּוֹהֵל הַקָּשׁוֹר שֶׁל מִפְתָּחוֹת וְהִלֵּךְ בְּשִׁמְחָה לְבֵיתוֹ. וּבְכוֹאוֹ לְבֵיתוֹ נִהְפֵךְ לְכַבוֹ וְנַעֲשֶׂה לְאִישׁ אַחֵר, וְתַכֵּף בְּנֵה בְנֵיךְ שֶׁל אֲבָנִים, בֵּית הַכְּנֶסֶת גְּדוּלָה וּמִפְאָרָה מְאֹד, וְעֲשֶׂה צְדָקָה וּפְרִנָּס אֶת הָעֲנִיִּים, וְהִיָּה מְלִבִּישׁ הָעֲרָמִים, וְהִפְלִיא לַעֲשׂוֹת עַד יוֹם מוֹתוֹ וְנִפְטָר בְּשֵׁם טוֹב.

סדר הלימוד ליום יד טבת [יום 103 בשנה]

"יְבָרְכֶךָ ה'" - בְּמִמּוֹן, "וַיִּשְׁמְרֶךָ" - שְׁלֹא יִהְיוּ הַמִּפְתָּחוֹת מְסוּרִים בְּיָדֶם יח. וּלְפִי זֶה נִרְאָה לִי, דְּזָהוּ כּוֹנֵנֵת הַמְדַרְשׁ רַבָּה שֶׁהִתְחַלְנּוּ, "יְבָרְכֶךָ ה'" - בְּמִמּוֹן, שְׂיִהְיֶה לָךְ מְמוֹן הַרְבֵּה וְאוֹצְרוֹת כֶּסֶף וְזָהָב. וְאִם תֹּאמַר, מַה הַנָּאָה יִהְיֶה לִי בְּאוֹתָן אוֹצְרוֹת כָּלִי כֶּסֶף וְכָלִי זָהָב, בְּאֲשֶׁר שֶׁהַמִּפְתָּחוֹת יִהְיוּ מְסוּרִים בְּיַד הַשָּׂדִים וּמְזִיקִים, לָזֶה אָמַר, "וַיִּשְׁמְרֶךָ" - מִן הַמְזִיקִים, שְׁלֹא יִהְיוּ הַמִּפְתָּחוֹת מְסוּרִים בְּיָדֶם. וְאִם כֵּן אֲתָה תִשְׁלַט בְּמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ, וּבְהַטּוֹב אֲשֶׁר יִיטִיב ה' לָךְ תּוֹכַל מֵהֶם לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּגְמִילוֹת חֲסָדִים, וְקַל לְהַבִּין.

הַקִּמְצוֹן מִלְתָּן צְדָקָה, נִמְצָא תַּחַת רְשׁוֹת הַסְטְרָא אַחֲרָא רַח"ל

יט. עַל כֵּן מְכַל הַנִּזְכָּר לְעֵיל נִשְׁמַע שְׁמִי שֶׁהוּא קִמְצוֹן גְּדוֹל, אֲזִי הוּא בְּרִשׁוֹת הַסְטְרָא אַחֲרָא בְּיַד הַמְזִיקִים שְׁשׁוּרִים עַל הַמְמוֹן כְּנִזְכָּר לְעֵיל, וּמִי שֶׁהוּא וְתָרַן אֲזִי הוּא מְסֻטְרָא דְקִדְשָׁה. עַל כֵּן יִרְאֶה הָאָדָם שְׁלֹא יִהְיֶה קִמְצוֹן יוֹתֵר מְדַאִי, כְּדִי לְהַכְנִיס עֲצָמוֹ בְּקִדְשָׁה, וַיִּזְכֶּה גַם כֵּן לְעוֹלָם הַבָּא, אָמֵן.

פָּרָק ב"ו

א. כְּתִיב (מְשָׁלִי כג, ו-ז) "אֵל תִּלְחֶם לְחֶם רַע עֵינַי, כִּי כִּמוֹ שְׁעַר בְּנַפְשׁוֹ". הַפְּרוֹשׁ הַפְּשוּט בְּעֵינַי הַהִמּוֹנִי עִם, אֵל תִּלְחֶם לְחֶם רַע עֵינַי, כִּי כִּמוֹ שְׁעַר בְּנַפְשׁוֹ שֶׁל הַבַּעַל הַבֵּית, שְׁאִינוֹ נוֹתֵן הַלְחָם לְאֲנָשִׁים אַחֲרִים, כִּי הוּא כִּמוֹ שְׁעַר בְּנַפְשׁוֹ שֶׁל בַּעַל הַבֵּית.

ב. אָבֵל הַזֶּהָר פָּרַשׁ בְּעֵנָיִן אַחַר, אֵל תִּלְחֶם לְחֶם רַע עֵינַי כִּי הוּא כִּמוֹ שְׁעַר בְּנַפְשׁוֹ שֶׁל הָאוֹכֵל, כִּי כָּל הָאוֹכֵל מֵאֵכֶל אֶצֶל הָרַע עֵינַי, אַחַר כֵּךְ אוֹתוֹ הָאֵכִילָה הוּא בְּנַפְשׁוֹ שֶׁל הָאוֹכֵל כִּמוֹ סֵם הַמּוֹת, וְלֹא יִגִּיעוּ יָמִים מוֹעֲטִים שְׁיָבוֹא אֵלָיו אֵיזָה חֲלִי וּלְפַעֲמִים יִגִּיעַ אֵף שְׁיִחַלָּה בְּחֲלִי שְׁיֵשׁ בּוֹ סִכְנָה.

הַצֵּר עֵינַי צָרִיף לְשׁוֹב עַל שְׁגָרָם רַעָה לְחַבְרוֹ

ג. וְלִכְּן לֹא רָצָה רַבֵּינוּ הַקְּדוֹשׁ לֵאכֹל מִשׁוּם אָדָם, כִּי הָיָה מִתְיָרָא לְנַפְשׁוֹ שֶׁלֹּא יִהְיֶה מִן אֵיזָה צָרִי הָעֵינַי, וְאַחַר כֵּךְ בְּהִכָּרַח שְׁיָבוֹא אֵלָיו אֵיזָה חֲלִי. וְאִם כֵּן, כָּל מִי שֶׁהוּא צָר עֵינַי גּוֹרֵם רַעָה לְעַצְמוֹ וְגוֹרֵם רַעָה לְאַחֲרִים. וְלְפַעֲמִים כְּשִׁמּוֹת הָאָדָם הָאוֹכֵל מֵאֵכֶל אֶצֶל הַצֵּר עֵינַי, אֲזִי בְּגִרְמָא דִּילֵיהּ הוּא מֵת וְצָרִיף לְעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה עַל זֶה, כְּדָאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ ז"ל (שִׁבְתָּ דָּף ל"ב עֲמוּד א') "מְגַלְגְּלִין זְכוּת עַל יְדֵי זְכָאִי וְחוֹבָה עַל יְדֵי חֵיב".

סדר הלימוד ליום **טו טבת** [יום 104 בשנה]

הַקִּמְצָן גּוֹרֵם רַעָה גַם לְעַצְמוֹ

ד. וְלְפַעֲמִים מִי שֶׁהוּא קִמְצָן וְצָר עֵינַי גּוֹרֵם רַעָה לְעַצְמוֹ לְמוֹת בְּשָׂבִיל דְּבַר קָטָן, כְּאֲשֶׁר אֲנִי רְאִיתִי כְּמָה אֲנָשִׁים

שְׁלֵא הָיוּ רוֹצִין לְתַן לְבַעְלֵי הַמְּלָחְמוֹת קְבִיאוֹת אוֹ טוֹב"ק, וּבַעֲבוּר דְּבַר קַל הָיוּ הַבַּעְלֵי מְלָחְמוֹת הוֹרְגִין אוֹתָן.

ה. וְלַפְעָמִים יְכוּלִין לְהַצִּיל נַפְשוֹת מִבֵּית הָאֲסוּרִין בְּדָבָר מַעֲט. וְאַחַר כֵּן כְּשֶׁנִּתְחַזְּקוּ הַבְּלָבוּלִים עַל נַפְשוֹת יִשְׂרָאֵל, אֲפִילוֹ אִם יִתֵּן מְלֵא בֵּיתוֹ אֵין יְכוּל לְהַצִּיל אוֹתוֹ. אוֹי וְאֲבוֹי לְאוֹתָן הָאֲנָשִׁים, וְעַלֵּיהֶם אָמַר שְׁלֵמָה (קַהֲלַת ה, יב) "יֵשׁ עֶשֶׂר שְׁמוֹר לְבַעְלָיו לְרַעְתּוֹ".

הַטַּעַם שֶׁנַּחֲסוּ אִישׁ גַּם זוֹ קָבַל עַל עֲצֻמוֹ יְסוּרִים עֲבוּר כֹּל הָעוֹלָם ו. וּבּוֹא וּרְאֵה מָה דְּאִיתָא בְּגִמְרָא דְּמִסְכַּת תַּעֲנִית (דף כ"ה עמוד א') בְּמַעֲשֵׂה בְּנַחֲוּם אִישׁ גַּם זוֹ, דְּפָגַע בּוֹ עָנִי אֶחָד וְאָמַר לוֹ, רַבִּי, פְּרַנְסֵנִי, וְהִלֵּךְ תַּכְף וְטָעַן מִהַחֲמוּר. עַד שְׁלֵא הִסְפִּיק לְטָעַן מֵאֲכָל, יִצְאָה נִשְׁמַתּוֹ שֶׁל הָעָנִי.

ז. אָמַר אוֹתוֹ הַצְּדִיק, עֵינַיִם שְׁלֵא חָסוּ עָלָיו יְסָמוּ, יָדַיִם שְׁלֵא נִתְּנוּ תַּכְף יִקְטְעוּ, וְכֹל הַגּוּף שְׁלֵא חָס עָלָיְךָ יִדְכָּא בְּיְסוּרִים, וְאַרְעֵ לּוֹ כְּפִי שְׁגָזַר עַל עֲצֻמוֹ.

ח. וְאַחַר כֵּן רָאוּ אוֹתוֹ תְּלַמִּידָיו בְּיְסוּרֵין וְהִתְחִילוּ לְכַפּוֹת. אָמַר לָהֶם, מִפְּנֵי מָה אַתֶּם בּוֹכִים, אֲנִי גִרְמָתִי לְעֲצָמַי, שְׁלֵא נִתְקַרְרָה דַּעְתִּי עַד שְׁאַמְרָתִי שְׁיִמְלֵא כֹל גּוּפִי שְׁחִין. אָמְרוּ לוֹ, אוֹי לָנוּ שְׁרָאִינוּ אוֹתָךְ בְּכָךְ.

ט. אָמַר לָהֶם, אוֹי לִי אִם לֹא רָאִיתֶם אוֹתִי בְּכָךְ.

מִי שֶׁמִּזְמִין אוֹרְחִים, צְרִיךְ לִתֵּן לָהֶם בְּעֵין יָפָה

י. עַל כֵּן יִרְאֵה הָאָדָם כְּשֵׁישׁ לוֹ אוֹרְחִים בְּבֵיתוֹ, יִתֵּן לָהֶם בְּעֵין יָפָה, אוֹ לֹא יִזְמִין כֹּלְל אוֹרְחִים כְּדִי שְׁלֵא יִבֵּא חָס

וְשָׁלוֹם לְיַדֵּי עֲנָשׁ כַּנְּזָכָר לְעֵיל, וְקָרוֹב הַדְּבָר שֶׁיְהִי מִכְרָח לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה.

יא. וְעַל פִּי זֶה נֹכַח גַּם כֵּן לְפָרֵשׁ פְּרוּשׁ הַפְּסוּק (מְשַׁלֵּי יג, כה) "צָדִיק אוֹכֵל לְשׁוֹבֵעַ נִפְשׁוֹ וּבֶטֶן רְשָׁעִים תַּחְסֹר". וְיִהְיֶה הַפְּרוּשׁ כֶּן, כִּי כָּל הָאוֹכֵל אֲצֵל צָדִיק שֶׁהוּא טוֹב הָעֵין יֹאכֵל לְשׁוֹבֵעַ נִפְשׁוֹ, אֲפִילוֹ אִם אֲכַל מְעַט מִן הַמֵּאֲכָלִים. אֲכַל מִי שֶׁהוּא אוֹכֵל מִן בֶּטֶן שֶׁל רְשָׁעִים, הוּא יַחְסֹר, אֲפִילוֹ אִם הוּא אוֹכֵל הַרְבֵּה, מִכָּל מְקוֹם לֹא יְהִי שֶׁבַע הָאוֹכֵל מִן מֵאֲכָל שֶׁל רַע עֵין. כִּי זֶה הוּא כָּלֵל גְּדוֹל, מִי שֶׁהוּא רַע עֵין אֵינוֹ יָכוֹל לְהַשְׁבִּיעַ אֶת נִפְשׁוֹ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְתַן לְאַחֲרִים מִטּוֹבוֹ אֲשֶׁר חָנַן ה' אוֹתוֹ.

עוֹנֵשׁוֹ שֶׁל נָבֵל

יב. וּכְמוֹ שֶׁמְצִינֵנוּ אֲצֵל נָבֵל (שְׁמוּאֵל א כה, יא) שֶׁלֹּא רָצָה לְשַׁלַּח לְמַלְךְ דָּוִד עָלָיו הַשְּׁלוֹם מִנְחָה מִזְבַּחוֹ, וְגֵרָם רָעָה לְעַצְמוֹ שְׁמַת בְּמַגָּפָה עָבוֹר עֲוֹן זֶה. עַל כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם לְהִתְרַחֵק מִמֶּדֶה זוֹ וְאִז טוֹב יְהִי לּוֹ סְלָה.

סדר הלימוד ליום **טז טבת** [יום 105 בשנה]

פְּרִשְׁת וְאָרָא פֶּרֶק כ"ז

א. "מה טוב ומה נעים שֶׁבַת אַחִים גַּם יַחַד" (תהלים קלג, א), בְּאִישׁ אֲשֶׁר הוּא יָרָא ה', וְהוּא עוֹסֵק בְּדַבְרֵי תוֹרָה וְעִמּוּד הָעֲבוּדָה זוֹ תִּפְלָה, אֲשֶׁר אֵלוֹ הַשְּׁנַי עֲמוּדִים הֵן מִקְדִּימִין וְהוֹלְכִין לְפָנֵי הַמָּטָה כְּשֶׁהוּא הוֹלֵךְ לְעוֹלָמוֹ אַחֲרֵי מוֹתוֹ.

בת קול יוצאת לפני מטתו ומכרזת לפניו

ב. וְקוֹל כְּרוֹז נִפְיָק קְדָמוּהִי [פְּרוּשׁ: וְקוֹל כְּרוֹז יוֹצֵא לְפָנָיו]: זֶה הָאִישׁ אֲשֶׁר בְּחִיּוֹ תָמִיד הֵלֵךְ עִמָּנוּ בְּחִבּוּרָה אַחַת, וְגַם עִכְשָׁיו לֹא נִעְזָבְנוּ עַד כִּי נִבְיָאֲנוּהוּ לְהִיכָלוֹ אֲשֶׁר הוּא כָּלוּ אוֹמֵר כְּבוֹד.

וְאוֹמְרִים לַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כְּמָה יָקָר וְתַפְאֶרֶת לְהָאָדָם בְּעִבּוּרָהּ בְּהִיּוֹתוֹ הוֹלֵךְ בְּתוֹרַת אֱמֶת. מֵה שְׂאִין כֵּן כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ אַחַר שׂוֹא וְהֵבֵל וְעוֹסֵק בְּתוֹרָה שֶׁל דּוֹפִי וּפְלִסְתֵּר, אֲזִי הוּא שָׂבֵר עַל שָׂבֵר.

ג. וּרְאִיָּה מִזְהָר פְּרֻשֶׁת בְּלָקִיא (דף קפ"ה עמוד ב'), שְׁלֹאֲחָר פְּטִירַת הָאָדָם טָרָם בּוֹאוּ לְדִין כְּרוֹזָא נִפְיָק, אֲתַכְּנֹשׁוּ כָּל בְּנֵי מְתִיבְתָא לְעֵין בְּדִינִיָּה, וּמְתַכְּנֵשִׁין יַחַד, וְהֵיִיא נִשְׁמַתָּא עֵילִין יְתִיָּה תְרִין מְמָנִים.

שִׁכְר הַמְּחַדְשִׁים חֲדוּשֵׁי תוֹרָה לְאֲמַתָּה שֶׁל תּוֹרָה

ד. כִּיּוֹן דְּעִילַת, מַעֲמִידִים אוֹתָהּ אֶצֶל חַד עֲמוּדָא אֲשֶׁר אֵשׁ וְשִׁלְהוּבָא מְלַהֲטָא שָׁם, וְאִזּוּ מְבִיאִין בְּכַתָּב כָּל מְאִי

לא) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קֶדֶשׁ:

לְאַחַר פְּטִירַת הָאָדָם טָרָם בּוֹאוּ לְדִין, מְכַרְזֵי הַפְּרוּז: "הַתְּכַנְסוּ כָּל בְּנֵי הַיְשִׁיבָה לְעֵין בְּדִינוֹ שֶׁל פְּלוֹנִי!" וּמְתַכְּנֵסִים בְּנֵי הַיְשִׁיבָה לְדוּן. אֵת הַנְּשִׁמָּה - מוֹבִילִים לְדִין שְׁנֵי מְמָנִים. כִּיּוֹן שְׁנִכְנְסָה, מַעֲמִידִים אוֹתָהּ עַל יַד הָעַמּוּד, שָׁשֶׁם מְלַהֲטוֹת אֵשׁ וְשִׁלְהַבַּת, אִזּוּ מְבִיאִים בְּכַתָּב אֵת כָּל מֵה שְׁחַדָּשׁ בִּימֵי חַיָּו. וְהֵיָּה אִם הַחֲדוּשִׁים הֵנָּם אֲמִיתִיִּים וּבְנֵיִים עַל יְסוּדוֹת אֲמִיתִיִּים - אֲזִי כָּל אֶחָד מִבְּנֵי הַיְשִׁיבָה מַעֲטָר אוֹתוֹ בְּעִטְרָה הַמְּתַנַּחֵצֶת וּמְאִירָה בְּאוֹר בְּהִיר; וְאִם הַחֲדוּשִׁים אֵינָם אֲמִיתִיִּים - אֲזִי כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵהֶם קוֹרָא: "שִׁקְר הוּא, וְאִמֵּר חֲדוּשׁ זֶה רַק כִּדִּי לְהַתְּפָאֵר!" אוֹי לֵה לְאוֹתָהּ בּוֹשָׁה, שְׁמִבְיָשִׁים אוֹתוֹ בְּנֵי הַיְשִׁיבָה וְכוּ'.

דְּחַדֵּשׁ בַּתּוֹרָה בְּחַיֵּי, וּמַעֲיִינִין בְּאוֹתָן הַחַדוּשִׁים. אִם הֵם
דְּבָרִים בְּרוּרִים שֶׁל אֱמֶת, דִּהְיִנוּ שְׁחַדֵּשׁ אוֹתָן עַל פִּי
הַקְּדָמוֹת שֶׁל אֱמֶת, אֲזַי כָּל אֶחָד מִבְּנֵי מְתִיבְתָּא עֵילָאָה
מַעֲטָר לֵיהּ בְּעֵטְרָא הַמְתַּנוּצֵץ וּמְאִיר בְּאוֹר בְּהִיר.

ואם הֵן דְּבָרִים שְׂאִינָם שֶׁל אֱמֶת, אֲזַי כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִבְּנֵי
מְתִיבְתָּא אוֹמְרִים שֶׁקָּר הוּא, רַק הוּא הֵיךְ אוֹמֵר
הַקְּדָמָה כְּדֵי לְהַתְּפָאָר בְּחַדוּשֵׁי שֶׁקָּר, וַי לֵיהּ לְהֵיכֵי
כִּסּוּפָא דְעִבְדִּין לֵיהּ בְּנֵי מְתִיבְתָּא.

ומיד בָּא הַמְּמַנֵּה שֶׁל גִּיהֶנֶם וְחֻטְפוּ עַל פִּי פֶּסֶק בְּנֵי
מְתִיבְתָּא, דְּמוֹסְרִין אוֹתוֹ בְּיָדוֹ, וּמְקַלְעִין לֵיהּ מִתַּמָּן
בְּפַעַם אֶחָד לְתַחֲתִיתוֹת שֶׁל גִּיהֶנֶם, וְסוּבַל שָׁם עוֹנְשִׁין קָשִׁים
וּמְרִים, כְּדֹאִיתָא בְּזֵהָר פְּרִשְׁת יִתְרוּ (דף פ"ז עמוד א') :

ה. לִכְּכֹל מֵאֵן דְּאָמַר בְּמַלּוּי דְּאוֹרִיתָא מֵאֵי דְּלֹא יָדַע וְלֹא
קִבִּיל מִן רַבֵּיהּ, עָלְיוֹ הַכְּתוּב אוֹמֵר (שְׁמוֹת כ, ד) "לֹא
תַעֲשֶׂה לָּךְ פֶּסֶל וְכָל תְּמוּנָה". וְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא זְמִין
לְאַתְּפָרַע מֵינִיָּה בְּעֵלְמָא דְּאֵתִי, דְּנִשְׁמַתָּא דִּילֵיהּ בְּעֵי
לְמִיעַל לְדוּכְתָּא, וְדַחֲקִין לֵהּ לְבַר, וְתִשְׁתַּצִּי מֵהָהוּא אֶתְר
דְּצִרוּרָא בְּצִרוּרָא דְּחַיֵּי דְּשָׂאָר נִשְׁמַתִּין. הָרִי לָךְ מְבֹאָר
הַעֲוֹן הַחֲמוּר וְהָעֲנֵשׁ הַחֲמוּר.

לב) פרוש הזהר בלשון קדש:

כָּל מִי שְׂאוֹמֵר דְּבָרֵי תּוֹרָה מֵה שְׂאִינּוּ יוֹדַע וְלֹא קִבֵּל מִרְבוּ עָלְיוֹ הַכְּתוּב
אוֹמֵר: "לֹא תַעֲשֶׂה לָּךְ פֶּסֶל וְכָל תְּמוּנָה", וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֵתִיד לְהַפְרַע
מִמֶּנּוּ בְּעוֹלָם הַבָּא, שֶׁהַנְּשִׁמָּה חִפְצָה לְהַכְּנִס לְמִקּוּמָה וְדוּחִין אוֹתָהּ חוּצָה,
וְתִדְחָה מִן הַמְּקוֹם הַהוּא, הַצִּרוּר בְּצִרוּר הַחַיִּים שֶׁל שָׂאָר הַנְּשִׁמוֹת.

סדר הלימוד ליום יז טבת [יום 106 בשנה]

ענין פגנת התפלה

ו. ועתה נבאר מענין פגנות התפלה, בזהר פֶּרֶשֶׁת בְּלֶק (דף קצ"ה עמוד א') ידוע כי דוד המלך עליו השלום היה נעים זמירות ובעל תפלות, ויש לנו ללמד סדר וענין תפלה ממנו. ז. מצינו שלפעמים הכניס עצמו לכתות של עבדים, הָדָא הוּא דְכָתִיב (תהלים קכג, ב) "הִנֵּה כְעֵינֵי עֲבָדִים אֶל יַד אֲדוֹנֵיהֶם" וגו', ולפעמים הכניס עצמו לכתות של עניים, כְּמוֹ שְׂאֵמֶר (תהלים פו, א) "הִטָּה ה' אֲזַנְךָ עֲנִי וְאֶבְיוֹן אָנִי". ולפעמים הכניס עצמו לכתות של החסידים, הָדָא הוּא דְכָתִיב (שם, ב) "לְדוֹד שְׁמֵרָה נִפְשִׁי כִּי חָסִיד אָנִי". ולפעמים הכניס עצמו לכתות של קדושים, שְׁמוֹסְרִים נִפְשָׁם עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם, הָדָא הוּא דְכָתִיב (שם כה, א) "לְדוֹד אֵלֶיךָ ה' נִפְשִׁי אֲשָׂא" וכו'.

שפלות הרוח בעת התפלה

ח. והנה בפירות ותשבחות צריך האדם לעשות את עצמו כעבד שמסדר שכחו של אדונו וקונו, ובהגיע ליחוד "שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד" ישוי גרמיה בהדי אינון דמסרי נפשיהו על קדושת השם. [פרוש: יקבל על עצמו למסר את נפשו על קדושת השם].
 י. ובתהגיע לתפלת שמונה עשרה ישוי נפשיה שתהא תפלתו כלולה בין תפלה של עניים, כי תפלת

 (לג) פרוש הזהר בלשון קדש:

ובהגיע האדם לתפלת 'שמונה עשרה', יכון, שתהא תפלתו כלולה עם תפלת העניים, משום שתפלת העני קרוב להתקבל לפני הקדוש ברוך

עָנִי הִיא קְרוֹבָה לְהִתְקַבֵּל לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹתֵר
מִכָּל צְלוֹתֵיךְ דְּעֲלָמָא.

ז. בְּגִין דְּעָנִי צָלִי צְלוֹתָא, פְּתַחֲחִין כָּל חִלּוֹנוֹת הָרְקִיעַ
וּתְפִלַּת הָעָנִי מַעֲטָפֶת כָּל תְּפִלַּת יִשְׂרָאֵל, וְלֹא אָעֻלִּין
צְלוֹתֵהוֹן דְּעֲלָמָא עַד דִּיעוּל צְלוֹתֵהוֹן דְּעָנִי, וְקִדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא אָמַר יַעֲטֹפוּן כָּל צְלוֹתֵהוֹן בְּצְלוֹתֵיךְ דְּעָנִי.

י. וְכָל צְלוֹתֵיךְ דְּעָאֲלִיהּ דִּינִין בֵּיהּ דִּינָא דְלַעֲיָלָא קָמִי
קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִם רְאוּיִים הֵמָּה לְהִתְקַבֵּל אוֹ לֹא, מַה
שָּׂאִין כֵּן צְלוֹתָא דְּעָנִי הָעוֹמֵד בְּתַפְלָהּ וּמַצִּיעַ דְּחִקוּ וְצָרְכֵי
בֵּיתוֹ וּבְנָיו וּבְנוֹתָיו הַתְּלוּיִין בּוֹ וּמַעֲמָדוֹ הַגְּרוּעַ אֲשֶׁר הוּא
מְבַלָּה יָמָיו בְּצַעַר וּבְצָרָה, וְהוּא פּוֹרֵט הַכֹּל קָמִיהּ קִדְשָׁא

הוא יותר מכל התפלות שבְּעוֹלָם, משום שבְּשָׂעָה שֶׁהָעָנִי מִתְפַּלֵּל תְּפִלָּתוֹ
- פּוֹתַחִים אֶת כָּל חִלּוֹנוֹת הָרְקִיעַ, וּתְפִלַּת הָעָנִי עוֹטָפֶת אֶת כָּל תְּפִלּוֹת
יִשְׂרָאֵל; וְאִין הַתְּפִלּוֹת מִתְקַבְּלוֹת, עַד שֶׁתִּכְנַס תְּחִילָה תְּפִלַּת הָעָנִי,
וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר: "תַּתְּעַטְפֶּנָּה כָּל הַתְּפִלּוֹת בְּתַפְלַת הָעָנִי!" וְכָל
תְּפִלָּה מִתְקַבְּלַת - דְּנִים אוֹתָהּ בֵּית הַדִּין הָעֲלִיּוֹן לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
אִם רְאוּיָהּ הִיא לְהִתְקַבֵּל בְּרָצוֹן, מַה שָּׂאִין כֵּן תְּפִלַּת הָעָנִי, הָעוֹמֵד בְּתַפְלָהּ
מִתּוֹךְ דְּחִקוּ וּמַצִּיעַ צָרְכָיו וְצָרְכֵי בְנֵי בֵּיתוֹ הַתְּלוּיִים בּוֹ, וּמִפְּרֵט לְפָנַי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת מַצְבוֹ הַגְּרוּעַ וְאֶת צַעְרוֹ, כְּשֶׁעִינִי זוֹלְגוֹת דְּמַעוֹת.
תְּפִלָּה זוֹ הִיא הַרְאוּיָהּ לַעֲטוֹף בָּהּ אֶת כָּל תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל.

וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמַה עוֹסֵק הוּא בְּאוֹתָהּ שְׂעָה? אוֹמְרִים, כִּי מִחֻבְּב הוּא
אֶת כְּלָיו הַשְּׁבוּרִים וְהַמְדַכְּאִים, הָאֲבִיוֹנִים וְדַלַּת הָעָם. אִין אִישׁ יוֹדֵעַ אֶת
הַנַּעֲשָׂה מִתְּפִלַּת הָעָנִי הַשׁוֹפֵךְ שִׁיחוֹ בְּדַמְעוֹת, שֶׁהִיא הִיא הַתְּפִלָּה,
הָעוֹטָפֶת אֶת כָּל שְׂאֵר הַתְּפִלּוֹת. זֶה שְׂאֵמַר הַכְּתוּב: "תְּפִלָּה לְעָנִי כִי יַעֲטֹף"
- שֶׁתְּפִלָּתוֹ נַעֲשִׂית עֲטוֹף לְכָל הַתְּפִלּוֹת, וְאִין הַתְּפִלּוֹת נִכְנָסוֹת, עַד
שֶׁתִּכְנַס לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא תְּפִלַּת הָעָנִי. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר:
"תַּתְּעַטְפֶּנָּה כָּל הַתְּפִלּוֹת בְּתַפְלַת הָעָנִי וְתִכְנַסְנָה אֵלַי". לְכָךְ שׁוּה דְּוֹד
הַמְּלַךְ נִפְשׁוֹ כְּעָנִי וְקָרָא עֲצָמוֹ 'עָנִי'.

בְּרִיךְ הוּא, וְעֵינָיו זָלְגוּ דְמְעוֹת דָּא הוּא צְלוֹתָא דְעָבִיד
 עֲטוּפִין לְכָל צְלוֹתִין וְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּמֵאֵי עָסִיק בְּהֵאֵי
 שְׁעָתָא אֲמַרִין תִּיאוּבְכִתִּיהָ הִיא בְּמֵאֲנִין תְּבִירִין דִּילָהּ שְׁהֵם
 הָאָבִיוֹנִים וְדִלֵי הָעַם דְּהֵם מְאֲנִין תְּבִירִין דִּילֵיהּ וְכֻלָּם לֹא
 יִדְעֵי מֵאֵי דְאַתְעָבִיד מְצְלוֹתָא דְעָנִי שְׁיִשְׁפֹּךְ שִׁיחוֹ בְּדְמְעוֹת
 הַמְעֻטָּפִת כָּל צְלוֹתִין דְעֵלְמָא.

יא. וְזֶה שְׁאָמַר הַכְּתוּב (תהלים קב, א) "תִּפְלֶה לְעָנִי כִי
 יַעֲטֹף", דְּאִיהוּ עָבִיד עֲטִיפָא לְכָל צְלוֹתֵיהוֹן דְעֵלְמָא,
 וְלֹא עָאֲלִין עַד דְצְלוֹתֵיהּ דְעָנִי עָאֲלַת קַמִּיהּ קִדְשָׁא בְרִיךְ
 הוּא, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר, יִתְעַטְפוּן כָּל צְלוֹתִין בְּדָא
 וְתִיעוּל לְגַבְאֵי, עַל כֵּן דְּוֹד כְּלִיל גְרַמִּיהּ בְּהִדִּיהּ דְעָנִי, וְקַרִי
 אַף נִפְשִׂיהּ עָנִי.

סדר הלימוד ליום יח טבת [יום 107 בשנה]

יב. וְאִם כֵּן נִלְמוּד, לִישְׁאֵם רוּצִים הַבְּנֵי אָדָם לְעִבּוּד
 גְרַמִּיהוּ תְדִיר כְּמִסְכְּנָא, צְלוֹתֵיהּ סְלִיק וּפּוּגְעָה בְּאֲנוּן
 צְלוֹתִין דְּמִסְכְּנִין וְאַתְחַבְרַת בְּהוּ וְסִלְקַת בְּהִדִּיהוּ, וּבְכֻלָּלָא
 דְּלֵהוֹן עָאֲלַת, וְאַתְקַבְּלַת בְּרַעְוָא קַמִּיהּ מְלָכָא קִדְשָׁא.
יג. וּבְהַגִּיעוּ לְתַפְלַת בְּרַכְתָּ שְׁמַע קוֹלְנוּ יִשְׁנֵי נִפְשִׂיהּ
 בְּהִדִּיהוּ דְחִסִּידִים, וּפְרוּשׁ הַדְּבָר הוּא שְׁיֵאמַר וְדוּי
 חֲטָאֵיו בְּשְׁמַע קוֹלְנוּ וְעַל יְדֵי וְדוּי חֲטָאֵיו נִקְרָא חִסִּיד,

---

לד) אִם רוּצִים בְּנֵי אָדָם לְעִשׂוֹת עֲצָמָם תְּמִיד כְּעָנִי הַמְתַּפְלֵל לִפְנֵי הַבּוֹרָא
 בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁבְרוֹן לֵב, אַזִּי תַפְלָתָם עוֹלָה וּפּוּגְעַת בְּתַפְלַת הָעָנִי, מִתְחַבְרַת
 לְתַפְלָתוֹ, עוֹלָה עִמּוֹ, וְנִקְלַת יַחַד אֶתָּה, וּמִתְקַבְּלַת בְּרַצוֹן לִפְנֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא.

כי הוא מודה על פשעיו וְחַטָּאֵיו וּמִתְחַרֵּט וּמִקְבֵּל תְּשׁוּבָה שְׁלֵא לְהִיּוֹת עוֹד נִמְשָׁךְ אַחַר דְּרָכִים מְקַלְקְלִים שֶׁהֵן בָּאִים מִצַּד שְׂמָאל. כִּי אִם לְדַבֵּק בִּימִינָא עֲלָאָה דְּאִיהוּ אֶקְרִי חֲסֵד.

וְעַקֵּר וְדוּי הוּא בְּהִיּוֹתוֹ פּוֹרֵט כָּל חַטָּאֵיו שְׁעָשָׂה, וְלֵב הוּא יוֹדֵעַ מֵרַת נִפְשׁוֹ וְיוֹדֵעַ מֵה שֶׁפָּגַם וְחַטָּא בְּנִעּוּרָיו וּבִימֵים הַבִּינוּנִים וּבִימֵי הַזְקֵנָה, וְיִתְוֹדֶה וְיִפְרֹשׁ חַטָּאֵיו כִּי עַל יְדֵי פְרִישַׁת וּפְרִיטַת חַטָּאֵיו נִסְתַּלַּק הַמַּקְטָרֵג מֵעֲלָיו, שְׁהָרִי הוּא מוֹדֶה בְּעֲצָמוֹ. וְאַף אִם נִשְׁכַּחוּ מִמֶּנּוּ כַּמָּה חַטָּאִים שֶׁבְּעִבּוֹר כֵּן לֹא פִרַשׁ אוֹתָם בּוֹדוּי אֵל יְדָאג בְּשִׁבִיל כֵּן הוֹאִיל כִּי שִׁכְחָה הַמָּה.

יד. עַל כֵּן גַּם הֵם נִמְשָׁכִין אֲבִתְרֵיהוּ דְּאַנּוּן דְּהִתְוֹדָה עֲלֵיהֶם [נִמְשָׁכִים אַחֲרֵי אוֹתָם שֶׁהִתְוֹדָה עֲלֵיהֶם], וּכְפָרָה אַחַת לְכֻלָּם. אָכֵן בְּהִיּוֹתוֹ מְאַרְיָךְ בּוֹדוּי חַטָּאֵיו לְפָרְטֵם בְּשִׁמְעַע קוֹלְנוּ יִתְמַשֵּׁךְ עַל יְדֵי כֶּךָ שְׁלֵא יוֹכַל לִומר קִדְשָׁה עִם הַצְּבוּר, עַל כֵּן כְּתָבוּ בְּעַלֵי מוֹסֵר לְהִתְוֹדוֹת בְּקִצְרָה.

מזו. וְכֹה יֹאמֶר, "רַבּוֹן הַעוֹלָמִים הֲרַע בְּעֵינֶיךָ עֲשִׂיתִי עֲשֵׂה נָא לְמַעַן שִׁמְךָ הַגָּדוֹל שֶׁתְּמַלֵּא נָא בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים כָּל הַפְּגִימוֹת שֶׁפָּגַמְתִּי בְּשִׁמוֹתֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים מִנְּעוּרַי עַד הַיּוֹם הַזֶּה, סֵלַח לִי מִחַל לִי כִּפּוּר נָא לִי כִּי אֶתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה" וְכוּ'.
מזו. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא יוֹדֵעַ כְּפִנֵּת הַלֵּב בּוֹדָאֵי יְהִיָּה לֹו כְּפָרָה עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו. וְסִיִּים שָׁם בְּזֵהר: לִיהִתְנֶן,

בַּהֲהוּא שְׁעָתָא דְסֻדְרַ בְּרַ נֶשׁ כָּל הַנִּי סְדוּרִין אַרְבַּע בְּכֹנֶת
הַלֵּב, נִיחָא מְאֹד קַמִּיהָ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּפְרִישׁ יְמִינָא
עָלֶיהָ וְאוֹמֵר עָלָיו (יְשַׁעְיָה מֵט, ג) "עֲבָדִי אֶתָּה, יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
בָּךְ אֶתְפָּאֵר".

סדר הלימוד ליום יט טבת [יום 108 בשנה]

ענגן תפלה בצבור

יז. אָמְנָם עוֹד צְרִיךְ שְׁתַּדַּע תּוֹעֵלַת לְקַבְּלַת הַתְּפִלָּה,
שְׁתַּהֲיֶיהָ בְּצַבּוּר, וְכֻדְאִיתָא שָׁם בְּזוּהַר (דף קצ"ו עמוד א')
דְּאָמְרוּ רַבּוּתֵינוּ וְזָכוּנוֹם לְבִרְכָה בְּמַסְכַּת בְּרָכוֹת (דף ו' עמוד
ב'), מִי שְׂרָגִיל לָבוֹא לְבֵית הַכְּנֶסֶת לְהַתְּפַלֵּל עִם הַצַּבּוּר
בְּכָל יוֹם וּפְעַם אַחַת לֹא בָּא, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא שׁוֹאֵל
עָלָיו (יְשַׁעְיָה נ, י) מִי בְּכֶם יֵרָא ה' אֲשֶׁר הֵלֵךְ חֲשָׁכִים וְאֵין נֶגֶה
לוֹ. אִם לְדַבֵּר מִצְוֶה הֵלֵךְ נֶגֶה לוֹ, וְאִם לְדַבֵּר הֶרְשׁוֹת הֵלֵךְ
אֵין נֶגֶה לוֹ, וְקִשָּׁה לָמָּה אָמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא דְיוֹקָא בְּזוּהַ
הַלְשׁוֹן חֲשָׁכִים וְאֵין נֶגֶה לוֹ.

יח. אַךְ הָעֲנָיִן הוּא, כִּי בַעֲוֹנוֹתֵינוּ בְּגִלוֹת הַמֵּר הַזֶּה
הַקְּלִיפּוֹת הֵן מְבַדִּילִין בֵּינֵינוּ לְבֵין הַשָּׁמַיִם, אָף
שְׁהַחֲלוּנוֹת פְּתוּחִים לְמַעְלָה, אָמְנָם הַקְּלִיפּוֹת מְבַדִּילִין
וְעוֹשִׂין הַפְּסָקָה וּמְחִיצָה בְּשִׁלְשׁ זְמָנִים בְּיוֹם שֶׁהֵם פּוֹרְחִים
לְהַרִּי חֲשׂוֹךְ לְוַעַד שְׁלֵהֶם לַעֲשׂוֹת כְּנוֹפְיָה שֶׁל טְמֵאָה
וְעַרְבוּבִים שְׁקוּצִים וְגִלּוּלִים וְתוֹעֵבָה הַמָּה, וְאֵז עַל יָדָם

הלב, הוא עושה נחת רוח מרבה לפני הקדוש ברוך הוא, והוא יתברך פורש
ימינו עליו ואומר עליו: "עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר".

מחשיכים ומבדילים בזמנים אלו האור אשר דרך חלונות מאיר ונוצץ.

יט. ובזמנים אלו כונו קדמונים ז"ל לקבע שלש תפלות הקבועים בכל יום שהן שחרית מנחה ערבית, שבאותן שלש זמנים אורא דרקיע פנוי מחמת הקליפות שכבר עברו וחלפו למקום טמאה כנזכר, לוישראל עמא קדישא עילין לבי כנישתא להתפלל וחלונות עלאין נהירין פתיחין והאור דילהון נפיק ושרין נהורין על בתי כנסיות ברישיהון דצלאן צלותיה ומתפלגין נהירין על רישיהו.

מי שבא בכל יום לתפלה ופעם אחת לא הגיע, הקדוש ברוך הוא שואל עליו

כ. וקדשא בריך הוא שאיל על ההוא דלא אשתכח תמן ואמר חבל על פלגיא דהוה רגיל הכא והשתא שאינו בכאן, ולית ליה חולקא בההוא נהורא דנהיר על רישיהון דמצלין ואין נגה לו, כמה דשרין נהורא על אחרנין וכמה טובות איתאבד מיניה.

(לו) פרוש הזהר:

עם קדוש נכנסים לבית הכנסת להתפלל, וחלונות אורות העליונים פתוחים, והאור שלהם יוצא, ושורים האורות על בתי כנסיות בראשם של אלו המתפללים תפלה, ומתפשטים האורות על ראשיהם, והקדוש ברוך הוא שואל על אותו בן אדם שאינו נמצא שם ואומר: חבל על פלוני שהי' רגיל כאן, ועכשיו אינו כאן, ואין לו חלק באור ההוא המאיר על ראשיהם של המתפללים, ואין מאיר לו כמו ששורה האור על אחרים, וכמה טובות אבדו ממנו.

כא. וְנִרְאָה דְעַל זֶה מְסִים (ישעיה נ, י) יִבְטַח בְּשֵׁם ה'.
וְאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנִים לְבִרְכָה (בְּרִכּוֹת דף ו' עמוד ב')
דְּהִיָּה לוֹ לְבִטָּח בְּשֵׁם ה', כִּי זֶה שֶׁהֵלֵךְ לְדַבֵּר הָרְשׁוֹת
לְמִשָּׂא וּמִתֵּן בְּעַת הַקְּבוּעַ לְתַפְלָה הֲלֹא עַל יְדֵי שֶׁהוּא
מִתְיָרָא שְׂיַעֲבֹר וַיַּחֲלֵף מִמֶּנּוּ הַמִּשָּׂא וּמִתֵּן שֶׁל אוֹתָהּ שָׁעָה
הַקְּבוּעָה לְהַתְפַּלֵּל בְּצָבוּר.

כב. וְלֹא נֶכוֹן הוּא, כִּי הִיָּה לוֹ לְבִטָּח בְּשֵׁם ה' שְׂיַעֲמִיד לוֹ
רוּחַ מִמָּקוֹם אַחֵר. וְעַתָּה בְּוֹדָאֵי הוּא מִפְּנֵי שְׂאִין לוֹ
בְּטָחוֹן בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲשֶׁר זֶן וּמִפְּרִיט מִקְרָנֵי
רְאֵמִים וְעַד בִּיַצֵּי כְּנִים, וְנוֹתֵן הַשְּׁגָחָתוֹ עַל נִכְסֵיהוֹן
דְּאִינְשֵׁי הַהוֹלְכִים לְדַבֵּר מְצוּהָ, וְכֹדָאִיתָא בִּירוּשְׁלָמֵי דְפִאָּה
(פֶּרֶק ג', הֶלְכָה ז') :

כג. "מַעֲשֵׂה בְּאֶחָד שֶׁהִנִּיחַ אֶת כָּל תְּבוּאָה שְׁלוֹ וְהֵלֵךְ
לְעֵלוֹת לִירוּשָׁלַיִם לְקִיּוֹם מְצוֹת רְאִיָּה, וְלֹא הִנִּיחַ שׁוֹם
שׁוֹמֵר אֶצֶל הַתְּבוּאָה, וְכִשְׁבָּא מִירוּשָׁלַיִם מְצָא אֲרִיּוֹת שֶׁהִיוּ
מְסֻבָּבִים אֶת הַתְּבוּאָה".

סדר הלימוד ליום **כ טבת** [יום 109 בשנה]

שְׁכַר שׁוֹמְרֵי מְצוֹת

כד. וְעוֹד הוֹבָא מַעֲשֵׂה שָׁם, בְּאֶחָד שֶׁהֵלֵךְ לְרַגֵּל
לִירוּשָׁלַיִם וְשָׁבִיק [וְהִנִּיחַ] בֵּיתוֹ פְּתוּחַ מִחֲמַת
טְרָדוֹת הַלוֹךְ הָרַגֵּל, וְאַחַר כֵּךְ כִּשְׁשָׁב לְבֵיתוֹ הִיָּה מוֹצֵא
נִחְשִׁים סוֹכְבִים סְבִיבוֹת הַדְּלֵת וְהַבֵּית בְּעֵנִין שְׁלֹא הִיָּה
בְּאִפְשָׁרוֹת שׁוֹם אָדָם לְפִתַּח הַדְּלֵת וּלְכַנּוֹס לְבֵיתוֹ.

כה. יִרְבִּי פִּנְחָס מִשְׁתַּעֵי, עוֹבְדָא הָוִי בְתַרִּין אַחִים
בְּאִשְׁקֻלוֹן דִּיהוּי לִיה שְׁכָנִים רְעִים מְאֻמֹּת הָעוֹלָם,
אָמְרוּ, הִנֵּה בְקָרוֹב יַעֲלוּ אֵינֹן יְהוּדָאִין לְרַגְל לִירוּשָׁלַיִם
וְאֵנן נֹסְבִין כָּל אֲשֶׁר לָהֶם. וּכְשֶׁהֲלָכוּ לַעֲלוֹת לְרַגְל זְמַן
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְלֹאכִים בְּדַמוֹת אַנְשִׁים שְׂיוֹצָאִים
וְנִכְנָסִין לְבֵית רַבִּי פִּנְחָס.

כו. וּכְשֶׁבָאוּ מִירוּשָׁלַיִם רָאוּ אוֹתָן הַשְּׁכָנִים, וַיֵּצְאוּ
לְקַרְאֵתָם וְשָׂאוּ לָהֶם לְשָׁלוֹם, וְאָמְרוּ, מֵאֵן שְׁבַקְתוּן
בְּבֵיתְכוֹן, אָמַר לָהֶם, לֹא שׁוֹם בַּר אַנְשׁ, אָמְרוּ הַשְּׁכָנִים,
בְּרִיךְ רַחֲמָנָא הוּא אֱלֹהֵינוּ דִּיהוּדָאִין דְּלֹא שְׁבַקִין וְלֹא
יִשְׁבַּק לְהוּן.

כז. הָרִי לָךְ גִּדְל הַהִשְׁגָּחָה שְׁמִשְׁגִּיחַ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרוּךְ
הוּא עַל כָּל הַבוֹטְחִים בְּחִסְדּוֹ יִתְבָּרַךְ וְאֵין עוֹזְבִים
מִצְוָה בְּשִׁבְלֹו, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹתֵן אָגַר טַב [שְׂכָר
טוֹב] בְּשִׂכְרָן. בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ הַנּוֹתֵן מַחֲיָה וְכֹלְכָלָה
לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל.

(ז) רבי פנחס ספר: מעשה בשני אחים באשקלון שהיו להם שכנים רעים מאמות העולם. אמרו השכנים ביניהם: "הנה בקרוב אותם יהודים יעלו לרגל לירושלים, ואנחנו נקח את כל אשר להם, את כל הרכוש שהשאירו בבית". זמן הקדוש ברוך הוא מלאכים בדמות אנשים שיוצאים ונכנסים לביתו של רבי פנחס. כשחזרו מירושלים ראו אותם השכנים יצאו לקראתם ושאלו להם לשלום, ואמרו: "את מי הנחתם בביתכם בזמן שעליתם לירושלים?" אמרו להם: "לא, שום בן אדם לא השארנו בביתנו". אמרו השכנים: "ברוך הרחמן, הוא אלקי היהודים, שלא עזב אותם ולא יעזבם!".

פָּרָק כ"ח

א. בְּאֶשֶׁר כִּי הִרְבֵּה מְכַשׁוּלוֹת בְּאִים לְבְנֵי אָדָם מִחַמַּת שֶׁהֵן מִמַּחְסְרֵי הַבְּטָחוֹן וְאֵינָן בּוֹטְחִים בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, עַל כֵּן נִצְיֵג לָךְ כַּמָּה אֲזֵהָרוֹת בְּזֶה.

ב. מְכַשׁוּל הָרֵאשׁוֹן הַמְצוּי בֵּין בְּעַלֵי מַחִיּוֹת, בְּרֵאוֹתָם כִּי נִתְמַעֵט הַמַּחִיָּה אֵינָם רוֹצִין לְקַבֵּל בְּאֵהָבָה וּבַחֲבֵה גִזְרַת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִיּוֹת נֶחֱשָׁב לוֹ לְכַפֶּרֶת עֲוֹן וְהַכֵּל בְּיַדֵי שְׁמַיִם, מִתְחַכְּמִים נֶגַד גִּזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרוּךְ הוּא וְעוֹשִׂין פְּעֻלוֹת עַל יְדֵי כְּשׁוּפִים הַפּוֹרְחִים בְּאֵוִיר כִּי חָטָא גְדוֹל הוּא זֶה כְּאֲשֶׁר נִבְאָר בְּעִזְרַת הַשֵּׁם.

סדר הלימוד ליום **כא טבת** [יום 110 בשנה]

טעם שְׁנַקְרָא בְּלֶק "בֵּן צְפוּר"

ג. לְהִיְהִינָה בְּלֶק בֵּן צְפוּר עֹשֶׂה כְּשָׁפִים נֶגַד יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי צְפוּר שֶׁשָּׂמוּ יְדוּעַ לְבַעֲלֵי מְכַשְׁפִּים שְׁפוּעֵלִים הַכְּשׁוּף

לח) פְּרוּשׁ הַזֵּהָר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

בְּלֶק בֵּן צְפוּר עֹשֶׂה כְּשָׁפִים נֶגַד יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי צְפוּר, הַיְדוּעָה לְמַכְשָׁפִים, לְכֹן נִקְרָא שְׂמוֹ 'בֵּן צְפוּר'. כְּשֶׁרָצָה לְהִלָּחֵם בְּיִשְׂרָאֵל, שָׁלַח אֶת צְפוּרוֹ זֶה לְמָקוֹם מְקוּר הַטְּמֵאָה, כְּדֵי שֶׁתּוֹדִיעַ לוֹ מִשָּׁם, כִּי צָד יוֹכַל לְהִלָּחֵם בְּיִשְׂרָאֵל. כְּשֶׁחֲזָרָה הַצְּפוּר אֵלָיו, רָאָה בְּלֶק וְהֵנָּה שֶׁלְּהִבַּת אֵשׁ דּוֹלְקַת אַחֲרָי הַצְּפוּר וְשׁוֹרְפַת כְּנַפְיָהּ. מִשְׂרָאָה כָּךְ, נִפְלוּ עָלָיו אֵימָה וְחֲרָדָה מִפְּנֵי כּוֹחַם שֶׁל יִשְׂרָאֵל. מִיַּד שָׁלַח לְקִרְא לְמַכְשָׁף הַגְּדוֹל, בְּלָעָם, כְּדֵי שֶׁיַּעֲזְרוּנוּ.

וְהֵנָּה רֵאשִׁי טְמֵאָת הַכְּשׁוּף בְּעוֹלָם הֵם הַמְּלָאכִים עִז"א וְעִז"ל, אֲשֶׁר בַּעֲת בְּרִיאַת הָאָדָם, כְּשֶׁנִּמְלַךְ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמִלְאכְיוֹ, הִתְנַגְּדוּ הֵם לְבְרִיאַתוֹ מִחֲשֵׁשׁ פֶּן יִרְשִׁיעַ וְיִקְלַקֵּל מְעַשְׂיוֹ. אָמַר לָהֶם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: "וְכִי

אתם, המלאכים, יכולים לעמוד בעולם הזה במלחמת היצר? ענו עז"א ועזא"ל: "כוחו של היצר הרע שולט רק באדם החמרי, אולם אנו, שמלאכים הננו - ודאי לא יוכל לפתותינו".

הוריד אפוא הקדוש ברוך הוא את עז"א ואת עזא"ל לעולם הזה לנסותם במלחמת היצר. משירדו לעולם, התפתו ממראה עיניהם, ולבם נטה אחרי בנות האדם. משראה הקדוש ברוך הוא, כי מטעים הם את הבריות לעבירה - אסרם בשרשראות של ברזל מעבר להרי החשף. עז"א ניסה להתמרד נגד הבורא בשעה שקשרו אותו, לכן הפילו הקדוש ברוך הוא לזקיק הרהר, שם יושב הוא בבור עד צוארו, כשהחשף מכסה את פניו. עזא"ל, שקבל עליו את הדין - הושיבו הבורא ליד עז"א, אולם האיר לו את מקום מאסרו לכן נקרא עז"א - 'נופל' ועזא"ל - 'גלוי עינים'. זה מה שקורא בלעם על עצמו 'נופל וגלוי עינים'. הרי החשף אלו הררי קדם הנזכרים בפסוק. מדוע מכונים הם 'הררי קדם'? משום שהחשף קדם לאור בבריאת העולם.

ואצל עז"א ועזא"ל אלו - ראשי הפשוף - למד בלעם בכל יום את שמות הטמאה והכשפים. זה מה שאמר הכתוב: "מן ארם ינחנו בלק מלך מואב מהררי קדם נאם הגבר אשר מחזה שקי יחזה נופל וגלוי עינים".

לפני שלמד בלעם את הפשוף, חיב היה לטמא את עצמו בטמאות חמורות כדרך הלומדים את תורת הפשוף. לכן שכב עם בהמה - אֲתוֹנוּ, משום ששרש מקור הכשפים - טמאה גדולה וחמורה, לכן נסמכו הפסוקים "כל שוכב עם בהמה מות יומת" ו"מכשפה לא תחיה".

ומי שרוצה להתחיל ללמד את תורת הפשוף מעז"א ועזא"ל, תחלה צריך להקטיר לפניהם קטרת, ולקבל אותם עליו כאלקות, ובה פורש הוא מעבודת ה' והופך להיות עבד לסטרא אחרא, כשם שמקבל הוא עליו בפרוש בשעת ההקטרה. מהי אותה קטרת? הוא לוקח נחש ומשסע את ראשו ומוציא לשונו ומקטירו עם עשבים מסוימים. אחר כך חותך הוא את ראש הנחש לארבעה חלקים ומקטירו. כאשר מוכנים בידו צרכי הקטרת האלו, הולך הוא להרי החשף, למקום מושבם של עז"א ועזא"ל. מיד בהגיעו להרי החשף, רואהו עזא"ל ומודיע לעז"א. קוראים עז"א ועזא"ל לחילותיהם - נחשים גדולים המקיפים אותם ומגינים עליהם. שולחים עז"א ועזא"ל לאותו אדם חיה קטנה, הדומה לחתול, ראשה דומה לראש נחש, ושני זנבות לה, ידיה ורגליה קטנות. פשרואה האדם

וּלְכֹךְ הָיָה נִקְרָא בֶּן צְפוּר, וְשָׁלַח אוֹתוֹ אֶל מְקוֹם מְקוֹר
הַטְּמֵאָה שֶׁל כְּשׁוּף שְׂיֹדֵיעַ לוֹ מֵהַ לַעֲשׂוֹת נֶגֶד יִשְׂרָאֵל.

ד. כְּשֶׁחָזַר הַצְּפוּר אֵלָיו רָאָה חֵד שֶׁלְּהוֹבֵא דְנוֹרָא דְשֵׁט
בְּתַרְיָה וְאוּקִיד גְּדַפּוּי כְּדִין נֶפֶל עָלָיו אִימָה וַחֲרָדָה
גְּדוּלָה וְשָׁלַח בְּלֶק אֶל בַּלְעָם בֶּן בְּעוֹר אֲשֶׁר הוּא מְשַׁרֵּשׁ
בְּטְמֵאת הַכְּשׁוּף.

רֵאשֵׁי הַכְּשׁוּף עָז"א וְעֵזָא"ל

ה. וְהִנֵּה רֵאשֵׁי וּמְקוֹרֵי הַכְּשׁוּף הוּא עָז"א וְעֵזָא"ל אֲשֶׁר
הָיוּ מְקַטְרְגִים נֶגֶד בְּרִיאַת הָאָדָם וְהַפִּילִם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְאָרְץ וְאֵז נִדְבְּקוּ בָהֶם עַרְבוּבֵיָא שֶׁל זְהֵמת הַנְּחֹשׁ,
וַנְּתַנוּ עֵינֵיהֶם בְּכַנּוֹת הָאָרְץ וְהִלְכוּ אַחֲרֵי זְנוּת.

אֵת הַחִיָּה הַזֹּאת, מְכַסֶּה הוּא אֵת פְּנָיו וּמְקַטֵּיר לְפָנֶיהָ קַטְרֵת שְׁלִישִׁית.
וּמַהי אוֹתָהּ קַטְרֵת? הוּא לוֹקַח תְּרִנְגוּל לְבָן וְשׁוֹרְפוֹ, בְּזֶה מְגַלֶּה אֵת
הַכְּנָעַתוֹ לְפָנֶי חִיָּה מְשֻׁנָּה זוּ.

חִיָּה מְשֻׁנָּה זוּ מוֹבִילָה אוֹתוֹ עַד מְקוֹם מוֹשְׁבָם שֶׁל עָז"א וְעֵזָא"ל, הָאֲסוּרִים
בְּשִׁלְשָׁאוֹת בְּרָזַל. מִשְׁמַגִּיעַ הָאָדָם לְמְקוֹם רֵאשׁ הַשְּׁלֶשֶׁלֶת - זוּ הַנְּעוּצָה
בְּקַרְקַע וּמִגִּיעָה עַד הַתְּהוֹם, וּמִשָּׁם מִתְקַשְּׁרֵת בְּעִמוּד הַנְּעוּץ בְּתַהוֹם
הַתְּחַתּוֹנָה - מִנְעַנֵּעַ הָאָדָם אֵת הַשְּׁלֶשֶׁלֶת שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים, אֵז יוֹצֵאִים
לְקַרְאָתוֹ עָז"א וְעֵזָא"ל. מְשַׁעוּלִים הֵם לְקַרְאָתוֹ, כּוֹרַע הָאָדָם עַל בְּרַכּוּי
כְּשֵׁעִינֵיו סְגוּרוֹת, עַד שְׁמַגִּיעִים הֵם אֵלָיו. מְשֻׁנָּה מְגִיעִים, מוֹשִׁיבִים הֵם
אוֹתוֹ בְּתוֹךְ עֵגוּל שֶׁל נְחָשִׁים וְאֵז פּוֹתַח הוּא אֵת עֵינָיו וּמִבִּיט בָּהֶם. מִיָּד
נוֹפֵל הוּא עַל פְּנָיו וּמִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וּמְקַטֵּר לְפָנֵיהֶם אֵת הַקַּטְרֵת, אֲשֶׁר
הֵכִין לָהֶם, וּמְקַבֵּל אוֹתָם לְאֱלָקִים וּפּוֹרֵשׁ מִעֲבוּדַת ה'. אַחַר כֵּן מְלַמְּדִים
הֵם אוֹתוֹ כְּשִׁפִּים, קְסָמִים וְנְחָשִׁים בְּמִשְׁךְ חֲמִשִּׁים יוֹם, וְכֹאשֶׁר מְגִיעַ זְמַנו
לְחַזֵּר, מְלֻיָּם אוֹתוֹ הַחִיָּה מְשֻׁנָּה, דְּמוּיַת חֲתוּל בְּעֵלַת רֵאשׁ שֶׁל נְחָשׁ,
וְכֹל הַנְּחָשִׁים הַגְּדוּלִים שֶׁסִּבְּבוּהוּ, עַד שֶׁהוּא יוֹצֵא מֵהָרִי הַחֲשָׁךְ.

ו. וְרָאָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁמַתְחִילִים לְהַטְעוֹת אֶת הַבְּרִיּוֹת קָשֶׁר לְהוֹן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁלְשָׁלוֹת דְּפִרְזָלָא בְּהַדִּי הָרִי חֲשָׁף וְשָׁם הֵם יוֹשְׁבִים.

עז"א אֲרַגִּיז לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשַׁעֲתָא דְקָשִׁיר לִיה בְּשִׁלְשָׁלוֹת עַל כֵּן אֶפִּיל לִיה בְּעַמְקָא דְטוֹרָא עַד קַדְלִיה וְרַמִּי חֲשׂוּכָא בְּאַנְפוּי, וְעֲזָא"ל דְּלֹא אֲתַקִּיף וְאַרְגִּיז קַמִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשַׁעֲתָא דְקָשִׁיר לִיה הוֹשִׁיבוּ אֶצֶל עֲזָא"א אָבֵל לֹא רָמִי חֲשׂוּכָא בְּאַנְפוּי וְנִהִיר לִיה מִחֲשׂוּכָא.

ז. וְעַל כֵּן עֲזָא"א שֶׁהִפִּילוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בַּחֲשָׁף הַנִּזְכָּר נִקְרָא נוֹפֵל וְעֲזָא"ל דְּנִהִיר לִיה חֲשׂוּכָא נִקְרָא גְלוּי עֵינַיִם, וְאֲנֹנִן הָרִי חֲשָׁף אֶקְרוּן הָרִי קָדָם בְּגִין דְּחֲשׂוּכָא אֶקְדִּים לְנִהוּרָא וּמְרַאשׁ בְּרִיאַת הָאוּר הִיָּה חֲשָׁף. וּבְכֹל יוֹם הִיָּה בְּלַעַם הַרְשָׁע אֶצְלָם לְלַמֵּד מֵהֶם שְׁמוֹת הַטְּמָאָה וְכִשְׁפִּים וְזֶה שְׁאֵמֵר הַכְּתוּב, "מִן אֲרָם יִנְחֲנִי בְּלֶק מֵהָרִי קָדָם" וְגו' "נָאֵם הַגָּבֵר אֲשֶׁר מִחֲזָה שְׂדֵי יַחֲזָה נוֹפֵל וְגְלוּי עֵינַיִם".

בְּלַעַם הַצֶּרֶף לְטַמָּא עֲצֻמוּ בְּטַמָּאָה גְּדוּלָה כְּדֵי לְלַמֵּד הַכְּשׁוּף

ח. וְקוּדָם שְׁלַמְד בְּלַעַם הַכְּשׁוּף הַצֶּרֶף לְטַמָּא אֶת עֲצֻמוּ בְּהִרְבָּה מִיַּי טַמָּאוֹת. וְשָׁכַב גַּם עִם אֲתוּנוּ פִּי כֵן דְּרָךְ הַלּוּמְדִים כְּשׁוּף צְרִיכִים לְטַמָּא אֶת עֲצֻמוּ וְלִשְׁכַּב עִם הַבְּהֵמָה.

ט. וְלִכֵּן נִסְמְכָה בְּתוֹרָה "כָּל שׂוֹכֵב עִם בְּהֵמָה מוֹת יוּמָת מִכְּשָׁפָה לֹא תַחֲיֶיהָ". פִּי שְׂרָשׁ מְקוּר כְּשָׁפִים הוּא הַכֹּל עַל פִּי טַמָּאוֹת גְּדוּלוֹת בְּרַ מִיָּנָן.

סדר הלימוד ליום **כב טבת** [יום 111 בשנה]

וּתְחַלֵּת כָּל דְּבַר מִי שְׂרוּצָה לִילֵךְ אֶל הָרִי הַחֲשׂוֹף צָרִיף
 לְהַכִּין עֲצָמוֹ לַעֲשׂוֹת קְטֻרֶת שְׂיִקְטִיר לִפְנֵי עֲזָא
 וְעֲזָא לְבֹזֵה הַקְטֻרֶת עֲשֵׂה אוֹתָן אֱלֹהוֹת וְהוּא פֶּרֶשׁ עֲצָמוֹ
 מִעֲבֹדוֹת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלֹא לְהִיּוֹת לוֹ כָּלֵל חֶלֶק
 בַּקְדֻשָּׁה כִּי אִם לְהִיּוֹת מְשַׁעֲבָד וְעַבְדֵי תַחַת הַסְטָרָא אַחְרָא,
 כִּי הוּא אוֹמֵר וּמְקַבֵּל עָלָיו בְּשַׁעַת הַקְטָרָה. וּבִמָּה עוֹשֶׂה
 קְטֻרָתוֹ, נוֹטֵל חוּיָא חָדָא וּבֹזֵעַ אֶת רֵאשָׁה וְנוֹטֵל הַלְשׁוֹן
 וְנוֹטֵל עֲשָׂבִים יְדוּעִים וּמְקַטִּיר זֶה קְטֻרֶת אֶחָד, וְעוֹד אֶחָד
 כִּף חוֹתָף רֵאשׁ הַנְּחָשׁ לְד' חֶלְקִים וּמִמֶּנּוּ עוֹשֶׂה קְטֻרֶת שְׁנֵי,
 וְאֵלּוֹ שְׁנֵי קְטֻרֶת נוֹטֵל בְּיָדַיִם וְאֲזִיל לְאַנּוֹן הָרִי חֲשׂוֹף וּמִיד
 כְּשֶׁמִּגִּיעַ לְרֵאשׁ טוּרָא חָמִי לִיהַ עֲזָא ל' הַהוּא דְאֶקְרִי גְלוּי
 עֵינַיִם מִיד אָמַר לְעֲזָא א כְּדִין יְהִיבִין קָלָא וּמִתְכַנְּשִׁין גְּבִיָּהוּ
 נְחָשִׁים גְּדוֹלִים דְּמִתּוֹקְדָן וְסִתְרִי לֹון וְהֵם שׁוֹלְחִין חֲזֵיה
 קְטָנָה לְקַבֵּל הַאי בַר נֶשׁ וְהִיא כְּמִין שׁוֹנְרָא וְרִישִׁיהָ
 כְּרִישִׁיהָ דְחוּיָא וְתָרִין זַנְבִּין בַּהּ וִידְהָא וְרַגְלָהָא זְעִירִין בַּר
 נֶשׁ דְּחָמוּי לִיהַ חָפוּי אֲנָפוּי, וּמְקַטִּיר לְפָנֶיהָ קְטֻרֶת חַד
 שְׁלֵא זְכַרְנוּ לְמַעְלָה וְהִיא קְטֻרֶת הַשְּׁלִישִׁי, שְׁנוֹטֵל תְּרַנְגוּל
 לְכַן וְשׁוֹרְפוֹ וּבֹזֵה מֵרָאָה הַכְּנַעַה וְשַׁעֲבֹד לִפְנֵי שַׁד זֶה
 אֲשֶׁר רֵאשׁוֹ כְּמִין נְחָשׁ וְגוּפּוֹ כְּמִין חֲתוּל, וְחֲזִיהַ זֹו אֲזֵלַת
 עֲמִיהַ עַד דְּמָטִי לְגַבִּיהַ רִישָׁא וְשִׁלְשַׁלַּת שַׁל בְּרֹזֵל וְהִיא
 רִישָׁא דְשִׁלְשַׁלַּת נְעִיץ בְּאַרְעָא וּמָטוֹ עַד תְּהוּמָא וְתָמָן
 בְּתֵהוּמָא חַד עֲמוּדָא וְהוּא נְעִיץ בְּתֵהוּמָא תְּתָאָה וּבְהַהוּא
 עֲמוּדָא אֲתַקְשֶׁר רִישָׁא דְשִׁלְשַׁלַּי כַּד מָטִי בַר נֶשׁ לְתָמָן
 כְּטַשׁ בַּהּ ג' זִמְנִין וְאַנּוֹן קְדָמָן לִיהַ וּכְדִין כְּרַע וְסָגִיד עַל

בְּרָכוּי וְעֵינָיו סְתוּמִין עַד דְּמָטוּ גְבִיָּהוּ כְּדִין מוֹשִׁיבִין אוֹתוֹ לְקַמְיָהוּ בְּתוֹךְ הָעָגוּל, וְהִנְחָשִׁים מְסַבְּבִים אוֹתוֹ וּפְתַח עֵינָיו וְחָמוּ לוֹן עַזָּא וְעַזָּא ל וְנָפַל עַל אֲנָפוּי וּמִשְׁתַּחֲוָה לְנִגְדָם וּמְקַטִיר לְפָנֵיהֶם הַקְטָרֶת הַנּוֹזֶכֶת לְעִיל, וּמְקַבֵּל אוֹתָן לְאֵלוֹהַּ וּפּוֹרֵשׁ מֵעֲבוּדַת הַבוֹרָא בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא עוֹבֵד לְאֱלֹהִים אֲחֵרִים דְּסִטְרָא אַחְרָא. וְאַחַר כֵּךְ מְלַמְדִין אוֹתוֹ כְּשָׁפִים וּקְסָמִים וּנְחָשִׁים, וְיִתִּיב גְבִיָּהוּ חֲמָשִׁים יוֹם וְכַד מְטִי זְמַנִּיה לִילָךְ לְאוֹרְחִיהָ אֲזֵי אוֹתוֹ שֶׁהוּא בְּדַמּוּת חֲתוּל וְכֹל אֵינוֹן חוּיָן אֲזֵלִין קַמְיָה עַד דְּנִפְיָק מִן הָרִי חֲשָׁךְ.

סדר הלימוד ליום כג טבת [יום 112 בשנה]

וְכֹל עֵינָיו טְמֵאת כְּשׁוֹפִין מִתְּהוּיִם מֵעֲמָקָא דְתַהוּמָא, וְלִכְן פּוֹעֲלִים הַמְכַשְׁפִּים גַּם כֵּן עַל יָדָם בְּצַל, כְּדֹאִיתָא בְּזוּהַר פְּרִשְׁתַּת תְּזָרִיעַ, הָעוֹמְדִים בְּצַל הַנֵּר אוּ בְצַל הַלְבָנָה וְאוֹמְרִים, הֲצַל, מְשַׁעְבָּדִים אֲנַחְנוּ. וּמְכַנְיָסִים עֲצָמָם תַּחַת הָרְשׁוּת סִטְרָא אַחְרָא תַּחַת רְשׁוּת עַזָּא וְעַזָּא ל בְּדַבְרֵי כְּשׁוֹפָם וְנַחוּשָׁם מְשַׁבְּיעִין בְּשֵׁמוֹת הַטְּמָאָה אֶת הֲצַל עַד שְׁבָאִים רוּחוֹת שְׁהֵם פּוֹרְחִים בְּאוֹיר מְבַלִּי גּוֹף, וְאֵין לָהֶם לְבוּשׁ וּמִתְלַבְּשִׁים עֲצָמָם בְּהוּא צַל שְׁנֵי רוּחוֹת הַטְּמָאָה, וְהוּא מְסַתְּפֵל לְמִטָּה לְנִגְדַּת הָרוּחוֹת שְׁבַצַּל וְהֵם מְגִידִים לוֹ מַה שְּׁשָׁמְעוּ כְּרוּזִים הַנְּכַרְזִים בְּעוֹלָם. כִּי כָּל סְבוֹת הָאָדָם נְכַרְזִים, הָרִי לָךְ עֵינִין טְמֵאת הַכְּשׁוֹף שֶׁהוּא חֵלֶק מִטְּמֵאת אֱלֹהִים אֲחֵרִים, וְכֹל הַהוֹלֵךְ אַחֲרֵיהֶם וּפּוֹעֵל כְּשָׁפִים מְכַרְח לֹאמַר שֶׁהוּא אֵינוֹ עוֹבֵד לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כִּי אִם לְהַסִּטְרָא אַחְרָא. אוֹי לוֹ וְאוֹי לְנִשְׁמָתוֹ, וְאֵף אִם אֵינוֹ פּוֹעֵל בְּעֲצָמוֹ הַכְּשׁוֹף אֲלָא אֲפִילוֹ הַמְצִיָּה לְהַמְכַשֵּׁף לַעֲשׂוֹת כְּשׁוֹף, גַּם כֵּן

מְכַרְח הַמְכַשֵּׁף לְבוֹא אֶל הַסְטָרָא אַחְרָא וְהַמְשַׁחִיתִים
הַמְמַנִּים עַל הַכְּשׁוּף, צָרִיךְ הַמְכַשֵּׁף לֹאמַר לָהֶם בְּפִרוּשׁ
פְּלוּנֵי זֶה שְׁלַחְנֵי אֵלֵיכֶם בְּשְׁלִיחוֹת וְאֲנִי שְׁלוּחוֹ כְּמוֹתוֹ
וּבְמִקוּמוֹ אֲנִי עוֹמֵד וּמְשַׁעֲבֵד אוֹתוֹ וּמְכַנֵּס אוֹתוֹ תַּחַת
הַמְּשָׁלָה שְׁלֹכֶם לְהִיּוֹתוֹ עֲבָדֵיכֶם, וְהוּא מְרַצָּה וּמְסַכֵּם כָּל
מֵה שֶׁתַּעֲשׂוּ רַק בְּזֹאת יֵאוֹת לוֹ וְתַעֲשׂוּ לוֹ טוֹבָה זֹו כִּי נִתְמַעֵט
מִחַיְתוֹ אוֹ שְׂאָר דְּבָרָיו מִסְבוֹת הָעוֹלָם שֶׁמִּבְקֵשׁ שֶׁתּוֹדִיעֵהוּ
לוֹ בְּשִׁבִיל מֵה בְּאֵת הַסִּבָּה וּמֵה הוּא הַתְּרוּפָה. וְלִפְעָמִים
מְכַרְח הַמְכַשֵּׁף לַעֲרוֹךְ שְׁלַחַן וְלַקַּח דָּם שֶׁל עוֹרֵב שְׁחוֹר וְכַבֵּד
וְלֵב שֶׁל הָעוֹרֵב שֶׁהוּא מְאֹכֵל אֲכֹזְרֵי וּמְסִדֵּר הַשְּׁלַחַן לִפְנֵיהֶם
וּמַעֲמִיד אֵלָיו הַמְּאֹכְלִים עַל הַשְּׁלַחַן וּמִבְקֵשׁ אוֹתָן שֶׁיִּבּוֹא
וְיִתְכַנְּשׁוּן תַּמָּן רָאשֵׁי הַמְשַׁחִיתִים אֲשֶׁר הוּא מִבְקֵשׁ, וְהוּא
עוֹמֵד לִפְנֵיהֶם וּמִבְקֵשׁ בְּעַד זֶה הָאָדָם שֶׁבִקֵּשׁ אֶת הַמְכַשֵּׁף
לַעֲשׂוֹת לוֹ כְּשׁוּף אֵיזָה פְּעֻלָּה הַצָּרִיךְ לוֹ.

י. עַל זֶה כָּתַב בְּזֹהַר פְּרֻשַׁת בְּלֶק "וַיִּשְׁלַח בְּלֶק מְלֹאכִים
אֶל בִּלְעָם בֶּן בְּעוֹר פְּתוּרָה", ר"ל דְּמְסִדֵּרִין פְּתוּרָה
לְקַדְמֵיהוֹן וְלַהֲקַטִּיר לָהֶם אֵיזָה מִיַּן קְטָרֶת, וּבָאִים
הַמְשַׁחִיתִים וְאוֹדְעִין לוֹן מֵה דְּאֵנוֹן בְּעֵין.

הַסְטָרָא אַחְרָא נוֹטֶלֶת נִשְׁמַת הָאָדָם שְׂרַצָּה לַעֲשׂוֹת כְּשׁוּף

וְסוּף הָאָדָם שְׂרוּצָה לַעֲשׂוֹת כְּשׁוּף, בְּשַׁעַת פְּטִירְתוֹ בְּאֵין
אֵלָיו הַמְשַׁחִיתִים עִם כָּל הַסְטָרָא אַחְרָא לְקַבֵּל אֶת
הַנִּשְׁמָה דִּילִיָּה וְאָמְרִין דִּין הוּא מִכַּת שְׁלָנוּ.

וְכֵן אֵיתָא בְּזֹהַר פְּרֻשַׁת תְּזַרִיעַ וּז"ל, "הֵהוּא בַר נָשׁ נָפִיק
מִרְשׁוֹת דְּמָאֲרִי וּפְקֻדוֹנֵי דִּילִיָּה יְהִיָּה לַסְטָרָא אַחְרָא
מְסַאָבָא רַחֲמָנָא לִיצְלָן" וְכוּ' ע"ש.

יא. על כן אני מזהיר לאותן אנשים או נשים שֶהֵן נכשלים בעוון זה לעזב את העוון, ולהסיר המכשול זה, ויתחרט על העבר ועל להבא תזעק במר נפשו לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא להוציאו מתחת ידי הארורים המשחיתים ומזיקים האלו, אשר בעבור העוון זה נכנס תחת רשותם.

סדר הלימוד ליום כד טבת [יום 113 בשנה]

דמעות הבעל תשובה משברים כח הסטרא אחרא ועל כן צריך האדם לבכות בכיה גדולה על עוון זה, ומכח אותן דמעות תשבר ותמגר חזק המשחיתים ויהיה נחלש כוחם בכל יום ויום בעבור הדמעות עד כי לא ישאר רשם של זה החטא.

יב. "תמים תהיה עם ה' אלהיך" בכל ענייניך בכל סבה חס ושלום "שאו למרום עיניכם" לעורר רחמיו וחסדיו יתברך בתשובה ותפלה וצדקה. ואל ישאף לבך אותך בראותך רבים הלכו אחר פשופים והצליחו, אוי לאותו הצלחה ואוי לאותו הטובה הבא על ידי כשוף, כי מהרה כעשן תכלה והעוון חקוק ורשום וקיים להעניש עבורו בענשים קשים ומרים.

יג. ראה מה דאיתא בזהר פרשת תזריע: לט"רבי יצחק הלך לבית אביו, וראה אדם אחד שהלך ונטה חוץ

(ט) פרוש הזהר בלשון קדש:

רבי יצחק הלך לבית אביו וראה אדם אחד נושא משא של עצים נוטה מן הדרך הסלולה. שאלו רבי יצחק: "משא זה של עצים שעל כתפך -

לאיזו מטרה?" לא השיב לו אותו אדם. נכנס אותו אדם למערה אחת - נכנס רבי יצחק אחריו. ראה רבי יצחק עשן כעשן הכבשן עולה מן האדמה, ובאותה שעה נכנס אותו אדם לנקבה צרה ונעלם.

פחד רבי יצחק, יצא מן המערה וישב ליד פתחה והנה עברו ליד המערה רבי יהודה ורבי חזקיה. הבחין בהם רבי יצחק וספר להם את שארע לו. אמר לו רבי יהודה: "ברוך ה' שהצילך! במערה זו גרים מצורעים מן העיר סרוניא - עיר, שכל יושביה מכשפים גדולים. הם יוצאים למדבר וצדים נחשים חיים ארסיים בני עשר שנים ומעלה, ובאמצעות נחשים אלו מבצעים הם את כשפיהם. הואיל והם אינם נזהרים מחומרי הפשוף הארסיים ונוגעים בהם בידיהם - נעשים הם מצורעים. מצורעים אלו גרים במערה זו ובה מאחסנים הם גם את אמצעי כשפיהם".

הלכו החכמים. בדרך הלכום פגשו באדם אחד המוביל את בנו החולה כשהוא קשור על חמורו. שאלוהו: מי אתה? ענה להם: יהודי אני וזהו בני, הקשור על החמור. שאלוהו: "מדוע קשור בנך?" השיבם: "מקום מגורי - בכפר רומאי אחד. בני זה לומד תורה בכל יום, כשהוא חוזר הביתה - חוזר עמי על תלמודו. שלוש שנים גרתי באותו בית ולא חשתי בשום דבר. והנה יום אחד נכנס בני הביתה לחזור בפני על דברי התורה, שקבל מרבו, ואז עברה רוח אחת והזיקתו: פיו, עיניו וידי - התעקמו והדבור נטל מפיו. והנה הולך אני למערת הכשפים, אולי יתנו לי איזו תרופה לבני".

אמר להם רבי יהודה: "אותו בית בו גר יהודי זה - יודע אני, כי זה מקבר נזק בו אדם אחד. היו שאמרו, שאותו אדם היה חולה ואין בבית מזיק; ואחרים אמרו, שיש רוח מזיקה בבית. אמנם לאחר מכן נכנסו לגור בבית כמה אנשים ולא נזוקו". אמרו חכמים: "גלך אחרי אותו אדם עד המערה ונראה מה יקרהו". אמר רבי יצחק: "אסור לנו ללכת אחריו. לו היה הולך לאדם גדול ירא שמים, כשם שהלך נעמן לאלישע הנביא - היינו הולכים אחריו, אולם למערה לא גלך, משום שאפלו לראות במעשי הכשפים - אסור, וברוך ה', שהצילנו מידם, וגם לאותו אדם אסור ללכת לשם".

אמר רבי יהודה: "והרי למדנו: בכל אדם מתרפא, חוץ מעבודה זרה ועצי אשרה!?" ענה לו רבי יצחק: "ודאי הפשוף עבודה זרה הוא, ועוד - הרי פתיב: לא ימצא בך מעביר בנו ובתו באש וגו'".

הלכו החכמים לדרךם. הלך אותו אדם עם בנו החולה למערה. הניח אותו

לְדֶרֶךְ בְּמִשָּׁא עֲצִים עַל כְּתָפָיו, אָמַר לִיָּה שְׁרָטָא דְקִסְתָּא
(פרוש קנים של עצים) בְּכַתְּפֵךְ אַמַּאי.

לָא אָמַר לִי מִיָּדִי אֲזִיל בְּתַרְיָה חָמָא דְעִיל בְּמַעְרְתָא חָדָא
אָעַל אַבְתַּרְיָה חָמָא קְטִירָא דְתַנְנָא דְהוּי סְלִיק תַּחוּת
אַרְעָא וְעָאֵל הָאֵי בַר נָשׁ לְנוֹקְבָא חָדָא דְהוּי זְעִירָא
וְאִיתְכַּסִּיה מִיָּנִיה.

יְד. דְחִיל רַבִּי יִצְחָק וְנִפְק לְפֻמָּה מְעַרְתָּא חַד. עַד דְהוּי
יְתִיב עֲבָרוּ גַם כֵּן רַבִּי יְהוּדָא וְרַבִּי חִזְקִיָּה חָמָא
לוֹן וְקָרִיב לְגַבִּיהוֹן סַח לָן עוֹבְדָא דְשְׁבִירִי מַעִיר (סְרוּגִיא)
יוֹשְׁבִים תַּמָּן כָּל יוֹשְׁבֵי הָאֵי קְרַתָּא הֵן מְכַשְׁפִּים גְּדוֹלִים
וְאַתָּן לְמַדְבְּרָא וְצִדְדִין נְחָשִׁים חוּזִין אוֹכְמָן דְאַנוּן בְּנִי
עֲשָׂרָה שָׁנִין אוֹ יוֹתֵר, וְעוֹשִׁין בְּהֵם חֲרָשִׁין. וְלֹא מְנַטֵּר
מִנֵּיהוּ וְנוֹטְלִין בְּיָדִים וְעַל יְדֵי כֵן נַעֲשִׂין מְצוֹרְעִים,
וְאַתְעִבִּידוּ סְגִירִין וְכָל זֵינֵי חֲרָשִׁין דְלֵהוֹן בְּהֵהוּא
מְעַרְתָּא אִינוּן.

אָבִיו בְּמַעְרָה וְהֵלֵךְ לַקְשֵׁר אֶת חֲמוּרוֹ. כְּשֶׁאָף יָצָא מִן הַמַּעְרָה, יָצָאָה אֵשׁ
וּפְגָעָה בְּרֵאשׁוֹ שֶׁל הַגֶּלֶד וְהִרְגָה אוֹתוֹ. מִשְׁחִזֵּר אָבִיו רָאָה כִּי בָנוּ מַת.
הִטְעִינוּ עַל הַחֲמוּר וְשָׁב לְבֵיתוֹ.

יוֹם אֶחָד פָּגַשׁ אוֹתוֹ אָדָם אֶת רַבִּי יִצְחָק וְאֵת רַבִּי חִזְקִיָּה. הוּא הֵלֵךְ וּבָכָה,
וּסְפַר אֶת שְׂאֲרֵעוֹ בְּמַעְרָה. אָמַר לוֹ רַבִּי יִצְחָק: "הֵאֵם לֹא הִזְהַרְתִּיךְ פְּעָמִים
הַרְבֵּה, שְׂאֲסוּר לְלַכֵּת לְשֵׁם?! בְּרוּךְ הַשֵּׁם, שְׁפָל מַעֲשִׂיו - אָמַת וְדַרְכֵּיו -
דִּין. זְכָאִים הֵם הַצְּדִיקִים, הַהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ הָאָמַת בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.
אָכֵן אֵלּוּ הַהוֹלְכִים אַחַר טְפָשׁוֹת וּכְשָׁפִים - סוֹפֵם רַע בְּחַיִּיהֶם, וְלֹאֲחַר
מוֹתָם נִשְׁמָתָם נְדַחִית, וְאִינָם זוֹכִים לְרֵאוֹת בְּאוּר הָעוֹלָם הַבָּא, גַּם מִגּוֹפָם
נַעֲשִׂים עֲנִינִים רָעִים".

טו. אָזְלִי, עַד דְּהוּי אָזְלִי פִּגְעִי בְּחַד בַּר נֶשׁ דְּהוּי אֲתִיאַ וּבְרִיָּה הוּי דּוֹלָה קָטִיר עַל חֲמוּרָא אֲמַרוּ לִיה מֵאן אַתְּ אָמַר לָהֶם יְהוּדָאִי אָנִי וְדָא הוּא בְּנֵי דְאִיהוּ קָשִׁיר עַל הַחֲמוּר, אָמַר לִיה אֲמַאי הוּא קָשׁוּר.

טז. אָמַר לָהֶם דִּיּוּרֵי הוּא בְּחַד כְּפָר מְבַנֵּי רוּמֵי וְהוּי בְּרִי אָלִיף אֹרִיָּתָא בְּכָל יוּמָא וְהוּי אֶהְדֵּר לְבֵיתָאִי וְלַעֲי לֹון אֵינוּן מִלִּין וְג' שְׁנִים הָוִי דִּיּוּרֵי בְּהַהוּ בֵּיתָא וְלֹא חֲמִינֵי מִיּוּדֵי וְהַשְׁתֵּי יוּמָא חַד עָאל בְּרִי לְבֵיתָאִי לְאַהֲדָרָא לֹו מִלִּין דְּאֹרִיָּתָא מַה שְּׁקַבֵּל מְרַבּוּ אַעֲבַר חַד רוּחָא קָמִיה וְנִזְיֵק לִיה אַעֲקִם פּוּמִי וְעֵינוּהִי וִידוּהִי וְלֹא יְכִיל לְמַלְלָא וְאַתִּינָא לְגַבִּיה מְעַרְתָּא הַנּוֹזְכֵר דִּילְמָא יְהֵא יִלְפִין לִי מְלָה דְאַסּוֹתָא.

סדר הלימוד ליום כה טבת [יום 114 בשנה]

יז. אָמַר לִיה רַבִּי יְהוּדָה וּבְהַהוּא בֵּיתָנָא יְדַעִית מִן קַדְמַת דְּנָא דְאַתְנַזִּיק בֵּיה חַד בַּר נֶשׁ וְהוּי אָמְרֵי דְמַרְעָא הָוִי (ר"ל דְּהוּא חוּלִי) וְלֹא מִזִּיק וּמְנִיָּהוּ אָמְרֵי רוּחָא דְבֵיתִיה וּלְכַתֵּר עָאלוּ בֵּיה כְּמַה בְּנֵי נֶשׂא וְלֹא אֲתַנַּזִּיקוּ בֵּיה, אָמְרֵי נְזִיל בְּהַדִּי הָאִי בַר נֶשׁ וְנַחֲמֵי.

יח. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אָסוּר לָן אִי הָיָה אָזִיל לְגַבִּיה גְּבָרָא רַבָּא דְחִיל חֲטָאִין כְּגוֹן נַעֲמָן לְגַבִּיה אֱלִישָׁע נְזִיל אַבְתְּרִיה וְאִם לֹאוּ לֹא נְזִיל כִּי אָסוּר לָן לְאַתְחָזָא, בְּרִיד רַחֲמָנָא דְשׁוֹיב לָן מְנִיָּהוּ וְהָאִי בַר נֶשׁ אָסוּר לִיה גַּם כֵּן לִיזִיל לְתַמָּן.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְהָא תַנִּינָן בְּכָל אָדָם מְתַרְפָּא חוּץ מְעַבּוּדָה זָרָה וְעַצִּי אֲשֶׁרָה וְכוּ', אָמַר לִיה וְדָאִי

עבודה זרה איהי, ולא עוד אלא דהא כתיב "לא ימצא בך מעביר בנו ובתו באש" וגו', ואזלו לארחיהו.

יג. אזיל האי בר נש לההוא מערתא הוא ובריה שדיה לי במערתא עד דנפק אבא לקטרא לחמרא נפיק קטורי דאשא ומחא ליה לרישא וקטליה אדהכי אצל אבוהא ואשכח דמית בריה נטיל ליה ולחמרי' ואזיל להו.

כ. לבתר יומא חד פגע לר' יצחק ולר' חזקיה והוי אזיל ובכה קמיהו וסח להו עובדא א"ר יצחק ולא זמנין סגינן אמינא לך דאסור למיתב תמן בריך רחמנא די כל מעבדוהי קשוט וארחותיה דין, זכאין אינון צדיקים דאזלין באורחא קשוט בעלמא הדין ובעלמא דאתי אכל אינון דאזלין בתר טפשיין וכשפים ודאי שסוף שלהם הוא רע מאד בחייהן ומכ"ש אחר מותן שנשמתן נדחית ואינו זוכה לראות באור עולם הבא וגם מגופן נעשה ענינים רעים, כמבאר בזהר בכמה מקומות, וכאן קצרת.

על בן צריך האדם להזהר שלא יעשה לו אפילו רפואה מה שנעשה על ידי כשוף כי מעשה כשוף הוא עברה כאלו עובד עבודה זרה. והירא שמים ירחיק ממנה ואז טוב לו סלה.

פרק כ"ט

פרשת בא

א. ודע כי בלעם הרשע, כשראה שאינו יכול להרע לישראל בכשפיו, כמו שאמר הכתוב (במדבר כג, ח) "מה אקב לא קבה אל" וגו', נתן עצה לכלק שיפקיר את

בְּנוֹתֵיהֶם לְזוֹנוֹת כְּדֵי לְהַכְשִׁיל אֶת יִשְׂרָאֵל, וְכֹאֲשֶׁר בְּאֶמֶת
נִכְשְׁלוּ וְנִפְּלוּ מִיִּשְׂרָאֵל עֲשָׂרִים וָאַרְבָּעָה אֲלָף, וְאַחַר כֵּן
הָלַךְ בַּלְעָם לְטַל שְׂכָרוֹ מִבְּלָק.

ב. בַּא פְּנַחֶס וְרָאָה אֶת בַּלְעָם בְּמַלְחַמַת מַדִּיָן פּוֹרֵחַ בְּאוֹיֵר,
”רָמָא פְּנַחֶס קָלָא לְבַנֵּי חִילָא, עֵינַן בְּזֵהָר, וְאָמַר ”אֵית

(מ) פְּרוּשׁ הַזֵּהָר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

הַרִים פְּנַחֶס קוֹלוֹ וְקָרָא לְאַנְשֵׁי הַצָּבָא - עֵינַן בְּזֵהָר - וְאָמַר: ”הַיֵּשׁ מִי
שְׂבָכּוּחוֹ לְפָרַח אַחֲרֵי בַלְעָם הֲרִשְׁעִי?” לְפִי שְׂרָאָה, שְׂבַלְעָם פָּרַח כְּעוֹף.
מִיָּד הִתְעוֹרָר אִישׁ אֶחָד מִשְׂבָּט דָּן, צְלִיאָ שְׂמוֹ, שֶׁהִיָּה יוֹדֵעַ לְהַכְנִיעַ אֶת
כּוֹחוֹת הַטְּמָאָה, וּפְרַח אַחֲרָיו. פִּינּוּן שְׂרָאָה בַלְעָם אֶת צְלִיאָ רוֹדֵף אַחֲרָיו,
הִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכַשְׂפָּיו כְּדֵי לְהַסְתֵּת בְּעֵמֶק חַמְשָׁה אוֹרִים, וְטָס וְהִתְפַּסָּה שָׁם
וְנִעְלַם מִן הָעֵינַן. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, שְׁנַעְלַם בַלְעָם, הִיָּה צְלִיאָ שְׂרוּי בְּצֵעַר,
מִכֵּינּוּן שְׂלֵא יָדַע מַה לַעֲשׂוֹת. מִיָּד הַרִים פְּנַחֶס קוֹלוֹ וְצוּהָ לְאוֹיֵר, שְׂבוּ
הַתְּפַסָּה בַלְעָם, לְהַתְּהַפֵּךְ, כְּדֵי שְׂלֵא יוּכַל אוֹתוֹ רְשָׁע לְהַתְּפַסּוֹת בּוֹ. מִיָּד
נִתְגַּלָּה אוֹתוֹ אוֹיֵר. וְנָנַס צְלִיאָ לְתוֹכוֹ וְגָבַר עַל בַלְעָם הֲרִשְׁעִי וְכִפְאוֹ לְבוֹא
לְפָנָי פְּנַחֶס.

וְכִיצַד גָּבַר עַל בַלְעָם וְכִפְאוֹ? בְּזֵה שְׁעָלָה עַל בַלְעָם בִּידְעֵת הַפְּשׁוּף, כִּי
צְלִיאָ יָדַע לְכוּף הֵן אֶת הַזָּכָר וְהֵן אֶת הַנְּקֵבָה - רָאֲשֵׁי טְמֵאֵת הַפְּשׁוּף,
אֲשֶׁר כָּל אֶחָד מֵהֶם נִקְרָא ’שְׂפִי’, בְּעוֹד שְׂבַלְעָם יָדַע לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכַח הַזָּכָר
בְּלִבָּד. לָכֵן בְּבַלְעָם נֶאֱמַר: ’וַיִּלֵּךְ שְׂפִי’; וּבְצְלִיאָ שֶׁהוּא מִשְׂבָּט דָּן נֶאֱמַר:
”יְהִי דָן נְחֵשׁ עָלַי דָּרָךְ, שְׂפִיפֵן עָלַי אֲרַח” - וְאֲרַח’ וְשִׁבִיל’ הֵם בְּאוֹתוֹ אוֹיֵר
אֲשֶׁר בּוֹ נִתְפַסָּה בַלְעָם. כֵּן לְעֵתִיד לְבוֹא תִהְיֶה הַנְּקֵמָה בְּאוֹיְבֵי ה’ עַל יְדֵי
שְׂרָיָה מִשְׂבָּט דָּן; וְכַשִּׁיקוּם דָּן, אֲזִי חִפָּה לִישׁוּעַת יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׂכַתּוּב:
”לִישׁוּעַתְךָ קוֹיֵתִי ה’”.

כְּאֲשֶׁר בָּא בַלְעָם הֲרִשְׁעִי לְפָנָי פְּנַחֶס, אָמַר לוֹ פְּנַחֶס: ”כְּמָה צְרוּת הַבֵּאת
עַל עַם קְדוֹשִׁי!” אָמַר פְּנַחֶס לְצְלִיאָ: ”עֲמֹד וְהַרְג אוֹתוֹ וְלֹא בְּשִׁמּוֹת
הַקְּדוֹשִׁים - שְׂאֲזוֹ תִתְקַיֵּם מִשְׂאֵלְתוֹ: ’תְּמוֹת נִפְשֵׁי מוֹת יִשְׂרָאֵל’.” בְּאוֹתָהּ
שְׁעָה הִרְגוּ צְלִיאָ בְּכִמְהָ מִיתוֹת מִשְׁנוֹת; וְלֹא מֵת בַלְעָם עַד שֶׁלְקַח צְלִיאָ
חֶרֶב, עָלָיו חִקוּק הִיָּה נְחֵשׁ מִשְׁנֵי צִדּוֹ. אָמַר לוֹ פְּנַחֶס: ”בְּאוֹתָהּ טְמָאָה

מֵאֵן דִּידַע לְמַפְרַח אֲבִתְרִיהַ דְּהֵהוּא רְשַׁע", לְפִי שְׁהִיָּה
רוֹאֵה שְׁבִלְעַם טָס כְּעוֹף.

ג. וּמִיד הַתְּעוֹרֵר אִישׁ אֶחָד וְצִלְיָא שְׁמוּ, וְהִיָּה מְשַׁבֵּט
דָּן, שְׁהִיָּה יוֹדַע לְכוּף תַּחֲתִיו כּוּחוֹת הַטְּמָאָה וּפְרַח
אֲחֵרֵיו. כִּינֵן דְּחֻמָּא לִיהַ הֵהוּא רְשַׁע קָרַב בְּכַשׁוּפִין בְּעַמְק
חֻמְשָׁה אֲוִירִים, וְטָס וְנִתְכַסָּה שָׁם בְּהַעֲלָמוֹת עֵין, וּבְהֵהוּא
שְׁעֵתָא דְּאִתְכַסֵּין הִיָּה הָאִישׁ צִלְיָא בְּצַעְרָא וְלֹא הִיָּה יוֹדַע
מַה לַּעֲשׂוֹת.

סדר הלימוד ליום כו טבת [יום 115 בשנה]

איך שהכריח פנחס לבלעם שיבוא אליו

ד. מִיד רְמָא לִיהַ פְּנַחֶס קָלָא לְהֵהוּא צִלְא אֲשֶׁר נִתְכַסָּה בּו
בְּלַעַם בְּחֻמְשָׁה אֲוִירִים שְׁיִתְהַפֵּךְ וְיִתְגַּלֶּה, לְבַל יִתְכַסָּה
בוֹ אוֹתוֹ רְשַׁע. מִיד נִתְגַּלֶּה הָאִי אֲוִירָא וְעָאֵל צִלְיָא לְגַבִּיָּה,
וּגְבַר עַל בְּלַעַם הָרְשַׁע וְכַפִּיָּה שְׁיָבוֹא לְפָנֵי פְּנַחֶס, וּבְמַה
כְּפָה אוֹתוֹ בְּזַה.

ה. כִּי יוֹדַע הִיָּה צִלְיָא לְכוּף אֶת הַזְּכָר וְאֶת הַנְּקֵבָה שֶׁל
רָאשֵׁי טְמָאֹת הַכַּשׁוּפִים, אֲשֶׁר כָּל אֶחָד מֵהֶם הִיָּה
נִקְרָא "שְׁפִי", מַה שְּׂאִין כֵּן בְּלַעַם הָרְשַׁע, הִיָּה רַק יוֹדַע
לְהִתְגַּבֵּר בְּכַח הַזְּכָר לְבַד. לְכֵן בְּבִלְעָם כְּתִיב (בַּמִּדְבָּר כ"ג, ג)
"וַיִּלֶּךְ שְׁפִי".

בה עסקת - בה תמות". בכך הרגוהו ודנו אותו באותה טמאה, ובעולם
ההוא הרקיבו עצמותיו קלן, ומבשר גופו - ואפלו מעצמותיו - נעשו
נחשים.

מה שָׁאִין כֵּן צְלִיא שְׁהִיָּה מִשְׁבֵּט דָּן, כְּתִיב בֵּיה (בְּרֵאשִׁית מט, יז) "יְהִי דָן נֶחֱשׁ עָלַי דְּרַךְ שְׁפִיפֵן עָלַי אֲרַח", וְהֵאֵי אֲרַח וְשָׁבִיל בְּאִוִּירָא דְנִתְכַסָּה בּוֹ אוֹתוֹ רָשַׁע.

וּבֵן לְעֵתִיד תְּהִיָּה הִנְקָמָה בְּאוֹיְבֵי ה' עַל יְדֵי שְׁרִיָּה מִשְׁבֵּט דָּן, וְכַד יָקוּם דָּן כְּדִין מְחַכֶּה לְפָרְקָנָא דִּישְׂרָאֵל, דְּכְתִיב (שָׁם שָׁם, יח) "לִישׁוּעָתְךָ קִוִּיתִי ה'".

ו. כְּשָׁבָא בְלַעַם הָרָשָׁע לְפָנַי פְּנַחַס, אָמַר לִיה פְּנַחַס לְבַלְעַם הָרָשָׁע, רָשָׁע, כְּמָה גְלַגּוּלִין בִּישִׁין עֲבָדַת עַל עֲמָא קְדִישָׁא. אָמַר לִיה פְּנַחַס לְצִלְיָא, קוּם וְקַטְלִיה, וְלֹא בְשָׁמָא קְדִישָׁא, וְתַתְקִים בֵּיה "תָּמַת נַפְשֵׁי מוֹת יִשְׂרָאֵל" (בְּמִדְבָר כג, י). בְּהֵהוּא שְׁעֵתָא עֲבִיד בֵּיה כְּמָה מִיתוֹת מְשֻׁנוֹת וְלֹא מִית, עַד דְּנִטִּיל חֲרָבָא דְהוּי חָקוּק עָלֵיה חוּיָא מְהֵאֵי סֹטֵר וְחוּיָא מְהֵאֵי סֹטֵר.

ז. אָמַר לִיה פְּנַחַס, בְּהֵא טְמָאָה דְהוּי עָסוּק בֵּיה אַתָּה תְּמוֹת בּו. כְּדִין קִטִּיל לִיה וְדִינוֹן לִיה בְּהֵהוּא טְמָאָה וּבְהֵהוּא עֲלָמָא עֲצֻמוֹי כּוּלָּהּ אַתְרָקִיבו, וּמִבְשָׁרוֹ וּגּוּפוֹ שֶׁל בְּלַעַם אַתְעֲבִידוֹ נְחָשִׁים, חוּיָן בִּישִׁין, וְאַפְלוֹ מִתּוֹלְעִים שְׁאָכְלוּ אֶת בְּשָׁרוֹ, אַתְהֵדְרוּ מֵהֶם וְנַעֲשִׂים חוּיָן, וּמַעֲצָמוֹ נַעֲשׂוּ גַם כֵּן נְחָשִׁים גְּדוּלִים.

מפלתם של המכשפים

ח. וְכֵן הוּא סוּף וְקֶץ כָּל גּוֹפוֹת הַמְּכַשְּׁפִים, שְׁהִלְכוּ אַחַר הַכְּשׁוּף, לְהֵיוֹת מְמַנּוּ נְחָשִׁים וְעַקְרָבִים, וְנִשְׁמַתָּן נַעֲשִׂין שְׂדִין וְלִילִין. תַּפַּח רוּחָם וְנִשְׁמַתָּם שֶׁל בְּעָלֵי כְּשׁוּף.

ז. וְאוֹתָן אֲנָשִׁים אוֹ נָשִׁים שֶׁהוֹלְכִין אַחַר הַכְּשׁוּף, הִמָּה רְאוּיִין לְקַלֵּל אוֹתָן לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּלְהַתִּישׁ כְּחֵן בְּכָל מְאִי דְאֶפְשָׁר.

זבאם אֲשֶׁר יֵשׁ נָשִׁים כְּשִׁפְנוּת הַיּוֹדְעוֹת לְהַזִּיק יְלָדֵי יִשְׂרָאֵלִים רְאוּיִין הֵן לְפָרֹטֶן בְּשִׁמְם וּלְהַחְרִים אוֹתָן בַּחֲרָם חָמוּר בְּשׁוּפָר וְכַבּוּי גְרוֹת וּבְהוֹצָאת שְׂבָעָה סִפְרֵי תוֹרָה וּלְהַפְרִישׁ אוֹתָן, שְׁלֵא יִהְיֶה לָהֶם שׁוּם נְגִיעָה בַּקִּדְשַׁת יִשְׂרָאֵל.

סדר הלימוד ליום כז טבת [יום 116 בשנה]

קְדִירַת הַכְּשׁוּף שֶׁהִטְמִין בַּלַּעַם הַרְשָׁע, מְצָאָה דָּוִד הַמֶּלֶךְ ע"ה כְּאֲשֶׁר כָּרָה הַשְּׁתִּין, וְהַחֲלִישׁ אֶת כְּחָהּ

י. וְדַע, כִּי בַלַּעַם הַרְשָׁע לָקַט כָּל מִינֵי עֲשָׂבִים הַשְּׂיָכִים לְהַכְּשׁוּף, וְהַכְּנִיסָם לְקַדְרָה, וְחָפַר וְטָמַן אֶת הַקַּדְרָה בְּעַמֶּק הָאָרֶץ אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת אַמָּה.

יא. וּכְשִׁכְּרָה דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלוֹם לְהַשְׁתִּין כָּרָה עַד הַתְּהוֹם לְהַמְצִיא מִים מֵהַתְּהוֹם לְנִסְף עַל גְּבֵי הַמְּזֻבַּח, כָּרָה אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת אַמָּה, וּמְצָא הָאִי קַדְרָה, וְהֶעֱבִירוּ וְהַחֲלִישׁוּ בַּמַּיִם, הָרְאוּיִין לְנִסְף עַל גְּבֵי הַמְּזֻבַּח, וְעַל זֶה אָמַר (תהלים ס, י) "מוֹאֵב סִיר רַחֲצִי", שְׂרַחֵץ וְהֶעֱבִיר כְּשׁוּפִים שְׂבָסִיר מוֹאֵב הַנְּזָכָר.

בְּכַח חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה "שִׁיר הַמַּעֲלוֹת" מְבֹטְלִים אֶת פֶּח הַכְּשׁוּף

יב. וְעַל כֵּן בָּאָם יֵשׁ חֲשֵׁשׁ הַהֲזָק שֶׁל כְּשׁוּפִים, טוֹב לְהֶעֱבִירָם עַל יְדֵי חֲמֵשֶׁה עֶשֶׂר "שִׁיר הַמַּעֲלוֹת" שְׂאֵמַר דָּוִד בְּשָׁעָה שִׁכְּרָה אֶת הַשְּׁתִּין לְהַעֲלוֹת הַמַּיִם מִן

הַתְּהוּם, וְאַחַר כֵּךְ יִתְפַּלֵּל לַהֵשֶׁם יִתְבַּרְךָ לְהַסִּיר כָּל מִיַּי הַזֶּק כְּשׁוֹף מִיִּשְׂרָאֵל.

יג. וְזֹאת הָעֵצָה טוֹבָה לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל וּלְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל, לְהִרְחִיק עֲצָמָם מִן הַכְּשׁוֹף בְּכָל מִיַּי הִרְחִיקוֹת שְׂבָעוּלָם מִלַּעֲשׂוֹת דְּבַר עַל יְדֵי כְּשׁוֹף אוֹ נַחוּשׁ וּקְסָמִים, וְלֹא לְשִׁמוּעַ שׁוֹם לַחֵשׁ שֶׁל כְּשׁוֹף.

יד. כִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעִמּוֹ יִשְׂרָאֵל מִתְּפָאֵר (בַּמִּדְבָּר כג, כג) "כִּי לֹא נַחֵשׁ בְּיַעֲקֹב וְלֹא קָסַם בְּיִשְׂרָאֵל". וְכָל הַמְּרַחֵק אֶת עֲצָמוֹ מִהַכְּשׁוֹף, מְכַנְיִסִּין אוֹתוֹ לְמַחֲצִיזָה בְּעוֹלָם הַבָּא שְׂאֵפְלוֹ מִלְּאֲכֵי הַשָּׁרֵת אֵין יְכוּלִין לַעֲמֹד שָׁם.

פָּרָק ל'

א. כְּתִיב (יִשְׁעִיָּה נח, ח) "וְהִלַּךְ לְפָנָיִךְ צְדָקָה כְּבוֹד ה' אֲסַפְּךָ". אֵימָתָה בְּמַסְכַּת בְּרָכוֹת (דף נ"ח עמוד א') "הִרְוֹאָה אֲכַלְסִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל מִבְּרַךְ הַבְּרָכָה בְּרוּךְ חָכֵם הַרְזִים, שְׂאֵין דַּעְתָּן שׁוּה, כֵּךְ אָנִי אוֹמֵר שְׂיֵשׁ דַּעוֹת מְחַלְקוֹת בְּבִנְיָ אָדָם בְּנִתְיִנֵּת הַצְּדָקָה וּבַעֲשִׂית הַגְּמִילוֹת חֲסָדִים.

סדר הלימוד ליום **כח טבת** [יום 117 בשנה]

הקמץנים הם מפתות הקליפות רח"ל

ב. הַפֶּת הָאֲחַת הֵן קְמָצָנִים, וְאֵין כַּחֵם לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּגְמִילוֹת חֲסֵד, וְאֵף לַעֲצָמָם אֵין לָהֶם רְשׁוֹת לְאָכַל וּלְשָׂתוֹת וּלְעֲשׂוֹת מַלְבוּשִׁים, בְּוַדַּאי אוֹתָן אֲנָשִׁים הֵן מִפְּתוֹת הַחִיצוֹנִים, וְכִמּוֹ שְׂכַתְּבָנוּ לְעֵיל בְּפָרָק כ"ז וּכ"ח, וְאֵין לָהֶם חֵלֶק בְּקַדְשָׁה, כִּי הַסְטָרָא אַחֲרָא שׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם.

ג. פת השני, עין רעה בשל אחרים, ואין לו לב לעשות צדקה כי אם מעט מזעיר מחמת הגאווה, אבל הוא בעצמו אוכל ושותה וטוב לב משתה תמיד, ויצא שמן ודשן כעגל מרבק, עליו כתב הזהר, זהו אנשים אשר המה מסטרא דנחש, וסימנה (ויקרא יא, מב) כל הולך על גחון, רצה לומר, מי שיש לו בטן גדול מלא שומן ודשן הם מסטרא ד"על גחונה תלך" (בראשית ג, יד) עין שם פרשת שמיני, אבל מכל מקום יש להם קצת זכות, אף שעושין צדקה לשם גאווה.

ד. פת השלישי, הם אנשים עשירים, אשר נתן ה' להם עשר ועושין צדקות, ועושין גמילות חסדים אף לא כדבעי, באשר שיש להם קצת רע עין ואינן יכולין לכוף את יצרם מלעשות צדקה בחייהו, רק כשהן חולין על מטתם עושין צנאה לעשות אחר מותן צדקה לבנין בית הכנסת או לבית המדרש, או ללמד איזה שנים עבורו אחר מותו, זהו מדתו של אדם בינוני.

מעלת האנשים שעושים צדקה בחייהם

ה. הפת הרביעי, הוא מי שחנן ה' אותו בעשר, ועושה צדקה בחייו לפי עשרו, ועוסק בגמילות חסדים ובתלמוד תורה, שמספיק ללומדי תורה וגם מפזר מעות למלמדים שילמדו עם בני עניים, על זה נאמר "והלך לפניך צדקה כבוד ה' יאספה".

ו. ואמשל לה משל למלך שהלך למלחמה ויש לו חיל, אם החיל הולך לפני המלך, אז המלך בודאי לא יכול לבוא לידי סכנה אם יפגעו בו אויביו, מה שאינו כן אם

הַמְלִיךָ הוֹלֵךְ לְבִדּוֹ לְפָנַי הַחֵיל, בָּאֵם יִפְגְּעוּהוּ רוֹכְבֵי
 סוּסִים וּפְרָשִׁים מִן אוֹיְבָיו, אֲזִי יִשְׁיגוּהוּ וַיִּקְחוּהוּ לְשָׂבִי
 אֶף שֶׁהַמֶּלֶךְ הוּא גְבוּר חֵיל וַיְכוּל לְלַחֵם נֶגֶד הָאוֹיְבִים,
 מְכַל מְקוֹם נְסוּג לְבוֹ אַחֲזוֹר בְּרֵאוֹתוֹ שֶׁהַחֵיל שָׁלוֹ הוּא
 רְחוֹק מֵאֲצִלוֹ.

ז. כֶּף הוּא הַנְּמָשֵׁל, הָאָדָם כְּשֶׁעוֹשֶׂה צְדָקָה בְּחַיָּיו, אֲזִי
 עָלָיו נֶאֱמַר "וְהֵלֶךְ לְפָנַי צְדִיקָךְ", וְאִין אַתָּה מַתִּירָא
 מִן הָאוֹיְבִים, כִּי "כְבוֹד ה' יֶאֱסֹפֶךָ" בְּלִי שׁוֹם שְׁטָן
 וּמִקְטָרְג, מַה שְׁאִין כֵּן אִם אַתָּה עוֹשֶׂה צְדָקָה אַחַר מוֹתְךָ
 מִי יוֹדֵעַ אִם יִשְׁיגוּ אוֹתְךָ אוֹתָם הַצְדִיקָה, כִּיּוֹן שֶׁהַמַּתִּים
 הֵם חִפְשִׁים מֵהַמְצוּוֹת.

ח. עַל הַכֶּת הִרְאֵנוּהָ נֶאֱמַר (תהלים מט, יא) "וְעִזְבוּ לְאַחֲרֵים
 חֵילָם", וְאֶפְלוּ אִם בְּנֵיו הֵם יוֹרְשִׁים אוֹתוֹ, מְכַל מְקוֹם
 אִין לוֹ נַחַת רוּחַ בְּעֶשְׂרוֹ אֶף לְאַחַר מוֹתוֹ בְּאֶשֶׁר חֲדָשִׁים
 מִקְרוֹב בָּאוּ.

סדר הלימוד ליום כט טבת [יום 118 בשנה]

אוֹתָן שְׁמַקְלִין בְּכְבוֹד אֲבֵיהֶם לְאַחַר פְּטִירָתָם

ט. וְרֵאִיתִי הָעַם מְקַלִּים בְּכְבוֹד אֲבֵיהֶם שֶׁכָּבַר מִתּוֹ
 שְׁעוֹשִׂין לָהֶם בְּגָדִים שְׁחוֹרִים, מְבַחֵר הַבְּגָד מְכַלָּן,
 חֲדָשִׁים כְּחֻקוֹת הָאֲמוֹת, וְטוֹב לָבָם מִשְׁתַּה תָּמִיד, וְהֵן
 בְּעֶצְמָן מְזוֹלְזָלִים בְּכְבוֹד אֲבֵיהֶם, אֲשֶׁר מֵהֶרְאוּי לְסִפּוּד
 אַחַר אֲבֵיו וְלֵהִיּוֹת עֶצֶב, וְכָל זֶה הוּא גְרָמָא מֵאֲבֵיהֶם, וְזָרַק
 חוֹטְרָא לְאוֹיְרָא אַעֲקָרָא קָאִי. [פְּרוּשׁ: כְּשֶׁזּוֹרְקִים עַץ כְּלָפִי

מַעֲלָה הוּא יוֹרֵד וְנוֹפֵל עַל הָאָרֶץ לְמָקוֹם שֶׁרָשׁוּ אֲשֶׁר לָקַח
מִשָּׁם] וְאִם כֵּן אֵין לָהּ שְׁטוּת גְּדוֹל מְזֵה, וְדִי בְזֵה.

העקר הוא לתן צדקה בחייו

י. עַל כֵּן עֲצָה הַיְעוּצָה לְהֶאָדָם, לְתֵן צְדָקָה בְּחַיָּיו בְּעֵין
יָפֵה, וְלַעֲסֵק בְּגַמְלֵי לוֹת חֲסָדִים בְּחַיָּיו, כִּי מִי יוֹדֵעַ
הָעֵתִים, אִם יִתְקַיֵּם צְוֹאָתוֹ אוֹ לֹא, וְקִימָא לֵן בְּכָל מָקוֹם
(עֵין פְּסָחִים דָּף ט' עמוד א' וְעוֹד) שְׂאִין הַסֶּפֶק מוֹצִיא מִיַּד וְדָא.
עַל כֵּן עָקַר הַצְּדָקָה הוּא מֵה שֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה בְּחַיָּיו, וְיִרְאֶה
לְתֵן לְבְנֵי הָאָדָם שֶׁהֵן מְהַגְנִים, כְּמִבְּאֵר בְּשִׁלְחֵן עָרוּף
בְּהִלְכוֹת צְדָקָה, וְאִז טוֹב לוֹ יִהְיֶה סְלָה.

פְּרִשְׁת בְּשִׁלְחַן פֶּרֶק ל"א

א. "ה' בִּקֵּר תִּשְׁמַע קוֹלִי" (תהלים ה, ד). וְקָשָׁה, וְכִי בִּבְקֵר
שׁוֹמֵעַ ה' קוֹל הַמִּתְפַּלְלִים, וְהֵלֵא בְּכָל עֵת וְשָׁעָה
שְׁקוֹרְאִים אֵלָיו הוּא שׁוֹמֵעַ קוֹלְנוּ וּמַאֲזִין תְּפִלָּתֵנוּ.

ב. אֲכַן הָעֲנִין הוּא כֶּף, כִּי בִשְׂאֵר הָעֵתִים כְּשֶׁבְנֵי אָדָם
מִתְפַּלְלִים, מְעִינִים בְּתַפְלָה אִם הִיא רְאוּיָה לְהִתְקַבֵּל
מִחֲמַת מַעֲשִׂים שֶׁל אָדָם אוֹ לֹא, מֵה שְׂאִין כֵּן הַמִּתְפַּלֵּל
בִּבְקֵר, כְּדָאִיתָא בְּזֵהר בְּלֵק (דף ר"ד עמוד א) :

ג. מֵא "רְבִי אֶלְעָזָר וְרְבִי אַבָּא וּשְׂאֵר חֲבֵרַיָּא עָמִיה הָווּ אֲזִלִּי
בְּאוֹרְחָא, פְּתַח רְבִי אֶלְעָזָר וְאָמַר, "ה' בִּקֵּר תִּשְׁמַע

מא) פְּרוּשׁ הַזֶּה בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

רבי אלעזר ורבי אבא ושאר חבריאי עמו היו הולכים בדרך. פתח רבי

קולי", הענין הוא כן, פי בכל צפרא מתעורר חסד דאברהם, דכתיב ביה (בראשית כב, ג) "וישכם אברהם בבקר", והאי שעתא עת רצון הוא מאד.

ד. ואפלו החולים המטלים על ערש דני מוצאים נחת רוח בבקר על ידי מלאך רפאל דמתגלי בכל בקר, וכל אינון ממנים על מרעין להטיל חלשא ומרעין בישין על בני נשא, כד חזין מלאך רפאל מתגלה, דחלין מיניה וערקין, וכדין רפאל אושיט אסותא לההוא בר נש החולה.

ה. וכמו שיש עת רצון אז לחלי הגוף, כן יש עת רצון לחלי הנפש ונשמה, שהן החטאים והעבירות ופשעים, והוא עת רצון להתפלל בבקר.

סדר הלימוד ליום א שבת [יום 119 בשנה]

הקדוש ברוך הוא מקבל התפלה בבקר

ו. ומחמת שבאותו הפעם עת רצון, על כן אם אינו ראוי זה המתפלל מחמת מעשיו שתקבל תפלתו, אפילו הכי חשיב עליה הקדוש ברוך הוא דאיהו פקיד לכעלי דינא

אלעזר ואמר: "ה' בקר תשמע קולי" - הענין הוא כן פי בכל בקר מתעורר חסד אברהם כמו שכתוב: "וישכם אברהם בבקר", ואותה שעה היא עת רצון מאד, ואפלו לחולים המטלים על ערש דני, מוצאים נחת רוח בבקר על ידי מלאך רפאל שמתגלה בכל בקר, וכל אותם הממנים על החלים להטיל חלשה וחלים רעים על בני אדם, וכשזואים את מלאך רפאל מתגלה, הם מתמלאים אימה ופחד ממנו ובורחים, אז מושיט מלאך רפאל רפואה לאותו אדם חולה.

דיליה, דְּלָא יִפְתָּחוּן בְּדִינָא נְפֻשׁ: אָף עַל פִּי כֵן מְחַשְׁבֵּי
 אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא פּוֹקֵד עַל בֵּית הַדִּין שֶׁלֹּא
 יִפְתָּחוּ בְּדִין], כִּי הַחֶסֶד וְהַחֲנִינָה אֵינּוּ מוֹסֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא לְבֵית דִּין שֶׁל מַעְלָה, אֲלָא הַחֶסֶד וְהַחֲנִינָה הֵן בְּיָדוֹ
 שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּבִבְקָר הוּא מַדַּת חֶסֶד לְאַבְרָהָם,
 וְלָכֵן מְקַבֵּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא תְּפִלַּת בְּקָר בְּחֶסֶד. מִבְּאֵמְרוֹ

מב) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

אָמְרוּ רַבֵּי אַבָּא וּשְׁאָר הַחֲבֵרָאִי: "אֲלֹמְלָא לֹא יֵצְאוּ לְדַרְךָ אֲלָא לְשִׁמוּעַ
 חֲדוּשׁ זֶה - דִּינֵנו!" בְּעוֹדֵם הוֹלְכִים, הִתְעוּפְפָה יוֹנָה אַחַת לִיד רַבֵּי אֶלְעָזָר
 וְהִתְחִילָה לְצַפְצֹף לְפָנָיו. אָמַר רַבֵּי אֶלְעָזָר: "יוֹנָה כְּשֶׁרָה, תְּמִיד הֵייתָ
 מִיַּעֲדַת לְשִׁלְיחוֹת, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב: 'וַיִּשְׁלַח נֹחַ אֶת הַיּוֹנָה'. לְכִי אֵיפּוֹא וְאִמְרִי
 לְרַבֵּי יוֹסִי: 'הִנֵּה בָּאִים הַחֲבֵרָאִי אֵלֶיךָ וְאֵנִי אֲתָם, בַּל יִפְחַד, כִּי נָס יִתְרַחֵשׁ
 לוֹ בְּעוֹד שְׁלוֹשָׁה יָמִים, וְאַל יִפְחַד כִּי בְּשִׁמְחָה אֵנִי הוֹלֵךְ אֵלָיו".

עָפָה הַיּוֹנָה אֶל רַבֵּי יוֹסִי בֶן לְקוֹנִיָּא, חָמִיו שֶׁל רַבֵּי אֶלְעָזָר, וְהִבִּיֵּאָה אֶת
 תְּשׁוּבָתוֹ שֶׁל רַבֵּי יוֹסִי אֶל רַבֵּי אֶלְעָזָר וְאָמְרָה: "רַבֵּי יוֹסִי בֶן לְקוֹנִיָּא מִצְטַעֵר
 עַל רַבֵּי יוֹסִי בֶן פְּקִיעִין, הַמְטִיל גּוֹסֵס עַל מִטַּת חָלָיו". מַעֲשֶׂה שֶׁהָיָה כֹּף
 הָיָה: בְּתַחֲלָה הָיָה רַבֵּי יוֹסִי בֶן לְקוֹנִיָּא חוֹלֵה, אַחַר כֹּף נִתְרַפָּא, וְאָז נִפְל
 רַבֵּי יוֹסִי בֶן פְּקִיעִין לְמִשְׁכָּב. בְּעוֹדֵם הוֹלְכִים, בָּא עוֹרֵב וְהוֹדִיעַ לְרַבֵּי אֶלְעָזָר
 עַל פְּטִירָתוֹ שֶׁל רַבֵּי יוֹסִי בֶן פְּקִיעִין. תְּמַהוּ רַבֵּי אַבָּא וְהַחֲבֵרָאִי. אָמַר רַבֵּי
 אֶלְעָזָר לְעוֹרֵב: "לֵךְ לְדַרְכְּךָ, יוֹדַע אֵנִי עַל כֹּף".

אָמַר רַבֵּי אֶלְעָזָר לְחֲבֵרָאִי: "בּוֹאוּ וְנִגְמַל חֶסֶד שֶׁל אֲמַת עִם הַרְמוֹן הַזֶּה,
 שֶׁהָיָה מְלֵא מִצְּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, וּשְׁמוֹ רַבֵּי יוֹסִי דְּפְקִיעִין, שֶׁהָרִי
 הִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, וְאֵין מִי שִׁיטְפַל בְּקִבְרָתוֹ וּבֵיתוֹ קְרוֹב אֵלָינוּ".

סֵטוּ הַחֲבֵרָאִי מִדְרָכָם וְהִלְכוּ לְבֵיתוֹ שֶׁל רַבֵּי יוֹסִי דְּפְקִיעִין. כִּיּוֹן שֶׁרְאוּם
 בְּנֵי הָעִיר, יֵצְאוּ כָּלָם לְקִרְיָתָם, וְהַחֲבֵרָאִי נִכְנָסָה לְבֵיתוֹ שֶׁל רַבֵּי יוֹסִי.

בֶּן קָטָן הָיָה לוֹ, לְרַבֵּי יוֹסִי, אוֹתוֹ בֶּן לֹא הִרְשָׁה לְאִישׁ לְהִתְקַרֵּב אֶל מִטַּת
 אָבִיו לְאַחַר שֶׁנִּפְטַר, רַק הוּא לְבַדּוֹ עֹמֵד לִיד הַמְטָה וּבִכָּה. פָּתַח הִילָד אֶת
 פִּיו וְאָמַר: "בּוֹרָא עוֹלָם! כְּתוּב בַּתּוֹרָה: 'כִּי יִקְרָא קוֹן צְפוּר לְפָנָיִךְ בְּדַרְךָ וְכוּ'
 - שִׁלַּח תִּשְׁלַח אֶת הָאֵם וְאֶת הַבָּנִים תִּקַּח לָךְ' - אֲדוֹן הָעוֹלָם! קִיָּם אֶת

דברי התורה! שני ילדים נולדו לאבי ולאמי - אני ואחותי הקטנה. אותנו היה לה לקחת ולקום את דברי התורה! ואם תאמר, אדון העולם, שכתוב בתורה 'אם' ולא 'אב' - הרי אמי כבר נפטרה. לקחת אותה מעל בניה, והנה עתה נפטר גם אבי, אשר תחת כנפיו חסינו ולקחת אותו מאתנו - כיצד איפוא יתקום דין התורה?"

כאשר שמעו רבי אלעזר והחבריא את קולו של הילד הרך, פרצו ברכי. פתח רבי אלעזר ואמר: "שמים לרום וארץ לעמק ולב מלכים אין חקר!", כשקרא רבי אלעזר פסוק זה, בא עמוד אש והפסיק בין החבריא לבנו של רבי יוסי, בעוד אותו ילד נצמד לאביו ומדביק את פיו לפי אביו, משראה רבי אלעזר את עמוד האש, אמר: "או שהקדוש ברוך הוא רוצה לעשות נס, ולכן מפריד הוא בינינו לבין הנפטר כדי להסתיר את הנס או שרוצה הקדוש ברוך הוא, שאיש אל יתערב ויפריע לבנו של רבי יוסי לטפל באביו".

עודם יושבים וממתינים, שמעו קול: "אשריכם, רבי יוסי, שדבריו של הטלה הרך שהשארת ודמעותיו, עלו עד כסא הכבוד ופעלו את פעלתם. בשמים דנו שוב את דינך ונתנו למלאך המנות תריסר אנשים במקומך, עשרים ושנים שנה הוסיפו לך על שנות חיך, כדי שתספיק ללמד את התורה לגדי התמים הזה, החביב לפני הקדוש ברוך הוא.

קמו רבי אלעזר והחבריא ולא נתנו לאיש להתקרב אל הבית. מיד ראו כי עמוד האש הסתלק ורבי יוסי פקח את עיניו בעוד בנו צמוד אליו, כשפיו דבוק לפי אביו. אמר רבי אלעזר: "אשרינו, שזכינו לראות את תחית המתים עין בעין!"

התקרבו החבריא אל רבי יוסי, ואלו בנו הקטן התנמנם מרב חלשה ונראה כמת. אמרו החבריא: "אשריך רבי יוסי, ברוך ה', שעשה לך נס בזכות דבורי אלו של בנך הקטן. ידע הילד להתפלל בדברים נחמדים ולפתח את שערי השמים בדמעות שלישי. בזכותו הוסיפו לך עשרים ושנים שנות חיים". נטלו החבריא את הילד, נשקוהו, כבו עמו מרב שמחה והניחוהו בבית אחר, כדי שתתישב רוחו ותשוב אליו נשמתו. שמחו החבריא שלושה ימים עם רבי יוסי וחדשו חדושי תורה רבים. אמר להם רבי יוסי: "חבריא, אין לי רשות לגלות לכם מה שראיתי בעולמות העליונים אלא לאחר שתים עשרה שנה, אוכלם זאת אוכל לגלות לכם: שלש מאות ושבעים הדמעות, שהוריד בני, עלו בחשבון לפני המלך הקדוש; ונשבע אני לפניכם, חבריא! בשעה שפתח בני את פיו ואמר את

רבי אבא ושאר חבריא: אלמלא לא נפקנא אלא למשמע דא דינו.

ז. עד דהוו אזלי, בא חד יונה. מטה לגביה דרבי אלעזר והתחילה לצפצף קמיה. אמר רבי אלעזר, יונה ודאי כשרה תדיר הוית בשליחותא, כמה דאת אמר (בראשית ח, ח) וישלח נח את היונה. זילי ואימא ליה לרבי יוסי הא חבריא אתאן לגבך ואנא עמהון, ולא ידחל, כי ניסא יתרחש ליה לתלתא יומין, ולא ינפל עליה דחלא, דהא בחדווא אנון אזיל לגביה.

ח. אזיל ההיא יונה לגביה רבי יוסי בן לקוניא, דהוי חמוהי דרבי אלעזר, בשליחותא, ואתיב תשובה לרבי אלעזר, דרבי יוסי בן לקוניא הוא מצטער על רבי יוסי בן פקיעין דהוי גוסס ומטל על ערש דוי, כי מתחלה היה רבי יוסי בן לקוניא חולה ואחר כך נתרפא, ונחלש רבי יוסי בן פקיעין.

הפסוק: 'פי יקרא קו צפור לפניך' וטען את טענתו, הנזכרת לעיל, הזדעזעו כל הספסלים בישיבה של מעלה, וכלם קמו לבקש עלי רחמים מלפני הקדוש ברוך הוא. הקדוש ברוך הוא נתמלא עלי רחמים, ומצא חן בעיניו כיצד מוסר בני את נפשו עלי, ואפוסטרופוס אחד קרא: 'אדון העולם! הרי כתוב: 'מפי עוללים ויונקים' סדת עז למען צורריך להשבית אויב ומתנגם'. אם יעלה לרצון לפניך בזכות התורה ובזכות גלד רך זה, שמסר נפשו על אביו - דין הוא שתרחם על אביו - וינצל'. והקדוש ברוך הוא נתן למלאך המוות שנים עשר אנשים תחת רבי יוסי דפקיעין והוסיף לו עוד עשרים ושתיים שנות חיים.

מ. עד דהוו אֶזְלִין, אַתָּא עוֹרְבָא וְאָמַר לִיה לְרַבִּי אֶלְעָזָר דְּרַבִּי יוֹסִי בֶן פְּקִיעִין מַת. תְּוַהוּ רַבִּי אָבָא וְחַבְרַיָּא. אָמַר לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר לְהַעוֹרֵב זִיל לְאוֹרְחָךְ, דְּהָא יַדְעָנָא.

י. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר לְחַבְרַיָּא, גִּיזַל וְנִגְמַל חֶסֶד לְהָאֵי רַמּוֹנָא דְהוּי מְלֵיא מְכֻלָּא, וְרַבִּי יוֹסִי שְׁמִיָּה, דְּהָא אֶסְתַּלַּק מִעֲלָמָא דִּין וְלִית דְּחִזְיָא לְאַשְׁתַּדְלָא בֵּיה, וְאִיהוּ קָרִיב לְגַבְיָן.

יא. סְטוּ מְאוֹרְחָא וְאֶזְלוּ לְתַמְן. פִּיזֵן דְּחִמוּ לוֹן כָּל בְּנֵי מְאֵתָא, נִפְקוּ לְגַבְיָהוּ וְעָאלוּ תַמְן בְּבֵית רַבִּי יוֹסִי דְּפַקִּיעִין כָּל חַבְרַיָּא.

יב. וּבִרְא זְעִירָא הוּי לְרַבִּי יוֹסִי דְּפַקִּיעִין וְלֹא שְׁבִיק לְבַר נָשׁ דִּימְטִיָּה לְעַרְסִיָּה דְאַבוּהֵי בְּתַר דְּמִית. אֶלָּא אִיהוּ בְּלַחֲוֵדִיָּה הוּי סְמִיךְ לִיה וּבְכִי עָלִיהּ.

סדר הלימוד ליום **ב שבט** [יום 120 בשנה]

יג. וּפְתַח הָאֵי יְנוּקָא פּוּמִיָּה וְאָמַר, מְרִיָּה דְעֲלָמָא, כְּתִיב בְּתוֹרָה (דְּבָרִים כב, ו-ז) "כִּי יִקְרָא קֵן צֶפּוֹר לְפָנֶיךָ בְּדֶרֶךְ" וְכו', "שְׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם וְהַבְּנִים תִּקַּח לָךְ". מְאִרֵי דְעֲלָמָא, קִים מְלִי דָא דְאוֹרִיָּתָא.

יד. תְּרִין בְּנִין הוּינָא מְאָבָא וּמְאָמָא, אָנָּא וְאַחוּתִי זְעֵרְתָא מְנָאֵי, הוּי לָךְ לְמִיסַב לָן וּלְקִימָא מְלִי דְאוֹרִיָּתָא. וְאִי תִימָא מְרִי דְעֲלָמָא אִם כְּתִיב וְלֹא אָבָא, הֲלֹא אִמִּי מִתָּה, וְנִסְבַּתְּ לָהּ מֵעַל בְּנִין. הֲשֵׁתָא אָבָא מִת דְהוּי חֲפוּי עֲלָן, אֲנִסִּיב מֵעַל בְּנִין, אֵן הוּא דִינָךְ דְאוֹרִיָּתָא. וְכַד הוּוּ שְׁמַעִין רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אָבָא עִם חַבְרַיָּא קָלָא דִינּוּקָא הוּיָן בְּכִזְנֵן.

זו. פֶּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר (משלי כה, ג) "שָׁמַיִם לָרוֹם וָאָרֶץ לְעַמֶּק וְלֵב מְלָכִים אֵין חֶקֶר". עַד דִּהְוֵי רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר הָאֵי קָרָא, אַתָּא עֲמוּדָא דְנוּרָא וּפְסַק בִּינֵיהּוּ.

זז. וְהָהוּא יְנוּקָא הָוֵי דְבִיק פּוּמִיָּה לְפּוּמִיָּה דְאַבוּהֵי וְלֹא מִתְפָּרְשָׁן. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹ בְעֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַרְחֵשׁ נִיסָא, אוֹ בְעֵי דְלֹא יִשְׁתַּדַּל בַּר נֶשׁ אַחֲרָא עָלֶיהָ.

יז. עַד דִּהְוֵי יְתָבִי שָׁמְעוּ קָלָא, זַכָּאָה אַנְתָּ רַבִּי יוֹסִי דְמַלִּין דִּהָאֵי גְדִיא זְעִירָא וּדְמַעוּתֵיו סְלִיקֵי לְגַבֵּי כְּרִסְיָא דְמַלְכָּא קַדִּישָׁא, וְדָנוּ דִּינָהּ, וּתְלִיסַר בְּנֵי נֶשׂא אֲזַמִּין הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַלְאָךְ הַמּוֹת בְּגִינָהּ, וְהָא עֶסְרִין וְתַרְתִּין שָׁנִין אוֹסִיפוּ לָךְ עַד דְתוּלִיף אוּרִיתָא לְהָאֵי גְדִיא שְׁלָמָא חֲבִיבָא קַמִּיָּה קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

יח. קָמוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְחַבְרֵיא וְלֹא שָׁבְקוּ לְבַר נֶשׁ לְמַקְרַב לְהָהוּא בֵּיתָא, וּמֵיד חָמֵי עֲמוּדָא דְאַשָׁא סְלִיק וּרַבִּי יוֹסִי פֶּתַח עֵינָוֵי, וְהָוֵי הָאֵי יְנוּקָא דְבַק פּוּמִיָּה בְּפּוּמִיָּה. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: זַכָּאָה חֲלַקְנָא דְחַמִּינָא תַחֲיִית הַמַּתִּים עֵין בְּעֵין. קָרִיבוּ לְגַבִּיָּהּ, וְהָהּ הָהוּא יְנוּקָא נָאִים כְּאֵלוּ גֹוע מֵהָאֵי עֲלָמָא.

יט. אָמְרוּ, זַכָּאָה חֲלַקָּךְ, רַבִּי יוֹסִי, וּבְרִיךְ רַחֲמָנָא, דְאַתְרַחִישׁ לָךְ נִיסָא עַל יְדֵי מַלִּין דְבַרְךָ, דְהֵכִי דְחִיק בְּמַלּוּי שְׁפִירִין לְתַרַע שְׁמֵיא וּבְדַמְעוֹת שְׁלִישׁ אוֹסִיפוּ לִיהָ עֶשְׂרִין וְתַרְתִּין שָׁנִין. נְטֻלוּהָ לְהָאֵי יְנוּקָא וּנְשָׁקוּהָ וּבְכוּ עִמֶיהָ מַחֲדוּהָ סְגִיא וְאַפְקוּהָ לְבֵיתָהּ אַחֲרָא, עַד דְתַתִּישַׁב רוּחֶיהָ וּנְשַׁמְתִּיהָ תַחֲזוּר בֵּיהּ כְּמַקְדָּם.

סדר הלימוד ליום ג שבת [יום 121 בשנה]

ב. חָדוּ תִלְתָּא יוֹמִין עִם רַבֵּי יוֹסִי וְחֻדְשׁוּ כַּמָּה חֲדוּשֵׁין דְּאוּרִיטָא. אָמַר לָהֶם רַבֵּי יוֹסִי, חֲבַרְיָא לָא אֲתִיב לִי רְשׁוּת לְגַלְיָא לְכוּן מְאִי דְחֲמִינָא בְּהֵוּא עֲלֵמָא אֱלָא לְבַתַּר תְּרִיסַר שָׁנִין, אָבַל תִּלְתַּת מָאָה וְשִׁבְעִין דְּמַעִין דְּאוּשִׁיד בְּרִי עָאלוּ בְּחֻשְׁבָּנָא קָמִי מְלָכָא קְדִישָׁא.

בא. וְהִנְנִי נֹשְׁבַע אֲנִי לְפָנֶיכֶם, חֲבַרְיָא, בְּשַׁעָה דְּפִתַּח בְּרִי הָאִי פְסוּקָא דְ"כִי יִקְרָא קִין צְפוּר" וּבְאֵלִין מְלִין הַנְּזַכְרִים לְעִיל, אֲזִדְעֻזְעוּ כְּלֵהוּ סַפְסְלֵי דְהוּי בְּמַתִּיבְתָא דְרַקִיעַ וְכְלֵהוּ קָמוּ קָמִי מְלָכָא קְדִישָׁא, וּבְעֵי רַחֲמֵי עָלִי, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִתְמַלָּא רַחֲמִים עָלִי וְשָׁפִיר קָמִיהּ אִינוּן מְלִין הֵיךְ מְסַר נְפְשֵׁיהּ בְּרִי עָלִי.

בב. וְחֻדָּא אֲפִטְרוּפָא אָמַר, מְאִרֵי דְעֲלָמָא, הָא כְּתִיב (תהלים ח, ג) "מִפִּי עוֹלָלִים וַיּוֹנְקִים יִסְדַּת עוֹז לְמַעַן צוּרְרִיךְ לְהַשְׁבִּית אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם". אִי רַעְוָא דִּילְךָ זְכוּתָא דְאוּרִיטָא וּזְכוּתָא דְהָאִי יְנוּקָא דְקָא מְסַר נְפְשֵׁיהּ עַל אַבוּהֵי, בְּדִינָא דְתִיחּוּס עָלֵיו וַיִּשְׁתּוּיב. וַיְהִיב קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא לְמֵלְאךְ הַמּוֹת תְּלִיסַר בְּנֵי נְשָׂא תַחֲוּתִיהּ עַד בְּתַר עֲשָׂרִין וְתַרְתִּין שָׁנִין.

קודם צאת הנשמה מהגוף, רוצה השטן לדבק בגוף

בג. וְהִנְהָ שְׁמַעוּ נָא אֲמַתוֹת הַדְּבָרִים, מֵהוּ דִין דְכְּתִיב (שמואל א ב, ו) "ה' מִמִּית וּמַחִיָּה" וְכוּ', וְכִי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אִיהוּ מְמִית, אֱלָא הָעֲנִין הוּא שְׁקוּדִם יְצִיאַת הַנְּשָׁמָה הַשָּׁטָן רוּצָה לְדָבֵק בְּגוּף וְעַל יְדֵי כֵךְ יֵשׁ חַס וְשָׁלוֹם גַּם כֵּן זְהֵמָא וְעַרְבוּב מַכַּח כַּחַס גַּם לְנִשְׁמָה.

בשעת פטירת הצדיק מתגלית השכינה והשטן נחלש מיד
כד. וכשיגיע העת קרוב למיתתו של אדם פשר, אשר אין
 כדאי להסטרוא אחרא להדבק בנשמתו הטהורה,
 מתגלית שכינתא קדישא, ואז השטן מיד הוא נחלש
 ואזיל בעל כרחיה ודומה ממש אליו כמיתה שאין לו
 שליטה בנשמת הצדיק.

והנשמה, כשהולכת מן הגוף הולכת תכף עם השכינה
 הקדושה במקום קדוש הנקרא צרור החיים,
 אשר על זה אנו מתפללין על המתים "ויצרר בצרור
 החיים את נשמתו".

כה. וזה הסוד ה' ממית להסטרוא אחרא ומגרשה
 ומחלישה, ומחיה את הנשמה של הצדיק להביאה
 בצרור החיים.

סדר הלימוד ליום ד שבט [יום 122 בשנה]

גם נשמת הצדיק יורדת לגיהנם לרגע קטן
 וזה הסוד, "מוריד שאול ויעל", קאי על נשמת הצדיק
 המכרח לירד לגיהנם לרגע קטן, וזהו טבילה שלה,
 כי אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, ובעי על
 כל פנים טבילה והסרת הזהמא קצת, ותכף, ויעל, סליק
 ליה למקומה הראוי לה בגן עדן.

כו. מיהנה חבריא, תדעו דבהאי שעתא דאסתלקנא
 מעלמא עבדו לי גם כן טבילה בגיהנם כנזכר, ותכף

(מג) פרוש הזהר בלשון קדש:

והנה חבריא דעו, שבשעה שהסתלקתי מן העולם עשו לי גם כן טבילה

אחר הטבילה עליתי לגן עדן לדוכתאי, ובשעתא דפתח ברי באנון מלין ומסר נפשיה עלי, יצאה גם כן נשמתו דבהא הוא דדמיך ונפשו יצאה בדברו, וכיון דנפקת נשמתא דברי אתערית ופגעית בנשמתו דהוי אעלת גם כן מטבילה הנזכר לעיל, ותמן אתדן דינא להוסיף לי שנים ועשרים שנה בגין דמעוות, ומלין דברי.

כז. וכהיום, פי נטהרתי מכל וכל ונשמתתי היא זכיא ונקיה וטהורה, מכרח אני לראות באלין שנים ועשרים שנין לאתעסקא רק במלין דעולם הבא, פי כבר קבלתי ענש מיתה וטבילה בגיהנם. ומכאן ולהלאה אצטרכינא דלא אתיא בכסופא לעלמא דאתי.

כח. וזהו שאמר דוד המלך עליו השלום (תהלים קיח, יח) "יסר יסרני יה וּלְמֹת לֹא נִתְנַנִּי". אמר דוד, רואה אני שהרבה יסורים גדולים מאד יסר אותי הקדוש ברוך הוא, והכל כדי להנקה מחטאי, ואם כן כאשר כבר נטהרתי על ידי טבילת היסורים, מעתה חלילה לפגם עוד בנשמתתי, פי אם "פתחו לי שערי צדק" להתעסק בתורה ויראה, שלא אהיה בכסופא [בבשת פנים] לעולם הבא.

בגיהנם כנזכר, ותקף אחר הטבילה עליתי לגן עדן למקומי, ובשעה שהתחיל בני באותם דבורים ומסר נפשו עלי - יצאה גם כן נשמתו, וזהו שיסר ונפשו יצאה בדברו, וכיון שיצאה נשמתו של בני פגעתי בנשמתו שהיתה עולה גם כן מטבילה הנזכרת לעיל, ושם דנו הדין להוסיף לי עשרים ושנים, בגלל דמעוות ומלים של בני, והיום שנטהרתי מכל וכל, ונשמתתי היא זכה ונקיה וטהורה מכרח אני לראות באלו עשרים ושנים שנין להתעסק רק בדברים של עולם הבא, פי כבר קבלתי ענש מיתה וטבילה בגיהנם, ומכאן ולהלאה צריך אני שלא אהיה בבשת פנים לעולם הבא.

תכלית היסורים למרק עוונותיו של אדם

כט. וּנְלַמּוּד מִפְּאֵן לְכָל אָדָם הָעוֹבֵר עָלָיו חֲצֵי דִינִים מִמְּאָרִיָּה דְעֵלְמָא [מַאֲדוֹן הָעוֹלָם - הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא] וְקַבֵּל יִסּוּרִים יַחֲשֵׁב כִּי בּוֹדְאֵי לְטַהְרוּ מִפְּשָׁעָיו הֵמָּה, וְאַצְטְרִיף לִיָּה לְזַהַר שְׁמִפְּאֵן וְלַהֲלָאָה שְׁלֵא יִמְשֵׁךְ עָלָיו עוֹד סְטְרָא אַחְרָא דְמִסְאַבָּא בְּחֻטְאֵיו, וְאִזּוּ יִצְטְרְכוּ עוֹד יִסּוּרִים כְּדִי לְהַסִּיר חֲלָאת הַזֵּהֶמָּא.

ל. וְאִם תֹּאמַר, מָה הַיִּסּוּרִים שְׂיִכִּין לְזַהַמַת הַסְטְרָא אַחְרָא, דַּע, כִּי זֶהֱמַת הַסְטְרָא אַחְרָא הִיא דְבַר מְמֵשׁ, וְהָאוֹת וְהַמּוֹפֵת לְזֶה כִּי בְּהַסְתַּכַּל אִשָּׁה נִדְּהָ בְּמִרְאוֹת הַצּוֹבְאוֹת [שְׁקוֹרִין בְּלָשׁוֹן אַחֵר "שְׁפִיגָל"] יִדְבְּקוּ כַּמָּה כְּתָמִים בְּמִרְאָה הַמְּחַשִּׁיכִים אֶת זְהִירוֹת הַמִּרְאָה, וְנַעֲשׂוֹת בְּהִירוֹת בְּהִירוֹת לְבָנוֹת וּשְׁחוֹרוֹת כְּמוֹ שְׁכַתְּבִתִּי לְמַעְלָה פֶּרֶק ב'.

לא. הָרִי לָךְ שְׁהָאָדָם עוֹשֶׂה רָשָׁם בְּמִרְאוֹת טְמָאָה, וּמַזְהָ תִרְאָה שְׁזַהַמַת הַסְטְרָא אַחְרָא הִיא דְבַר מְמֵשׁ הַנִּדְבָּק בְּגוּף הָאָדָם, וְאִי אֶפְשָׁר לְהִתְלַבֵּן וְלְהִתְרוֹקֵן אִם לֹא עַל יְדֵי יִסּוּרִים, כִּי אֵין יִסּוּרִין בְּלֹא חֲמוּם הַגּוּף.

לב. אִף הַעֲבֵרַת הַכְּתָמִים מִן הַמִּרְאוֹת הַצּוֹבְאוֹת אֵי אֶפְשָׁר לְהַעֲבִיר אִם לֹא עַל יְדֵי גַחְלֵי אֵשׁ, וְאִזּוּ יַחֲזוּר (הַשְּׁפִיגָל) כְּמוֹ שְׁהִיָּה בְּרֵאשׁוֹנָה, כֵּן הָאָדָם אֵין לוֹ כְּפָרָה עַל חֻטְאוֹ אִם לֹא שְׁצָרִיף לְהִתְלַבֵּן בְּחֲמוּם הַיִּסּוּרִים כְּנִזְכָּר.

סדר הלימוד ליום ה שבת [יום 123 בשנה]

על ידי קבלת היסורים באהבה מחלישים כח הסטרא אחרא **לג.** וכשאדם מקבל היסורים באהבה ובחבה מאת ה', אז הוא מתיש כח התפשטות זהמת הסטרא אחרא,

וְחָלִילָה לְאָדָם שְׂיִבְעֵט בִּיסוּרָיו אֲלֵא יִקְבַּל עָלָיו הַכֹּל
 בְּאַהֲבָה וּבְחֶבְדָּה, הֵן בִּיסוּרִים שֶׁל גּוֹפוֹ וְהֵן בִּיסוּרֵי מְמוֹנוֹ.
 לָד. כִּי יֵשׁ אֵיזָה אֲנָשִׁים אִם יִקְרָה לוֹ אֵיזָה הַזֶּק מִמוֹן אֲזִי
 הוּא מִתְחַמֵּם וּמִתְלַהֵב בְּלֵב רָגֵז וּמְרִיב וּמִתְחַרֵּחַר רִיב
 עִם הַבְּרִיּוֹת, זֶהוּ אֲשֶׁר בּוֹעֵט בִּיסוּרֵין, מִיֵּאֲלֵא יִהְיֶה שְׂיָף
 עֵיל וְשְׂיָף נְפִיק בְּלֵב נִשְׁפָּר וְנִדְכָּה וּבִהְכָנְעָה, וַיֹּאמֶר תְּמִיד
 "ה' נָתַן וְה' לָקַח יְהִי שֵׁם ה' מְבָרָךְ". בְּזֶה מְעוֹרֵר רַחֲמִים,
 שְׂרוּאָה בּוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַכְנָעָה דִּילִיָּה.

לח. וְהִנֵּה קִבְּלָה בְּיָדֵי, שְׂיֵשׁ יָמִים מִיַּחַדִּים בְּשָׁנָה שְׂשָׁלוּחֵי
 ה' מְבִיאִים יְסוּרִים עַל בְּנֵי אָדָם, וּבִיַּחְוֹד עַל אוֹתָן בְּנֵי
 אָדָם שֶׁהֵן מְבַעֲטִים בִּיסוּרִים, עַל כֵּן שׁוֹמֵר נִפְשׁוֹ יִרְחַק
 מֵהֶם, וְאַצִּיג לָךְ פֶּרֶק מִיַּחַד לְאוֹתָן הַיָּמִים.

פֶּרֶק ל"ב

א. כְּתַב הָרַב בְּעַל טוּרֵי זָהָב בְּיֹרְה דְעָה סִימֵן קט"ז אֵיזָה
 יָמִים שְׂאָסוּר לְאָדָם לְהַקִּיז דָּם מִפְּנֵי סִכְנָה שֶׁהֵן יוֹמָא
 דְּדִינָא, עֵינֵן שָׁם.

ג. אֵת זֶה רָאָה וּשְׁמוֹר, כִּי מְצָאֵתִי בְּשֵׁם גְּדוֹל אֶחָד וְחִסֵּיד
 שְׂבַח־חִסִּידִים שְׂאָלוּ יָמִים הֵן מִיַּחַדִּים לְאָדָם לְקַבַּל
 יְסוּרִים עַל כֵּן אָסוּר בְּהֵן לְהַקִּיז דָּם. וְאָלוּ הֵן, י"ז
 בְּמִרְחָשׁוֹן, יוֹם ה' שְׂבֵט, כ' אָדָר, כ"ה נִסָּן, כ"ט בְּאֵיר,

מד) פְּרוּשׁ בְּלִשׁוֹן קֹדֶשׁ:

אֲלֵא יִהְיֶה כְּפוּף נִכְנָס וְכַפוּף, יוֹצֵא בְּלֵב נִשְׁפָּר וְנִדְכָּה וּבִהְכָנְעָה.

ט"ז בְּסִינּוֹן, כ"ז סִינּוֹן, כ"ד כ"ו בְּתַמּוּז, כ' אָב, כ"ו אָב,
 יוֹם כ"ז בְּאָב, יוֹם י"ב אֱלוּל.

ימים שאסור לילדים ללכת לבד ברחוב

ב. והנה באלו הימים הנזכרים יש לזהר מאד שלא ילכו
 הילדים יחידים אף ברחובות, כי הרוחות מצויין
 בעולם ויש להם רשות חס ושלום לכנס לתינוק או
 תינוקות רחמנא ליצילן. כי אלו העתים הם קבועים
 לשלוחי דין לפעל בעתים הקבועים הנזכרים לעיל.

סדר הלימוד ליום ו שבט [יום 124 בשנה]

על האדם להתפלל שהקדוש ברוך הוא יצילו מרוחות רעות ומעין הרע
ג. כמה אחריות והרפתקאות על האדם הענוש, כמה
 רוחות טובות הן המביאים ברכות טובות על העולם,
 וכמה רוחות רעות הן המביאין חס ושלום אורין בישין
 וחלאים רעים ונאמנים. ועל כלן צריך האדם לעורר
 רחמים ולהתפלל לפני אדון העולם להצילו ואת עמו
 ישראל מכל ענינים רעים הנזכרים לעיל. ובאלו הימים
 הנזכרים לעיל יש רשות לבעלי עינים רעות לתן עין הרע
 לתינוק או להכניס עין הרע בממון של חבירו.

ולכן צריך האדם להעביר כסותו על ינוקא דיליה באותן
 הימים כשמוליכו על הרחובות, כמו שכתב הזהר
 (חלק א', דף ר"א עמוד ב') שכן עשה הקדוש ברוך הוא
 לישראל מפני בלעם הרשע, מהדכיון דחמא בלעם הרשע

מה) פרוש הזהר בלשון קדש:

שכיון שראה בלעם הרשע שאינו יכול לעשות כל רע רצה להסתכל בעין

דְּלֹא יָכוֹל לַעֲשׂוֹת שׁוֹם רַע בְּעֵי לְאִסְתַּכְלָא בְּעֵינױ בִּישָׂא
 דִּילִיָּה בְּגִין דְּכָל אַתְר דְּהוּי מִסְתַּכְל בְּלַעַם הָרָשָׁע בְּעֵינױ
 בִּישָׂא דִּילִיָּה הוּי מִתְלַטֵּיא וְזֵה שְׂאֵמֵר הַכְּתוּב (בַּמִּדְבָּר כד, ב)
 "וַיִּשָּׂא בְּלַעַם אֶת עֵינָיו וַיִּרֶא אֶת יִשְׂרָאֵל שׁוֹכֵן לְשִׁבְטָיו
 וַתְּהִי עָלָיו (עַל יִשְׂרָאֵל) רוּחַ אֱלֹהִים". כְּמֵאן דְּפָרִיס סוּדְרָא
 עַל רִישָׂא דִּינֻקָּא בְּגִין דְּלֹא יִשְׁלַט בְּהוּ עֵינָא בִּישָׂא שֶׁל
 בְּלַעַם הָרָשָׁע.

י"א פְּסוּקִים שְׁתַּחֲלַתֵּם וְסוּפֵם בְּנוֹן, מְסַגְלִים נֶגְדַּהּ הַפְּשׁוּף וְהַעֵין הָרַע
 ד. וְדַע כִּי אוֹתָן אַחַד עֶשֶׂר פְּסוּקִים הַמִּתְחִילִין בְּאוֹת נו"ן
 וּמְסִימִין בְּאוֹת נו"ן קְבֻלָּה הוּא בְּיַדִּי שֶׁהֵן טוֹבִים מִפְּנֵי
 כְּשָׁפִים וְעֵין הָרַע. וְעַל כֵּן טוֹב לוֹמֵר אַחֲרֵי אַחַד עֶשֶׂר
 פְּסוּקִים הַנִּזְכָּרִים בְּמַעֲמֻדוֹת הַמִּתְחִילִין בְּנוֹן תְּפִלָּה
 קְצָרָה זו.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, הַצֵּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל מִכָּל מִינֵי כְּשׁוּפִים
 וּמִכָּל מִינֵי עֵין הָרַע, וּכְשֵׁם שְׁפָרְשֵׁת כְּנַפֶּיךָ עַל אֲבוֹתֵינוּ
 שְׁבַמְדָּבָר שְׁלֹא שְׁלַט עֲלֵיהֶם עֵינָא בִּישָׂא דְּבְּלַעַם בֶּן בְּעוֹר,
 כֵּן תְּפָרֵס כְּנַפֶּיךָ עֲלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְהַיּוֹתֵנוּ מִכְּסִים
 (בְּמַכְסָה וּבַהֲנֵהגָה) בְּשִׁמוֹתֶיךָ הַקְּדוּשִׁים מִכָּל עֵינָא בִּישָׂא אֲתָה
 סַתֵּר לִי רַנִּי פִּלְט וְגו'.

ו. וְכָל אִשָּׁה כְּשֶׁהִיא מַעֲבֵרַת כְּשֶׁהִיא אוֹמֵרַת הִיא פְּסוּקִים
 הַנִּזְכָּרִים לְעֵיל תְּהִיָּה בְּטוֹחָה דְּלֹא שְׁלֵטָא עֵינָא בִּישָׂא

רַעַה שְׁלוֹ מִפְּנֵי שְׁבָכַל מְקוּם שֶׁהִיָּה בְּלַעַם הָרָשָׁע מִסְתַּכְל בְּעֵין הָרַע שְׁלוֹ.
 הִיָּה מִתְקַלל וְזֵה שְׂאֵמֵר הַכְּתוּב: "וַיִּשָּׂא בְּלַעַם אֶת עֵינָיו וַיִּרֶא אֶת יִשְׂרָאֵל
 שׁוֹכֵן לְשִׁבְטָיו וַתְּהִי עָלָיו (עַל יִשְׂרָאֵל) רוּחַ אֱלֹהִים" - כְּמִי שְׁפָרֵשׁ מִטְּפַחַת
 עַל רֹאשׁ הַתֵּינוֹק כְּדִי שְׁלֹא תִשְׁלַט בּוֹ עֵין הָרַע שֶׁל בְּלַעַם הָרָשָׁע.

[שְׁלֹא יִשְׁלַט עַיִן הָרָע] עַל הַיֶּלֶד. עַל כֵּן יִזְהַר הָאָדָם לומר
אֶחָד עֶשֶׂר פְּסוּקִים הַנִּזְכָּרִים לְעֵיל וְיִהְיֶה נִצּוּל מֵעַיִן רָע
אֲמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

סדר הלימוד ליום ז שבט [יום 125 בשנה]

פָּרָק ל"ג

פְּרִשְׁת יִתְרו

א. חֲכָמֵינוּ זְכָרוֹנָם לְבָרְכָה תִּקְנוּ לומר שֶׁלֹּש פְּעָמִים
”וְהוּא רַחוּם יִכַּפֵּר עוֹן” וְגו’ (תהלים עח, לח), דִּהְיִנוּ
בְּהוֹדוֹ לֵה’ קָרְאוּ בְּשֵׁמוֹ”, וְאַחַד בִּ”וּבֹא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל”,
וְאַחַד בְּתַחֲלַת תְּפִלַּת מַעְרִיב. וְהַפְּנִינָה כִּי בַפְּסוּק (וְהוּא
רַחוּם וְגו’) יֵשׁ שֶׁלֹּש עֶשְׂרֵה תְּבוֹת כְּנֶגֶד שֶׁלֹּש עֶשְׂרֵה
מִדּוֹת הַרְחָמִים וְשֶׁלֹּש פְּעָמִים שֶׁלֹּש עֶשְׂרֵה עוֹלָם
שֶׁלֹּשִׁים וְתִשְׁע.

בְּקָשִׁי אֶפְשֶׁר לְנַצֵּל מִחֲטָא שְׁחִיבִים עָלַי מִלְּקוֹת

ב. וְהַפְּנִינָה, בְּאֶשֶׁר בְּכָל יוֹם וְיוֹם הַיֵּצֵר הָרָע מִתְּגַבֵּר עַל
הָאָדָם וּבְקָשִׁי אֶשֶׁר יָכוֹל הָאָדָם לְהַנְצִל מִהַחֲטָא
שֶׁנִּתְחַיֵּב עָלָיו שֶׁלֹּשִׁים וְתִשְׁע מִלְּקוֹת, וְעַל כֵּן תְּפִלָּה זוֹ
מוֹעֵלַת לְבַקֵּשׁ מִהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂיִכַּפֵּר עוֹוֹנוֹ כְּאֵלוֹ הוּא
נִלְקָה מִלְּקוֹת שֶׁלֹּשִׁים וְתִשְׁע, וְלֹא יִשְׁחִית בְּעִבּוּרוֹ לְעֻנְשׁוֹ.

ג. וּבִהְיוֹת כִּי הָעוֹוֹן גּוֹרֵם לְעוֹרֵר הַמְּשַׁחִיתִים אֵף וְחִמָּה
כִּי אֵף וְחִמָּה הֵמָּה תָּמִיד מְקַטְרְגִים עַל יִשְׂרָאֵל,
בִּהְיוֹתָם בְּמִצְרַיִם וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרַב חֲסָדָיו וְרַחֲמָיו
נִגְלָה עַל יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ בְּזָכוֹת שֶׁלֹּשָׁה אָבוֹת שֶׁלֹּשָׁה שְׁמוֹת
קְדוּשִׁים ה’ ה’ ה’ שְׁעוֹלִין לְמִסְפָּר יב”ק שֶׁהֵן רֵאשֵׁי תְּבוֹת

י'עננו ב'יום ק'ראנו, על כן אומרים פסוק זה והוא רחום וגומר כל חמתו, ואחר כך תכף ה' הושיעה המלך י'עננו ב'יום ק'ראנו.

ד. ובהיות כי גדול כח ענין מלקות שהן מצילין מל"ט קללות שנתקלל בהן הנחש ומהפכין הל"ט קללות לט"ל של ברכה הנוטף בעתים הקבועים טפין על ראש בני אדם החפצים לדבק ביראת ה', וזהו הטל מעורר אותם לדרכי היראה, והוא ממש טל של תחית המתים שעתיד הקדוש ברוך הוא להחיות בו המתים, וטל זה מיחד לקרב נפשות המתים אל הקדושה.

שלא להתעצל מלקבל על עצמו מלקות פעם אחת בחדש

ה. על כן אל תתעצלו במלקות על כל פנים פעם אחת בחדש, כי על זה התפלל גם כן אברהם אבינו עליו השלום באמרו (בראשית יח, א) "אולי ימצאון שם ארבעים", כדאיתא בזהר, שכוננתו היה אולי ימצאון שם בני אדם שלוקין מלקות ארבעים, ויאמר ה' לא אשחית וגומר.

ו. וכמו שמטל על האדם לקבל עליו מלקות ארבעים בעולם הזה, כדי שלא ילקה מלקות בעולם הבא, כי יש הרבה עברות שאמרו רבותינו זכרונם לברכה העושה כן יהיה בנדוי, והפירוש הוא שראוי הוא לנדותו, ואם כן כשלא נדו אותו בבית דין של מטה אזי הוא מגדה בבית דין של מעלה, וזהו ענין רע להאדם כשמנדין אותו למעלה.

סדר הלימוד ליום **ח שבט** [יום 126 בשנה]

תפלתו של המנדה אינה מתקבלת

ז. כי כל זמן שהוא בנדוי תפלתו אינה נשמעת, ונשמתו היא נע ונד מחוץ לפרגודא קדישא, ונסתלקת ממנו שמירות ששומר עמו ישראל, ובהיותו בדרך או בשאר מקום סכנה בקל יוכל להנזק כי הוא כהפקר ממש, כי אין משגיחין עליו מן השמים.

ח. ובאם שאשתו היא מתעברת ממנו באותן הימים, אזי יהיה התינוק אחד מהפושעים והמורדים בדת אלקינו.

ט. ואם כן, מי שהוא חכם ונבון בתכלית החכמה, יתבונן בעצמו שהכרח גדול הוא למהר ולזרז לתקן דבר זה בלי אחר ועכוב, כי מי יודע מה יולד יום, פן ימות פתאום ולא ישוב נשמתו למקום אשר היא נחצבת ממנה, ונשמתו תהיה מסורה למשחיתים ומחבלים אכזרים.

י. ולזה אכתב התקון כאן, מה שמצאתי כתוב בכתבי האר"י ז"ל, והוא, שיבחר האדם יום אחד להיות פנוי מכל עסקיו וכה יתנהג, יבחר מקום מיוחד בביתו וישב על הארץ כמנדה ויאמר:

נסח הוידוי

יא. הריני יושב לקבל עלי נויפה ונדוי שנתחייבתי מפי בית דין של מעלה על החטאים והעוונות והפשעים, שחטאתי ושעויתי ושפשעתי. אני עצב נכוה הרפתי אשמתי בתורתך, בנדתי ביראתך, פנמתי בספירותיך, השלחתי פנים בקדשיך, והמים היוצאים מבית ה' הולכתים לבית הפסא

מקום המנפנת אשת הזמה, הרסתי מנפח שלך, חללתי בריתך בהכנסת ערלה על ברית הקדוש, פגמתי בנ"ך אותיות הקדושים, נתתי גבורה לחיצונים.

יב. והנה אם נתחייבתי נדוי מפי בית דין הצדק או מפי הקדוש ברוך הוא ושכנתייה, הרי ישבתי בדרך וקבלתי עלי הדין ומתחרט ומכבה על עוונותי, חטאתי העויתי לא אשוב עוד בדרך הזה.

התת, התה, יוצר גראשית, סלח אביר יעקב, בי א-ל מלך טוב וסלח אמתה. וסיעני להיות מהשבים אליך בכל יום בלב שלם ולחטאתי לא תזכר עוד אמן סלה.

סדר הלימוד ליום ט שבט [יום 127 בשנה]

יג. והנה מהראוי להציג לך יחוד גדול ונורא, אך באשר אין כל מוחין שוין, ובפרט אשר הלבבות נתמעטו, פן יהרס ויהפך הסדר ונמצא קלקול ולא תקוץ, על כן הצגתי לך תפלה קצרה במקומה, והבוזז ללבבות יקבל לו לרצון, וזו היא:

יד. רבונו של עולם, גלוי וידוע לפניך כי חשקה נפשי מאד לומר פסוקים של יחודים ולכוון בהם יחוד גדול ונורא ליחד שמותך הקדושים באהבה, אך עוונותינו גברו עלינו וכמשא כבד וכבדו עלינו, ומחמת כן נתרבה החמר הגשמי כל כך עד שאין אנו יכולין לכוון היטב כראוי, ופן נקלקל ולא נתקן מחמת עוד הנגע בעווננו, איך אוכל לקרב ולגשת אל מקום הקדשה ואיך לבוא (ס"א אבוא) אל

שְׁעָרֵי מַלְאָךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּלָבוֹשׁ שָׂק,
וּבְכֵן רַבּוֹן עֲלָמָא, חוּס נָא וְחַמֵּל נָא אֲדוֹן הַסְּלִיחוֹת.

מז. וַיַּעַרְב לְפָנֶיךָ א-ל רָם וְנִשְׂא תִפְלֹתֵינוּ כְּאֵלוּ תִקְנֹתֵי
כָּל הַפְּגָמִים וְהַעֲבָרֹתֵי כָּל הַפְּתָמִים עַל יְדֵי כְּוֹנוֹת
הַיְחוּדִים, כֵּן יִהְיוּ מִתְקַנְּנִים הַיֵּטֵב בְּתַפְלָה זֹו שְׂאֵנִי אוֹמֵר
בְּשִׁבְרוֹן לֵב וּבְרוּחַ נְמוּכָה "וְלֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְכָה אֱלֹהִים
לֹא תִבְזֶה".

מז. וְאַחַר כֵּן יָקוּם מִן הָאָרֶץ וַיְהִי עוֹסֵק כָּל הַיּוֹם
בְּתַפְלָה וּבַתּוֹרָה, וְאִזּוּ מִן הַשָּׁמַיִם יִרְחַמוּהוּ וַיְסִירוּ
מֵעָלָיו עֲנַשׁ הַנְּדוּי שֶׁנִּתְנָה מִן הַשָּׁמַיִם כְּשֶׁלֹּא מְנַדִּין אוֹתוֹ
בֵּית דִּין שֶׁל מֵטָה. וַיְהִי לְבוֹ נְכוֹן וּבַטּוֹחַ כְּשֵׁינְהַג כְּמוֹ
שֶׁפִּתְתִּי לְעִיל אִזּוּ וְשָׁב וְרָפָא לוֹ. וְהִנֵּה אֲצִיג לְךָ פֶּרֶק מִיַּחַד
עַל אֵיזָה דְּבָרִים שֶׁהָאָדָם הוּא חַיֵּב נְדוּי וְחָרָם.

פֶּרֶק ל"ד

אֵלּוּ דְּבָרִים שֶׁהַבֵּית דִּין מְחַיְבִים לְנִדּוּת לְמִי שֶׁעוֹבֵר
עֲלֵיהֶם.

א. אָחַד, מִי שֶׁמְדַבֵּר נְבוּל פֶּה חָס וְשָׁלוֹם.

ב. הַשְּׂנִי, מִי שֶׁאוֹחֵז בְּאָמָה וּמוֹצִיא ש"ז לְבַטְלָה.

ג. הַשְּׁלִישִׁי, הַמְּקַל בְּמַצּוֹת דְּרַבָּנָן, כְּגוֹן הַמְּזֻלָּל
בְּנִטְיִלַת יָדַיִם אוֹ הַמְּזֻלָּל בְּדִינֵי מְקַצָּה וְכִיּוֹצֵא בָּהֶם
בְּאִיסוּרֵי דְּרַבָּנָן.

ד. הַרְבִּיעִי, הַמְּזֻלָּל בְּכַבּוּד תְּלִמִּידֵי חֻכְמִים, הֵן בְּפָנָיו וְהֵן
שְׁלֵא בְּפָנָיו.

ה. החמישי, המחלל את השם על ידי שלוחו עַרְל שְׁמַדְבֵּר דְּבָרֵי גְדוּפִים עַל כָּלֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

ו. הששי, מי שהוא אֵלֶם וְסֹרְבֵן וְאִינוּ רוֹצֵה לְצִיַּת דִּין, וּמִיִּגַע אֶת בַּעַל דִּינוֹ שְׁמַכְרַח לְהִיּוֹת בְּשֵׁב וְאֵל תַּעֲשֶׂה, או שגורם להוציא לו ממון רב בהוצאת המשפט.

ז. השביעי, האומר שירות ותשבחות במרוצה וְאִינוּ מוֹצִיא מִפִּיּו הַתְּבוּת בְּשְׁלִימוֹת בְּשִׁפְהַ בְּרוּרָה מִן בְּרוּךְ. שְׁאָמַר עַד תִּפְלַת יִשְׁתַּבַּח.

ח. השמיני, המלעיג על אדם כָּשֶׁר וְיִשָּׁר.

ט. התשיעי, המדבר הרבה עם אשה שְׁאִין אִשְׁתּוֹ כְּדִי לְהַסְתַּפֵּל בִּפְיָהּ, וְהוּא יְכוּל לְקַצֵּר אֶת דְּבָרָיו, וְהוּא מְכוּן לְמִלְאוֹת תְּאוֹת הַיֵּצֵר הָרַע.

י. העשירי, המחזיק במחלקת ומחניף לְרָשָׁע, ומתוף חניפתו מחזיק מעשיו של הרשע שהוא מתגבר והולך.

וְעַל אֵלוֹ הַדְּבָרִים צָרִיךְ הַבֵּית דִּין שֶׁל מִטָּה לְהַחְרִים, וְאִם לֹא יַחְרִימוּ אוֹתוֹ בֵּית דִּין שֶׁל מִטָּה אֲזִי הוּא מְחַרֵּם בְּבֵית דִּין שֶׁל מַעְלָה, וְצָרִיךְ לַעֲשׂוֹת תְּקוּנָה כְּמוֹ שֶׁפְּתַבְּתִי בְּפָרֶק ל"ג.

סדר הלימוד ליום י' שבט [יום 128 בשנה]

א. ועברה החמורה שבאלו עשרה עברות הנזכרים לעיל הוא המנבל פיו, והמדבר דבר אפיקורסות על תלמידי חכמים ומי שהוא אֵלֶם וְסֹרְבֵן. ועוד מדה אחת חמורה מכל הנזכר לעיל שגם כן בית דין של מעלה מנדין אותו,

המעיו פניו בפני בני אדם ואין לו בשת כלל, לא די לו בחרם ונדיי הנזכרים לעיל, עונשו הוא להתגלגל בכלב, וזה שאמר הכתוב (ישעיה נו, יא) "והכלבים עזי נפש".

ב. ואם תאמר, גלגול בכלב הוא ענש קל, בוא וראה דבר אחד והתבונן בענש זה במי שהוא בא על אשת איש רחמנא ליצלן.

מעשה נורא בימיו של האר"י ז"ל

ג. ודע לך מעשה אחד, הוכא בכתיבי האר"י ז"ל, שבימיו היה איש חסיד אחד ושמו רבי אברהם אבן פוא"ה ז"ל, והיה האיש עשיר גדול וידו היתה פתוחה לעניים ואביונים, ואצלו היה דר יהודי שכנו, והיה מתעסק במשא ומתן עם אשת רבי אברהם הנזכר לעיל, כי אשתו היתה מסגלת למשא ומתן.

ד. ופתאום בא על אותו השכן חולי ונפל למשכב ימים רבים עד שהתחיל בשרו לרקב עליו אף ערותו נרקב ופזר ממון רב בהוצאת הרופאים ולא מצא עזר ותרופה למכתו, ומת האיש ההוא באותו חולי ביסורים קשים ומרים.

ה. ואחר כמה שנים בא כלב אחד ותמיד היה מסבב את הבית של החסיד רבי אברהם אבן פוא"ה הנזכר לעיל, והכלב הנזכר לעיל היה כלב שחור מכער מאד. כשראו אותו האנשים היו מפחדין מפניו כי פניו היה כמו מזיק, והיו תמיד מגרשין את הכלב ההוא מבית רבי אברהם חסיד הנזכר לעיל במקלות, והיה הכלב חוזר ובא.

ו. ותמיד כשהיה רבי אברהם הנזכר לעיל משכים לבית הכנסת היה מוצא זה הפלב שחור עומד אצל הדלת, והיה ממתין עד שיפתחו הדלת והיה רוצה לשמט את עצמו אל הבית, ותמיד היה רבי אברהם חסיד מגרש אותו וצוה לנעל הדלת אחריו, אף על פי כן חזר הפלב והיה ממתין בדלת עד שיפתח.

סדר הלימוד ליום יא שבט [יום 129 בשנה]

ז. ופעם אחת ארע שיצא החסיד בהשכמה מפתח בית ושכח לנעל פתח הדלת של הבית ושל החדר בית החרף, ותכף דלג הפלב לבית וקפץ מחדר לחדר עד שהיה מגיע לחדר שהיתה שם אשתו של רבי אברהם הנזכר לעיל שוכבת עדין במטה שלה ומצאה ישנה, וקפץ הפלב על המטה ונשף בה נשוכין בהרבה פצעים וחרורים ואחר כך ברח מהבית.

ח. והאשה הנזכרת לעיל צעקה מאד עד שקולה נשמע בבית האר"י ז"ל. ובא בעלה רבי אברהם חסיד ושאר אנשים להרב רבי יצחק לור"א.

ט. והשיב הסבה היה כי האשה הזאת נעשית בעוונותינו הרבים אשת איש עם השכן שלה שכבר מת, וזהו הפלב שחור היה בו נשמתו, והיא היתה גורמת בפתוי דבריה ובנתינות מעות להשכן הנזכר לעיל לשכב אצלה דרך אישות, על כן עשה הפלב עכשיו נקמה באשה.

י. ואחר כך השביעו את האשה שתגיד האמת והודית, שבעוונותינו הרבים היה שוכב עמה בבית הסחורה,

וְעַל כֵּן נִרְקַב בְּשָׂרוֹ שֶׁל אוֹתוֹ הָאִישׁ וְגַם עֲרֹתוֹ הָיָה נִרְקַב,
וְאַחַר כֵּן בִּקְשָׁה לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה וּמִתָּה בְּתוֹךְ תְּשׁוּבָתָהּ,
אֲבָל הַחֲסִיד גִּרְשָׁה תַכְף מִבֵּיתוֹ.

יא. בּוֹא וּרְאֵה, שֶׁהַעוֹן שֶׁל עֵזִי פָּנִים יֵשׁ לָהֶם עֲנֹשׁ גְּלוּגוֹל
כָּלֵב כְּמוֹ הַעוֹן אֲשֶׁת אִישׁ, עַל כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם
לְהִנְהִיג עֲצָמוֹ בְּבִשְׁת פָּנִים וּרְאֵת ה' תְּהִיָּה עַל פָּנָיו תָּמִיד,
וְאִז טוֹב לוֹ יִהְיֶה סְלָה.

פְּרָשַׁת מִשְׁפָּטִים

א. כְּבָר נִתְפַּשֵּׁט הַמְּנַהֵג בְּרַב תְּפוצוֹת יִשְׂרָאֵל לְהִתְעַנּוֹת
בַּיּוֹם שָׁמַת בּוֹ אָבִיו אוֹ אִמּוֹ מִדֵּי שָׁנָה שְׁקוֹרִין "אָר
צִיִּיט" מְטַעְמִים יְדוּעִים, עֵינַי בְּסִפֵּר נִשְׁמַת חַיִּים מִשׁוּם
דְּרִיעַ מְזֻלָּא שֶׁל אוֹתוֹ יוֹם [מִשׁוּם שָׂרַע מְזֻלוֹ שֶׁל הַבֵּן
בְּאוֹתוֹ יוֹם].

ב. אִי נִמְי, דִּישׁ קֶצֶת דִּין לְאָבִיו אוֹ לְאִמּוֹ בְּאוֹתוֹ יוֹם תָּמִיד
וְאִמִּירַת הַקִּדִּישׁ וְהִתְעַנּוּת מוֹעִיל לְהִנְצִל מִמְקֶצֶת הַדִּין
הַזֶּה, אֲמָנָם לֹא דֵי בְזָה לְבַד אֲלֵא יִרְאֵה לְמִצָּא לַעֲשׂוֹת טוֹב
בַּיּוֹם הַנִּזְכָּר לַעֲלִיל.

טוֹבָה לְנִשְׁמוֹת הָאֲבוֹת אִם הַבֵּן מַחְדֵּשׁ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה אֲמִתִּיִּים

ג. אִם הוּא בְּעַל תוֹרָה יִרְאֵה לְחַדֵּשׁ בּוֹ אֵיזָה דְּבָר
בְּתוֹרָה, אִז יֵשׁ תוֹעֵלַת גְּדוֹל לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ, וְאִף
בְּשָׂאֵר יְמוֹת הַשָּׁנָה, כְּשֶׁהַבֵּן מְחַדֵּשׁ אֵיזָה חֲדוּשׁ תוֹרָה
לְשִׁמָּה, אִז הַבֵּן מְשַׂמַּח אָבִיו וְאִמּוֹ וּמְעַטְרִין לְאָבִיו וְאִמּוֹ
בְּכַמָּה עֲטוּרִין.

סדר הלימוד ליום יב שבט [יום 130 בשנה]

ד. ומי שזוּכָּה שָׁנָתָן בְּתוֹ לְתַלְמִיד חָכֵם, וְכִשְׁחַתְּנוּ הוּא מִתְדַּשׁ אִיזָה דְּבָרֵי תוֹרָה לְאַמְתּוֹ אַזִּי מְעַטְרִין לְחַמְיו וְחַמּוֹתוֹ גַּם כֵּן בְּכַמָּה עֲטוּרִין. וְכִבֵּר מְצִינוּ בְּזֵהָר פְּרִשֶׁת נֶשֶׂא (דף קמ"ד עמוד א) גְּבִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי שֶׁבָּחָר לוֹ מְקוֹם אֶחָד קָדוֹשׁ עִם תַּלְמִידָיו לְחַדֵּשׁ שָׁם חֲדוּשֵׁי תוֹרָה וְרָזִין דְּאוּרֵיתָא.

ה. הָיוּ שׁוֹמְעֵין בֵּת קוּל: אֲשֶׁרִיךְ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי עִם תַּלְמִידָיךְ, דְּהָא אִיתְגַּלוּ לְכוּן מְאִי דְלָא אֲתַגְלִי לְכָל צָבָא מַעְלָה, וְחֲדוּשִׁים אֱלוֹ לֹא נִתְגַּלוּ מִיּוֹמָא דְקָאִים מִשָּׁה רַבִּינוּ ע"ה עַל טוֹרָא דְסִינֵי, וְכַמָּה כְּתוּת שֶׁל מְלֹאכֵי הַשְּׂרָת מִתְקַבְּצִין שָׁם לְשִׁמוּעַ רָזִין דְּאוּרֵיתָא, וְהָאֵי יוֹמָא אֶקְרִי לְמַעְלָה הַלּוּלָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי.

ו. מֵאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי, תוֹהֵנָא עַל הַהוּא חֲגִיר חֲרָצִין (פְּרוּשׁ: חֲגוּר מְתַנִּים) הוּא אֱלִיָּהוּ הַנְּבִיא, דְּכָתִיב בֵּיהּ

מו) פְּרוּשׁ הַזֵּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי: "תַּמָּה אֲנִי עַל אוֹתוֹ חֲגוּר מְתַנִּים, הוּא אֱלִיָּהוּ הַנְּבִיא, שְׁכָתוּב עֲלָיו: 'וַיַּחְגֹּר אֶת מִתְנִיּוֹ'. מַדּוּעַ לֹא בָּא לְאֲדָרָא (מְקוֹם יְשִׁיבַת הַחֲכָמִים) שְׁלֹנּוּ בְּזַמַּן שֶׁגִּלְינוּ חֲדוּשִׁים נִפְלְאִים אֱלוֹ".

עוֹדוֹ מְדַבֵּר, וְהֵנָּה הוֹפִיעַ אֱלִיָּהוּ הַנְּבִיא, פְּנִיּוֹ מְאִירוֹת וְנִיּוּצוֹת אוֹר נִתְזוֹת מִהוֹן. שְׁאֵלוּ רַבִּי שְׁמַעוֹן: "מַדּוּעַ לֹא בָּא מֵר לְשַׁלְחָן הַמְּטַעֲמִים, שֶׁהֲכֵנוּ לְהַקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּחֲדוּשֵׁי תוֹרָתָנוּ בְּיוֹמָא דְּהַלּוּלָא?" עָנָה לוֹ אֱלִיָּהוּ: "חֲמִיָּה, רַבִּי, שְׂרָצִיתִי לְבוֹא וְלֹא יָכַלְתִּי, שְׁאוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁלְחַנֵּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת נְסִים לְרַב הַמְּנוּנָא סְבָא וְלַחֲבִירֵיו, שֶׁנִּתְפָּסוּ בְּאַרְמוֹן הַמַּלְכוּת, וְאֲנִי עֹקְרֵתִי אֶת הַיְכָלִי הָאַרְמוֹן וְהַפְּכָתִים, נַעֲשֶׂה גַם וְנַהַרְגוּ מְאִתָּם אַרְבַּעִים וְחַמְשֵׁה שָׂרִים, שֶׁהֵיוּ מְקַטְרָגִים עַל רַב הַמְּנוּנָא סְבָא. וְהוֹצֵאתִי

(מלכים א יח, מז) "וַיַּחַגְר אֶת מִתְנִיוֹ", אַמַּאי לֹא אֶשְׁתַּכַּח בְּגוֹ
אֲדָרָא דִּילָן (רוצה לומר, אדר"א הוא המקום שהיו יושבים תמן נקרא כך)
בְּזַמְנָא דְאַתְגְּלִיא מַלְיָן אֲלֵיָן קַדִּישֵׁין.

אֲדָהָכִי אֶתִּי אֲלִיָּהוּ, קִטְפוּרֵי (רוצה לומר, ניצוצין) נְהִירֵין
בְּאַנְפוּי. אָמַר לִיָּה רַבִּי שְׁמַעוֹן, מַאי טַעְמָא לֹא
שְׂכִיחַ מֵר בְּקַרְדּוּטָא גְּלִיפָא דְמַאֲרִיה (רוצה לומר, במיני
מטעמים) שְׁעָשִׂינוּ לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּחַדוּשֵׁי דְאוּרִיתָא
בְּיוֹמָא דְהַלּוּלָא.

ז. אָמַר לִיָּה אֲלִיָּהוּ, חֲיִיךְ רַבִּי דְבַעֲינָא לְאַשְׁתַּכַּח עִמְכוֹן
וְלֹא יְכִילָנָא, דְּהַהוּא יוֹמָא שְׁדַרְנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְמַעַבְדַּ נְסִין לְרַב הַמְנוּנָא סָבָא וְחַבְרוּהֵי דְאַמְסָרָא
בְּאַרְמוּנָא דְמַלְכָּא, וְעַקְרֵתִי הֵיכְלִין דְּמַלְכָּא וְהַפְכַתִּי הֵהִיכַל
וְאַרְחִישְׁנָא נִיסָא דִּמְתוּ מְאֵתָן וְאַרְבַּעִים וְחַמְשָׁה פּוּדִשְׁכִּי
שְׁהִיוּ מְקַטְרְגִים עַל רַב הַמְנוּנָא סָבָא. וְאַפִּיקְנָא לְרַב
הַמְנוּנָא וְחַבְרוּי וְהַעֲמַדְתִּי אוּתָן מֵרְחוֹק לְבַקְעַת אוּנו
וְאַשְׁתַּזִּיבוּ, וְהַכְנַתִּי תַמָּן מְזוֹן לֶחֶם וַיִּמֵּם, כִּי תִלְתָּא יוֹמִין
לֹא אָכְלִי וְכָל הָאֵי יוֹמָא לֹא בְּדִילָנָא מִינֵיהּוּ.

את רב המנונא סבא ואת חבריו להפשי והעמדתיים בבקעת אונו, וכן
נצלו. הכנתי להם שם מים ומזון, משום שלא אכלו שלושה ימים, וכל
אותו יום לא נפרדתי מהם. כְּאִשְׁרֵי חֲזַרְתִּי שְׁמַעְתִּי קוֹלוֹת שְׁמַחָה
בְּעוֹלְמוֹת הָעֲלִיוֹנִים; וּמִשְׁשֵׁאֲלָתִי: 'לָמָּה הַשְׁמַחָה?' אָמְרוּ לִי: 'לְכַבּוּד
הַהַלּוּלָא שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי'. אֲשֶׁרִי, רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲשֶׁרִי חֲלַקְךָ
וְאֲשֶׁרִי הַיּוֹשְׁבִים לְפָנָי! כִּמָּה דְרָכִים הִתְקַנּוּ לְהַאִיר לָכֶם מְנַהַר הָאַפְרָסְמוֹן
הַזֶּה! וּבּוֹא רָאֵה: בְּגִלְלָךְ עֲטְרוּ הַיּוֹם אֶת רַבִּי פְּנַחֵס בֶּן יֵאִיר חוּתְנָךְ בְּחַמְשִׁים
כְּתָרִים".

ח. כִּד תִּבְנֶא שְׁמַעְנָא קְלִין וְחֻדְוָה רַבָּה לְמַעְלָה, וְשְׂאִילָנָא
 מֵהוּ דָּא חֲדוּתָא, וְאַמְרוּ לוֹן דָּא הוּא יוֹמָא דְהַלּוּלָא
 דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי. וְזָכָא אַנְתָּ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי
 וְזָכָא חוּלְקֵי, וְזָכָא חוּלְקֵי דְחַבְרֵיא דִּיתְבִּין קַמָּךְ, כַּמָּה
 דְרַכִּין אֲתַתְקֵנוּ לְנַהֲרָא לְכוּ מִן נַהֲרֵי אַפְרָסְמוֹן דְכִיָּא. וְתָא
 חֲזִי, יוֹמָא דִּין בְּגִינְךָ אֲתַעֲטְרוּ חֲמִשִּׁין כְּתָרִין לְרַבִּי פְּנַחֶס
 בֶּן יֵאִיר חוּתְנָךְ וְכוּ'.

סדר הלימוד ליום יג שבט [יום 131 בשנה]

מעלת התורה ומעשים טובים לשמה

ט. הָרִי מְבַאֵר מַעְלַת לְמוֹד הַתּוֹרָה לְשִׁמָּה, וְכֵן כָּל מַעֲשִׂים
 טוֹבִים שְׁעוֹשֶׂה הָאָדָם רֵיחַ נְחוּחַ לֵה' בְּאֵם שְׁעֵשֶׂה
 לְשִׁמָּה, וְכֵן הוּא חָס וְשָׁלוֹם לְהַפּוֹךְ כְּשִׁעוֹשֶׂה שְׁלֵא לְשִׁמָּה.
 י. וְכֵן מְצִינוּ שֵׁם בְּזוּהַר, מִיַּכְד סְלִיק רַבִּי חִיָּא לְאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל
 קָרָא בַּתּוֹרָה עַד דְּהוּי אֲנַפּוּי נַהֲרִין כְּשִׁמְשׁ, וְכַד הוּי
 קִיָּמִין לְפָנָיו כָּל אֵינוֹן דְּהוּוּ לְעֵין בְּאוּרֵיתָא הוּי אָמַר: דִּין
 אֲשַׁתְּדַל בְּאוּרֵיתָא לְשִׁמָּה וְדִין שְׁלֵא לְשִׁמָּה, וְהוּי צְלִי עַל

מז) פְּרוּשׁ הַזֶּהר בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

כְּשִׁעְלָה רַבִּי חִיָּא לְאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל, עֵסֶק בַּתּוֹרָה, עַד שֶׁהֵאִירוּ פְּנֵיו כַּחמָה.
 וְכְשִׁיבּוּ לְפָנָיו הַעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, הִנֵּה אָמַר: "זֶה הַעוֹסֵק בַּתּוֹרָה לְשִׁמָּה,
 זֶה - לֹא לְשִׁמָּה". וְהִיָּה מִתְפַּלֵּל עַל הַעוֹסֵק בַּתּוֹרָה שְׁלֵא לְשִׁמָּה, שְׂיִזְכָּה
 לְעֵסֶק בָּהּ לְשִׁמָּה, וְעַל יְדֵי זֶה יִזְכָּה לְעוֹלָם הַבָּא.

יוֹם אֶחָד יָשַׁב לְפָנָיו תַּלְמִיד, שֶׁפָּנָיו הָיוּ יְרוֹקוֹת. אָמַר - וַדַּאי מִהֲרַהֵר הוּא
 בַּחֲטָא. תַּפְסוּ רַבִּי חִיָּא וּמִשְׁכוּ בְּדַבְרֵי תוֹרָה נְעִימִים, עַד שֶׁהִתְיַשְׁבֶּה רֹחוֹ.
 מֵאוֹתוֹ הַיּוֹם וְהִלָּא קָבַל עַל עֲצָמוֹ אוֹתוֹ תַּלְמִיד, שְׁלֵא יְהַרְהֵר הַרְהוּרִים
 רְעִים, אֲלֵא יַעֲסֵק בַּתּוֹרָה לְשִׁמָּה.

האי דהוי עסיק שלא לשמה דיתעסק ביה לשמה, ועל ידי זה יזכה לעולם הבא.

יומא חד הוה תלמידא דהוי לעי באורייתא ואנפוי ירקין. אמר ודאי מהרהר בחטאה איהו. אחיד ליה ואמשיך ליה במלין סתימין דאורייתא עד דאתישב רוחיה בגויה. מן ההוא יומא ולהלאה שני על עצמו דלא ירדף בתר הנזי הרהורין בישיין וישתדל באורייתא לשמה.

יא. הפלל העולה, בכל ענין שיבוא לידיך תתבונן בו היטב אם יש בו נחת רוח לאבינו שבשמים, ואם יש בו נדנוד עברה חס ושלום אזי לא יעלה לרצון לפני הקדוש ברוך הוא.

בכל יום צריך לפשפש במעשיו

יב. וזה לשון הזהר שם (דף קצ"א עמוד א'): מ"ח "בעי ליה לבר נש למבדק בחובוי כל יומא ויומא, דהא כד בר נש קאים מערסיה תרין סהדין קימין קמיה בהדיה כל יומא, בעי בר נש למיקם, אינון סהדי אמרי ליה בשעתא דאפתח עינוי (משלי ד, כה) "עיניך לנכח יביטו" וגו'. קם ואתקין

מח) פרוש הזהר בלשון קדש:

צריך האדם לפשפש במעשיו כל יום ויום, שהרי כשהאדם קם בבקר ממטותו, מיד נצבים לפניו שני עדים, העתידים ללוותו במשך היום כלו, ועדים אלו אומרים לו מיד בפתחו את עיניו: "עיניך לנכח יביטו". כשמבקש הוא ללכת - אומרים לו: "פלס מעגל רגליך". לכן צריך האדם להשתמר מעוזן כל יום ויום. ובכל יום ויום כאשר מגיע הלילה, חייב האדם למשמש במעשיו ולבדק אותם, כדי שישוּב ממעשיו הרעים, שעשה במשך היום.

רְגִלוֹהִי לְמִיּהָה, אֵינּוֹן סִהְדֵי אֲמַר לִיָּה (שָׁם שָׁם, כו) פִּלְס מִעַגְל
רְגִלְיָךְ וְגו'.

וְעַל דָּא, כַּד אֲזִיל בְּר נֶשׁ בְּכַל יוֹמָא בְּעֵי לִיָּה לְאַסְתְּמָרָא
מִחֻבּוּבִי, שְׁכַל יוֹמָא וְיוֹמָא כַּד אֲתִיָּא לִיָּלָה בְּעֵי
לְאַסְתְּכִלָּא וּלְמַכְדֵּק בְּכַל מַאי דְעֵבִיד כָּל הָהוּא יוֹמָא בְּגִין
דִּיתוּב מִיְנִיָּיהוּ (פרוש: אם יראה שעשה בזה היום דבר שאינו הגון,
ישוב ממנה לבלתי לעשות עוד כזה פעם שנית) וְיִסְתַּכַּל בְּהוּ תְדִיר
בְּגִין דִּיתוּב.

יֵד. מַה שְּׂאִין כֵּן בְּהִיּוֹתוֹ אֵינּוּ נוֹתֵן אֶל לְבוֹ לְהִסְתַּכַּל
וּלְעֵין בְּמַעֲשָׂיו אֵיךְ וּמָה הִמָּה, אִם מִיִּשְׂרָאֵל אוֹ לְאוּ,
וְהוּא הוֹלֵךְ וְעוֹשֶׂה וּפּוֹעֵל וּמְרַבֵּה דְרָכָיו כְּלָם בְּלִתי חֲשָׁבוֹן
רַע אוֹ טוֹב, הָרִי בְּכַל אֵלוֹ הַהוֹלְכִים בַּחֲשָׁךְ וְלֹא רָאוּ אוֹר
וְאֵינּוּ נִפְקֵד בְּמָרוֹם לְטוֹבָה וְאֵינּוּ דוֹכֵר שְׁלוֹם אֱלֹו בְּבֵית
דִּין שֶׁל מַעֲלָה.

סדר הלימוד ליום יד שבט [יום 132 בשנה]

שְׁלֹא לַתֵּן שְׁלוֹם לְאִישׁ אֶלָּא אִם כֵּן יוֹדְעִים שֶׁהוּא צַדִּיק
זוּ. וּבִימֵי חֲסִידִים הַקְּדָמוֹנִים וּבְעֵלְמָא הַדִּין הָיוּ מְדַקְדְּקִין
שְׁלֹא לַתֵּן שְׁלוֹם אִם לֹא בְּדָקוּ אוֹתוֹ הֵיטִיב בְּמַעֲשָׂיו,
כְּדֹאִיתָא בְּזִהַר פְּרֻשַׁת מִקָּץ (דף ר"ד עמוד ב'): מִטְּרַבִּי חִיָּא וְרַבִּי

מט) פרוש הזהר בלשון קדש:

רַבִּי חִיָּא וְרַבִּי יוֹסִי הִלְכוּ בְּדִרְךָ. בְּדִרְךָ הַלּוֹכִים רָאוּ אָדָם, שֶׁהִיָּה עֲטוּף
בְּצִיצִית וְכִלֵּי זֶן חֲגוּרִים לוֹ מִתַּחַת לְבָגְדָיו. אָמַר רַבִּי חִיָּא: "אָדָם זֶה הֵינּוּ
צַדִּיק גָּמוּר אוֹ רַמָּאי וְגוֹנֵב לֵב הַבְּרִיּוֹת הוּא."

יוסי הרי אזלי באורחא אדהכי חמי חד בר נש דהוי אתי
בעטופא דציצית וכלי זיגין קשורים תחות בגדיו.

**אמר רבי חיאי, בר נש דא חד מתרין אית ביה, או זכאה
שלים איהו, או רמאה ית בני עלמא איהו.**

אמר לו רבי יוסי: "הרי החסידים העליונים אומרים: 'הוי דן את כל האדם
לכף זכות'. הרי למדנו: אדם היוצא לדרך, יתכונן לשלשה דברים: לדורון,
למלחמה ולתפלה. למדנו זאת מיעקב אבינו. והאדם הזה, ההולך בדרך,
הוא עטוף בציצית לתפלה, כלי זיגו מוכנים לקרב; והנה כיון שמצאנו בו
שני דברים, אין אנו צריכים לחפש גם דבר שלישי".

כשהתקרב אותו אדם אליהם, פנו אליו רבי חיאי ורבי יוסי בברכת שלום,
אולם הוא לא ענה להם. ענה רבי חיאי: "הנה אחד מאותם דברים, שהיו
צריכים להמצא בו, חסר, שהרי נראה, שאדם זה לא הכין עצמו לדורון,
שהשלוש כלול בדורון". ענה לו רבי יוסי: "שמה טרוד הוא עתה בתפלתו
או חוזר על תלמודו, שלא ישתכח הימנו".

הלכו השלשה כפרת דרך, ואותו אדם לא דבר אתם מטוב ועד רע.
לאחר זמן מה נשמטו רבי חיאי ורבי יוסי מעליו והלכו בנפרד ועסקו
בתורה. לבסוף התקרב אותו אדם אליהם וברכם לשלום. אמר להם:
"רבתי, במה חשדתם אותי כפאשר נתתם לי שלום ולא החזרתני
לכם?" אמרו לו: "חשבנו, שאולי התפללת או חזרת על תלמודך".
אמר להם: "אתם דנתם אותי לכף זכות והמקום ידון אתכם לזכות.
הבה ואסביר לכם, מדוע לא החזרתני לכם שלום: יום אחד כשהלכתי
בדרך פגשתי אדם אחד והקדמתי לו שלום. אותו אדם לסטים היה,
וקם עלי לצערני; לולא התגברתי עליו, היה חס ושלום מבצע בי את
זממו. באותו יום נדרתי, שלא אקדים שלום לשום אדם, עד שאדע
שצדיק הוא, משום שאסור להקדים שלום לרשעים, כמו שכתוב:
'אין שלום אמר ה' לרשעים'. באותה שעה שפגשתיכם, חשדתי בכם,
משום שלא ראיתי בכם שום מצוה גלויה. זהו טעם אחד. עוד טעם,
שהייתי חוזר על תלמודי באותו שעה, ולא רציתי להפסיק מדברי
תורה".

מז. אָמַר לִיה רַבִּי יוֹסִי, הָאֵל חֲסִידֵי עֲלָאִין אָמְרֵי הוּהוּ
 דָּן לְכָל בַּר נֶשׁ לְזִכּוֹ, הָאֵל תַּנִּינָן בַּר נֶשׁ דְּנַפְיָא
 לְאוּרְחָא יִתְכַוֵּן לְתַלְתּוּ מִלִּין לְדוּרוּן לְקַרְבָּא לְצִלוּתֵיהּ
 וַיִּלְפִּינָן מִיַּעֲקֹב וְכוּ', וְהָאֵל בַּר נֶשׁ אָזִיל בְּאוּרְחָא אִיהוּ
 עֲטוּפָא וְצִלוּתָא וְהָאֵל בֵּיה כְּלֵי זִין לְקַרְבָּא כִּיּוֹן דְתַרִּין
 מִלִּין אִית בֵּיה תְּלִיתָאֵי כוּ' דְאִתְחַזְּיָן דְלִית בֵּיה דְהָא
 לָא אִתְקִין גְּרַמִּיה לְדוּרוּן דְבְּדוּרוּן שְׁלָמָא אִתְכְּלִיל. אָמַר
 רַבִּי יוֹסִי דְלָמָא אִיהוּ מִשְׁתַּדֵּל בְּצִלוּתֵיהּ אוּ מִרְחִישׁ
 תְּלַמוּדֵיהּ בְּגִין דְלָא יַעֲקֹר לִיה. אָזִלוּ כְּחֻדָּא, וְלָא מִלִּיל
 הֵהוּא בַר נֶשׁ בְּהַדְיָהוּ.

יז. לְכַתֵּר אֲשַׁתְּמִטּוּ רַבִּי חֵיָא וְרַבִּי יוֹסִי וְאֲשַׁתְּדִלוּ
 בְּאוּרְחָא, קָרִיב לְגַבְיָהוּ וְיִהִיב שְׁלוּם לְהוּן. אָמַר לְהוּ,
 רַבּוּתִי בְּמֵאֵי חֲשַׁדְתוּן לִי כַּד יִהְיִיתוּ לִי שְׁלוּם וְלָא
 אִתִּיהִבַת לְכוּן, אָמְרוּ לִיה, דִּילְמָא צִלוּתָא הוּיִת אָמְרַת אוּ
 מִרְחִישׁ תְּלַמוּדָא.

יח. אָמַר לְהוּ, אֲתוּן הֵייתָם דְּנִין אוּתִי לְכַף זְכוּת, הַמְּקוּם
 יְדִין אֲתָכֶם לְכַף זְכוּת, אָבַל אִימָא לְכוּן יוּמָא חֻדָּא
 הוּינָא אָזִיל בְּאוּרְחָא, אֲשַׁכְּחָנָא בַר נֶשׁ וְאִקְדִּימָנָא לִיה
 שְׁלוּם וְהָאֵל גְּבַרָא לְסִטָּאֵי הוּי וְקָם עָלֵי וְצַעַר נַפְשֵׁי
 וְאִלְמָלָא דְאִתְתַּקְּפָנָא בֵּיה אֲצַטְעָרְנָא, וּמֵהָאֵל יוּמָא נְדַרְנָא
 דְלָא אִקְדַּמָּנָא שְׁלָמָא עַד דְאִבְדַּק בֵּיה דְהוּא גְּבַר זַכָּאָה.

יט. בְּגִין דְאָסוּר לְהַקְדִּים שְׁלוּם לְכַר נֶשׁ חֵיבָא, דְכְתִיב
 (ישעיה מו, כב) "אִין שְׁלוּם אָמַר ה' לְרַשְׁעִים". וְהוּא
 שְׁעָתָא דְחִמְיָנָא לְכוּ וְיִהְיִיתוּ לִי שְׁלוּם וְלָא אִתִּיבָנָא לְכוּ

חֲשִׁידָנָא לְכוּ בְּגִין דְּלֹא חֲמִינָא בְּכוּ מְצוּהָ דְּאִתְחַזֵּיא לְבַר
נֶשׁ, דָּא הוּא חָדָא.

ב. וְעוֹד טַעַם אַחֲרִינָא, דְּהוּינָא מְרַחֵישׁ בְּתִלְמוּדָאֵי בְּאוּתוּ
שְׁעָה, וְלֹא הָיִיתִי רוּצָה לְהַפְסִיק מִמְּלִין דְּאוּרִיתָא
בְּאוּתוּ שְׁעָה.

הָרִי מְבָאָר דְּאָסוּר לְהַקְדִּים שְׁלוֹם אִם אֵינוּ בַר נֶשׁ זִכְאָה
[אָדָם צָדִיק], וּמְכַל שְׂכַן שְׁנוּהֲגִים כֵּן לְמַעְלָה שְׂאִין
נוֹתְנִים שְׁלוֹם לְאָדָם רָשָׁע, כִּי שָׁם אֵין מְחַנִּיפִים לְרָשָׁעִים
כְּמוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּי שָׁם הוּא עֲלָמָא דְקָשׁוּט וְאֵין בָּהּ
חֲנֻפָּה וְאֵין נְשִׂאוֹת פָּנִים, וְהַכֵּל נִדוּן שָׁם בְּמִדָּה וּבְמִשְׁקָל
וּבְקוּ הַדְּקָדוּק.

סדר הלימוד ליום **טו שבט** [יום 133 בשנה]

כא. וְהָא דְּבִזְמַן הַזֶּה אָנוּ מְקַדִּימִין שְׁלוֹם לְכָל אָדָם מְבָאָר
בְּסִפְרֵי הַזֶּה, בְּאִם שְׁהוּא רוּאָה שְׁיֻכַּל הָרָשָׁע
לְהִתְחַזֵּק עָלָיו מִתַּר לְהַקְדִּים לְרָשָׁע שְׁלוֹם כְּדִי שְׁיֻכַּל
לְהַנְצִל מִמֶּנּוּ, וְאִפְשָׁר שְׁזַהוּ הַטַּעַם דְּרַבִּי יוֹחָנָן דְּהַקְדִּים
שְׁלוֹם אֶפִּילוּ לְנִכְרִי בְּשׁוּק וְקַל לְהִבִּין.

כב. עַל כֵּן יִתְבוּנָן הָאָדָם עַל זֶה שְׁהוּא מְלֹא שְׁבַע רִגְזוּ
קְרוּץ מִחֲמַר, שְׁלֹא יְהִיָּה גְסוּת רִיחַ וְחֹמֶד מְמוֹן, וְקַ
יְהִיָּה בְּנַחַת וְכָל מַעֲשָׂיו יְהִיָּה בְּהַשְׁכָּל וּבְמִשְׁקָל לְחֻשְׁב
חֲשׁוּבוֹתָיו בְּכָל יוֹם נִגְדַּה, אֲזִי יִתְבוּנָן מַעֲצָמוּ לְבִלְתִּי
יִחְטָא, וְאֲזִי יִצְלִיחַ בְּכָל מַעֲשָׂה יְדִיו אָמֵן.

פָּרָק ל"ד

א. אֵיתָא בְּגִמְרָא דְתַעֲנִית (דף כ"ה עמוד א'): "רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן פְּדָת דְּחִיקָא לִיה שְׁעָתִיה עֶבִיד מְלִתָּא (פּרשׁ רש"י: שְׁהָקִיז דָּם) וְלֹא הָוִי לִיה מִיַּדִּי לְמִיכַל אֲשַׁכַּח חֲדָא תּוּמִי שְׂדִי' לְפּוּמָא חָלַשׁ לְבִיה וְנָיִם.

(ג) פּרוּשׁ הַגְּמְרָא בְּלִשׁוֹן קַדְשׁ:

רבי אלעזר בן פדת הקיז דם ונחלש, ולא היה לו מה לאכל. הוא מצא קטנית אחת והכניסה לפיו ומרב חלשה נרדם. נכנסו החכמים לשאלו, וראו שהיה בוכה וצוחק בחלומו ואחר כך יצא ניצוץ אש ממצחו. כִּאֲשֶׁר הִתְעוֹרַר, שְׁאַלְוֵהוּ הַחֲכָמִים: "מִדּוּעַ בְּכֵיִת וְאַחַר כֵּן צָחַקְתָּ וּלְבַסּוּף יָצָאָה שְׁלֵהֶבֶת אֵשׁ מִמְצָחְךָ?"

השיב להם: "רְאִיתִי אֶת הַשְּׂכִינָה וְנִתְנָה לִי שְׁלוֹם. שְׁאַלְתִּיהּ: 'רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, עַד מַתִּי אֶהְיֶה שְׂרוּי בְּצַעֲרִי וּבְעִנְיִי?', הַשְּׂכִיב לִי: 'אֶלְעָזָר בְּנִי, רוּצָה אַתָּה, שְׁאַחְרִיב אֶת הָעוֹלָם וְאֶבְרָא אוֹתוֹ מִחֲדָשׁ? אוֹלֵי אִזּוּ יִפֹּל מִזֶּלְךָ לְהִבְרָא בְּשַׁעַת הַשְּׁפַע'!"

השבתִי: 'רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, דְּרוּשׁ לְהַחְרִיב אֶת הָעוֹלָם וּלְבוֹרְאוֹ וְעַדִּין אֵין וְדָאוֹת שְׁאַבְרָא בְּשַׁעַת הַשְּׁפַע'. שְׁאַלְתִּי: 'מַה רַב יוֹתֵר: הַשְּׂנִיִּים שֶׁכָּבַר חֵיִיתִי אוֹ אֵלוֹ שְׁעַדִּין נוֹתְרוּ לִי לְחַיּוֹת?', עֲנָתָה לִי הַשְּׂכִינָה: 'הַשְּׂנִיִּים שֶׁכָּבַר חֵיִיתִי הֵן הָרַב (כְּלוּמוֹ, כִּבְרַ עֲבִירוֹ רַוב שְׁנוֹת חֵיִי)'. אִמְרַתִּי: 'אֵם כֵּן אֵינְנִי רוּצָה'. (לְהַחְרִיב אֶת הָעוֹלָם וּלְבְרָאוֹ מִחֲדָשׁ).

הָרָאוֹ לִי תְרִיסַר נְהַרִי אֶפְרָסְמוֹן. שְׁאַלְתִּי: 'אֵלוֹ לְמִי?' עֲנֵנוּ לִי: 'לְךָ'. שְׁאַלְתִּי: 'וְזָה הַפֶּלֶל?' עֲנָתָה לִי הַשְּׂכִינָה: 'וּמַה יִּשְׁאַר לְחַבְרִיךָ?' וְכִשְׂרָאִיתִי אֶת נְהַרִי הָאֶפְרָסְמוֹן, יָצָאָה שְׁלֵהֶבֶת אֵשׁ מִמְצָחִי."

וּפְרַשׁ הָעֵנָן בְּזֶהֱרַ בְּרָאשִׁית, שֶׁבְּנֵי חֵיִי וּמְזוּנֵי אֵינָם תְּלוּיִים בְּזִכּוֹת, אֵלָּא בְּמִזְלֵ; וְהָאֵדָם, שֶׁנִּבְרָא בְּמִזְלֵ שֶׁל עֵנִי, אֵינוֹ יְכוּל - אִף אִם רְבוֹת זְכוּיוֹתָיו - לְשַׁנּוֹתוֹ, וְאִם דּוֹחֵק הוּא לְשַׁנּוֹת אֶת מִזְלוֹ - עֲלוּל הוּא לְמוֹת, וְאִזּוּ יִקַּח הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת נְשֻׁמָּתוֹ וְיִתְנָנָהּ בְּגוּף אַחֵר, וְאֶפְשָׁר שְׁעַל יְדֵי שְׁנוּי מְקוֹם בְּגוּף אַחֵר תִּהְיֶה לוֹ פְּרִנְסָה בְּרוּחַ.

טעם שִׁיצְאוּ נִיצוּצֵי אֵשׁ מִמִּצְחוֹ

ב. עֵילוּ רַבָּנָן לְשִׁיּוּלֵי בֵּיהּ חֲזִינְהוּ דִּהְוֵי בְּכִי וְחִיָּד וְנָפִיק צוּצִיתָא דְנִוְרָא מֵאֲפוּתִיהּ. כַּד אֲתַעַר אָמְרוּ לִיהּ רַבָּנָן מֵאֵי טַעְמָא קָא בְּכִי מַר וְאַחַר כֶּן חִיָּד וְאַחַר כֶּן נָפִיק צוּצִיתָא דְנִוְרָא מֵאֲפוּתֵךְ.

ג. אָמַר לְהוּ חֲזִינָא שְׂכִינָה וְאָמְרָה לִי שְׁלוֹם, וְאָמַרְתִּי, רַבּוּנוּ שֶׁל עוֹלָם עַד אֵימְתִי אֶהְיֶה בִּהְיוֹא צַעֲרָא וְדוּחָקָא, אָמַר לִי, אֲלַעְזֹר בְּנֵי נִיחָא לָךְ דְּאִיחָרְבַּ עֲלָמָא וְאִיהִדֵּר וְאִיבְרִי יְתָךְ, אֲפָשֶׁר דְּאָבְרִי יְתָךְ בְּשַׁעֲתָא דְּמִזּוּנֵי. אָמַרְתִּי רַבּוּנוּ שֶׁל עוֹלָם כְּלִי הָאֵי וְאֲפָשֶׁר.

פִּינן שְׁעֵבְרוּ רוּב שְׁנוּתֵינוּ, לֹא רָצָה לְהוֹלֵד עוֹד הַפַּעַם

ד. וְאָמַרְתִּי רַבּוּנוּ שֶׁל עוֹלָם שְׁנֵי דְחִיָּא כְּכַר נְפִישָׁא אוּ שְׁנֵי דְחִינָא אָמְרָה הַשְׂכִּינָה דְּחִית, אָמַרְתִּי אֵי הֲכִי לָא בְּעִינָא.

שְׁכָרוּ שֶׁל רַבֵּי אֲלַעְזֹר בֶּן פְּדַת בְּגַן עֵדֶן הָיָה י"ג נְהָרֵי אֲפֻרְסָמוֹן אַחֲזִי לִי תְרִיסַר נְהָרֵי דְּמִשְׁכֵּי אֲפֻרְסָמוֹן אָמַרְתִּי אֵלּוּ לְמַאֵן, אָמְרוּ לִי, לָךְ. אָמַרְתִּי וְתוּ לָא, אָמְרָה הַשְׂכִּינָה וְלַחְכְּרָךְ מֵאֵי וְכוּ' וְהֵינּוּ דְנִפְיָק צוּצִיתָא כּוּ' עֵינֵן שָׁם.

סדר הלימוד ליום **טז שבט** [יום 134 בשנה]

בְּנֵי חַיֵּי וּמִזּוּנֵי לָאוּ בְּזָכוּתָא תְּלִיא אֱלָא בְּמִזְלָא

ה. וּפְרַשׁ הָעֵנִין בְּזִהַר בְּרָאשִׁית פִּי בְּנֵי וְחַיֵּי וּמִזּוּנֵי לָאוּ בְּזָכוּתָא תְּלִיא אֱלָא בְּמִזְלָא, וְהָאֲדָם אֲשֶׁר נִבְרָא בְּמִזְלָ שְׂיָהֵי עֲנֵי א"א לִיהּ לְמַהֲפָךְ בְּזָכוּתָא אִם לֹא שְׂאֲפָשֶׁר שְׂזָה

יגַרְם זְכוּתוֹ שְׁיִמּוֹת וַיִּקַּח הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת נִשְׁמָתוֹ
וַיִּתְּנֶנָּה בְּגוֹף אַחֵר וְאֶפְשָׁר עַל יְדֵי שְׁנוּי מְקוֹם בְּגוֹף אַחֵר
יְהִי לּוֹ פְּרִנְסָה בְּרוּחַ וְכוּ' בְּאֶפְשָׁר וְלֹא בְּוֹדָאֵי.

וְזֶה שְׁאֵמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִיחָא לָךְ דְּאִיחָרְבַּ עֲלָמָא
[רוּצָה אַתָּה, שְׁאִחְרִיב אֶת הָעוֹלָם וְאֶבְרָא אוֹתוֹ
מִחֲדָשׁ?]. ר"ל כִּי כָּל אָדָם נִקְרָא עוֹלָם קִטְן כִּידוּעַ וְעַל יְדֵי
שְׁאִחְרִיב זֶה הַגּוֹף עַל יְדֵי נְטִילַת נִשְׁמָה מִמֶּנּוּ וְאִי־הֵדָר
וְאִיבְרִי גוֹף אַחֵר וְאַתָּן בּוֹ הַנִּשְׁמָה וְאִז אֶפְשָׁר שְׁתִּזְכֶּה
לְפְּרִנְסָה בְּרוּחַ.

אִין לְאָדָם לְדַחַק אֶת הַשְּׁעָה, אֲלֵא יְבַטַח בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
ו. וְלִכְּנֵן אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אֵי הָכִי לָא בְּעֵינָא [אִם כֶּף אֵינִי
רוּצָה], וְנִלְמוּד מִכָּאן שְׁאִין לְאָדָם לְדַחַק אֶת הַשְּׁעָה
כָּלֵל, וְיְבַטַח בֵּיהּ שְׁאִין מִקְפַּח שְׂכָר כָּל בְּרִיָּה.

מִי שְׁאִין פְּרִנְסָתוֹ בְּרוּחַ בְּעוֹלָם הַזֶּה, שְׂכָרוֹ כְּפוּל בְּעוֹלָם הַבָּא
ז. וְאִם לֹא זָכָה לַהֲיִיּוֹת בְּהַרְוּחָה בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּלִי דְאַגָּה
בְּוֹדָאֵי שְׂכָרוֹ כְּפוּל וּמְכַפֵּל יְהִיָּה בְּעוֹלָם הַבָּא, וְכָל מִי
שֶׁהוּא שְׂמִיחַ בְּחִלְקוֹ מֵהַ שְׂחִנָּן ה' אוֹתוֹ אִם רַב אִם מְעַט
וְאֵל יְהִיָּה לְבוֹ דּוּאָג עֵבּוּר פְּרִנְסָה שֶׁהוּא בְּקַמּוּץ, וּמְכַל
שְׂכֵן שְׂלֵא יִקְרָא תִגְרָ חַס וְשְׁלוֹם אַחֵר מְדוּתָיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא וְלֹא לְהִרְאוֹת כְּעַס אוֹ רִגְזוֹ בְּשִׁבִיל זֶה עִם אַנְשִׁים
כִּי זֶהוּ בּוֹעֵט נֶגְדַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

עֲנִיּוֹת מִכְפָּרַת עַל הַעֲבֵרוֹת

ח. רַק יְשִׁים אֵל לְבוֹ כִּי כָּל הַדְּחִיק וְהַעֲנִיּוֹת הוּא כְּפָרָה
וּסְלִיחָה לְחַטָּאָיו וּפְשָׁעָיו, וְכָל הַדּוּחַק אֶת הַשְּׁעָה

השָׁעָה דוּחֶקֶת לוֹ כִּי זֶהוּ הַחֶסֶד שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
שֶׁמְשַׁלֵּם לוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה שְׂכָר הָעֵבֶרָה.

מ. כִּי הִרְבֵּה רְשָׁעִים צוֹעֲקִים בְּגִיּהֵנָם הַלְוֹאֵי הַיִּינוּ עֲנִיִּים
וְדָלִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וְהַלְוֹאֵי הַיִּינוּ סוֹבְלִים יְסוּרִים
בְּעוֹלָם הַזֶּה לְכַפֶּרֶת עֲוֹנוֹתֵינוּ, וְאוֹמְרִים הֲרְשָׁעִים שָׂרֵב
הַטּוֹבָה וּשְׂרִירוֹת הַמָּמוֹן שֶׁהָיָה לָנוּ הוּא עֲנִין רַע שֶׁעֲכָשׁוּ
אֲנַחְנוּ בְּמִצְוֵהָ רַעָה בְּגִיּהֵנָם.

צָרִיךְ אָדָם לֹמַר "כָּל מֵה דְעֵבִיד רַחֲמָנָא לְטַב עֵבִיד"

י. עַל כֵּן יָשִׁים כָּל אָדָם בְּכָל יוֹם אֶל לְבוֹ אֵף שָׂאִין כָּל
הַעֲתִימִים שְׂוִים צָרִיךְ לֹמַר "כָּל מְאִי דְעֵבִיד רַחֲמָנָא
הוּא לְטַב".

סדר הלימוד ליום יז שבט [יום 135 בשנה]

הַעֲשִׂיר צָרִיךְ לְהִרְבּוֹת בְּנִתְיַנֵּת צְדָקָה

יא. וְעַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה אִם נִתֵּן ה' עֲשֶׂר לְאַחַד וְהַשְּׁפָעָה
טוֹבָה שִׁיתְנַהֵג בְּצֶדֶק וּבִישָׁר וְלֵב רָךְ וַיְדוּ פְתוּחָה
לְהַעֲנִיק לְהָאֲבִיוֹנִים וְעֲנִיִּים מְבָרַכַת ה' אֲשֶׁר בָּרַךְ אוֹתוֹ.

יב. וְכֹל מִי אֲשֶׁר יִרְאֵת ה' בְּלִבּוֹ יִחְשַׁב תְּמִיד כִּי בַעֲת
אֲשֶׁר נִזְדַּמֵּן מִצְוָה לְפָנָיו וְדָאֵי הוּא שְׁנַגְזֵר אִיזָה
גְזָרָה רַעָה עָלָיו וְעַל יְדֵי זְכוֹת שֶׁל אוֹתוֹ מִצְוָה שֶׁהִמְצִיא
לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹתוֹ עִי"כ נְצוּל מֵהַצָּרָה
שְׁנַגְזֵר עָלָיו.

מֵה שֶׁרָאוּ רַבֵּי חֲזָא וְרַבֵּי יוֹסֵי שֶׁאָדָם אֶחָד נְצוּל בְּזְכוֹת הַמִּצְוָה שְׁקִיִּים
יג. וְזֶהוּ כָּלֵל גְּדוּל לְזִרְיֹנוֹת קִיּוֹם הַמִּצְוָה, וְכַדְמְצִינוּ בְּזֶהָר

פְּרָשַׁת בְּהַר (דף ק"י עמוד ב'): **יֵאֵרְבִּי חֵיָא וְרַבִּי יוֹסִי אֲזִילִי בְּאוֹרְחָא פִּגְעוּ בְּהַאי טוֹרָא אֲשֶׁכְּחוּ תְרִי דְהָרִי אֲזִילִי אֲדַהְכִי**

נא) פרוש הזהר בלשון קדש:

רבי חיאי ורבי יוסי הלכו בדרך. משהגיעו להר, ראו שני אנשים הולכים. עודם מתבוננים בהם, והנה בא אדם שלישי, נגש אל שני האנשים ובקש מהם: "בבקשה מכס, תנו לי לחם לאכל, שהרי זה יומים מהלך אני במדבר, ולא בא אכל לפי".

הזדרז אחד משני האנשים והוציא מידי מתרמילו את הצדה, שהכין לדרך, ונתנה לעני, האכילהו והשקהו. אמר לו חברו: "אתה מה תעשה? הרי לא ישאר לך דבר לאכל, שהרי נתת כל מה שהיה לך לעני. דע לך, אין לך לסמוך על צידתי שלי, שהרי יש לי רק מעט מזון ובקשי יספיק עבורי". השיב לו הנותן: "האם אתה חייב לי משהו שאדרש ממך? בודאי לא אבקש ממך, אלא אמשיך את דרכי ללא מזון".

עודם מדברים, ישב העני ואכל לשובע נפשו והותיר רק מעט לחם ממה שנתן לו. לקח בעל החסד את הנותן ונתן אותו לאביון צידה לדרך.

הצטער רבי חיאי על שמצוה יקרה זו לא הזדמנה לידו, שהרי לא בכל יום מזדמנת מצוה כה גדולה - להחיות נפש רעבה לחם במדבר מתוך מסירות נפש, אמר לו רבי יוסי: "אל תצטער, שהרי לא לחנם זמן הקדוש ברוך הוא מצוה יקרה זו לאותו אדם. אולי נגזר עליו דין קשה, ורצה הקדוש ברוך הוא להצילו, לכן זמן לו מצוה יקרה זו - להציל את העני ולהחיות את נפשו".

אמר רבי חיאי: "הרי יש לנו אכל, הבה ונתנה לאותו בעל חסד, שנשאר בלי צידה לדרך". אמר רבי יוסי: "לא נתן לו כלום, משום שעל ידי שנתן לו אכל נמעיט מזכות המצוה, שעשה במסירות נפש. בוא ונעקב אחריו, שהרי ודאי נגזרה עליו מיתה, ובזכות פרנסה זו, שפרנס לעני - יציל". ישב בעל החסד לנוח תחת עץ ונרדם; ואלו חברו, שלוהו בדרך, המשיך בדרך.

אמר רבי יוסי לרבי חיאי: "עתה נשב ונעקב אחריו אותו אדם מרחוק, שהרי ודאי הוא, שרוצה הקדוש ברוך הוא לעשות לו ניס", עודם מדברים, ראו הם פדמות שלהבת גחלים לוחשות מרחפת על יד הישן; ומנגד

חָמוּ בַר נֶשׁ דִּהוּי אָתִי, אָמַר לְהוּ בְּמָטוּ מַנִּיכּוּ הִבּוּ לִי נֶהְמָא
 דִּהוּי תְרִין יוּמִין בְּתַעֲנִיתָא הֵייתִי מְהֵלֵךְ בְּמַדְבְּרָא וְלֹא
 אֲכַלִּינָא מִיַּדִּי.

יד. מִיַּד אֲשַׁתְּמִיט חַד מֵאַנּוּן תְּרִין גְּבַרִי אֲפִיקוּ מְזוּנָא
 דְּאִיהוּ אִיתִי לְאֹרְחָא וְיִהִיב לִיהּ וְאֲכִיל וְאֲשָׁקִי לִיהּ,
 א"ל חֲבֵרִיָּה מַה תַּעֲבִיד דְּלֹא יִהְיֶה לָךְ מִיַּדִּי לְמִיכָל שְׁנַתָּתָּ
 הַכֹּל לְאוּתוּ הָעֲנִי אֵל תְּסַמֵּךְ עַל שְׁלִי כִּי לֹא יֵשׁ בְּיַדִּי רַק
 מְעַט מְזוּן, א"ל וּמֵאִי אִית לִי גְבַךְ בְּוֹדָאִי לֹא אֲבַקֵּשׁ מִמֶּךָ
 שְׁתַּתֵּן לִי אָנָּא אִיזוּל בְּלֹא מְזוּנָא.

נתן לעני גם את הפת שהיה מיוחד עבורו, ולא השאיר לעצמו כלום
 מו. יְתִיב גְּבִיָּה הָאִי מְסַכְּנָא וְהוּי אֲכַל וְנִשְׁתִּיר רַק מְעַט
 לַחַם וְגַם זֶה הַמְּעַט יְהִיב לִיהּ לְאֹרְחָא וְאִזִּיל לִיהּ הוּי
 קָא מְצַעַר רַבִּי חִיָּא עַל שְׁלֹא נַעֲשָׂה מְצוּהָ זוּ עַל יְדוּ
 לְהַחֲיוֹת נַפְשׁ הָאֲבִיוֹן.

כְּמַטְחֵי קֶשֶׁת, רָאוּ הֵם נֶחֱשׁ אַרְסֵי מִתְקַרֵּב לְעֵבֶר הַהֶלֶךְ הַיָּשׁוּן. לְתַדְהֻמָּתָם
 רָאוּ כִּיצַד מִתְעוֹפֹפֶת שְׁלֵהֶבֶת הַגְּחָלִים לְעֵבֶר הַנְּחֹשׁ, נוֹחַתֵת עַל רֵאשׁוֹ,
 מִמִּיתָה אוֹתוֹ וְנִעְלָמָת.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי: "הָאֵם לֹא אֲמַרְתִּי לָכֶם, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת
 גַּם לְאָדָם זֶה וְשִׂאִין לָנוּ לְהַמְעִיט מִזְכוּתוֹ?!", בִּינְתִים הַקִּיץ אוֹתוֹ אָדָם
 מִשְׁנָתוֹ וְהַמְשִׁיר בְּדַרְכּוֹ. תְּפַסּוּהוּ רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חִיָּא וְנִתְּנוּ לוֹ אֲכָל. לְאַחַר
 שֶׁהֵלֶךְ, הָרָאוּ לוֹ אֵת הַנְּחֹשׁ הַמּוֹת וְסַפְרוּ לוֹ אֵת דְּבַר הַנֶּס, שֶׁעָשָׂה עִמּוֹ
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

פָּתַח רַבִּי יוֹסִי: "וְצִדְקָה תְּצִיל מִמּוֹת", כִּי יֵשׁ עֵץ חַיִּים וְעֵץ הַמּוֹת. הַעוֹשָׂה
 מַעֲשִׂים טוֹבִים - דָּבַק הוּא בְּעֵץ הַחַיִּים, וְהַעוֹשָׂה מַעֲשִׂים רָעִים דָּבַק בְּעֵץ
 הַמּוֹת. אוֹתוֹ אָדָם, שֶׁעָשָׂה צִדְקָה חֲשׂוּבָה זֹ, וּפְרָגַס אֵת הָעֵנִי - עַל יְדֵי
 מְצוּהָ זֹ נְצוּל מֵאוֹתוֹ נֶחֱשׁ וְהַתִּישׁ אֵת כּוּחוֹ שֶׁל עֵץ הַמּוֹת.

לא לחנם הזמין הקדשא ברין הוא את המצוה להאיש
מז. אמר ליה רבי יוסי, אל תצטער דלא לחנם הוי
הקדוש ברוך הוא מזדמן מצוה זו לפני האיש הזה
דלמא דינא אתגזר על האי גברא ובְּעֵי הקדוש ברוך הוא
לזמנא ליה קמיה מצוה זו בגין לשזבא ליה להאי עני
להחיות נפשו.

יז. אמר רבי חי'א להאי גברא, הא מזונא גבן ניהיב ליה
להאי גברא למיכול, אמר ליה ר"י לא נתן ליה כלום
דבהאי נהמא דנתן ליה נפקינן מיניה זכותא ניזול נחזי
דְּהָא ודאי נגזר עליו גזרת מיתה ובזכות פרנסה זו שנתן
לעני יהיה נצול.

הקדשא ברין הוא יעשה עמו גס ופלא

יח. אדהכי והכי יתיב האי בר נש ונאים תחות אילנא
וחבריה אתרחיק מיניה והלך בדרך אחר. אמר רבי
יוסי לרבי חי'א השתא ניתוב מרחוק ונחזי דודאי בעי
הקדוש ברוך הוא למרחש ליה ניסא.

סדר הלימוד ליום **יח שבט** [יום 136 בשנה]

הגס שקרה עם האיש שנתן מלחמו לעני

יט. אדהכי חזו דמות כשלהבת עם גחלים עומד לנגדו
ונחש אחד נחית מאילנא חד ובְּעֵי להמית האי
גברא, קם האי שלהובא ורהיט על ראש הנחש ומית
הנחש ושוב לא נראה השלהובא, אמר ר"י לא אמינא לכו
דהקדוש ברוך הוא בעי למרחש ניסא להאי גברא ולא
תפוק זכותא מיניה.

ב. אֲדַהֲכִי אֶתְעַר הָאִי גְבַרֵי וְקָם וְאַזְיֵל לִיָּה, אֶחָדֹו לִיָּה רַבִּי חֲזִיא וְרַבִּי יוֹסִי וַיְהִי לִיָּה לְמִיכָל. בְּתַר דְּאָכַל אֶתְחַוִּיאוּ לִיָּה נִסָּא דְרַחֲשִׁישׁ לִיָּה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

יש אילנא דחיי ואילנא דמותא

כא. פֶּתַח רַבִּי יוֹסִי, "וּצְדָקָה תַצִּיל מְמוֹת" (משלי יא, ד) כִּי יֵשׁ אֵילָנָא דְחַיִּי וַיֵּשׁ אֵילָנָא דְמוֹתָא וְהָעוֹשֶׂה מַעֲשִׂים טוֹבִים מַחְזִיק בְּאֵילָנָא דְחַיִּי וְהָעוֹשֶׂה מַעֲשִׂים רָעִים מַחְזִיק בְּאֵילָנָא דְמוֹתָא, וְהָאִי גְבַרָא דְאֶחְזִיק בְּצְדָקָה וַיְהִיב פְּרַנְסָה לְעַנְי וְעַל יְדֵי צְדָקָה זֶו הָיָה נְצוּל מְאוּתוֹ חוּיָא וְהִתִּישׁ כַּח אֵילָנָא דְמוֹתָא, עַד כְּאֵן.

על ידי העסק בתורה ובצדקה ובגמילות חסדים, זוכה לעולם הבא
כב. לְכֵן יִרְאֶה הָאָדָם בְּעֵינָיו כִּי הָעוֹלָם הַזֶּה הוּא הֶבֶל וְרַעוּת רוּחַ וְאֵין תְּכַלִּיתוֹ שֶׁל הָאָדָם רַק שְׂיִירֵשׁ עוֹלָם הַבָּא, עַל כֵּן יִרְאֶה לְעֵסֶק בְּצְדָקָה וּבִתְוֹרָה וּבְגִמְלוֹת חֲסָדִים כְּדִי שְׁנֹזְכָה כְּלָנוּ בְּמַהְרָה לְחַיֵּי עוֹלָם הַבָּא אָמֵן.

פְּרָשַׁת תְּרוּמָה

פְּרָשַׁת תְּרוּמָה

א. תִּנְיָא בְּפֶרֶק קָמָא דְבִרְכוֹת (דף ג' עמוד א) "שְׁלֹשָׁה מְשֻׁמְרוֹת הֵי הַלֵּילָה וְעַל כָּל מְשֻׁמֵּר וּמְשֻׁמֵּר יוֹשֵׁב הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשׁוֹאֵג כְּאֵרִי וְאוֹמֵר אוֹי שְׁהַחֲרַבְתִּי אֶת בֵּיתִי וְשָׂרַפְתִּי אֶת הַיְכָלִי וְהִגְלִיתִי אֶת בְּנֵי לְבִין אֲמוֹת הָעוֹלָם".

באשמורה הראשונה הקדוש ברוך הוא שמח עם הצדיקים בגן עדן
ב. והנה ענין שלש משמרות הלילה הוא מבאר בזהר
 ויקהל (דף קצ"ה עמוד ב')¹² רבי אליעזר ורבי יוסי הוי
 יתבי לילה חדא וקא עסקי באורייתא קודם חצות לילה
 אדהכי קרא גברא, בריכו ברכתא ברוך הנותן לשכוי בינה
 להבחין בין יום ובין לילה. אמר רבי אליעזר, השתא
 זמנא דקדשא בריך הוא עאל בגן עדן להשתעשע עם
 צדיקיא, א"ר יוסי אמאי משתעשע הקדוש ברוך הוא.

סדר הלימוד ליום יט שבט [יום 137 בשנה]

שלש מאות עולמות מזדעזעים באותה שעה, בגלל חרבן בית המקדש
ג. בכה רבי אליעזר ואמר תא חזי עד השת' קדשא בריך
 הוא אזדעזע תלת מאה רקיעין ובטש בהו ובכה על
 חרבן בית המקדש ואוריד תרין דמעין לגו ימא רבא,
 וזוכר לבניו מתוך הבכיה ולתלת חולקין מתחלק הלילה
 וכל משמר הוא ד' שעות ואף אם הלילה קטנה מי"ב
 שעות היום משלים.

נב) פרוש הזהר ללשון הקדש:

רבי אליעזר ורבי יוסי היו יושבים לילה אחד והתעסקו בתורה לפני חצות
 לילה. בתוך כך קרא התרנגול, ברכו הברכה: "ברוך הנותן לשכוי בינה
 להבחין בין יום ובין לילה". אמר רבי אליעזר בשעה זו הקדוש ברוך הוא
 נכנס לגן עדן להשתעשע עם הצדיקים אמר רבי יוסי: מפני מה הקדוש
 ברוך הוא משתעשע עם הצדיקים? ככה רבי אליעזר ואמר: בוא וראה
 עד עתה הזדעזעו שלש מאות רקיעים והפה בהם, ובכה על חרבן בית
 המקדש, ואוריד שתי דמעות לתוך הים הגדול, וזוכר לבניו מתוך הבכיה,
 ולשלשה חלקים מתחלק הלילה.

כַּשֶׁם שֵׁישׁ בַּיִת הַמִּקְדָּשׁ לְמִטָּה, כֵּן יֵשׁ בַּיִת הַמִּקְדָּשׁ לְמַעְלָה

ד. מִשְׁמַר הָרֵאשׁוֹן וּמִלְאָכִים עוֹמְדִים בְּמִשְׁמַר הָרֵאשׁוֹן
וְאוֹמְרִים שִׁירָה "מִזְמוֹר לַה' הָאֲרֶץ וּמִלְאָה" וְגו' "מִי
יַעֲלֶה בְּהַר ה' וּמִי יִקּוּם בְּמִקְוֹם קְדָשׁוֹ". מִשׁוּם שֶׁבֶד'
שְׁעוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת אֲזוּ הוּא זְמַן בְּכִיָּה וְנִשְׁמוֹת בְּנֵי אָדָם
עוֹלִין לְמַעְלָה וְכַשֶׁם שֵׁישׁ הָרַ הַבַּיִת וּמִקְדָּשׁ לְמִטָּה כִּךָּ יֵשׁ
הַר הַבַּיִת וּמִקְדָּשׁ לְמַעְלָה.

נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים שְׂמֵחִים בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁל מַעְלָה, בְּרֵאוּתָם
פְּנֵי שְׂכִינָה

ה. וְנִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים הַזּוֹכוֹת לְעֵלוֹת לְמַעְלָה בְּכָל לַיְלָה
בָּאִים תַּחֲלָה אֶל הַר הַבַּיִת וּמִתְאַסְּפִים שָׁם יַחַד לַיְלֶךָ
בְּכַנּוּפֵיָא בְּשִׂמְחָה גְּדוּלָה לְמַעְלָה לְמִקְוֹם מִקְדָּשׁ שֶׁל מַעְלָה
לְרֵאוֹת שָׁם פְּנֵי הַשְּׂכִינָה וּלְקַבֵּל הָאֲרָה, וְלִכֵּן אוֹמְרִים
הַמִּלְאָכִים "מִי יַעֲלֶה לָנוּ בְּהַר ה'" דָּא הַר הַבַּיִת, וּמִקְוֹם
קְדָשׁוֹ דָּא בַּיִת הַמִּקְדָּשׁ שֶׁל מַעְלָה.

מִי שֶׁהוּא נָקִי כַפִּים וּמְרַחֵם עַל הָעֲנִיִּים, זוֹכֶה שְׁנִשְׁמָתוֹ עוֹלָה כָּל לַיְלָה
בְּהַר ה'

ו. נָקִי כַפִּים מְגֻזֵּל וּמְכַל מִיַּיִן עוֹלָה, וְכִי לָכֵן שָׁלְבוּ טְהוֹר
מְכַל מִיַּיִן הִרְהוּרִים רְעִים וּמִחְשָׁבוֹת רְעוֹת, וּמִי שֶׁמְרַחֵם
לָכֵבוּ עַל זַעְקוֹת הָעֲנִיִּים וְאַבְיוֹנִים, וּמִי שֶׁלְּבוֹ הוּא רַךְ
כְּקִנְיָה לְקַבֵּל תּוֹכְחָה וּמוֹסֵר וְאֵינוֹ מְסָרֵב נֶגַד הוֹרִים וּמוֹרִים
הַמְּדַרְיָכִים וּמוֹכִיחִים אוֹתוֹ לַיְלֶךָ בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, וּמִי שֵׁישׁ לוֹ
לֵב רַחֲמָן וְלֹא לֵב רָגֵז אַכְזָרִי, זוֹכֶה לְעֵלוֹת נִשְׁמָתוֹ כָּל לַיְלָה
בְּהַר ה' וּמִקְוֹם קְדָשׁוֹ וְיִשְׂא בְּרָכָה מֵאֵת ה'.

באשמורה השנה בוכים המלאכים על חרבן בית המקדש

ז. משמר השני, שהוא גם פן ארבע שעות, נחלק לשני חלקים, דהינו, שתי שעות עד חצות לילה מלאכי השרת מר יבכיון על חרבן בית המקדש ואומרים (תהלים קלז, א-ה) "על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו וגו' איך נשיר את שיר ה' על אדמת נכר" וגו'. ובאותו פעם הקדוש ברוך הוא בוכה עמהם וגם אותן המלאכים שצוה הקדוש ברוך הוא להם לילך עם ישראל ללוות אותן בגלות בבל וגלות אדום בכו כמו שאמר הכתוב (ישעיה לג, ז) "הן אראלם צעקו חצה מלאכי שלום מר יבכיון".

סדר הלימוד ליום כ שבת [יום 138 בשנה]

בוכים על הצדיקים שנהרגו בעת ההוא

זזו שאומרים עכשיו "על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו בזכרנו את ציון" פרוש גם בכינו אנחנו בני ישראל עם המלאכים שבכו שם על חרבן בית המקדש והריגת צדיקים באותו הפעם.

צריכים להתאונן על הנהרגים על קדוש השם

ח. ועדין בגלות המר הזה צריכין אנו להתאבל בכל דור ודור על אחינו בית ישראל הנהרגין והנחנקים והנשרפים והנסקלים על קדשת השם ביסורים קשים ומרים, ובאין האמות העולם בעלילות שקר, והקדושים מסרו נפשן וגופן על קדשת ה', וסובלין יסורים קשים ומרים ומקבלין עליהם גזרות המלך מלכי המלכים באהבה ובחבה.

הקדוש ברוך הוא נותן קולו על ישראל שנמצאים בגלות בין העמים **ז.** ובאותו הפעם הקדוש ברוך הוא מתעורר ובעיט (ומכה) בְּרָקִיעַ וּמִדְּעֻזֵּי עַיִם תְּרִיסַר אֲלָפִין (שנים עשר אלף) עולמות ובבכי שאג ישאג על נוהו וממרום קדשו יתן קולו על ישראל הכבושים בגלות המר הזו וסובלין יסורים מעמלק ומישמעאל ושאר האמות, ומיד מוריד שתי דמעות לגו ימא רבא כו' (לתוך הים הגדול וכו').

י. ואז מתפשט ההוא שלהבת בעלמא וניצוץ חדא מתפשטא תחת כנפי תרנגולא (ואז מתפשט ההוא שלהבת בעולם וניצוץ אחד מתפשט תחת כנפי התרנגול) ובוער בו עד שיתחיל לנענע בכנפיו כמו שמקרר עצמו מההוא אשא (אש) ומתחיל לקרות ומגיד ומראה ענינים נפלאים בקריאתו. כל הפמליא של מעלה מצטערים בעת קריאת הגבר על חרבן בית המקדש

יא. והכל הוא לעורר את האדם ליראת השם וכל פמליא של מעלה יש להם צער אותו הרגע שקרא התרנגול פעם ראשון מחמת חרבן בית המקדש וגלות ישראל. וכשהגיע חצות לילה אעיל הקדוש ברוך הוא בגן עדן להשתעשע עם נשמותיהן דצדיקים כמבאר בכמה דוכתי בזהר (חלק א' דף ע"ז עמוד א', ודף פ"ב עמוד ב').

הקדוש ברוך הוא הוא "המלך" שנכתב במגלת אסתר

והענין הוא מבאר במגלת אסתר שאמרה (ז, ד-ז) "כי נמכרנו אני ועמי להשמיד ולהרג וגו', ויאמר המלך מי הוא זה ואיזה הוא" וגו', והמלך קם בחמתו מתוך הצער שמצער על הגלות ישראל וחרבן בית

הַמְקַדֵּשׁ אֶל גִּנַּת בֵּיתֶךָ דָּא גִּן עֲדָן דְּאֶקְרִי גִנַּת בֵּיתֶךָ
 לְהַשְׁתַּעֲשַׁע עִם נִשְׁמוֹת שְׁל הַצְּדִיקִים, אִז כָּל אֵילָנֵי גִן עֲדָן
 וְכָל נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים פּוֹתְחִין אֶת פִּיהֶם בְּקִדְשָׁהּ וּבִטְהָרָה
 בְּשִׁירָהּ וּבְזִמְרָהּ (תהלים כ"ד, ז"י) "שְׂאוּ שְׁעָרֵיכֶם
 וְהִנָּשְׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם וַיָּבֹאוּ מֶלֶךְ הַכְּבוֹד" וְגו' "ה' צָבָאוֹת
 הוּא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד סְלָה".

סדר הלימוד ליום **כא שבט** [יום 139 בשנה]

בַּעַת הַהִיא מִתְעוֹרְרִים הַצְּדִיקִים שְׁבַעֲוֹלָם הִזָּה לְעִבּוֹדַת הַבּוֹרָא יִתְבַּרְךָ
יב. וְאַחַר כֵּן מִתְחִילִין מְשֻׁמֵּר הַג' שְׁהֵן ד' שְׁעוֹת
 אַחֲרוֹנוֹת לומר שִׁירָה, וּבְאוֹתוֹ הַזְּמַן צְדִיקִים
 שְׁבַעֲוֹלָם הִזָּה מְעוֹרְרִים אֶת עֲצָמָן לְעִבּוֹדַת ה', וְהַמְלֶאכִים
 אוֹמְרִים (תהלים קלד, א) "הִנֵּה בָּרְכוּ אֶת ה' כָּל עַבְדֵי ה'
 הַעוֹמְדִים בְּבֵית ה' בַּלַּיְלוֹת".

הַכּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת אוֹמְרִים שִׁירָה בְּעִלוֹת הַשַּׁחַר, וְאִז נִתְקַדֵּשׁ שְׁמוֹ שֶׁל
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה

ובְּשִׁתְּהֵינֵי הַזְּמַן לְעִלוֹת עֲמוּד הַשַּׁחַר אִז מִתְחִילִין
 הַכּוֹכְבִים וְהַמַּזְלוֹת לומר שִׁירָה בְּאֵימָה
 וּבִירְאָה כְּמָה דְּאֵת אָמַר (איוב לח, ז) "בָּרֶן יַחַד כּוֹכְבֵי בְּקָר
 וַיְרִיעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹקִים". וְאַחַר כֵּן מִתְחִיל הַשְּׁמַשׁ לְצֵאת
 וְאוֹמֵר שִׁירָה בְּנִעְמָהּ וּבְקוֹל עָרֵב וְאוֹמֵר (תהלים קה, א)
 "הוֹדוּ לַה' קְרָאוּ בְּשִׁמּוֹ הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים עֲלִילוֹתֵיו" וְכו'.
 וּבְאוֹתוֹ הַזְּמַן יִשְׂרָאֵל הוֹלְכִים לְבִתֵּי כְּנִסוֹת לְתַפְלָהּ וּלְקַבֵּל
 עֲלֵיהֶם עַל מַלְכוּת שְׁמַיִם וּמִיַּחְדִּים יַחַד גְּדוֹל וְנוֹרָא
 וְאוֹמְרִים, "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד". וְאִז שְׁמוֹ

שֶׁל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַדֵּשׁ וּמְיַחֵד מִפִּי עֲלִיוֹנִים
וְתַחְתּוֹנִים וַיֵּשׁ לוֹ נַחַת רוּחַ בְּזֶה.

הַטְּפָשִׁים אֵינָם מְתַאֲוִים לְהִיּוֹת בֵּין נַשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים שְׁעוֹשִׁים נַחַת
רוּחַ לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

יג. אֲמַנָּם הַטְּפָשִׁים אֲשֶׁר לָבָם הוּא אָטוּם הַנוֹטִים אַחֲרֵי
תַעֲנוּגֵי הָעוֹלָם הַזֶּה אֵינָם שָׁמִים אֶל לָבָם לְכָל קְדוּשָׁה
הָעֲלִיוֹנָה הַנֶּעֱשִׂים תָּמִיד בְּכָל לַיְלָה וּבְכָל בֶּקֶר, וְאִינוּ
חוֹשְׁבִים לְהִיּוֹת בֵּין נַשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים הָעוֹשִׂין נַחַת רוּחַ
לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כִּי כָּל כּוֹנְנָתָם הוּא רַק לְמַלְאוֹת גְּרוֹנָם
בְּתַאֲוָתָם וְאַחַר שְׂרִירוֹת לָבָם.

אֵין פִּיהֶם וּלְבָם שׁוֹה

יד. וּכְשֶׁהֵם עוֹמְדִים בְּבֶקֶר הוֹלְכִים לְרַחוּבוֹת וּשְׂוָקִים
לְדַבֵּר נְבָלוֹת אוֹ לְצַרְכֵי מַחֲיָתָם אוֹ הוֹלְכִים לְכָל
חֲדָרֵיהֶם לְצַרְךָ מַחֲיָתָם וְהוֹלְכִים לְבֵית הַכְּנֶסֶת דֶּרֶךְ עֲרָאִי
וּמְשִׁימִים תְּפִלִּין בִּידֵיהֶם וּבְרֵאשֵׁיהֶם רַק לְזִכְרוֹן בְּעֶלְמָא
וּמְתַפְּלִים בְּלִי שׁוּם שִׁימַת לֵב תַּחֲלָה לְהִתְבּוֹנֵן לְאַיְזָה
מְקוֹם מְקַדֵּשׁ הַמָּה הוֹלְכִים כִּי הַשְּׂכִינָה הִיא שׁוֹרָה בְּכָל
בְּתֵי כְּנֶסֶיּוֹת, תָּמִיד בְּגָלוֹת הַמֵּר הַזֶּה וְהֵם בָּאִים לְבֵית
הַכְּנֶסֶת בְּעַרְבוּבֵיָא וּבְמַחְשָׁבוֹת זָרוֹת, וְגַם בְּהִתְפַּלֵּלָם
בְּפִיהֶם מְדַבְּרִים וּבְלִבָּם חוֹשְׁבִים מַחְשָׁבוֹת זָרוֹת.

סדר הלימוד ליום **כב שבט** [יום 140 בשנה]

אֵין עוֹלָה עַל לָבָם, בְּאַיְזָה מַעֲשִׂים תְּבוּא נִשְׁמַתְנוּ לִפְנֵי הַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא

טו. וְהִתְפַּלָּה הוּא כְּעַל וּכְמִשָּׂא עֲלֵיהֶם, וְהוֹלְכִים בְּמְרוּצָה
מִבֵּית הַכְּנֶסֶת אַחַר שְׂרִירוֹת לָבָם וְתַעֲנוּגֵי הָעוֹלָם הַזֶּה

וְאִינָם חוֹשְׁבִין כָּלֵל בְּאֵיזָה מַעֲשֵׂה טוֹב תְּבוֹא הַנְּשֻׁמָּה לְפָנַי
 בּוֹרְאָה כְּשֶׁהִגִּיעַ עַת עָרַב כְּשֶׁבִנִי אָדָם הֵם יִשְׁנִים עַל
 מִטּוֹתֵיהֶם אִזּו הַנְּשֻׁמָּה יוֹצֵאת מִמֶּנּוּ לִילָךְ וּלְהָעִיד עַל
 הַמַּעֲשִׂים אֲשֶׁר עָשָׂה הָאָדָם בַּיּוֹם וּבָאָם שֶׁבָּאָה הַנְּשֻׁמָּה
 לְפָנַי כִּסָּא הַכְּבוֹד מְלַכְלַכֶת בְּעֵבְרוֹת וְשֵׁלָא עֲשֵׂתָה עֲבוֹדַת
 הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ בְּשִׁלְמוֹת אִזִּי נִדְחִית הִיא מִחוּץ לְפָרְגוֹדָא
 קַדִּישָׁא וְנִמְסַרְת לִיְדֵי סֹטְרָא אַחֲרָא חֵס וְשְׁלוֹם שְׂאִין
 מִנִּיחִין הָאָדָם לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, כִּי בַדְרָךְ שֶׁהָאָדָם רוֹצֵה
 לִילָךְ מוֹלִיכִין אוֹתוֹ.

מי שאפשר לו לעסק בתורה, לית טב מיניה

מזו. מה שאין כן כשאדם הוא מתרחק משבושי העולם
 ומרגיל עצמו לעמל בשחרית לעבודת ה', ומי שיש
 יכלת בידו לעסק בעסק התורה אין לה מדה גדולה מזו,
 ומי שאין יכלת בידו לעסק בתורה אזי יקום ויתפלל
 בכל לבבו ויתאבל על חרבן בית המקדש ועל גלות
 ישראל, אז הקדוש ברוך הוא יפתח לו פתחי תשובה
 ושב ורפא לו.

— פָּרְק ל"ח —

א. חֲכָמֵינוּ זְכוֹרֵנוֹם לְבָרְכָה תְּקַנּוּ לומר קדם תפלת
 שמונה עשרה פסוק (תהלים נא, יז) "ה' שפתי תפתח
 ופי יגיד תהלתך". והפונה בזה לבקש מאת הקדוש ברוך
 הוא שיהיה מרצה תמיד בתפלתו ושלא יאמר עליו (שם
 נ, טז) "ולרשע אמר אל' מה לה לספר חקי ותשא בריתי
 עלי פידך".

פיו ולבו של אדם יהיו שוים ליחד שְמָא דְקִדְשָא בְרִיךְ הוּא
ב. כִּי בִהְיוֹת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ מוֹאֵס בְּתַפְלָתוֹ שֶׁל הָאָדָם
 עַל יְדֵי דְרִכְיוֹ הַמְכַעְרִים אִם כֵּן מָה יִתְרוֹן בְּשִׁנֵּי חַיָּיו,
 טוֹב הוּא מוֹתוֹ מִחַיָּיו. וְלִכֵּן בְּעֵמְדוֹ לְהִתְפַּלֵּל יַעֲמַד
 בְּאִימָה וּבְרַעְדָה וְלִבּוֹ וּפִיו יִהְיוּ שְׁוִין לִיחַד שְׁמוֹ הַגְּדוֹל
 בְּרוּךְ הוּא בְּכוֹנֵנָה שְׁלִימָה תְּפִלַּת י"ח, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 קָרִי לִיה שְׁלוֹם וְכָל יְמֵי חַיָּיו קוֹרְאִין אֶת שְׁמוֹ לְמַעְלָה
 שְׁלוֹם בְּכָל רְקִיעִין.

נְשַׁמַּת הַצַּדִּיק בּוֹקֶעַת כָּל הַרְקִיעִים וְאִין מוֹחָה בְּיָדָהּ
ג. "וְיִכְד אֶסְתַּלַּק הָאִי בַר נֶשׁ מֵהָאִי עֲלָמָא נִשְׁמַתָּא סְלִיקָא
 וּבּוֹקֶעַת כָּל אֵינּוֹן רְקִיעִין וְלִית מֵאן דִּימְחִי בִּידֵיהּ,
 וְקִדְשָא בְרִיךְ הוּא וּפְמַלְיָא דִּילֵיהּ קוֹרְאִין לְשְׁלוֹם וּפְתַחִין
 לִיה תְּרִיסַר תְּרַעֵי דְאַפְרַסְמוֹנָא דְכִיָּא.

סדר הלימוד ליום **כג שבט** [יום 141 בשנה]

"מְמַשְׁלַת הַיּוֹם" ו"מְמַשְׁלַת הַלֵּילָה"

ד. וְהִנֵּה לְהוֹדִיעַ גְּדֹל מַעְלוֹת הַתְּרוֹמָמוֹת תְּפִלַּת יִשְׂרָאֵל
 נִבְאָר פּוּה מָה שְׁכָתַב בְּזֵהָר (חֵלֶק ב', דָּף ר"א עמוד א)
 "צְרִיף שְׂתַדַּע שֵׁישׁ לְמַעְלָה בְּכָל רְקִיעִין מְמַנִּים מִיַּחְדִּים
 בַּיּוֹם עַל כָּל פְּתָחִים וּשְׁעָרִים וְחַלּוֹנוֹת, וְכֵן יֵשׁ מְמַנִּים
 מִיַּחְדִּים בְּלֵילָה עַל הַנְּזָכָר לְעֵיל. וְהַמְמַנִּים שֶׁל יוֹם

נג) פְּרוּשׁ לְלִשׁוֹן הַקְּדוּשׁ:

וּכְשֶׁמְסַתַּלַּק זֶה הָאָדָם מִהָעוֹלָם הַזֶּה - נִשְׁמַתוֹ עוֹלָה וּבּוֹקֶעַת כָּל אוֹתָם
 רְקִיעִים וְאִין מוֹחָה בְּיָדָהּ וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּפְמַלְיָא שְׁלוֹ קוֹרְאִים לָהּ
 שְׁלוֹם וּפּוֹתָחִים לָהּ שְׁנַיִם עֶשֶׂר שְׁעָרִים שֶׁל אַפְרַסְמוֹן טְהוֹר.

נִקְרְאִים מִמְשַׁלֵּת הַיּוֹם, וּמִמְנִים שֶׁל הַלֵּילָה נִקְרְאִים
מִמְשַׁלֵּת הַלֵּילָה.

ה. וּבְכָל פֶּתַח וְשַׁעַר וְחֵלּוֹן מִמְנָה אֶחָד, וּתְחִילַת
[וּתְחִילַת יוֹם] מִמְנִים שָׂרִים וְשִׁלְטוֹנִים לְרִבְבוֹת, וּמִי יוֹכֵל
לְסַפֵּר וּלְשַׁעַר כָּל שָׂרֵי הַמְּנִים וְחֵילוֹת וְכַתּוֹת שֶׁהֵן תְּחִת
כָּל מִמְנָה.

י. וְתַמִּיד כִּד עֵיל לֵילָה וְכִד עֵיל יִמָּא אַזִּי כְרוּזִים נִכְרְזִים
בְּכָל רְקִיעִין שְׂעֵמְדוֹ הַמְּנִים עַל מִשְׁמַרְתָּם
וּמִיד כָּל מִמְנָה קָאִים עַל אֲתַרְיָה הַמִּיחָד לוֹ.

ו. וְאִזּוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא קֹדֵמָא וְאַתְיָא וְנִחַתָּא לְיִשְׂרָאֵל
דְּעָאֵלִין לְבֵיהּ כְּנִשְׁתָּא וּלְשַׁבְחָא לְמַאֲרִיהוֹן בְּשִׁירוֹת
וּבַתְּפִלוֹת, וּמִי שֶׁהוּא יָרָא וְחָרַד לְבוֹ לְעַבְדֵי ה' לְהַתְּפַלֵּל
בְּכּוֹנְנָה שְׁלִימָה שִׁיְהִי פּוֹמִיָה וְלְבֵיהּ שְׁוִין לְיַחַד שְׁמָא
קִדִּישָׁא אַזִּי קֹדֵשׁא בְּרִיךְ הוּא מְרַצָּה וְשִׁמַּח בַּתְּפִלָּתוֹ, וְכָל
תְּבָה סְלָקָא לְעֵילָא וּמִתְקַבְּלַת בְּשִׁמְחָה בְּפָנֵי הַמְּלָאכִים
הַמְּנִים, עַד שְׁעוּלָה לְמַעְלָה לְמַדְרַגָּה הָעֵלְיוֹנָה לְהֵיוֹת
כְּתָר עַל רֹאשׁ מְלָךְ מְלָכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

נד) פְּרוּשׁ הַזֶּה לְשׁוֹן הַקֶּדֶשׁ:

תַּמִּיד כְּשֶׁנִּכְנַס לֵילָה וְכְשֶׁנִּכְנַס יוֹם אַזִּי כְרוּזִים נִכְרְזִים בְּכָל רְקִיעִין שְׂעֵמְדוֹ
הַמְּנִים עַל מִשְׁמַרְתָּם וּמִיד כָּל מִמְנָה עוֹמֵד עַל מְקוֹמוֹ הַמִּיחָד לוֹ.

אִזּוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַדְּשִׁים, הוּא בָּא וְיוֹרֵד, וְיִשְׂרָאֵל נִכְנָסִים לְבֵית
הַכְּנֶסֶת לְשַׁבַּח לְרַבּוֹנָם בְּשִׁירוֹת וּבַתְּפִלוֹת, וּמִי שֶׁהוּא יָרָא וְחָרַד לְבוֹ
לְעַבְדֵי ה' לְהַתְּפַלֵּל בְּכּוֹנְנָה שְׁלִימָה - שִׁיְהִי פִּי וְלִבּוֹ שׁוִים לְיַחַד שְׁמוֹ
הַקְּדוּשׁ, אַזִּי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְרַצָּה וְשִׁמַּח בַּתְּפִלָּתוֹ, וְכָל תְּבָה עוֹלָה
לְמַעְלָה וּמִתְקַבְּלַת בְּשִׁמְחָה וְכוּ'.

פְּתָחוּ שַׁעֲרֵים וַיְבֹאוּ גוֹי צְדִיק שׁוֹמֵר אֲמוּנִים

ז. וְהִנֵּה לְכָל אַרְבַּע רוּחוֹת הָעוֹלָם עוֹמְדִים לְמַעַלָּה שָׁרִים
וּמְמַנִּים וּמַגִּיעִים לְגִבֵּי חֵד מְמַנָּה [מְמַנָּה אַחַד], וְשֵׁם הֵן
ט' פְּתָחִין, וְשֵׁם עוֹמְדִים הֶרְבֵּה שָׁרִים וּמְמַנִּים עַל גְּבִיהוֹן
חֵד מְלֶאֶךְ [וְעֲלֵיהֶם מְלֶאֶךְ אַחַד] וְשֵׁמוֹ אֲבֹלִיא"ל וְהוּא
יוצא לקראת תפלות ישראל עם כל המלאכים.

ח. וְנִטְלִין הָאֵי צְלוֹתָא וְנִשְׁקִין לָהּ וּמַעְלִין לָהּ [וְלוֹקְחִים
הַתְּפִלָּה וּמְנַשְׁקִים אוֹתָהּ וּמַעְלִים אוֹתָהּ] לְמַעַלָּה
לְרַקִּיעַ וּמַבִּיא הַתְּפִלָּה לְמָקוֹם נוֹרָא מְאֹד אֲשֶׁר שְׁמָה י"ב
פְּתָחִין, וְעַל כָּל פְּתַח יֵשׁ מְמַנִּים וְחִלּוֹת הֶרְבֵּה.

מ. וּבְשַׁעַר י"ב עוֹמֵד שֵׁם מְמַנָּה חֵד עֵנָא"ל שְׁמִיה [שְׁמוֹ]
וְהוּא מְמַנָּה עַל כָּל הַי"ב שַׁעֲרִים, וּכְשָׁבָא תְּפִלְתָּן שֶׁל
יִשְׂרָאֵל לְפָנָיו מְכַרְזוּ בְּקוֹל גְּדוֹל "פְּתָחוּ שַׁעֲרֵי צְדָק וַיְבֹאוּ
גוֹי צְדִיק שׁוֹמֵר אֲמוּנִים".

י. אַז נִפְתְּחִים כָּל הַשַּׁעֲרִים וְצְלוֹתָא דָּא עוֹלָה בְּכָל אֵינוֹן
פְּתָחִין [וְתַפְלָה זֹו עוֹלָה בְּכָל אוֹתָם פְּתָחִים], וְאִז
מְתַעֲוֵר חֵד מְמַנָּה וְשְׁמִיה [מְמַנָּה אַחַד וְשְׁמוֹ] עֲזוּרִיא"ל
וְהוּא מְמַנָּה עַל שְׁשִׁים רְבּוּא מְחֻנוֹת שֶׁל מְלֶאֶכִים וְכָלְהוּ
נִטְלִין לְהֵהוּא צְלוֹתָא וְאֶמְרִין [כָּלָם לוֹקְחִים אֶת הַתְּפִלָּה
הַהִיא וְאוֹמְרִים: "עֵינֵי ה' אֶל צְדִיקִים וְאִזְנֵיו אֶל שׁוֹעֲתָם
פְּנֵי ה' בְּעֵשִׂי רַע לְהַכְרִית מֵאֶרֶץ זָכָרָם" (תהלים לז, טז-יז)].

סדר הלימוד ליום **כד שבט** [יום 142 בשנה]

שע"ה פתות מלאכים קטרגו נגד נתינת התורה לישראל

יא. ואחר כך מוליכין את התפלה לרקיע למעלה ומגעת

לְחַד מְמַנָּה גַבְרִי"ה שְׁמִיה [שְׁמוֹ] וַיֵּשׁ לוֹ הַרְבֵּה כְּתוֹת
מִלְאָכִים וּבְאוֹתוֹ הִרְקִיעַ יֵשׁ שָׁם חַד טַנְרָא תְקִיפָא מְאֹד
וְהָי טַנְרָא [סִלְעַ אֶחָד חֲזֹק מְאֹד וְהִסְלַע] יֵשׁ לוֹ אוֹר גְּדוֹל
וְתַחַת הָאֵי טַנְרָא [הִסְלַע] יֵשׁ שָׁם שַׁע"ה חִלּוֹנוֹת.

יב. וְהֶעֱנִין הוּא כִּי בְשַׁעַת מִתֵּן תּוֹרָה נִתְחַבְּרוּ אֵלּוֹ שַׁע"ה
מִחֲנוֹת מִלְאָכִים בְּחִבּוּר אֶחָד וְהָיוּ מְקַטְרְגִים שְׁלֹא
תֵרַד הַתּוֹרָה לְמִטָּה וְאַנְזִיף בְּהוּ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְעִיל לְהוּ
תְּחוֹת הָאֵי טַנְרָא [גָּעַר בְּהֶם הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהַכְּנִיסָם
תַּחַת הַסִּלְעַ] מְאוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁנִּתְּנָה הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, וְג' פ'
בְּכָל יוֹם יוֹצְאִים מִתְּחוֹת הֵיא טַנְרָא [מִתַּחַת לְסִלְעַ].

שַׁע"ה מִחֲנוֹת מִלְאָכִים מְקַבְּלִים תְּפִלוֹתֵיהֶן שֶׁל יִשְׂרָאֵל
יג. וְכַאֲשֶׁר עוֹלִין תְּפִלָּתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁהַתְּפִלָּלוֹ בְּכּוֹנָה
שְׁלִימָה כְּאִמּוֹר וּמַגְעַת לְהָאֵי טַנְרָא [לְסִלְעַ], אֲזִי
מֵרָאָה לְהוֹן [לְהֶם] תְּפִלָּתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, אֲזִי יוֹצְאִין שַׁע"ה
מִחֲנוֹת הַנֵּ"ל לְקִרְאָת הָאֵי צְלוֹתָא [הַתְּפִלָּה] וְעוֹשִׁין לָהּ
כְּבוֹד גְּדוֹל וְאִמְרִין שִׁירָה "ה' אֲדוֹנֵינוּ מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל
הָאָרֶץ, אֲשֶׁר תִּנְּה הוֹדֶךָ עַל הַשָּׁמַיִם" (תהלים ח, ב), וּמַעְטְרִין
לְהָאֵי תְּפִלָּה בְּכַמָּה עֵטְרִין וּמְלוֹיִן הַתְּפִלָּה שְׁעוֹלָה עוֹד
לְמַעְלָה לְרְקִיעַ נוֹרָא וְגְדוֹל.

הַתְּפִלוֹת מְגִיעִים לְשַׁבְּעָה הַיְכָלוֹת שֶׁנִּקְרְאוּ "הַיְכָלִין קַדִּישִׁין"
יד. וְיוֹצֵא מֵהֵוּא רְקִיעַ מְמַנָּה חַד שְׁמִישֵׁי"ל שְׁמִיה,
וְנוֹטֵל הַתְּפִלָּה וּמַעְטֵר לֶיהָ לְהָאֵי צְלוֹתָא בְּעֵטְרִין
דְּבְשָׁמִים שֶׁל גֵּן עֵדֵן [וּמַעְטֵר לְתְּפִלָּה בְּעֵטוּרִים שֶׁל בְּשָׁמִי
גֵּן עֵדֵן], וּמִשָּׁם עוֹלָה הַתְּפִלָּה עִם כָּל מִשְׁרָיִן [מִחֲנוֹת]
לְרְקִיעַ גְּדוֹל וְנוֹרָא וּבְאֵת לְחַד מְמַנָּה גַדְרִיא"ל שְׁמִיה וְהוּא

בעל המלחמה נגד שרי האמות ברצון הקדוש ברוך הוא.

סדר הלימוד ליום **כה שבט** [יום 143 בשנה]

זו. וכד האי צלותא סלקא לשם אזי ההוא ממנה עם חיליו ומחנות שלו אשר שם מזדעזעים ויוצאין לקראתה ומשתחיים לנגד צלותא דא וסלקין עוד למעלה לרקיע נורא ומרום, ותמן שבעין שרים וחד ממנה עליהון ענפיא"ל שמייה ונוטל האי צלותא ומעטר לה שבעין עטרין וסלקין לה לרקיע הז'.

זז. ושם באה התפלה ליד ממנה הגדול סנדלפון"ן דכל פתחין ומפתחין דמאריה בידוי ומעיל צלותא"י דא לתוך ז' היכלין ונקראין היכל קדישין ודי בזה כי יש עוד להארין בזה, מפל מקום אני אוהב לקצר.

יז. ועתה כל הירא וחרד צריך לשום אל לבו גדל התרוממות ושבח התפלה שצריך האדם להתפלל בכונת הלב.

יח. ואשרי הגבר שמכבד את בוראו בגרונו באהבה ובכונת הלב ונותן להקדוש ברוך הוא יחוד וקדושה וברכה, ועל זה נאמר (דברים טו, יד) "הענק תעניק לו מצאנף מגרנף ומיקבף".

צריך האדם לומר פרשת הקרבנות בכל יום "מצאנף" זה שצריך לומר פרשת הקרבנות ולכון ונשלמה פרים שפתינו, ועוד הענק לה' מגרנף מגרון שלך בתפלה שבח וזמרה.

צָרִיף הָאָדָם לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
"וּמִיָּקָבֶד" הָאוֹתִיּוֹת אֲמַצְעִיּוֹת הֵן אוֹתִיּוֹת יב"ק שֶׁהוּא
 רֵאשִׁי תְבוּת י' חוּד בְּרָכָה ק' דּוּשָׁה, כְּדֹאִתָּא
 בְּתַקּוּנֵי זְהַר (זְהַר תְּדֻשׁ, דָּף ק"ל עַמּוּד א').

הַנּוֹזֵהר מְגֻזֵל וּמֵהַשְּׁגַת גְּבוּל, תְּפַלְתּוּ זָכָה וּנְקִיָּה
יט. עַל כֵּן יִרְאֶה הָאָדָם לְהִיּוֹת נְקִי כַפִּים מְגֻזֵל וּמְגַנְבוֹת
 וְלְהִיּוֹת יָדָיו נְקִיִּים מֵהַסְּגַת גְּבוּל, וְכִי לִבּוֹ שִׁיחָהּ
 מִשָּׂא וּמִתֵּן שְׁלוֹ בְּאִמוּנָה וּתְפַלְתּוּ תְהִיָּה בְּכֹנֶה כַפִּי
 הַשְּׁגַתוֹ אֲזִי "יְהִי לְרִצּוֹן אֲמָרִי פִּינוּ וְהִגִּיּוֹן לְבִינוּ" עָלָיו
 נֹאמֵר, "שָׂאוּ יְדֵיכֶם קֹדֶשׁ וּבְרָכוּ אֶת ה'" אָמֵן.

פְּרָשָׁה ל"ט

פְּרִשְׁתַּת תַּצְוָה

א. בְּמִדְרַשׁ רַבָּה פְּרִשְׁתַּת חֲיֵי שָׂרָה (ב"ר פנ"ט, ו) וְזֶה לְשׁוֹנוֹ:
 "וְאֲבָרְהָם זָקֵן בָּא בַּיָּמִים" (בְּרֵאשִׁית כד, א), אָמַר רַבִּי
 אָבָא יֵשׁ לָךְ אָדָם שֶׁהוּא בְּזַקְנָה וְאִינוּ בַּיָּמִים, בַּיָּמִים
 וְאִינָהּ בְּזַקְנָה, אָבָל כָּאֵן יֵשׁ זַקְנָה כְּנֶגֶד יָמִים, וְיָמִים כְּנֶגֶד
 זַקְנָה עכ"ל.

"זַקְנָה" מוֹרָה עַל אַרְיִכוֹת שָׁנִים, "יָמִים" מוֹרָה עַל יָמִים טוֹבִים
ב. וְהִנֵּה נִרְאֶה לִי לְפָרֶשׁ הַפֶּשֶׁט שֶׁל מִדְרַשׁ הַנּוֹזֵכֶר לְעֵיל,
 כִּי מֵלֶת זַקְנָה הוּא מוֹרָה עַל אַרְיִכוֹת שָׁנִים, וּמֵלֶת יָמִים
 הֵן מוֹרִין עַל יָמִים טוֹבִים.

ג. וְהִנֵּה יֵשׁ לָךְ אָדָם שֶׁהוּא זוֹכֶה לְזַקְנָה, רוֹצֵה לֹאמַר
 לְאַרְיִכוֹת יָמִים וְאִינוּ זוֹכֶה לְיָמִים טוֹבִים כִּי הוּא מְבַלֶּה
 שְׁנוֹתָיו בְּצַעַר וּבְעֵינִיּוֹת וּבְדִלּוֹת וְצָרוֹת. וְיֵשׁ לָךְ אָדָם שֶׁהוּא

זֹכֶה לְיָמִים ר"ל לְיָמִים טוֹבִים בְּעֶשֶׂר וְהַרְוָחָה וַיֵּשׁ לוֹ מִכָּל
טוֹב, אָבֵל אֵינוֹ מֵאָרִיךְ שְׁנוֹתָיו לְזַקְנָה.

סדר הלימוד ליום כו שבט [יום 144 בשנה]

שְׁלֹשָׁה הַטְּעִימָן הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְעִין הָעוֹלָם הַבָּא

ד. מֵה שְׂאִין בֶּן אֲבָרְהָם אָבִינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם זָכָה לְזַקְנָה
וְלְיָמִים טוֹבִים, זֶהוּ פְּשׁוּטוֹ שֶׁהָיָה לוֹ לְאֲבָרְהָם חֶלֶק
טוֹב גַּם בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרָנָם לְבִרְכָה
(בְּבֹא בְתָרָא דָף י"ז עמוד א) שְׁלֹשָׁה הַטְּעִימָן הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
מְעִין עוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאֵלּוּ הֵן, אֲבָרְהָם יִצְחָק
וְיַעֲקֹב, דְּכֹתִיב בְּהוּ "בְּכָל" "מְכָל" "כָּל", עַד כָּאֵן.

ה. אָבֵל עַל פִּי הָאָמֶת שְׁמַעְתִּי בְּשֵׁם הַגָּאוֹן מ"ו מוֹהַר"ר
יִודֵל זצ"ל שֶׁהָיָה אֵב בֵּית דִּין וְרִישׁ מְתִיבְתָא בְּקֶהֱלָה
קְדוּשָׁה קְאוּלִי, עַל פִּי הַזֹּהַר פְּרֻשַׁת וַיְחִי (דף רכ"א עמוד ב)
דְּכֹתִיב בְּיַעֲקֹב אָבִינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם (בְּרֵאשִׁית מו, כט) "וַיִּקְרְבוּ
יְמֵי יִשְׂרָאֵל לְמוֹת". וְהַקְּשָׁה הַזֹּהַר "וְכִי בְּכֹמָה יוֹמִין מִית
בֶּר נֵשׁ דְּהָא בְּשַׁעְתָּא חֲדָא נְפִיק נְשָׁמָה מֵעֲלָמָא.

בְּשַׁעְתָּא פְּטִירַת הָאָדָם בָּאִים כָּל יְמֵיו לְחֻשְׁבוֹן לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
ו. אֵלָא הֵכִי תֵאנָא, כִּי כְּשֶׁהָאָדָם נִפְטָר מֵהָעוֹלָם אַזִּי בָּאִין
כָּל יוֹמִין לְחֻשְׁבוֹן לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁלֵא יַחְסֹר
אֶחָד מֵהֶם.

נו) פְּרוּשׁ הַזֹּהַר לְלִשׁוֹן הַקָּדָשׁ:

וְכִי בְּכֹמָה יְמִים מֵת אָדָם? שְׁהַרִי בְּשַׁעְתָּא אַחַת יוֹצֵאת הַנְּשָׁמָה מֵהָעוֹלָם!
אֵלָא כֹּה לְמַדְנֵנו: כִּי כְּשֶׁהָאָדָם נִפְטָר מֵהָעוֹלָם, אַזִּי בָּאִים כָּל הַיָּמִים לְחֻשְׁבוֹן
לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

בְּכֹל שְׁנוֹתָיו לֹא עָבַר עָלָיו יוֹם אֶחָד בְּלֹא תוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים
 ז. וְהִנֵּה כְּשֶׁאָדָם הוּא צָדִיק שִׁירָאת ה' הֵיטָה חֲקוּקָה בְּלִבּוֹ
 תָּמִיד, וּמִדֵּי יוֹם וְיוֹם הוּא מְשַׁלֵּם בְּתוֹרָה וִירָאָה וּמִצְוֹת
 וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, אָזִי הַיּוֹם הַהוּא מַעֲטָר וּמְלַבֵּשׁ הוֹד וְהָדָר
 וְאֵלוֹ הַיָּמִים הֵן רְאוּיֵין לְהִתְקַרֵּב לְפָנָי מֶלֶךְ מְלָכֵי הַמְּלָכִים
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִרְאוֹת מַעֲלוֹת הַצָּדִיק שֶׁלֹּא עָבַר יוֹם
 אֶחָד מִשְׁנוֹתָיו מִתּוֹרָה וּמִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים. וְזֶה שֶׁאָמַר
 "וַיִּקְרְבוּ יָמֵי יִשְׂרָאֵל לְמוֹת", שֶׁנִּתְקַרְבוּ כָּל הַיָּמִים שֶׁל
 יַעֲקֹב אָבִינוּ לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

יָמָיו שֶׁל הַרְשָׁע בּוֹשִׁים מְלֵהֲתִקְרַב לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 ח. מֵה שֶׁאֵין כֵּן הַרְשָׁעִים שֶׁאֵינָם מְשַׁנֵּיחִים עַל עֲבוֹדַת
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וַיְבַלּוּ יְמֵיהֶם בְּהַבְלִיחוֹן וְהוֹלְכִין
 בְּשִׁרְיוֹת לִבָּם וּבְעוֹלָה וְאֹן וּמְרָמָה חֲדָלוּ לְהַשְׁפִּיל
 לְהֵטִיב מַעֲשֵׂיהֶם, אָזִי לְאַחַר מוֹתָם יְמֵיהֶם מִתְחַבְּאִין
 וּבוֹשִׁין לְהִתְקַרֵּב לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאִזְ דָּנִין אוֹתָן
 בְּדִינֵין קָשִׁין וּמְרִים חֲסָרוֹן הַיָּמִים לְפִי חֲשָׁבוֹן שְׁנֵי חַיָּיו.
 ט. וְזֶה שֶׁאָמַר לְגַבֵּי אַבְרָהָם אָבִינוּ, יֵשׁ לָךְ אָדָם שֶׁהוּא
 בְּזֻקְנָה ר"ל זָקֵן אֲשֶׁמְאִי וְהוּא חֵי שָׁנִים הַרְבֵּה וְאֵינוּ בָּא
 בְּיָמִים כִּי כֻלָּה חַיָּיו בְּחֻטָּאִים וּבְפִשְׁעִים וְיָמָיו מִתְחַבְּאִים
 וּמִתְרַחֲקִים מִמֶּנּוּ מְלַבֵּא לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

סדר הלימוד ליום כז שבט [יום 145 בשנה]

אִף מִי שֶׁהַשְּׁלִים עֲצָמוֹ בְּחַיָּיו אִם נִפְטָר בְּצַעֲרֵירוֹתוֹ אֵינוּ בָּא עִם הַזְּקָנָה
 וַיֵּשׁ לָךְ אָדָם כָּשֵׁר וְחָסִיד וּבָא בְּיָמִים שְׁלוֹ לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא וּפְעָלָתוֹ הֵיטָה שְׁלִימָה בְּתוֹרָה וּבְמִצְוֹת
 אֲכֵן אֵינוּ בָּא בְּזֻקְנָה כִּי מֵת בְּיָלְדוּתוֹ.

י. מה שאין כן אברהם אבינו ע"ה האריך ימיו ר"ל שבאו כל הימים שלו לפני הקדוש ברוך הוא מהדרים במעשים טובים וזהו "ואברהם זקן" שזכה לזקנה ובא בימיו ודו"ק ע"כ.

צריך לקרב כל ימיו לעבודת השם יתברך

יא. על כן ישם האדם אל לבו שלא להרחיק יום א' מימיו לבא בחשבון לפני הקדוש ברוך הוא פי פתאום נלכד בפח יקוּש ומת במיתה פתאום. ולשום אל לבו שכל הרמזים שאמרו רבותינו זכרונם לברכה הן הן גופי התורה והתורה היא לנו רק כמלבוש.

האדם דומה לספינה בלב ים אשר סכנות אורבים עליה

יב. וראוי שתדע כי ענין יונה הנביא שהטילוהו לים ואחר כך בא לדג גדול הכל הוא הרמז על הנשמה כדאיתא בזהר ויקהל, והא לך תמצית הדברים, "יונה דנחית [שירד] לספינה הוא הרמז על הנשמה שנמשלה ליונה שירדת לגוף האדם, ונחשב האדם בהאי עלמא [בעולם הזה] כספינה ההולכת בלב ים והרבה סכנות עליה, כן הרבה הרפתקאות על האדם בהאי עלמא [בעולם הזה] כספינה והרבה שלוחים למקום והרבה מקטרגים עליו בכל יום בבית דין של מעלה בשביל חטאיו ופשעיו.

הקדוש ברוך הוא שותק עד שתתמלא סאתו של האדם

יג. והאדם אינו שם אלה הדברים אל לבו כי הרבה חטא על פשע, וחושב כי לא יתבע לדין על זה, וכאלו חס ושלום אין השגחה משמים על מעשיו המקלקלים.

וּבְאֵמַת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹתֵק עַד שֶׁתִּתְמַלֵּא סְאֵתוֹ
וְהַדִּין הַקָּשֶׁה מִתְגַּבֵּר וְהוֹלֵךְ וְנִגְזֵר חֲרוֹן אַף פְּתָאוֹם עַל
הָאָדָם דְּגִמַּת הַרוּחַ סְעָרָה שְׂבָא עַל סְפִינַת יוֹנָה פֶּתַע
פְּתָאוֹם, וְהַרוּחַ הִיָּה הוֹלֵךְ וְסוֹעֵר וּבִקְשָׁה הַסְּפִינָה לְהִשְׁכַּר.

בֵּן גְּזֵרוֹת הַדִּין אֲשֶׁר בָּבוֹא עַל הָאָדָם פְּתָאוֹם מְרַעֵשׂ כָּל
הַגּוֹף וְנִתְלַהֵב וְנִתְחַמֵּם הַגּוֹף וְנִכְנָס אֶל הַמָּטָה זֶה הוּא
עָרֵשׁ דָּוִי, וְתִרְדְּמָה נּוֹפֶלֶת עָלָיו וְזֶהוּ דְגִמַּת (יוֹנָה א, ה) "וַיּוֹנָה
יָרַד אֶל יָרֵכְתִי הַסְּפִינָה וַיִּרְדָּם", וּבְעוֹדוֹ מְטַל עַל עָרֵשׁ דָּוִי
מִתְחִיל רוּחַ לְקַשְׁקֵשׁ בְּקִרְבוֹ.

טו. וְזֶהוּ הַיֵּצֵר הָרַע שֶׁמְעוֹרֵר בְּאוֹתוֹ הַפַּעַם לֵב הָאָדָם
שֶׁלֹּא יִתְעַצֵּל הָאָדָם מִלְּהִרְהֵר בְּתִשׁוּבָה כִּי קָרַב הַיּוֹם
לְהִפָּרֵד מִזֶּה הָעוֹלָם.

טז. וְזֶהוּ דְכֵתִיב (שֵׁם שֵׁם, ו) "וַיִּקְרַב אֵלָיו רַב הַחוּבָל", דָּא
[זֶה] הוּא יֵצֵה"ר שֶׁהוּא מְנַהֵג אֶת כָּל הַגּוֹף וַיֵּאמֶר לוֹ
"מָה לָּךְ נִרְדָּם קוֹם קְרָא אֶל אֱלֹהֶיךָ" וְגו'.

סדר הלימוד ליום כח שבט [יום 146 בשנה]

לא עת לחשות, כי קרבה שעתך

לא שעתא הוא למדמך דהא סלקין לך לדינא על כל
מה דעבדת בהאי עלמא, וראה להתודות לפני
בוראך. "מה מלאכתך" פרוש זכר על מלאכתך שפעלת

נז) פרוש הזהר ללשון הקדש:

לא עת לחשות, מפני שמעלים אותך לדין על כל מה שעשית בעולם
הזה, וראה להתודות לפני בוראך. "מה מלאכתך" פרוש זכר על מלאכתך

שפעלת בעולם הזה, וכמה שקרים וזיופים פעלת במלאכתך ובמחיתך, תן תודה ואל תתגאה פי אתה רואה פי קרוב הוא יום המיתה, והשלך הגאון והרמת רוח וזכר שנבראת מטפה סרוחה, וזהו שאמר: "מאין תבוא ומה ארצך" - הסתכל שמארץ נבראת ולארץ תשוב. "ואי מזוה עם אתה" תעין אם יש לך זכות אבות להגן עליך עתה בעת צרה, כל זה הוא התעוררות היצר שמעורר לב האדם בעת חליו...

ובאותה שעה יושבים בית דין של מעלה, והמליצים מלמדיו זכות והמקטרגים מזכיריו חובה וטוענים לפני הקדוש ברוך הוא, ואם נגזר לזכות מוטב, ואם נגזר חס ושלום למנות אזי נאמר על המלמדיו זכות שטרחו ויצאו להצילו, ועל זה נאמר: "ויחרתו האנשים להשיב אל היבשה ולא יכלו" לא עלה בידם להושיבו ליבשה שיקום ממטותו מחליו כי כבר נגזר מבית דין הגדול, ואז שלשה שלוחים ממנים יוצאים, אחד כותב כל הזכיות שלו וכל החטאים שלו ואחד שלוקח חשבון הימים לפי שני חייו שיהיו כל הימים בחשבון וכנזכר לעיל, שהיה עמו מיום שנתנה נשמתו בגוף במעי אמו. וגזרות דין לא נח ולא שקט עד שעושה שלו, שתצא נשמתו מהגוף ואז כתיב: "וישאו את יונה", שנושאים אותו לבית הקברות, ואז הפרושים נכרזים לפני מטתו כשנושאים אותו, אם הוא צדיק מכריזין עליו: "תנו כבוד לדיוקן המלך!" וזה שאמר הכתוב: "והלך לפניך צדקך" פרוש לפני המטה, ואם הוא חס ושלום מטנף בחטאים מכריזין עליו: "וי לפלוני, טוב היה שלא נברא!" אז מה כתוב בו: "ויטילוהו אל הים ויעמד הים מזעפו" - כשפמכניסים אותו לבית הקברות, והדג שבלע את יונה זה הקבר, ושלשה ימים הראשונים כשהוא בקבר נתבקעים הבגדי מעים, ולאחר שלשה ימים אותו הטנוף מתהפך על פניו, ואומר לו: "קח מה שנתת בי, אכלת ושיתת, ולא נתת לעני, וכל ימיו היו פחגים וכמועדים, והעניים היו רעבים שלא אכלו עמו, קח מה שנתת בי, זהו שכתוב: "וזריתי פרוש על פניכם" וגו', ואחר כך באים ממננים ומחזירים הנשמה אל הגוף, והוא בתוך הגוף עד שלשים יום, ובאותם עשרים ושבעה ימים הגוף נדון ביסורים קשים ומרים, והתחלת הדין הוא על החטאים שעשה בעניו, ואחר כך - בידיים וברגלים ובכל הגוף בהכאות אכזריות מאד ואחר שלשים יום הנשמה עולה למעלה לתת חשבון ולקבל דין גיהנם ושאר דינים. והגוף סובל יסורים קשים על ידי תולעים...

בְּהַאי עֲלָמָא וְכַמְּה שְׁקָרִים וְזִיּוּפִים פְּעֵלְתָּ בְּמִלְאֲכִתְךָ
 וּבְמַחֲזִיתְךָ, תֵּן תּוֹדָה וְאֵל תִּתְגַּאֵה כִּי אַתָּה רוֹאֶה כִּי קְרוֹב
 הוּא יוֹם הַמִּיתָה, וְהַשְׁלֵךְ הַגְּאֹנָה וְהַרְמַת רוּחַ וְזִכֹּר
 שְׁנִבְרַאתָ מִטְּפֵה סְרוּחָה.

הַיֵּצֵר מְעוֹרֵר אֶת לֵב הָאָדָם בְּעַת חֲלָיו

י.ז. וְזֶהוּ שְׁאָמַר (שׁ, שׁ) "מֵאִין תְּבוֹא וּמָה אַרְצְךָ", הַסֵּתְכֵל
 דְּהָא מֵאַרְעָא אַתְּבְּרִית וּלְאַרְעָא תְּשׁוּב "וְאִי מְזַה עִם
 אַתָּה" תַּעֲיִן אִם יֵשׁ לְךָ זְכוּת אָבוֹת לְהִגֵּן עָלֶיךָ עֵתָה בְּעַת
 צָרָה, כֹּל זֶה הוּא הַתְּעוֹרְרוֹת הַיֵּצֵר שְׁמְעוֹרֵר לֵב הָאָדָם
 בְּעַת חֲלָיו.

קוּדָם פְּטִירַת הָאָדָם גַּם הַיֵּצֵר הָרַע הוּא טוֹב
 וְזֶהוּ נִרְאֶה לִי לְתַרְזֵן הַמְּדַרְשׁ פְּרָשְׁתָּ בְּרֵאשִׁית (פ"ט, י)
 "וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד זֶה מִלְּאֵךְ הַמּוֹת", וְלִפְנֵי זֶה אָמַר
 טוֹב מְאֹד זֶהוּ הַיֵּצֵר הָרַע עֵינֵי שׁ, רוּצָה לוֹמַר בְּזִמְן שֶׁהוּא
 קְרוֹב לְמוֹת אֲזִי גַם הַיֵּצֵר הָרַע הוּא טוֹב הַמְּעוֹרֵר הָאָדָם
 לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה וּלְהִתְוֹדוֹת כַּנִּזְכָּר.

וּבְהַהוּא שְׁעֵתָא יְתַבֵּין בֵּית דִּין שֶׁל מַעְלָה וְהַמְּלִיצִים
 מְלַמְּדִין זְכוּת וְהַמְּקַטְרְגִים מְזַכִּירִין חוּבָה
 וְטוֹעֲנִים לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאִם נִגְזֵר לְזְכוּת מוֹטָב,
 וְאִם נִגְזֵר חֶסֶד וְשָׁלוֹם לְמוֹת אֲזִי נֶאֱמַר עַל הַמְּלַמְּדִין זְכוּת
 שְׁטַרְחוּ וְיִצְאוּ לְהַצִּילוֹ, וְעַל זֶה נֶאֱמַר (יִזְנֶה א, יג) "וַיַּחֲתְרוּ
 הָאֲנָשִׁים לְהַשִּׁיב אֶל הַיִּבְשָׁה וְלֹא יָכְלוּ" לֹא עָלָה בְּיַדָם
 לְהוֹשִׁיבוּ לַיִּבְשָׁה שִׁיקוּם מִמִּטָּתוֹ מִחֲלָיו כִּי כָּבֵד נִגְזֵר מִבֵּי
 דִּינָא רַבָּא.

וְאִזְ שְׁלֶשֶׁה שְׁלוּחִים מִמְּנִים יוֹצְאִים, חֵד כּוֹתֵב כָּל הַזְכִּיּוֹת שְׁלוֹ וְכָל הַחֲטָאִים שְׁלוּ וְחֵד דְּנָטִיל חֲשֹׁבֹן הַיָּמִים לְפִי שְׁנֵי חֲיָיו שְׁיֵהִיו כָּל הַיָּמִים בְּחֲשֹׁבֹן וְכַנְזָכָר לְעֵיל וְחֵד דְּהוּי עֲמִיָּה מִיּוֹם שְׁנַתְנָה נְשַׁמְתּוּ בַּגּוֹף בְּמַעֲי אָמוּ.

וּגְזֵרוֹת דִּינָא לֹא נַח וְלֹא שְׁקֵט עַד דְּעֵבִיד דִּילִיָּה שְׁתַּצֵּא נְשַׁמְתּוּ מֵהַגּוֹף וְאִזְ כְּתִיב (שם שם, טו) "וַיִּשְׂאוּ אֶת יוֹנָה", שְׁנוֹשְׂאִים אוֹתוֹ לְבֵית הַקְּבָרוֹת.

סדר הלימוד ליום **כט שבט** [יום 147 בשנה]

אם חטא מכריזין לפניו, שנח לו שלא נברא

יח. וְאִזְ הַכְּרוּזִים נִכְרְזִים לְפָנֵי מִטְתּוֹ כְּשִׁנּוּשְׂאִים אוֹתוֹ, אִי אִיהוּ זַכָּאָה מְכַרְיִזִין עָלָיו הָבוּ יָקָר לְדִיוֹקְנָא דְּמַלְכָּא "יבוא שלום" (ישעיה נז, ב) וְכוּ'. וְזֶה שְׁאָמַר הַכְּתוּב (שם נח, ח) "וְהִלַּךְ לְפָנֶיךָ צְדָקָךְ" פְּרוּשׁ לְפָנֵי הַמַּטָּה.

ואם הוא חס ושלום מטנף בחטאים מכריזין עליו וי לפלוני הדין טב דלא יתברי כדין, מה כתיב ביה, (יונה א, טו) "וַיִּטְּלוּהוּ אֶל הַיָּם וַיַּעֲמֵד הַיָּם מִזְעָפוֹ" כִּד עֲאֵלִין לִיָּה לְבֵית הַקְּבָרוֹת, וְהַדְּג דְּבָלַע לִיָּה לִיּוֹנָה דָּא אִיהוּ קְבָרָא וְשְׁלֶשֶׁה יָמִים הָרֵאשׁוֹנִים כְּשֶׁהוּא בְּקָבָר נִתְבַּקְעִים הַבְּנֵי מַעֲיָם, וְלִכְתָּר ג' יָמִים הֵהוּא טְנוּפָא אֶתְהַפֵּךְ עַל אֲנָפוּי וְאָמַר לוֹ טַל מַה דִּיהִבְתָּ לִּי אֲכַלְתָּ וְשִׁתִּיתָ וְלֹא יְהִבְתָּ לְמַסְפְּנָא וְכָל יוֹמָךְ הוּי כְּחַגִּין וְכְמוֹעֵדִין וּמַסְכְּנֵי הוּי רַעֲבִין וְלֹא אֲכָלוּ בְּהַדְּךָ, טַל מַה דִּיהִבְתָּ בֵּי. הַה"ד (מלאכי ב, ג) "וְזֵרִיתִי פָרֶשׁ עַל פְּנִיכֶם" וְגו'.

יט. לְבַתֵּר דָּא בְּאִים מְמַנִּים וּמַחְזִירִין הַנְּשָׁמָה אֶל הַגּוֹף
וְהוּא בְּתוֹךְ הַגּוֹף עַד שְׁלֹשִׁים יוֹם, וּבְהֵנָּה כ"ז יָמִים
הַגּוֹף נִדוֹן בְּיִסּוּרִים קָשִׁים וּמְרִים וְהַתְּחַלַּת הַדִּין הוּא עַל
הַחֲטָאִים שֶׁעָשָׂה בְּעֵינָיו, וְאַחַר כֵּן בְּיָדַיִם וּבְרַגְלָיִם וּבְכָל
הַגּוֹף, בְּהַכָּאָה אַכְזָרִית מְאֹד. וְאַחַר תְּלַתִּין יוֹם נִשְׁמַתָּא
סְלֵקָא לְעֵילָא לְתַת חֲשׁבוֹן וּלְקַבֵּל דִּין גִּיהֵנָם וּשְׂאָר דִּינֵינִים.
וְהַגּוֹף סוֹבֵל יִסּוּרִים קָשִׁים עַל יְדֵי תוֹלְעִים.

והענין כי ז' דינים קשים חולפים ועוברים על בני אדם
כשנפטרים מההוא עלמא.

(א) חד, כשהנשמה יוצאת מהגוף.

(ב) השני, כשנושאין אותו לבית הקברות והפרוזים
מכריזין מעשים רעים שעשה אוי לאותה בושה
וכלמה.

(ג) דין ג', כשמכניסין אותו לקבר.

(ד) דין הד' מה שסובל בשלשים יום.

(ה) דין ה' התולעים בגוף.

(ו) דין ו' דין של גיהנם.

(ז) דין ז', שהנשמה נדחית מחוץ לפרגודא קדישא ואזלא
ונחתת בעלמא [פרוש: הנשמה נדחית מחוץ לפרכת
הקדש והולכת ויורדת בעולם], ואין לה מקום מנוחה עד
שנתמקו כל החטאים ופשעים.

על כן צריך כל אדם לזכור כמה הרפתקאות יעברו עליו
כמה יסורים וכמה חיל ורעדה ורתת וזיע וחלחלה
עד שתבא נשמתו למקום מנוחה.

סדר הלימוד ליום ל שבט [יום 148 בשנה]

צריך להתפלל שימחל לו הקדוש ברוך הוא עוונותיו, הן מה שחטא בעיניו הן מה שחטא בידי וברגליו

ועל זה כתב בזהר (פרשת ויקהל, דף קצ"ט עמוד א'): בר נש צריך לצלוא תדיר [פרוש: בן אדם צריך להתפלל תמיד] ולומר בכל יום "ברכי נפשי את ה'" וכו'. קפיטל ק"ג וק"ד ואחר כך "יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי שתסלח ותמחל לי על כל פשעים וחטאים מה שעשיתי הן בראות עיני הן מה שחטאתי בידי ורגלי ורגופי, ובאם שהגיע עת וזמן פטירתי ומוכרח אני לפוק מן עלמא דין אזי באותו זמן לא אוכל לברכא יתך ולא תבא בתיובתא, על כן היום הזה אני מבקש שלא תיסרני אחר מותי ולא תבא נשמתי בגן עדן בלי שום מורא ופחד, וזה שאמר הכתוב (תהלים קד, לה) "ברכי נפשי את ה' הללויה".

⇐ פרק מ' ⇐

א. "לב טהור ברא לי אלהים ורוח נכון חדש בקרבי" (תהלים נא, יב). פירש המאור הגדול הרב רבי משה אלשיך ז"ל: תפלת דוד המלך עליו השלום היה שלא יבוא עוד בגלגול, שכל מי שאינו קונה שלמות בעולם

נח) פרוש ללשון הקדש:

ומכרח אני לצאת מהעולם הזה, אזי באותו זמן לא אוכל לברך אותך ולחזור בתשובה, על כן היום הזה אני מבקש שלא תיסרני אחר מותי, ולהחזיר נשמתי בגן עדן בלי שום מורא ופחד.

הזֶה מְכָרְח לְבוֹא בְּגִלְגּוּל בְּאֶדָם אַחַר וּלְתַקֵּן מֵה שְׁחָסַר
 מַעֲשֵׂה הַטּוֹב בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְעַל זֶה הַתְּפִלָּל דָּוִד הַמֶּלֶךְ ע"ה
 שְׁיִנְצַל מֵהַגִּלְגּוּל וְאָמַר, "וְרוּחַ נְכוֹן חֲדָשׁ בְּקִרְבִּי", וְלֹא עַל
 יְדֵי גִלְגּוּל נִשְׁמָתִי בְּאִישׁ אַחַר שְׁאֵנִי מְכָרְח לְמוֹת
 וְלִהְתַּגְּלַגֵּל בְּאִישׁ אַחַר.

שְׁנֵי אַפְגֵי גִלְגּוּל

ב. אָמְנָם דַּע שְׁעֵנִין גִּלְגּוּל הַנִּשְׁמָה מִתְחַלֶּקֶת לְב' אַפְגֵימִים.
 הָאֶפֶן הָאֶחָד, שְׁאֵינוֹ בְּהַכְרַח שְׁיָמוּת וְיִתְגַּלְגֵּל נִשְׁמָתוֹ
 בְּאִישׁ אַחַר לְתַקֵּן הַגִּלְגּוּל, אֲלֹא הַזְכִּיר הָעֵנִין שְׁבַעֲדוֹ
 בְּחֵייו תְּבוֹא נִשְׁמָה אַחֶרֶת בְּתוֹךְ גּוֹפּוֹ אִף שְׁכָבַר הִיָּה
 לְהַגּוֹף נִשְׁמָה א' וּשְׁנֵי הַנִּשְׁמוֹת בְּיַחַד דְּהֵינּוּ נִשְׁמָה
 הַחֲדָשָׁה וְנִשְׁמָה שְׁלוֹ הַמָּה בְּחַבּוּר, כְּמוֹ הַיּוֹלֵד בְּתוֹךְ
 הָאִשָּׁה מִעֲבֹרֶת.

ג. וְעַל כֵּן נִקְרָא גִלְגּוּל זֶה בְּחֵינַת הָעֲבוּר. וְכַשֵּׁם שֶׁהַיּוֹלֵד
 מְכַסֶּה וְנֹעֵלִים בְּתוֹךְ הָאֵם, כַּשֶּׁהָאִשָּׁה מִעֲבֹרֶת, כִּף
 הַנִּשְׁמָה הַחֲדָשָׁה בְּתוֹךְ נִשְׁמָה שְׁלוֹ מְכַסֶּה וְנֹעֵלְמָה, עַד כִּי
 יִתְקַן הַקֶּלְקוּל, וְאִז הוֹלֶכֶת הַנִּשְׁמָה הַחֲדָשָׁה לְמִכּוֹן שְׁבִתָּהּ
 וְלְמִקוּמָה הָרְאוּיָה לָהּ.

ד. וְזֶה הַגִּלְגּוּל הוּא גִלְגּוּל שְׁאֵינוֹ חָמוּר. מֵה שְׁאֵין כֵּן אִם
 הַקֶּלְקוּל גָּדוֹל, אֵין לוֹ תַקְנָה כִּי אִם שְׁתַּתְּגַלְגֵּל הַנִּשְׁמָה
 בְּשַׁעַת יְצִירַת הַיּוֹלֵד וְנִשְׁמָה זֹ לְבַד בְּתוֹכוֹ וְהִיא בְּתוֹךְ
 הַגּוֹף זְמַן רַב כֹּל הַיָּמִים, וְלִפְעָמִים יֵצֵא שְׁכָרָה בְּהַפְסָדָה
 שְׁזָה הָאֶדָם לֹא דֵי שְׁאֵינוֹ מְתַקְנָה אֲלֹא אֲדַרְבָּא גּוֹרָם לָהּ
 פְּגָמִים יוֹתֵר גְּדוֹלִים עַל יְדֵי חֲטָאִים וּפְשָׁעִים וְזֶה עֵנִין רַע
 מְאֹד לְנִשְׁמָה.

סדר הלימוד ליום **א אדר** [יום 149 בשנה]

ה. וְהָנָה יֵשׁ מִצְוָה אַחַת אֲשֶׁר בְּעֵינֵי הָאָדָם עֲנֹשָׁה קָל הוּא
וְהוּא חָמוּר, וְזוֹ מִצְוַת הַשְּׁבֵת אֲבָדָה. שְׂפֵה־יִתּוֹ עוֹבֵר
עַל הַשְּׁבֵת אֲבָדָה שְׂרוּאָה אֲבֵדַת אָחִיו וְאִינוֹ מֵהִדְרֵי אַחֲרֵיהָ
לְקַח אוֹתָהּ וּלְהַשִּׁיבָה הַכְּרַח לְבוֹא בְּגִלְגּוּל בְּיֹלֵד הַנוֹצֵר
לְהַשִּׁיב לְבַעֲלֶיהָ, וּבִתְוֹךְ הַזְּמַן סוֹבֵל יְסוּרִים וְצָעַר זְמַן רַב
וְאִינוֹ בָּא בְּגִלְגּוּל הַקָּל שֶׁהוּא בְּחִינַת הָעֵבוֹר שֶׁהוּא מִתְּכַסֶּה
וְנִעְלָם בְּתוֹךְ נִשְׁמָתוֹ, וְכַנּוֹזֵר בְּסִפּוֹר גִּלְגּוּלֵי הָאָרֶץ ז"ל
פָּרַשְׁתָּ כִּי תֵצֵא, "וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְכָל אֲבֵדַת אָחִיךָ" וְגו', כִּי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דֵּן אֶת הָאָדָם מִדָּה כְּנִגְדַּי מִדָּה.

יְפֵה קוֹרַת רוּחַ שֶׁל שְׁעָה אַחַת בְּעוֹלָם הַבָּא, מִכָּל תַּעֲנוּגֵי עוֹלָם הַזֶּה
ו. וְעַל כֵּן כָּל יֵרָא וְחָרַד יִתְפַּלֵּל שֶׁיִּנְצַל מִגִּלְגּוּלִים כִּי בְּעֵינֵי
הָעַם הוּא עֲנֹשׁ קָל הַגִּלְגּוּל. אֲמַנָּם יִתְבוֹנֵן הַחֲכָם וְיִרְאֶה
כִּי גַם בְּהִיּוֹתוֹ מְגִלְגָּל בְּאָדָם כָּשֶׁר וְיִשָּׁר עִם כָּל זֶה טוֹב לוֹ
יֹתֵר אִם הָיָה כְּבָר בְּמִקּוֹם מְנוּחָתוֹ, כִּי יְפֵה קוֹרַת רוּחַ שֶׁל
עוֹלָם הַבָּא שְׁעָה אַחַת, מִכָּל חַיֵּי וְתַעֲנוּגֵי עוֹלָם הַזֶּה. עַל
אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה כְּשֶׁהָאָדָם מְגִלְגָּל בְּמִקּוֹם צָר בְּחַיּוֹת
וְעוֹפּוֹת, וּלְפַעְמִים מְגִלְגָּל בְּאֲבֵן דוּמָם. כְּגוֹן, הַמְרַגֵּיל
עֲצָמוֹ בְּלִשׁוֹן הָרֶע הוּא מִתְגַּלְגֵּל בְּאֲבֵן הַמְּנַח ע"פ הַשְּׂדֵה
וְשֵׁם הוּא בַחֲשֵׁךְ בְּלִתֵּי אוֹר.

מִי שְׂאוּכַל מְאֻכְלוֹת אִסוּרוֹת, עוֹנָשׁוֹ גָּדוֹל מֵעֲנָשׁ הַגִּיהֵנָם

וּמִי שְׂאִינוֹ מְדַקְדֵּק בְּאֲכִילַת סֶפֶק אִיסוּר מִתְגַּלְגֵּל בְּעֵלְיָן
שֶׁל אֵילָן, וּבְכָל פַּעַם שֶׁהָרוּחַ מְנַעֵנֵעַ הוּא סוֹבֵל
יְסוּרִים וְצָעַר גָּדוֹל מְאֹד.

וּפְרָנָם הַמְתַּגָּאָה עַל הַצְּבוּר מִתְגַּלְגֵּל בְּדְבוּרָה וְשֵׁם הוּא
בְּכָל עֵת וּבְכָל רִגְעַ וַיֵּשׁ לוֹ צַעַר יוֹתֵר מֵעֲנָשׁ שֶׁל
גִּיהֶנָּם כִּי הוּא אָסוּר בְּמִקּוּם צַר כְּזֶה בְּתוֹךְ הָאָרֶס וְזֶהוּ עֲנָשׁ
מִחֲמַת גְּאֹהָ לְבַד, וְאִם הוּא פּוֹעֵל רַע עַל יְדֵי הַגְּאֹהָ דִּהְיִינוּ
שֶׁהַלְבִּין פְּנֵי הַבָּאִים לְפָנָיו בְּבִיּוּשִׁים וְכִיּוּצָא בּוֹ שְׂאָר
פְּעֻלוֹת רַעוֹת, עַל זֶה יֵשׁ עֲנָשִׁים אַחֲרַיִם מְפָרְשִׁין הֵן בְּסִפְרֵי
הַקְּבֵלָה וְרַחֲמָנָא לִיצְלָן מֵעוֹנָשִׁין הֵהֵם.

הַרְוֵרָה אַחַר זְנוּת מִתְגַּלְגֵּל בְּגוֹיָה שֶׁהִיא זוֹנָה וּבְכָל פַּעַם
שֶׁמְזַנֵּין עִמָּה מוֹסִיפִין לוֹ טְמָאָה עַל טְמָאתוֹ וְהָיָה
עַל הַיְתוֹ וְשִׁבְרוּ גְדוּל כַּיִם אֵין לְסַפֵּר הַיְסוּרִים קָשִׁים
וּמְכַאוּבִים שְׁלוֹ. וְשְׂאָר פְּרֻטֵי גִלְגוּלִים יִתְבָּאֲרוּ בְּפִרְקִים
הַבָּאִים בַּסֵּד.

וְעַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה הַמְגַלְגָּלִים בְּבִהְמוֹת טְמָאוֹת וְעוֹפוֹת
הַטְּמָאָה יוֹשְׁבֵי חֶשֶׁךְ וְצִלְמוֹת בְּצַעַר סוֹבְלֵי עֲנוּיִים
קָשִׁים וּמְרִים בְּסִרְחוֹן קָרֵב וּמַעֲיִם שְׁלֵהֶם, וּבְכָל עֵת וְרִגְעַ
סוֹבְלִים צַעַר מִמֶּשׁ דִּינִין קָשִׁים מְגִיֶּהֶנָּם, וְאַף עַל כֵּל זֹאת
אֵינוֹ נִצּוֹל מֵעֲנָשָׁה שֶׁל גִּיהֶנָּם אַחַר כָּל הַגִּלְגוּלִים.

סדר הלימוד ליום **ב אדר** [יום 150 בשנה]

מעשה מהאריז"ל שגרש רוח מבחור אחד

רֵאָה מַה שֶׁמְצַאֲתִי כְּתוּב בְּשֵׁם הָאָרִיז"ל. בְּצַפַּת תּוֹב"ב
הָיָה בַּחֲזוֹר אֶחָד בֶּן אַחוֹתוֹ שֶׁל רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ רוֹפֵא
ז"ל וְהוּא בֶּן י"ח שָׁנִים הָיָה לוֹמֵד בִּישִׁיבָה. פַּעַם אַחַת
הִסְתַּכֵּל בּוֹ הָאָרִיז"ל וְאָמַר לְאַבְיוֹ בְּנֵךְ יֵשׁ בּוֹ רוּחַ אֶחָד,
רֵאָה לְהַמְצִיא לוֹ מְזוֹר וְתַרוּפָה וְאֵל תַּחוּס עַל הַמָּמוֹן.

וְהָשִׁיב אֶבְי הַבְּחֹר, חֶסֶד וְשָׁלוֹם שִׁיְהִיָּה בּוֹ רוּחַ כִּי אִם זֶה שְׁנָתִים לְבוֹ כּוֹאֵב. וְלִפְעָמִים כְּשִׁלְּבוּ חָלָשׁ אֲזִי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ הָרוֹפֵא עוֹשֶׂה לוֹ רְפוּאוֹת וּמִתְרַפֵּא לְפִי שְׁעָה וְאַחַר כֶּךָ חוֹזֵר הַכָּאֵב. וְאָמַר לוֹ הָאֲרָ"י ז"ל תִּרְאֶה שְׂכַדְבְּרֵי כֵן יִהְיֶה. וְלֹא הָיוּ יָמִים מוּעָטִים עַד שְׁנַת־גְּלַה הָרוּחַ וְהַתְּחִיל לְכַצְבֹּץ בְּבַחֹר, וּבָאוּ וְהוֹדִיעוּ לְהָאֲרָ"י ז"ל וְשָׂאֵל אוֹתוֹ הָאֲרָ"י ז"ל בְּאִזְהָ אִפֵּן בָּא הָרוּחַ לְהַבְּחֹר וְהָשִׁיב לוֹ הָרוּחַ הָעֲנִין כֶּךָ הוּא:

כְּשִׁהְיִיתִי בְּרוּמֵי הָיִיתִי דָר עִם עֲנִי אֶחָד שֶׁהָיָה מִתְפָּרְגִס מִהַצְדָּקָה וְלֹא הָיָה בְּבֵיתוֹ שׁוֹם לְחֶסֶד וּמִזוּן וּבִקְשׁ הָעֲנִי מִמֶּנִּי שֶׁאֲנִי אֶתֵּן לוֹ לְחֶסֶד וְלֹא הָיִיתִי רוֹצֵה לְתֵן לוֹ וּמֵת הָעֲנִי הַנִּזְכָּר לְעִיל לְנֶגֶד עֵינֵי מַחֲמַת הָרַעְבּוֹן, וְלִכֵּן הָיוּ בֵּית דִּין שֶׁל מַעֲלָה גּוֹזְרִין שְׂיָמוּת הוּא כְּמוֹ שֶׁהַמִּית אֶת הָעֲנִי, וְכֵן הָיָה שְׁלֹא הָיוּ יָמִים מוּעָטִים וּבָאוּ עָלָיו גְּזֻלָּנִים וְהָרְגוּ אוֹתוֹ. וְאַחַר הַהִרְיָגָה בְּאֵתִי אֶל הַבְּחֹר הַזֶּה.

אסור הסתכלות בנשים

וְנָזַר עָלָיו הָאֲרָ"י ז"ל שְׁלֹא יַעֲשֶׂה לְבַחֹר שׁוֹם הַזִּק חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וְהָשִׁיב הָרוּחַ אִם תִּרְצֶה שְׂאֵצָא מִהַבְּחֹר אַעֲשֶׂה תִנְאֵי עֲמָה, וְהוּא כִּי אַחֲרֵי צְאֵתִי מִכָּאֵן שְׁלֹא יִרְאֶה הַבְּחֹר זֶה פָּנֵי נִקְבָּה מִשָּׁן ג' יָמִים וְאִם יַעֲבוֹר הַתִּנְאֵי אֶהְרַגְנוּ.

וַיִּצָּא הָרוּחַ, וַצָּוָה הָאֲרָ"י ז"ל לַעֲשׂוֹת שְׂמִירָה אֶל הַבְּחֹר שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב בְּבֵית הַמְדָרֶשׁ וְלֹא יִנְיָחוּ אוֹתוֹ לְצֵאת מִבֵּה"מ וְלֹא תִבֵּא שׁוֹם אִשָּׁה לְבֵית הַמְדָרֶשׁ כִּי הָרוּחַ אוֹרֵב לוֹ עַל הַתִּנְאֵי שֶׁעָשָׂה עִמִּי.

וּבַתּוֹךְ כִּף הַלֶּךְ גְּדוֹל הַדּוֹר מוֹהַר־ר חַיִּים וַיְטַל ז"ל מִבֵּית
הַמְדָּרֶשׁ לְהַכִּין צְרָכֵי מִצְוֵה שְׁעֵשֶׂה בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ
וְהַנִּיחַ בְּמַקוֹמוֹ בֶּן דּוּדוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ רוֹפֵא הַנִּזְכָּר לְעִיל
וְהַלֶּךְ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ לְהַתְעַסֵּק בְּמִצְוֵה אַחֲרַת וְהַנִּיחַ לְהַבְחֹר
יְחִידֵי בְּבֵית הַמְדָּרֶשׁ.

וּבַתּוֹךְ כִּף בָּאָה אִמּוֹ שֶׁל הַבְּחֹר וְדוֹדָתוֹ לְבֵית הַמְדָּרֶשׁ
לְרֹאוֹתוֹ, וּכְשֶׁהָיוּ רוֹאִים אוֹתוֹ הָיוּ נוֹשְׁקִין אוֹתוֹ
וּבְאוֹתוֹ הַשְּׁעָה בָּא הָרוּחַ וְחָזַר לְהַבְחֹר וּנְכַנְס בּוֹ וְחָנְקוֹ.
וּמִפְּנֵי יְרֵאת הַשְּׁרָרָה שְׁלֹא יֵאמְרוּ שֶׁהַיִּשְׂרָאֵלִים הִרְגוּ אוֹתוֹ
עָשָׂה הָאָר"י ז"ל קְפִיצַת הַדֶּרֶךְ עַל שְׁנֵי קָנִים, וְהַלֶּךְ עִם
תַּלְמִידָיו לְטַבְּרִיא בְּרַגַע אֶחָד וְזֶה הָיָה בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת,
וּבְטַבְּרִיא הַתְּפִלָּה הָאָר"י ז"ל לְהַסְגִּיר פִּיהֶם שֶׁל מְשֻׁטֵּינִים
וְכֵן הָיוּ, וְאַחַר כֵּךְ חָזַר לְצַפַּת תּוֹב"ב.

סדר הלימוד ליום ג אדר [יום 151 בשנה]

עַל כֵּן יֵרָאֶה הָאָדָם גְּדוֹל הָעֵנֶשׁ הַמְּסַתְּכַל בְּנָשִׁים זְרוֹת,
וּמֵה הַבְּחֹר הַזֶּה שְׁלֹא הִסְתְּכַל אֶלָּא עַל אִמּוֹ וְדוֹדָתוֹ,
חָזִי מֵאֵי סֵלִיק בֵּיה [יֵרָאֶה מֵה עֲלָתָה בּוֹ], וּמְכַל שְׁכַן בְּנָשִׁים
זְרוֹת. וְעַל זֶה אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבָרְכָה (אֲבוֹת פָּרָק א,
מִשְׁנָה ה): "כָּל הַמְּרַבֵּה שִׁיחָה עִם אִשָּׁה גוֹרֵם רָעָה לְעַצְמוֹ".

עַל כֵּן עֲנִין גְּדוֹל הוּא כְּשֶׁהָאָדָם מְתַנְהַג שְׁלֹא לְהִסְתְּכַל
לְמַרְחוֹק כִּי אִם עֵינָיו יֵהִיו תְּמִיד מְשׁוֹטְטוֹת לְמַטָּה
לְאַרְץ. וְכֵן מְצִינוּ בְּהַנְהַגוֹת חֲסִידִים הָרֵאשׁוֹנִים שְׁעֵינֵיהֶם
לְמַטָּה וּמְתַכּוֹנִים לִיְחָד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְנִיתִיה, כִּי

ד' גִּוּנִין שֶׁל הָעֵינַיִם מוֹרִים עַל ד' אוֹתוֹת הַשֵּׁם הוּי"ה
(תקוני זהר, תקון ע'), וּשְׂכִינָה הִיא מוֹרָה עַל הָאָרֶץ שֶׁנִּקְרָאת
אָרֶץ הַקְדוּשָׁה הַמְקֻדְשֶׁת מִכָּל הָאָרְצוֹת כַּמֵּאֵר הַכְּתוּב
(תהלים קא, ו) "עֵינַי ה' בְּנֹאֲמָנִי אֶרֶץ לְשֶׁבֶת עַמְדִּי".

מה שָׂאִין כֵּן גְּבוּהַ עֵינַיִם וְרַחֲב לִבָּב עָלָיו אָמַר הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא, "אוֹתוֹ לֹא אוֹכֵל" אִתּוֹ לֹא אוֹכֵל לְהִתְדַבֵּק,
כִּי הוּא מְפָרִיד בֵּין הַדְּבָקִים. וְכָל הַמְּפָקִיר עֵינָיו לְרֹאוֹת
בְּהִסְתַּכְלוֹת דְּבָרִים הָאֲסוּרִים שׁוֹאֵב וְשׁוֹאֵף הַסְטֵרָא אַחֲרָא
אֵלָיו וְגוֹרֵם לוֹ רַעוּת הַרְבֵּה לִהְיוֹת הוּא עֵין רַע וְכָל מִי
שֵׁישׁ לוֹ עֵין רַע גּוֹרֵם קְלָלָה לְעַצְמוֹ וְלַחֲבֵרוֹ.

יְרַגֵּיל עַצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל תָּמִיד בְּדְבָרִים שֶׁבִקְדוּשָׁה

זוהו שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנָם לְבִרְכָה (בבא מציעא דף ק"ז עמוד
ב) "צ"ט חֲלָקִים בְּעֵין רַע וְכו' כּוֹנְנָתָם בְּהִזָּק רֵאִיָּה
שֵׁישׁ בָּאָדָם וְכָל זֶה הוּא גֵרָם אֲסוּר רֵאִית עֲבוּדָה זָרָה וְאָף
אֲנִדְרָטִי שֶׁל עֲבוּדָה זָרָה הוּא אֲסוּר וְיִרְגֵּיל תָּמִיד לְרֹאוֹת
בְּדְבָרֵי קְדוּשָׁה כְּמוֹ שֶׁכְּתַבְתִּי בְּפָרֶק א' דף א' עֵין שָׁם.

גְּדַל עֵינַיִן נְתִינַת צְדָקָה

וּנְלַמּוּד עוֹד מְפָרֵק זֶה, שָׁאֵל יַעֲלִים אָדָם עֵינָיו מִן
הַצְּדָקָה כִּי בְּעֵבוּר שֶׁלֹּא נָתַן הַרוּחַ לְעֵנֵי הַנּוֹזֵכַר
לְעִיל אֵיזָה דְּבַר מֵאֲכָל מֵת לְפָנָיו וְעֵבוּר כֵּן נִהְרַג גַּם הוּא,
וּבְעֵבוּר חֲטָא זֶה הַכֹּרֵחַ לְדוֹן בְּכַף הַקָּלַע לְהַעֲשׂוֹת רוּחַ
כְּמוֹ שֶׁכְּתַבְתִּי לְעִיל. עַל כֵּן יִהְיֶה לְכָל אִישׁ לֵב רַחֲמָן
וְיִכְנִיס לְבוֹ וְעֵינָיו וְשָׂאֵר אֵיבָרָיו בְּקְדוּשָׁה וְיִזְכֶּה לְרֹאוֹת עֵין
בְּעֵין פָּנֵי הַשְּׂכִינָה ג' פְּעָמִים בְּשָׁנָה אָמֵן.

סדר הלימוד ליום ד אדר [יום 152 בשנה]

פְּרַשְׁתָּ בִּי תִשָּׂא   פָּרָק בִּי"א

א. אֵיטָא בְּסֵפֶר הַיְכָלוֹת וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, "בְּרוּכִים אַתֶּם לֵה" (תהלים קטו, טו), בְּרוּכִים אַתֶּם לִי שָׁמַיִם וְאָרֶץ יוֹרְדֵי מְרַכְבָּה אִם תֹּאמְרוּ לְבָנֵי מֵה שְׁאֲנֵי עוֹשֶׂה לְיִשְׂרָאֵל כְּשֹׂאֲמָרִים קִדְּשָׁה. לְמַדּוּ אוֹתָם וְאִמְרוּ לָהֶם שְׂאוּ לְמָרוֹם עֵינֵיכֶם וְרֹאוּ מֵה שְׁאֲנֵי עוֹשֶׂה לְיִשְׂרָאֵל כְּשֹׂאֲמָרִים קִדְּשָׁה, כִּי אֵין לִי הִנָּאָה בְּעוֹלָמִי כְּאוֹתוֹ רָגַע שְׁעֵינִיהֶם נְשׁוֹאוֹת לִי וְעֵינֵי נְשׁוֹאוֹת לָהֶם וְהֵבֵל הַיּוֹצֵא מִפִּיהֶם עוֹלָה לְפָנַי כְּרִיחַ נִיחּוֹחַ, וּבְאוֹתוֹ שְׁעָה אֲנִי מִנְשָׁק וּמַחְבֵּק דְּמוֹת יַעֲקֹב הַחֲקוּקָה בְּכֶסֶף הַכְּבוֹד "עכ"ל.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא קְרוֹב לְצַדִּיקִים - לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרְאוּהוּ בְּאֵמֶת

ב. וְרָאָה כַּמָּה חֲבָתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם וְאִיךָ לֹא נִעְבַּד אוֹתוֹ בְּאֵימָה וּבִירְאָה בְּכֹל לֵב וְנִפְשׁ אֶת אֲבִינוֹ שְׁבַשְׁמַיִם, אֲשֶׁר הוּא רַחוּק מִרְשָׁעִים וְקְרוֹב לְצַדִּיקִים לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרְאוּהוּ בְּאֵמֶת. וְכֹל הַיִּרָא וְתָרַד לְדַבֵּר ה' יְקִים מְדָה הַכְּתוּבָה בְּכָאן כְּדִי שְׂיִבּוֹא לְתַכְלִית הָאֱהָבָה וְיִזְכֶּה לְעוֹלָם הַבָּא בְּעִבּוּדַת הַבּוֹרָא.

הָאֲדָם צְרִיף לִקַּח פְּנָאֵי לְעַצְמוֹ בְּכֹל יוֹם לְחֻשָׁב מִקְדְּשַׁת הַבּוֹרָא יִתְבַּרַךְ

ג. וְהוּא שְׂיִקַּח פְּנָאֵי לְעַצְמוֹ בְּכֹל יוֹם לְחֻשָׁב בְּמַחְשְׁבֹתוֹ קְדוּשַׁת הַבּוֹרָא יִת' שֶׁהוּא גְדוֹל מְאֹד כְּמוֹ שֶׁסֹּדֵר הַפִּיטוֹן "וְקִדְּשָׁתָךְ בְּפִיהֶם וְאֲבִיתָה תְּהִלָּה מִבְּשׂוֹר וְדָם מִחֲצִיר יִבְשׁ"

מצל עובר מעמוסי בטן" וכו' "ומתים במשפט וחיים ברחמים וקדשתך בפיהם". ועל ידי המחשבה זו יתלהב לבו לעבודת הקדוש ברוך הוא.

ד. כמבאר בזהר פְּרֶשֶׁת וַיִּקְהַל (דף קצ"ח עמוד ב'), דכשחושב האדם לעבודת הבורא יאזי מחשבה ה היא סלקת תחלה על הלב דהוא קיומא ויסודא דכל גופא, ואחר כך סלקת ה היא מחשבה טובה על שאר איברי הגוף ואז מחשבת הלב ואיברי הגוף מתחברין כחדא ואנון משכין עליהו זהורא דשכינתא לדירה עמהון וההוא בר נש איהו חולקה.

אהבה ויראה כחדא אזלין

ה. וצריך אותו האדם לדבק ביראת ה' כי אהבה ויראה תרויהו כחדא אזלין כמבאר באריכות בראשית חכמה וכמבאר בספר חרדים על פסוק (דברים כח נח. י יב): "ליראה את השם הנכבד והנורא ולאֵהבה אותו". ופרוש הדבר הוא כשמזכיר את השם ירגז ויזדעזע כל גופו וכשמברך איזו ברכה יברך בשפה ברויה ובהרגשת כל גופו ולא לזרק ח"ו ברכה מפיו במהירות.

(נט) פרוש:

פי האיברים מספיקים לרצון הלב, ואז רצון הלב ורצון האיברים מתחברים יחד, והם מושכים עליהם זהר השכינה לשכון עמם, ואותו אדם חלקו של הקדוש ברוך הוא, פי על ידי הסכמה בלב לעבד את ה', השכינה עושה משפן בלבו ומחנות השכינה שורים באיבריו ונעשה צלם ודמות עליון.

סדר הלימוד ליום ה אדר [יום 153 בשנה]

לזהר מאד לכון בעת אמירת הברכה על המאכל

ו. כמו שראיתי המון עם נכשלין בעוון זה כשאוחזין איזה דבר מאכל ומשקה שצריך האדם לברך עליו ברכת הנהנין, עקר מגמתו הוא על המאכל וחושק להשליך המאכל בפיו במהירות והברכה אומר במרוצה ובמהירות בלי שום דקדוק כלל, וענשו גדול מאד. וכמו שכתבתי לעיל בפרקין ע"ש מעשה בשם ספר חסידים.

רוב העולם נכשלים בזה שאין מכונים בעת התפלה והברכה

ז. ובכלל הענש זה האומר שירות ומזמורים ופסוקי דזמרה ברהיטות ומבליעים אותיות ותבות ונכשלים בזה רב העולם.

אזרה לחזנים לכון בעת התפלה, ולא למצא חן בעיני השומעים

ובפרט צריכים להזהיר את החזנים, על פי הרב הם מדקדקין בהרמת קולם ועל הנגון ואין כוננתם כלל אל התפלה רק כוננתם הוא להתפאר בקולם ומקום עקר שיר ושבח להקדוש ברוך הוא מבליעין וחוטפים, ולחזנים כאלו אין תקומה לעתיד כי יפר"ח כאר"ז בלבנו"ן ס"ת חזן, להורות כי החזנים המתפללים לפני העמוד בכונה שלימה יהיו "כארז בלבנון ישגה" לעתיד.

הסוד שבתבת "חזן"

ח. ודע כי סוד חזן הוא כולל שלשה שמות קדושים הוא שם הוי"ה ושם אדנו"ת ושם שד"י, כי חזן במלואו הוא ח"ת זי"ן נו"ן, אותיות הראשונות הם חז"ן

גִּמְטְרִיאַ אַדנ"י, אוֹתוֹת אֲמֻצָּעוֹת הֵן גִּמְטְרִיאַ שֶׁ
הוּי"ה, אוֹתוֹת אַחֲרוֹנוֹת הֵן גִּמְטְרִיאַ ת"ק שֶׁהוּא הַנְּעֻלָּם
שֶׁל שֵׁם שַׁד"י. ע"כ רְאֵה כִּמָּה גָּדוֹל כַּח שֶׁל חֲזוֹן שֶׁהוּא
כּוֹלֵל ג' שְׁמוֹת יַחַד יַחַד גָּמוּר.

מה שְׂאִין כֵּן כְּשֶׁחֲזוֹן הוּא קֵל בְּדַעְתּוֹ וְאִינוּ מְכֻוֵּן לְבוֹ
לְתַפְלָה בְּכֻוֹנָה לְהוֹצִיא הַצְּבוּר כְּרֹאוּי, אֲזִי הוּא פּוֹגֵם
בְּג' שְׁמוֹת הַקְּדוּשִׁים הַלְלוּ, וְאִז הוּא מְטִיל מוּם בְּקַדְוִשִׁים
כִּי תַפְלָה עֲכָשְׁיוּ בְזִמְן הַזֶּה בְּמָקוֹם קָרְבָן קְדוּשָׁה.

מ. וְזֶה הַסּוּד מְצֵאתִי כְּתוּב בְּשֵׁם קְדֻמוֹנֵינוּ רז"ל כִּי פְּסוּק
"שׁוֹבֵי נַפְשֵׁי לְמְנוּחֵיכִי כִּי ה' גָּמַל עָלַיְכִי" וְכו', יֵשׁ שֵׁם
גָּדוֹל הַנִּקְרָא מו"ם כְּנִרְשָׁם לְיוֹדְעֵי חֵן וְהַמְחַסֵּר יַחְסֵר לוֹ
מְנוּחָה בְּעוֹלָם הַבָּא.

וכֵּן יוֹצֵר מ'שְׁרֵתִים ו'אֲשֶׁר מ'שְׁרֵתֵינוּ הוּא רֹאשֵׁי תְבוּת
מו"ם, וְסִמְנָן כִּי מו"ם בּו פְּגוּל הוּא לֹא יִרְצָה
לְקָרְבָן לֵה'. וְתַפְלָה עֲכָשְׁיוּ בְּמָקוֹם קָרְבָן עַל כֵּן כָּל
הַמְבַלְיָעִים בְּתַפְלָתָן הֵן בְּכָלֵל אֵלּוּ הַמְטִילִין מוּם בְּקַדְוִשִׁים,
וְכֵן קָשָׁה עֲנֵשׁ הַמְפַסְיָקִים בְּמָקוֹם שְׂאִין רֹשָׁאֵי לְהַפְסִיק.

סדר הלימוד ליום ו אדר [יום 154 בשנה]

שֶׁלֶשׁ מְאוֹת גְּמָלִים שֶׁל פְּרָעָנוֹת לְמִי שֶׁמְדַבֵּר בֵּין "בְּרוּךְ שְׂאֵמֵר"
לְ"יִשְׁתַּבַּח", וְכֵן בֵּין "יִשְׁתַּבַּח" לְשִׁמּוֹנָה עֶשְׂרֵה

י. כְּדֹאֵיתָא בְּפִסְיָקְתָא: סִיְהוּא חֲסִידָא פִּגְעַ בֵּיה אֵלְיָהוּ ז"ל
וְהוּי טְעִין בְּתַרְיָה ג' מְאוֹת גְּמָלֵי שֶׁל פְּרָעָנוֹת אָמַר לוֹ,

ס) פְּרוּשׁ לְשׁוֹן הַקְּדוּשׁ:

הַחֲסִיד הַהוּא פִּגְעַ בּו אֵלְיָהוּ הַנְּבִיא זְכוּר לְטוֹב, וְהָיָה טוֹעֵן שֶׁלֶשׁ מְאוֹת

הני למאן, אמר לו, למאן דמשתעי בין ברוך שאמר
לישתבח ובין ישתבח עד תפלת שמונה עשרה, כי האיש
אשר ידבר ומפסיק בתפלתו הוא פוגם בכחן של ישראל
שרוצין לעשות כתר ועטרה בתפלתן.

גדל ענש המפסיק תפלתו בדברי ליצנות ח"ו

ומכל שכן ענש גדול מאד מי שמפסיק בתפלתו ומדבר
דברי ליצנות ומערב הקלפה בסטרא קדישא,
ואדם כזה נראה שאין יראת ה' בלבו ואין אהבת ה'
חקוקה בלבו, וכל מה שעושה הוא עפ"י ההכרח ובעל
כרחו אוי לנפשו.

למוד התורה צריך שיהיה בעיון רב, ולא להתפאר ח"ו

ובמו כן כשאדם לומד תורה צריך ללמד בעיון רב לפי
שכלו ולא במהירות וכונתו להתפאר ח"ו, והלומד
בענין זה ואינו מתכוון לכון היטב תוך הדבר אזי עונשו
הוא מרבה.

יקבל תורה מכל אדם, אפילו מתניוקות

יא. גם צריך האדם לראות לקבל תורתו מכל אדם אפילו
מתניוקות קטנים כדמצינו כמה פעמים בזהר ועקר
בפרשת ויקרא, בההוא מעשה, סא"רבי יהודא ורבי יצחק

גמלים של פרענות. אמר לו החסיד: "אלו למי?" אמר לו: "למי שמדבר
בין ברוך שאמר' ל'ישתבח' ובין 'ישתבח' עד תפלת 'שמונה עשרה'".

סא פרוש הזהר ללשון הקדש:

רבי יהודה ורבי יצחק היו הולכים בדרך, בדרך הלוכים פגעו בתינוק, וה'י
ענה, אמר להם: תנו לי לחם שלא אכלתי היום הזה, הוציאו לחם ונתנו

הוֹי אֲזִלִי בְּאוֹרְחָא עַד דְּהוֹי אֲזִלִי פְּגַעִי בְּהֵוּא יְנוּקָא וְהוֹי
לְעִי אָמַר לְהוּ, הֵבּוּ לִי רִפְתָּא דְלָא אֲכִילְנָא יוֹמָא דִּין אֲפִיקוּ
נְהָמָא וְיֵהֱבּוּ לִיָּה אַתְרַחִישׁ נִיסָא וְאַשְׁכַּחוּ חַד נְבִיעוּ דְמִיָּא
תַּחוּת אֵילְנָא חָדָא שְׁתּוּ מִיָּנִיָּה.

יב. פֶּתַח הָאֵי יְנוּקָא (וַיִּקְרָא א, א) "וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה", אָמַי
אֵית אֶלְפָּא זְעִירִי בְּגִין דְּהוֹי הִקְרִיאָהּ בְּחוּץ לְאַרְץ
בְּמַדְבַּר בְּאַרְעָא טְמֵאָה וְלָא בְּאַרְעָא קְדִישָׁא בְּגִין דְּשְׁלִימוּ
לָא אֲשַׁתְּכַח.

אמר רבי יהודה יאות הוי לינוקא דלא הוי ידע כלי האי
דמסתפינא עליו אם יתקיים בעלמא בגין האי. אמר
רבי חי'א למה, א"ל דהא יכול לאסתפלא באתר דלית
רשות לאסתפלא וכו' ומסתפינא עליה דעד דלא ימטי
לפרקוי יסתפל ויענשון ליה.

וישמע ההוא ינוקא, אמר, לא מסתפינא מעונשין לעלמין
דהא בשעתא דאסתלק אבא מעלמא צלי עלי
וידענא דאבא יגן עלי. א"ל מאן אבוך, אמר ינוקא אנא

לו, התרחש גם, ומצאו מעין מים תחת אילן אחד ושתו ממנו, פתח הילד
את פיו ודרש וכו'. אמר רבי יהודה: "ראוי היה לאותו ילד, שלא ידע כל
כף הרבה, ופוחד אני שלא יתקיים בעולם בשל השגותיו הגבוהות". אמר
לו רבי חי'א: "ומדוע לא יתקיים בעולם?" ענה לו: "שהרי מסגל הוא
להסתפל במקום שאינו רשאי להסתפל, ופוחד אני, שעד שלא יגיע
לפרקו יסתפל במקום שאינו רשאי ויענש".

שמע הילד את דבריו ואמר: "אינני פוחד מענש, שהרי כשנפטר אבא מן
העולם ברך אותי בתפלתו ובקש עלי רחמים, ומבטחני, שזכותו של אבא
תגן עלי". אמרו לו: "מי היה אביך", אמר להם: "אני בנו של רב המנונא
הזקן". לקחו אותו והרפבוהו על כתפיהם שלושה מילין.

בְּרִיָּה דְרַב הַמְּנוּנָא סָבָא, נִטְלוּ לִיהּ וּנְשָׁקוּהוּ וְאַרְפִּיבוּ עַל
כְּתַפֵּיהוּ תַּלְתַּ מִלִּין”.

יג. הָרִי לָךְ אֶהְבַּת ה' וְאֶהְבַּת הַתּוֹרָה אַף שְׁהִיו תְּנָאִים
גְּדוּלִים הָיוּ שׁוֹמְעִים מְקַטְנִים וְהָיוּ מְכַבְּדִין לְקַטְנִים
שְׁהִיו בְּעַלֵּי תוֹרָה, אֲשֶׁרֵיהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה וְטוֹב לָהֶם
בְּעוֹלָם הַבָּא.

סדר הלימוד ליום ז אדר [יום 155 בשנה]

פֶּרֶק מ"ב

א. כְּתִיב (ויקרא כב, יב-יג) "וּבַת כַּהֵן כִּי תִהְיֶה אֶלְמָנָה
וְגֵרוּשָׁה וְזָרַע אֵין לָהּ וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ כְּנַעֲוֵרֶיהָ
וְגו' בְּתְרוּמַת הַקֹּדֶשִׁים לֹא תֹאכַל" וכו'.

הַנְּשֻׁמָּה קְרוּיָה "בַּת כַּהֵן"

מְקָרָא זֶה נִדְרָשׁ בְּזֵהָר דְּמֶרְמֵז עַל הַנְּשֻׁמָּה שְׁנִבְרָאת לִילָךְ
לְהַגּוֹף לְתַקְנָהּ וּלְקַשְׁטָהּ בְּמַעֲשִׂים טוֹבִים.

כְּאֲשֶׁר הָאָדָם פּוֹגֵם נִשְׁמָתוֹ, הַנְּשֻׁמָּה צוֹעֶקֶת אֶל ה'

וּכְשֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה עֲבָרָה וּפּוֹגֵם אֶת נִשְׁמָתוֹ אִז הַנְּשֻׁמָּה
צוֹעֶקֶת אֶל ה' וְאוֹמֶרֶת "נִתְּנֵנִי ה' בְּיָדִי לֹא
אוֹכַל קוּם", וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵעַ צַעֲקָתָהּ וְאוֹמֵר לָהּ
נִשְׁמָה בְּתֵי הַחֲבִיבָה מְגַדֶּלֶת אֶת הָיִית בְּאוֹר הַכְּבוֹד תַּחַת
כֶּסֶף כְּבוֹדִי וְנִקְרָאת בַּת הַחֲבִיבָה, וְהוֹרְדֶתִיךְ אֲנִי לְגוֹף
הָאָדָם וְהָיִיתִי סוֹבֵר לְהַעֲלוֹתְךָ לְמַעְלוֹת מַעְלָה מַעְלָה
בְּמַעֲשֵׂה הָאָדָם הַטוֹב וְעַכְשָׁיו שְׁחָטָא הָאָדָם הִיא יְרִידָה

לְךָ שְׂרִדְתָּסָּב מֵאִגְרָא רָמָא לְבִירָא עֲמִיקְתָּא - לְגוּף
הָאָדָם.

וּנְקִרְאָת הַנְּשָׂמָה עֲכָשְׁיו "גְרוּשָׁה", כִּי הַנְּשָׂמָה נִתְגַּרְשָׁה
מִמְקוֹמָהּ בְּעַל כְּרַחֵה וְהֵשֶׁם יִתְבַּרְךָ שׁוֹמֵעַ
צַעֲקוֹתָהּ וְנוֹטֵל הַנְּשָׂמָה מֵהַגּוֹף וּמְצַרְפָּה עַל יְדֵי דִינִים,
וְאַחַר כָּלֹת הַצְרוּף וְהַדִּינִים הִיא מֵתַעַנְגֶּת וְאוֹכֶלֶת מֵעַנְג
אָבִיהָ שְׂבֻשְׂמִים.

מכל מצוה נברא מלאך טוב

ג. וְזֶה שְׂאֵמֵר הַכָּתוּב, "וּבַת כַּהֵן" שֶׁהִיא הַנְּשָׂמָה הַנְּקִרְאָת
בַּת כַּהֵן "כִּי תִהְיֶה אֱלֻמָּנָה וְגְרוּשָׁה" שְׂמַת הָאָדָם
וְהַנְּשָׂמָה נְקִרְאָת גְרוּשָׁה מֵהַגּוֹף וְזָרַע אֵין לָהּ ר"ל, אֵין לָהּ
שׁוֹם פְּרִי שֶׁל מְצוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שְׁלֵא הוֹלִיד מִלְּאֲכִין
קְדִישִׁין [מִלְּאֲכִים קְדוֹשִׁים]. כִּי מְכַל מְצוּהָ שְׂעָשָׂה הָאָדָם
נִבְרָא מִלְּאָךְ א' מֵהַמְצוּהָ, וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ אַחַר
הַצְרוּף וְהַלְבוּן, אֲמָנָם בְּתְרוּמַת הַקְּדוֹשִׁים לֹא תֹאכֵל כְּמוֹ
שֶׁהִיְתָה אוֹכֶלֶת כָּבֵר לְפִי שְׂנַעֲשִׂית זָרָה וְכָתִיב "וְכָל זֶר לֹא
יֹאכֵל קִדְשׁ" כִּי אִם צְדִיקִים וְחֹסִידִים עֲלִיהוּ נֹאמֵר "אֲכָלוּ
רַעִים שְׂתוּ וְשָׁכְרוּ דוֹדִים".

סדר הלימוד ליום ח אדר [יום 156 בשנה]

בְּכָל יוֹם בַּת קוֹל יוֹצֵאת וּמְכַרְזֵת "אַל תִּדְחַף אֶת הַנְּשָׂמָה מִגּוּפְךָ"
וְעַל אֲזַהְרָהּ זֹו שְׁלֵא לְדַחֹת הַנְּשָׂמָה הַקְּדוּשָׁה כְּרוּז

סב) פְּרוּשׁ לְלִשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ:

מגג גבוה לבזר עמוק, רצונו לומר: ממדרגה עליונה למדרגה תחתונה.

יוצא בכל יום סיקלא מן קלא נחית נכמו שפרשו
 התוס' בת קול שהוא קול יוצא מן קול אחר כמו
 שקורין בלשון אשכנז (וידר קלאנג) מעילא לתתא מתבר
 טורין מאן אינון דחמאן ולא חמאן, אטימו אודנין,
 סתימין עינין, לא חמאן ולא שמעין ולא ידעין
 בסכלנותא והן אינון דדחין נשמתא קדישא מאתרהא
 שלא יכתבון יתה בספרי דחיים כמה דאמר (תהלים סט,
 כט) "ימחו מספר חיים ועם צדיקים אל יכתבו", וי לון
 כד יפקון מהאי עלמא יתמסרון בידיה דדומה ויתוקדון
 בנורא.

האדם צריך לחשב בכל יום יום על סופו

ד. על כן כל הירא וחרד מזרע ישראל יום יום יחשב על
 סופו כי הוא מתרחק מהחיים ומתקרב אל המות, וכל
 אדם יחשב לפי שנותיו כמה ימי חייו כי טבעו של אדם
 הוא רק שבועים שנה ואף אם עדין רך הוא בשנים אין
 לאדם שטר המסור על מספר ימי חייו ופתע פתאום
 המות רודפהו.

סג) פרוש הזהר ללשון הקדש:

קול מן קול יורד מלמעלה למטה, משבר הרים: מי הם הרואים ואינם
 רואים, אטומי אונים, סתומי עינים, אינם רואים ואינם שומעים ואינם
 יודעים בהבנה - הם אותם שדוחים הנשמה הקדושה ממקומה, שלא
 יכתבו אותה בספרי החיים, כמו שאתה אומר, "ימחו מספר חיים, ועם
 צדיקים אל יכתבו". אוי להם, פאשר יצאו מהעולם הזה, ימסרו בידי
 (המלאך) "דומה" וישרפו באש.

שוב היום שָׁמָא תְּמוּת לְמַחַר

וּרְאִיָּה מֵהַגְּמָרָא דְנִדְרִים (דף ג' עמוד ב'): סד"האומר לא אֶפְטוּר מִן הָעוֹלָם עַד שְׁאַהֲיָה נְזִיר מֵהַהוּא רְגַע הוּא אֲתַפִּיס בְּנְזִיר דְאִמְרִינָן כָּל שְׁעָתָא וְשְׁעָתָא דִילְמָא מִיַּת". וְעַל כֵּן אָמְרוּ רז"ל שׁוֹב יוֹם אֶחָד לְפָנַי מִיַּתְדָּךְ וְנִמְצָא כָּל יְמֵיךָ בְּתִשׁוּבָה.

צְרִיךְ שְׁיִרְשֵׁם לְעֲצֻמוֹ עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה דְבָרִים שְׁמַעְכְּבִים אֶת הַתְּשׁוּבָה ה. וְעֵקֶר וּמְקוֹר שְׁיִהְיֶה רְשׁוּם לְפָנַי כָּל אָדָם דְבָרִים הַמְעַכְּבִים אֶת הַתְּשׁוּבָה וְכָל הַמְעַיֵן בָּהֶם בְּכָל יוֹם אֲנִי בְּטוּחַ בּוֹ שְׁבוּדָאֵי אֵינוֹ נִכְשָׁל, וְהֵנָּה אֲצִיג לְךָ פֶּרֶק בְּפָנַי עֲצֻמוֹ שְׁכ"ד דְבָרִים הֵן הַמְעַכְּבִים הַתְּשׁוּבָה, שׁוֹמֵר נִפְשׁוֹ יִרְחַק מֵהֵן וְאִזּוֹ טוֹב לוֹ יִהְיֶה סְלָה.

פְּרָק מ"ג

פְּרָשַׁת וַיְקַח

אלו הן עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה דְבָרִים הַמְעַכְּבִים אֶת הַתְּשׁוּבָה:

- א. לְשׁוֹן הָרַע וּרְכִילוֹת.
- ב. רְגֵז.
- ג. בַּעַל מַחְשְׁבוֹת רָעוֹת.
- ד. הַמְתַּחְבֵּר לְרָשָׁע.
- ה. הַרְגִיל בְּסִעוּדָה שְׁאִינָה מְסַפֶּקֶת לְבַעָלִים.

(סד) פְּרוּשׁ הַגְּמָרָא בְּלִשׁוֹן קִדְשׁ:

האומר: "לא אֶפְטוּר מִן הָעוֹלָם עַד שְׁאַהֲיָה נְזִיר" - מֵהַרְגַע הַהוּא הוּא נִתְפָּס בְּנְזִירוֹת, שְׁאֵנוּ אוֹמְרִים כָּל שְׁעָה וְשְׁעָה אוֹלֵי יְמוֹת.

- ו. המסתכל בפעריות.
- ז. החולק עם גנב.
- ח. האומר אחטא ואשוב.
- ט. או האומר אחטא ויום כפורים הוא מכפר.
- י. המבזה תלמידי חכמים.
- יא. המקלל לרבים.
- יב. המונע רבים או יחיד לעשות מצוה.
- יג. והמטה את חברו מדבר מצוה לדבר עברה.
- יד. המשתמש בעבוטו של עני.
- טו. המקבל שחד.
- טז. המוצא אבדה ואינו מכריז עליה להחזירה.
- יז. ומי שבניו יוצאין לתרבות רעה ואין מוחה בידין.
- יח. הפורש עצמו מן הצבור.
- יט. המתכבד בקלון חברו.
- כ. חושד בכשרים.
- כא. השונא תוכחות.
- כב. המלעיג על דברי חכמים.
- כג-כד. המלעיג על המצוות ומנהג חסידים.

סדר הלימוד ליום ט אדר [יום 157 בשנה]

א. הא לך עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה דְּבָרִים שְׁאֵדָם צְרִיף לְזֵהָר בְּהֵם.

ב. וְכָל יִרְא שְׁמַיִם בְּיָדוֹ לְהַעֲתִיק אוֹתָם רְשׁוּם בְּכַתָּב אֲמַת
וּלְהַנִּיחַ בְּסִדּוֹר תְּפִלָּה שְׁלוֹ לְהִיּוֹת עֵינָיו מְשׁוּטָטוֹת
בְּהֵם בְּכָל יוֹם פְּעָמַיִם עָרַב וְבִקֵּר וְלֹא יִהְיֶה נִכְשָׁל בְּהֵם.

ג. וְהִנֵּה בְּכָלֵל עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה דְּבָרִים הַנִּזְכָּרִים יֵשׁ הַרְבֵּה
אֲזֵהָרוֹת כְּמוֹ שְׁאַבְאָר מִקְצַת מֵהֵן בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם.

ד. בְּכָלֵל רְכִילוֹת הוּא שְׁלֹא יֹאמֵר הַדִּין לְאַחַד מִבְּעָלֵי
בָּתַיִם שְׂיֵשׁ לָהֶם אֵיזָה מִשְׁפָּט מָה אַעֲשֶׂה הִיִּתִי רוֹצֵה
לְזַכּוֹת אוֹתָךְ אֶךְ חֲבֵרִי רַבּוֹ עָלַי.

ה. גַּם לֹא יֹאמֵר אַחַד מִן הַשּׁוֹק שְׁסַפֵּר לְפָנָיו הַפֶּסֶק דִּין
לְאֹמֵר הַדִּינִים עָשׂוּ שְׁלֹא כְּדִין, וְאַף אִם נִרְאָה לוֹ שְׁלֹא
דָּנוּ הַיֵּטֵב לֹא יֹאמֵר כִּי דְמִסְתָּמָא ב"ד עוֹשִׂין כְּדִין כִּי אֵין
לְדִין אֱלֹא מָה שְׁעֵינָיו רוֹאוֹת.

ו. בְּכָלֵל לְשׁוֹן הֶרַע יֵשׁ כְּמָה דְּבָרִים וְהֵן מְבֹאָרִים בְּכָל
סְפָרֵי מוֹסָר.

צְרִיף לְדוֹן אֵת כָּל אָדָם לְכַף זְכוֹת

ז. אֲמַנָּם זֶה הַכָּלֵל נִקֵּט בְּיַדְךָ שֶׁתְּדִין כָּל אָדָם לְכַף זְכוֹת
אֶף לְשׁוֹנָא.

ח-מ. בְּכָלֵל בְּעַל חֲמָה הוּא מִי שֶׁהוּא אֲכֹזֵר וְאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ
זַעֲקַת דָּלִים, וְאֵינוֹ דִּן לְכַף זְכוֹת, נוֹקֵם וְנוֹטֵר,
בְּעַל מְרִיבָה.

י. בעל העצה ואינו בוש מבני אדם, מוציא תדיר קללה מפיו, מטיל אימה יתירה בתוך ביתו, אינו מתנהג בנחת עם הבריות.

יא. בעל מחשבות רעות, יועץ שלא לשם שמים, קושר קשרים וקנוניות, מחזיק במחלקת, מחזיק ידי בעלי מחלוקות, רואה עושי עולה ואינו מוחה בידם, נותן יד לפושעים, בכלל הרגיל בסעודה שאינה מספקת לבעליה, הנוטל צדקה ואינו צריך לטל.

יב. בכלל המסתכל בעריות ובנשים הוא המסתכל בעבודה זרה ובשחוק ששמחים בו האמות העולם.

בכלל החולק עם הגנב הוא הקונה גנבות וגזלות

בכלל האומר אחטא ואשוב הוא האומר יש לי עוד זמן לילך בדרך הצדיקים עדין אני רך בשנים, ובכלל זה האומר האזהרות ופרישות אינם כי אם על גדולי חקרי לב ואני איני מאותו הכת, הוא מפריד עצמו במזיד מהקדשה העליונה.

סדר הלימוד ליום י אדר [יום 158 בשנה]

יג. בכלל המבזה תלמידי חכמים הוא השומע בזיון תלמידי חכמים אפילו שלא בפניהם ושותק, ובאשר שהדור הזה הוא פרוץ לבזות לומדים ות"ח וענשים המה מרבים וכאן קצרה היריעה ולקמן בפרקים נרחיב בזה.

יד. בכלל המקלל הרבים הוא הקורא תגר על ישראל, דהינו שמדבר רעות על קהל ועדה ומתפך ענין זכות

לְחֹבֶה וְחֹבֶה לְזָכוֹת, וְהַפּוֹתַח אֶת פִּיּוֹ בַקְּלָלוֹת לְעוֹרֵר
 דִּין עַל רַבִּים וְעִנְשׁוֹ הוּא מְרַבֵּה, וְרֵאִיָּה מִי לָנוּ גְדוֹל
 מֵאֵלֶיהוּ הַנְּבִיא זָכוֹר לְטוֹב וְיִשְׁעֵיהוּ הַנְּבִיא שֶׁקָּבְלוּ עֲנָשׁ
 בְּאֲשֶׁר שִׁדְּבְרוּ סָרָה עַל יִשְׂרָאֵל, וְכֵן רַבִּים מֵהַנְּבִיאִים
 נִעְנְשׁוּ שְׁלֹא דִבְרוּ טוֹב עַל יִשְׂרָאֵל וְלֹא הִתְפַּלְּלוּ עַל
 יִשְׂרָאֵל לְהַלִּיץ בַּעֲדָם.

טו. וּבְכָלֵל זֶה יִהְיוּ נִזְהָרִים הַמוֹכִיחִים שְׂפָאִים לְהוֹכִיחַ
 אֶת יִשְׂרָאֵל צָרִיךְ מְאֹד הַתְּבוּנָנוֹת וּמְתִינּוֹת לְדַבֵּר
 בְּלִשׁוֹן צַחוּת וּבְלִשׁוֹן נְקִיָּה בְּכָבוֹד שְׁלֹא לְעוֹרֵר דִּין ח"ו
 עַל עַם קִדְשׁ, וְיִהְיֶה הַדִּין רוֹפֵס וּמְטַפֵּס עַל נְקִי וְעַל שְׂאִינוֹ
 נְקִי וְיִגְרַם הַפֶּסֶד וְנִזְק ח"ו.

על כֵּן צָרִיךְ הָאָדָם אִף הַמוֹכִיחַ לְהִזְהָר שְׁלֹא לְבִישׁ אֶת
 עוֹבְרֵי עֲבָרָה וְשְׁלֹא תְזוּחַ דַּעְתּוֹ עָלָיו בְּשַׁעַת הַתּוֹכְחָה
 כִּי אַז ח"ו מְכַנֵּס הַקְּלָפָה בְּעֵינָיו הַתּוֹכְחָה וּדְבָרָיו אֵינָם
 עוֹשִׂין פְּעֻלוֹת, וְאֵין דְּבָרָיו נִשְׁמָעִין. וְאִדְרָבָה הוּא מְקַלְקֵל
 הָעוֹלָם וְגוֹרֵם רָעָה לְעַצְמוֹ וְלֵאחֵרִים.

הַמְתַּגָּאָה בְּמִצְוָה, מְעַרְבֵב אֶת הַקְּלָפָה רח"ל אֵל הַקְּדוּשָׁה

ואף בְּכָל דְּבַר שֶׁבְּקִדְשָׁה אִם הַגְּאוּהָ קוֹדֶמֶת לָהּ מְעַרְבְּבִים
 הַקְּלָפָה אֵל הַקְּדוּשָׁה, וְרַבִּים הָיוּ מִתְפַּלְּלִים תְּפִלָּה
 קְצָרָה שְׁלֹא תְזוּחַ דַּעְתָּם וְלֹא יִהְיֶה רָמוֹת רוּחַ בְּקִרְבָּם.

טז. וְהִנֵּה הַרְפּוּאָה לְבִלְתִּי לְהַכְשֵׁל בְּנִדְנוּד יוֹהָרָה עַל יְדֵי
 לְמוּד הַתּוֹרָה שֶׁמְחַדֵּשׁ בְּרַבִּים בְּהַשִּׁים אֵל לְבוֹ כִּי אִף
 שְׁהוּא גְדוֹל בְּדוּרוֹ לְאֵין שִׁיעוֹר עִם כָּל זֶה אֵינּוּ בְּעֶרְךָ רַבִּי
 שֶׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, וְאִף עַל פִּי כֵן הָיָה עֲנוֹ מְאֹד כְּמִבְאָר
 בַּזְהָר שְׁמוֹת (תְּלַק ב', דָּף י"ד עֲמוּד א') :

סה"כ **"רבי חזקיהו הוה אביל לגבי מארי דמתניתין למילף מניהו אביל לגבי רבי שמעון בן יוחאי וחסא פרגוד חד דהוי פסיק בביתיה תוה ר' חזקיה אמר אשמע מלה מפומיה מהכא.**

סה) פרוש הזהר בלשון קדוש:

רבי חזקיה הלך ללמד מפייהם של התנאים, בעלי המשנה. כאשר הגיע לביתו של רבי שמעון בן יוחאי, ראה מחיצת וילון, שחלקה את החדר. תמה רבי חזקיה וחשב: אשמע את דברי תורתו של רבי שמעון מעבר למחיצה.

שמע את רבי שמעון שונה את הפסוק ב'שיר השירים': "ברח דודי ודמה לך לצבי" וגו'. אמר רבי שמעון: "אין חיה בעולם הנוהגת כצבי: כאשר בורח הצבי מרודפו, מחזיר הוא מדי פעם את ראשו לאחוריו ומסתפל לעבר המקום ממנו ברח. כך אמרו ישראל להקדוש ברוך הוא: 'רבונו של עולם! אם אנו גורמים לשכינה שתסתלק מבינינו - יהי רצון שתברח כמו צבי ועפר האיילים ותסתפל לאחוריה ותשגיח עלינו במקום שהנחתנו'. זהו שכתוב: 'ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלותם' וכו'".

שמע רבי חזקיה ואמר: "עליונים עוסקים בתורה בבית - ואני יושב בחוץ?! ובה. שמע רבי שמעון בן יוחאי את קולו ואמר: "נדאי השכינה בחוץ; מי יצא לקרא לה?" אמר רבי אלעזר בנו: "תפנס השכינה ותהא השמחה שלמה!" שמע רבי אלעזר קול האומר: "עדין אין העמדים נצבים היטב על פנים, והשערים עדין לא נפתחו כדי שיפנס רבי חזקיה, כשהוא מעטר בבסמי גן עדן". לא יצא רבי אלעזר לקרא לרבי חזקיה, ורבי חזקיה נשאר בחוץ בוכה וגונח. פתח ואמר: "סב דמה לך דודי לצבי או לעפר האיילים" - ונפתח שער היולון - ואף על פי כן לא נכנס רבי חזקיה, שכן פחד להפנס ללא רשות. הרים רבי שמעון את עיניו ושאל: "אולי נתנה רשות הפניסה ליושב בחוץ?" קם רבי שמעון והלך לעבר רבי חזקיה - ויצאה אש ממקומו של רבי שמעון עד מקומו של רבי חזקיה. אמר רבי שמעון: "נצוץ הפטיש המאיר בחוץ, ואני בפנים!?" נאלם רבי חזקיה דום מרב פחד.

כאשר נכנס רבי חזקיה, השפיל את עיניו ולא הרים את ראשו. אמר רבי

יז. שְׁמַע דְּהַרְי אָמַר (שיר השירים ח, יד) "בְּרַח דּוּדֵי וּדְמָה לָךְ לְצַבִּי" וגו'. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֵין חֲתִיָּה בְּעוֹלָם עוֹשָׂה כְּמוֹ הַצְּבִי, בְּזִמְנָן שֶׁהוּא בּוֹרַח הוֹלֵךְ מֵעֵט וּמַחֲזִיר רֹאשׁוֹ לְמָקוֹם שִׁיצָא מִשָּׁם וְלַעוֹלָם תָּמִיד הוּא מַחֲזִיר אֶת רֹאשׁוֹ לְאַחֲרָיו כְּדָן אָמְרוּ יִשְׂרָאֵל, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם אִם אָנוּ גּוֹרְמִין שְׁתַּסְתַּלַּק מִבֵּינֵינוּ יְהִי רְצוֹן שֶׁתְּבָרַח כְּמוֹ הַצְּבִי וְתַסְתַּכַּל בְּנוֹ תָּמִיד לְמָקוֹם שֶׁהִנַּחַת אוֹתָנוּ.

יבן עוֹשָׂה הַחֲתִיָּה הַנִּקְרָאת עֶפֶר הָאֵילִים, וְלִכֵּן אָמַר שְׁלֹמֹה (שם ב, ט) "דּוּמָה דּוּדֵי לְצַבִּי אוֹ לְעֶפֶר הָאֵילִים", וְזֶהוּ דְכָתִיב (ויקרא כו, מד) "וְאֵף גַּם זֹאת בְּהִיוֹתֶם בְּאֶרֶץ אוֹיְבֵיהֶם לֹא מֵאֲסֹתִים וְלֹא גְעֻלֹתִים לְכָלֹתֶם" וכו'.

שְׁמַעוֹן לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ: "קוּם וְהֵעֵבֵר אֶת יָדְךָ עַל פִּי שְׁהַרִי אֵינוֹ רָגִיל לְגַלּוּי שְׂכִינָה שְׂכֻזָּה!" קָם רַבִּי אֶלְעָזָר וְהֵעֵבִיר אֶת יָדוֹ עַל פִּי שֶׁל רַבִּי חִיָּא שְׁאָמַר: "עֵינֵי רוֹאוֹת אֶת אֲשֶׁר לֹא רְאִיתִי מִקִּדְּם".

הָיוּ הַתְּנָאִים יוֹשְׁבִים וְאֵשׁ וְנִיּוּצוֹת מְלַהֲטִים סְבִיבָם, אֶלְפֵי אֶלְפִים וְרְבוּא רַבּוֹת כְּתוֹת שֶׁל מְלֶאכִי אֵשׁ סְבִיבָם, וּמֵאֲתִים וְשָׁשִׁים עוֹלְמוֹת מְזַדְדָּעִים מִדְּבָרֵי הַתּוֹרָה, הַיּוֹצֵאִים מִפִּי שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן. הָיוּ הָעֲלִיּוֹנִים תְּמַהִים וְאוֹמְרִים: "זֶה הוּא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, שֶׁבִּשְׁעָה שִׁפּוֹתַח אֶת פִּי בְּדַבְּרֵי תּוֹרָה, מְקַשְׁבִּים לְקוֹלוֹ בְּכָל הַרְקִיעִים, וְכָל צָבָא מַעְלָה, הַאוֹמְרִים שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא - כָּלֵם שׁוֹתְקִים וְדוֹמְמִים, וְלֹא נִשְׁמַע שׁוֹם קוֹל שֶׁל מְלֶאך וְשֶׁרָף אוֹ שֶׁל אוֹפֵן וְכְרוּב בְּעוֹלְמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים - כְּדִי שֶׁלֹּא תִפְרַע הַהַקְשָׁבָה לְקוֹלוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, וְכֹאֲשֶׁר מִשְׁלִים דְּבָרֵי הַתּוֹרָה, אַזִּי פּוֹתְחִים הַמְּלֶאכִים עִם כָּל צָבָא מַעְלָה לּוֹמַר שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת וְרַב שְׁמִחָה לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל שֶׁבְּרָא נִשְׁמָה קְדוּשָׁה וְטַהוֹרָה כְּמוֹ נִשְׁמַת רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי וְהַשְׁעָרִים נִפְתָּחִים עַל כָּל הַחֲלוּנוֹת שֶׁל כָּל חֲדָרֵי גֵן עֵדֶן, וּמַעֲלִים רִיחוֹת וּבִשְׁמִים וְכָל זֶה הוּא בְּשִׁבִיל כְּבוֹד רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, וְאֵף עַל פִּי כֵן הֵלֵךְ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי אֶצֶל רַבִּי חִיָּא וְלֹא נִתְגָּאָה.

סדר הלימוד ליום יא אדר [יום 159 בשנה]

שָׁמַע רבי חיָא ואָמר, עֲלָאי עָסְקִין בְּבֵיתָא ואָנָא יְתִיב אַבְרָאי ובְכָה. שָׁמַע רבי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, אָמַר, וְדָאי שְׁכִינְתָא לְבָר, מֵאן יִפּוּק. אָמַר רבי אֶלְעָזָר בְּרִיה כּו' ליעוֹל שְׁכִינְתָא וְתִהְיִי חֲדוּה שְׁלָמָא, שְׁמַע ר' אֶלְעָזָר קָלָא דְאָמַר עַד לָא סְמִיכָן אֶסְתַּמְכוּ [פְּרוּשׁ: הַעֲמוּדִים] עֲדִין לָא נִגְלְלוּ הֵיטֵב וְתִרְעִין לָא אֶתְקִנוּ לְמִפְתַּח שְׁיָבוֹא בְּהֵם ר' חִיָא וּמַעֲטָר בְּבִסְמִיָא דְעֵדוֹן, לָא נִפְיָק ר' אֶלְעָזָר, וְרַבֵּי חִיָא יְתִיב וּבְכִי וְאֶתְגַּנַּח.

יח. פֶּתַח וְאָמַר "סֵב דְמָה לָךְ דְּוִדֵי לְצָבִי אוּ לְעַפְרָא הָאֵילִים" (שיר השירים ב, יז), אֶתְפַּתַּח תִּרְעָא דְפֶרְגוּדָא, ואַעפ"כ לָא עֵיל ר' חִיָא, שְׁהִיָה יָרָא לְפָנֵס בְּלֵא רְשוּת.

זְקוּף רבי שְׁמַעוֹן עֵינָיו וְאָמַר שְׁמָא אֶתְיָהֵב רְשוּת לְמֵאן דְּאִיהוּ אַבְרָאי שְׁיַכְנֵס, קָם ר' שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי וְאֵזִיל לְר' חִיָא אֵזִיל אֲשָׁא מְדוּכְתִיָה דְרַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי עַד דּוּכְתִיָה דְר' חִיָא.

אָמַר רבי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי קוּזְדִּיפָא דְנִהוּרָא דְקִלְטָרָא לְבָר וְאָנָא הָכָא [פְּרוּשׁ: נִיצוּץ פְּטִישׁ יִהְיֶה בַּחוּץ וּמְאִיר וְלֵא יִיעוֹל] אֶתְאָלַם פּוּמִיָה דְר' חִיָא פִּינֹן דְעָאֵל לְגוּ מְאִיךְ עֵינָיו וְלֵא זְקוּף רִישִׁיָה.

יט. אָמַר רבי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי לְרַבֵּי אֶלְעָזָר בְּרִיה, קוּם הֲעֵבַר יְדֶךָ אֶפּוּמִיָה דְלָא רְגִיל בְּהָאי, קָם ר"א וְהֲעֵבִיר דְּוִי אֶפּוּמִיָה דְר' חִיָא וְאָמַר חֲמָא עֵינֵי דְלָא חֲזִינָא, וְהָיוּ יוֹשְׁבִים וְהָיוּ אֵשׁ וּשְׁבִיבִין דְנוּרָא מְסַבִּיבִין וְאֶלְף אֶלְפִין

רבוא רבכות פתות מלאכי אש סביבותם ומאתן ושתין
עלמין מזדעזעים ומלין נפקין מפומיה.

סדר הלימוד ליום יב אדר [יום 160 בשנה]

ב. והיו העליונים תוהן ואמרין הדין הוא רבי שמעון בן יוחאי דמרעיש כלה עלמין מאן יכול למיקום קמיה דין הוא רבי שמעון בן יוחאי דבשעתא דפתח פומיה למלעי באורייתא ציתין לקליה כל כורסין וכל רקיעין וכל צבא מעלה האומרים שירות ותשבחות להקדוש ברוך הוא כלם שותקין מאין שומע קולם ולא נשמע שום פתחון פה משום מלאך ושרף ואופן וכרוב בעולמות העליונים כדי לשמוע קולו של רבי שמעון בן יוחאי וכד מסים מלי דאורייתא אזי פותחין המלאכים עם כל צבא מעלה לומר שירות ותשבחות ורב שמחה להקדוש ברוך הוא על שברא נשמה קדישא וטהורה כמו נשמת רבי שמעון בן יוחאי, והשערים נפתחים עם כל החלונות של כל חדרי ג"ע וסלקין ריחין ובוסמין.

וכל דא הוא בשביל כבוד רבי שמעון בן יוחאי, ואעפ"כ הלך רבי שמעון בן יוחאי לגביה ר' חייא ולא נתגאה. ואיך יתגאה האדם בדורות האלו וכבר נתבאר לעיל שצריך האדם להתפלל בכל יום על מדת הענוה, ובודאי "לב נשבר ונדכה אלהים לא תבזה".

כא. המונע רבים מלעשות תשובה או לעשות מצוה פרוש הדבר חבורה של יחידי סגלה שנדבו לבם לעשות דבר קדשה או לתן צדקה ואיש א' ביניהם אשר

לְכַבּוּ פּוֹנֵה לַעֲשׂוֹת רַק רַע כָּל הַיּוֹם וְאִין חָס עַל כְּבוֹד קוֹנּוֹ
מִחֲמַת הַגְּאוּהָ שְׁלוֹ וְזֵהוּ מַעֲשֵׂה הַשֵּׁטֶן מְצַלִּיחַ בְּיָדוֹ
וּמַעֲכָב אֶת חֲבֵרוֹ מִמְצֹנָה, אוֹי לוֹ וּלְנַשְׁמָתוֹ.

כב. וְעַל אָדָם כְּזֶה אָמְרוּ חַכְמֵי הַמוֹסֵר שְׂאִישׁ כְּזֶה הוּא
דוֹמֵה לְאִישׁ בְּלִיעַל מִן הַשׁוֹדְדִים וְגִזְלָנִים הַיּוֹדְעִין
אוֹרְחַת בְּנֵי הַמְּדִינָה הַבְּאִים אֶל הַמֶּלֶךְ וּבִיָּדָם מִתְּנוֹת
לְהַבִּיאֵם אֶל הַמֶּלֶךְ וְהַגִּזְלָנִים עוֹמְדִין שָׁם וּמְקַפְּחִין
וְגוֹזְלִים אֶת הַמִּתְּנוֹת מִיַּד הָאֲנָשִׁים, וְהַמֶּלֶךְ נַחֲסֵר זְמַן רַב
מֵאלוֹ הַמִּתְּנוֹת מִיַּד הָאֲנָשִׁים, וְהַמֶּלֶךְ חָקֵר וְדָרַשׁ עַל זֶה
וַיִּבְקֹשׁ הַדָּבָר וַיִּמְצָא וְצוּהָ הַמֶּלֶךְ לִיסֵר הַגִּזְלָנִים בְּיִסּוּרִים
קָשִׁים וּמְרִים עַל אֲשֶׁר מָנְעוּ כְּבוֹד הַמֶּלֶךְ בְּרַשְׁעוֹתָם.

גְּדַל עוֹנָשׁוֹ שֶׁל מִי שֶׁמוֹנֵעַ אַחֲרֵים מִלַּעֲשׂוֹת מְצוּהָ

כג. הוּא הָאִישׁ הַמוֹנֵעַ מִלַּעֲשׂוֹת מְצוּהָ וְדָבָר שֶׁבְּקִדְשָׁהּ מִי
יֻכַל לְסַפֵּר גְּדַל עוֹנָשׁוֹ. וּבְכֻלָּל זֶה הוּא בְּעֵנָשׁ לֹא יִתֵּן
הוּא וְלֹא יִתְּנוּ אַחֲרָיִם הֵרִי זֶה רָשָׁע.

כד. עַל כֵּן צְרִיכִין הַמְּנַהֲיָגִים לְזַהֵר שְׁלֹא יִהְיוּ מוֹנְעִים אֶת
הַיְחִידִים מִלַּעֲשׂוֹת אֵיזָה דְּבַר מְצוּהָ. וּבְכֻלָּל הַזֶּה הוּא
עֲנֵשׁ הַמַּטָּה אֶת חֲבֵרוֹ לְדַבֵּר עֲבָרָה וְעַל פִּי הָרֵב הֵם אֲנָשִׁים
אֲשֶׁר לְהוֹטִים אַחַר גְּרוֹנָם, וּמִחֲמַת הַלְּגִימָה שְׂאוּכָלִים
וְשׁוֹתִים אֲצֵל הָאִישׁ אַכְזֹר נוֹתְנִין מְקוֹם לְדַבְּרוֹ, וְעַלִּיהֶם
אָמַר הַנְּבִיא, "הוֹי אוֹמְרִים לְרַע טוֹב" וְגו', וּבְלִבָּם יוֹדְעִים
הָאֵמֶת שֶׁכָּל מַעֲשָׂיו הֵם מִצַּד הַקְּלִיפּוֹת, וְכָל דְּבָרָיו הֵם
דְּבָרֵי בְּלִיעַל וְכָל מַעֲשָׂיו הֵם נְקִימוֹת וּנְטִירוֹת גְּזוּלוֹת
וְעוֹלוֹת שׁוֹא וְשֹׁקֵר שֶׁקֶץ וְגִלוּלִים. וְאִינָם יוֹדְעִים כִּי עַל כָּל
אֱלֹהִים יָבֵא בְּמִשְׁפָּט.

סדר הלימוד ליום יג אדר [יום 161 בשנה]

כר. והשוטים הללו נותנים לאיש אכזרי פאר ותלהלך ואומרים שבחו בפניו שהוא חכם גדול וחולקים לו שאר מעלות טובות, וכל זה הוא מחמת החנופה שהן להוטים אחר גרונם שאוכלים לפעמים אצל איש אכזרי, אבל אין יודעים הסוף דבר של האנשים האלו אשר מזון זה שאוכלים אצל איש אכזרי הוא מלא חרבות וכידונים נגעים ופצעים אבעבועות ומכה טריה, ומלא צער מרחים לסבל בשביל זה שאוכל מאכל לחם רע עין כמבאר בפרקים לעיל עין שם ויבוא עליו מכה אל מכה נגשת והזה על הזה וכשל העוזר ונפל העוזר.

כה. על פן יראה האדם להיות בעזרת ה' בגבורים נדיב לב ואמיץ כח לבעלי מצוה, ובפרט לבעלי צדקה, וגדול המעשה יותר מהעושה ואז טוב לו יהיה סלה.

— פֶּרֶק מ"ד —

א. המשתמש בעבוטו של חברו העני גדול עונשו. כי העשיר יוכל לדבר בעדו ולמחות למלוה מה שאין כן העני על הרב רואה ושומע חסרונו ואין ביכולתו כל כך לעמד נגד המלוה, כי המלוה הוא בטוח שאין העני פותח פיו נגדו והוא עוון פלילי.

אל יתגאה העשיר על העני

ב. ובכלל זה הוא המתגאה על העני ומדבר לו קשות מפני שהוא מתירא לדבר כן על איש אחר שאינו

עָנִי וּבְעֵבוֹר עֲנִיּוֹתוֹ מְדַבֵּר אֶל זֶה הָעָנִי בְּדִבְרֵי קְשִׁים
בְּגֵאוּהוּ וְכוּז, כִּי יוֹדַע שְׂאִין הָעָנִי יֵשִׁיב לְנִגְדּוֹ. וְהִקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא הַשּׁוֹמֵעַ רוֹאֶה וְיָרִיב רִיבוֹ וְעוֹשֶׂה מִשְׁפָּט
וְיוֹצִיא לְאוֹר צְדָקוֹ.

אסור לקיחת שחד

ג. וּבְכֻלָּל הַמְקַבֵּל שַׁחַד מִמּוֹן שַׁחַד דְּבָרִים, וְכִשֶּׁם שֶׁמִּצְוָה
לְמַנַּע מִלְּיֻשָׁב בְּדִין בְּעֵבוֹר הַנְּאוֹת מִמּוֹן כִּף יִמְנַע
בְּשִׁבִיל הַנְּאִה מְעֻטָּת וַיִּדְקֶדֶק הַדֵּיּן כִּי הוּא פּוֹגֵם נְשַׁמְתּוֹ.

הצלת ממון ישראל

ד. בְּכֻלָּל הַמוֹצֵא אֲבָדָה וְאֵינּוּ מְכָרִיז עָלֶיהָ, הוּא הַיּוֹדֵעַ
בְּאִיזָה צַד לְהַצִּיל מִמּוֹן חֲבֵרוֹ וְנִמְנַע וְאֵינּוּ מִצִּיל.

נחיצות חנוף הבנים

הַרְוֵאָה בְּנוֹ יוֹצֵא לְתַרְבוֹת רְעָה וְאֵינּוּ מוֹחָה בְּיָדוֹ כֹּל
דְּבָרֵי רְעוֹת בְּמִשְׁמַע שְׂרוּאָה בְּנוֹ הוּא זוֹלָל
וְסוֹבָא אוֹ בְּעַל מַחְלוּקַת אוֹ חוֹמֵד מִמּוֹן אַחֲרִים וְכִיּוֹצֵא
בְּזָה, הַרְבֵּה דְּבָרִים חַיִּיב עַל אֲבִיו לְהַשְׁגִּיחַ עַל בְּנוֹ וּלְיִסְרוֹ.

סדר הלימוד ליום י' אדר [יום 162 בשנה]

שלא לגזל יתום ואלמנה, והאסור לקחת מקפת הקהל

ה. הָאוֹכֵל שָׂדַע עֲנִיִּים וְיִתּוּמִים וְאֶלְמָנוֹת בְּכֻלָּל זֶה הוּא
הַגּוֹזֵל אֶת הַצֵּבוֹר אֲשֶׁר הַמְּעוֹת נִגְבָּה מִעֲנִיִּים
וְאֲבִיוֹנִים וְסוֹבְלִין עַל הַכֶּבֶד וְאֵין יְכַלֵּת בְּיָדָם לְהִלְבִּישׁ
עֲצָמָם וּלְנִשְׁוֹתֵיהֶם. וְזֶה הָאוֹכֵל מִקְּפוֹת הַקְּהָל בְּגִנְבָה וְגִזְל
כְּאֵלוֹ אֶכֶל אֶת בְּשָׂרָם וְדָמָם. וּבְמַעוֹת אֵלוֹ נִכְלָל גַּם כֵּן

מִמּוֹן יְתוּמִים וְאַלְמָנוֹת וְאִינוּ זוֹכְרֵי שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
הוּא אָבִי יְתוּמִים וְדִין אַלְמָנוֹת בְּיָדָי מִדַּת הַדִּין הוּא
מְתוּחַ לְנֶגֶד אוֹתוֹ הָאִישׁ כַּאֲשֶׁר הָאָרִיכוּ בְּעַנְשׁ זֶה בְּעַלְי
מִחֲבָרֵי סִפְרֵי מוֹסֵר.

מה שארע עם אלמנת רבינו יחיאל

ו. וְכִדְמַצִּינוּ בְּאַלְמַנַּת רַבִּינוּ יְחִיאֵל ז"ל אָבִיו שֶׁל הָרַב
אֲשֶׁר"י ז"ל שֶׁנִּשְׁאַרְהָ הָאֲלַמָּנָה עִם שְׁלֹשָׁה בְּנֵיהָ
הַקְטָנִים. פְּעַם אַחַת בָּא אֵלֶיהָ בְּעֵלָה בַּחֲלוּם בְּלֵיל שַׁבָּת
וְצוּהָ לָהּ שֶׁתִּכְף תִּבְרַח הִיא מִחוּץ לְעִיר כִּי ה' מְהַפֵּךְ הָעִיר
בְּאֵיזָה מְקָרָה רָעָה, וְתִקֵּץ מִשְׁנַתָּה בְּרַעְדָּה וְתִישֵׁן וּבֹא
אֵלֶיהָ פְּעַם שְ�נִית בְּצוּוֵי הַהוּא, וְאָז תִּכְף כְּשֶׁנִּתְעוֹרְרָה
מִשְׁנַתָּה הִלְכָה הָאִשָּׁה עִם בְּנֵיהָ חוּץ לְשַׁעַר הָעִיר עַרְךָ מִל
אֶצֶל בֵּית עָרַל אַחַד הָעוֹמֵד מִחוּץ לְעִיר. וַיְהִי בְּאַשְׁמוּרַת
הַבֶּקֶר בָּאוּ שׁוֹדְדִים לְעִיר וַיַּהַרְגוּ כָּל הָעִיר וּבָזְזוּ כָּל הָעִיר
וַיִּלְכוּ, וְהִיא שָׁבָה אֶל בֵּיתָהּ אַחֵר כֶּף בְּשָׁלוֹם.

ז. וְאַחַר כֶּף בָּא בַּחֲלוּם רַבִּינוּ יְחִיאֵל הַנּוֹזֵכֵר לְעֵיל וְאָמַר
לְאִשְׁתּוֹ שֶׁבְּעוֹזֵן שֶׁהָיוּ גּוֹזְלִים אֶת הָעַנְיִים בְּמַסִּים
וְאַרְנוֹנִיּוֹת וְהָעֲשִׁירִים לֹא נָתְנוּ כְּלוּם לְכֵן נִגְזְרָה גְזֵרָה
זוֹ עֲלֵיהֶם.

הַפּוֹרֵשׁ עֲצָמוֹ מִהַצְּבוּר בְּכֹלל זֶה הוּא מִי שְׂאִינוּ מְדַקְדָּק
בִּדְהַתְפַּלֵּל עִם הַצְּבוּר, וּבְכֹלל זֶה הוּא מִי שֶׁיִּכְלַת
בְּיָדוֹ לְתַן מַסִּים לְסִיעַ לְצְבוּר וְאִינוּ מְסִיעַ.

שלא יהיו תקנות חכמינו זכרונם לברכה קלים בעיניו

ח. הָעוֹבֵר עַל דְּבָרֵי חֲכָמֵינוּ ז"ל זֶהוּ הַמַּקְל בְּדָבָר הָאָסוּר
מְדַרְבָּנָן, וְעוֹבֵר עַל גְּזֵרוֹת וְתַקְנוֹת חֲכָמִים.

אפילו במקום מצוה אסור לעבר על דברי חכמים, כגון, ללמד או להתפלל אצל הנר בשבת במקום שאמרו גזרה שמה יטה. וכיוצא בזה חלילה וחס לעבר על גזרות חז"ל, ואין צריך לומר דהעניש הוא מרבה מי שמלעיג על דברי חכמים והוא בכלל אלו שאין להם חלק לעולם הבא.

האסור של מתכבד בקלון חברו

ט. המתכבד בקלון חברו הוא אסור חמור שמעכב התשובה כאמור, ויש גם פן אסור היודע בחברו תועה בשגיאה ואינו משיבו לדרך היפה.

סדר הלימוד ליום **טו אדר** [יום 163 בשנה]

ודע, דאיתא בזהר פרשת שלח לה, סידהיו מראין לרבי שמעון בן יוחאי ע"ה שהתאספו יחד בית דין של

(10) פרוש הזהר בלשון קדש:

מראים היו לרבי שמעון בן יוחאי, עליו השלום, כיצד מתאספים בית דין של מעלה בהיכלו של משיח כדי לעין בדינו של אדם אחד, שעמד לפתחו של גן עדן, והקרובים - שומרי הפתח אהזו בו, ולא הניחוהו להכנס - ואותו אדם היה בצער גדול וצווח צוחות על פתח גן עדן. והנה יצא הכרוז והזמין את כל בני הישיבה להתאסף לפני מלך המשיח לדון את דינו של אותו אדם; ומן השמים אסרו על רבי שמעון לגלות את שמו של הנדון, כי לא להנם נגזר עליו כך.

לבסוף יצא הדין מלפני מלך המשיח, שהנדון יעמד מחוץ לגן עדן ארבעים יום, ולאחר מכן יענש בגיהנם במשך שעה וחצי. וכל זאת - משום שיום אחד, כאשר למדו בני החבורה, ואחד קרא והסביר את הדברים לפניו - ידע אותו נדון, כי הנה מגיע מגיד השעור למלה,

מַעֲלָה בְּהִיכָלָא חַד דְּתַמְן מֶלֶךְ מְשִׁיחַ וְהוּוּ עֵינִין בְּדִין בַּר
נֶשׁ דְּקָאֵי עַל פִּתְחָא דְגֵן עֵדֶן, וְאַנּוּן כְּרוּבִים אֲחִידֵן בֵּיה
וְלֹא שְׂבָקוּ לִיה לְמִיעַל תַּמְן וְהוּוּ בְּצַעְרָא וְצוּחוּ צוּחִין עַל
גַּבֵּי פִתְחָא דְגֵן עֵדֶן.

וּכְרוּזִין הָוֵי עֲבָרִין דְּלַהוּזִין בְּנֵי מְתִיבְתָא כְּנִישֵׁין הַשְּׁתָּא
קָמֵי מֶלֶךְ מְשִׁיחַ לְעֵין בְּדִינֵיה דֵּהֵהוּא בַּר נֶשׁ
וְאָמְרוּ לִיה לְרַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי דְּלִית לָךְ רְשׁוּת לְגַלוּת
מִי הוּא דִּין בַּר נֶשׁ כִּי לֹא לַחֲנַם אֲתַגְזֹר עַל הָאִי בַּר נֶשׁ
עֲנֶשָׂא דָא.

י. וְיֵצֵא הַדִּין מִפִּי מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ דֵּהֵאִי בַּר נֶשׁ יֵהֵא קָאִים
בַּחוּץ בֵּהֵהוּא צַעְרָא אַרְבַּעִין יוֹמִין לְסוּף אַרְבַּעִים
יוֹמִין יֵצְעֲרוּן לִיה בְּצַעְרָא דְּגִיּהֲנַם שְׁעֵתָא וּפְלַגָּא, וְכָל דָּא
בְּגִין דְּיוֹמָא חָדָא, חַד מִן חַבְרָיא הָוֵי פְּרִישׁ מְלִין
דְּאוּרִיתָא. כַּד מְטִי לְחַד מְלָה יַדַּע הָאִי בַּר נֶשׁ דֵּיִתְכַּשְׁל
בֵּיה וְאָמַר לְחַבְרָיא שְׁתִּיקוּ לָא תִימְרוּן מִיִּדִי וּבְגִין דְּשְׁתִּיקוּ
חַבְרָיא אֲתַכְּשַׁל בֵּהֵהוּא מְלָה וְאַכְסִיף וְהֵהוּא כְּסוּפָא
דְּגָרִים לְבַר נֶשׁ דָּא ע"ז דְּיִנִּין לִיה דִּינָא קְשִׁיא, בְּגִין דְּלֹא
לְשַׁבְּקָא חוּבֵי דְּאוּרִיתָא מִקָּמֵי קְדָשָׁא בְּרִידָא הוּא אֲפִילוּ
כְּמֵלֵא נִימָא. עַל כֵּן סַם חַיִּים הִיא לְמִי שְׁלוּמֵד לְשִׁמָּה
וְאֵינּוּ מִתְכַּבֵּד בְּקִלוֹן חֲבֵרוּ.

שִׁיכְשַׁל בֵּה, וְלֹא יוּכַל לְהַסְבִּירָהּ, וְאָמַר לְשׁוּמְעֵי הַשְּׁעוּר: "שְׁתִּיקוּ וְאַל
תַּעֲזְרוּ לֹז!" וּבְשַׁל כִּף אַכּוּן נִכְשַׁל מִגִּיד הַשְּׁעוּר וְהַתְּבִישׁ; וְאוֹתָהּ בּוֹשָׁה הִיא
שְׁגָרְמָה לְאוֹתוֹ אָדָם שְׁיַעֲגֵשׁ בְּעֵנֶשׁ קֶשֶׁה זֶה, שְׁכֵן אֵין שׁוּם עוֹוֹן נִמְחַק
לְלֹא דִין וְחֻשְׁבוֹן.

חשיבות העוסק בתורה לשמה

יא. והעוסק בתורה לשמה היא מצלת מכל הרהורים רעים ועומדת לו בשעת הדין, כדאיתא בזהר פְּרֻשַׁת וַיִּקְהַל, סו"כ כל מאן דאשתדל באורייתא כאלו אשתדל בהיכליה דקדושא ברוך הוא בגין דכד בר נש עסיק באורייתא הקדוש ברוך הוא תמן ואצית לקליה ואשתזיב בר נש מתלת דינים מדינא דהאי עלמא ומדינא דמלאך המות רוצה לומר, דימות בנשיקה על ידי הקדוש ברוך הוא [הוא] ומדינה של גיהנם באופן שיהיה הלימוד לשמה ובאהבה ואז הקדוש ברוך הוא מתפאר בו ואומר (ישעיה מג, כא) "עם זו יצרתי לי" וגו', "ישראל אשר בך אתפאר" (שם מט, ג).

סדר הלימוד ליום **טז אדר** [יום 164 בשנה]

פְּרֻשַׁת פְּקוּדֵי פֶּרֶק מ"ה

א. איתא בכתבי האר"י ז"ל (עין שער היחודים דף ג), מצוה רבה ללמד יחודים לשכינה, כי עושה מסעד ועזר לשכינה ומקרב את הגאולה ביחודים. ובאשר כי לא כל אדם יכלת בידו לעשות יחודים בתפלתו או במצוה אשר

(טז) פרוש הזהר בלשון קדוש:

כל מי שעוסק בתורה, כאלו עוסק בהיכל הקדוש ברוך הוא, מפני שבשעה שהאדם עוסק בתורה הקדוש ברוך הוא שם מקשיב לקולו, ונצול האדם משלשה דינים: הדין בעולם הזה, דינו של מלאך המות ומדינה של גיהנם.

הוא עושה, אחת מטעם חסרון ידיעתו, או מפני שאינו מבטח בנפשו לעשות שלא יבוא לידי הרהור בתפלתו ונמצא מקלקל ולא מתקן, שאין האדם הוא טהור בכל עת וזמן ואסור לעסוק בקדשים בזמן שהוא מקרה בלתי טהור מחמת שהוא בעל קרי ואסור ליחד שום יחוד אם לא שטבל לקריו.

ב. על כן בודאי בעל הרחמים יקבל ברחמים ובכרצון כונת לב האדם שמכון פשוט בלתי מחשבות זרות ומתפלל כפשוטו עניני תפלה, רק יאמר קדם התפלה לשם יחוד קדשא בריך הוא ושכינתיה, וכן בעסק התורה יאמר כך לשם יחוד קדשא בריך הוא ושכינתיה וכו' ואז אינו מפריד עצמו מהקדשה.

ובדמצינו בערובין פרק בכל מערבין (דף כ"ח עמוד ב')
 "רבי זירא כי הוי חלש הוי אזיל ויתיב
 אפתחא דרבי יודא בר רבי אמי אמר כי נפקי ועילי רבנן
 איקום מקמיהו כדי שלא יהא בטל מהמצוות

וכן קבלה היא בידי מן אנשי מעשה, שאם היו יושבים בטלים מן המצוות היו ממשמשים בציצית והיו מסתכלין בהן כי ההסתכלות בציצית היא ענין גדול ותקומה אל השכינה בגלות, והיודעים סוד יחוד בקבלה מכוננין בשם א' גדול ונורא שהוא גימטריא עי"ן וכזה הם יוצאים אף בזמן הזה סוד מצות תכלת בציצית. והנה אגלה טפח ואכסה טפחים בענין תכלת כי תכלת הוא גימטריא תת"ן, והבן אדם הוא מחיב לראות בב' עינים

את הציצית וב' פעמים עי"ן גימטריא ר"ס, ועם תבות ציצית הוא גימטריא תת"ן כמנין תכל"ת.

קבלה היא בידי בשם הגאון ר' יעקב טעמרי ליש ז"ל מלובלין שפזזה הוא מסיר החשך שאמר ירמיהו הנביא "אותי נהג חשך ולא אור". ובענין אור עיניו בציצית יכון כן והוא מבטל אותו החשך שמפסיק בינו ובין השכינה.

האדם לא נולד להנאת גופו, כי אם לתועלת נשמתו

ד. הפלל, כי לא ברא הקדוש ברוך הוא את האדם שיהיה בעה"ז לתועלת גופו, כי הגוף כלה בארץ רק לתועלת נשמתו אשר חצבה מתחת כסא הכבוד והיא חלק אלוה ממעל, לתקנה ולקשטה במעשים טובים לקרב הגאולה ולשמח את השכינה בגלות המר הזה, ואז יהיה נודכך גם הגוף ומאיר באור הבהיר, בפרט כשהגוף מתחמם לדבר מצוה.

סדר הלימוד ליום יז אדר [יום 165 בשנה]

ה. ולא לחנם אמרו רבותינו זכרונם לברכה (זהר פ"ר ש"ג נח, שבת קי"ט: ובתוספות שם) "העונה אמן יהא שמייה רבה בכל כחו מצננין לו הגיהנם". ואין הדבר יוצא מידי פשוטו שצריך לומר אמן יהא שמייה רבה בכל כחו, ואין הפרוש להרים קול ביותר מדאי פן יתלוצצו המלעיגים, אלא הוא בכל כחו באיבריו. וכמ"ש בזהר פ"ר ש"ג פ"ה א' (דף ר"כ עמוד א') שצריך האדם לעורר כל איבריו בחילא תקיפא ובזה יתבר לביה ואתבר חילא דסטרא אחרא

[פרוש: שיעור לכו בכח חזק וכזה ישבר לכו וישבר לכו
הסטרך אחרך], ואף הרשעים מוצאין מנוחה על ידי עניית
אמן יהא שמיא רבא. וכדאיתא בזהר פרשת נח (דף ס"ב
עמוד ב'): :

ו. סבבזמנא דישראל עונין בקול רם אמן יהא שמיא רבא,
הקדוש ברוך הוא מתמלא רחמים ונותן חיים על הכל,
והקדוש ברוך הוא רומז למלאך הנקרא סמריאל ובידיה
מפתחין ופותח ג' פתחים לסטר מדבר ואז חמאן רשעים
נהורא. ואתא תננא וסותם האויר של הפתחים שלא יהא
מאיר וכדין תלת ממנים דתחות ידיה מנשבין בגדפיהון
משיבין העשן לאחוריו זמן שעה ופלגא שעה בזכות
עניית אמן יהא שמיא רבא שעונין ישראל בכל יום ואחר
כך הם שבים לגיהנם.

ז. ובוא וראה, כמה חביב האי שבחה קמיה קדשא בריך
הוא [כמה חביב אותו שבח (של "אמן יהא שמיא רבא") לפני
הקדוש ברוך הוא] ומעשה הובא בזהר פרשת תרומה (דף
קס"ה עמוד ב', דף קס"ט עמוד ב') :

סח) פרוש הזהר ללשון הקדש:

בזמן שישראל עונים בקול רם: "אמן יהא שמיא רבא" - הקדוש ברוך
הוא מתמלא רחמים ונותן חיים על הכל, והקדוש ברוך הוא רומז למלאך
הנקרא סמריאל, ובידו מפתחות של פתחי הגיהנם, ופותח שלשה
פתחים לצד המדבר, ואז רואים הרשעים אור של העולם הזה, ובא עשן
וסותם האויר של הפתחים, שלא יראו אור. אז שלשה ממנים שתחת
ידו מנשבים במגורפים ומשיבים העשן לאחוריו זמן שעה ומחצית
השעה, בזכות עניית אמן יהא שמיא רבא" שעונין ישראל בכל יום, ואחר
כך הם שבים לגיהנם.

סַרְבִּי חַיָּא וְרַבִּי אַבָּא שְׁרוּ בְּגוּ אוֹשְׁפִיזֵיהוּ קָמוּ בְּפִלְגֹת
 לִילָא לְמַלְעֵי בְּאוּרִיתָא וְהוּי בְּרַתָּא דְּאוֹשְׁפִיזָא
 קָמַתְ וְאַנְהֶרַת לֹון שְׁרָגָא וְאַיְנְהוּ הוּי עֶסְקֵי בְּאוּרִיתָא.

סט) פרוש הזהר לשון הקדוש:

רבי חייא ורבי אבא היו שוכנים במלון שלהם. קמו בחצות לילה לעסק בתורה. בתו של בעל המלון קמה, והדליקה להם נר, ואחר כך עמדה מאחריהם לשמע דברי תורה. הביט מאחריו וראה בתו של בעל המלון עומדת מאחריהם. אמר: "כי נר מצוה ותורה אור" - מהו נר? זהו נר שהוא מצוה שהנשים זוכות בו, והיא נר של שבת. שאף על פי שהנשים אינן זוכות בתורה, הרי האנשים זוכים בתורה, ומאירים לנר שהוא שהנשים מתקנות במצוה הזו. הנשים בתקון נר הזה, האנשים בתורה, להדליק ולהאיר הנר הזה, שהוא תקון של מצוה שהנשים נתחייבו בו".

שמעה אשה היא ובכחה. בינתיים קם אביה של האשה שהיתה שם ובא ביניהם, וראה בתו עומדת מאחריהם ובוכה. שאל אותה אביה, וספרה לו המעשה. התחיל אביה של האשה אף הוא ובכה. אמר לו רבי יוסי: "אולי חתנך בעל בתך לא זכה בתורה?" אמר לו: "נדאי כן הוא, ועל זה נדאי אני ובתי בוכים תמיד, ומשום שראיתי אותו יום אחד שקפץ מן העליה הוא לשמוע קדיש עם הצבור, עלה ברצוני לתת לו בתי, ומיד אחר שיצאו הצבור מבית הכנסת נתתי לו בתי. שאמרתי, בקפיצה זו שבא לשמע קדיש, נפר שיהי' אדם גדול בתורה, ואף על פי שהוא ילד ולא ידעתי בו מקדם לכו, [נתתי לו בתי]. ועתה אפילו [לברך] ברפת המזון אינו יודע. ואיני יכול ללמד עמו בין החברים שילמד קריאת שמע או ברפת המזון". אמר לו רבי יוסי: "העבר אותו באחר". (ובתוך דבריו חזר ואמר): "או אולי יוליד בן שיהי' גדול בתורה".

בינתיים קם הוא, [חותנו של בעל המלון], וקפץ אליהם, וישב לפניהם. הסתפל בו רבי יוסי, אמר, נדאי אני רואה בילד הזה שיצא ממנו אור תורה לעולם, או בן שיעמוד ממנו. צחק הילד ההוא ואמר: "רבתי, אומר לפניכם דבר אחד". פתח ואמר: "צעיר אני למים ואתם וישישים על כן זחלתי ואירא מחות דעי אתכם" - במקרא זה העירו בו עמודי עולם, אבל אליהוא שכתוב בו: "ממשפחת רם", וכתוב בו: "בן ברכאל הבוויז" -

שנַקְרָא כּוּן ("בוזי"), מִפְּנֵי שֶׁהָיָה מִבְּזָה אֶת עֲצֻמוֹ לְמִי שֶׁגָּדוֹל מִמֶּנּוּ. זֶהוּ שְׂאֵמֶר: 'צַעֲרֵי אָנִי' - דִּהְיוּ שְׂמֵעֻטִי אֶת עֲצָמִי, 'לְיָמִים' - לִפְנֵי אָדָם שֵׁשׁ לֹו יָמִים רַבִּים כּוּ, מִשּׁוּם שֶׁאֲמַרְתִּי יָמִים יִדְּבָרוּ כּוּ. 'וְאַתֶּם יְשִׁישִׁים' - רְאִיתִי אֶתְכֶם יְשִׁישִׁים, 'עַל כֵּן זָחַלְתִּי וְאִירָא מַחֲוֹת דְּעֵי אֶתְכֶם' כּוּ. וְעַל כֵּן בְּשִׁבְלִי שְׂאֵנִי יִלְד, שְׂמַתִּי בְּרִצּוֹנִי שֶׁלֹא לְדַבֵּר עַד ב' חֲדָשִׁים, וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה נִשְׁלָמוּ. וְעַתָּה שְׂאֵתֶם כָּאן, יֵשׁ לִפְתּוֹחַ בְּדַבְרֵי תוֹרָה לִפְנֵיכֶם.

וְעַתָּה רְבוּתִי, אָנִי מִבְּבָל, וּבְנֵי שֶׁל רַב סַפְרָא אָנִי, וְלֹא זָכִיתִי לְהִפְרִי אֶת אָבִי, וְנִגְרַשְׁתִּי לְכָאן, וְנִרְאִיתִי, מִפְּנֵי שִׁיּוֹשְׁבֵי אֶרֶץ הַזֶּה הֵם אֲרִיזוֹת בְּתוֹרָה, וְשְׂמַתִּי עָלַי, שֶׁלֹא לִזְמַר דְּבָרֵי תוֹרָה לִפְנֵי אִישׁ עַד שְׁנֵי חֲדָשִׁים. וּבַיּוֹם הַזֶּה נִשְׁלָמוּ. אֲשֶׁרֵי חֲלָקֵי שְׂפָגְשְׁתִּיכֶם כָּאן". נִשָּׂא רַבִּי יוֹסִי קוֹלוֹ וּבְכָה, וְקָמוּ כָּלֶם וּנְשָׁקוּהוּ בְּרֵאשׁוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: "אֲשֶׁרֵי חֲלָקֵי שְׂזָכִיתִי בְּדֶרֶךְ הַזֶּה לְשִׁמְעַת דְּבָרֵי עֵתִיק יוֹמִין מִפִּיק, מַה שֶׁלֹא זָכִיתִי לְשִׁמּוֹעַ עַד עַתָּה".

יָשְׁבוּ כָּלֶם, אָמַר לָהֶם [הַחֲתָן]: "רְבוּתִי, מִשְׁרָאִיתִי הַצַּעַר שֶׁל חוֹתְנִי וּבִתּוֹ [אֲשִׁיתִי], שֶׁנִּדְחָקוּ וְנִצְטַעְרוּ בְּעֲצָמָם עַל שֶׁאִינִי יוֹדֵעַ בְּרֶפֶת הַמְּזוֹן [וְקִרְיָאֵת שְׂמַע], אֲמַרְתִּי לָהֶם, עַד שֶׁאֲדַע בְּרֶכֶת הַמְּזוֹן לֹא אֶתְחַבֵּר בְּאֲשִׁיתִי כְּדֶרֶךְ כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם. וְאַף עַל פִּי שֶׁיִּלְכְּתִי לְשִׁמּוֹשׁ בָּהּ בְּלֵי חֹטָא, לֹא רְצִיתִי לְעַבֵּר עַל דְּעַתָּת, מִשּׁוּם שֶׁלֹא יִכְלְתִי לִזְמַר מִשְׁהוּ עַד שְׁנֵי חֲדָשִׁים". שְׂמַחוּ רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חִיָּא וְחוֹתְנֵי וּבִתּוֹ, וּבְכּוּ מְרַב שְׂמֵחָה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: "בְּבִקְשָׁה מִמֶּךָ, כִּינּוּן שֶׁהִתְחַלַּתְּ, תֵּאִיר לָנוּ אֶת הַיּוֹם, אֲשֶׁרֵי חֲלַקְנוּ בְּדֶרֶךְ הַזֶּה". קָמוּ כָּלֶם וּנְשָׁקוּהוּ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי: "וְדַאִי יוֹם מִשְׁתָּה הוּא יוֹם הַזֶּה, וְלֹא נִצָּא מִכָּאן עַד שִׁיְהִי נַעֲשֶׂה הַמִּשְׁתָּה לְכָל אֲנָשֵׁי הָעִיר. זֶהוּ מִשְׁתָּה שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה בּוֹ". לָקַח אֶת אֲשֶׁתּוֹ וּבְרָכּוּ אוֹתָהּ בְּכֻמָּה בְּרִכּוֹת. עָשׂוּ, שְׂאֲבִיָּה יִתְקַן בֵּית אַחַר בְּשִׁבְלִי הַשְּׂמֵחָה. אָסַפּוּ כָּל אֲנָשֵׁי הָעִיר לְשִׂמְחָה הַהִיא, וְקִרְאוּ [אֶת אֲשֶׁתּוֹ] כְּלָה, וְשְׂמַחוּ עִמָּהֶם כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם, וְהוּא שְׂמַח עִמָּהֶם בְּדַבְרֵי תוֹרָה. שְׂמַחוּ כָּלֶם כָּל יוֹם הַהוּא בְּדַבְרֵי תוֹרָה, וְכָל בְּנֵי הָעִיר שָׂמוּ אוֹתוֹ, [אֶת הַיֵּלֶד], רֵאשׁ עֲלֵיהֶם. בַּיּוֹם הַשְּׁנִי, קָמוּ רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חִיָּא וּבְרָכּוּ אוֹתָם וְהִלְכוּ לְדַרְכָּם.

כְּשֶׁהִגִּיעוּ לִפְנֵי רַבִּי שְׂמַעוֹן, נִשָּׂא עֵינָיו וְרָאָה אוֹתָם. אָמַר לָהֶם: "מִסְתַּכְּלִי הֵייתִי בְּכֶם בַּיּוֹם הַזֶּה, וְנִרְאִיתִי אֶתְכֶם שְׁנֵי יָמִים וְלִילָה אֶחָד שֶׁהֵייתֶם בְּמִשְׁכַּן שֶׁל גַּעַר מִטְטְרוֹן, וְנִעַר הַהוּא לְמַד אֶתְכֶם סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים בְּשִׂמְחַת הַתּוֹרָה. אֲשֶׁרֵי חֲלַקְכֶם בְּנִי". (פְּרוּשׁ: הַיֵּלֶד הַזֶּה הָיָה לוֹ מְדֻרְגַת מִטְטְרוֹן שְׂנַקְרָא נַעֲר, וְעַל כֵּן בִּיתוֹ הָיָה מִשְׁכַּן מִטְטְרוֹן). סִדְרוּ לִפְנֵינוּ כָּל הַדְּבָרִים, וְסַפְרוּ

אֲדָהֲכִי אֲשַׁגַּח רַבִּי אַבָּא אֲבַתְרִיה וְחָמוּ דְהוּי בְּתוּ שֶׁל
 בַּעַל הַבַּיִת מִנְהַר לְהוּ פִּתַּח וְאָמַר (מְשָׁלִי ו, כג) "כִּי
 נָרַמְצוּהָ וְתוֹרָה אֹרֵךְ". הָאִשָּׁה הִיא מְצֻוָּה עַל גֵּר שֶׁל שֶׁבֶת
 וְלֹא הָאִישׁ, וְהַטַּעַם כִּי הָאִשָּׁה הִיא נִגְדָה הַשְׂכִּינָה וְתוֹרָה אֹרֵךְ
 - פְּרוּשׁ הַתּוֹרָה שֶׁלְמַד בַּעֲלָהּ שֶׁהָאִישׁ מְצֻוָּה עַל הַתּוֹרָה
 לְלַמֵּד - נוֹתֵן אֹרֵךְ וְהָאִשָּׁה גְדוּלָה בְּאוֹתוֹ הַמְצֻוָּה שֶׁל גֵּר
 שֶׁבֶת שֶׁהָאִשָּׁה מְדַלֶּקֶת. נִמְצָא שְׁנֵיהֶם מְאִירִים בְּאֹר תּוֹרָה
 וְאֹר שֶׁבֶת. אֲשֶׁרֵיהֶם הַנָּשִׁים שֶׁזוֹכִין לְבַעֲלֵי תּוֹרָה.

ח. שְׁמַעַת הָאִי בְּתוּלָה וְהוּי בְּכִית אֲדָהֲכִי קָם אָבוּהָ
 דְּבַתּוּלָה וְחָמֵי לְבַרְתִּיה בְּכִיא וְשָׂאִיל לָהּ לְמָה וְעַל מָה
 הִיא בְּכִיא וְלֹא עָנְתָהּ מְאוּמָה מִחֲמַת מְרִירוֹת הַלֵּב,
 וְהִתְחִיל אָף אָבִיהָ לְכַבּוֹת.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, מִבְּכִיּוֹתָהּ נִרְאָה דְּהַחֲתָן שֶׁלָּהּ הוּא עִם
 הָאָרֶץ וְאִינוּ בַּעַל תּוֹרָה, א"ל וְדַאי הָכִי הוּא וּבְגִין
 דְּחָמֵינָא לִיה יוֹמָא חַד דְּדִלִיג מְאָגְרָא חֲדָא לְמִשְׁמַע קְדִישׁ
 בְּהַדִּי צְבוּרָא סְלִיק בְּרַעוּתֵי דִילִי לְמִיָּהֵב לִיה בְּרַתִּי וְתַכְפֵּי
 דְּנַפְקֵי צְבוּרָא מִבֵּי כְּנִישְׁתָּא יְהִיבִנָא לִיה בְּרַתִּי דְּאִמִּינָא
 בְּדִלּוּגָא דָּא לְמִשְׁמַע קְדִישׁ מְכָרַח לְהוּיֹת גְּבָרָא רַבָּא
 בְּאוּרִיָּתָא וְאֵע"ג דְּאִיהוּ רַבִּיא דְּלָא יִדְעֵנָא בִּיה מְקַדְּמַת
 דְּנָא אֶפִּילוּ בְּרַכַּת מְזוּנָא לָא יִדַע וְאִין בְּיַדִּי לְכוּף אוֹתוּ
 שְׂפִיתַעְסַק בְּאוּרִיָּתָא וְיִקְרָא קְרִיאַת שְׁמַע וּבְרַכַּת הַמְּזוּן.

לו המעשה. אמר להם: "אשריכם ואשרי חלקי, כי אני זוכר שיום אחד
 הלך עמי בדרך רב ספרא אביו, וכשנפרד ממני ברכתי אותו שיהי' לו בן
 שיהי' ארץ בתורה. ולא ברכתי אותו, שהוא יזכה לראות בן [ועל בן נפטר,
 ולא הפירו אותו]. אשרי חלקכם בני, עליכם כתוב: 'וכל בניך למודי ה'".

אָמַר לִיהוּ ר' אַבָּא אַעֲבַר לִיהוּ בְּאַחְרָא (ר"ל שִׁירָאָה שִׁיתָן גַּט וְיֵשׂא בְּתו אַחַר כֶּף לַת"ח) וּבְתוֹךְ דְּכָרִיו חֲזוֹר וְאָמַר אוּ דִילְמָא בְּרָא יוֹלִיד דִּהוּי גְבָרָא רַבָּא.

סדר הלימוד ליום **יח אדר** [יום 166 בשנה]

ז. אֲדַהֲכִי קָם הַחֲתָן וְדִלַּג עֲלֵיהוּ וַיְתִיב לְקַמֵּיהוּ אֶסְתַּכְלִי בֵי רַבִּי אַבָּא, א"ר אַבָּא חֲמִינָא בְּהַאי רַבִּיא דְנַהוֹרָא רַבָּא יַפּוֹק מִיְנִיהּ לְעֵלְמָא.

פְּתַח וְאָמַר הַאי רַבִּיא: רַבּוּתִי אֵימָא חַד מְלָה, פְּתַח וְאָמַר (אִיּוֹב לֵב, ו) "צָעִיר אָנֹכִי לַיָּמִים וְאַתֶּם יֹשִׁישִׁים, עַל כֵּן זָחַלְתִּי וְאִירָא מַחּוֹת דְּעֵי אַתְכֶם". הַאי קָרָא אֲתַעְרוּ בֵּיהּ עַמּוּדֵי עוֹלָם אַבָּל אֱלִיהוּא דְכָתִיב בֵּיהּ מִמְשַׁפַּחַת רָם וְכָתִיב בֵּיהּ בֶּן בְּרַכָּאֵל הַבּוּזִי דְנִקְרָא כֵּן בְּשִׁבִיל דְּמַבְזָה עֲצָמוֹ לְמָאן דְּגָדוֹל מִיְנִיהּ, וְז"ש צָעִיר אָנֹכִי לַיָּמִים אַף אָנִי מַקְטִין עֲצָמֵי לְגַבֵּי בַר נֶשׁ דְּאִית לִיהּ יוֹמִין סְגִיאִין, וְעַל כֵּן בְּגִין דְּאָנָא רַבִּיא וּבַמְקוֹם הַזֶּה יֵשׁ יֹשִׁישִׁים בְּחֻכְמָה עָלָה בְּדַעְתִּי דְּלֹא לְמַלְלָא עַד יוֹמָא דָּא. וְהִשְׁתָּא דְאַתּוֹן הֲכָא אִית שְׁעָתָא לְמַפְתַּח פּוּמִי, הַתְּחִיל לְדַרְשׁ זֶה הַפְּסוּק "כִּי נַר מִצְוָה וְתוֹרָה אֹר" וְגִלְגָּה לְהֶם כְּמָה סוּדוֹת בְּתוֹרָה עַל פִּי הַסּוּד.

י. וְאַחַר כֶּף פְּתַח וְאָמַר, דְּעוּ כִּי אָנָא מַבְבָּל, וּבְרָא דְרַב סַפְר' אָנָא, וְלֹא זְכִינָא לְאַשְׁתְּמוּדַע עִם אַבָּא וְאַטְרִידְנָא לְהֲכָא, וְדַחְלִנָא עַד הֲכִי לְמִימַר מְלִין דְּאוּרִיטָא דִּיתְבִּי אַרְעָא דָּא אַרְיֹנְתָא בְּתוֹרָה, וְשׁוֹינָא עָלֵי דְלֹא אֵימָא מְלִי דְאוּרִיטָא תְרִין יַרְחִין. וְיוֹמ' הַדִּין אֲשַׁתְּלִימוּ תְרִין יַרְחִין. זְכָאָה חֲלָקֵי דְאַתְעֲרֹתוֹן הֲכִי".

אָרִיִּים רַבִּי יוֹסִי קָלִיָּה וּבִכָּה קָמוּ כָּלְהוּ וּנְשָׁקוּהוּ בְּרִישֵׁיהּ,
אָמַר רַבִּי יוֹסִי אֶלְמָלָא לֹא בָּאתִי וְזִכּוֹנָא לְמִשְׁמַע
מַלְיָן דְּעֵתִיק יוֹמִין דְּנַפִּיק מִפּוּמָּךְ מֵאֵי דְלֹא זְכִינָא לְמִשְׁמַע
עַד הִשְׁתָּא דַּיְנוּ, יִתְבִּי כָּלְהוּ.

יא. אָמַר הַחֲתָן, רְבוּתִי, מִדְּחִמִּינָא צַעֲרָא דְחֲמוּי וְצַעֲרָא
דְּבִרְתָּא אֲשֵׁתִי דְהוּוּ מְצַעְרִי בְּנַפְשֵׁיהּוּ דְלֹא יְדַענָא
בְּרַכַּת הַמְּזוּן וְקִרְיַאת שְׁמַע אָמִינָא לֹא אֶתְחַבֵּר בְּאֲשֵׁתִי עַד
שְׁאֲגִלָּה לְכֶם סוּד בְּרַכַּת הַמְּזוּן בְּסוּדוֹת גְּדוּלִים וּנְפֻלָּאִים,
חָדוּ כָּלְהוּ, וְר' יוֹסִי וְר' אָבָא וְרַבִּי חִיָּא וְחֲמִיּוּ וְהִכְלָה קָמוּ
כָּלְהוּ וּנְשָׁקוּהוּ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי וְדַאי הֲלוּלָא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא אֶתְרַעֵי בֵּיהּ, נְטִלוּ לְהִכְלָה וּבְרַכּוּ לָהּ בְּכַמָּה בְּרַכָּאִין,
אָמְרוּ לְאַבִּיָּהּ דִּיתְקַן בֵּית מִיחָד לַעֲשׂוֹת בּוּ חֲתָנָה.

סדר הלימוד ליום יט אדר [יום 167 בשנה]

יב. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, לֹא נַפְקִינָן מֵהֶכָּא עַד דִּיתְעַבַּד הֲלוּלָא
וּכְנִישׁוּ אַחַר כֶּךָ כָּל אַנְשֵׁי מְתָא לְהֵהוּא חֲדוּהּ וְקָרְאוּ
לְהִכְלָה וְחָדוּ עִמָּהוֹן בְּמַלְיָן דְּאוּרִיתָא. וְעַל סְעוּדַת
הַנְּשׂוּאִין פְּתַח הַחֲתָן עַל פְּתוּרָא וּבְאֵר עֲנִין שְׁבַע בְּרֻכּוֹת
סוּדוֹת נְפֻלָּאִים וְחֲדוּשִׁים הַרְבֵּה, וְחָדוּ כָּלְהוּ וְכָל בְּנֵי מְתָא
קָבְלוּ עֲלֵיהֶם אֶת הַחֲתָן לְהִיּוֹת לָהֶם רַב וּמוֹרָה צְדִק. וְאַחַר
הַחֲתוּנָה קָמוּ רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי אָבָא וְרַבִּי חִיָּא וּבְרִיכּוּ לֵיהּ
וְאָזְלוּ לְאַרְחִיָּהּ.

יג. כַּד מָטוּ לְגַבֵּי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי זְקִיף עֵינָיו וְחֲמִי
לוֹן, אָמַר לְהוּן מְסַתְּכַל הוּינָא יוֹמָא דָּא וְחֲמִינָא לְכוּן
תְּרִין יוֹמִין דְּהוּיִתוֹן גְּבֵי חַד מְסַכְנָא דְהָאֵי נַעַר דְּאֶקְרִי

מטטרו"ן אולף לכו רזין עלאין זכאה חלקיכון סדרו
 כלהו מילין קמיה וסחו ליה עובדא, אמר להו זכאין אתון
 וזכאה חלקיכון וזכאה חלקי דהא אדכרנא יומא דא דהוי
 אזיל עמי רב ספרא אביו של החתן וברכתין ליה דיהא
 ליה בר אורין באורייתא ולא בריך ליה דיזכה לגדל אותו"
 וכו', ע"כ הזהר.

הרבי שמבברך את תלמידו בבנים תלמידי חכמים, יברכו גם פן
 שיזכה לגדלם

יד. נלמד מזה מסוף המאמר שכשבא התלמיד לקבל
 ברכות מן רבו ורבו מברכו שיזכה לבנים תלמידי
 חכמים יברך בפרוש שיזכה לגדל אותם ושיראה בחייו
 אור תורתם.

במקום גדולים וישישים ממך אל תעמד

גם נלמד מזה המאמר שבמקום גדולים אל תעמד ונכון
 לזעירי [לקטנים] להדר לשמע מפי ישישים חכמה כי
 ישמע בודאי מה שלא שמע עדין ואז ירבה עליו חכמה.

זו. גם נלמד מזה המעשה שצריך האדם ללמד יחודים
 שהרי רב ספרא למד עם בנו החתן יחודים בברכת
 המזון ובקריאת שמע ובחדושי התורה אף שהיה בנו
 עדין רך בשנים. עוד יש ללמד מזה המעשה "שומר מצוה
 לא ידע דבר רע" (קהלת ח, ה), בשביל שראה האושפיזא
 [בעל האכסנייה] את החתן שהיה קופץ מאגרא [מהגג]
 לשמוע קדיש ולומר "אמן יהא שמייה רבא" ראה שהיה
 עסקן במצוות ונתן לו בתו לאשה בשביל מצוה אחת. על
 כן צריך כל אדם לזהר במצוות ובתורה ואז יגן ה' בעדו

בְּעֵינֵינוּ דְּעָסִיק בֵּיהּ וּבְעֵדְנָא דְּלֹא עָסִיק בֵּיהּ [בְּזִמְן שְׁעוּסָא
בָּהּ וּבְזִמְן שְׁאִינוּ עוּסָק בָּהּ] וּלְכֹל אֲשֶׁר לוֹ יִהְיֶה שְׁלוֹם.

הגאון בספר "מאיר עיני חכמים" תנינא בפרשת אמור מובא, שמהמגיד הקדוש מקאזניץ זי"ע אמר על ספר "קב הישר", שכאשר מעינים בקטמע של הזהר הקדוש שמוזכר בספר "קב הישר", מסגל לעורר את האדם לראות שמים יותר מאלו היה לומד את הקטע שהוא בספר הזהר עצמו. ומסביר הגה"ק מאוסטראווצא זי"ע את דברי המגיד מקאזניץ, דהנה נשמת האדם חצובה ממקום גבוה וירדה למטה בעולם הזה, ועל כן, נשמה הבאה ממקום נמוך יותר אין ביכלתה להבין ענינים שמקורם ממקום גבוה יותר משרש נשמתו. ולכן, הלומד דברי הזהר בתוך ספר "קב הישר", בנקל לו להבין יותר מאלו היה לומד את הקטע בזהר עצמו, כי המחבר של ספר "קב הישר" הכניס בספרו כח הקדשה משרש נשמתו, ולכן אפשר להתעורר יותר על ידי הלמוד בספר "קב הישר" מאשר בזהר גופא.

תוכן העניינים

- פָּרֶק א'**..... א
- בְּפָרֶק זֶה מְבָאָר מַעֲלַת הַחֲכָמָה שְׁנִתְּנָה לְאָדָם..... א
- עַל יְדֵי מַעֲשִׂים טוֹבִים מִפְּאָר וּמְרוֹמֵם הָאָדָם אֶת נִשְׁמָתוֹ. א
- לַעֲשׂוֹת חֻשְׁבוֹן הַנֶּפֶשׁ בְּכָל יוֹם, אֲפִילוֹ לְכַמָּה רִגְעִים בְּלֵבָד, אִיךְ נִרְאָה הָאָדָם בְּעוֹלָמוֹ..... ב
- הַרוּשֵׁם הַמִּתְעַב שֶׁנִּשְׁאָר בְּאָדָם מִן הַחֲטָא..... ב
- תְּשׁוּבָה אֲמִתִּית מֵעַמְקֵי הַלֵּב מוֹעִיל אֲפִילוֹ עַל עֲבֻרוֹת חֲמוּרוֹת בְּיִתְרָה..... ג
- הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא פּוֹשֵׁט יָד לְשָׁבִים שְׂרוּצִים לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ..... ג
- מֵה שְׁבִיכּוֹלֵת דְּבוּר אֶחָד בְּלֵבָד לְגְרוֹם לְמַעֲלָה - מַעֲשֵׂה נוֹרָא בְּאִשָּׁה שֶׁעֲמָדָה לִפְנֵי הַבַּיִת דִּין שֶׁל מַעֲלָה..... ג
- הַעֲשִׂירוֹת אֵינָה הוֹכְחָה עַל צְדָקוֹת הָאָדָם..... ד
- אִם הָאָדָם הִיָּה רוֹאֵה וּמְרַגֵּשׁ מֵה לְמַטָּה מִמֶּנּוּ, הִיָּה כָּל עֵסְקוֹ רַק בְּמַעֲשִׂים טוֹבִים..... ד
- סְגוּלָה לְיִרְאֵת שָׁמַיִם, לְזִכּוֹר תְּמִיד מַעֲמַד הַר סִינַי..... ה
- כְּוִנַּת הַמְּזוּזָה..... ה
- שְׁמִירָה בְּצִאת הָאָדָם מִבֵּיתוֹ..... ו
- עַל יְדֵי קְרִיאַת שְׁמַע נִשְׁמַר הָאָדָם מִכָּל עֶוֹן וְאַשְׁמָה..... ו
- פָּרֶק ב'**..... ז
- בְּפָרֶק זֶה מְבָאָר שְׁצָרִיךְ הָאָדָם לְשִׁמּוֹר עֵינָיו מִלְּרְאוֹת דְּבָרִים שְׂאִינָם מְהַגְנִים..... ז
- צָרִיךְ אָדָם לְקַדֵּשׁ אֶת עֵינָיו לְפִי יְדִיעַתוֹ וּלְפִי לְמוֹדוֹ..... ז

- על ידי הבטה על דבר שבקדשה עושה לבוש לעיניו בקדשה. מי שמסתכל על נשים זרות מכניס את עצמו לטמאה גדולה ..... ח
- ראיה והוכחה לגדל פגם הראיה בדברים האסורים ..... ח
- שמירת העינים מונע את האדם מכל מכשול ..... ח
- סגלה להנצל מן החטא, שעייני האדם יתאו תמיד להשם יתברך ..... ט
- עצת המגיד מישרים ..... ט
- רמז לענין דמות דיוקנו של אביו ..... ט
- העין שמסתכלת על דברים אסורים, נענשת מרות לאחר פטירתו לא עלינו ..... ט
- עין המסתכלת במקום האסור, מתגלגל אחר כך בעוף הנקרא "ראה", שטבעו גם כן כך ..... י
- סבה הראשונה לחטא ..... י
- אפילו על מה שתקנו חכמינו זכרונם לברכה לומר ברפת "ברוך משנה הבריות", לא ישבע עיניו מראיה ההיא ..... י
- אדם המסתכל על דברים טמאים, מביא על עצמו רוח טמאה ..... יא
- להסתכל רק על דברים טובים ..... יא
- טוב להסתכל בשמים, מעשי השם יתברך שמונעים מעשים הרעים ..... יא
- המדקדקים במצוות מסתכלים על הרקיע בשעה שהפוככים מתחילים להאיר, ואומרים מה רבו מעשיך ה' ..... יב
- באשר שאין ביכולת הסטרא אחרא להסתכל באור הלבנה, מתכסה בצלה ..... יג
- כדי שיתקבלו תפלותיו, צריך לזהר בדבורו קודם התפלה שלא ידבר דברים מיתרים ..... יג

- מה שביכולתה של שיחה יתירה שלא בזמנה ומקום הנכון לגרום יג
- ראיה אסורה פוגמת את נשמת האדם יד
- פרק ג'** יד
- יתרחק אדם כמטחוי קשת מן הליצנים, ומבעלי לשון הרע ורכילות טו
- המדבר לשון הרע וליצנות חס ושלום - השדים שנקראים "כסילים" מרמים אותו לתוך רשתם טו
- ליצנות ולשון הרע נרשמים בספר הנקרא "פועלי און" טו
- במקום מחלוקת מתאספים המשחיתים רחמנא ליצלן... טז
- המדבר בבית הכנסת, אין לו חלק באלקי ישראל טז
- חומר איסור דברים בטלים בבית הכנסת יז
- יש ממנה מיוחד שממתין לשמוע דבורים אסורים רחמנא ליצלן יז
- ירגיל את פיו לדבורי קדשה, ולדבר בלשון הקודש יח
- הרגיל בקללות ובדברי ריבות - שרש נשמתו מסטרא יח
- אחרא רחמנא ליצלן יח
- פה שאינו מדבר דבורים אסורים, נקרא פה קדוש יט
- יבחר לעצמו מקום מיוחד בבית המדרש, אצל שכן טוב וירא ה', ויתרחק משכן רע יט
- פרק ד'** כ
- מי הוא זה אשר כל למודו להתגאות כ
- על ידי הקדמות של דופי בתורה, בורא רקיעים של שקר הקרויים "תהו" וכן "שוא" כא
- "כי רבים חללים הפילה ועצומים כל הרוגיה" כב
- כל רצונם של הדרשנים למצוא חן בעיני השומעים, ועל פן לא יזכו לשמוע את הדרוש של חדושי תורה שידרש הקדוש ברוך הוא לעתיד לבוא כג

■ הקדוש ברוך הוא יְדַרְשׁ טַעְמֵי הַתּוֹרָה אֲשֶׁר יִתֵּן לָנוּ לְעֵתִיד
לבוא על יְדֵי מְשִׁיחַ צְדִקְנוּ..... כג

פֶּרֶק ה'..... כד

■ אִם הָאָדָם פּוֹגֵם אֶת נִשְׁמָתוֹ, אֵין לֵהּ מְנוּחָה בְּעוֹלָם הַבַּא כד

■ אֲוִיר הָעוֹלָם מְלֵא נִשְׁמוֹת שְׂאִין לָהֶם מְנוּחָה בְּעוֹלָם

הָעֲלִיּוֹן..... כה

■ הָאֵילָנוֹת וְהַשְּׂדוֹת מְלֵאִים רְבִיבוֹת נִשְׁמוֹת שְׁמַתְחַנְּנִים

לְתַקּוֹן..... כה

■ תְּפִלַּת הַצְּדִיק שְׁמַתְפַּלֵּל בְּכֹנֶה, עוֹלָה לְמַתַּחַת כֶּסֶף הַכְּבוֹד,

וְשֵׁם מִתְדַבְּקִים אֵלֶיהָ נִשְׁמוֹת נִדְחוֹת וְעוֹלִין עִמָּה..... כו

■ כְּאֲשֶׁר נִשְׁמַת הַצְּדִיק עוֹבְרַת דֶּרֶךְ הַגִּיהֶנֶם, מִתְאַחֶזֶן בָּהּ

נִשְׁמוֹת הָאֲבוֹדוֹת וְעוֹלִין עִמָּה..... כו

■ עֵינָיו שֶׁל הָאֲרִיז"ל כִּמְעַט כְּהוּ מְרֵאִית רְבִיבוֹת נִשְׁמוֹת שְׁעָלוּ

מִקְבְּרֵיהֶם לְעֵלוֹת לְמַעְלָה..... כו

■ תְּפִלוֹת הַצְּדִיקִים הֵם תּוֹעֵלֶת גָּדוֹל לְנִשְׁמוֹת הַנִּדְחוֹת..... כז

■ הַבוֹרָא יִתְבַּרֵךְ הוּא רַב חֶסֶד, וְלִכֵּן טוֹב לְהַזְכִּיר בְּתַפִּלָּה אֶת

הַנִּשְׁמוֹת הַנִּדְחוֹת..... כז

■ צָרִיק הָאָדָם לְהַתְּפַלֵּל עַל הַרְשָׁעִים שְׂיַחֲזְרוּ בְּתִשׁוּבָה..... כז

■ הַלֵּב כִּנְגַד שֵׁם הוּי' וְהַפֶּה כִּנְגַד שֵׁם אֲדֹנָי..... כח

■ תְּפִלָּה בְּפֶה בְּלֹא כּוֹנֵת הַלֵּב הוּא חֲטָא גָדוֹל..... כח

■ מִי שְׁמַדְבֵּר אֶחָד בְּפֶה וְאֶחָד בְּלֵב, יוֹצֵאִים מִמֶּנּוּ בָּנִים פּוֹקְרִים

וּמִיָּנִים רַחֲמָנָא לִיצְלָן..... כט

■ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁגִּיחַ עַל הַצְּדִיקִים שֶׁלֹּא יִתְקַרְבוּ אֵלֶיהֶם

הַקְּלִיפוֹת וְהַרְשָׁעִים..... ל

■ עַל יְדֵי הַתִּשׁוּבָה מִתְּלַבְּנִים הַחֲטָאִים..... לא

■ כָּל אֶחָד צָרִיק לְשׁוּב כְּפִי יִכְלָתוּ וְלְהַתְּפַלֵּל בְּכֹנֶה -וְיִתְפַּלֵּל

בְּעַד חֲבֵרוֹ שִׁיָּשׁוּב מִדְּרֻכּוֹ הָרָעָה..... לב

פרק ו' .....

■ ההולך בדרך ועוסק בתורה, מביא תועלת לנשמות

הנדחות ..... לד

■ אפילו הרפור טוב מביא על האדם הארת הקדשה

העליונה ..... לד

■ האוכל כשהוא על הדרך, יכון מאד בברכתו ..... לה

■ הצדיקים מקפידים אצל מי יקברו ..... לה

■ הקבור בין הרשעים אין מודיעים לו סודות התורה ..... לה

■ הצדיקים הראשונים נהגו לקנות קבר אצל אנשים

קשרים ..... לו

■ לדבק רק ביראים וחרדים לדבר ה' ..... לז

פרק ז' .....

■ המתגאה נתון ביד הסטרא אחרא רחמנא ליצלן ..... לח

■ אין במה להתגאות, אפילו לא בתורה וחכמה ..... לח

■ לפעמים כאשר מגיע לו העשר, הוא מת בפתע פתאום ועוזב

לאחרים חילו ..... לט

■ בניו של העשיר צועקים ואין נענים ..... מ

■ הרבה בני אדם שרצו להתחכם - היתה להם חכמתם

למכשול ..... מ

■ חכמתו לא תעמוד לאדם נגד מלאך המות ..... מא

■ על ידי הענוה זכו חכמינו לכתר תורה ..... מא

■ המתגאה טמאתו גדולה מטמאת נבלה ..... מא

■ הגאווה פוללת כל עברות שבתורה ..... מב

■ הענו ינצל מחבוט הקבר ..... מב

■ הענו הוא מודה על האמת ומקבל דברי תוכחה ..... מג

■ הגאווה מוציאה את האדם מן העולם ..... מג

■ עוות המשפט מטה את האדם מכף חיים לכף המות רחמנא
ליצלן..... מד

■ ברב רחמיו משגיח השם יתברך על כל בריותיו..... מה

■ "שונא אחד יהיה בעיניך פמרבים"..... מו

■ המקלל את חברו, הקדוש ברוך הוא שונאו..... מז

■ הקדוש ברוך הוא פורש כנפיו על מי שנתקלל על חנם. מז

■ הנתקלל על חנם שכרו הרבה מאד..... מח

■ הקדוש ברוך הוא מכריז על התשובה בכל יום..... מט

פָּרָק ח'..... נ

■ בשעת התפלה צריך האדם להיות דגמת מלאך-מפשט מן

הגשמיות..... נ

■ התפלות נעשים קרבן להשם יתברך..... נא

■ תפלה בלא פונה כגוף בלא נשמה..... נא

■ בתפלה אחת כראוי נתקן הכל..... נב

■ זמן תורה לחוד וזמן תפלה לחוד..... נב

■ צריך האדם לעשות כל דבר בזמנו..... נג

■ תפלה בדמעות חשובה ומקבלת יותר..... נד

■ המכון בעת התפלה כראוי, לא יזיקו שום דבר רע..... נה

■ השם יתברך עושה רצון יראיו..... נה

■ אין בעל הנס מרגיש בנסו..... נו

■ ממכה עצמה נברא הרפואה..... נו

■ אינני עולה על יצועי טרם מחלתי לכל מי שצערני..... נז

■ הבוטח בה' חסד יסובבנו..... נח

■ השכל חושב שהממון יציל אותו מפל הסבות..... נח

■ הבוטחים בה' לא יארע להם כל און..... נט

פָּרָק ט'..... נט

■ המנהיגים בגאותם אינם מקלים להעם את תשלום המסים

והארנוניות..... ס

- סא המנהיג יכול לעזור הרבה לצבור
- סא צער העני בערב שבת
- סג נתבטלה הגזרה ואין עוד מה לחשוש
- סג אזהרה לעזור לעניים
- סד המקבל את יסוריו באהבה, נצול מן הגיהנם
- לחזק לבבות העניים, ולקבל את האורחים בסבר פנים יפות
- סד

פרק י'

- סה על ידי שמזמין עניים לסעודתו - קטגור נעשה סגור
- מעשה באשה אחת שלא רצתה להנשא עוד הפעם עד שירחם הקדוש ברוך הוא עליה
- סו "תכף כשתראהו תקום ממושבו והשיבהו אצלך ותן לו לאכל ולשתות"
- סז
- סט החסד שעושים עם העני מציל ממות
- כאשר אוכלים העניים על שלחנו, נחשב זאת לבעל הבית דגמת קרבן שכהנים אוכלים ובעלים מתכפרים
- ע

פרק י"א

- יש להתפלל בכל בקר שתעמד לנו זכות תורה הקדושה וזכות האבות
- עא תפלה שהיתה נהוגה על ידי חכמים קדמונים מימות רש"י ז"ל
- עא
- עב בשחרית הוא עת רצון ועת רחמים
- הצרה באה לפעמים כדי לעורר את בני האדם לתשובה
- עג לא ימתין האדם מלשוב עד יומו האחרון
- עג מעשה בחסיד אחד שטעה וחשב שכיון שנעשה זקן לא יחטא עוד
- עד

- באתי להזהירך שלא לשנות חס ושלוּם מדברי חכמינו ז"ל..... עד
- קודם התפלה צריך האדם להיות נקי מכתמי החטא..... עד
- על ידי נטילת ידיים מתרחקים הקליפות מן האדם..... עה
- אוי לו לאדם שאינו נזהר בכבוד רבונו..... עה
- טוב שיהיה לו כלי מוכן לרחץ ידיו בכל עת שיצטרך לכך מחמת הנקיות..... עו
- שלא לישב בבית הפנסת סמוך לאדם רשע..... עו
- על ידי העוונות נבראים גזלנים - שחומסים כל הממון מהאדם רחמנא ליצלן..... עז
- מקום שנעשה בו עברה - הוא מסכן, מחמת כח הסטרא אחרא שנתהוה שם..... עח
- מעשה נורא שמובא בזוהר הקדוש..... עח
- אם אינו מתפלל אצל הרשע - בודאי תקבל תפלתו..... פ
- פָּרָק י"ב**..... פ
- יהי רצון שתסדר דבריך בפי..... פ
- איך זכה הגה"ק רבי חיים ויטאל למדרגותיו..... פב
- בשנות נעורי למדתי תורה בלי התמדה ולא דקדקתי במעשים טובים..... פב
- האריז"ל חזק אותו ואמץ את לבבו..... פג
- בשכר שהתאוה לחדושי תורה זכה לרוח הקודש..... פג
- חסיד שנתגלה בחלום לאשתו והיה אור גדול על שערות ראשו זקנו, מחמת שכל דבורו היה רק בעניני תורה ויראה..... פד
- חסיד שרצו להכשילו בעברה - שמע דפיקה בחלון ועל ידי זה נצול מן החטא..... פד

פּרָק י"ג .....

פה המים עלולים לקבל טמאה ולטמא את האדם .....

פה יטול ידו השמאלית שלש פעמים, ואחר כך פעם

רביעית .....

פו רוח הטמאה שורה עליו כל היום .....

פז הירא מהשם יתברך יזהר בנטילת ידים .....

פז סוד גדול לטל קודם ידו השמאלית - ואחר כך ידו

הימנית .....

פה העוסק במלחמת מצוה פטור מנטילת ידים אבל לא ממים

אחרונים, ומכל שכן מי שאינו עוסק במצוה מחיב במים

אחרונים .....

פח דורות הראשונים היו זהירים מאד שלא לשתות זוגות .....

פח מים אחרונים מעבירים את הזהמא שלא תשרה על

האדם .....

פח על ידי שנותן המים לסטרא אחרא בדרך כבוד, אין המזיקין

שולטין עליו .....

פּרָק י"ד .....

פה על עוון גנבה וגזלה אין החרטה מועלת, עד שיחזיר את

הגנבה או הגזלה לבעליה .....

פז הכובש שכר שכיר עונשו גדול רחמנא ליצלן, ומקצר ימיו

ח"ו .....

פז אין גופף ראוי להיות אצלי בפקדון - ומכל שכן נשמתך צב

אין לך חלול שם שמים גדול מזה שאינו משלם לפועלו

שכר עבודתו ביזמו .....

פז מפל מצוה נברא מלאך .....

פּרָק ט"ו .....

פה שנאת חנם באה על ידי שהרגיל את פיו לקלל .....

- המְקַלֵּל מִתְקַלֵּל חֵס וְשְׁלוֹם ..... צה
- הַמְקַלֵּל - נִשְׁמָתוֹ מִסְטָרָא אַחְרָא ח"ו ..... צו
- מִי שֶׁשׁוֹמֵר אֶת פִּי מִלְקַלֵּל ח"ו - נִשְׁמָתוֹ מִסְטָרָא דְקִדְשָׁה
- וְיִזְכֶּה לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבֵּא ..... צו
- הַמְבַשֵּׁר בְּשׁוּרוֹת טוֹבוֹת לְתַלְמִידֵי חֲכָמִים - יִקְבַּל חֵלְקוֹ תַּכְף
- בְּגַן עֵדֶן ..... צו
- מִי שֶׁמְקַלֵּל - חוֹזֵרֵת אֵלָיו הַקְּלָלָה ח"ו וְאֵין לָהּ רְפוּאָה ..... צז
- הַמְרוֹחֵיק עֲצָמוֹ מִן הַמַּחְלוּקֵת - לֹא יָבֵא לְיַדֵּי קְלָלָה ..... צז
- הַצֵּעִיר מִבְּקֵשׁ מַחֲלֵה מִהַגְדוֹל מִמֶּנּוּ ..... צח
- מִי שֶׁפּוֹגֵם בְּכָבוֹד רַבּוֹ, יִקְבַּל נִזִּיפָה עַל הָאָרֶץ ..... צח
- הָעֲנוּוֹת שֶׁשׁוֹרָה אֲצֵל הַחֲבֵרִיא בְּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל ..... צח

פְּרָק ט"ז .....

- הָעוֹבֵר עַל הַחֵרֶם, נֹחֵשֵׁב כְּאִלּוּ עָבַר עַל כָּל הַתּוֹרָה וְדִבְרֵי
- הַנְּבִיאִים ..... ק
- עֵקֶר הַגּוֹרֵם שֶׁיִּבּוֹא הָאָדָם לְעִבּוֹר עַל הַחֵרֶם ..... ק
- הַהֲתַרִּים הֵם לְאָדָם נְקוּצִים וּבִרְקָנִים ..... קא
- לְפַעְמִים כָּבֵד לֹא מוֹעִיל הַחֲרָטָה ..... קא
- אַרְבַּע רוּחוֹת שֶׁמִּנְשָׁבוֹת בְּכָל יוֹם ..... קא
- "מִלְאָכִי" אוֹתוֹת "מִיכָאֵל" ..... קא
- כָּל הַבְּרָכוֹת שֶׁהָאָדָם מוֹצִיא אֶז בְּפִיו מִתְקַיְמִים ..... קב
- הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מַחְלִיף אֶת הַמִּלְאָכִים, כְּדִי שֶׁלֹּא יֵאמְרוּ
- שֶׁמִּלְאָךְ פְּלוֹנֵי רַפָּא לְהָאָדָם ..... קב
- הַמִּלְאָךְ הַמְּמַנֶּה עַל זֶה נִקְרָא אוֹרִיא-ל ..... קג
- כָּל בְּנֵי הָאָדָם יִשְׁנִים אֶז וְאֵין מִי שֶׁיִּתְפַּלֵּל עֲבוּרָם ..... קד
- רוּחַ צַפּוֹן קָשָׁה לְכָל דְּבַר אֲבָל טוֹב לְחוֹלִים ..... קד
- הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁמַּח אֶז עִם הַצְּדִיקִים בְּגַן עֵדֶן ..... קד

■ מי שיש לו שכל טוב יקום משנתו בחצות הלילה ויעסק בתורה
 עד הבקר ..... קה
 ■ לכך נוצרת - לעשות נחת רוח להקדוש ברוך הוא ..... קו
 ■ הקדוש ברוך הוא משגיח על ישראל בכל עת ..... קו
 ■ שבעה שערים לגן עדן ..... קז
 ■ שם מקום הכרובים ולהט החרב המתהפכת ..... קז
 ■ עמוד של ענן ונגה המערב זה בזה ..... קז
 ■ הנשמה נהנית מרב טובה הנשפע עליה ..... קח
 ■ מיכאל השור הגדול מקריב הנשמה לקרבן ..... קח
 ■ הנשמה שזוכה לבוא לשער השביעי, נעשית מלאך
 השרת ..... קח

פרק י"ז ..... קט

■ האדם שגודר גדרים הוא מפרש מהחיצונים ..... קי
 ■ שלא לדרך על צפירי אשה נדה ..... קי
 ■ להתרחק מאד מאשה נדה ..... קי
 ■ מעשה באחד שזוהר בחלומו שנכשל בעברה רחמנא
 ליצלן ..... קיא
 ■ השכינה שורה על האדם שמרחיק א"ע מאשתו נדה... קיא
 ■ י"ח ברכות כנגד י"ח חליות שבשדרה ..... קיב
 ■ אם אין הפונה להוליד בנים בעלי תורה ויראה, לשוא כל
 עמלו ..... קיד
 ■ קדשתו של "אהבה" - אביו של רב אדא שנזכר בחז"ל בשם
 "רב אדא בר אהבה" ..... קיד
 ■ אהבה לא היה מדבר עם בן אדם שלא ידע אם נשמתו
 קדושה ..... קטו

פרק י"ח ..... קיז

■ מנהג הקדמונים היה לתת שבח והודיה על כל דבר ..... קיז

■ על ידי הנחש נצלו רבי שמעון בר יוחאי ושנים
מתלמידיו ..... קיח

■ השם יתברך מבטיח לצדיק שלא יאנה לו כל און ..... קיט

■ אין לביש שום בריה ..... קיט

■ על בעל הנס לתקן איזה דבר טוב ..... קיט

■ מעשה שהציל השם יתברך לבעל שבלי הלקט ..... קכ

■ הנר רמז לנשמה ..... קכ

■ אסור לאדם להיות כפוי טובה ..... קכא

■ אין להראות את העשירות בפני האמות, רק להראות פנים
מסבירות לעניי ישראל ..... קכב

■ בזכות שמקרבים לעניים הגונים, נפקדות העקרות בזרע של
קיימא ..... קכב

■ בכל יום דנין את הנשמות שלא כונו בשעת אמירת
הברכות ..... קכד

■ כל מעשיו של האדם נרשמים בשמים ..... קכד

פרק י"ט ..... קכה

■ אם חסר אדם אפילו מצוה אחת - חוזרת נשמתו בגלגול
לעולם הזה כדי להשלים חקה ..... קכה

■ כל יתעצל האדם בלמוד התורה וקיום המצוה בכל
יום ..... קכה

■ שלשים יום קודם פטירתו עולה נשמתו למרום בכל
לילה ..... קכו

■ צורת האדם נחשכת שלשים יום קודם פטירתו ..... קכח

■ ברצותי לראות הצל שלי - אינני רואה אותו ..... קכט

■ ברור לך מקום סמוך אלי, כמו שהיינו חברים בעולם
הזה ..... קכט

■ הרגיל לכנס אלי, יכנס, ומי שאינו רגיל בכך, לא יכנס קכט

■ כְּאִשׁוֹר מְגִיעַ זְמַנּוֹ שֶׁל אָדָם לְהִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם, אָבִיו וְקָרוֹבָיו
בָּאִים אֵלָיו, וְחֻבְרִים מִתְחַבְּרִים אֵלָיו. קל

■ רַבִּי יִצְחָק הָיָה אֶחָד מִשְׁבַּעַה עֵינַיִם שֶׁהָאִירוֹ אֶת
הָעוֹלָם. קל

■ מֵה שֶׁאָמַר אָבִיו שֶׁל רַבִּי יִצְחָק לְבָנוֹ ר"י "זֹכָאֵי בְרִי - זֹכָאָה
בְרִי" קלא

■ רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאי הִפִּיר בְּפָנָיו רַבִּי יִצְחָק שֶׁשָּׁמַע דְּבָרִים
חֲדָשִׁים. קלב

■ "וְתוֹצִיאֵנוּ מִשְׁלוֹם אֶל שְׁלוֹם" קלג

פְּרָק כ' קלג

■ זְכוּת הָאָבוֹת גְּדוֹל מְאֹד, וְקִיּוּמֵנוּ תְּלוּי בְּתַפְלָתָם. קלג

■ לְבוֹת בְּנֵי אָדָם אֲטוּמִים מִלְּהֶבֶן תּוֹכֵן קִיּוֹם הָעוֹלָם. קלד

■ שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּיּוֹם נוֹשֵׁב הָרוּחַ בְּמַעְרַת הַמִּכְפָּלָה וּמַעוֹרֵר אֶת
הָאָבוֹת לְהִתְפַּלֵּל עִבּוֹר בְּנֵיהֶם. קלד

■ אֵלֵיהֶם הִנְבִּיא שׁוֹפֵף מִים עַל יְדֵיהֶם שֶׁל הָאָבוֹת. קלה

■ נְטִילַת יָדַיִם קוֹדֵם הַתְּפִלָּה, גּוֹרְמַת קְדֻשָּׁה לְאָדָם. קלה

■ סִגְלָה בַּעַת צָרָה חָס וְשְׁלוֹם לְהַזְכִּיר אֶת הָאָבוֹת בְּכוֹנֵה בַּעַת
הַתְּפִלָּה. קלה

■ מִי שֶׁנוֹטֵה מִדְּרָף הַטּוֹב וְאִינוּ הוֹלֵךְ בְּדַרְכֵי אָבוֹתָיו, יָבוֹשׁ
וַיִּכְלֵם לְאַחַר פְּטִירָתוֹ. קלו

■ מִכָּל מִצְוָה נַעֲשֶׂה לְבוֹשׁ יָקָר לְהַנְשִׂמָה בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם
הַבָּא. קלו

■ לְבוֹשֵׁי הָרוּחָנִיִּים שֶׁל הָאָדָם עַל יְדֵי מִצְוֹתָיו, מְאִירִים בְּגֵן
עֵדֶן כְּאִשׁוֹר הוּא עֵדֶן חַי בְּעוֹלָם הַזֶּה. קלז

■ כָּל מַעֲשֵׂי הַצְּדִיקִים נִחְשָׁבִים בְּעֵינֵי הַצְּדִיקִים כְּאִין
וּכְאֶפֶס. קלז

■ הַצְּדִיקִים מוֹכִיחִים לְעַם וּמִתְפַּלְלִים לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ שִׁיטֵב
לֵב הָרָשָׁע לְטוֹבָה. קלז

■ כְּאִשׁוֹר נִכְנָסִים לְאִשׁ אֹמְרִים, וְדַאי זֶהוּ אִשׁ הַגִּיהֶנֶם, וּבְשׁלָג
 אֹמְרִים, הֲרִי הוּא קוֹר הַחֲרָף..... קמ
 ■ מִי שְׂאִינוּ מוֹכִיחַ לְרָשָׁעִים, עוֹבֵר בְּשִׁלְשָׁה לְאוֹיֵן..... קמא
 ■ צָרִיף לְהִתְחַבֵּר עִם תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, וּלְהִתְרַחֵק מֵעַמִּי
 הָאָרֶץ..... קמג

פְּרָק כ"א..... קמג

■ הַדְּקֻדָּה בְּבֵית דִּין שֶׁל מַעְלָה הוּא גְדוֹל מְאֹד..... קמד
 ■ גְּדֹל הַבוֹשֶׁה אִם לֹא הִתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה..... קמד
 ■ בְּנִי, מִדּוּעַ לֹא לִמַּדְתָּ הִלְכוֹת?..... קמה
 ■ בְּנִי - מִדּוּעַ לֹא לִמַּדְתָּ תּוֹרַת כְּהֻנִּים?..... קמה
 ■ בְּנִי - מִדּוּעַ לֹא לִמַּדְתָּ חֻמְשֵׁי חוּמְשֵׁי תּוֹרָה?..... קמה
 ■ "כָּל הַנְּחָלִים הוֹלְכִים אֶל הַיָּם וְהַיָּם אֵינָנו מֵלֵא"..... קמה
 ■ מִדּוּעַ לֹא לִמַּדְתָּ גִמְרָא וּמַעֲשֵׂה מְרַכְבָּה?..... קמו
 ■ אוֹי לוֹ בְּיוֹם הַתּוֹכְחָה..... קמו
 ■ אֵל יִפֹּל הָאָדָם בְּרֶשֶׁת הַיְּאוֹשׁ ח"ו, לְחֹשֶׁב הֵלֵא מִמִּילָא סוֹפֵי
 לִירֵשׁ גִּיהֶנֶם ח"ו..... קמז
 ■ חָבִיב לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂמַחְתּוֹ שֶׁל הָאֵב כְּשִׂמְכִינִס אֶת
 בְּנוֹ לְעוֹל הַמְּצוּוֹת..... קמז
 ■ "צְאִינָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן"..... קמז
 ■ מִי שְׂרוּצָה לְהֵיטֵב טוֹב, מִקְּבֵל נְשִׂמָה קְדוּשָׁה..... קמח
 ■ הַסְּעוּדָה שֶׁעָשָׂה רַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי לְבָנוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר בְּיוֹם
 שֶׁנִּשְׁעָה בַר מְצוּה..... קמח
 ■ בְּיוֹם זֶה יוֹרְדִים נְשִׁמוֹת קְדוּשׁוֹת לְבְנֵי רַבִּי אֶלְעָזָר..... קמח
 ■ הַשְּׂמִיחָה תֵּהָא בְּשִׁלִּימוֹת..... קמט
 ■ הַעוֹסֵק בַּתּוֹרָה וּבְגִמְלוֹת חֲסִדִּים וּבְמַעֲשֵׂים טוֹבִים, נִשְׁמָתוֹ
 מִתְּדַבֶּקֶת בְּנִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים..... קמט
 ■ בְּמָה יִתְדַבֵּק בְּהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא..... קמט

- לְאַחַר חֲצוֹת הַלַּיְלָה הוּא עֵת רְצוֹן בְּשָׁמַיִם כִּי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא נִכְנָס אֶז עִם הַצְּדִיקִים בְּגֵן עֵדֶן..... קנ
- כְּעֵלוֹת הַשַּׁחַר יָקוּם מִמְּטָתוֹ - וַיֹּאמֶר שִׁירוֹת וְתִשְׁבַּחוֹת
לְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא..... קנא
- חֲבִיב קוֹל הַתּוֹרָה לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹתֵר מִשִּׁירוֹת
וְתִשְׁבַּחוֹת שֶׁל מַלְאָכֵי הַשָּׁרֵת..... קנא
- עֵין לֹא רְאָתָה אֱלֹקִים זוֹלָתָךְ..... קנא
- הָעֵדוֹן מִבְּפָנַיִם וְהַגֵּן מִבַּחוּץ..... קנב

פָּרֶק כ"ב..... קנב

- אוֹי לוֹ לְהַגּוֹרֵם שֶׁהַקְּדוֹשׁ תְּהֵא מְשַׁעֲבֶדֶת לְהַטְמֵאָה רַחֲמָנָא
לִיצְלָן..... קנג
- אֵיבְרֵי וְגִידֵי הָאָדָם כַּנְּגַד תַּרְי"ג מִצְוֹת, וְעַל פָּנָיו נִכְרִים
עוֹנוֹתָיו..... קנג
- מַעֲשֵׂה מֵהָאָרִיז"ל עִם תַּלְמִידוֹ רַבִּי חַיִּים וַיִּטְאַל ז"ל..... קנד
- גִּימ"ל הַפּוֹכָה בְּגַלְל שְׁלֹא גָמַל חֶסֶד עִם אָבִיו..... קנד
- כְּאִשֵּׁר הָאָדָם מְקִיִּם אֵיזָה מִצְוָה, נִרְשָׁמַת בְּפָנָיו בָּאוֹת שֶׁל
אֶל"ף-בֵּי"ת..... קנד
- כְּאִשֵּׁר מִתְחַרֵּט עַל חֲטָאוֹ, מְסַלֵּק הַחֲשָׁךְ מֵעַל מִצְחוֹ..... קנה
- מִצְחוֹ שֶׁל אָדָם מְרָאָה עֵתִידוֹת..... קנה
- מַעֲשֵׂה שְׂרָאוֹ רַבִּי אַבָּא וְרַבִּי יוֹסִי עַל מִצְחוֹ שֶׁל אָדָם שְׁעֵבֵר
בְּשׂוּגָג עֲבָרָה שֵׁישׁ בַּה כֶּרֶת רַחֲמָנָא לִיצְלָן..... קנה
- אֵל תַּעֲנִישׁנִי, כִּי עוֹנוֹתַי גָּרְמוּ לְךָ..... קנו
- עַל יְדֵי הַדְּמָעוֹת מִעֲבִירֵי רֶשֶׁם הָעֲבָרָה מֵהַמְּצַח..... קנז
- שְׂמָא קָא גָרִים לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה..... קנז
- אִישׁ בְּעַר לֹא יִבִּין דְּרַכֵּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁהוּא מְנַהֵג
הָעוֹלָם..... קנז

- הַצְדִּיקִים נַעֲנָשִׁים בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּדִי שְׂיִקְבְּלוּ שְׂכָרָם לְעוֹלָם הַבָּא, וְהַרְשָׁעִים יֵשׁ לָהֶם מְנוּחָה וְשִׁלוֹהַּ בְּעוֹלָם הַזֶּה - כְּדִי שְׂיַעֲנִשׁוּ לְעוֹלָם הַבָּא..... קנח
  - שְׁעַתְךָ תִּתְהַפֵּךְ וְלֹא יִהְיֶה מִי שְׂיַחְמַל עֲלֶיךָ..... קנט
  - הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה רְצוֹנָם בְּעוֹלָם הַזֶּה, כְּדִי שְׂיֵאבְדוּ לְעוֹלָם הַבָּא..... קנט
  - כָּל מַעֲשֵׂי הַצְדִּיקִים נַחֲקִין בְּמִצְחָם..... קס
  - בֶּן חֲבִיב שְׂמִשְׁמַח אָבִיו שְׂבִשְׂמִים..... קס
  - אֲשֶׁרִי חִלְקֶךָ בְּעוֹלָם הַזֶּה וְאֲשֶׁרִי חִלְקֶךָ לְעוֹלָם הַבָּא..... קסא
- פְּרָק כ"ג**..... קסא
- חֲשִׁיבוֹת הַתְּפִלָּה בְּבֵית הַכְּנֶסֶת..... קסא
  - אִיךָ זָכָה יְלוּד אִשָּׁה לְעֵלּוֹת לְהִיכָלוֹת הָעֲלִיּוֹנִים..... קסב
  - מִי שְׂהֵאָמֵן בְּגִדְלַת הַשֵּׁי"ת וְעָמַד בְּנִסְיוֹן - זָכָה לְכָל הַכְּבוֹד הַזֶּה..... קסב
  - הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בִּרְךְ אוֹתִי בְּאַלְפִים ש"ס בְּרָכוֹת..... קסג
  - כָּל הַתְּפִלוֹת עוֹבְרִים דְּרָךְ מִלְּאָךְ מִט"ט..... קסג
  - גַּם צְרָכֵי הַנְּשֻׂמָה מִמֵּלֵא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא..... קסד
  - מִי שְׂמִתְפַּלֵּל לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל לְבָבוֹ - מְזַכֵּהוּ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַתְּפַלֵּל גַּם בְּעַד אַחֵרִים..... קסד
  - מַעֲשֶׂה מִהֶרֶמְב"ן ז"ל עִם תְּלִמִּידוֹ ר' אַבְנֵר..... קסד
  - חֲטָאֵיו שָׁל אַבְנֵר בְּיוֹם הַכְּפוּרִים..... קסה
  - בְּגִלְלַת הַהֲרֵהוּר שְׂהֲרַהֵר אַחֵר רַבּוֹ, נַעֲשֶׂה נּוֹפֵר בְּעֶקֶר רַחֲמָנָא לִיְצַלָן..... קסה
  - כָּל הַמְאֹרְעוֹת נִרְמְזוּ בְּפִרְשַׁת הָאֲזִינוֹ..... קסה
  - הַתְּלִמִּיד נִתְגַּלֶּה בְּחֵלוֹם לְהֶרֶמְב"ן, וְהוֹדָה לוֹ..... קסו
  - כְּמוֹ שְׂהִנְחַל מִטְהָר אֶת הָאָדָם - בֶּן בְּתִי כְּנִסְיוֹת מִטְהָרִין אֶת הָאָדָם..... קסו

- הפגמים שנגעשו על ידי החטאים, מתלבנים על ידי התשובה ..... קסז
- הקדוש ברוך הוא יקבל נשמתו בעת פקדתו ..... קסז
- אל תהא תפלה קלה בעיניך ..... קסז
- **פרק כ"ד** ..... קסח
- המושכים או המאחר לצאת יחידי יאמר פסוק "השלך על ה' יהבך" ..... קסח
- יאמר תפלת הדרך קודם צאתו לדרך ..... קסח
- גנות מדת הקמצנות ..... קסט
- גם פזרנות יתר אינה מדה טובה ..... קסט
- טרם צאתך לדרך, טל רשות מהמלך! ..... קסט
- החוטא יש לו מה להתירא ..... קע
- ג' טעמים לחרבן איזה בית חס ושלוש ..... קעב
- בשעה שבונה בית צריך לומר: הריני בונה את הבית הזה עבור כבוד שמו יתברך ..... קעב
- בית שנבנה לשם ליצנות חס ושלוש - שם משכן הסטרא אחרא רחמנא ליצלן ..... קעג
- ענין הנגעים כשנכנסו ישראל לארץ ..... קעד
- צריך להקים מקום מיוחד בתוך ביתו לעסק בתורה, וכן מקום מיוחד לספרים ..... קעה
- בכל דרכיך דעהו ..... קעה
- יתפלל להשם יתברך שיהא לו לב רחמן ..... קעו
- מי שאינו עוזר לעניים, מוסיף פח בנחש הקדמוני ..... קעו
- **פרק כ"ה** ..... קעח
- הקנס שקנס מר בר רב אשי למזיק ..... קעח
- המזיקים יכולים לשלט רק בתוספת, ולא בקרן ..... קעט
- מעשה במוהל קמצן ..... קפ

- שד מבקש ממנו למול את בנו והוא מצטרף אליו ואינו יודע שזהו אחד מן החיצונים ..... קפא
  - המוהל מגלה שאדם זה הוא שד ומזיק ..... קפא
  - המוהל אינו טועם מאומה ..... קפב
  - המוהל אינו לוקח שום דבר מרכוש בעל הבית ..... קפג
  - המוהל תמה על קשורי המפתחות שבחדר בעל הבית ..... קפד
  - השד מחזיר למוהל את מפתחות ביתו ..... קפד
  - "ברכך ה'" - בממון, "וישמרך" - שלא יהיו המפתחות מסורים בידם ..... קפה
  - הקמץ מלתן צדקה, נמצא תחת רשות הסטרא אחרא רח"ל ..... קפה
- פּרָק כ"ז** ..... קפו
- הצר עין צריך לשוב על שגרם רעה לחברו ..... קפו
  - הקמץ גורם רעה גם לעצמו ..... קפו
  - הטעם שנחום איש גם זו קבל על עצמו יסורים עבור כל העולם ..... קפז
  - מי שמזמין אורחים, צריך לתן להם בעין יפה ..... קפז
  - עונשו של נבל ..... קפח
- פּרָק כ"ז** ..... קפח
- בת קול יוצאת לפני מטתו ומכרזת לפניו ..... קפט
  - שכר המחדשים חדושי תורה לאמתה של תורה ..... קפט
  - ענין כונת התפלה ..... קצא
  - שפלות הרוח בעת התפלה ..... קצא
  - ענין תפלה בצבור ..... קצה
  - מי שבא בכל יום לתפלה ופעם אחת לא הגיע, הקדוש ברוך הוא שואל עליו ..... קצו

קצז ..... שְׂכַר שׁוֹמְרֵי מִצְוֹת

קצט ..... פְּרָק כ"ח

קצט ..... טַעַם שֶׁנִּקְרָא בְּלֶק "בֶּן צְפוֹר"

רא ..... רָאִשֵׁי הַכְּשׁוּף עֲזָא וְעֲזָא"ל

בִּלְעָם הֶחָרָךְ לְטַמֵּא עֲצָמוֹ בְּטַמְאָה גְדוּלָה כְּדֵי לְלַמֵּד

הַכְּשׁוּף ..... רב

הַסְטְרָא אַחְרָא נוֹטְלַת נִשְׁמַת הָאָדָם שְׂרָצָה לְעִשׂוֹת

כְּשׁוּף ..... רה

דְּמַעוֹת הַבַּעַל תְּשׁוּבָה מְשַׁבְּרִים כַּח הַסְטְרָא אַחְרָא ..... רו

רי ..... פְּרָק כ"ט

ריב ..... אֵיךְ שֶׁהַכְּרִיחַ פָּנַחַס לְבַלְעָם שְׂיָבֹא אֵלָיו

ריג ..... מִפְּלִתָם שֶׁל הַמְּכַשְּׁפִים

קְדִירַת הַכְּשׁוּף שֶׁהִטְמִין בְּלְעָם הַרְשָׁע, מִצָּאָה דוּד הַמֶּלֶךְ ע"ה

ריד ..... כִּאֲשֶׁר כָּרָה הַשְּׁתִּינְוֹ, וְהַחֲלִישׁ אֶת כַּחָה

ריד ..... בְּכַח חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה "שִׁיר הַמַּעֲלוֹת" מִבְּטָלִים אֶת כַּח

הַכְּשׁוּף ..... ריד

ריז ..... פְּרָק ל'

ריז ..... הַקְּמָצְנִים הֵם מִכְּתוּת הַקְּלִיפּוֹת רַח"ל

ריז ..... מַעֲלַת הָאֲנָשִׁים שְׁעוֹשִׂים צְדָקָה בְּחֵייהֶם

ריז ..... אוֹתוֹן שֶׁמְקַלֵּין בְּכַבּוּד אֲבִיהֶם לְאַחַר פְּטִירָתָם

ריח ..... הָעֵקֶר הוּא לִתֵּן צְדָקָה בְּחַיָּו

ריח ..... פְּרָק ל"א

ריט ..... הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַבֵּל הַתְּפִלָּה בְּבִקְר

ריט ..... קוֹדֵם צֵאת הַנְּשֻׁמָּה מֵהַגּוֹף, רוֹצֵה הַשְּׁטֵן לְדַבֵּק בְּגוֹף ... רכה

ריט ..... בְּשַׁעַת פְּטִירַת הַצְּדִיק מִתְּגַלִּית הַשְּׂכִינָה וְהַשְּׁטֵן נֶחְלָשׁ

ריט ..... מִיָּד ..... רכו

גם נשמת הצדיק יורדת לגיהנם לרגע קטן..... רכו

תכלית היסורים למרק עוונותיו של אדם..... רכח

על ידי קבלת היסורים באהבה מחלישים פח הסטרא

אחרא..... רכח

פרק ל"ב..... רכט

ימים שאסור לילדים ללכת לבד ברחוב..... רל

על האדם להתפלל שהקדוש ברוך הוא יצילו מרוחות רעות

ומעין הרע..... רל

י"א פסוקים שתחלתם וסופם בנו"ן, מסגלים נגד הפשוף

והעין הרע..... רלא

פרק ל"ג..... רלב

בקשי אפשר לנצל מחטא שחייבים עליו מלקות..... רלב

שלא להתעצל מלקבל על עצמו מלקות פעם אחת

בחדש..... רלג

תפלתו של המנדה אינה מתקבלת..... רלד

נסח הוידוי..... רלד

פרק ל"ד..... רלו

מעשה נורא בימיו של האר"י ז"ל..... רלח

פרק ל"ה..... רמ

טובה לנשמות האבות אם הבן מחדש חדושי תורה

אמתיים..... רמ

מעלת התורה ומעשים טובים לשמה..... רמג

בכל יום צריך לפשפש במעשיו..... רמד

שלא לתן שלום לאיש אלא אם כן יודעים שהוא

צדיק..... רמה

פרק ל"ו..... רמט

טעם שיצאו ניצוצי אש ממצחו..... רנ

כיון שעברו רוב שנותיו, לא רצה להוליד עוד הפעם..... רנ
שכרו של רבי אלעזר בן פדת בגן עדן היה "ג נהרי
אפרסמון..... רנ

בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא אלא במזלא..... רנ
אין לאדם לדחק את השעה, אלא יבטח בהשם
יתברך..... רנא

מי שאין פרנסתו ברוח בעולם הזה, שכרו כפול בעולם
הבא..... רנא
עניות מכפרת על העברות..... רנא

צריך אדם לומר "כל מה דעביד רחמנא לטב עביד"..... רנב
העשיר צריך להרבות בנתינת צדקה..... רנב
מה שראו רבי חיי ורבי יוסי שאדם אחד נצול בזכות המצוה
שקים..... רנב

נתן לעני גם את הפת שהיה מיחד עבורו, ולא השאיר
לעצמו כלום..... רנד
לא לחנם הזמין הקדוש בריך הוא את המצוה להאיש. רנה
הקדוש בריך הוא יעשה עמו נס ופלא..... רנה
הנס שקרה עם האיש שנתן מלחמו לעני..... רנה

יש אילנא דחיי ואילנא דמותא..... רנו
על ידי העסק בתורה ובצדקה ובגמילות חסדים, זוכה לעולם
הבא..... רנו

באשמורה הראשונה הקדוש ברוך הוא שמח עם הצדיקים
בגן עדן..... רנו
שלוש מאות עולמות מזדעזעים באותה שעה, בגלל חרבן בית
המקדש..... רנו

כשם שיש בית המקדש למטה, כן יש בית המקדש
למעלה..... רנח

באשמורה הראשונה הקדוש ברוך הוא שמח עם הצדיקים
בגן עדן..... רנו
שלוש מאות עולמות מזדעזעים באותה שעה, בגלל חרבן בית
המקדש..... רנו
כשם שיש בית המקדש למטה, כן יש בית המקדש
למעלה..... רנח

באשמורה הראשונה הקדוש ברוך הוא שמח עם הצדיקים
בגן עדן..... רנו
שלוש מאות עולמות מזדעזעים באותה שעה, בגלל חרבן בית
המקדש..... רנו
כשם שיש בית המקדש למטה, כן יש בית המקדש
למעלה..... רנח

■ נשמות הצדיקים שמחים בבית המקדש של מעלה, בראותם פני שכניה ..... רנח

■ מי שהוא נקי כפים ומרחם על העניים, זוכה שנשמתו עולה כל לילה בהר ה' ..... רנח

■ באשמורה השניה בוכים המלאכים על חרבן בית המקדש ..... רנט

■ בוכים על הצדיקים שנהרגו בעת ההוא ..... רנט

■ צריכים להתאוונן על הנהרגים על קדוש השם ..... רנט

■ הקדוש ברוך הוא נותן קולו על ישראל שנמצאים בגלות בין העמים ..... רס

■ כל הפמליא של מעלה מצטערים בעת קריאת הגבר על חרבן בית המקדש ..... רס

■ הקדוש ברוך הוא הוא "המלך" שנכתב במגילת אסתר ... רס

■ בעת ההיא מתעוררים הצדיקים שבעולם הזה לעבודת הבורא יתברך ..... רסא

■ הפוכבים ומזלות אומרים שירה בעלות השחר, ואז נתקדש שמו של הקדוש ברוך הוא למעלה ולמטה ..... רסא

■ הטפשים אינם מתאווים להיות בין נשמות הצדיקים שעושים נחת רוח להקדוש ברוך הוא ..... רסב

■ אין פיהם ולבם שוה ..... רסב

■ אין עולה על לבם, באיזה מעשים תבוא נשמתנו לפני הקדוש ברוך הוא ..... רסב

■ מי שאפשר לו לעסק בתורה, לית טב מיניה ..... רסג

פרק ל"ח ..... רסג

■ פיו ולבו של אדם יהיו שוים ליחד שמא דקדשא בריך הוא ..... רסד

■ נשמת הצדיק בוקעת כל הרקיעים ואין מוחה בידה ... רסד

- "מִמְשַׁלַּת הַיּוֹם" ו"מִמְשַׁלַּת הַלַּיְלָה" ..... רסד
 ■ פָּתְחוּ שְׁעָרִים וַיָּבֹא גֹי צָדִיק שׁוֹמֵר אֲמוּנִים ..... רסו
 ■ שֶׁ"ה פְּתוֹת מְלֹאכִים קִטְרְגוּ נֶגֶד נְתִינַת הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל ..... רסו
 ■ שֶׁ"ה מַחְנוֹת מְלֹאכִים מְקַבְּלִים תְּפִלוֹתֵיהֶן שֶׁל יִשְׂרָאֵל ..... רסז
 ■ הַתְּפִלוֹת מְגִיעִים לְשִׁבְעָה הַיְכָלוֹת שֶׁנִּקְרְאוּ "הַיְכָלֵין קְדִישִׁין" ..... רסז
 ■ צָרִיךְ הָאָדָם לִזְמַר פְּרִשַׁת הַקְּרִבָּנוֹת בְּכָל יוֹם ..... רסח
 ■ צָרִיךְ הָאָדָם לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא ..... רסט
 ■ הַנְּזוּהַר מִגְזֵל וּמַהֲשֵׁגֶת גְּבוּל, תְּפַלְתּוּ זָכָה וּנְקִיָּה ..... רסט
פְּרָק ל"ט ..... רסט
 ■ "זִקְנָה" מוֹרָה עַל אַרְיכוֹת שָׁנִים, "יָמִים" מוֹרָה עַל יָמִים טוֹבִים ..... רסט
 ■ שְׁלֹשָׁה הַטְּעִימָן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵעֵין הָעוֹלָם הַבָּא ... ער
 ■ בְּשַׁעַת פְּטִירַת הָאָדָם בָּאִים כָּל יָמָיו לְחַשְׁבוֹן לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא ..... ער
 ■ בְּכָל שְׁנוֹתָיו לֹא עָבַר עָלָיו יוֹם אֶחָד בְּלֹא תוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים ..... רעא
 ■ יָמָיו שֶׁל הָרָשָׁע בּוֹשִׁים מְלֵהֶתְקָרֵב לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא ..... רעא
 ■ אִף מִי שֶׁהַשְּׁלִים עֲצָמוֹ בְּחַיָּיו אִם נִפְטָר בְּצַעֲרֵירוֹתָו אֵינוֹ בָּא עִם הַזִּקְנָה ..... רעא
 ■ צָרִיךְ לִקְרֹב כָּל יָמָיו לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ ..... ערב
 ■ הָאָדָם דּוֹמֶה לְסַפִּינָה בְּלֵב יָם אֲשֶׁר סַכְּנוֹת אוֹרְבִים עָלֶיהָ ..... ערב
 ■ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹתֵק עַד שֶׁתִּתְמַלֵּא סָאתוֹ שֶׁל הָאָדָם ..... ערב

- רעג ..... לא עת לחשות, כי קרבה שעתך.
 ערה ..... היצר מעורר את לב האדם בעת חליו.
 ערה ..... פטירת האדם גם היצר הרע הוא טוב.
 רעו ..... אם חטא מכריזין לפניו, שנח לו שלא נברא.
 רעה ..... צריך להתפלל שימחל לו הקדוש ברוך הוא עוונותיו, הן מה שחטא בעיניו הן מה שחטא בידי וברגליו.
פרק מ' ..... רעה
 רעט ..... שני אפני גלגול.
 רפה ..... יפה קורת רוח של שעה אחת בעולם הבא, מפל תענוגי עולם הזה.
 רפ ..... מי שאוכל מאכלות אסורות, עונשו גדול מענש הגיהנם.
 רפא ..... מעשה מהאריז"ל שגרש רוח מבחור אחד.
 רפב ..... אסור הסתכלות בנשים.
 רפד ..... ירגיל עצמו להסתכל תמיד בדברים שבקדשה.
 רפד ..... גדל ענין נתינת צדקה.
פרק מ"א ..... רפה
 רפה ..... הקדוש ברוך הוא קרוב לצדיקים - לכל אשר יקראוהו באמת.
 רפה ..... האדם צריך לקח פנאי לעצמו בכל יום לחשב מקדשת הבורא יתברך.
 רפה ..... אהבה ויראה כחדא אזלין.
 רפו ..... לזהר מאד לכוון בעת אמירת הברכה על המאכל.
 רפז ..... רוב העולם נכשלים בזה שאין מכונים בעת התפלה והברכה.
 רפז ..... אזהרה לחזנים לכוון בעת התפלה, ולא למצא חן בעיני השומעים.
 רפז ..... הסוד שבתבת "חזן".
 רפז .....

- שלש מאות גמלים של פּרענות למי שְמַדְבֵּר בֵּין "בְּרוּךְ
 שְׂאֵמֹר" לְ"יִשְׁתַּבַּח", וְכֵן בֵּין "יִשְׁתַּבַּח" לְשִׁמוּנָה עֲשֶׂרָה ... רפח
- גְּדֹל עֲנֵשׁ הַמְּפָסִיק תְּפִלְתּוֹ בְּדַבְרֵי לִיצְנוּת ח"ו..... רפט
- לְמוֹד הַתּוֹרָה צָרִיךְ שְׂיֵהֶיָהּ בְּעֵינֵי רַב, וְלֹא לְהַתְּפַאֵר
 ח"ו..... רפט
- יִקְבַּל תּוֹרָה מִכָּל אָדָם, אֲפִילוֹ מִתִּינוּקוֹת..... רפט
- פְּרָק מ"ב**..... רצא
- הַנְּשֻׁמָה קְרוּיָה "בֵּת כֹּהֵן"..... רצא
- כְּאִשֶׁר הָאָדָם פּוֹגֵם נִשְׁמָתוֹ, הַנְּשֻׁמָה צוֹעֶקֶת אֶל ה'..... רצא
- מִכָּל מִצְוָה נִבְרָא מִלְּאֵךְ טוֹב..... רצב
- בְּכָל יוֹם בֵּת קוֹל יוֹצֵאת וּמִכְרֹזֹת "אֵל תִּדְחֹף אֶת הַנְּשֻׁמָה
 מִגּוֹפֶךְ"..... רצב
- הָאָדָם צָרִיךְ לַחֲשֹׁב בְּכָל יוֹם וְיוֹם עַל סוּפוֹ..... רצג
- שׁוֹב הַיּוֹם שְׂמָא תְּמוֹת לְמַחֵר..... רצד
- צָרִיךְ שִׁירְשׁוּם לְעַצְמוֹ עֲשָׂרִים וָאַרְבָּעָה דְּבָרִים שְׂמַעֲכֵבִים אֶת
 הַתְּשׁוּבָה..... רצד
- פְּרָק מ"ג**..... רצד
- אֵלוֹ הֵן עֲשָׂרִים וָאַרְבָּעָה דְּבָרִים הַמְּעַכְבִּים אֶת
 הַתְּשׁוּבָה:..... רצד
- צָרִיךְ לְדוֹן אֶת כָּל אָדָם לְכַף זְכוּת..... רצו
- בְּכָלֵל הַחוּלֵק עִם הַגֵּנֵב הוּא הַקּוֹנֵה גְּנֻבּוֹת וְגִזְלוֹת..... רצז
- הַמִּתְנַאֵה בְּמִצְוָה, מְעַרְבֵב אֶת הַקְּלִפָּה רַח"ל אֶל
 הַקְּדֻשָּׁה..... רחצ
- גְּדֹל עוֹנֵשׁוֹ שֶׁל מִי שְׂמוֹנֵעַ אַחֲרַיִם מְלַעֲשׂוֹת מִצְוָה..... שג
- פְּרָק מ"ד**..... דש
- אֵל יִתְנַאֵה הָעֶשִׂיר עַל הָעֵנִי..... דש
- אֲסוּר לְקִיחַת שְׁחָד..... שה

ה הצלת ממון ישראל ..... שה

ה נחיצות חנוך הבנים ..... שה

ה שלא לגזל יתום ואלמנה, והאסור לקחת מקפת הקהל ... שה

ה מה שארע עם אלמנת רבינו יחיאל ..... שו

ה שלא יהיו תקנות חכמינו זכרונם לברכה קלים בעיניו ... שו

ה האסור של מתכבד בקלון חברו ..... שז

ה חשיבות העוסק בתורה לשמה ..... שט

פרק מ"ה ..... שט

ה האדם לא נולד להנאת גופו, כי אם לתועלת נשמתו ... שיא

ה הרבי שמברך את תלמידו בבנים תלמידי חכמים, יברכו גם

כן שיזכה לגדלם ..... שיח

ה במקום גדולים וישישים ממוך אל תעמד ..... שיח

פרק מ"ו ..... שיט

ה שאול המלך לבש בגד מיחד לתפלה, ופשט אותה כאשר

עשה צרכיו ..... שיט

ה בית הכנסת הוא "בית מקדש מעט" - ועל כן צריך האדם

לשהות שם בבגדים נקיים ..... שיט

ה בשבת ילבש האדם בגדים יפים ונקיים מבששת ימי

המעשה ..... שכ

ה בגדי שעטנז מעכבים את התפלה ..... שכ

ה גם בגדים של גזל מעכבים את התפלה ..... שכ

ה הפועל צריך לזהר שלא יקלקל את הבגד - ולהחזיר לבעלים

מה שנשתיר מהבגד ..... שכא

ה שלא ללבש שני בגדים כאחד ..... שכב

ה גם שלא בשעת התפלה ילבש האדם בגדים נקיים ... שכג

ה להשגיח על מקום המזוזה שיהיה נקי ..... שכג

כַּאֲשֶׁר רוֹאֵה הַשׁוֹד שֵׁם שׁוֹד"י עַל הַמְּזוּזָה, אֵין בִּיכְלָתוֹ
לְהַזִּיק ..... שִׁכְנ

פָּרָק מ"ז ..... שִׁכְנ

בְּזִמְנֵי הַתְּקוּפָה יֵשׁ לְהִנִּיחַ בְּרוֹזַל עַל הַמַּאֲכָלִים
וְהַמְּשַׁקְאוֹת ..... שִׁכְנ

יֵשׁ לְזַכֵּר זְכוֹת אִמָּהוּת: בְּ"לֵהָרָ" חֲלַל ז' לְפָנֶיךָ ל"אָה ..... שִׁכְנ

בְּד' תְּקוּפוֹת הַשָּׁנָה מְכַרְזִים עַל הַתְּשׁוּבָה ..... שִׁכְנ

פָּרָק מ"ח ..... שִׁכְנ

לְבוֹ שֶׁל הָאָדָם צָרִיךְ לְחַרֵּד כַּאֲשֶׁר שׁוֹמֵעַ קוֹל שׁוֹפָר .. שִׁכְנ

רְמָזִים שֶׁל "תְּקִיעַת שְׁבָרִים תְּרוּעָה" ..... שִׁכְנ

עַל כָּל אֶחָד לְהוֹכִיחַ אֶת חֲבֵרוֹ ..... שֶׁל

מִמֶּנּוּ בְּאֶחָד מִתְּלַמְדֵי הָאָרֶז"ל, שֶׁהִיא מְעוּרָר בְּנֵי אָדָם

לְתְּשׁוּבָה. .... שֶׁל

תְּשׁוּבָה הַמְּעֵלָה הִיא הַתְּשׁוּבָה שְׁעוֹשָׂה בְּסִתְרָא ..... שֶׁל

לְקַיֵּם תְּחִלָּה "סוּר מֵרַע" וְאַחַר כֵּן "וַעֲשֵׂה טוֹב" ..... שֶׁל

פָּרָק מ"ט ..... שֶׁל

רְמָזֵי לְתַבַּת "קָרְבָן", לְשׁוֹן קָרוֹב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ ..... שֶׁל

תְּשַׁעָה דְּבָרִים שְׁפוּגָמִים הַתְּעַנִּית ..... שֶׁל

הַנְּחִיצוֹת לְפָרֵט חֲטָאִיו בְּפִיו ..... שֶׁל

כַּאֲשֶׁר הָאָדָם מְפָרֵט חֲטָאִיו - כְּבוֹדוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא -

לְהַגְבִּיר עָלָיו רַחֲמָנוֹתוֹ ..... שֶׁל

בְּכִי הַשְּׂכִינָה בְּעֵת חֲרָבֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ ..... שֶׁל

הַמַּחְבֵּר אֶת עֲצָמוֹ לְתַלְמִידֵי חֲכָמִים, מְקַרֵּב אֶת

הַגָּאֹלָה ..... שֶׁמָּא

פָּרָק נ' ..... שֶׁמָּא

מִמֶּנּוּ בְּעֵשֶׂר שְׁהִבִּיא קָרְבָן עֲנִי ..... שֶׁמָּא

נדר שמכאן ולהבא לא יעלו על לבו מחשבות של חטא, חס
ושלום..... שמב

קרוב העני חביב אצל הקדוש ברוך הוא יותר מכל
הקרובות..... שמג

צריך האדם להתפלל בכונה ובלב נשבר..... שדמ

חשיבות אמירת פסוקי דזמרה ושירת הים בכונה..... שדמ

למרות שהקדוש ברוך הוא גבוה מן העולם, שומע תפלתו
של האדם כשמתפלל כראוי..... שמו

מנהג כשר לנשק כתלי בית המדרש..... שמז

גדל קדשות בית הכנסת - שבגלות בית הכנסת הוא דירת
השכינה..... שמז

המתפלל באימה וביראה זוכה לראות פני השכינה..... שמז

פרק נ"א..... שמח

תפלל האדם שהקדוש ברוך הוא יזכהו להיות כסא לשכינה
הקדושה..... שמח

ידקדק לקרות את שמע בכונה גדולה..... שמט

אם האדם מקבל את היסורים באהבה, הם מטהרים את גופו
ומקדשים אותו..... שנ

פרק נ"ב..... שנא

הוי זהיר מאנשים שנראים כחסידים אבל לבם מלא
תועבות..... שנג

אשתו לא ידעה שעשה מפתח לכל חדר בביתו..... שנד

אין לאדם לסמוך על ראות עיניו, כי אין אדם יודע מה בלבו
של חברו..... שנו

פרק נ"ג..... שנז

בלמוד הלכה מקשטין את השכינה, "הלכה" אותיות
הפלה"..... שנח

- על יְדֵי הַזְעָה בְּשַׁעַת הַלְמוּד מְשַׁבְּרִים אֶת הַקְּלִיפּוֹת... שֵׁנָה
- עֵקֶר לְמוּד הַתּוֹרָה כְּדֵי לַעֲשׂוֹת כִּסּוּא לְשִׁכְנָה..... שֵׁנָה
- כְּמוֹ שֶׁעַל הָאָדָם לִקְיָם הַמְצוּוֹת בְּגַשְׁמִיּוֹת, כֵּן עָלָיו
- לְחַדֵּשׁ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה..... שֵׁנִט
- לֹא יִשְׁאַל אֶת חֲבָרוֹ אֵיזָה דָּבָר בַּתּוֹרָה, אִם יוֹדֵעַ שֶׁחֲבָרוֹ
- לֹא יֹדֵעַ לְהַשִּׁיב..... שֵׁס
- מַעֲשֵׂה בְתִינּוֹק שֶׁלֹּא הִנִּיחוּהוּ לְכַנֵּס לִישִׁיבָה שֶׁל מַעְלָה, מִפְּנֵי
- שֶׁהִיא שׂוֹאֵל אֶת רַבּוֹ הַרְבֵּה קְשִׁיּוֹת, וּמַחֲמַת שֶׁלֹּא הִיא יוֹדֵעַ
- לַעֲנוֹת - נִכְלָם..... שֵׁסֵא
- הַמְלַבֵּין פְּנֵי חֲבָרוֹ בְּרַבִּים אֵין לוֹ חֵלֶק לַעוֹלָם הַבָּא..... שֵׁסָג

פְּרָק נ"ד..... שֵׁסָג

- עוֹנְשׁוֹ שֶׁל חָכֵם אֶחָד שֶׁלֹּא הָיָה נוֹתֵן סִפְרָיו לְאִמּוֹן לְכַרֵּךְ אוֹתָן
- וּלְתַקְנָם..... שֵׁסָג
- הַחַיּוֹב לְכַבֵּד אֶת הַסִּפְרִים..... שֵׁסֵד
- אֵין לְהַנִּיחַ סִפֵּר תַּחַת הַסִּפֵּר שֶׁמַּעֲיֵן בּוֹ כְּדֵי שֶׁיִּקַּל לוֹ.. שֵׁסֵד
- הַחַיּוֹב לַעֲמֹד בְּפְנֵי הַחֲמֻשִׁים כְּמוֹ לְפָנֵי סִפֵּר תּוֹרָה..... שֵׁסֵד
- לְאַהֲבַת לִזְמַנֵּי הַתּוֹרָה..... שֵׁסֵה
- כָּל יוֹם עוֹמְדוֹת רַבּוֹת נָשִׁים עִם יוֹכְבֵּד וּמְשַׁבְּחוֹת לְהַקְדוּשׁ
- בְּרוּךְ הוּא..... שֵׁסו
- שִׁירַת דְּבוּרָה וּבָרַק..... שֵׁסז
- טַעַם שֶׁזָּכּוּ לְכָל זֶה..... שֵׁסז
- גְּדֹל הַמְצוּהָ לְפָרְנֵס תַּלְמִידֵי חֲכָמִים וּלְכַבֵּדָם כְּמוֹ שֶׁמְצוּהָ
- לְכַבֵּד אֶת הַשֶּׁבֶת..... שֵׁסז
- אֲשֶׁרֵי הַמְכַבֵּד תַּלְמִידֵי חֲכָמִים..... שֵׁסח

פְּרָק נ"ה..... שֵׁסֵט

- אִם יִמְצָא בְּסִפֵּר דָּבָר שֶׁיִּכּוֹל לְתַקֵּן חֲטָאֵיו, יִרְשָׁמוֹנוּ עַל הַנִּיָּר,
- כְּדֵי שֶׁיִּכּוֹל לְתַקְּנוֹ..... שֵׁסֵט

שע טעם שני כְּתָרִים עַל רֵאשׁוֹ שֶׁל אָדָם.....

שעא מִי שִׁיתְנַהֵג כִּף יְהִי טוֹב לוֹ תָמִיד.....

פְּרָק נ"ז..... **שעב**

שעב הַנִּשְׁבַּע עַל שְׁקָר גּוֹרֵם שְׁטָפוֹן לְעוֹלָם, חֵס וְשְׁלוֹם.....

אם האדם היה יודע גדל הפגם, היה מכה את ראשו

בכּתל..... **שעג**

שעג לא יִנְקֶה ה' אֶת הַנִּשְׁבָּע עַל שְׁמוֹ לְשׂוֹא.....

שעד אדם לא יִרְגִיל עֲצָמוֹ לְשַׁבַּע.....

שעד תִּקְיַעַת כִּף הִיא כְּשׁבוּעָה.....

שעו לא יהיה עוון השבועה קל בעיניך.....

יֵרָא ה' יִתְפַּלֵּל עַל זֶה שֶׁלֹּא יִכָּשֶׁל בְּשׁבוּעַת חֲנָם, וּמִכָּל שְׁכֹן

בְּשׁבוּעַת שְׂוֹא וְשִׁקָּר וּתְקִיעַת כִּף..... **שעו**

פְּרָק נ"ז..... **שעו**

שעו בְּשָׁמַיִם מִמְתַּיִנִּים עַל קִימַת אִישׁ יִשְׂרָאֵל בְּבִקָּר לְעֶסֶק בַּתּוֹרָה

וּבַתְּפִלָּה..... **שעז**

שעז הַשְּׂכִינָה לְנֶגֶד הַמִּתְפַּלֵּל, וְעַל כֵּן אֵל יִסְתַּכֵּל מִחוּץ לְסִדּוֹר אוֹ

לְמַחְזוֹר בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה.....

שעז על האדם להתפלל שלא ימות מתוך יסורים, חס

וְשְׁלוֹם..... **שעח**

שעח בְּמָקוֹם לְמוֹד הַתּוֹרָה יֵשׁ הַשְּׂרָאָת הַשְּׂכִינָה, וּבִזְכוּת הַתּוֹרָה

מִתְקִיִּם הָעוֹלָם..... **שפ**

שפא כְּבוֹד חֻכְמַיִם יִנְחֻלוֹ.....

פְּרָק נ"ח..... **שפב**

שפב יִלְמַד תּוֹרָה בְּעֲצָמוֹ וְעַם אֲחֵרִים.....

שפב מִי שְׂאוּהֵב לְשִׁמְעַ דְּבָרֵי תּוֹרָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, יִזְכֶּה לְשִׁמְעַ דְּבָרֵי

תּוֹרָה מִפִּי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם הַבָּא..... **שפב**

- כל מה שלומד האדם יותר, הוא מתרחק יותר מן העברות ..... שפג
- תורה שלמדת טובה יותר מִיין הטוב ..... שפד
- על כל אחד לחבב התורה בפני בני ביתו ובניו ..... שפה
- כל בית שאין בו צניעות מצויה בו קליפת לילית, רחמנא לצלן ..... שפו
- ברכות ינוחו על ראשו ואיבריו יהיו נקיים וטהורים לעד ..... שפו
- פרק נ"ט ..... שפו
- יתפלל האדם להשם יתברך שיזכהו להיות טהור וכסא לשכינה ..... שפז
- נשמתו של אדם דומה לנר, וטבע הנר כשאינו מאיר כראוי מנענעים אותו שיתלהב יותר ..... שפז
- הקדוש ברוך הוא אינו שולח היסורים לחנם ..... שפח
- ענין פרשת קטרת הוא ענין גדול וחשוב מאד ..... שפט
- טעם שנקראת העיר בשם "מתא מחסיא" ..... שצא
- המתפלל בכונה תפלתו מקבלת ..... שצא
- פרק ס' ..... שצב
- צריך האדם לזכר יום שעמדו אבותיו על הר סיני ..... שצב
- ענין עולם הבא שמאיר מאד לצדיקים ..... שצג
- מעשה נורא המובא בזהר ..... שצד
- "איך זה שנצלו אנשים בזכותי - ואנכי לא ידעתי מזה" ..... שצה
- העופות התאספו ופרחו על ראשיהן ..... שצו
- הנני מנשק פה קדוש שמריח מבשמי הגן-עדן ..... שצז
- שאלה להעופות: מדוע אינכם משגיחים על כבוד הקדוש ברוך הוא שנמצא כאן ..... שצח

■ מַחְמֶלֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עָלֵינוּ אִינוּ מַחְשִׁיב לָנוּ זֹאת
לְעוֹן שְׂצַט

■ הָאֵילָנוֹת הָהֵם עוֹמְדִים שָׁם פְּרוּשִׁים עַד הַיּוֹם הַזֶּה שְׂצַט

■ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְשַׁגֵּיחַ עַל הַהוֹלְכִים בְּתַמִּימוֹת וְעוֹסְקִים

בַּתּוֹרָה ת

■ צְרִיךְ הָאָדָם לְהִכִּיר בְּחֶמְלַת ה' עָלָיו ת

פְּרָק ס"א תא

■ שְׁלִיטַת הַנְּשֻׁמָּה הוּא מִצַּד הַקְּדוּשָׁה וְשְׁלִיטַת הַגּוֹף הוּא

מִצַּד הַנְּחָשׁ הַקְּדָמוֹנִי תא

■ יוֹסֵף הַצַּדִּיק נוֹטֵר הַבְּרִית, נֹטֵמן בְּאֵרוֹן תב

■ יִסוֹד הַתְּשׁוּבָה שְׁלֵא לְהִרְבוֹת בְּאֲכִילָה וְשִׁתִּיה לְפָנֵי

הַשֵּׁנָה תב

■ כְּאִשֶּׁר תִּתְגַּבֵּר תִּאֲוֹתָךְ לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת, מִשָּׁךְ יִדָּךְ

מִהֶהֱנֵאָה תג

■ טוֹב לְנִשְׁמָה שְׁבָאָה לְמַעַלָּה בְּלִי שׁוּם פֶּגַם וְעוֹן תג

■ אָדָם שְׁמַדְבֵּר לְשׁוֹן הָרַע וְנִבּוֹל פֶּה, מַחְרִימִין אוֹתוֹ אַרְבָּעִים

מֵלֶאכֶי הַשָּׁרֵת וּמַנְדִּין אוֹתוֹ רַחֲמָנָא לְצַלּוֹ תד

■ אֲשֶׁרִי הָאָדָם שְׁמַתְנֵהג בְּלִי רַמְאוֹת תד

■ מִקְרָה אֶחָד לְאָדָם וּלְבַהֲמָה תה

■ הַרְשָׁעִים הַמִּתְגַּאֲמִים שְׁהֵם חֲשׁוּבִים מִשָּׂאֵר בְּנֵי אָדָם -

כְּבַהֲמוֹת נְדָמוֹ תו

■ תִּפּוּחַ רוּחוֹן שֶׁל בְּנֵי אָדָם הַסּוֹבְרִים "לִית דִּין וְלִית דִּין", רַחֲמָנָא

לְצַלּוֹן מֵהָאֵי דַעְתָּא תז

■ עֵקֶר תִּפְקִיד הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה הוּא לִירָא מֵהַשֵּׁם

יִתְבָּרַךְ תי

פְּרָק ס"ב תי

■ בְּתַחֲלָה לֹא יוֹכִיחַ לְחַבְרוֹ בְּלִשׁוֹן נוֹכַח, אֶלֶּא בְּדֶרֶךְ סְפוּר דְּבָרִים

בְּעַלְמָא תיא

■ אם אינו שב אלא על ידי הבושה, מותר להוכיחו באפן זה..... תיא

■ עקר התוכחה שלא יצא שכרו בהפסדו, חס ושלום... תיא

■ העושה פעלה להסיר את חברו מן החטא, הרי הוא בכלל "מזכה את הרבים"..... תיב

■ מעשה מהזהר בענין תוכחה..... תיב

■ האוהב את חברו מוכיחו בסתר שלא תביש..... תיב

■ הצדיק שאינו מוכיח את הרשעים - נענש על ידיהם... תיד

■ ישים בטחוננו בהשם יתברך כי הוא מהרס מצב הרשעים..... תטו

■ מצות תוכחה מטל על הרבנים ודינים - ואם אין שם רב,

מטל על כל ישראל להוכיח איש אחיו..... תיז

פרק ס"ג..... תיז

■ משל לעשיר ששלח את המצרע מעל שלחנו..... תיז

■ תפלה קצרה קדם שיכנס לבית הפנסת..... תיח

■ המגביה ידיו ומתפלל בכל לבבו - הוא חשוב לפני הקדוש ברוך הוא..... תיח

■ משה רבינו ע"ה הגביה ידיו כאשר התפלל למפלתו של עמלק..... תיט

■ ידים נקיות מגזל וגנבה שמגביהם לברך את השם יתברך,

יתברכו מאת השם יתברך..... תכ

■ כשמגיע למקום אשר ראוי שם למסירת נפש - יגביה ידיו..... תכ

■ הגוף בקבר אינו נכנס בין הצדיקים עד שתעיד עליו נשמתו

מגן ערך שגופו קדוש..... תכא

■ צריך לכוון בעת הנחת טלית ותפלין..... תכב

■ צריך ללבש בגדים שנקנו מפסוף נקי מכל עול..... תכג

פָּרָק ס"ד .....

■ הַכְנֵסֶת אֹרְחִים בְּהַדּוּר גּוֹרֵם יְחוּד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא

וּשְׂכִינֵיתִיהּ .....

■ לְזֹרֵז בְּנֵי אָדָם לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ .....

■ הִכְהֵן צָרִיךְ לְבוֹא לְמָקוֹם הַקֹּדֶשׁ בְּמַחְשַׁבַת קֹדֶשׁ .....

■ כַּאֲשֶׁר יִשְׂרָאֵל עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּבְמִצְוֹת, הַתְּקוּן הוּא

בְּשִׁלְמוֹת .....

■ תְּקוּן הַ"עֵת רְצוֹן" לִיְחִידָה עִם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ .....

■ אֲלֵמָלֵא לֹא בָּאנוּ לְעוֹלָם הַזֶּה אֶלָּא לְשִׁמּוֹעַ דְּבַר זֶה, דִּיִּינוּ תַל

■ אֲשֶׁרֵי הַגּוֹרֵם שְׂפִית הַמְּקַדֵּשׁ וְחֲרֻבוֹת יְרוּשָׁלַיִם יִחְזְרוּ

לְיַפִּים .....

■ אֵין הַבְּרָכָה שׁוֹרָה בְּמָקוֹם רִיקוֹן .....

■ אִם פָּגַע בְּאָדָם שְׂמוּלֵיךְ כָּלִים רְקִים, לֹא יֵצֵא לְדָרֶךְ בְּיוֹם

הַהוּא .....

■ הַתְּלַמִּיד חָכֵם צָרִיךְ לְכַבֵּד אֶת כָּל הָאָדָם .....

■ חֲכָמִים נִהְגוּ כְּבוֹד בְּכָל אֶחָד וְלֹא גָבַה לִפְנֵי בְנֵי־אֹתָם .....

פָּרָק ס"ה .....

■ בְּשֵׁם אָבִיו, בְּאוּר מֵאֵמֶר "בְּטוֹב הָעוֹלָם נִדוּן" .....

■ הַכְּבוֹד בְּעוֹלָם הַבָּא הוּא לְפִי רַב הַמַּעֲשִׂים טוֹבִים שְׁעָשָׂה

הָאָדָם .....

■ בְּעוֹלָם הַבָּא יִתְאַוֶּה הָעָשִׂיר לְרֵאוֹת כְּבוֹדוֹ שֶׁל הַתְּלַמִּיד חָכֵם,

אֲבֵל לֹא יִזְכֶּה לָזֶה .....

■ אוֹי לָהֶם לְהַמְבִּיזִים תְּלַמְּיָדֵי חֲכָמִים .....

■ חֲבִיבוֹתוֹ שֶׁל חֲזַקְיָהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה לְתַלְמִיּדֵי חֲכָמִים, וְכֵן שֶׁל

אַנְטוֹנִינוּס לְרַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ .....

■ לְהַזְהֵר בְּכָבוֹד רַבּוֹ כְּמוֹ בְּכָבוֹד אָבִיו וְאִמּוֹ .....

■ מְקַצֵּת מִן הַגְּאוּהַ מְעַטֶּרֶת אֶת הַתְּלַמִּיד חָכֵם .....

- הַמִּתְגַּאֵה כְּאִלוֹ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה, וְהַגָּאוּה גּוֹפֵה הוּא תִּקְרַבַּת עֲבוּדָה זָרָה..... תלח
- מִי שְׂנוֹהֵג בְּאַמֶּת וּבַעֲנוּה, עַלְיוֹ הַפְּתוּב אֹמֵר: "וְאוֹהֲבֵיו כְּצֹאת הַשֶּׁמֶשׁ בְּגִבּוֹרָתוֹ"..... תלט
- פֶּרֶק ס"ו..... תמ
- הַדְרֵךְ לְמַדַּת הָעֲנוּה..... תמ
- הַגָּאוּה גּוֹרֶמֶת לְהִלְבֵּנֵת פָּנִים..... תמ
- אֵין לְהֵאמִין לְבַעַל גָּאוּה..... תמא
- רַבִּי צְדוּק הַתְּעֵנָה אַרְבַּעִים שָׁנָה לְבִטֵּל גְּזֵרַת חֲרַבֵּן יְרוּשָׁלַיִם..... תמב
- דִּזְרוֹת הָרֵאשׁוֹנִים הָיוּ דוֹכְרִים אֲמַת..... תמד
- עֲנֵשׁ הַמְדַּבְּרִים סָרָה נֶגֶד תִּלְמִידֵי חֲכָמִים..... תמה
- עֲנֵשׁ הַמְקַלֵּל עֲצָמוֹ בְּכַעַס אוֹ זוֹרֵק כְּלֵי בְּחֻמָּתוֹ..... תמה
- דְרָכֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּמִשְׁפָּט עַל דְרָכֵי בְּנֵי אָדָם..... תמו
- הַצְדִּיק מוֹצִיא נְשָׁמוֹת מִן הַגֵּיהֶנֶם..... תמו
- צָרִיד לְכַסּוֹת בְּטִלִּית אֶת הָרֵאשׁ וְרַב הַגּוֹף..... תמח
- הַמְלַעֲיָגִים עַל דְּבָרֵי חֲכָמִים מִתִּיַּסְרִים בְּגִיהֶנֶם יוֹתֵר מִכָּל הַרְשָׁעִים..... תמט
- צָרִיד לְזַכֵּר תְּמִיד שֶׁכָּל הָעוֹלָם הַזֶּה הוּא הֶבֶל..... תמט
- רַק תּוֹרָה וּמִצְוֹת מְגִינִים עַלְיוֹ בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן..... תמט
- אַפֵּן הָאֲנָחָה עַל הַחֲטָאִים..... תנ
- יוֹתֵר טוֹב לְהִתְאַנַּח בְּעוֹלָם הַזֶּה עַל הַחֲטָאִים..... תנ
- פֶּרֶק ס"ז..... תנא
- יַעֲקֹב אָבִינוּ הָיָה מוֹכֵן לְדוֹרוֹן, פִּיּוּס וּמִלְחָמָה עַל כֵּן טוֹב לְאָדָם שְׂיָכִין עֲצָמוֹ גַּם כֵּן לְג' דְּבָרִים אֵלוֹ..... תנא
- רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְגַלֵּה לְרַבִּי עֲקִיבָא סְתָרֵי תּוֹרָה..... תנב
- הָאָדָם צָרִיד לְהִתְפַּלֵּל שְׂיִמּוֹת מִיַּת נְשִׁיקָה..... תנה

פרק ס"ח ..... תנה

■ כל טפי דמים שבגוף המה במנין ובמשקל לפני הקדוש ברוך הוא, וכל אברי גידי האדם המה לעבד עבודת השם יתברך

■ "ח חליות בשדרה כנגד י"ח ברכות בתפלה ..... תנו

■ "הרשעים כים נגרש" ..... תנז

■ אזהרת התורה על פגם הברית ..... תנח

■ להתפלל בדמעות ..... תנח

■ שמחה של מצוה - ואבלות על חרבן בית המקדש, מכניעים כוחות הטמאה ..... תנט

■ רמז בהבאת הבכורים - לבטל את שתי הקליפות "מחלת" ו"לילית" ..... תנט

■ אזהרה גם לנשים לזהר מהרהורים רעים, ותועלת קריאת

שמע שעל המטה ..... תס

■ אם ימהר לעשות תשובה יהיה טוב לו ..... תס

פרק ס"ט ..... תסא

■ מעשה נורא מעיר פוזנא ..... תסא

■ החיצונים בבלבו את הדרים בתוך הבית ..... תסא

■ אין רשות לחיצונים לשלט במקום דירת בני אדם, אלא

במקום חרבה ושוממה, רחמנא לצלן ..... תסב

■ טענות החיצונים שהירושה שיכת אליהם ..... תסד

■ השומר עצמו מפגם הברית אשרי לו ואשרי לנשמתו ..... תסה

פרק ע' ..... תסה

■ בתפלת מעריב צריך האדם לכוון להחליש כח הסטרא

אחרא ..... תסו

■ צריך לזהר בפרורי פת בדמיון אברי עולה שנתפקעו מעל גבי

המזבח ..... תסז

- מי שדורך על פרורי פת נעשה עני, רחמנא לצלן ..... תסח
 ■ "וי לזה שהוציא אותו מביתי" ..... תסט
 ■ בפרורי המוציא יש קדשת אברי העולה ..... תע
 ■ עצות להנצל מעוון הברית ..... תע
פרק ע"א ..... תע
 ■ נשמות הצדיקים מרגישים בצער בני ישראל, ומתפללים
 בעדם ..... תעא
 ■ הנשמה בוכה ומתאנחת על שלא זכתה לכנס לגן
 עדן ..... תעא
 ■ שכון של הצדיקים שזוכים לעולם הבא ..... תעב
 ■ הנשמות עומדות מקבריהן ונותנות שבח והודאה להשם
 יתברך ..... תעב
 ■ המתים משבחים להשם יתברך - בכל מוצאי שבת ויום
 טוב וראש חדש ..... תעג
 ■ כשמגיע לאדם פתאום מחשבה טובה לתורה ולמצוות, ידע
 שאז היא עת רצון להתפלל ..... תעג
 ■ מעשה מרבי שמעון בן יוחאי ובנו רבי אלעזר, שבטלו גזרה
 רעה ..... תעד
 ■ רבי שמעון בן יוחאי הגן בחיים חיותו על כל העולם, שלא
 ישלטו מזיקים ומשחיתים, חס ושלום ..... תעה
 ■ בדורות הללו שאין לנו צדיקים כרבי שמעון בן יוחאי,
 צריכים יראי ה' להתפלל על דורם ..... תעו
 ■ כמה דברים שצריך האדם לזהר, כדי להנצל מכל רע, רחמנא
 לצלן ..... תעו
 ■ כאשר מתפלל לא יתפלל רק עבור עצמו, אלא שיכלל עצמו
 בתוך כלל ישראל ..... תעז
 ■ אם האדם מביט אל הסוף, בודאי יצליח בתורה ובמעשים
 טובים ויבוא לחיי עולם הבא ..... תעח

פרק ע"ב..... תעח

- תינוקות של בית רבן בוקעים רקיעים בשעת למודם. תעח
- למווד התורה עם תינוקות של בית רבן, מציל את המלמד מענש הגיהנם. תעט
- צריכין להתפלל על התינוקות של בית רבן. תפא
- סדר היום כשמוליכים את התינוק לבית הספר - על ההורים לכסות את התינוק שלא יראה דברים טמאים. תפב
- נכון להתענות בו ביום, ואחר התענית יעשה סעודה לעניים ויתן צדקה כפי היכלת. תפב
- שכר המגדל יתום בתוך ביתו. תפג

פרק ע"ג..... תפד

- הנשמות יוצאות ומעידות על מעשיהם שעשו ביום... תפד
- השכינה והצדיקים בגן עדן שומעים קול התורה שלומד האדם בעולם הזה - ומבקשים ממנו ללמד בקול, כדי שישמע קולו במרומים. תפה
- אשריהם ואשרי חלקם. תפו
- אל יקל בעיניך למווד התורה בלילה. תפו
- סוד "חצות לילה אקום להודות לך". תפח
- החיוב להכין פסא לאלהיו הנביא קדם ברית מילה. תצ
- בלילה שלפני הברית מילה צריך היילד שמירה מן המחבלים. תצב
- התורה מגנת ומצלת מכל נזק שבעולם. תצב
- על ידי התורה שלומדים בלילה קדם הברית - מתגלה אליהו הנביא וזה גורם טובות וישועות לישראל. תצג
- פני רבי אבא היו כאש להבה מרב חדות התורה. תצד
- אליהו הנביא אמר הפסוק: "אשרי תבחר ותקרוב ישכן בצריף" וגו'. תצה

- אֲשֶׁרֵי לְאָדָם שָׁמַל בְּנוּ בְשׁוֹמְחָה ..... תצו
- עֲשֵׂה תוֹרַתְךָ קָבַע וּמְלֹאכֶתְךָ עֲרֵאִי ..... תצח
- פָּרָק ע"ד** ..... תצח
- הַמְּלֹאכִים שֶׁפָּגְשׂוּ אֶת יַעֲקֹב אָבִינוּ עָלְיוֹ הַשְּׁלוֹם הָיוּ אַבְרָהָם וַיִּצְחָק ..... תצט
- עַל הָאָדָם לְהִזְהַר מִמַּחְשְׁבוֹת רָעוֹת שֶׁמְבִיאֹת אוֹתוֹ לַעֲבֹרוֹת חֲמוּרוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן ..... תק
- בְּכָל מְקוֹם שֶׁהָאָדָם הוֹלֵךְ יֵשׁ מְסִיעֵין לְמַחְשְׁבוֹתָיו לְטוֹב אוֹ לְרָע, חֵס וְשְׁלוֹם ..... תקא
- גַּם אִם אָסַף מִמוֹן הַרְבֵּה, לֹא יִהְיֶה מִן הָעוֹלָם הַזֶּה יוֹתֵר מִדִּי ..... תקב
- בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן אֵי אִפְשָׁר לְהַעֲלִים וּלְהַכְחִישׁ מַעֲשֵׂים הָרָעִים, כִּי הַמְּלֹאכִים שֶׁמְלוֹיִם אֶת הָאָדָם מְעִידִים עָלָיו ..... תקב
- כָּל מַעֲשֵׂה טוֹב יֵהָא חָשׁוּב בְּעֵינֶיךָ ..... תקב
- תִּהְיֶה זְרִיז לְקַיֵּם מִצְוָה שֶׁנֶּחֱשַׁבְתָּ "כְּמַת מִצְוָה" ..... תקג
- אִם הָאָדָם עוֹסֵק בְּתוֹרָה לְשִׁמְהָ - שֶׁר הַפְּנִים מְכַבְּדוֹ וּמְדַלֵּיק לְפָנָיו נְרוֹת עֲשׂוּיוֹת מֵהוֹד וְהִדָּר ..... תקג
- פָּרָק ע"ה** ..... תקד
- שְׁלֹשָׁה מְעִידֵין זֶה עַל זֶה: הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שַׁבָּת וַיִּשְׂרָאֵל ..... תקד
- מְכַשׁוֹלוֹת גְּדוֹלִים אֲצֵל בְּנֵי הַכְּפָרִים ..... תקה
- שְׁלֵא לְדַבֵּר דְּבָרֵי חַל בְּשַׁבָּת - וּבִפְרֹט בְּבֵית הַכְּנֶסֶת ... תקו
- אֲסוּר יַחּוּד נוֹהֵג גַּם בְּיִשְׂרָאֵל, וְכָל שָׂכֵן עִם אֲמוֹת הָעוֹלָם ..... תקז
- פָּרָק ע"ו** ..... תקח
- חֲטָא הָרַבִּים תְּלוּי בַּמְּכַשִּׁילִים ..... תקט
- חֲמוֹר אֲסוּר יֵין נֶסֶךְ ..... תקט

■ ראשי תבות "נסף" - נ'שים ס'וסים כ'סף ..... **תקט**

■ השוּתָה י"ן נסָף בְּבֵתִי עֲכוּ"ם - נִכְשָׁל גַם בְּעֵרִיּוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָן..... **תקי**

■ חֲמוּד אֲסוּרֵי עֵרִיּוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָן, מְבִיא אֶת הָאָדָם לִיְדֵי עֲנִיּוֹת, שְׁלֵא יְהֵא לּוֹ אֲפֵלוּ חֲתִיכַת לַחֵם, חֶס וְשָׁלוֹם..... **תקי**

■ השוּתָה י"ן נסָף יִתְגַלְגַּל בַּחֲמוּר..... **תקי**

פָּרָק ע"ז..... **תקיא**

■ אוֹמְרִים אֶל הַנְּשֻׁמָּה: הִנְנוּ עוֹשִׂים לָךְ כָּל הַכְּבוֹד הַזֶּה עַל מְנַת שְׁתַּהֲיָה צְדִיק..... **תקיב**

■ עַל כָּל הַחֲטָאִים יְכוּל הָאָדָם לָשׁוּב וּלְהִתְוֹדוֹת..... **תקיב**

■ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַעֲמִיד שְׁלוּחִים בְּרַקִּיעַ שְׁמִכְרִיזִים: שׁוּבוּ בְּנִים..... **תקיג**

■ עַל יְדֵי מַעֲשׂוֹי הָרַעִים מוֹסֵר הָאָדָם אֶת עַצְמוֹ לִיְדֵי הַסְטָרָא אַחְרָא..... **תקיג**

■ מַעֲשֵׂה מִימֵי הָאָר"י זְכוּרוֹנוֹ לְבִרְכָה..... **תקיד**

■ הָרוּחַ הוּא שְׁקָרָן וְכִזְבוֹן - וְעַל כֵּן צָרִיךְ לְהִתְנַהֵג עִמוֹ בַּחֲכָמָה..... **תקיד**

■ הָרוּחַ אָמַר לְרַבֵּי חַיִּים וַיִּטַּל: אֵינְנִי רָאוּי לְרֵאוֹת פְּנֵיךְ **תקטו**

■ בְּלִילָה עֵת שְׁלִיטַת הַחִיצוֹנִים, רַחֲמָנָא לְצַלָן, וְהַדִּינִים וְהָרוּחוֹת מִתְגַּבְּרִים אַז, חֶס וְשָׁלוֹם..... **תקטז**

■ בְּעוֹזוֹן מְסִירַת מָמוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל בְּיַד עֲכוּ"ם, רַחֲמָנָא לְצַלָן - נַעֲשֶׂה רוּחַ..... **תקטז**

■ כָּל שֶׁכֵּן שְׁמִי שְׁעוֹשֶׂה בְּיַדִּי עֲבֵרוֹת - שְׁחַיִּבִים עֲלֵיהֶם כְּרַת, חֶס וְשָׁלוֹם, נַעֲנֵשׁ בְּיוֹתֵר..... **תקיז**

■ מִי שְׁחָטָא בְּיַדִּי אוּ בְּאֶחָד מֵאַבְרִיו, יֵשׁ רְשׁוּת לְרוּחוֹת וּמִזִּיקִים לְשַׁלֵּט עֲלָיו, חֶס וְשָׁלוֹם..... **תקיז**

■ הַמְּבַדִּיל עַצְמוֹ מִן הָעֵבֶרָה, מְסִיעֵין אוֹתוֹ מִן הַשָּׁמַיִם.. **תקיח**

פרק ע"ח ..... תקיא

■ סִכְנָה גְדוֹלָה לְדַרְשׁ בְּרַבִּים אוֹדוֹת חֲטָא אָדָם הָרָאוּן אוֹ
 ■ מְכִירַת יוֹסֵף אוֹ שֶׁל שְׂאֵר חֲסִידִים ..... תְּקִיט
 ■ אָדָם הָרָאוּן בְּקֶשׁ מְרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאי שֶׁלֹּא יִגְלֶה אֶת
 ■ חֲטָא עַץ הַדַּעַת יוֹתֵר מִמֶּה שֶׁנִּתְגַּלֶּה בַּתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה ... תְּקִיט
 ■ כְּאֲשֶׁר מְגִיעַ עֵתוֹ שֶׁל הָאָדָם לְהִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, זְקוּק
 ■ אֵז לְרַחֲמֵי שָׁמַיִם ..... תְּקַכ

■ שִׁמְעֵנוּ קוֹל מְדַבֵּר אֵלֶיךָ, אֲבָל לֹא יִדְעֵנוּ מִי הוּא ..... תְּקַכָּא
 ■ הוּא בְּקֶשׁ מִמּוֹנֵי שֶׁלֹּא אֲגַלֶּה חֲטָאוֹ לְבְנֵי אָדָם יוֹתֵר מִמֶּה שֶׁכְּתוּב
 ■ בַּתּוֹרָה ..... תְּקַכּב
 ■ לְמוֹד שֶׁלֹּא לְדַבֵּר בְּגִנוּתוֹ שֶׁל אָדָם הָרָאוּן, חֵס
 ■ וְשִׁלוֹם ..... תְּקַכּג
 ■ הַתּוֹרָה חֲסֵה עַל כְּבוֹדוֹן שֶׁל צְדִיקִים, וְאִפְלוּ עַל כְּבוֹד
 ■ הַרְשָׁעִים, וְגַם שֶׁמְדַבֵּר בְּשִׁבַּח אָדָם הָרָאוּן, זוֹכֶה לְאִרְיוֹת
 ■ יָמִים וְשָׁנִים ..... תְּקַכּד

פרק ע"ט ..... תְּקַכּד

■ כָּל הַנְּשִׁמוֹת מְקַבְּלִים פְּנֵי הַצְּדִיק, וּמְכַרְזִים לְפָנָיו "בְּרוּךְ בּוֹאֵךְ
 ■ לְשִׁלוֹם" ..... תְּקַכּה
 ■ כִּתּוֹת הַצְּדִיקִים מִנְּחִמִין אֶת הַצְּדִיק - שֶׁלֹּא יִהְיֶה שְׂרוּי בְּצַעַר
 ■ עַל עֲזָבוֹ אֶת עוֹלָם הַשָּׁקֶר ..... תְּקַכּו
 ■ מוֹדִיעִים לְהַצְּדִיק קִדְּם הַסְּתַלְקוֹתוֹ, שְׁעוֹד מְעַט יִסְתַּלַּק
 ■ מִן הָעוֹלָם הַזֶּה ..... תְּקַכּז
 ■ כָּל חֲסִיד יִתְפַּלֵּל שֶׁלֹּא יִשְׁלְטוּ עָלָיו מְשַׁחֲתִים, חֵס
 ■ וְשִׁלוֹם ..... תְּקַכּח
 ■ מְאֹד חָבִיב בְּעֵינֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּאֲשֶׁר מְזַכְּרִין זְכוֹת אָבוֹת
 ■ הַקְּדוֹשִׁים וְשֶׁל מֹשֶׁה אֱהָרֹן וּמֹרִים, וְשְׂאֵר נְבִיאִים ..... תְּקַכּט
 ■ מְעַשֶׂה נוֹרָא בְּרַבִּי יוֹסֵי שֶׁפָּגַשׁ תִּינוֹק וְחָשַׁב עָלָיו שֶׁהוּא
 ■ שׂד, חֵס וְשִׁלוֹם ..... תְּקַכּט

הַתִּינוּק אָמַר לָהֶם דְּבַר תּוֹרָה שְׁאָמַר אָבִיו קֹדֶם
 הַסְתַּלְקוּתוֹ..... **תקל**

עַל הָאָדָם לִזְכֹּר שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹאֵה כָּל מַעֲשָׂיו, אִפְלוּ
 שְׁבִסְתֵּר..... **תקלב**

לֹא יַעֲלֶה עַל לֵב הָאָדָם מַחֲשֶׁבֶת "כַּחַי וְעוֹצֵם יְדֵי", אֲלֵא יִתְּלֶה
 כָּל הַצְּלַחָתוֹ בַּחֲסֵד הַשֵּׁם יִתְּבַרֵךְ..... **תקלג**

פָּרֶק פ'..... **תקלג**

מַעֲשֵׂה נוֹרָא מִמְדַּרְשׁ הַנְּעֻלָּם..... **תקלד**

עָנְשׁוּ שֶׁל הַחוּטָא לְאַחַר מִיתָתוֹ..... **תקלה**

מֵרַב יְסוּרָיו אֵין הַמַּת זֹכֵר אֶת שְׁמוֹ..... **תקלה**

דְּנִים אֶת הַנְּשֻׁמָּה חֲמֻשָּׁה פְּעֻמִּים בְּמַעַת לַעַת..... **תקלו**

טוֹב לְחוּטָא שְׂיֻדָּה עַל חֲטָאֵיו..... **תקלו**

בְּכַח הַבֵּן בְּעוֹלָם הַזֶּה לְהוֹצִיא אֶת אָבִיו מִן הַגִּיהֵנֶם..... **תקלז**

צָרִיךְ אָדָם לְהַשְׁגִּיחַ מְאֹד עַל בְּנָיו לְלַמְּדֵם תּוֹרָה וְיִרְאֵת שָׁמַיִם,

כִּי בְּכַח הַבֵּן לְזִכּוֹת אֶת אָבִיו לְעוֹלָם הַבָּא..... **תקלח**

עַל יְדֵי שֶׁהַבֵּן אוֹמֵר קְדִישׁ וְ"אֲמוֹן יְהִי שְׁמֵהּ רַבָּא" בְּכָל כַּחוֹ,

מְכַנְיָסִין אֶת אָבִיו וְאִמּוֹ לְגַן עֵדֶן..... **תקלט**

שְׁלֵא לְהַשְׁמִיט תְּבוֹת בְּאֻמְרֵת הַקְדִּישׁ..... **תקלט**

פָּרֶק פ"א..... **תקמא**

טַעֲם שֶׁהַבְּרִיּוֹת מְקַלְלִין אֶת הָאֵם שֶׁל הַבֵּן הֶרַע וְלֹא אֶת

הָאָב..... **תקמא**

הַבֵּן יוֹצֵא לְתַרְבוּת רַעָה, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, עַל יְדֵי אָמוֹ..... **תקמב**

הַכֹּל תְּלוּי בְּאִשָּׁה..... **תקמד**

אֲשֵׁרֵי הָאָב וְהָאֵם שְׁמַדְרִיכִים אֶת בְּנֵיהֶם לְלַכֵּת בְּדַרְךְ

הַיִּשְׁר..... **תקמד**

פָּרֶק פ"ב..... **תקמה**

גְּאֻלָּה הָאֲחֻרוֹנָה תְּהֵא בְּזִכּוֹת נְשִׁים צְדָקָנִיּוֹת..... **תקמה**

■ המְשֻׁנָּה אֶת שְׁמוֹ - גֹּרֵם רָעָה לְגוֹפוֹ, לְנִשְׁמָתוֹ וּלְכָלֵּל יִשְׂרָאֵל,
הוא עֵתִיד לַתֵּן אֶת הַדִּין וְעָנְשׁוּ מְרַבָּה ..... **תקמו**

■ צְרִיךְ הָאָדָם לְלַמֵּד עִם בְּנָיו כְּשֶׁהֵן קִטְנִים כֹּל דְּבַר בְּלִשׁוֹן
הַקֹּדֶשׁ ..... **תקמז**

■ אֶחָד מֵאַלְפֵי יֵשׁ לֹו בְטַחֲוֹן בְּהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ בְּאַמַּת ..... **תקמח**
הַבוֹטְחִים בְּהִשָּׁם יִתְבָּרַךְ בְּאַמַּת מֵתֹאבְלִים עַל חֶרְבֵן בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ ..... **תקמח**

■ בְּזָכוֹת אַרְבַּעַה דְּבָרִים הַנִּזְכָּרִים לְעֵיל נִזְכָּה לְגֹאֲלָהּ בְּמַהֲרָה
בְּיָמֵינוּ אָמֵן ..... **תקמח**

פְּרָק פ"ג ..... **תקמט**

■ נְשִׁיכַת הַנְּחָשׁ עַל פִּי צוּי הִשָּׁם יִתְבָּרַךְ ..... **תקמט**

■ הַהוֹרְגִים חַיֹּת וְעוֹפוֹת טְמֵאוֹת שְׁלֵא לְצַרְךָ עֵתִידִין לַתֵּן אֶת
הַדִּין ..... **תקנ**

■ יֵשׁ לְנַהֵג כְּבוֹד גַּם בְּאֵילָנוֹת וְעֵשְׂבִים ..... **תקנ**

■ סִגְלַת הָעֵשְׂבִים ..... **תקנב**

■ שְׁלֵא לְצַעַר שׁוֹם בְּרִיָּה - אִפְלוּ עֵשׂב אוֹ צוּמַח ..... **תקנה**

■ הַמְדַבֵּר בְּגִאוּה נֶגְדַּ אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, הַדְּבוּר נַחֲקֵק בְּפִנְקֵס שֶׁל
מַעֲלָה ..... **תקנו**

■ הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה וּבַגְּמִילוֹת חֲסִדִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹהֵב
אוֹתוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא ..... **תקנו**

פְּרָק פ"ד ..... **תקנח**

■ הַרְבֵּה בְּנֵי אָדָם נִכְשָׁלִים בְּזֵה שְׁאִין מַחְזִירִין שְׁלוֹם לְעֵנִי
וּכְדוּמָה ..... **תקנח**

■ כְּשֶׁמַּחְזִיר שְׁלוֹם לְחֵבְרוֹ - הַלְּכָבוֹת מֵתִקְרָבוֹת זֶה לְזֶה. **תקנט**
לְקַרֵב הָעֵנִיִּים וּלְהַחְזִיר לָהֶם שְׁלוֹם, וְאֵז הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ ..... **תקנט**

פָּרֶק פ"ה ..... **תקס**

■ שְׁלֵא לְקִשְׁר הַבַּיִת יָד שֶׁל יָד שְׁמַאֲל פְּדֵי לְשַׁעֲבָדוּ לְמַצּוֹת

תפלין ..... **תקס**

■ הָאָדָם מְעוֹרָר בְּמַעֲשָׂיו לְטוֹב אוֹ לְרָע, חֵס וְשְׁלוֹם ..... **תקסד**

■ מִי שְׂאִינוּ נוֹטֵל יָדָיו כְּרֹאֵי נַעֲנֵשׁ גַּם בְּעוֹלָם הַזֶּה ..... **תקסו**

■ לְהִזְהָר שְׁלֵא לִיהֲנוֹת מִמָּמוֹן שְׂאִינוּ בִּיּוֹשֵׁר ..... **תקסז**

פָּרֶק פ"ו ..... **תקסח**

■ הַפְּיוּטִים יֵשׁ בָּהֶם סוּדוֹת נִפְלְאִים וְהַחֲיוֹב לְאָמְרָם ..... **תקסט**

■ מַעֲשֵׂה נוֹרָא מִרְבֵּי שְׁלֵמָה גְּבִירוֹל ..... **תקע**

■ לְכוּן אֶת שְׁמוֹ שֶׁל הַמַּחֲבֵר בְּשַׁעַת אֲמִירַת הַפְּיוּט ..... **תקע**

■ הַמְּנַהֵג לְהִזְכִּיר נְשָׁמוֹת בְּיוֹם טוֹב ..... **תקעא**

פָּרֶק פ"ז ..... **תקעב**

■ הַמַּקְבִּיל פְּנֵי רְבוֹ בְּרִגְל כְּאֵלוֹ קָבַל פְּנֵי הַשְּׂכִינָה ..... **תקעב**

■ בְּיוֹם טוֹב הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְבִיט בְּעֵינָיִים אִם יֵשׁ לָהֶם דִּי

צָרְפָם ..... **תקעב**

■ וְכִי לֹא עַל מַדַּת הַחֶסֶד בְּרֹאֲתֵי אֶת הָעוֹלָם ..... **תקעג**

■ אֵין לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נַחַת רוּחַ, מְסַעֲוֵדָה שְׂאִינָה שְׁמֻחָה שֶׁל

מַצּוֹה ..... **תקעד**

■ לְאַחַר פְּטִירַת הָאָדָם כָּל תַּעֲנוּגֵי עוֹלָם הַזֶּה הָיוּ כְּלֵא

הָיוּ ..... **תקעה**

■ תְּכַף לְנִטְיַלַת יָדַיִם - בְּרִכָּה, וַיְבָרֵךְ בְּרִכַּת הַמַּזוֹן תְּכַף אַחַר מַיִם

אַחֲרוֹנִים ..... **תקעו**

■ "תְּכַף" אוֹתִיּוֹת "כְּתַף" ..... **תקעז**

■ הַמְּבָרֵךְ בְּרִכַּת הַמַּזוֹן וְאוֹמֵר שִׁירַת הַיָּם בְּכֹנֶנָה, יִזְכֶּה לְרֹאוֹת

פְּנֵי מֶלֶךְ הַמַּשִּׁיחַ ..... **תקעז**

פָּרֶק פ"ח ..... **תקעח**

■ בַּחֲדָשׁ תִּשְׂרִי מִתְּפַלְלִים עֲבוּר הַנְּשָׁמוֹת, הוֹלְכִים לְקַבְּרִים

וְנוֹתְנִים צְדָקָה עֲבוּרִם וְעֲבוּר הַחַיִּים ..... **תקעט**

■ בִּי"ב יָמִים רֵאשׁוֹנִים שֶׁל חֹדֶשׁ נִיסָן, אוֹמְרִים בְּכָל יוֹם פְּרֻשֶׁת
נְשִׂיא אֶחָד מִי"ב נְשִׂאִים שֶׁל חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ. **תקפ**

■ יִתֵּן צְדָקָה קֹדֶם קְרִיאַת הַנְּשִׂיא. **תקפא**

■ עַל יְדֵי אֲכִילַת בֶּשֶׂר אוֹ עֲשָׂבִים בְּכִשְׁרוֹת, מִתְקַנֵּים הַנְּשִׂמָה
שְׂמֻגְלָגֶלֶת בָּהֶם. **תקפא**

■ מַעֲשֵׂה מִרְבֵּנוּ יַחִיאֵל אָבִי הָרֵא"ש ז"ל. **תקפד**

■ בַּחֹדֶשׁ נִיסָן צְרִיכִין לְהִתְעוֹרֵר כְּמוֹ בַּחֹדֶשׁ תְּשׁוּרֵי וּלְהַשְׁמִיר
מִכָּל מַדּוֹת רְעוּת. **תקפד**

פְּרָק פ"ט

■ אֲכִילַת מִצָּה מְכַנִּיעָה אֶת הַסְטָרָא אַחְרָא וְהַמְקַטְרָגִים. **תקפו**

■ כְּמוֹ שְׂמֻגְרִידִים הַשְּׁלַחְנוֹת וְהַכְּתָלִים מִחֲשַׁשׁ חֲמוּץ, כֵּן יִגְרַד
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הַנִּגְעִים הַבָּאִים מִסְטָרָא אַחְרָא, וְנִזְכָּה
לְגֵאֻלָּה שְׁלֵמָה. **תקפו**

■ יִדְקֻדַּק שְׁהַמְעוֹת שְׂקוּנָה בָּהֶם צְרִיכֵי הַחֵג, לֹא יִהְיֶה בָּהֶם חֲשַׁשׁ
גָּזַל אוֹ אִסּוּר אַחֵר. **תקפו**

■ לְהַעֲמִיד מִים שְׁלֵנוּ בְּמִקּוֹם נָקִי שְׂאִין שֵׁם לְכַלּוֹף. **תקפח**

■ שְׁלֵא לְדַבֵּר אֶז עִם בְּנֵי אָדָם אֶלֶּא בְּלִשׁוֹן הַקְדֶּשׁ. **תקפט**

■ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֶׁת בְּעֶשֶׂר קְדָשׁוֹת. **תקפט**

פְּרָק צ'

■ שְׁלֵא יַחֲשֹׁב הָאָדָם אוֹדוֹת הַנְּאוֹת הַגּוֹף. **תקצא**

■ הַמְטַרְיֵיחַ עֲצָמוֹ בְּהַכְנַת חֵג הַפֶּסַח, הוֹרֵג אֶת הַמְזִיקִים. **תקצא**

■ לְטַבֵּל בְּעָרֵב יוֹם טוֹב לְכַבוֹד הַחֵג. **תקצב**

■ מִצְוֵה לְרַחֵץ גּוּפוֹ בְּמֵיִם חֲמִין קֹדֶם שְׂיֻטְבַּל לְכַבוֹד
הַחֵג. **תקצב**

■ כְּשֶׁמִּבְעֵר אֶת הַחֲמֵץ יוֹצֵא מִשְׁעֶבֶד הַיֵּצֵר הָרַע. **תקצג**

■ מְנַהֵג יָפֵה לְשֹׂרֵף עֲצֵי הַחֲמֵץ עִם הַחֲמֵץ. **תקצג**

■ חַיֵּב לְשַׂמַּח בְּלֵיל הַפֶּסַח. **תקצד**

■ מְצוֹת עֲשֵׂה מִן הַתּוֹרָה לְזִכֹּר הַנְּסִים שֶׁעָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוא ..... **תקצו**

■ לְהַגְבִּיהַ אֶת הַפּוֹס קֶדֶם אֲמִירַת "וְהִיא שְׁעֵמֶדָה" ..... **תקצז**
■ מִשֶּׁה רַבְּנוּ הֵרַג אֶת הַמְּצַרִּי עַל יְדֵי אֲמִירַת שֵׁם ..... **תקצח**

פְּרָק צ"א ..... **תקצט**

■ מִי שֶׁזָּוְכָה לְהַעֲמִיד בְּנִים תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, זוֹכֵה לְהִכְלֹת
גְבוּהִים יוֹתֵר מִן הַצְּדִיקִים ..... **תר**

■ כָּל הַמְּלָאכּוֹת שֶׁל אֲפִיַת הַמְּצוֹת יֵהְיוּ עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵלִים. **תרא**
■ אִם אֵינוּ יוֹצֵא יְדֵי חוֹבְתוֹ בַּמְּצוֹת צְדָקָה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דֵן

אֶת הָעוֹלָם עַל הַתְּבוּאָה שֶׁנִּתֵּן בַּשָּׁנָה שֶׁעֵבְרָה ..... **תרב**
■ כְּשֶׁנִּתֵּן לְעֵנִי לַחֵם לֶאֱכֹל וּבִשֶׁר וַיֵּין, מְקַרֵּב אֶת הַנְּאֻתוֹ, וְזִכְרוֹתוֹ

יוֹתֵר גָּדוֹל מִשְׁנוֹתָן לוֹ מְעוֹת ..... **תרז**
■ מְנַהֵג טוֹב לְחַלֵּק קֶמַח לְעֵנִיִּים ..... **תרח**

■ מֶה שְׁנוֹתָנִים לְעֵנִיִּים הוּא חֵלְקוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. **תרח**
■ מְטֵל עַל הַגְּבָאִים לְהַשְׁגִּיחַ בְּצַרְכֵי הָעֵנִיִּים ..... **תרח**

פְּרָק צ"ב ..... **תרט**

■ בְּכָל יוֹם בָּאנוּ מִמְדֻרְגָּה לְמְדֻרְגָּה בַּמ"ט שְׁעָרֵי קִדְשָׁה ... **תרי**
■ זָכוּ לְכַנֵּס לְשַׁעַר הַחַמְּשִׁים שֶׁל שְׁעָרֵי בֵּינָה ..... **תרי**

■ חַג שְׁבוּעוֹת (בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל) הוּא יוֹם אֶחָד - לְרִמְזוֹ: שֶׁהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא אֶחָד וְיִשְׂרָאֵל הֵם עִם אֶחָד בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל ..... **תריא**

■ בַּמ"ט יָמִים יֵצְאוּ מִשְׁעָרֵי טְמָאָה וְנִכְנסוּ לַמ"ט שְׁעָרֵי
בֵּינָה ..... **תריג**

■ אֲשֶׁרֵי הַלּוֹמֵד בְּלֵיל שְׁבוּעוֹת ..... **תריד**
..... **תריד**

פְּרָק צ"ג ..... **תרטו**

■ הַפּוֹעֵס כְּאִלוֹ עוֹבֵד עֲבוֹדַת פּוֹכְבִּים ..... **תרטו**
■ הַחַיּוֹב לְהִתְאַבֵּל עַל חֶרֶבֶן הַבַּיִת וְגִלוֹת הַשְּׂכִינָה,
כְּבִיכּוֹל ..... **תרטז**

- המצטער על גלות השכינה, זוכה לכתר תורה..... תריח
- רבי אברהם גלגול של ירמיה הנביא..... תריט
- דמות אשה בלבושים שחורים..... תרכ

פרק צ"ד..... תרכא

- אם רגיל להתאבל על צער השכינה, ובא עליו צער, חס ושלום, יסבל המשא בלא חשש..... תרכא
- המתאבל על חרבן בית המקדש יזכה לראות בנחמת ישראל..... תרכז

פרק צ"ה..... תרכז

- ביום הכפורים אין לשטן ולילי"ת שום שליטה..... תרכח
- מצות סכה חשובה מאד בעיני הקדוש ברוך הוא..... תרל
- הזהירות במצות סכה..... תרלא

פרק צ"ו..... תרלב

- בכל אחד מהנרות יש קדשה נפלאה..... תרלג
- על ידי נר של מצוה פתחו למהרש"ל שערי אורה..... תרלג
- מנר של מצוה נמשך קדשה עליונה..... תרלד
- מה שנשארו מנר של מצוה אין להשתמש בו לדברי חל..... תרלד

- מפל מצוה נבראים מלאכים..... תרלה
- חביבה מצוה בשעתה, על פן יש לברך בשמחה על הנרות..... תרלו

פרק צ"ז..... תרלז

- עוד טעם למה שמתענין בתענית אסתר..... תרלח
- על ידי סליחות ותפלות מעוררים זכות מרדכי ואסתר. תרמ
- סגלה לומר מזמור "למנצח על אילת השחר" ביום תענית אסתר..... תרמ

פָּרֶק צ"ח ..... **תּרמב**

■ בַּאֲוֵר נִפְלָא בְּפִסּוּקִים שְׁבַמְגַלְתָּ אֶסְתֵּר ..... **תּרמג**

■ חַיִּיב זְהִירוֹת שְׁלֵא לְהַנּוֹת מִסְעוּדַת עֲכוּ"ם ..... **תּרמה**

■ עוֹד טַעַם לְהִתְעַנּוֹת בְּתַעֲנִית אֶסְתֵּר ..... **תּרמו**

■ אֲשֵׁרֵי מִי שְׂאִינוּ נֶהְנֶה מֵאַחֲרֵים, וְכֹל שְׁכֵן מֵהָאֲמוֹת ..... **תּרמז**

פָּרֶק צ"ט ..... **תּרמז**

■ הַמְּלֹאכִים שֶׁנִּקְרְאוּ "חֲשַׁמְלִי"ם, עוֹרְכִים מִלְחָמָה כְּנֶגֶד

הַסְטֵרָא אַחְרָא ..... **תּרמח**

■ תְּפִלוֹתֵיהֶן שֶׁל מְרַדְכֵי וְאַסְתֵּר הוֹעִילָה שִׁישְׂרָאֵל יְשׁוּבוּ

מִדְרָפָם ..... **תּרמח**

■ כְּדָאֵי מְרַדְכֵי וְאַסְתֵּר לְהַזְפִּירָם כִּי מָסְרוּ נַפְשָׁם עֲבוּר

יִשְׂרָאֵל ..... **תּרמט**

■ בְּכָל מוֹעֵד וּמוֹעֵד יֵשׁ קִדְשׁוֹת וְסוּדוֹת נִפְלְאִים ..... **תּרנ**

■ טַעַם שְׁמֵרְבִים לְהַדְלִיק נְרוֹת בְּפוּרִים ..... **תּרנא**

■ יֵשׁ לְלַמֵּד מֵעַט קֶדֶם סְעוּדַת פּוּרִים בַּיּוֹם ..... **תּרנב**

■ כָּל חֹדֶשׁ מִחֻדְשֵׁי הַשָּׁנָה הוּא נֶגֶד צְרוּף אֶחָד מִצְרוּפֵי

הַיּוֹ"ה ..... **תּרנג**

■ לוּלֵי לֹא הִזְכִּירָה אֶסְתֵּר שֵׁם הַיּוֹ"ה בְּרֵאשֵׁי תְבוּת, לֹא הִיָּתֶה

יְכוּלָה לְנַצַּח אֶת הַמֶּן ..... **תּרנג**

■ טַעַם לְמַנְהֵג יִשְׂרָאֵל לְהַקְיֵשׁ בְּעַת אֲמִירַת "הַמֶּן" ..... **תּרנד**

פָּרֶק ק' ..... **תּרנה**

■ מִי שֶׁהוּא תָם וּמְשֻׁלָּם בְּמִדּוֹת הַכְּשָׁרִים, כְּשֶׁתִּצָּא נִשְׁמַתוֹ תֵּשֵׁב

בְּאֵהָל שֶׁל מַעֲלָה ..... **תּרנה**

■ הַפָּגַם שֶׁל מִי שֶׁעוֹמֵד בְּד' אֲמוֹת לִפְנֵי הַמִּתְפַּלֵּל שְׂמוּנָה

עֲשָׂרָה ..... **תּרנו**

■ גָּדַל אֲזַהֲרַת תְּפִלָּה בְּכוּנָה ..... **תּרנח**

■ אָסוּר גַּמּוּר לְהַאַרִיךְ בַּתְּפִלָּה בְּשַׁעָה שֶׁהֻצְבּוּר
מִתְפַּלְלִין..... תְּרֻנֵּט

פְּרָק ק"א..... תְּרֻס

■ גְּדֵל שֹׁכֵר הַמוֹזְכִּיחִים וּמְזַכִּים אֶת הָרַבִּים..... תְּרֻס
■ הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים זֹכֶה לְרֵאוֹת בָּנִים וּבְנֵי בָנִים יֵרְאִים
וּשְׁלֵמִים..... תְּרֻסָּא

פְּרָק ק"ב..... תְּרֻסָּד

■ אַבְרָהָם יִצְחָק יַעֲקֹב חָיו כְּמִנְיֵן בְּש"ר - וְזֶהוּ הַסּוּד "וּבִשְׁוֹר
בְּשׂוּדָה טְרַפָּה לֹא תֹאכְלוּ"..... תְּרֻסָּט

■ עֲמֶלֶק גִּמְטְרִיא ר"ם..... עֵתָר
■ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ יַעֲמֹד עַל אַרְבַּעַת הָרִים: הַר סִינַי, הַר הַכְּרִמָּל,
הַר תְּבוּר, הַר חֶרְמוֹן..... תְּעֻרָּב
■ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַשְּׁלִישִׁי יֵרֵד בְּנוֹי וּמְשַׁכְּלֵל מִן הַשָּׁמַיִם.. תְּרֻעָג

